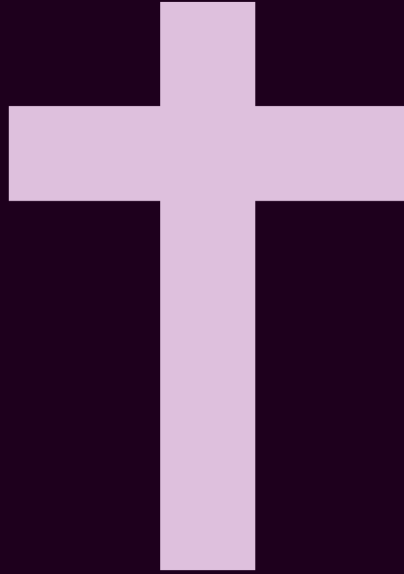

Wakita á Dadaamiya

La Bible en wandala

Wakita á Dadaamiya
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d

Contents

Gavge-aha	1
Mata	81
Markus	140
Luka	178
Yuhanna	242
Slera-aha	286
Rauma-aha	344
1 Kaurintus-aha	373
2 Kaurintus-aha	401
Galatiya-aha	419
Aifaisus-aha	428
Filipi-aha	438
Kaulausiya-aha	445
1 Taisalauniki-aha	452
2 Taisalauniki-aha	458
1 Timaute	462
2 Timaute	470
Titus	476
Filaimaun	480
Ibraninkau-aha	482
Yakuba	503
1 Piyer	510
2 Piyer	518
1 Yuhanna	523
2 Yuhanna	530
3 Yuhanna	531
Yahuda	533
Wahayu	536

GAVGE-AHA

A nderan estuwa Dadaamiya duksa bademme

¹ Am fakta, Dadaamiya a ndere samayaha antara haha. ² Haha bademme ba yalanje, ndza baaka ba naazara keni aatekwa, a hedetaa ba tabedammire yawaha, Shedekwe aà Dadaamiya anjwa aà ja d'aba argina.

³ A ba Dadaamiya: A gevge parakkire. A gevhe ge parakkire. ⁴ Dadaamiya aà zhara parakkire na shagera jipu. Daaci a tegaa tara parakkire an tabedammire. ⁵ Parakkire a d'ahanaa an vaaha, tabedammire a d'ahanaa an vayiya. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge zunjwire.

⁶ A ba Dadaamiya: A gevge an tega dagave aà yawaha ge dise nakwahaatare. ⁷ A gevhe ge dagave aà yawaha. Daaci Dadaamiya a magaa dagavaha nanna, a tegaa dagave aà yawaha na am aha antara yawaha na aatire. ⁸ Dadaamiya a d'aha dalbe na aadetire: Samaya. Una nanna keni a gevhe. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge buwire.

⁹ A ba Dadaamiya: A jarammeje yawaha na am ekte aà samaya na bademme aà dem slede palle, geni a jesarje dalbe na an ula. Una nanna keni a gevhe. ¹⁰ Dalbe na an ula na Dadaamiya a d'ahanaa an haha. Dalbe na jarammeje yawaha aatekwa na waà, a d'ahanaa an haye. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹¹ Daaci a ba Dadaamiya: Haha a sansese esebaha antara slapaha taà an wulfaha am itare, antara nafaha na aà ya egdzere taà an wulfahaatare, jaba a duksaha nanna bademme. Una nanna keni a gevhe. ¹² Slerekke haha a sanse masaha, antara slapaha, ma uwe keni taà an wulfaha am itare. Nafaha keni ba estuwa, jeba a nafaha gergere, ma urara keni taà aà ba an wulfahaatare bademme. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge keyire.

¹⁴ A ba Dadaamiya: A gevge parakkiraha ate samaya, ge tega tara vaaha antara vayiya. Una nanna aà gev nalaamaha ge maaraà sartaha, vaahaha, antara ivaha. ¹⁵ Parakkiraha nanna a gevge ate samaya, ge maaraà parakkire aasete haha. Una nanna keni a gevhe. ¹⁶ Dadaamiya a magaa parakkiraha sadafde buwa: Palle waà, yaikke jipu, nane aà maga sleksiraara am vaaha, cekwara keni aà maga sleksiraara an vayiya antara terlyakwaha. ¹⁷ Dadaamiya a puwateraa ate samaya ge maaraà parakkire aasete haha, ¹⁸ geni taà maga sleksiraatare vayivacika, antara ganakini taà teganaa itare dagave aà tara parakkire, antara tabedammire. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹⁹ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ufadire.

²⁰ A ba Dadaamiya: A demda yawe ba nga am naazena an shifa, a ngyairngye yiyaha aà dem samaya. Una nanna keni a naba gevhe. ²¹ Dadaamiya a ndere dabbaha sadafde antara naazu an shifa aà zlala am yawe bademme. Daaci yawe a fantau ge yaà jeba duksaha gergere baaka zlaktaara. A nderehe zlabè aadaliye yiyaha taà an lyakwahaatare, jebahaatare keni gergere bademme. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ²² A gatarar barka, a ba nane: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyaiwemhye am hayaha bademme. yiyaha keni hyairemhye am hude aà duniya bademme. ²³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ilyebire.

²⁴ A ba Dadaamiya: Haha a sansese naàzena an shifa ate haha bademme. Dabbaha, naàzena àà hulmba am haha ira naàzena an shifa ate haha bademme, ma uwe keni jeba gergere bademme. Una nanna keni a naba gevhe. ²⁵ Dadaamiya a magaa estuwa dabbaha àà kaamba jeba gergere bademme, dabbaha àà haà keni jeba gergere ira naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere bademme. A naa una nanna shagera jipu.

²⁶ Daaci a ba Dadaamiya mazlaara waà, nderaumindera urimagwe ate nderaamiya, àà gaàraàva an miya. Daaci àà kwaranaà nane kelfaha am haye, yiyaha àà samaya, dabbaha, naàzu àà hulmba am haha ira duksaha umele na ate haha bademme.

²⁷ Daaci Dadaamiya a nderehe urimagwe, a nderanaa ate nderaara, àà gaàraàva an nane. A nder zhele antara mukse. ²⁸ Dadaamiya a gaterar barka, a ba nane àà elvan ge itare: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme, fawansarfe keni. Magawmaàga sleksiraakure ate kelfaha am haye, ate yiyaha àà samaya, ate dabbaha na ate haha bademme. ²⁹ A ba Dadaamiya àà elvan ge itare: Bademme a naàzena a kyesaa am haha, antara wulfahaatare bademme, antara nafaha na àà yaà egdzere antara wulfahaatare bademme, una nanna naàza zaakure. ³⁰ Ge dabbaha na ate haha bademme, ge yiyaha àà samaya bademme, ge naàzena àà hulmba am haha bademme ira naàzena ni àà puwa shifa bademme na, ya vaterte masa ààjwasla, una nanna naàza zaatare. Una nanna keni a gevhe àà ba ate una nanna.

³¹ Dadaamiya a naa nazena a maganaa nane bademme shagera jipu. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge unkwahire.

2

¹ Dadaamiya a zlanaa estuwa slera a ndera samaya antara haha ira naàzu am itare bademme. ² Am hare ge vuyire, am bademme a slerahaara zlauzle, a puwansehe vacite nanna. ³ Dadaamiya a gaa barka am hare ge vuyire, a ganve cufedde. Adaba a puwanse vacite nanna am sleraha bademme ge ndera duksa bademme.

Urimagwe am fe àà Adnin

⁴ Kwaya nane labare àà tara samaya an haha am sarte na a nderater-ndera Dadaamiya. Am sarte na ni Dadaamiya nder samaya antara haha waà, ⁵ zlafe ndza baaka nafa ate haha emtsaade, ndza baaka slapaha àà kaamba emtsaade, adaba zlafe Dadaamiya Yaakadada fantauka ge hya yawe ààsete haha. Am sarte nanna zlafe ndza baaka urimagwe ge herda haha. ⁶ Amaà ndza ankwà yire àà yawe àà segashe am haha, a remanaa nane haha bademme.

⁷ Daaci Dadaamiya Yaakadada a nder urimagwe an berbere àà haha, a fem effeya àà shifa am nane àà kya ektare, daaci urimagwe a gev estuwa an shifa.

⁸ Am igaara maa, Dadaamiya Yaakadada a de icese fe am Adnin, àà dem dalbe àà gedī, a de njanaahe ààhuwa urimagwe na a nderanaa nane. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a fantau ge sanse nafaha jeba gergere am haha, àà yaà egdzere shagera, emtake ge ezza. Am dagave àà fe nanna maa, a sanse nafa àà shifa, antara nafa àà diya shagerire antara shagerkire.

¹⁰ Am Adnin nanna maa, a naba sesehe ge yawe, a magaa guwa yaikke antara yawe ààtekwa, àà vantaà nane lailaidfire ge fe nanna. Fantau àà ba am tate naana, guwa yaikke na a naba tagire, a magaa guwaha umele ufade. ¹¹ Zhera àà zunjwire àà guwaha nanna Pisaun. A jantaava

ɲane ge haha à Hawila, aɲkwa dindar am haha ɲanna. ¹² Dindar à larde ɲanna an daradza jipu. Aɲkwa zlaɓe naàzase navawaara am haha ɲanna, antara jeba nakwa umele an daradza jipu, zhera à nakwa ɲanna aunikis. ¹³ Zhera à buwire à guwaha ɲanna Gihaun. Guwa ɲanna keni maa, a de jantaave ge haha à Kus katakappe. ¹⁴ Zhera à keyire à guwaha ɲanna Hidakail. ɲane una à kela am larde à Asura am dalbe à gedì. Zhera à ufaɗire à guwaha ɲanna Aifratis.

¹⁵ Daaci Dadaamiya a eksetaa urimagwe ɲanna, a njanaahe am fe ɲanna am Adnin na, geni à ehherɗa, à effufa. ¹⁶ Naàwa naàzena ni a faara Dadaamiya Yaakadada ge urimagwe: A ba ɲane à elvan ge ɲane: Nafaha na am faha na baɗemme, ezza ba seke una à katana ervaunɗaana. ¹⁷ Amaà nafa à diya shagerire an shagerkire na waà, zeka. Adaba vacitu maà de zakuze, emtsaana keni ba vacite ɲanna.

¹⁸ A ba Dadaamiya Yaakadada: Urimagwe maàki ɓaaka ura taà nja kerɗe waà, shagerka. Yaà maganaamaga slemelanumele, à garava à ba antara ɲane. ¹⁹ Dadaamiya Yaakadada a ndere dabbaha à kaamba baɗemme, antara yiyaha à cena ɗaha na ni watse aàɗahatera ɲane. Baɗemme a nazena an shifa, ma a ɗante estara keni à gev ba zheraara. ²⁰ Urimagwe a fafete zheraha à dabbaha à haà, antara dabbaha à kaamba ira yiyaha baɗemme, amaà shanka una ta kalkale antara ɲane ge melanumele. ²¹ Daaci Dadaamiya Yaakadada a naba far jeba paàhaàre na jauje ge ndzeɗa ge urimagwe, a naba pu hare. Dadaamiya Yaakadada a tedese hyaihye à slerpaara palle, a heɗete sledaara an hyuwa.

²² Dadaamiya Yaakadada a magaa mukse an hyaihye à slerpa ɲanna a sanse am urimagwe na, a danaàn ge urimagwe. ²³ Ba a puwete icaara ate ɲane urimagwe waà, a ba ɲane à ba an kaà kwara: Yawwaa, kwaye una kwa waà, palle à hyaihyahaaruwa antara hyuwa à vuwaaruwa. ɲane waà, taà ɗahana an mukse, adaba ta sanse am zhele.

²⁴ Adaba una ɲanna zhele à yaà tara eddenaara an emmenjaara, taà maàslava antara muksaara, taà gev vuwa palle. ²⁵ Urimagwe antara muksaara bukerɗe taà an ukhyiye dey, amaà waterka zherwe.

3

Urimagwe fansarka ge Dadaamiya

¹ Am dabbaha à kaamba na a nderanaa Dadaamiya Yaakadada baɗemme waà, a jaterwa ba zahe an yaimyaaimire. Zahe a de ndavanu ge mukse, a ba ɲane: Ba jirire a banba Dadaamiya geni zauka egdzara à nafaha na am fahe na baɗemme? ² A ɲwanante ge mukse, a ba ɲane: Egdzara à nafaha na am fe baɗemme ɲaà ezza. ³ Sey ba egdzara à nafa na kwa ya ɲane am dagave à fe na waà, a ba Dadaamiya zauka, fauka erva ate nafa ɲanna geni emtsaweke. ⁴ A ba zahe à elvan ge mukse na: Fida kwaà emtseka ɗekideki. ⁵ Dadaamiya diyaadiya ganakini maà zakuruze egdze à nafa ɲanna waà, à de wera icaakure, kwaà de gev ba seke ɲane, kwaà de dzegwaàndzegwa dise shagerire antara shagerkire.

⁶ Mukse na à zhara egdze à nafa na waà, à ba am ice keni zariya jipu, watse emtake ge ezza. Shagerire à egdze à nafa ɲanna à naba vante enjkale ge ura. Daaci a naba enzlevaahe egdze à nafa ɲanna, a zuhe, a vante ge zhelaara na atevege ɲane na, ɲane keni a naba zuhge. ⁷ Daaci a werte ge icaatare, ta naba diyeddiye geni taà an ukhyiye dey. Adaba una ɲanna ta kazlevaa slape à nabugda, ta heɗe nasheriraatare an ɲane.

⁸ An icavaciya waà, taà cena ba maga à duksa, Dadaamiya Yaakadada ankwaa à jaà d'aba am hufe à fe. Tara zhele antara mukse shebareshebe am ice à nafaha, taà shebe àtuge Dadaamiya Yaakadada. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a naba d'aha urimagwe, a ba nane à elvan ge nane: Kaà àama ka? ¹⁰ A nwanante ge urimagwe, a ba nane: Ya cenaa kwaraanja am fe, iya yaà an ukhyiye dey, adaba una nanna jija lyawa shebanebshebe.

¹¹ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge nane: A ndaaka ware ganakini kaà an ukhyiye dey na? Emtu zakuze egdze à nafa na piyanaktepiya zeka à ba iya na? ¹² A nwete ge urimagwe, a ba nane: Ba mukse nanna ka vitaa ka na waà, a vitaa ba nane egdze à nafa nanna, iya keni ya naba zuhe. ¹³ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge mukse: Ka magan ge uwe una? A nwete ge mukse a ba nane: A kediyaa ba zahe ate enjkale lauktu ya zu egdze à nafa nanna.

¹⁴ Am iga à una nanna, a ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge zahe: Ekka ni magakanaamaga tsawe una waà, kaà an nyainye am dagave à dabbaha, antara naàza kaambaha bademme. Sey kaà zlala ate hudaanja, kaà zaà ba haha haà a zlauwa estuwa shifanja am duniya. ¹⁵ Yaà femfa kelaadire am dagavaakure antara mukse na, am dagave à wulfahaanja, antara wulfahaara. Wulfe à mukse na à de hakahe ire ba kacakaca. Ka keni naba uwwa ate nadegadegaara.

¹⁶ A ba nane à elvan ge mukse: Yaà kwakyakanvekwakya zlada à yaà, kaà yaà egdzaraanja am palasa. Sey kaà de kumte à ba an kuma nja antara zhelaanja, amaà nane à de maga ba sleksiraara ate ka.

¹⁷ A ba nane à elvan ge urimagwe: Ka yaa ba elvaaruwa, ka cenvaa elva à muksaanja, ka naba zu egdze à nafa na piyanaktepiya, ya bakaa zeka na! Kwaye yaà nyainyainvenyainye haha adaba ka. Sey kaà shushe zlada cuuwe, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza ate haha na, haà à zlauwa estuwe shifanja. ¹⁸ Haha à sakanse ba dakaha antara masaha na baaka paydaara na, kaà de za ba slapaha am kaamba. ¹⁹ Sey à sesse ngudeffire cuuwe ate wafkaanja, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza. Njaanja ba una, dem sarte na maà eptsekpetsa zlabé adaliye à dem haha, adaba ndza ya sakse à ba am haha. Ekka iranja ka haha, kaà eptsaa à ba dem haha nanna.

²⁰ Aadama a fete zhera à muksaara Hawwa, adaba nane gevge emmarge emnde na taà an shifa bademme. ²¹ Dadaamiya Yaakadada a magateraa naàza hedfa nasherire an gwagwa ge tara Naadama antara Hawwa muksaara, daaci a tsekwateremhe.

²² A ba Dadaamiya Yaakadada: Kina waà urimagwe gevge ba seke pallaamiya mazlaara, diyaadiya shagerire antara shagerkire. Shagera mi piyantepiya, à feteka ervaara zlabé adaliye ate egdze à nafa à shifa. Maàki zauze una nanna à de nja an shifa dem ba ge d'ekid'eki. ²³ Adaba una nanna Dadaamiya Yaakadada a ngyanse urimagwe am fahe à Adnin geni a ezlzala à de herdaara ate haha na ta sanse am kwa na. ²⁴ A ngyanse urimagwe, a tsatsaa Kairubaha am dalba à gedi ge fahe nanna, taà an katsakar am erva, à mbe pelpele ba seke nara à kara, taà ankwaa ufa barama a dem tate à nafa à shifa na.

4

Kayinu antara Habila

¹ Am iga à una nanna maa, Naadama a deza muksaara Hawwa, a shaa hufe, a ye egdzere zhele, zheraara Kayinu. A ba Hawwa: A shiyantaa ba Yaakadadaaruwa egdzere zhele na. ² A yehe zlabé adaliye umele, zheraara

Habila, egdze a emmeñaara ge Kayinu. Habila gevge suni, Kayinu nane gevge sleherda. ³ Vacite umele, Kayinu a sanaa sadake ge Yaakadada am naàzena a vantaa uzaara. ⁴ Habila keni a de sanaa sadake ge Yaakadada am dabbahaara, a de sanaa ba emnde na ta zunḡwe ge mamahaatare, taà an ḡasla jipu na. Dadaamiya Yaakadada hayanhaya Habila lyevaalya sadakaara kani. ⁵ Amaà Kayinu waà, Yaakadada hyanka nane, lyiyaaka sadakaara keni. Daaci jaaja ervaunḡe Kayinu na, aà kwasha feke. ⁶ A ba Yaakadada aà elvan ge nane: Labara aà jaka ervaunḡe kaà kwasha feke na? ⁷ Maà shagera maàgaana, watse ka kanteka ire. Maà shagerka maàgaana, kwaye haypa njanunje ge wakyiyaana, bademme a wederaara aà ba ate ka. Amaà naàzena yaà bakanaà ya waà, gegga ba ka ndzedā arge nane. ⁸ Daaci a ba Kayinu aà elvan ge egdze a emmeñaara Habila: Sawa mi zlala aà dem kaamba. Daraada am kaamba maa, Kayinu ḡanna a naba darge egdze a emmeñaara na an waàva, a je shifaara.

⁹ A ba Yaakadada aà elvan ge Kayinu: AÀma egdze a emmeña Habila? A ḡwanante a ba nane: Diyanka ya, ya sle ufa egdze a emmerwa emtu? ¹⁰ A ba Yaakadada aà elvan ge nane: Azara una ka maganaa ka na? Eccena ba ḡgaa: Se shisha kyuwa aà uzhe aà egdze a emmeña aà sawa am haha. ¹¹ Kina waà, kaà an nyainye, baaka barkaana, ambane ba ka baaka ate haha ḡanna a shu uzhe aà egdze a emmeña na, ka puwanvaa ba ka an ervaana na. ¹² Kaà de herda, amaà watse aà yaiveye haha naàmpire na aà magateraàn ge emnde na. Kaà de jaà dāba seke ba kuye, dammaru kaà de shanka tate na ni aà de ekhyekhya ervaunḡaana aàtekwa na.

¹³ A ba Kayinu aà elvan ge Yaakadada: Elva na demdeme jauje ge ndzedāaruwa, yaà tsa sepanteka. ¹⁴ Vatena ḡyaaikisengye am slede aà herda, ḡyaaikisengye aà katafkaana keni bademme. Ganevge ba seke kuye, baaka tate aà tsaaruwa dēkidēki ate haha na. Una aābi ma a shiyaa ware keni aà de jaà ba shifaaruwa? ¹⁵ A ḡwanante ge Yaakadada, a ba nane: baaka ura jagja dēkidēki. A ba nane: Ma ware una a je Kayinu, aà pelava an shifa vuye. Daaci Yaakadada a magaa nalaama ate Kayinu, geni ma ta jaa ire antara ware keni, eddaara a fanfeka erva dēkidēki. ¹⁶ Am iga aà una ḡanna maa, ba ezlzlalaara ge Kayinu yiyiye an Yaakadada, kwaye a de nja am haha aà Naudi, aà dem gedīyaara ge Adnin.

Eggyahanaara ge Kayinu

¹⁷ Kayinu a deza muksaara, mukse shansha hude, a yese egdzere zhele zharaara Hanauk. Kayinu a ndere berni, a fete zhera aà berni ḡanna Hanauk, zhera aà egdzaara. ¹⁸ Hanauk a yese Irad, Irad a yese Maihuya'el, Maihuya'el a yese Maitsusa'el. Maitsusa'el a yese Lamaik. ¹⁹ Lamaik nane a halante ḡwasha buwa. Palle zharaara Adda, palle na keni zharaara Jila. ²⁰ Adda a yese egdzere zhele, zharaara Yabal. nane eggyetare ge emnde a kumkum, taà nja aà ba am beraha aà kacakaca, taà an waldahaatare. ²¹ Zhera aà egdze a emmeñaara Yubal, nane eggyetare ge emnde a jaà gadzavera antara emnde a ferta nalgaita. ²² Jila keni a yese egdzere zhele zharaara Tubalkayinu, nane slejaà ekzla, aà jaànaà nane kazlana aà slera bademme, an verzhagane antara ire danḡwe. Ankwa egdze a emmeñaara mukse, zharaara Naama.

²³ A ba Lamaik aà elvan ge ḡwashahaara, tara Adda antara Jila: Cenau-cena naàwa yaà bakura elvaaruwa, kwa ḡwashahaaruwa ya Lamaik aābi! Yawwaa, faufa hyema ba ḡgaa ge cena elvaaruwa na. Iya Lamaik waà, maàki garifege ververe, iya yaà jaà shifa aà zhele palle. Maàki zariyuze

an jaà, iya yaà jaà shifa àà egdzere zhele palle. ²⁴ Maàki ta ceḃaa zaala vuye ge pela hume a Kayinu waà, naàzaaruwa iya Lamaik zaala kul vuye ju vuye.

²⁵ Naadama a duhe zlaḃe ààdeza muksaara, muksaara a shaa huḃe zlaḃe adaliye, a ye egdzere zhele, Hawwa a fante Saitu ge egdzaara, aḃaba a ba ḃane: A vitaa ba Dadaamiya egdzere zhele umele am sleḃe àà Habila na jaaja Kayinu. ²⁶ Saitu keni a shaa egdzere zhele, a fete zharaara Ainaus, ta fantau àà ba am sarte ḃanna emndimagwaha ge ḃaha zhara àà Yaakadada am maduwa.

5

Eggyahaḃaara ge Naadama dem Nuhu

¹ Naàwa wakita na waà, àà tsaka wulfaha àà Naadama. Am sarte na Dadaamiya àà nderaà urimagwe, a nderanaa ate nderaara ge ḃane.

² A nderaterhe tara zhele an mukse, a gaterar barka, a vaterte zhara àà urimagwire ba vacite na ni a nderaterndera.

³ Yawe àà Naadama dermeke an kul keye am sarte na a shaa Saitu, egdze na ni a de eksa ba ḃane mazlanaaka ba tatara kini ate ḃane. ⁴ Am iga àà iva ḃanna a ye Saitu ààtekwa na waà, Naadama a magaa iva dermeke tise zlaḃe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḃwasha. ⁵ Yawe àà Naadama baḃemme lauktu àà emtsa waà, dermeke maselmana an kul keye

⁶ Saitu a magaa yawe dermeke an ilyeḃe lauktu a ye Ainaus. ⁷ Am iga àà iva ḃanna a ye Ainaus ààtekwa na maa, Saitu a magaa yawe dermeke tise an vuye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḃwasha. ⁸ Yawe àà Saitu baḃemme, dermeke maselmana an kelaawa ju buwa lauktu àà emtsa.

⁹ Ainaus a magaa yawe kul maselmana kalkale lauktu a ye Kaynan. ¹⁰ Am iga àà iva ḃanna a ye Kaynan ààtekwa na, Ainaus a magaa yawe dermeke tise an kelaawa jilyeḃe, a yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḃwasha. ¹¹ Yawe àà Ainaus baḃemme, a magaa dermeke maselmana an ilyeḃe lauktu àà emtsa.

¹² Kaynan keni a magaa yawe kul vuye kalkale lauktu a ye Malaliyail. ¹³ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul ufaḃe zlaḃe adaliye. A yayaa egdzar zaala, umele antara egdzar ḃwasha. ¹⁴ Yawe àà Kaynan baḃemme a magaa dermeke maselmana an kelaawa lauktu àà emtsa.

¹⁵ Malaliyail keni magaamaga yawe kul unḃwahe jilyeḃe lauktu a ye Yarat. ¹⁶ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul keye, a yayaa egdzar zaala umele, antara egdzar ḃwasha. ¹⁷ Iva àà Malaliyail baḃemme, dermeke tise an kul maselmana jilyeḃe lauktu àà emtsa.

¹⁸ Yarat a magaa yawe dermeke an kul unḃwahe ju buwa lauktu a ye Anuhu. ¹⁹ Am igaara zlaḃe adaliye, Yarat a magaa yawe dermeke tise kalkale. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḃwasha. ²⁰ Yawe àà Yarat baḃemme, dermeke maselmana an kul unḃwahe ju buwa lauktu àà emtsa.

²¹ Anuhu magaamaga yawe kul unḃwahe jilyeḃe lauktu a ye egdzere zhele zharaara Matusala. ²² Am iga àà iva ḃanna a ye Matusala ààtekwa na maa, Anuhu a magaa yawe dermeke keye kalkale zlaḃe adaliye, anḃwa àà ḃaba Dadaamiya. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḃwasha. ²³ Yawe àà Anuhu baḃemme, a magaa dermeke keye an kul unḃwahe jilyeḃe lauktu àà emtsa. ²⁴ Anuhu ḃabetedaba Dadaamiya. Emnde taà

zhaàràà ba baaka am dagavaatare, adaba eksanteksa Dadaamiya àà ba an shifa aàdezenaara.

²⁵ Matusala a magaa iva dermeke an kul tise ju vuye, lauktu a ye Lamaik. ²⁶ Am igaara, Matusala a magaa yawe dermeke vuye an kul tise ju buwa. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ²⁷ Iva àà Matusala bademme, a magaa yawe dermeke maselmane an kul unkwaha ju maselmane lauktu àà emtsa.

²⁸ Lamaik keni a magaa iva dermeke an kul tise ju buwa, lauktu a ye egdzere zhele. ²⁹ A fete zhera àà egdze nanna Nuhu. A ba nane: Edgze na waà, watse àà ekhyañera nane ervaunđe am slerahañera bademme, adaba ngedepa na nàà ankwaa àà magana nere ate haha na. Adaba Dadaamiya nyainyainvenyainye haha. ³⁰ Am iga àà iva nanna a ye Nuhu aàtekwa na, Lamaik a magaa iva dermeke ilyebe an kul maselmane jilyebe zlaabe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ³¹ Iva àà Lamaik bademme, a magaa dermeke vuye an kul vuye ju vuye, lauktu àà emtsa.

³² Nuhu keni maa, a magaa yawe dermeke ilyebe kalkale, lauktu a fantau ge yaà egdzara. Tara Saim, antara Haamu ira Yafait.

6

Mandzawire àà emndimagwaha jasseje am ire àà Dadaamiya

¹ Am sarte na emndimagwaha farantaufe àà ba an ndzedà taà ankwaa huya ate haha, taà ankwaa àà yaya gyaalaha zarizariya keni. ² Emnde àà Dadaamiya taà ankwaa a zhaàràà gyaalaha àà emndimagwaha na ta zariyaha jipu, daaci ta naba dzerese gyaalaha nanna, ta gaterve njwashahaatare.

³ Daaci a ba Yaakadada: Mazlaara yaà yanka Shedekwaaruuwa àà nja am urimagwe dem ba ge dekideki. Adaba urimagwe an vuwa, a nja ba emtsa. Yaà gulanagula sladfire àà shifaara, a juka am yawe dermeke palle an kul buwa taà nja an shifa. ⁴ Am zamane nanna, emnde a samaya ta ge gyaalaha àà emndimagwaha, ta gaterve njwashahaatare na waà, ba egdzara àà njwasha nanna ta ge emnde a samaya na una ndza ta emnde a nganga, yaikkire keni ndza ba naàzaatare.

⁵ Daaci Yaakadada àà zhaàràà mandzawire àà emndimagwaha a far ba wala ate haha, naàzena taà dzamana am ervaunđaatare bademme ba mandzawiri ⁶ Yaakadada demda am ambane ge ndera urimagwe ate haha, zladevzladé ervaunđaara jipu. ⁷ Adaba una nanna, a ba nane: Emnde nanna ya nderateraa ba iya na waà, sey yaà jaàteraàja ate haha ba dekideki. Dete dabbaha, naàzu àà hulmba am haha ira yiya àà samaya bademme. Adaba danemda am ambane geni ambane ma nderanaterka ba dekideki. ⁸ Amaà Nuhu waà, nane shansha ngurna ààza Yaakadada.

Dadaamiya àà kwanse maàga paàre àà yawe ge Nuhu

⁹⁻¹⁰ Naàwa una waà, labare àà Nuhu, eddarga dawalaha keya: Tara Saim, antara Hamu ira Yafait. Nuhu ndza ur jirire, ndza baaka duksa maàndzawe ate nane, ndza àà daba ba Dadaamiyaara. ¹¹ Amaà emnde bademme waà, duniya bademme sepse am ice àà Dadaamiya, a juwaa ba kelaadire baaka dukse umele. ¹² Dadaamiya àà ezhzhaàràà waà, duniya nanna bademme badzavbadze. Adaba bademme a emndimagwaha baaka ura àà zlala ndedde am duniya.

¹³ Daaci a ba Dadaamiya àà elvan ge Nuhu: Maàga àà emndimag-waha ñanna hyaahya, adaba duniya bademme badzavbadze adaba maàgaatare. Adaba una ñanna yaà jaàteraàja ba ðekideki ate haha na. ¹⁴ Amaà ekka waà, maganaamaga paàre àà yawe yaikke ge iraanja, kaà maganaà an nafa àà gaufir. Kaà maga huðe ma gergere waànyara keni am huðara. A jerka tate aàtekwa, kaà vanyavanya bademme an naàvawe, tara huðe an iga bademme. ¹⁵ Paàre àà yawe ñanna naàwa kaà de magana ate una: An sladðfire kaà kura dza dermeke keye kalkal, an huya waà, dza kul ilyebe. Sladðfiraara àà dem samaya keni dza kul keye keslsle. ¹⁶ Maà kaà maga pare ñanna waà, kaà maga bere arge bere, bere arge bere haà keye. Wakyyaara am dalbe palle, kaà maganaà am dagavaara ge dalbe ñanna. Sey kaà mazlanaamazla wabiye aàtekwa àà ba an niya deydey dza palle, am dagave àà tara vuwa àà pare an mbakye. ¹⁷ Adaba uwe, kwaye watse yaà hya yawe yaikke jipu ge keða duniya bademme, naàzena an shifa bademme ate haha na bademme àà keða. ¹⁸ Amaà ekka waà, yaà anjwa maga namaàna am dagavaamiya antara ka, kaà keðeka ðekideki. Naba dawumda am pare àà yawe antara muksaanja, egdzaraakure ira shawlahaakure. ¹⁹ Iyau halatertehala zlaabe adaliye àà dem pare antara ka, duksa bubuwa tara zhele an mukse am naàzu an shifa bademme geni itare keni a keðeka shifaatare, a enzlarsenÿzle antara ka. ²⁰ Ma am yiyaha, ma am dabbaha, ma am naàzu àà hulmba am haha keni, am naàzena an shifa bademme, kaà tsaka bubuwa tara zhele an mukse, watse taà sawa ba itare aàsezeña geni taà enÿleseñzle antara ka. ²¹ Ekka waà, ejaàhaà ka ba naàza za, jili àà naàza za gergere fanufe hyema aàzeña, watse kaà ña iraanja an ñane, antara aàzaha ñanna bademme.

²² Nuhu a maganaahe àà ba ate una ñanna, a magaa ba naàzena ni a faara Yaakadada bademme.

7

Yawe àà zla duniya

¹ Daaci a ba Yaakadada àà elvan ge Nuhu: Dawumda am pare àà yawe antara emndaanja bademme. Adaba ya ber ba ka palle edda àà jirire am dagave àà emnde a zamane na. ²⁻³ Am dabbaha na cuðeðe waà, tsakvaatsaka aàdezeña zaala vuye, ñwasha keni vuye àà ba am jeba palle. Am yiyaha keni ba estuwa, kaà tsaàkaà zaala vuye, ñwashahaara keni vuye àà ba am jeba palle, geni a jauje wulfaatare am huðe àà duniya. Amaà am dabbaha na haraàm waà, kaà tsaàkaà ba bubuwa tara zhele an mukse tara zhele an mukse zlauzle. ⁴ Adaba a juwaa ba hare vuye njerainÿe, yaà de hyaà yawe yaikke, vayivacika, hare kul ufade watse àà hya ba yawe ñanna, bademme naàzena ya nderanaa ya ate haha na àà de jauka ba palle keni. ⁵ Daaci Nuhu maganaamaga naàzena a faara Yaakadada na bademme.

⁶ Am sarte na Dadaamiya a hyaa yawe yaikke ge keða duniya bademme na waà, iva àà Nuhu dermeke unjwahe kalkale. ⁷ Daaci ta demhe ge tara Nuhu am paàre àà yawe antara muksaara, antara egdzaraatare ira ñwashaha aà egdzaraatare bademme, geni a keðateraaka yawe yaikke ñanna. ⁸ Dabbaha cuðeðe, antara dabbaha na garevka cuðeðe, antara yiyaha ira naàzu àà hulmba am haha, ⁹ bademme saremsa aàseza Nuhu am pare bubuwa bademme, ma uwe keni ba tara zhele an mukse tara zhele an mukse, ba seke una a ndahana Dadaamiya ge Nuhu na.

¹⁰ Am magamaga hare vuye nanna waà, tsekwaatsekwa yawe yaikke àà sawa am samaya aàsetarge haha bademme. ¹¹ Ate iva na ni iva àà Nuhu magamaga dermeke unkwaha na waà, ate tere ge buwire, haraara keni kelaawa ju vuye na waà, vacite nanna a naba sesehe ge yawaha, bademme heraahera sledge, ate samaya keni a weretaa ba biyaara ge yawe, ¹² Maà a de fantau ge hya yawe àà sawa am samaya waà, ba ka hedu we. Vacivayika hare kul ufade àà hya ba yawe na. ¹³ Vacite nanna tara Nuhu ta demhe am pare àà yawe antara muksaara, egdzaraara, tara Saim antara Hamu ira Yafait, antara shawlahaara keye. ¹⁴ AÀ dem pare àà yawe nanna ta demhe ba kerde antara dabbaha àà kaamba jeba gergere, dabbaha àà haà jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha jeba gergere, antara yiyaha keni jeba gergere. ¹⁵ Bademme àà naàzena an shifa, ta semhe bubuwa aàseza Nuhu am pare àà yawe na. ¹⁶ Am jeba duksaha na bademme, ta semaa tara zhele an mukse àà ba ate una a bannaa Dadaamiya ge Nuhu na. Am iga àà una nanna maa, ba Yaakadada an iraara a hedanu ge Nuhu am pare àà yawe.

¹⁷ Hare kul ufade kalkale vacivayika àà hya ba yawe yaikke na àà sawa am samaya, haha bademme walarwaàla yawe, ankwa àà kaà pare àà yawe na àà detire, gevge waà, pare àà yawe na àà jaà daba ba estuwa arge yawe bademme. ¹⁸ Yawaha na ba a farfe a ba an ndzedà, gevge haha yiyiye jipu ge sledfire a yawe argine, pare àà yawe na a ja daba arge yawaha. ¹⁹ Adaba yawe nanna ankwa àà far ba waàla àà dem samaya, antare ba ire àà waha sadafde keni àà naaka mazlaara ndawnde. ²⁰ Yawe ndawnde waha bademme. AÀ ba arge ire àà waha keni waàlaà àà yawe dza kelaawa jilyebe. ²¹ Bademme a naàzena àà puwa ba shifa ate haha na jauka. Amaana: yiyaha, dabbaha àà haà, dabbaha àà kaamba, naàzu àà hulmba am haha, antara ba emndimagwaha. ²² Bademme a naàzena àà puwa shifa àà kya ektare, àà nja ate haha dzayye emtsaremtsa. ²³ Yaakadada a janaahe estuwa naàzena ndza an shifa ate haha bademme. Tsante ate urimagwe, dabbaha sadafde, dabbaha mesheshe, yiyaha, bademme a kedateraahè ba dekideki ate haha. Sey a jauwa ba Nuhu an shifa, antara emnde na ndza taà antara nane am pare àà yawe.

²⁴ Waàla àà yawe ate haha gejaaka emtsaade dekideki, a magaa hare dermeke an kul ilyebe.

8

Dadaamiya a vante estuwa barama a segashe am pare àà yawe ge Nuhu

¹⁻² Daaci Dadaamiya viyanaaku Nuhu, antara dabbaha àà kaamba ira dabbaha àà haà na taà antara nane am pare àà yawe na, a naba saa effeya, ankwa àà vata effeya na ate haha bademme, daaci yawaha na a segashe am hufe àà haha na, antara biyaha na ndza ate samaya na bademme hadettehaàda, yawe na àà hya na keni a naba belehe, lauktu waàlaà àà yawe na ate haha na a fantau ge tsekwa. ³ Waàlaà àà yawe ate haha àà far ba gula an cekwa an cekwa, a magaa hare dermeke an kul ilyebe lauktu gulaagula kwa waàlaà àà yawe nanna ba nga. ⁴ Ate tere ge vuyire am iva nanna, ate hare kelaawa ju vuyire ate tere nanna waà, de tsaatse pare àà yawe am hufe àà wa àà Araraada. ⁵ Yawe na ankwa àà far ba gula ate haha. Ate tere kelaawire, am hare ge zunjwire ate tere nanna waà, marapsemaàre ire àà waha, naranna emnde.

⁶ A magaa hare kul ufade am iga àà una nanna, Nuhu a naba werante we àà biye na a maganaa àà ba an niyaara ate pare na, ⁷ a belaa zalke,

zalke na a naba ngye, de janteja d'aba, a naba saahe. Zalke na an'kwa aà zlala, aà saà adaliye, an'kwa aà ja d'aba ba estuwa haa a zlu ge yawe ate haha, eptsaa'ka mazlaara. ⁸ Am iga aà una nanna maa, a belaa takala zla'be adaliye geni aà zharanaà aàtekwa maàki ba jirire gulaagula yawe ate haha. ⁹ Amaà takala nanna shanka tate na ni a tsekwa aàtekwa ba geni aà puwansepuwe seraara keni. Am zla'be an'kwa yawe aàte haha bademme, takala na a naba eptsaa aàsete vuwa aà pare aà yawe. Nuhu a velese eravaara, a eksante takala na a dem hude a pare aà yawe.

¹⁰ A pakvaa hara vuye zla'be adaliye am iga aà una nanna, a belaa takala na zla'be adaliye aàdegashe. ¹¹ Takala na a saa aàseze'naara an icavaciya, antara hyema aà anyaranyara am mbuwe. Daaci diyeddiye Nuhu geni gulaagula yawe ate haha. ¹² Am iga aà una nanna, a magaa hare vuye zla'be adaliye, a naba bela takala na adaliye. Amaà eptsaa'ka takala na aàseze'naara mazlaara.

¹³ Ate iva na ni Nuhu shanaasha iva dermeke an palle waà, ate zun'wire aà tere, hare keni zun'wire ate tere nanna waà, yawe keni zlauzle ate haha bademme. Daaci Nuhu a naba fiyaa ire aà pare, a zharanaa'he bademme waà, baaka, zlauzle yawe ate haha mazlaara. ¹⁴ Ate tere ge buwire, haraara keni kul buwa ju vuye waà, welasewele haha kanngelanje.

¹⁵ Mazlaara a ba Dadaamiya aà elvan ge Nuhu: ¹⁶ Sesse am pare aà yawe mazlaara. Muksaanja, egdzaraanja, shawlahaanja, itare keni a saresse bademme. ¹⁷ Satersese aàzaha na taà aàze'na na keni bademme: yiyaha, dabbaha ira naàzu aà hulmba am haha. Naba satersese, puwateraapuwa a zlarzlala ma aàdeme keni ate haha bademme, a yairteya, a hyartehye ate haha bademme. ¹⁸ Daaci a sesehe ge Nuhu am pare aà yawe, muksaara, egdzaraara, antara shawlahaara keni ta sesehe antara nane am pare aà yawe na. ¹⁹ Am igaatare, ta sesehe ge dabbaha jeba gergere, yiyaha jeba gergere, naàzu aà hulmba am haha keni jeba gergere ira naàzu an shifa aà zlala ate haha bademme jeba gergere, saresse am pare aà yawe.

²⁰ Daaci Nuhu a nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya Saksage. Am igaara, a eksevaa palpalle am dabbaha cufed'fde, am yiyaha na cufed'fde keni a eksevaa palpalle, a vante sadakaara ge Dadaamiya ate tate nanna, bademme a zuwaa ba kara. ²¹ Yaakadada sanaase emtakire aà sadake na waà, a ba nane am eravaun'faara: Yaà dalika aà nyainya haha d'ekideki adaba urimagwe. Ge jirire waà, urimagwe aà ba am cekwire keni baaka duksa umele am eravaun'faara, sey ba dzama ire maàndzawe. Aley keni yaà naba yanya, yaà dalika aà ce'fa naàzu an shifa seke una ya maganaa ya kina. ²² Maàki zla'be aà ba an'kwa haha na waà, jaà duksa, antara icanaà aà se mba iceka. Iyau sarte aà ngud'effire antara sarte aà lailaid'fire, viya antara erva a vaciya ira vaàha antara vayiya, baaka tsaatare d'ekideki.

9

Dadaamiya a ngud'anaa namaàna ge Nuhu

¹ Dadaamiya a gar barka ge Nuhu antara egdzaraara, a ba nane aà elvan ge itare: Yaiwtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme.

² Bademme a dabbaha, bademme a yiyaha aà samaya, bademme aà naàzena aà hulmba am haha, bademme a kelfaha am haye, sey taà kuvakurkuva. Fanakuremfa aàzaha nanna bademme am erva ge kure.

³ Bademme a naàzena aà zlala ate haha, bademme a naàzena an shifa,

vanakurteva aàzaha ñanna ge ezza. Ba seke una ndza ya vakurte masaha bademme ge ezza na waà, una keni ba estuwa. ⁴ Sey ba hyuwa na ni saska shifa am hudaara na waà, una ñanna zauka ðekidèki. Amaana: hyuwa na icaaka. ⁵ Uzhaakure keni, amaana: shifaakure, sey watse yaà enndaàva aàza eddawna a je shifaakure. Shifa aà urimagwe waà, ma a janaa dabba keni, sey yaà ndavanundave, ma a janaa ura keni eddawna a je shifa aà ukfejaara na sey yaà ndavanundave.

⁶ Ma ware una a puvaa uzhe aà urimagwe na, uzhaara ge ñane keni aà de puwana ba ura seke ñane. Adaba Dadaamiya a ndere urimagwe ate nderaara ge ñane.

⁷ Kina kure waà, yaiwtiya, huyawhuya, hyawtehye ate haha baaka zlaktaakure ðekidèki.

⁸ A ba Dadaamiya zlaɓe adaliye, aà elvan ge Nuhu antara egdzaraara: ⁹ Iya waà, naàwa yaà magakura namaàna ge kure antara eggyahaakure na ni watse taà sawa am igaakure, ¹⁰ ira naàzena aà ba an shifa ankwaa ate haha antara kure. Amaana: yiyaha, dabbaha, egdzar dabbaha mesheshe na aà zlala am haha na, bademme aà naàzena ni a segashe am pare antara kure. ¹¹ Naàwa namaànaaruwa na yaà ngudakur ge kure: ðekidèki yaà hyeka yawe yaikke na aàdete haha, aà zlaà naàzu an shifa bademme na. Jeba aà yawe ñanna aà dalika aà sawa ðekidèki ge zlaà naàzu ate haha bademme na. ¹² A farhe zlaɓe adaliye Dadaamiya, a ba ñane: Naàwa nalaama aà namaàna na yaà ngudana iya am dagavaamiya, iya antara kure ira naàzu an shifa bademme dem eggyeggye maà ba taà ankwaa emndimagwaha ate haha: ¹³ Yaà de fem kataliyavere am dagave aà kumbaha. Una ñanna nalaama aà namaànaaruwa, am dagavaaruwa antara emnde na ta ate haha bademme. ¹⁴ Ba kelaa maà maganaamaga kumba arge haha ni jesarje kataliyavere am hudaara waà, ¹⁵ sey ba yaà yehammeyehe namaànaaruwa na am dagavaaruwa antara kure ira naàzu an shifa bademme na, aà gevka ðemme yawe yaikke mazlaara ge zlaà shifa ate haha bademme na. ¹⁶ Watse aà tsatse kataliyavere am dagave aà kumbaha yaà de zharanaà an icaaruwa, yaà de yehete aàtekwa namaàna saksage na ni am dagavaanere iya Dadaamiya antara naàzena an shifa ate haha bademme. ¹⁷ Dadaamiya a fanarhe zlaɓe adaliye ndandahaara ge Nuhu, a ba ñane a elvan ge ñane: Una ñanna nalaama aà namaàna ya ngudanaa ya, am dagavaanere antara naàzena an shifa ate haha bademme.

Nuhu an egdzaraara

¹⁸ Egdzara aà Nuhu egdzar zaala na ta segashe am pare aà yawe waà, ba tara Saim an Haamu ira Yafait. Haamu waà, ñane eddenjaara ge Kanaana. ¹⁹ Egdzara aà Nuhu keye ñanna waà, ta huya ba itare, bademme aà emnde na ta ate haha na ta segashe aà ba am itare.

²⁰ Ay Nuhu waà, ñane ndza sleherɗa, a magaa fe aà inabauhi, zhera aà nafa ñanna. ²¹ Daaci vacite umele maa, a hyana mbazla aà egdza aà nafa aà inabauhi na, jaaja, a de zlavehe am beraara an ukhyiye dey. ²² Duwa aà Haamu eddenjaara ge Kanaana, a de zhareme am nasherire aà eddenjaara na, a de balateranse ge egdzar mamahañara buwa taà aàgashe. ²³ Daaci ta tsetehe ge egdzar mamahañara na, tara Saim antara Yafait, ta haltaa zane, ta puwete zane na ate nahyaipaihyaipaatare, ta duwa an iga an iga aàdeza eddetare na geni a naraanka nasherire aà eddetare na an ukhyiye dey na, ta de shebanaa nasherire ge eddetare. ²⁴ Am sarte na tsetse Nuhu,

kyanvaarkye mbazla bademme, a naba diyeddiye naàzena a magannaa egdzara na bademme, kudere keni ba ñane am egdzaraara.

²⁵ Daaci a ba Nuhu: A nyainyainvenyainye Dadaamiyalla Kanaana! A gevge kataliya aà ba am naàvaha aà egdzar mamahañaara keni! ²⁶ A farhe zlaɓe adaliye, a ba ñane: Dadaamiyaaruwa Saksage, barka aà ñjinja antara Saim, sey Kanaana aà gevge navaara. ²⁷ Huyanaahuya Yafait, njanaanja an hairire am mba aà egdze a emmeñaara Saim. Amaà Haamu waà, a gevge navaatare.

²⁸ Am iga aà yawe yaikke ñanna maa, Nuhu a magaa yawe dermeke keye an kul ilyɓe zlaɓe adaliye aŋkwa aà zaà shifa. ²⁹ Ivaara bademme am duniya, a magaa dermeke maselmana an kul ilyeɓe lauktu aà emtsa.

10

Wulfaha aà egdzara aà Nuhu

¹ Am iga aà yawe yaikke na a keɗaa naàzu an shifa ate haha bademme na waà, egdzara aà Nuhu, tara Saim an Haamu ira Yafait huyaraahuya, ta yayaa egdzar zaala. ² Naàwa egdzara aà Yafait: Tara Gaumair an Magaug an Maday an Yawan an Tubal an Maisaik ira Tiram. ³ Naàwa una keni egdzara aà Gaumair: Tara Askanas an Rifat ira Taugarma. ⁴ Naàwa egdzara aà Yawan: Tara Ailiza an Tarsis an Kiti ira Raudani. ⁵ Bademme a lardaha na taà am dagave a haye na, antara lardaha na taà ate we aà hayaha na, ta segashe aà ba am itare. Garevge jebaha gergere kwakya, taà ndaha elvaha keni gergere kwakya, zlamaha gergere kwakya, ma emndara keni taà aà ba an lardaatare. Emnde ñanna bademme ba wulfaha aà Yafait.

⁶ Naàwa egdzara aà Haamu keni: Tara Kus an Mitserayim an Put ira Kanaana. ⁷ Naàwa egdzara aà Kus: Saiba an Hawila an Sabaita an Rama ira Sabitka. Naàwa emnde na keni ta egdzara aà Rama: Tara Saba an Daidan. ⁸ Kus waà, Nimrudu keni a yanaa ba ñane. A fantuwa ba Nimrudu ñanna maga hakuma ate haha. ⁹ Nimrudu ñanna waà, sledzega an haàkuma aà dzega keni jipu aàkatafke aà Yaakadada. Adaba una ñanna, ta baàntsa: Sledzega seke Nimrudu na an haàkuma aà dzega aà katafke aà Yaakadada na. ¹⁰ Naàwa eksaha na Nimrudu a fantau ge maga sleksiraara am huɗaara na: Am Baabila, am Airaik, am Akat, antara am Kalne. Eksaha ñanna bademme aà ba am larde aà Siniyar. ¹¹ A kezlese am larde ñanna, kwaye aà zlala aà dem larde aà Asuura. Nimrudu a de nder berniyaha gergere aàhuwa: Berni aà Niniwe, berni aà Raikaubaut Ir, berni aà Kalak ¹² antara berni aà Raissain. Raissain waà, am dagave aà tara Niniwe antara Kalak berni na yaikke jipu na. ¹³ Mitserayim maa, ñane eggyetare ge Lundiyaha an Anamiyaha an Laihabiyaha an Naftuwaha ¹⁴ an Paterusiyaha an Kasluwaha ira Kaftauriyaha. Filistiyaha keni ta segashe aà ba am emnde ñanna. ¹⁵ Kanaana a yese Sidaun makaajiyaara antara Haitu. ¹⁶ Yaibusiyaha an Amauriyaha an Gairgasiyaha, ¹⁷ Haiwiyaha, Arkiyaha, Siniyaha, ¹⁸ an Arwidiyaha, Jaimariyaha ira Hamatiyaha, bademme a jebaha ñanna, ta segashe aà ba am Kanaana. Am iga aà una ñanna maa, emnde aà Kanaana ñanna jeba gergere na bademme zadarevzaàde hyaremnye am tate ñanna. ¹⁹ Emnde aà Kanaana waà, hahaatare yaikke jipu. Tsante am Sidaun am dalbe aà Gairar, dem Gaaja, dem Saudauma antara Gaumaura, an Adama an Saibauyim, kwaye de shanaasha Laisa, bademme ba hahaatare. ²⁰ Kwaya ñane wulfaha a Haamu, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere, antara zlamaha gergere.

²¹ Saim malenjaara ge Yafait, nane keni a yayaa egdzar zaala, eggyetare ba nane ge emnde à Aibair bademme. ²² Naàwa egdzara à Saim: Tara Ailam an Assuuru, Arfasada, Luuda ira Aram. ²³ Egdzara à Aram nanna maa, tara Us an Hul an Gaitair ira Mas. ²⁴ Arfasada a yese Sala, Sala a yese Aibair. ²⁵ Aibair, nane a yayaa egdzar zaala buwa: Pallaatare Falaik. Ta fante zhera à Falaik adaba a tegava am zamanaara duniya. Zhera à egdze a emmenjaara Yaktaan. ²⁶ Yaktaan a yese tara Almaudat an Saitaif an Hajamawait an Yairak ²⁷ an Hadauram an Usal an Dikila ²⁸ an Aubal an Abimayail an Saiba ²⁹ an Aufir, an Hawila ira Yaubaba. Bademmaatare na ta ba egdzara à Yaktaan. ³⁰ Hahaatare ge itare keni maa, tsante am Maisar, dem Safar, dete wa na à dem gedfi na, bademme ba hahaatare. ³¹ Kwaya nane wulfaha à Saim, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere antara zlamaha gergere.

³² Kwaya nane jebaha à emnde gergere na ta yanaa egdzara à Nuhu, ate kergema à eggyahaatare. Bademme a nalgaadama ta segashe à ba am itare, lauktu ta hyete ate haha am iga à yawe yaikke na a kedaa duniya bademme na.

11

Bere sladfe am Baabila

¹ Werre waà, bademme a duniya, emnde ndza taà ndaha ba elva palle, nara à emnde ndza ba palle. ² Daaci tsaretse emnde ta d'aba baraàma à gedfi maa, ta de beraa slede yaikke am haha à Sinaiyar, d'ambake zlafe adaliye, ta naba nja am slede nanna. ³ A ba itare am dagavaatare: Magaumimaga jalapa, deraumidera an kara geni à gevge an ndzed'a. Daaci ta magaa bere an nane ba seke ta maganaa an nakwa, ta vecaa bere nanna an haha an gya an gaderauj. ⁴ A ba itare zlafe adaliye am dagavaatare: Dawamiyemda am slera, sey mi nderndera berni yaikke antara bere sladfe an tsaka ire an huɗaara, sey ire à bere nanna a shanaasha samaya. Sey mi maganaamaga una nanna, geni a kedeka zheraamiya, zadaumiyemka à dem duniya bademme.

⁵ Daaci a tsekwe ge Yaakadada à sa am samaya, ge se zhara berni yaikke na ta nderanaa egdzara à Naadama na. ⁶ A ba Yaakadada: Emnde na waà, naàwa ta emnde a jeba palle, elva na taà ndahana itare keni ba palle, emnde na, ma ta nderaa maàga uwe am ervaunɗaatare keni, baaka naàzu à de piyatertepiya d'ekideki. Una ta maganaa itare kina na zlafe ba emtakwaara. ⁷ Mindalawa, tsekwaumitsekwa, mi de weshaterantewesha elva na taà anɗwa à ndahana itare geni a cenaraaveka am dagavaatare d'ekideki mazlaara. ⁸ Daaci a de kyateraaha ge Yaakadada à huwa, à dem duniya bademme, yaranya ndera berni yaikke na. ⁹ Adaba una nanna, ta fante zhera à Baabila ge berni nanna. Adaba Yaakadada a weshante elva na ta ndahanaa emnde am berni nanna, a kyesaa emnde à dem duniya bademme.

Wulfaha à Saim

¹⁰ Naàwa kergema à wulfaha à Saim: Saim magaamaga yawe dermeke lauktu a ye egdzere zhele, zheraara Arfasada. Zlafe ba yawe buwa am iga à yawe à keda duniya na. ¹¹ Am iga à a ye Arfasada keni, Saim a magaa yawe dermeke ilyef'e zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

¹² Arfasada a magaa yawe kul keye jilyebe, a ye egdzere zhele, zharaara Sala. ¹³ Am iga àa a ye Sala maa, Arfasada a magaa yawe dermeke ufade an keye zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

¹⁴ Sala magaamaga yawe kul keye waà, shansha egdzere zhele zharaara Aibair. ¹⁵ Sala a magaa yawe dermeke ufade an keye zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

¹⁶ Aibair magaamaga yawe kul keye ju ufade waà, a ye Falaik. ¹⁷ Am iga àa a ye Falaik maa, Aibair a magaa yawe dermeke ufade an kul keye a yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

¹⁸ Falaik magaamaga yawe kul keye, njane keni a ye Ragaw. ¹⁹ Am iga àa a ye Ragaw maa, Falaik a magaa yawe dermeke buwa an maselmane. A yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

²⁰ Ragaw magaamaga yawe kul keye ju buwa, a ye Saraku. ²¹ Am iga àa a ye Saraku maa, Ragaw a magaa yawe dermeke buwa an vuye zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar njwasha umele.

²² Saraku magaamaga yawe kul keye, a ye Nakaur. ²³ Am iga àa a ye Nakaur maa, Saraku a magaa yawe dermeke buwa zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar njwasha umele.

²⁴ Nakaur magaamaga yawe kul buwa ju maselmane, a ye Taara. ²⁵ Am iga àa a ye Taara maa, Nakaur a magaa yawe dermeke an kelaawa ju maselmane zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar njwasha umele. ²⁶ Taara magaamaga yawe kul vuye, a ye Abraama, antara Nakaur ira Haran.

Labare àa Taara an emndaara

²⁷ Naàwa labare àa Taara an emndaara: Taara a ye tara Abraama antara Nakaur ira Haran. Haran a ye Ludu, ²⁸ mazlaara a naba emtsehe eddenaara keni zlafe àa ba an shifa. A emtsaa àa ba am ekse na ta yanaa am hudaara na, am berni àa Ur, am Kaldiya. ²⁹ Tara Abraama antara Nakaur ta ge gyaalaha. Zhara àa mukse àa Abraama Saray. Zhara àa mukse àa Nakaur Milka. Milka njanna waà, egdze àa Haran eddetare palle an Yiska. ³⁰ Saray maa, njane dzire àa yeka baaka egdzaara.

³¹ Taara a naba tse antara egdzaara Abraama, antara eggyenaara Ludu egdze àa egdzaara Haran, antara Saray shawlaara, mukse àa egdzaara Abraama, a naba tsetehe am Ur, am kwara àa Kaldiya antara emndaara, kwaye ta zlala àa dem Kanaana. Daraada am Harran waà, de njarinja àahuwa. ³² Iva àa Taara magaamaga dermeke buwa an ilyebe lauktu àa emtsa. A emtsaa am Harran njanna.

12

Naàwa Dadaamiya a dante estuwa Abraama

¹ A ba Yaakadada àa elvan ge Abraama: Sesse am lardaana, sesse am jebaana, sesse am mba àa eddena, ezlzlala àa dem larde na ni watse yaà kwaraksaà ya. ² Yaà de yaikteya, yaà de gagve larde yaikke. Yaà de gak barka, yaà de ganvege zharaana zhara yaikke. Kaà de gev barka ge emnde bademme. ³ Yaà de gater barka ge emnde na ni taà de gak barka ge ekka. Yaà de nyainyai emnde a nyainyainyainye. Yaà de gaterar barka ge emnde na taà ate haha bademme adaba ka. ⁴ Daaci a naba tsetehe ge Abraama, a naba zlala ba seke una a bannaa Yaakadada na. ⁵ Abraama magaamaga yawe kul vuye jilyebe am sarte na a kezla am Harran. A eksetaa muksaara Saray antara Ludu egdze àa egdze a emmenaara, antara navahaara na

a shateraa am Harran nanna bademme ira nalmanaatare bademme, ba zlalaatare aà dem Kanaana.

Daraada am larde aà Kanaana nanna maa, ⁶ Abraama a naba degashe an huɗe aà larde aà Kanaana nanna peraatte, haa a daahe aà dem tate na taà ɗahana an Sikaim na, am tate aà nafa yaikke na taà ɗahana an Maure na. Am sarte nanna maa, emnde a larde taà anƙwa am Kanaana.

⁷ A naba marapsehe ge Yaakadada aà katafke aà Abraama, a ba nane aà elvan ge nane: Larde na waà, yaà de vaterte ge wulfahaaja. Daaci Abraama a naba nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Yaakadada na a maranaa iraara na am tate nanna. ⁸ A tsetehe am tate nanna maa, kwaye a zlala aà dem Baytila, aà dem geɗiyaara am huɗe aà wa. A de icese slalaara am tate nanna, a magaa berahaara an kacakaca am dagave aà tara berni aà Baytila am puti antara berni aà Ayu am geɗiyaara nane keni. Aàhuwa keni Abraama a nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Saksage, a magaa maduwa, a ɗaha Dadaamiya an Saksage am maduwaara. ⁹ Mazlaara a naba kezla aàhuwa keni, a eksetaa baraàmaara aà dem dalbe aà manem.

Abraama am larde aà Misera

¹⁰ Samsa waya aà sem larde, waya nanna keni yaikke jipu. Abraama a naba kezla aà dem Misera geni aà de shekwaashekwa aàhuwa cek-waanƙgudfi. ¹¹ Herzharanteherzhe haha aà Misera waà, a ba Abraama aà elvan ge muksaara Saray: Ka cenancena emtu, naàwa ekka, ka mukse zari jipu. Diyandiya geni ¹² maà de puwartepuwa icaatare ate ka emnde aà Misera, taà de baà: Muksaara degi una, daaci taà de ja shifaaruwa, amaà ekka waà, taà de janƙa. ¹³ De bateranba ka egdze a emmerwa, geni a fariyufe hyema, a njaninja lapiya am barkaaja. Yaà enzlanaajezla shifaaruwa am barkaaja.

¹⁴ De tsekwatsekwa Abraama am Misera, emnde a Misera taà zhara zarire aà muksaara na jauje ge ndzedɗa. ¹⁵ Galipaha aà Firawna keni naranna. Itare ta naba danaa zlebaara ge slekse, se daranda mukse na aà dem mba aà slekse. ¹⁶ Sleksu Firawna a maganaa shaigerire kwakya jipu ge Abraama aɗaba mukse na. A naba halanu dabbaha kwakya: kyawaha, eslaha, ezzenwaha antara ezlegwamaha. A vante antara navaha ira kwatenaha.

¹⁷ Amaà Dadaamiya Saksage a belanar masiba yaikke ge sleksu Firawna antara emndaara bademme aɗaba elva aà Saray, mukse aà Abraama. ¹⁸ Mazlaara Firawna a naba ɗante Abraama, a ba nane aà elvan ge nane: Aàzara una ka magita ka na? Labara bakiyanka geni muksaaja? ¹⁹ Labara ka bantsa egdze a emmeja geni yaà naba eksanteksa, yaà ganvege muksaaruwa? Kwaye muksaaja mazlaara eksanteksa, ezlzlala! ²⁰ Firawna a vaterte elvaara palle ge emndaara, geni a varanteva baraàma ge Abraama, a ezlzlala. A eksaneksa muksaara antara kazlaajaara bademme, a ezlzlala.

13

Tegava aà tara Abraama an Ludu

¹ Tsetse Abraama am Misera, anƙwa aà eptsa aà sem Kanaana am Puti, nane antara muksaara, antara kazlaajaatare bademme. Ludu keni aà aàzejaara.

² Abraama nanna ndza sleberba jipu. Kwakya dabbahaara, kwakya gursaara antara dindar bademme. ³ Abraama anƙwa aà maga ba shula. A tsetehe am manem nanna, kwaye a zlala aà dem Baytila, am tate na ni ndza

a magaa beraha à kacakaca àtekwa na, am dagave à tara Baytila an Ayu. ⁴ A baà am tate na ni ndza a nderaanaa tate à fana sadake àtekwa ge Dadaamiya werre na. Abraama a magaa maduwa, a dante Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

⁵ Ludu na àzejaara na maa, nane keni an waldaha à elsahaara antara kyawahaara, antara nawahaara halal. An beraha à kacakacaara keni bademme. ⁶ Nalmane à tara Abraama antara Ludu kwakya jipu. Cekwa kaambaatare geni taà nja àatirpalle. ⁷ Adaba una nanna tsetse wava am dagave à suniyaha à Abraama antara suniyaha à Ludu. Emnde a haha am sarte nanna, emnde a Kanaana antara Pairaisiyaha, itare keni taà à ba am haha nanna.

⁸ Daaci a ba Abraama à elvan ge Ludu: Taslaana a jerka dagala am dagavaamiya antara ka d'ekideki, ma am dagave à suniyahaamiya keni. Adaba ma ba emnde a haà palle. ⁹ Naàwa haha bademme à katafkaana. Mi naba tegave. Baaka laambaana d'ekideki naba ekseseke dalbe na kaà katana ka. Maki ka eksese dalbe à nafafa, iya yaà dem nazlaba. Maàki ka eksese dalbe à nazlaba, iya yaà dem nafafa.

¹⁰ Ludu a kante ice, a naa kaamba à Urdun shaigera jipu, kaamba bademme ba slerekke. Adaba am sarte na zlafe Yaakadada kadanaaka tara Saudauma antara Gaumaura, dem Jauwar ndza ba seke zlanne à Yaakadada, ndza ba seke haha à Misera. ¹¹ Daaci Ludu a eksananse kaamba à Urdun nanna bademme ge iraara, mazlaara a naba kezla à dem gedfi. Ta tegava estuwa tara Abraama antara Ludu. ¹² Abraama nane njaanja am haha à Kanaana, Ludu, nane a de icese slalaara am huđe à kaamba, a velanaa à dem Saudauma. A magaa berahaara an kacakaca. ¹³ Amaà waà, emnde a Saudauma nanna ta maàndzawaha jipu. Kwakya haypaatare à katafke à Yaakadada

¹⁴ Am sarte na Ludu yanaaya Abraama, zlaazlala, a ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Kanteka icaana, ezhzhara à dem yala antara à dem gedfi, à dem puti, antara à dem manem bademme. ¹⁵ Haha nanna kaà anjwa à zharana ka na waà, yaà vakte ge ekka antara wulfahaana bademme, dem ba ge d'ekideki. ¹⁶ Yaà yaktiya ba seke berbere à haha. Ba seke una ni kaà dzegwanka kezla berbere à haha na waà, wulfahaana keni taà hyanuka ba estuwa. ¹⁷ Tsetse, naba jemje d'aba am haha na bademme, nanaana walaara antara yaikkiraara an vuwa bademme. Adaba ya vakte ge ekka. ¹⁸ Abraama a naba kezla, a de magaa slalaara an beraha à kacakaca am ekte à nafaha am Mamre, herzhe an Haiburuun. A nderanaa tate à fana sadake àtekwa ge Yaakadada am tate nanna keni.

14

Abraama gaaga ndzed'a arge sleksaha, a nejlaa Ludu

¹ Am zamane à sleksu Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, antara Kaidaulayaumair slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, ² sleksaha nanna ta naba dateraa waàva ge sleksaha umele ilyebe: ta dateraa waàva ge tara sleksu Baira, slekse à Saudauma antara Birsa, slekse à Gaumaura, antara Siniyabu, slekse à Adama, antara Saimaibair, slekse à Jaibauyim ira slekse à Baila, Jau'ar keni ba zhera à kwara nanna. ³ Sleksaha ilyebe na keni ta naba magaa waada, ta jamme am kaamba à Siddim, d'ambake zlafe adaliye. Kina waà, tate nanna gevge haye bademme, taà d'ahana an haye à izhe. ⁴ Yawe kelaawa ju buwa taà

aànkwa aà fansarfe ge sleksu Kaidaurlayaumair. Amaà ate iva kelaawa ju keyire waà, basharka mazlaara. ⁵ Ate iva kelaawa ju ufafire maa, sleksu Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na, ta naba se gaa ndzedã arge emnde a Raifa am Astairaut Karnayim, ta de gaa ndzedã arge emnde a Suni am Hama, ta de gaa ndzedã arge emnde a Aimi am kaamba aà Kiriyatayim. ⁶ Ta de gaa ndzedã arge emnde a Hauri zlafe adaliye aà ba ate ire aà waatare, am Sai'ir. Ta ðabemhe peraatte dem Ail Paran herzhe an we aà kaamba, zaruze bademme. ⁷ Daaci ta naba eptse kwa. Saraasa am Ain Mispat, an Kaadais keni taà ðaha ba ekse ñanna aàhuwa keni ta se gaa ndzedã arge Amalaikiyaha am hahaatare bademme, ta zateruhe mette an naàza erva. Amauriyaha na taà am Hasasau Tamar keni ba estuwa, itare keni zarateruze an naàza erva bademme. ⁸ Daaci duwa aà sleksaha, slekse aà Saudauma, slekse aà Gaumaura, slekse aà Adama, slekse aà Jaibauyim ira slekse aà Baila, amaana Jau'ar. Sleksaha ñanna ta naba sesaa emndaatare bademme, ta se tsatsaa waàva am kaamba aà Siddim. ⁹ Daaci se daremda am waàva yaikke antara sleksaha na, itare keni taà an emndahaatare: Sleksu Kaidaurlayaumair ñane slekse aà Ailam, antara Tidal slekse aà Gauyim, antara Amrafail slekse aà Sine ^ar, antara Ariyauk slekse aà Ailasar, amaana: sleksaha ilyebe taà wava an sleksaha ufafe. ¹⁰ Ay mbate, kaamba aà Siddim ñanna bademme an yaà evvegaha. Ta de zhagade, de valyaremvalye aà dem evvegaha na tara slekse aà Saudauma antara slekse aà Gaumaura. Jugena aà emnde na, kyarekya, zhagadarzhagade aà dem waha. ¹¹ Daaci emnde na garega ndzedã na ta naba halante nalmane aà emnde a Saudauma antara emnde a Gaumaura na bademme, antara ba naàza zaatare na ndza an shebe, habazarsehabaze bademme, zlarzlala an ñane. ¹² Ludu egdze aà egdze a emmeñaara ge Abraama na ndza an Saudauma na keni eksarvaksa, ñane-ka, nalmanaara-ka, bademme zlarzlala an ñane.

¹³ Añkwa edda aà sera umele ñezlanzla, a se balanansa ñane labare ge Abraama, ura Ibraniñkau, aà nja am ekta aà nafaha aà Maàmre ura Amauri, nafaha ñanna sadadde jipu. Mamre ñane egdze a emmetare ge tara Aiskaul antara Anair, ta emnde a namaàna jipu antara Abraama. ¹⁴ De cenaàncena Abraama geni kelaadaha eksarvaksa egdze aà egdze a emmeñaara daraànda, a naba jemaa emndaara, dawalaha na mbarmbe waàva jipu na, zaala dermeke keye an kelaawa ju tise. Daaci yalla, a daa ðaba kelaadaha na dem Dan. ¹⁵ Abraama a de tegese emndaara gergere kwakya, daaci ñane antara dawalahaara na a naba datererhe ge kelaadaha na an waàva an vayiya. A naba gaa ndzedã arge sleksaha ñanna, a kyateraaha, a ðabateremhe aà dem Hauba herzhe an Damas, am dalbe aà manem. ¹⁶ A lyevaa nalmanaatare bademme, a saaha an ñane. Ludu egdze aà egdze a emmeñaara na keni a naba sanaaha. Ludu ñanna, ñwashaha, emnde umele na ndza sluwaratervasluwe na, antara nalmanaatare bademme sarateraasa.

Malkisadaka aà gar barka ge Abraama

¹⁷ Am sarte na Abraama gaaga ndzedã arge Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na maa, a naba eptsa. A naba sesehe ge slekse aà Saudauma, a de yainuhe am kaamba a Sawe. Kaamba ñanna waà, taà ðahana an kaamba aà sleksaha. ¹⁸ Malkisadaka, slekse aà Salima, zlafe adaliye ñane liman aà Dadaamiya na an nire ge emnde bademme na, ñane keni a sesehe, a saa ðafa antara egdze a mbazla am erva. ¹⁹ A se gar barka ge Abraama, a ba ñane: Abraama, a gagga Dadaamiya na an ire ge

emnde bademme na barka. nane edda à samaya antara haha. ²⁰ Zheraara a gevge an gaàlaà, Dadaamiya na ni an nire ge emnde bademme, a fakem kelaadahaana am erva na. Daaci Abraama a sanse luser am nalmanaara bademme, a vante.

²¹ A ba slekse à emnde a Saudauma na à elvan ge Abraama: Taslaana viteva ka ba emndaaruwa, nanaana nalmane bademme. ²² A nwanante ge Abraama, a ba nane à elvan ge nane: Naàwa ervaaruwa, kanakanteka à katafke à Yaakadada, Dadaamiya na à nire ge emnde bademme, edda à samaya antara haha na, yaà zaku ba wadaara: ²³ ba uwe keni yaà ekseka ya am nalmanaana. Una ba zawa à kimakaana palle, ba hulma à sluzhaana keni. Kaà de baanka ka gananga nalmane ge Abraama. ²⁴ Ba naàzaraana keni yaà ekseka ya maà ba una ta zuwaa dawalaha-ka. Amaà dza à malaha na ta daa d'abidaba na waà, yaà eksarekse, tara Anair, Aiskaul ira Mamre. Itare waà, a halarvaahala nubaatare.

15

Dadaamiya à ngud'a namaàna an Abraama

¹ Am iga à labare nanna maa, Abraama shansha waàhaya, ankwà à ndahan elva Saksage, a ba nane: Abraama, a wanika lyawa d'ekideki, ya gwelakwaana ba iya an iraruwa. Kwakya ladana àzerwa. ² A nwanante ge Abraama, a ba nane: Ba estuwa Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa. Amaà watse kaà de vite uwe demme ka? Naàwa ankwà à zla ndzedaruwa bademme, amaà egdzaaruwa yaà de yaànaà am iga keni baaka. Ba warataaruwa keni a de zaànaà ba Ailiyijair egdze à emnde a Damas. ³ A farhe zlafe adaliye, a ba nane: Saksagaaruwa, bashakika wulfe ma, eddawnà ta yanaa am huàde à haaruwa na waà, watse sleza warataaruwa ba nane. ⁴ Amaà a tsekwe ge kwara à Yaakadada zlafe adaliye àsezenaara, a ba nane: nane ka sleza warataana. Aà de zaànaà ba eddawnà à de segashe am ka malle. ⁵ A sanse àsegashe, a ba nane à elvan ge nane: Ezhzhaàrà à ice à dem samaya, ekkezla terlyakwaha na maà kaà dzegwaàndzegwa! Daaci a ba nane à elvan ge nane: Wulfahaana keni watse ba estuwa.

⁶ Abraama a naba fetarhe ate elva na a ndasaa Saksage na. Adaba una nanna, Yaakadada keni a fe nane ate edda à jirire.

⁷ A ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Ba iya una ya Yaakadada, ya saxe am Ur am haha à Kaldiya, ya sakaa àsehuna geni yaà vakte haha na ge ekka. ⁸ A nwanante ge Abraama, a ba nane: Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa, yaà de dise estara geni ba jirire haha na vakiteva ge iya? ⁹ A ba Yaakadada à elvan ge nane: Kwaye, de tatayevaataataya gyaale sla à yawe keye antara naàwe a yawe keye antara zhel kyawe a yawe keye ira takala a masar palle antara takala a kaamba palle, siyansa bademme. ¹⁰ Abraama a naba tatayevaa dabbaha nanna antara yiyaha nanna bademme, a datsanme bubuwa am dagave kalkale. Sey ba yiyaha waà, datsaaka am dagave na. Amaà ba kelaa dabba waà, ba a icanme kalkale waà, a ba zlateraahe ma urara keni an ndanjiire a una. ¹¹ Waàva ge zaatataha arge hyuwaara, amaà a bakaterbaka Abraama.

¹² Herzhe à eblya vaciya maa, Abraama nanaana hare jipu, lyawa keni à wanwa adaba gevge ba tabedamme an tsaka ire. ¹³ Daaci a ba Saksage à elvan ge nane: A njinja am vuwaana ganakini wulfahaana taà de nja am larde à emnde. Watse taà de gev navaha à emnde nanna, taà de magatera palasa am iva dermeke ufade. ¹⁴ Amaà watse ya pelsepele ya

ate emnde nanna taà de magateraà navire nanna. Am iga àà una nanna maa, taà de sesse am larde nanna an nalmane kwakya jipu. ¹⁵ Ekka maa, kaà de bere eggyahaana am faya àà ba an hairire. Kaà de gev emgyegwe kurcumme lauktu kaà de emtsa. ¹⁶ Wulfahaana taà de eptsaa aàsehuna waà, sey am zamane ge ufadire. Adaba kina zlaabe haypa àà Amauriyaha jawka ge ndzedà geni yaà bakatersebake.

¹⁷ Eblyablya vaciya ba òekidèki, gevge vayiya bademme maa, taà zhaaraà ba gahe àà kaàraà, tara nara àà kaàraà antara yire àà kaàraà taà segashe am hudàara, àà zlala gahe na am dagave àà dabbaha na an datsa na. ¹⁸ Dadaamiya Saksage keni a ngwede namaàna ba vacite nanna an Abraama, a ba nane àà elvan ge nane: Haha na waà, vanaterteva ge wulfahaana, tsante ate haye àà Misera, dete haye yaikke na taà dahanàà an Aifratis na bademme. ¹⁹ Larde àà Kainiyaha, larde àà Kainijiyaha, larde àà Kadmauniyaha, ²⁰ larde àà Haitiyaha, larde àà Pairaisiyaha, larde àà Raifaha, ²¹ larde àà Amauriyaha, larde àà Kanaaniyaha, larde àà Girgasiyaha ira larde àà Yaibusiyaha bademme, yaà de vakte ge ekka.

16

Hajara a yan Ismayiila ge Abraama

¹ Saray, mukse àà Abraama yaneka egdzere ge zhelaara òekidèki. Ankwa kwatenaara egdze àà emnde a Misera, zharaara Hajara. ² A ba Saray àà elvan ge zhelaara Abraama: Naàwa iya, fiyarfe Dadamiya yaà yeka. Naba njawinja antara kwatenaaruwa na, ambane watse yaà shansha òeme egdzere ate nane. Lyavaalya ervaunòe àà Abraama elva àà Saray na. ³ Daaci Saray a naba eksante Hajara kwatenaara, a vante ge zhelaara Abraama geni àà ganvege muksaara. Iva kelaawa una a maganaa Abraama am haha Kanaana. ⁴ Daaduwa Abraama aàdeza Hajara, Hajara a naba shaa huòe. Ba a naa a shaa huòe na waà, a naba fantau ge zhaaraà zanwaara Saray an ice a epsawa. ⁵ Daaci a ba Saray àà elvan ge Abraama: Emtankire na ni ndza arge iya na waà, kina eptsakaareptse ge ekka. Hajara kwatenaaruwa ge iya, ya eksante ba iya ervaaruwa ya fakem am huviye ni, gevge ni àà zhari ba seke ya kere am icaara adaba a shaa huòe! Miya antara ka waà, àà hyephye Dadaamiya Yaakadada dagavaamiya. ⁶ A ba Abraama àà elvan ge Saray: Kwaye kwatenaana, ba kina keni àà ba am ervaana. Emmaga naàzena ni kaà katana ka an nane. Daaci Saray a naba maranaa zladfa kwakya ge Hajara, Hajara zhagadaazhagade aàtuge nane, a naba keòeme am kaamba.

⁷ Malika àà Yaakadada a de bere Hajara am kaamba, àà nja ate we àà yawe. Yawe nanna herzhe an barama a dem Sura. ⁸ A ba malika na àà elvan ge Hajara: Hajara kwatena àà Saray, ka sawa ame? Kaà òeme kina? A njwanante, a ba nane: Yaà ankwa àà zhagade aàtuge zanwaaruwa Saray. ⁹ A ba malika na àà elvan ge nane: Ba kina eptsepsa aàdeza zanwaana. De ganaaga iranaa àà dem aha aàkatarfaara. ¹⁰ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge nane zlaabe adaliye: A ba Yaakadada yaà de yaterteya egdzaraana, taà de gev kwakya jipu, baaka kezlakulaatare. ¹¹ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge nane: Naàwa kaà àà huòe, watse kaà yaà egdzere zhele, kaà fana zhara àà Isemayiila, adaba Yaakadada cenancena zladfaana bademme. ¹² Amaa egdzaana nanna waà, watse slemaàndzawa ba seke ezzenwa a kaamba. Ervaara àà de sha emnde bademme, emnde keni bademme watse ervaatare àà de sha nane. Watse àà nja ba nane palle àà de gaterapteka ge egdzar mamahaana òekidèki.

¹³ Am iga àà una ñanna maa, a ba Hajara: Abi iya keni ya nanna ñane eddawna a nina na? Adaba una a ðaha Yaakadada na a ndahan elva na an: Dadaamiya na àà nina. ¹⁴ Adaba una ñanna, suwa ñanna taà ankwaa àà ðahana an suwa àà Dadaamiya ankwaa àà nina. Suwa ñanna am dagave àà tara Kaadais antara Baarait.

¹⁵ Daaci Hajara a yan egdzere zhele ge Abraama. Abraama a fete zhera àà egdzaara na a yanaa an Hajara na Isemayiila. ¹⁶ Iva àà Abraama shanasha kul tise junkwaha am sarte na Hajara a yan Isemayiila.

17

Dem shedekwe gevge nalaama àà namaàna àà

Dadaamiya an Ibrahiima

¹ Abraama shanaasha yawe kul maselmana, Yaakadada a naba mara-sehe àà kataftkaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme àà ba am ervaaruwa. Njinjaana ààkatafkaarua, a jerka duksa maàndzawe ate ka am njaana. ² Naàwa yaà ankwaa àà maga namaàna am dagavaamiya antara ka: Yaà vakte yaà, yaà de yaàkteyaà kwakya jipu. ³ Daaci Abraama a kezlan ugje ge Dadaamiya, wafkaara ba teppe ate haha. A ba Dadaamiya àà elvan ge ñane zlafe adaliye: ⁴ Elvaaruwa ge ekka waà, namaànaaruwa vanakteva zlauzle, kaà de gev eddarge nalgaha kwakya. ⁵ AÀsalikataliya na waà, taà dalika àà ðahaàkaà an Abraama mazlaara, amaà Ibrahiima. Adaba ganagvege eddarge nalgaha àà emnde kwakya. ⁶ Yaà de gagvege eddawna ni jebaara kwakya jipu na, yaà de yakteya kwakya jipu, kaà de gev eddarge nalgaha àà emnde, sleksaha gergere taà de segashe am emndaana. ⁷ Namaànaaruwa na ya ngudakan ge ekka na waà, antara ge egdzaraana keni bademme, dem eggyeggye. Namaànaaruwa ñanna saksage geni ya Dadaamiyaana, ya Dadaamiya àà egdzaraana keni am igaana. ⁸ Haha ñanna naàwa ka wayve am hudara na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraana bademme, naàza ba ge ðekideki. Haha àà Kanaana bademme àà de gev naàzaana, antara egdzaraana am igaana, watse ba iya una ya Dadaamiyaatare.

⁹ A ba Dadaamiya àà elvan ge Ibrahiima zlafe adaliye: Ekka waà, ðemanvedeme ka ba namaànaaruwa, ekka antara egdzaraana bademme dem eggyeggye. ¹⁰ Naàwa naàzena kwaà de magana kure ge tsufa namaàna na ya ngudana ya antara kure: Ba kelaa ma yakuraya egdzere zhele kwaà belana am shedekwe. ¹¹ Dawemda am shedekwe. Una ñanna nalaama àà namaàna na am dagavaamiya na, iya antara kure. ¹² Ba kelaa maà yakuraya egdzere zhele am jebaakure, kwaà belana am shedekwe am hare ge tisire. Dete ba una gavka jebaakure keni ma ta yanaa àà ba am hufe àà haà àà kure tsawe. ¹³ Ma una ta yanaa am hufe àà haà àà kure, ma una kwa shekweve an shekwe keni bademme puwawaterempuwa am shedekwe baaka shaige. Una ñanna nalaama àà namaànaaruwa ge kure, an puwa ate vuwaakure. Namaàna ñanna saksage. ¹⁴ Amaà zhele na baaka am shedekwe, icaaka zheliraara ðekideki na waà, a jaranaaja shifaara ba ðekideki am jebaara. Adaba ñane ebzubze namaànaaruwa.

¹⁵ Daaci a ba Dadaamiya àà elvan ge Ibrahiima: Kina waà, ðaheka muksaana an Saray mazlaara. AÀ salikataliya na waà, zheraara Saratu. ¹⁶ Yaà de ga barkaaruwa ate ñane, yaà de vakte egdzere zhele an ñane.

AÀ de gev emmarge nalgaha gergere. Sleksaha gergere antara jebaha àà emnde gergere àà de segashe am ñane.

¹⁷ Ibrahiima a kezle ugje, wafkaara ba teppe ate haha, amaa waà, ambera àà dzaka. Adaba a ba ñane am ervaunɗaara: Emgyegwe a zhele yawe dermeke ni kwasau zlaɓe àà de yaà egdzere? Ma Saratu keni emgyegwe a mukse yawe kul maselmani ni aè de ya egdzere? ¹⁸ Daaci a ba ñane àà elvan ge Dadaamiya: A shifeteshifa ñane ba Isemayiila ààkatafkaana, baaka naàzu yaà yekana umele. ¹⁹ Amaa a ñwanante ge Dadaamiya a ba ñane: Baaka shaigaara ðekiðeki, muksaana Saratu àà de yaka egdzere zhele, kaà de ðahana an Isiyaaku. Yaà de ñgudɗa namaànaaruwa antara ñane ira egdzaraara am igaara ge ñane. Namaànaaruwa ñanna saksage. ²⁰ Duksa palle waà, lyanvaalya yekana ate Isemayiila. Yaà de ga barkaaruwa ate ñane, yaà ganve ura kwakya jebaara. Yaà huyanahuya kwakya jipu, sleksaha kelaawa ju buwa una taà de segashe àà ba am ñane. ñane ñanna waà, yaà de ganvege nalga yaikke. ²¹ Amaa namaànaaruwa waà, yaà ñgudɗana antara Isiyaaku, egdze na ni àà de yakaa Saratu na. AÀ de yakaa egdze ñanna am shifa sarte ba seke una.

²² Zluzle am tsakana elvaha na ge Abrahiima maa, a zlalehe ge Dadaamiya. ²³ Am iga àà una ñanna, Ibrahiima a eksante egdzaara Isemayiila, antara navaha na ta yateraa am huɗe àà haara ira emnde na a shekwaterve an nalmanaara, baɗemme a puwaterme am shedekwe vacite ñanna, ba seke una a ndahanaa Dadaamiya. ²⁴ Am sarte na Ibrahiima àà dem shedekwe, ivaara kul maselmana ju maselmana. ²⁵ Egdzaara Isemayiila an yawe kelaawa ju keye am sarte na àà fana am shedekwe. ²⁶ Tara Ibrahiima antara egdzaara Isemayiila ta dem shedekwe àà ba ate vaci palle. ²⁷ Ba duksa palle ge emnde na taà am huɗe àà haara keni. Emnde na ta yateraa am huɗe àà haara, antara emnde na a shekwaterve an shekwa, zaalaha baɗemme, ta dem shedekwe àà ba am hare ñanna.

18

Dadaamiya a balese estuwa sarte a yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada a naba marana iraara ge Ibrahiima am dagave àà nafaha sadadde am Mamre. Ibrahiima anɗkwa àà nja ate we àà wakiyaara, beraara baɗemme a maganaa àà ba an kacakaca. Sarte ñanna keni erva a vaciya jipu. ² Ba estuwa a kante ice waà, àà zhara ba emnde keye, zaala taà anɗkwa àà tsatse. Hatstse àà bina a naba tsetehe, anɗkwa àà de yaiteyeye ate we àà wakiya, a kezle ugje ate haha, ³ a ba ñane àà elvan ge pallaatare: Yaakadadaaruwa, maàki ba zakivaareze waà, taslaana deska ba estuwa, sawa tsatse am mba àà navaana. ⁴ Daaci a ba ñane àà elvan ge itare: Sawmbare puwawansepuwe cekwaangude am ekte àà nafa aàhuna, taà sakura egdze a yawe kwaà baraabara serahaakure. ⁵ Yaà katakurva antara egdze a naàza za, kwaà shansha ndzedɗa, lauktu kwaà fanu ge baraamaakure àà de katafke ba seke una kwaà katanaà kure. Daaci estuwa, dakureska ba dey arge haà àà slesleraakure. Ta ñwanante ge wayvaha na, a ba itare: Shagera jipu, naba emmaàga sleraana. ⁶ Ba watsewatse, a eptsa àà ba an hadzala Ibrahiima àà dem bere aàza Saratu, a ba ñane àà elvan ge ñane: Degevaadega ukpa na leppe jipu na keye ate daramaara, emmaàga gatau watsewatse. ⁷ ñane an iraara, zhagadaara àà dem walde a esla, a de eksese egdze a esla na shagera vuwaara, hyuwaara kudkufe jipu na, a naba fanem am erva ge slesleraara, ñane anɗkwa àà ganve naàza ðaàle àà ba ate watsewatsire. ⁸ Gyepgye naàza ðaàle na

maa, Ibrahiima a satera jeba naza za umele anjwa ta magana an uba, antara uba aà waya, a sateranhe aàtirpalle antara hyuwa na, a faterhe aà katafkaatare. nane keni a tsaahé aà ba aàzetare am ekte aà nafa nanna haa ta zuhe.

⁹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: AÀme muksaana Saratu? A nwaterante, a ba nane: Kwaye nane anjwa am bere. ¹⁰ A ba palle aà wayvaha na aà elvan ge Ibrahiima: Sarte seke una am shifa watse yaà eptsa, una yaà ndak ba jirire baaka eptsankaara, watse yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. Saratu keni aà tse aà ba am iga aà Ibrahiima nanna ate we aà wakyiya, anjwa aà cena elva na. ¹¹⁻¹² Daaci dzaka ge Saratu an ila, adaba Ibrahiima antara nane bukerdaatare garevge emgyegwaha. nane deme ba naàdaatare nwashaha keni naàzaara icevice. Adaba una nanna a ba nane am ervaunfaara: Am njaaruwa na ni kwasau zabe anjwa emtakire aà nja antara zhele? Edda aà haaruwa keni gevge emgyegwe a zhele kurcumme! ¹³ A ba Saksage aà elvan ge Ibrahiim: Labara aà dzaka Saratu? Labara a bantsa nane am ervaunfaara ganevge emgyegwe a mukse ni yaà yaà egdzere-he? ¹⁴ Una keni anjwa najipuwaara aàza Saksage emtu an sleksiraara? Sarte seke una am shifa, yaà anjwa aà eptsa aàsezeña, yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. ¹⁵ Jaaja lyawa Saratu maa, a ba nane: Dzakanka. A ba Yaakadada keni ba parakke: Ka dzaka.

Ibrahiima anjwa aà yekateru shifa ge emnde a Saudauma

¹⁶ Am iga aà una nanna maa, tsaretse wayvaha na keye kerde, taà anjwa aà zlala waà, ta kurese ba ndanpire aà Saudauma. Ibrahiima keni a zlala antara itare, a daa aà puwatersepuwe. ¹⁷ Daaci a ba Yaakadada: Yaà tsa shebanvuweka ge Ibrahiima naàza na yaà de magana ya. ¹⁸ Adaba Ibrahiima aà de gev eddarge nalga yaikke, nalga na ni watse an hakuma jipu na. Bademme aà emnde na taà ate haha taà de sha barka adaba nane. ¹⁹ Ya eksese nane ganakini aà kwaratersekwere ge egdzaraara antara wulfahaara am igaara ge nane geni a farfa zherwe ate shairiyahaaruwa, a magarmaaga jirire, a magarmaga duksa bademme an baramaara, lauktu yaà gananvege ge Ibrahiima naàzena ya banaa watse yaà vanteva na.

²⁰ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Ibrahiima: De shisha yawe aà kyuwa aà emnde kwakya, adaba naàzena taà aànjwa aà maganaa emnde a Saudauma antara Gaumaura. Haypa aà emnde nanna jauje ge ndzedfa. ²¹ Adaba una nanna yaà anjwa tsekwa aàdehuwa, yaà de habaza magaatare nanna maàki ba jirire ba estuwa. Maàki gavka estuwa keni watse ya nna ba diyeddiye.

²² Daaci emnde buwa am wayvaha na eptsaraterveptsa iga, zlarzlala am tate nanna, taà anjwa aà zlala aà dem Saudauma. Amaà Yaakadada waà, zlalaaka, anjwa aà tse aà ba am tate nanna, Ibrahiima keni anjwa aà ba aà tse aà katafkaara. ²³ Ibrahiima a ganapte ge Yaakadada, a ba nane aà elvan ge nane: Kina emnde a jirire na taà aahuwa keni kaà de kedaterakeda aàtirpalle antara emnde a haypa emtu Yaakadada? ²⁴ AÀmbane taà ankwa emnde a jirire kul ilyebe am Saudauma nanna, kaà de kedaterakeda itare keni emtu? Kaà yaterareka ge emnde a ekse nanna adaba emnde a jirire kul ilyebe na taà am hudaara na emtu? ²⁵ Kay! Ekka kaà ta maganaaka jeba una. Emnde aà jirire ni kaà cebatera aàtirpalle antara emnde a haypa? Shairiyaatare kalkale? Una aà magaaveka. Eddawna watse aà kyana nane shairiya aà duniya bademme ni aà kyanaka shairiya a jirire? ²⁶ A nwanante ge Yaakadada, a ba nane aà elvan ge nane: Maàki

shanansha emnde a jirire kul ilyebe am huɗe à berni à Saudauma waà, yaà naba yateraareye ge emnde a ekse ɲanna bademme adaba itare. ²⁷ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa yiyareye Yaakadadaaruwa, adaba maganka lyawa à katafkaaɲa ɗekidɗeki ge ndakse elva parakke. Iya waà, ya berbere à haha ba dey, ya kelpa à kara ba dey. ²⁸ AÀmbane watse ɓaaka ura ilyebe am emnde a jirire kul ilyebe na, kaà de kedaterakeda bademme adaba emnde ilyebe na ɓaaka am huɗaara na emtu? A ba Yaakadada: Maki shanansha emnde a jirire kul ufade jilyebe am ekse ɲanna waà, yaà kedɗeka ekse. ²⁹ Aley, zlaɓe Ibrahiima yaànkà Yaakadada, a ba ɲane à elvan ge ɲane zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul ufade am ekse ɲanna maa? A ɲwete ge Yaakadada, a ba ɲane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ufade am ekse ɲanna waà, yaà kedɗeka ekse. ³⁰ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa, a jaɲka ervaunɗe, yaà aɲkwa à ndavakundave zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul keye am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kul keye am ekse ɲanna waà, yaà gejeka ekse. ³¹ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa yiyareye. Adaba kwakya elvaaruwa à katafkaaɲa: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul buwa am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire ni hyephye kul buwa am ekse ɲanna waà, yaà gejika ekse ɗekidɗeki adaba emnde a jirire kul buwa ɲanna. ³² A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa, ɲanaaɲa ervaunɗaana an slakala, yaà ndavaku ba palle mazlaara, yaà farka umele. AÀmbane emnde ɲanna ta ba kelaawa njainɲe am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kelaawa am ekse ɲanna waà, yaà gejeka ekse mazlaara adaba emnde a jirire kelaawa na.

³³ Am sarte na ni Yaakadada mbedfanumbede elvaara bademme ge Ibrahiima, a naba yaa Ibrahiima, a naba zlalehe. Ibrahiima keni ba eptsara à sem tataara.

19

A segashe estuwa Ludu am Saudauma

¹ Herzhe aɲkwa à maga mangaripu waà, daraada malikaha buwa na keni am Saudauma. Ludu maa, ɲane aɲkwa à nja ate we à walkame à Saudauma ɲanna. Ba a puwete ice ate itare waà, hatstse a naba tsetehe, a de yaiteruye, a kezle ugje à kataftkaatare wafkaara ba teppe ate haha.

² A ba ɲane à elvan ge itare: Yaakadadaaruwa, taslawaaakure, daweska ba estuwa arge haà à naàvaakure. Sawmbare barawaabare serahaakure, harauhaàre, an enɲya werre waà, lauktu kwaà tse, kwaà maga shulaakure adaliye. Amaà ta ɲwanante, a ba itare: ɲere ɲaà duka à dem mba à ura, ɲaà haraɲere à ba aàgashe. ³ Amaà Ludu keni a tsaà à ba ate naàzaara, à magatera tasle estuwa, à ɲatertaà sera. Daaci ta naba duhe, ta demhe à dem huɗe à haara. A de magateraa munri antara depain ɲa ɓaaka shahi à makala am huɗaara na, ta zuhe.

⁴ Ba zlaàva keni zlavareka emtsaade waà, saremsa emnde a ekse à Saudauma, dawalaha antara emgyegwar zaalahaatare bademme saresse am slalaha kaàtaàkaappe se jarantaaveje ge haà à Ludu. ⁵ Ta ɗante Ludu, a ba itare taà elvan ge ɲane: Taà aàme dawalaha na ta tsekwaà am mbaaɲa à ba an vayiya vatena na? Satersese aàseze ɲere, ɲaà kaàtaà zlava an itare. ⁶ A sesehe ge Ludu aàsezetare, a tsaàhe ate we à wakyyiya, a hedfanu ge wakyyiya am igaara, ⁷ a ba ɲane à elvan ge itare: Estuweka

emndaaruwa, magauka mandzawire na taslawaaakure. ⁸ Naàwa taà an̄kwa egdzarahaaruwa ta buwa, garevge gyaalaha, zlaɓe diyarka zhele waà, yaà satersese itare, kwaà de maga naàzena kwaà katana kure an itare. Amaà zaala na waà, taslawaaakure yawaterya, aɗaba ta wayvaha, taà am huɗe àa haaruwa. ⁹ Amaà a ba itare taà elvan ge Ludu: Jan̄ernaaja ka ate we àa wakiya! Ka wa ka sawa an sawa, ka wayve ba dey degiya gakevge narkaliyaan̄ere? Use dawale, shagera kwa elvaana. Ba kinamina n̄aà magakanaamaga palasa, àa jauje ba ge naàza àa emnde n̄anna. Ta naba puwana tsekweɗa ge Ludu, taà kata kezla paàre àa wakiya maa, ¹⁰ malikaha buwa na ta naba velese erva, ta teɗante Ludu àa dem huɗe àa haà, ta heɗanu ge wakiya. ¹¹ Ta naba wulfete emnde n̄anna taà ate we àa wakiya na, malaha dete egdzaraha baɗemme baaka ura àa nanna ice ɗekideki. Ta kuɗevaa ba itare ge tataya we àa wakiya geni taà demda.

¹² Daaci a ba malikaha na taà elvan ge Ludu: Taà an̄kwa emndaana umele am ekse na emtu? Ma egdzaraana, ma shawlahaana, ma emndaraana keni, maà ta varahaana am huɗe àa ekse na waà, satersese. ¹³ Aɗaba n̄aà kata keɗanaakeda ekse na ba ɗekideki. Yaakadada cenancena kyuwa emnde kwakya aɗaba maàga àa emnde a Saudauma. Aɗaba una n̄anna a belan̄era Yaakadada geni n̄aà se keɗanaakeda ekse na. ¹⁴ A sesehe ge Ludu, a de mbedateru ge shawlahaara, emnde na ta an̄kwa àa sheba egdzaraara, a ba nane àa elvan ge itare: Magaumaàga watsewatsire mi zlalawa am ekse na, aɗaba Yaakadada àa kata keɗe ekse ba ɗekideki. Amaà shawlahaara n̄anna ta ganve ba elva a shawya.

¹⁵ Kyaakya adaga waà, malikaha na ta bakante ge Ludu àa ba an ndzeɗa. A ba itare taà elvan ge nane: Tsetse ba watsewatse antara emndaana, muksaana, antara egdzaraana buwa, dawedde watsewatse, a zakuruka duniya aɗaba shariya àa haypa àa emnde a ekse na. ¹⁶ Am taà ezhzhara àa hadzaleka Ludu, ta naba nanaahe ate erva, ta nanaa erva ge muksaara, ta nateraa erva ge egdzaraara buwa n̄anna, ta daterse àa dete iga a ekse, ta yatera ahuwa, aɗaba Yaakadada wayaaka keɗaara. ¹⁷ Am sarte na daratersede aàdete iga a ekse n̄anna maa, a ba palle àa malikaha na àa elvan ge Ludu: Ezhzhagade shifaana àa de cuwa waà, geni a keɗeka shifaana. Zhareka ice àa sem iga, tseka am kaamba keni. ¹⁸ Amaà a nwanante ge Ludu, a ba nane: Estuweka Yaakadada, yaà de dzegwaànka. ¹⁹ Urara keni ya ba naàvaana, shanansha ngurna aàzena magakiyanmaga shaigerire yaikke, n̄ezlakisen̄zle waà, yaà dzegwaànka zhagade àa de cuwa wa. Yaà tama àa de shisha emtan̄kire, yaà de cuvaaka wa yaà emtsa. ²⁰ Kaà an̄kwa àa nanna egdze a ekse na kwaye nane na emtu? Herzhe ba egdze a ekse n̄anna, yaà dzegwaàndzegwa zhagade àa de cuwa tate n̄anna, taslaana viteva barama ge dehuwa. Egdze a ekse n̄anna ba cekwaan̄gudi, daaci yaà de sheba iraruwa am huɗaara. ²¹ Shagera, a ba malika na, yaà magakaà ngurna zlaɓe adaliye, yaà yaka egdze a ekse n̄anna, yaà gejeka. ²² Ezlzlala watsewatse, kaà de sheba irana am egdze a ekse n̄anna, yaà man̄ka ba uwe keni sey maà dakaada am ekse n̄anna. Aɗaba una n̄anna, ta fante zhera àa Jau'ar ge egdze a ekse n̄anna.

Dadaamiya ndza a keɗan estuwa Saudauma antara Gaumaura

²³ Sesse vaciya am haha waà, Ludu keni de tsekwaatsekwa am Jau'ar. ²⁴ Daaci Yaakadada a naba fantau ge hya kaàraà an wessa an baraudu àa sawa am samaya, àa setarge Saudauma antara Gaumaura. ²⁵ Yaakadada a eptsante eksaha n̄anna, antara kaamba a tate n̄anna, antara nafaha baɗemme a ganve ba seke ndza tate n̄anna ka. ²⁶ Mukse àa Ludu maa,

ɲane a zharaa ice à dem kataliya, ɲane keni a naba eptsapte a gev naàkwa à izhe, amaà ba naàwa ura à tse à ba ka.

²⁷ Maàkurallaara a tsetehe ge Ibrahiima an enlya werre, a duhe à dem tate na ni a tsaa à katafke à Yaakadada na, ²⁸ a kante ice à dem Saudauma antara Gaumaura antara kaambaha à tate ɲanna bademme waà, à zhara ba yire à kaàrà yaikke jipu, ba seke yire à kaàrà kaamba yaikke.

²⁹ Am sarte na Dadaamiya a kedaa eksaha à tate ɲanna, a naba yehamme Ibrahiima, daaci a naba sanse Ludu ba lapilayye am masiba ɲanna. Amaà eksaha ɲanna ndza Ludu am hudfaara na waà, a ganve ba seke ndza tate ɲanna ka.

Slalwe à Mau'abiyaha antara Amauniyaha

³⁰ Ludu maa, jaaja lyawa ge nja am egdze a ekse ɲanna taà d'ahanaà an Jau'ar na, adaba una ɲanna a naba kezla, kwaye a de nja am hwalakwa am hufe à waà, antara egdzaraara buwa egdzara ɲwasha. ³¹ Daaci a ba egdzere zunwire à elvan ge kudereɲaara: Naàwa eddemiya keni gevge emmgyegwe, am haha na keni baaka eddawna à shebamisheba seke una taà an'kwa à maganaà emnde bademme. ³² Sawa mi ejja eddemiya an mbazla waà, mi zlava an ɲane, watse mi fanefa wulfe ge eddemiya.

³³ An vayiya vacite ɲanna, ta naba hyanhe ge eddetare na an mbazla telkuse, a de haàre male aàzeɲaara. Amaà ma sarte na a zlavanuzlave na, ma sarte a zlalaara keni diyaaka eddetare d'ekideki. ³⁴ An enlya werre, a dante kudereɲaara, a ba ɲane à elvan ge ɲane: Yawwaa, zlawzle kwa naàzaaruwa, an vayiya vatena zlavajerzlava antara edderwa. Sey mi hyanhya zlafe adaliye an mbazla, kaà de hara ka vatena. Estuwa, mi naba fanefa wulfe ge eddemiya. ³⁵ An vayiya, ta naba hyanhe zlafe adaliye ge eddetare an mbazla, a de hare sledabaara aàza eddetare na. Eddetare diyaaka d'ekideki sarte na a de zlavanuzlave na ma sarte a zlalaara keni. ³⁶ Egdzara à Ludu bukerde sharaànsha hufe an eddetare. ³⁷ Egdze a zunwiraara a ye egdzere zhele, a fate zharaara Mau'ab. ɲane una eggyetare ge Mau'abiyaha sem vatena. ³⁸ Kudereɲaara keni ba estuwa, ɲane keni a ye egdzere zhele, a fete zharaara bii'Ammi. ɲane una eggyetare ge Ammauniyaha sem vatena.

20

Labare à tara Ibrahiima antara sleksu Abimailaik

¹ A naba kezla Ibrahiima am tate ɲanna, kwaye a de nja am Puti, a de icese slalaara am dagave à tara Kadais antara Sura. Am iga à una ɲanna maa, kwaye a de nja am Gairar. Am sarte na taà am Gairar ɲanna maa, ² a ba Ibrahiima à elvan ge emnde a ekse ɲanna ate muksaara Saratu: Egdze a emmerwa à bina. Daaci a sariyansa mukse ɲanna a ba slekse à emnde a Gairar, zharaara Abimailaik. A naba bela emndaara, ta de eksanvaahe. ³ An vayiya waà, daàmda Dadaamiya à deza sleksu Abimailaik am shene, a ba ɲane à elvan ge ɲane: Kina waà, samsa emtsaaja, sey kaà emtsa. Adaba mukse na ka eksevaa ka na waà, mukse à zhele.

⁴ Am sarte ɲanna maa, zlafe Abimailaik d'ahaaka emtsaade mukse na aàdezeɲaara. A ba ɲane à elvan ge Dadaamiya: Yaakadadaaruwa, ma emnde na baaka ba haypaatare keni kaà diya ba cebaterceba emtu?

⁵ Adaba a binaa ba Ibrahiima an waara, egdze a emmerwa à bina. A ba mukse keni egdze a emmerwa. Ya maganaa à ba an ervaun'faaruwa palle, maganka niya a maga mandzawire d'ekideki. ⁶ AÀ ba am shene ɲanna,

a ba Dadaamiya à elvan ge ñane: Ba iya keni diyandiya ganakini ka maganaa a ba an shagerire à ervaunċe. Adaba una ñanna piyanaktepiya maga haypa an ya, vanakteka barama ge nja antara mukse ñanna. ⁷ Kina waà, danaada mukse na à dem mba à zhelaara, adaba zhelaara nabi. Watse à yekakuwa ñane shifa geni kaà enzlesenċle. Amaà maàki dakannaaka muksaara waà, diyeddiye geni ekka iraanja antara emndaanja bademme kwaà de njeka an shifa.

⁸ A tsetehe ge Abimailaik an enċly werre, a detaa galipahaara bademme, a tsakaterse elva ñanna bademme, jaterja lyawa jipu. ⁹ A dante Ibrahiima keni, a ba ñane à elvan ge ñane: Labara ka magite una? Ya gaku uwe kena estuwa ni, ka de magite una antara emndaaruwa bademme am kwaraaruwa na? Naàzena ka magita ka na waà, taà manċa emnde ðekideki. ¹⁰ A ndavanuhe zlaċe adaliye, a ba ñane à elvan ge ñane: A waktaa uwe demme ni ka naba wayete magite una na? ¹¹ A ñwanante ge Ibrahiima, a ba ñane: Iya, ya kurken emnde a larde na taà kuveka Dadaamiya, watse taà kediyaaċe arge muksaaruwa. ¹² ðemme keni waà, egdze a emmerwa ba miyenne. Adaba gergere ba mama ka waà, eddenere palle. ñane, egdze a edderwa, gevge muksaaruwa ge iya. ¹³ Am sarte na sisese Dadaamiya am huċe à haà à edderwa, ya ndaana ba iya, a ba iya yaà elvan ge ñane: Maè mi de tsekwaam eksara keni, naba ndaterndaha ge emnde a ekse ñanna geni ka egdze a emmerwa. ¹⁴ Daaci Abimailaik a eptsanaa muksaara ge Ibrahiima, a ndakanaare antara duksaha kwakya: kyawaha antara eslaha antara ba emndimagwaha a vanteva, navaha antara kwatenaha. ¹⁵ A ba Abimailaik à elvan ge Ibrahiima: Kwaye lardaaruwa bademme à katafkaanja, naba njinja am tate na ni à katana ervaunċaanja. ¹⁶ A ba ñane à elvan ge Saratu: Naàwa yaà vante gursa debu ge egdze a emmeja, una ñanna lafayaanja, naàza hedakaa nasherire à katafke à sleriyahaanja bademme. Estuwa, kaà an bara à katafke à emnde bademme. ¹⁷ Daaci Ibrahiima a magaa maduwa, maàzlaara Dadaamiya keni a naba ekhyaternaahge ge tara Abimailaik antara muksaara ira kwatenahaatare bademme, ta fantau ge yaà egdzere zlaċe adaliye. ¹⁸ Adaba ndza Dadaamiya a hedete yaà egdzere ba ðekideki am huċe à haà à Abimailaik bademme adaba elva à Saratu mukse à Ibrahiima.

21

Laukte à yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada viyanaaka Saratu, a gananve naàzena ndza a ndanndaha, a ba nane watse à magannaamaga na. ² Saratu a naba shaa huċe, a yane egdzere zhele ge Ibrahiima. Daaci Ibrahiima a shansha egdzere zhele à ba am emgyegwire. Saratu a ye egdzere à ba am sarte na a tsanaa Dadaamiya na. ³ Ibrahiima a fete zhera à egdzaara na a yannaa Saratu na, Isiyaaku. ⁴ Isiyaaku magaamaga hare tise am erva maa, Ibrahiima a ðeleme am shedekwe ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁵ Ate iva ñanna Ibrahiima a shaa egdzaara Isiyaaku na waà, iva à Ibrahiima dermeke. ⁶ Daaci a ba Saratu: Dzakitedzaka Dadaamiya, emtake ervaunċaaruwa jipu. Una ma a cenanaa ware labaraaruwa keni sey à dzaka, à higiyuhige. ⁷ A farhe zlaċe adaliye, a ba ñane: Ndza a tamanaa ware à katafke à Ibrahiima ni watse Saratu a yiya egdzere! Amaà kwaye ñane yaneya egdzere, ñane keni emgyegwe tsa. ⁸ Daaci anċkwa à wala egdzere, ta ñezlaa ate uba. Vaci ñezla Isiyaaku ate uba, Ibrahiima a magaa munri, a detaa emnde.

Ibrahiima a1 ngyanse estuwa Hajara antara Isemayiila

⁹ Vacite umele maa, egdze na Ibrahiima a shanaa an Hajara egdze aà emnde a Misera na, taà anjwa aà gaà gusa antara Isiyaaku aà Saratu, naterna Saratu. ¹⁰ A ba Saratu aà elvan ge Ibrahiima: ngyansengye kwatena na, a zlarzlala antara egdzaara bademme. Adaba wayanka, yanaaya ervaunjaarua egdze aà kwatena taà de zaà warata kerde antara Isiyaakuwaaruwa.

¹¹ Elva nanna yanaaya ervaunde aà Ibrahiima jipu, adaba Isemayiila keni ba egdze a hudfaara. ¹² Amaa a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: A guleka higaana adaba kwatena antara egdze na ka shanaa an nane. Naba magananmaga ge Saratu naazena a ndavakuwa nane bademme. Adaba aà ba am jirire keni wulfahaana na watse ta kwakya aà ba iya, ya ndakndaha na keni, bademme watse taà segashe aà ba am Isiyaaku. ¹³ Amaa egdze a kwatena na keni maa, yaà de huyanaahuya nane keni, yaà de ganvege larde yaikke adaba nane keni ba egdze a hudfaana.

¹⁴ Daaci ba makurallaara an enjya werre, Ibrahiima a eksetaa naàza za antara kanyakanya yawe am hudfaara, a far ge Hajara ate nahyapaihyapaara, a eksevaa egdzaara nanna, a vante, daaci a naba ngyanse, ezlzlalaana aà ba nane aà elvan ge nane. Daaci ba zlala ge Hajara aà dem kaambaara, kwaya a de deriya am kaamba aà Birsaba. ¹⁵ De zlarzle yawe am kanyakanya maa, a naba eblyanve egdzere am ekte aà nafa. ¹⁶ nane an iraara a de njehe yiyire an egdze na deydey aà zlala aà gurme palle, am ndanjiraara. Adaba a bantsa nane: Wayanka zhara egdzaaruwa aà emtsa ate icaaruwa. Daaci a de njehe, a kurese ba ndanjire aà tate na ni egdzaara aatekwa na, a fantau ge kyuwa. ¹⁷ Daada kyuwa aà egdze na aadeza Dadaamiya, a naba tsekwehe ge malika a Dadaamiya aà sawa am samaya, a ba nane: A jaara uwe ge ekka Hajara? A wanika lyawa dekideki, adaba Dadaamiya cenancena hula aà egdzere am tate na aatekwa egdze nanna. ¹⁸ Naba tsetse, de eksanteksa egdzaana, nanaana ba shagera, adaba watse yaà ganve larde yaikke an egdze nanna. ¹⁹ Dadaamiya a naba weranante ice maa, Hajara a zhara ba suwa, hatstse a naba tsetehe, a de nante kanyakanyaara an yawe na, una a fanu ge egdzere.

²⁰⁻²¹ Dadaamiya icaaka antara Isemayiila dekideki haa a waltehe. Waltewala maa, a naba nja am hude aà kaamba aà Paran, gevge zhel matsame, aà dzega naàza kaambaha an gume. Emmejaara a de eksanante gyaale am Misera.

Namaana na am dagave aà tara Ibrahiima antara Abimailaik

²² Am sarte nanna maa, a sawhe ge sleksu Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyahaara aàseza Ibrahiima, a ba nane aà elvan ge nane: Ekka waà, anjwa Dadaamiya antara ka am naazena kaà magana ka bademme. ²³ Kina waà, sey kaà ziyuze wafa an Dadaamiya geni kaà de magiteka keladire dekideki, ma ge iya, ma ge egdzarahaaruwa, ma ge eggyahaaruwa keni. Ba seke una ni iya ya magakaa shagerire, hudfaaruwa palle ate ka na waà, ka keni maginaamaga ba estuwa. Kaà magiya shagerire ge iya antara ge larde na naawa njakinja am hudfaara na. ²⁴ Yaà ezza, aà ba Ibrahiima.

²⁵ Daaci Ibrahiima a naba sananse parakke ge Abimailaik shagerkire na ni ta maganaa emndaara, ta naba lyevaa suwa aà ba an ndzedfa beresse na. ²⁶ A nwanante ge Abimailaik, a ba nane: Diyanka una dekideki ma a maganaa ware keni. Ekka keni mbedakiyuka, iya keni cenananka dekideki maà vateneka. ²⁷ Am iga aà una nanna, Ibrahiima a naba haltaa nawaha antara kyawaha ira eslaha, a naba vante ge Abimailaik,

bukerdaatare gevge namaàna dagavaatare mazlaara. ²⁸ Ibrahiima a naba dzerese kyawaha na deydey deydey na vuye, a tsateraahe an iraatara. ²⁹ A ba Abimailaik aà elvan ge Ibrahiima: Labara ka dzerese kyawaha na vuye, ka tsateraahe an iraatara na? ³⁰ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane aà elvan ge nane: Una waà, lyevaalya am ervaaruwa ba ge iya, ge seydire a katafkaana, geni suwa na waà, ba jirire ya yanaa ba iya. ³¹ Adaba wada aà emnde buwa nanna ta zanaa am tate nanna, ta daahaà tate nanna an Birsaba kina.

³² Kwaye nane, ta ngudanaa estuwa tara Ibrahiima antara Abimailaik namaàna am dagavaatare. Am iga aà una nanna maa, a tsetehe ge Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyahaara, ta eptsa aà dem eksaatara aà ba am Filisti nanna. ³³ Daaci Ibrahiima a dzebe nafa aà daale am Birsaba. A magaa maduwa, a fantau ge daaha Dadaamiya Saksage an Yaakadada am maduwaara. ³⁴ Ibrahiima haraahare jipu am larde aà Filisti.

22

Dadaamiya ankwaa aà gyaà hala aà Ibrahiima

¹ Am iga aà unaha nanna maa, Dadaamiya a naba gyaà hala aà Abrahiima. A dante: Ibrahiima! A nutehe: Naàwa ya Yaakadada, a ba Ibrahiima. ² A ba Dadaamiya aà elvan ge nane: Eksanteksa egdzaana Isiyaaku, egdzaana na palle ba nane wayakwaya jipu na, ezlzala an nane aà dem larde aà Mauriya ate ire aà wa na watse yaà de ngyekwakanvaa ya, de iciyantica sadakaara am tate nanna, sadake na ni taà epshana an kara na.

³ Ba makurallaara, a tsetehe ge Ibrahiima an enlya werre, a tataa hazla na watse aà de epsha sadake an nane na, a puwete serde ate ezzenwaara, daaci daredde antara egdzaara Isiyaaku, aà dem tate na ni a ngyekwannaa Dadaamiya na. A detaa emnde buwa am waladiyahaara, ta duwa antara nane. ⁴ Am hare ge keyire waà, Ibrahiima a kante ice, a nanna tate nanna amaà zlaabe yiyiye jipu. ⁵ A ba nane aà elvan ge waladiyahaara buwa na: Kure waà, njawinja aàhuna antara ezzenwa. Amaà nere antara egdzere waà, kwaye naà de kezlan ugje ge Dadaamiya ate ire aà wa na kwaye nane na. Maà zlaneruzle naà se berakurbera.

⁶ Daaci Ibrahiima a eksante hazla na taà epsha naàza sadake an nane na, a farhe ge egdzaara Isiyaaku na. nane an irara maa, a eksante kara antara washe, daredde taà ankwaa aà zlala ba itare ta buwa mazlaara. ⁷ Daaci Isiyaaku a ndavanu elva ge eddenare taà aàtira a zlala nanna, a ba nane: Eddaye! A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Naba enndaha elvaana egdzaaruwa, yaà ankwaa aà eccena. A ba Isiyaaku aà elvan ge nane: Naàwa maà an hazlaha antara kaàraà bademme, aàme egdze a zhil kyawe na mi de maga sadake an nane na? ⁸ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Watse aà de jansaare ba Dadaamiya nanna an irara ge egdze a kyawe nanna egdzaaruwa. Daaci taà ankwaa aà zlaatare aà ba aàtirpalle.

⁹ Daraada am tate nanna a ngyekwannaa Dadaamiya nanna maa, Ibrahiima a de ndere naàzena taà icanaà sadake aàtekwa ge Dadaamiya na, a kazlante hazla, daaci a naba takwasaa egdzaara Isiyaaku na, daaci a belete ate hazla na ate tate aà fana sadake ge Dadaamiya na. ¹⁰ Daaci a velese erva, a eksante washe, aà kaàtaà ica egdzaara waà, ¹¹ Ibrahiima, Ibrahiima, ankwaa aà dahanaà malika aà Dadaamiya aà sawa am samaya. A nutehe ge Ibrahima: Na'am. ¹² A ba malika: Fanfeka ervaana ge egdzere d'ekid'eki, maganaanka ba uwe keni. Kina waà, dyaneddiye mazlaara

ganakini kaà ankwaa aà kuva Dadaamiya, adaba yaikiveka egdzaana palle ba nane. ¹³ Ibrahiima a kante ice waà, aà zhara ba zhel kyawe am igaara am gwezla aà dake tabedamme, dermahaara an nana am gwezla nanna. A naba duhe ge Ibrahiima suuwe, a de lyevaa zhel kyawe na, a maganaa sadake ge Dadaamiya an nane am slede aà egdzaara. ¹⁴ Ibrahiima a fete zhera aà tate nanna: Dadaamiya ankwaa aà nanna. Sem vatena keni, emnde taà daha tate nanna a ba an: Dadaamiya ankwaa aà nanna nanna.

¹⁵ Malika aà Yaakadada a dante Ibrahiima ge buwire aà sawa am samaya, ¹⁶ a ba nane aà elvan ge nane: Naàwa elva aà Yaakadada. A ba nane: Ba seke una ni ekka eksakarekse magiya una, yaikiveka egdzaana palle a ba nane na waà, yaà zaku ba wadaara an zheraaruwa ba ge iya: ¹⁷ ba jirire yaà ankwaa aà gakar barkaaruwa, yaà yaakteya, egdzaraana taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, ba seke shili na am guwa na. Ma vatara keni sey taà de gaanaa ba emndaana ndzedaa arge kelaadahaatare. ¹⁸ Bademme a nalgaha am duniya taà de shaà barka nanna yaà de gaterar ge emndaana na, adaba ka na ebzanka elvaaruwa. ¹⁹ Daaci a eptsehe ge Ibrahiima aà seza dawalahaara na, ta naba daatare aà dem Biirsabe. Adaba Ibrahiima aà nja am Biirsaba nanna.

Egdzara aà Nakaur

²⁰ Am iga aà labare nanna bademme na maa, ta se mbedanu shawya umele ge Ibrahiima, ta baantsa: Milka, mukse aà egdze a emmena Nakaur a yayane egdzar zaala. ²¹ Naàwa zherahaatare: Uus, nane maakaajiyaara, taà an Bus sledabaara, antara Kamuyail nane waà, eddaana ge Aram, ²² sledaba Bus maa Kaisaid antara Hazau antara Pilda antara Yidlaf ira Baitu'iila. ²³ Baitu'iila nane a ye Raibaika. Kwaye nanne egdzara aè Milka tise nanna, egdzar zaala bademme, a yayanaa ge Nakaur egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ²⁴ Ankwaa mukse aà Nakaur umele a gaàn ge burwire, zheraara Raiwma, nane keni a yaye egdzara. Naàwa zharahaatare: Taibak, taà antara Gaham, antara Tahas ira Maaka.

23

A shekweve estuwa Ibrahiima tate na a hedaken muksaara Saratu

¹ Saratu a magaa iva dermeke an kul buwa juvuye lauktu aà emtsa. ² A emtsaa am haha aà Kanaana, am ekse aà Kiriya Arba, ba nane una taà daha an Haiburun na. Ibrahiima a naba jemaa emnde, a kyuse Saratu. ³ Am keda muksaara nanna maa, Ibrahiima a naba yaa emtsa na am bere, a tsetehe, a duhe aà deza Haitiyaha, a ba nane aà elvan ge itare: ⁴ Naàwa iya, ya sawa an sawa, ya wayve am dagavaakure. Vatena na waà, shisha mandzawe, yaà kata egdze a slede aàza kure taslawaaakure, geni yaà de hedaa muksaaruwa am slede nanna. ⁵ Ta nwanante ge Haitiyaha, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: ⁶ Estuweka aambarkana. Ekka ka ura ngaa am dagavaanere a gakaara Dadaamiya barka. Naba edduwa, de zharanaazhara irekhyahaanere, eksesekse ba una baaka argina dekideki na, kaà hedaa muksaana am hudaaara. Aà jerka ura am dagavaanere aà de yaikve irekhyaaara deàkideki. ⁷ Daaci a tsetehe ge Ibrahiima, a tsahe aà katafke aà Haitiyaha, emnde a haha nanna, a gaa iraara aà katafkaatare, ⁸ a ba nane aà elvan ge itare: Maàki ba jirire lyavaalya ervaunfaakure ganakini yaà hedaa muksaaruwa aàhuna waà, taslawaaakure, ndavawisendave aàza Aifruna egdze aà Jauhar, ⁹ maàki aà bashibasha waà, hwalakwa aà Makpaila na ate we aà fahaara na, adaba tate nanna naàzaara. A viteva aà ba ate gane na ni aà zlayaan

ge tate nanna, yaà shekwana à katafkaakure bademme, geni iya keni yaà shansha tate à irekhyaaruwa halal am dagavaakure.

¹⁰ Mbate, Aifruna nanna keni à ba nja am dagave à emndaatare Haitiyaha, taà à fadfa ate we à walkame na. A ba Aifruna à elvan ge Ibrahiima à ba an kaa kwara à katafke à zlamakelaawa: ¹¹ Estuweka à ambarkaana, baaka elva a vela am hudaara. Aà katafke à emndaaruwa bademme, ma fe nanna, ma hwalakwa nanna keni vanakteva ba dey ge hedfa muksaana am hudaara. Nada eccena ka naàzena yaà ankwà à ndaka ya na. ¹² Ibrahiima a gaa iraara zlabè adaliye à katafke à emnde a haha nanna bademme, ¹³ a ba nane à elvan ge Aifruna à katafkaatare bademme: Taslaana, yanaaka elvaaruwa na: Gane à fahaana waà, yaà ebbiya bademme, naba lyevalya nalmanaana am ervaaruwa, lauktu yaà de hedfa muksaaruwa. ¹⁴ Amaà a ba Aifruna à elvan ge Ibrahiima: ¹⁵ Labara kwa à ambarkaana, ka yanaa ge uwe ka elvaaruwa na? Naàwa gane à slede nanna gursa dermeke ufada, amaà yaikke ba dagavaamiya ka emtu arge nalmane? Naba ezlzala de ehedfa muksaana seke!

¹⁶ Daaci Ibrahiima a ekserhe à ba an higa gane à fahe nanna a ndaasa Aifruna à ba an waara à katafke à Haitiyaha bademme, lipela dermeke ufade à ba nane na. Ibrahiima keni a naba kezlanaa gursa dermeke ufade nanna tuwesse am erva. Una nanna shunguwaatare na taà tsakala an nane. ¹⁷⁻¹⁸ Mazlaara, fantau à ba am sarte nanna, fahe à Aifruna am Makpaila, à dem gedyaara ge Mamre, damda am rezege à Ibrahiima à katafke à Haitiyaha bademme am kendekeya yaikke ate we à walkame; fe nanna antara hwalakwa na, antara nafaha na am fe nanna ira nafaha na ate nakwaha à tate nanna bademme.

¹⁹ Zlaruzle am una nanna bademme, lauktu Ibrahiima a de hedfa muksaara Saratu. A hedanaa am hwalakwa, am fe am Makpaila, am gedfi à Mamre am tate na ta dahana an Haiburun na, am haha à Kanaana. ²⁰ Kwaye nane, a gev estuwa fe nanna antara hwalakwa na am hudaara na, am rezege à Ibrahiima. A shekwanaa am erva a Haitiyaha, a ganve tate à hedfa emndaara bademme.

24

Nika à tara Isiyaaku antara Raibaika

¹ Ibrahiima ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, Dadaamiya garga barka am duksa bademme. ² nane ndza an navaha antara waladiyaha kwakya. Vacite umele, a ba nane à elva ge eddawnaana nane hude à haara bademme na: Sawa femfa ervaana am dagave à serahaaruwa, à bina, ³⁻⁴ adaba yaà kata kaà ziyuze wada. Ganeka gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave à emnde à Kanaana na naàwa yaà am dagavaatare na dekideki. Sey kaà zlala à ba à dem lardaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave à varahaaruwa. Watse kaà emmaàga he? Ziyuze wada an zhera à Yaakadada, Dadaamiya na a nderanaa nane samaya antara haha na. ⁵ A nwanante ge slesleraara, a ba nane à elvan ge nane: Aàmbane à de eksarka gyaale ge d'abidaba à sem larde na maa? Maàki de gevge estuwa yaà naba eptsanaptsa emtu Isiyaakyuwaana à dem larde na ndza ka sawa am hudaara na? ⁶ A ba Ibrahiima à elvan ge nane : Effa hyema, manka una. Daànka egdzaaruwa à dehuwa. ⁷ Yaakadada Dadaamiya na a nderanaa nane samaya na, a sisaa ba nane am hude à haà à edderwa, a sisaa ba nane am lardaaruwa na ta yiyaa am hudaara na. A biyantsa ba nane, à de vaterte larde na bademme ge

eggyahaaruwa, a ziyu wadfa geni baaka gafkaara. Daaci aà de belana ba njane malikaara aà katafkaana ge dem lardaaruwa, kaà de sana gyaale ge egdzaaruwa aà sawa aàhuwa. ⁸Maàki a kwalvaa ba gyaale waà, wadfa na ka ziwa ka ge iya na keni aà dabanjka mazlaara. Amaà duksa palle waà, daànka egdzaaruwa aà dehuwa dekideki. ⁹Daaci, ane a ba waladfi na, a naba fanem erva am dagave aà serahaara, a zanu ge zaànwaaara geni aà emmaga a ba ate una njanna.

¹⁰Am iga aà una njanna maa, waladfi aà Ibrahiima a naba dzerese kelaawaara am ezlegwamaha aà zanwaara, antara kazlana umele an daàraàdza jipu, a naba maga shula aà dem ekse aà Nakaur am Mis-aupautamiya. ¹¹Shanaasha ekse njanna maa, de shansha suwa ate iga a ekse njanna. Daaci a naba kazlateraa ugje ge ezlegwamahaara, reppe njarinja ate we aà suwa njanna. Sarte njanna keni gevge icavaciya, sarte a dem yawe ge njwasha. ¹²A magaa maduwa, a ba njane: Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaaruwa Ibrahiima, taslaana giyanvege naàzena ni ya sawa adaba njane vatena na. Magannaamaga ngurna ge zanwaaruwa Ibrahiima. ¹³Naàwa yaà tse ate we aà suwa, gyaalaha na taà am ekse na taà de sawa, taà se kaà yawe am suwa na. ¹⁴Watse yaà ndavanundave ge gyaale palle am itare: Ginaaga hwamaanaa yaà shushe yawe, maà baànba gyaale njanna naàwa shushe eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaana keni maà taà esha waà, ba njane gyaale na ni ka eksanansaa ka ge sleslerana Isiyaaku. Yaà de dise ate una njanna ngurna na ka maganaan ge zanwaaruwa Ibrahiima.

¹⁵Aà ba am tsaka elvaara aà katafke aà Dadaamiya keni zlafe zlawka waà, aà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyaipaara. Raibaika njanna maa, zhera aè eddenaara Betu'iila egdze a Milka, mukse aà Naàkaur, egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ¹⁶Raibaika gyaale zariya an tsaka ire, zlafe diyaaka zhele dekideki. Kacawkakawkawwe sesse, a de tsekweme am suwa, a kem yawe am hwamaara, kertenj a ferhe anjwa aà zlala. ¹⁷Daaci zhagade ge male aà waladiyaha aà Ibrahiima na, a de ica ba wafkaara, tsaatse, a ba njane aà elvan ge njane: Tasle a na ganaaga seke hwama yaà shushe yawaana na cekwaangudi? ¹⁸A njwanante ge Raibaika, a ba njane: Labara? Naàwa shushe eddaye! Kertenj a gannaaha, zhel na a shu yawe na a yanaa ba njane. ¹⁹Hyanhya ge zhel na, a ba Raibaika aà elvan ge njane: Yaà payateraapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, taà yaànaa ba itare yawe. ²⁰Kertenj a puwese yawe na ndza am hwama na aà dem kyaale, ba watsewatse a de kem umele, a se puwese adaliye, a payateru yawe na ge ezlegwamaha aà zhel na bademme, ta yanaa ba itare yawe na.

²¹Am sarte na Raibaika anjwa aà maga slera na waà, waladfi aà Ibrahiima na a duhe tseriye aà ndaka elva, aà zharanaa aà ba an ice. Amaà aà maga ba najipuwaara. A ba njane am ervaundaara: Una giyanvege Yaakadada naàzena ya se katanaa ya na emtu estara? ²²Hyaterhya yawe ge ezlegwamahaara bademme waà, zhel na a naba vante jade aà dindar ge Raibaika. Jade njanna ganaara kwakya jipu. A naba fante ate ektare, a vante zlafe adaliye naàdanwaha buwa, una njanna keni ta janaa aà ba an dindar njanna zlafe adaliye, a naba puwante ate erva. ²³A ba njane aà elvan ge njane: Taslaana ndindaha, ka egdze aà ware am ekse na? A naba jerje emtu slede am mbaakure geni yaà de tsekwa am mbaakure antara emnde na taà anjwa puwisepuwe na bademme? ²⁴A njute ge gyaale, a ba njane: Ya egdze aà Betu'iila, ya eggyetare ge

tara Naàkaur antara muksaara Milka. ²⁵ A farhe zlafe adaliye, a ba nane: Ankwa slede ge tsekwa wayvaha am mbaanere. Dete ba kandiske antara masa ge dabbahaakure keni ankwa kwakya am mbaanere, tate aà hare a wayvaha keni ankwa bademme. ²⁶ Daaci zhel na a naba kezle ugje am aha, a kezlan ugje ge Yaakadada, a slafan waara, ²⁷ a ba nane: Yaà ankwa aà slafaka waaruwa Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaaruwa Ibrahiima. Yaà slafakaà we, afaba marakiyaànmara parakke ngurna, antara jirire na kaà ankwa aà maganaàn ge zaànwaaaruwa. Naàzaaruwa ge iya waà, diyandiya mazlaara geni a siya ba Yaakadada an iraara aà sem hufe aà haà aà egdze a emmejaara ge zanwaaaruwa suuwe.

²⁸ Raibaika a naba kante sera aà daà, a de balananse labare ge emmejaara. ²⁹⁻³⁰ Ankwa egdze a emmejaara zhele ge Raibaika, zharaara Laban; nane keni nanna jade na am ektare aà egdze a emmejaara na, antara naàdanwaha na ate ervaara na bademme. Cenancena keni aà etsaka Raibaika naàzena a bannaa zhel nanna bademme. Daaci a naba sessehe ge Laban am mba, zhagadaara aà dete we aà suwa na, a de bere zhel na antara ezlegwamahaara ate we aà suwa. ³¹ A ba Laban aà elvan ge nane: Labara ka tsaa am kaamba! Sawa aà se mbaanere eddaye! Ekka, ka eddawnna Yaakadada a gakar barka an tsaka ire na, tsatsannaatsatse ba iya an iraaruwa tate aà tsekwa wayvaha am mbaanere, slede ge ezlegwamaha keni ankwa bademme. ³² Daaci ta duhe, ta de tsekwa gwatamaha ate iga aà ezlegwamaha, ta vaterte kandiske antara masa ge ezlegwamaha na, ta sateraa yawe aà bara sera ge nane antara emnde na ta daa aà puwansepuwe na bademme. ³³ Ta sateraa naàza za, ta faterhe aà katafkaatare waà, a ba waladi aà Ibrahiima: Yaà zeka duksa maà ndanakurseka labare na ni a sisa na. A ba Laban: Naba endaha elvaanja edda! ³⁴ A ba nane aà elvan ge itare: Iya waà, ya waladi a Ibrahiima. ³⁵ Dadaamiya Saksage a gar barka an tsaka ire ge zanwaaaruwa Ibrahiima, a ganve ur ngaa. A vante nawaha antara kyawaha, eslaha, lipela antara dindar, antara navaha antara kwatenaha, ezlegwamaha antara ezzenwaha, bademme a duksa. ³⁶ Muksaara Saratu a naba yane egdzere aà ba am emgyigwire. Zanwaaaruwa a yanaa rezegaara bademme ge egdze nanna kina. ³⁷ A ba zanwaaaruwa aà elvan ge iya: Yaà kata kaà ziyuze wada. Kaà ganka mukse ge egdzaaruwa am dagave aà emnde a Kanaana na njaà am dagavaatare na defkideki. ³⁸ Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, aà dem dagave aà egdzar mamahaaruwa, antara emnde a jebaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa aàhuwa. Watse kaà emmaga he ate una nanna? Sey kaà ziyuze wada, aà bina. ³⁹ A ba iya yaà elvan ge zanwaaaruwa: AÀmbane watse aà dfabika gyaale aà sem larde na maa? ⁴⁰ A ba zanwaaaruwa aà elvan ge iya: Dadaamiya, Yaakadada na yaà ankwa aà kezlan ugje kelaazare na waà, aà de belana ba nane malikaara aà katafkaanja, aà de gakanvege nane shulaanja ate una ni kaà de hayaanhaya na. Daaci kaà sannaasa gyaale ge egdzaaruwa aà sawa am jebaaruwa, aà sawa am dagave aà egdzar mamahaaruwa. ⁴¹ Maàki ba dakaada ka aà dem jebaaruwa waà, wada na yaà fakar ezzaara na keni aà dfabanjka mazlaara. Una ma de shakanaanka gyaale ge egdzaaruwa, varakteka keni tsekwaatsekwa ate ka, aà dfabanjka wada na kaà zaànaa ka na mazlaara.

⁴² Kwaye nane daliila a shulaaruwa vatena, ya se tsekwaate we aà suwa. Tsekwaatsekwa ate we aà suwa waà, ya magaa maduwa, a ba iya: Yaakadada, Dadaamiya aà zanwaaaruwa Ibrahiima, maà lyavaalya ervaunjaanja waà, taslaanja hyiyanfehaye shulaaruwa vatena na. ⁴³ A

ba iya zlaɓe adaliye am maduwaaruwa: Naàwa iya, yaà tse ate we à suwa, maà sesse gyaale am huɗe à ekse, a se ka yawe am suwa na, ya banaa: Taslaaŋa viteva yawe yaà shushe cekwaanɗuɗi am hwamaaŋa ni, yiveka, ⁴⁴ maà banba gyaale ŋanna: naàwa shushe eddaye, yaà payaterapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, maà baanba gyaale ŋanna estuwa waà, daaci ba gyaale na ni ka eksesaa ka geni à gev mukse à egdze à zanwaaruwa. ⁴⁵ Iya keni zlaɓe yaà ààtira tsaka elva ŋanna am ervaunɗaaruwa, yaà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyapaara, a de tsekweme am suwa, a kem yawe, a ferhe. A ba iya yaà elvan ge ŋane: Taslaaŋa viteva seke yawaana na yaà kuke? ⁴⁶ Kerten eksaksa yawe ate nahyapaihyapaara: naàwa eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaana keni à bina. Iya ya shu yawe na, a payateraa ge ezlegwamaha, itare keni ta yanaa ba itare yawe. ⁴⁷ A ba iya yaà elvan ge ŋane: Ka egdze à ware? A ba ŋane: Ya egdze a Batu'iila, ya eggyetare ge tara Nakaur antara muksaara Milka. Daaci ya naba fanem jaɗe am ektare, ya puwante nanaɗwaha ate erva. ⁴⁸ Daaci ya kezle ugje am aha, ya kezlane ugje ge Yaakadada, ya slafan waaruwa ge Yaakadada, Dadaamiya à zanwaaruwa Ibrahiima, aɗaba a kwarisaa ba ŋane barama a shulaaruwa, zlalavezlale baaka argina, geni yaà ganega egdze à egdze a emmeɗaara ge zanwaaruwa ge egdzaara. ⁴⁹ Kina waà, elva a juwaa à ba ààze kure. Maàki eksaarekse irakure maganaa shaigerire antara jirere ge zanwaaruwa, kwa ndahihe. Maàki à gevka keni ba kwa ndahihe parakke, daaci yaà zlaaaruwa à dem tate umele.

⁵⁰ Ta ŋwanante ge tara Laban antara Batu'iila, a ba itare taà elvan ge ŋane: Duksa waà, ba naàzena ni a ganvaa Dadaamiya na. baaka elva na ni ŋaà ndaaka ŋere, ŋa tsa bakanka shagera elvaana, ŋa tsa bakanka keni shagerka elvaana. ⁵¹ Kwaye Raibaika à katafkaana, eksanteksa daànda, a de gevge mukse à egdze à zanwaana ba seke una a ndaaka Yaakadada na. Dawaada à ba an hairire.

⁵² Ba a cenaa una ŋanna male à waladiyaha à Ibrahiima, a kezlan ugje ge Yaakadada am aha. ⁵³ Am iga à una ŋanna, a sanse kazlaŋa à gyaale zarizariya bademme, umelahaara ta janaa an lipela, umelahaara ta janaa an dindar, antara nanɗyuwaha, a vante ge Raibaika. A sanse kazlaŋa umele zlaɓe adaliye an daradza jipu maa, una ŋanna a vaterte ge tara Laban egdze a emmeɗaara ge gyaale antara emmeɗaara ge gyaale. ⁵⁴ Zlaruzle am shawyaatare bademme, lauktu male à waladiyaha à Ibrahiima antara emnde na ta daa à puwansepuwe na ta zu duksa, ta sharhe, lauktu ta de zlava ta hare.

Maàkurallaara an enɗya werre waà, ta tsetehe, a ba male à waladiyaha na à elvan ge emnde a haà: Vawiteva kwa baraama, yaà daà à deza zanwaaruwa. ⁵⁵ A ba tara egdze a emmeɗaara ge gyaale antara emmeɗaara taà elvan ge ŋane: Amaà gyaale waà, à shekwashakwa emtsaade deydey hare kelaawa palle lauktu watse kwa daà. ⁵⁶ A ba ŋane à elvan ge itare: ŋanawika seke taslawakure. Naàwa shulaaruwa a tsatsanaa ba Yaakadada an iraara. Kure waà, vawiteva kure ba baraama, yaà eptsa à deza zanwaaruwa. ⁵⁷ A ba itare taà elvan ge ŋane: Una waà, sey ŋaà ɗaha ba gyaale an iraara, à se ŋuta ba ŋane. ⁵⁸ Daaci ta ɗante gyaale, a ba itare taà elvan ge ŋane: Kaà eɗɗaba he zhel na à kata à daàkaada ba vatena? A ŋute: Yaà eɗɗaba, à bina.

⁵⁹ Daaci ta sawhe ge egdzar mamahaana ge Raibaika, antara emnde haatare bademme, ta magateraa aajaamimaà shifa ge tara Raibaika antara sleana egdzere antara male à waladiyaha à Ibrahiima ira emnde

na ta saa à puwansepuwe na bademme. ⁶⁰ Egdzar mamahaŋaara ge Raibaika ta gan barka ge egdze a emmetare, a ba itare ma waraatare keni: A vakteva Dadaamiya egdze a huŋe egdze a emmerwa. Egdzaraaŋa a garevge ma debu waànyarwaànyara keni. Kelaadaha a ŋa taà de gevge ba ŋwashaha à katafke à egdzaraaŋa. ⁶¹ Daaci a tsetehe ge Raibaika antara kwatenahaara, ta daŋalte ate iga ezlegwamaha, a daŋete male à waladiyaha à Ibrahiima. Male à waladiyaha à Ibrahiima a gan estuwa Raibaika, a zlalehe an ŋane.

⁶² Am sarte ŋanna maa, Isiyaaku zlaŋe ba unjule a saara, ndza a dete we à suwa. Zhara à suwa ŋanna Lahay Ruwa. Amaana: Dadaamiya Saksage aŋkwa à nina. Adaba ŋane an iraara a nja am haha ŋanna am puti. ⁶³ Vacite umele an icaviciya maa, Isiyaaku a de tataya tate à tsekadfire am fe, a kante ice waà, à zhara ba ezlegwamaha taà aŋkwa à sawa. ⁶⁴ Raibaika keni kanteka ice, nanna Isiyaaku na, a naba tsekwehe ate ezlegwamaara. ⁶⁵ A ndavanu ge male à waladiyaha à Ibrahiima, a ba ŋane à elvan ge ŋane: Ware ŋane zhel na kwaye ŋane am fe, à se jaà ire an miya na? A ŋwanante ge zhel na, a ba ŋane à elvan ge ŋane: Una ŋanna degiya zanwaarua. Ba watsewatse Raibaika a haltaa lafayaara, a puwar ge iraara. ⁶⁶ Male na a se ndahanhe ge Isiyaaku naàzena a maganaa ŋane am shulaara bademme. ⁶⁷ Daaci Isiyaaku a daa Raibaika ba suuwe à dem bere à emmeŋaara Saratu. Raibaika gevge mukse à Isiyaaku, wayaawaya jipu an muksaara. A ekhya estuwa ervaunŋe à Isiyaaku, adaba ndza a keŋaa emmeŋaara.

25

Egdzara à Ibrahiima a yanaa an Kaitura

¹ Ibrahiima a naba ge mukse umele zharaara Kaitura. ² Mukse ŋanna a yayane egdzar zaala ge Ibrahiima. A yese Simran, antara Yauksan antara Maidan antara Madiyan antara Yisbak ira Suhak. ³ Yauksan, ŋane keni a ye tara Saiba antara Daidan. Daidan keni a yese emnde a Asuri antara emnde Laitusi ira emnde a Laiwmi. ⁴ Naàwa emnde na keni egdzara à Maidiyan: Tara Aifa antara Aifair antara Hanauk antara Abida ira Aildaba. Bademme a emnde na ba egdzara à Kaitura. ⁵ Warata waà, Ibrahiima a vante warata à nalmanaara bademme ba ge Isiyaaku palle. ⁶ Amaà egdzara à ŋwashaha umele na waà, zlaŋe ŋane an shifaara, a tegateraa nalmane à ba an ervaara, a ŋgyekwateraa sledaatare à dem geŋi, yiyiye jipu an Isiyaaku, una ŋanna keni larde umele.

Emtsa à Ibrahiima antara tate a ehheŋaara

⁷ Ibrahiima a magaa iva dermeke an kul vuye jilyeŋe, ⁸ lauktu a zluwaa hairiraara, gevge emgyegwe an tsaka ire, ndza a jesanje am iraara nja an shifa. Amaà a emtsaa am ŋgahire, zlazlala à deza eggyahaŋaara. ⁹ Ta hefanaa ba egdzaraara, tara Isiyaaku antaa Isemayiila am hwalakwa à Makpaila, am fahe à Aifruna egdze a Jauhar ura Haiti, fe ŋanna à dem geŋiyaara ge Mamre. ¹⁰ Amaà fe ŋanna waà, Ibrahiima shekwefshekwe am erva à Haitiyaha. Daaci ta hefateraa à ba am huŋe à fe ŋanna tara Ibrahiima antara muksaara Saratu. ¹¹ Am iga à keŋa Ibrahiima maa, Dadaamiya a gar barka jipu ge egdzaara Isiyaaku. Isiyaaku a njehe, haara ba herzhe an suwa ŋanna taà daŋana an Dadaamiya aŋkwa à nina na.

Egdzara à Isemayiila antara sledaatare

¹² Naàwa kergema àà egdzara àà Isemayiila, egdze àà Ibrahiima na a yanaa Hajara egdze àà emnde a Misra, ndza kwatena àà Saratu. ¹³ Naàwa zheraha àà egdzara àà Isemayiila an ðabava an ðabava: Naibayaut, ñane makaaji àà Isemayiila, sledfabaara Kaidar, lauktu Adbair, lauktu tara Maipsaam ¹⁴ antara Misra antara Duma antara Masa ¹⁵ antara Hadat antara Taima antara Yaituru antara Maafis ira Kaiduma. ¹⁶ Kwaye ñane egdzara àà Isemayiila kelaawa jubuwa antara zherahaatare bademme. Ma waraatare keni huyaahuya gevge jeba. Ba zherahaatare una a gev zheraha àà eksahaatare antara zheraha àà sledfaha na taà de tsekwa itare am hudfaara am kezlakezlahaatare. ¹⁷ Isemayiila magaamaga iva dermeke an kul keye ju vuye lauktu àà emtsa, a daahe àà deza eggyahañara am faya. ¹⁸ Egdzara àà Isemayiila ta nja am dagave àà tara Hawila antara Sura, àà dem gedfi àà haha àà Misra, ate baraama a dem Sura. Am emnde àà Ibrahiima bademme, ta de nja ba itare yiyiye an emnde bademme.

Isiyaaku a yeka egdzere a shaa wulhaha

¹⁹ Naàwa labare àà Isiyaaku egdze àà Ibrahiima: ²⁰ Isiyaaku magaamaga yawe kul ufafe kalkale lauktu a ge Raibaika egdze a emmenjara mukse ge Laban egdze àà Batu'iila, ura Paddan Aram. ²¹ Isiyaaku a ñaala Yaakadada, adaba muksaara Raibaika yaaka egdzere, gevge dzire. Dadaamiya Yaakadada lyavaalya ñaalaara, muksaara a naba shaa huðe. ²² Huðe àà Raibaika ñanna waà, wulhaha. Egdzara taà ankwà àà dagala am huðe, a naba fu hula Raibaika, a ba ñane: Maà ba estuwa, ya shan ge uwe ñane huðe ñanna ba ðekideki? Daaci a de ndava ààza Yaakadada. ²³ A ba Yaakadada àà elvan ge ñane: Ankwà zlamaha buwa, jeba buwa am hudana. Jebaha buwa ñanna taà ankwà àà tegaava àà sawa am hudana. Am jebaha buwa ñanna waà, ankwà palle àà de jauje ge palle an ndzedà. Am egdzara ñanna waà, male àà de gev waladfi àà kudere.

²⁴ De hyephye sarte àà Raibaika ge yaà, a de ye waà, a yese wulhaha buwa. ²⁵ Am egdzaraara ñanna, una a sawa zunñwe na verande, an uge ate vuwa ba seke naàza àà egdze àà sla. Ta fete zheraara Isuwa. ²⁶ A de sawa sledfabaara waà, a ñaa naðdegadega àà Isuwa na am eravaara. ñane keni ta fete zheraara Yakubu. Isiyaaku magaamaga yawe kul unkwàhe kalkale am sarte na ta ye egdzara ñanna.

A veluwa estuwa Isuwa daradza àà makaajiyiraara

²⁷ Daaci walartewaalaà egdzara buwa na. Isuwa a gev matsame, àà eblyeka eravaara àà dem haha ðekideki, ñane gevge slekaamba. Amaà Yakubu waà, ñane sletsekadfe, àà nja àà ba am mba duksaara. ²⁸ Isiyaaku waà, ndza àà waya ba Isuwa kwakyaara, adaba àà sanaà hyuwa ba kelaazare. Amaà Raibaika waà, ñane a hayaa ba Yakubu.

²⁹ Vacite umele maa, Yakubu keni gyanvegye naàza za kyanñe, Isuwa keni saasa am kaamba, kudfukkude an tsaka ire. ³⁰ A ba Isuwa àà elvan ge Yakubu: Taslaana yiyanya naàza za na an gya kyanñe na, yaà ndabundabe ya emtsaade, adaba baaka naazu yaà maganaà ya mazlaara. Ta fante adaba una ñanna zhera Aidaum ge Isuwa, amaana: Kyanñe. ³¹ A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Veliyuvele daàraadza àà makaajiyiraana emtsaade lauktu kaà ezza. ³² A ba Isuwa: Yaà emtsa ni makaajiyire, watse àà magiya uwe ñane makaajiyire ñanna? ³³ A ba Yakubu àà elvan ge ñane: Maà eksakarekse waà, sey kaà ziyuze wadfa emtsaade. Isuwa a naba zanu wadfa ge Yakubu, geni yanaanya makaajiyire. Isuwa a veluwa estuwa daàraadza a makaajiyiraara. ³⁴ Daaci Yakubu a naba vanteva kwa naàza

za na ge Isuwa, depainj antara jeba a yire umele anƙwa dfaalara aagire. A zuhe, a sharhe, a tsetehe duksaara ba ezlzlala. A epsawaa estuwa Isuwa daradza aà makaajiyiraara.

26

Isiyaaka am larde aà Failaistiyaha

¹ Daaci samsa waya yaikke a sem larde, amaà waà, waya na ndza am zamane aà Ibrahiima na ka. Daaci a naba duhe ge Isiyaaku aà deza sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha am Gairar, ² de marapsemare Yaakadada aà katafkaara, a ba nane aà elvan ge nane: Duka aà dem Misra dƙideki, naba njinja am larde na yaà de bakana iya. ³ Gejeka emtsaade seraana am larde na, iya yaà anƙwa antara ka, yaà de gakar barkaarua. Adaba bademme a kwaraha na, yaà de vakte ba ge ekka antara wulfahaana am igaana. Yaà de ganve estuwa wadaaruwa na ya zanu ge eddena Ibrahiima. ⁴ Yaà de huyateraahuya egdzaraana, taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, kwaraha na bademme watse yaà de vaterte ba ge wulfahaana. Bademme a jebaha na ate haha ta de sha barka adaba wulfahaana. ⁵ Adaba Ibrahiima a cenaa elvaaruwa, a edfaba naazena ya banna ya, a tsaa aà ba ate naazena ya tsanaa ya, dfaadaba jipu naazena ya puwetaa ya antara shairiyahaaruwa bademme. ⁶ A njanaa ba una nanna Isiyaaku am Gairar.

⁷ Am sarte na emnde a ekse taà anƙwa aà ndavanu elva ate muksaara Raibaika, egdze a emmerwa aà bina. A wana lyawa ge ba muksaara, adaba a kuva emnde a ekse nanna jipu geni a jareka arge muksaara, adaba muksaara Raibaika zariya jipu, baaka arge nane. ⁸ Am haraare Isiyaaku am ekse nanna, vacite umele, naterna sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha aà kya we aà biye aà bere, taà anƙwa aà gwagwesa tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika. ⁹ Abimailaik a naba dante Isiyaaku, a ba nane aà elvan ge nane: Mbate mukse na muksaana! Ka ndana estara kena egdze a emmena aà ba ka na? A nwanante ge Isiyaaku a ba nane aà elvan ge nane: A wiyaa ba lyawa geni a jarika adaba nane. ¹⁰ A ba Abimailaik: Aazara kena una ka maganerta ka na? A yaa ba cekwaanƙuƙi ma andze ura umele aà ganvege muksaara am emndaaruwa, daaci ekka keni sakaneranka emtu haypa? ¹¹ Daaci sleksu Abimailaik a ndaase elvaara palle, a ba nane aà elvan ge emndaara: Ma ware una a ndanse elva yayaihe ge zhel na, ma a fete erva ate muksaara keni, eddaara aà njeka an shifa dƙideki.

Tara Isiyaaku antara Abimailaik taà anƙwa zaà wadfa am dagavaatare

¹² Ate iva nanna, Isiyaaku a herfa aà ba am haha nanna, amaà jaaja duksa baaka zlaktaara, adaba Yaakadada garga barka. ¹³ Nalmane Isiyaaku anƙwa aà far ba saga, a gev sleberba baaka arge nane dƙideki. ¹⁴ Ndza an waldaha aà sla kwakya, antara kyawaha antara nawaha, kwakya jipu. Emnde a maganaa slera keni ndza baaka zlaktaatare. Daaci Failaistiyaha ta naba shelha ate nane.

¹⁵ Adaba shelha na maa, Failaistiyaha ta naba dashem suwaha na ndza a yayanaa eddenaara Ibrahiima na bademme an haha. Adaba Ibrahiima keni ndza kwakya waladiyahaara, ta yayanaa ba itare suwaha nanna. ¹⁶ Daaci a ba Abimailaik aà elvan ge Isiyaaku: Gakevge kaà an hakuma jipu, jakuje ge ndzedaanjere, ezlzlala am lardaanjere. ¹⁷ A naba kezla Isiyaaku, a de icese slalara am kaamba a Gairar, dambake zlafe adaliye, a njaara

aàhuwa. ¹⁸ Isiyaaku a naba yayese zlaɓe adaliye suwaha na ta yayanaa am zamane aà eddeɗaara Ibrahiima, ta daishemhe ge Failaistiyaha am igaara na. ɗane a naba yayese, a fafete zheraha na ni ndza Ibrahiima a ɗaha suwaha ɗanna an ɗane na. ¹⁹ Waladiyaha aà Isiyaaku keni ta yaye suwaha umele aɗwaslire, ta shaa yawaha na aà emtseka ɗekideki na. ²⁰ Suniyaha aà emnde a Gairar ta naba daàgala an suniyaha aà Isiyaaku arge suwa. Adaba ta baàntsa itare: Suwa na nazaanɗere. Isiyaaku a naba fante zhera aà Aisaik ge suwa ɗanna. Amaana: Daàgala. Adaba ta kaàtaà dagala an ɗane arge suwa ɗanna. ²¹ Waladiyaha aà Isiyaaku ta ye suwa umele, arge una ɗanna keni ta naba tsa elva zlaɓe adaliye Failaistiyaha. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɗanna Sitna. Amaana: Kelaadire. ²² A tsetehe am tate ɗanna, a de ye suwa umele ge keyire; arge una ɗanna waà, tsateka dagala. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɗanna Raihaubaut. Amaana: Hwihwiyire. Adaba a bantsa ɗane: Yaakadada sagamiyanvesage sleɗe geni mi hwiya am larde na.

²³ Am iga aà una ɗanna, Isiyaaku a naba kezla zlaɓe adaliye am tate ɗanna, kwaye a de nja am Birsaba. ²⁴ Aàhuwa ɗanna, Yaakadada a de maranaa iraara aà ba am hare ɗanna, a ba ɗane aà elvan ge ɗane: Ba iya una ya Dadaamiya aà eddeɗa Ibrahiima. Gazleka ɗekideki, adaba iya yaà aɗkwa antara ka, yaà de gakar barkaarua, yaà de yaàtertiya egdzaraaɗa adaba barka aà eddeɗa. ²⁵ Daaci Isiyaaku a naba ndere naàzena taà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya na am tate ɗanna, a magaa maduwa, a ɗaha Dadaamiya an Yaakadada am maduwaara. A magaa beraara an kacakaca am tate ɗanna, waladiyahaara ta naba ye suwa umele.

²⁶ A sawhe ge Abimailaik aà sawa am Gairar aàsezeɗaara, ta sawa antara uraara Ahusat ira Pikaul, ɗane male aà sawjiyahaara. ²⁷ Isiyaaku a naba ndavateruhe, a ba ɗane aà elvan ge itare: Kina mu a sakuraa uwe aàsezerwa, aàbi ɗgyaikurisengye am dagavaakure yakuriyaaya? ²⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare taà elvan ge ɗane: ɗaà aɗkwa aà ezhzhara ɗanna waà, aɗkwa Yaakadada antara ka ba parakke. A ba sawariyaanɗere, shagera aà demda waɗa am dagavaamiya. Ekka antara ɗere waà, namaàna dagavaamiya. ²⁹ Kina waà, kaà zaɗeruze waɗa geni kaà de maganerteka kelaadire ɗekideki. Adaba ɗere keni fanerka zlaɗa ate ka, ɗa magakaa shaigerire jipu, ka segashe ba lapilayye am dagavaanɗere. Kwaye ɗane gakevge ura aà Yaakadada kaà an barkaara am vuwa. ³⁰ Daaci Isiyaaku a magateraa munri ta zuhe, ta sharhe. ³¹ Makurallaara ta tsetehe an enlya werre, ta zu waɗa ɗanna am dagavaatare. Am iga aà una ɗanna Isiyaaku a magateraa aàjamimashifa, ta daahe aà ba an hairire. ³² Ba vacite ɗanna, waladiyahaara ta sanaa labare aà suwa na taà aɗkwa aà eyya, a ba itare: Shaneransha yawe. ³³ Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɗanna Saba. Amaana: Waɗa. Adaba una ɗanna zhera aà ekse ɗanna Birsaba sem vatena. Amaana: Sawa aà waɗa.

ɗwashaha aà Isuwa

³⁴ Isuwa maa, ɗane magaaɗa yawe kul ufade, a naba ge ɗwasha buwa. A ge tara Yaihudit egdze aà Bairi, antara Basmat egdze aà Ailaun. Bukerdaatare ta ba egdzara aà Haitiyaha. ³⁵ ɗwashaha aà Isuwa ɗanna ta zlaɗateranve ervaunɗe jipu ge tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

27

A gaare estuwa Isiyaku barka ge Yakubu

¹ Isiyaaku gevge emmgyegwe kurcumme, ba ice keni a nanka mazle-aara. A dante Isuwa makaaji-aara á dezeńara, a ba ńane á elvan ge ńane: Isuwa egdze-aaruwa. A ńwanante ge Isuwa : Ná'am ! ² A ba eddenjara á elvan ge ńane: Iya na wá, ganevge emmgyegwe jipu, ba sarte a emtsa-aaruwa keni diyanka ya. ³ Daaci kina wá, halantehala náza erva á ńa, kudeme á ńa, antara leka á ńa, ezlzlala á dem kaamba, de eksivaksa dabba a kaamba, ⁴ se gyiyanvegye hyuwa a dabba kaamba na ka de eksana ka na njebakke ate una ya katana ya, daaci siyansa yá zuze, yá gakar barka lauktu yá emtsa.

⁵ Cenancena Raibaika am sarte na Isiyaaku ankwá á tsakana elva na ge makaaji-aara Isuwa. Daaci zlazlala Isuwa á dem kaamba, a de tsagwadá náza kaamba geni a sanansa ge eddenjara maa, ⁶ a ba emmetare Raibaika á elvan ge Yakubu: Náwa ya cenancena a ba eddekure á elvan ge egdze emmeńa: ⁷ Ezlzlala á dem kaamba de eksevaksá dabba a kaamba, se gyiyanvegye njebakke, yá zuze, ya gakar barka á katafke á Yaakadada lauktu yá emtsa. ⁸ Daaci kina wá, náwa yá ndaaka elva-aaruwa, eccena ba shagera yanaaka elva-aaruwa ńanna. ⁹ Naba duwa á dem walda, de siyansa egdzara usale-aha shagera shagera buwa wá, yá se gyananvegye ge eddenjara njebakke ate una á katana ńane, ¹⁰ ká se dananda a zuze, á gakar barka lauktu á emtsa. ¹¹ A ba Yakubu á elvan ge emmeńara: Egdze a emmerwa an ugje ate vuwa, baaka náza-aaruwa maa, ¹² máki tapiyatapa edderwa, diyisediye mu á de banka ya far uksanwirehe? Daaci máki gevge estuwa, á de kita barka edderwa yá de shanka barka na. ¹³ A ńwanante ge emmeńara, a ba ńane: A dabanjka dekideki, á sem mbiye-aaruwa ge iya egdze-aaruwa. Yanaaka ka elva-aaruwa na, naba edduwa de siyansa egdzara usale-aha na.

¹⁴ Yakubu a naba de sanaa egdzaar usale-aha na ge emmeńara, ńane a se tsatsaa náza za njebakke ate una á katana eddetare. ¹⁵ Am iga a una ńanna, a demhe am bre á egdze-aara Isuwa, egdzere zunńwire-aara, a dzarese nanjyuwe-aara na an daradza jipu na, a tsekwanme Yakubu am hude-aara, egdze-aara ge buwire. ¹⁶ An gwagwa á nawe-aha ńanna maa, a mbuwanaa ye á erva-aha an ńane antara ye, adaba ye á Yakubu slerdafke jipu. ¹⁷ Daaci Raibaika a naba fanem náza za na a tsatsanaa ńane na am erva ge egdze-aara Yakubu, hyuwa an gya njebakke antara depain.

¹⁸ Mazle-aara a naba duhe ge Yakubu adeza eddenjara na. Edda, a ba ńane á elvan ge ńane. A ńwanante ge eddenjara: Na'am. Ka ware egdze-aaruwa? ¹⁹ A ba Yakubu á elvan ge ńane: Ba iya makaaji á ńa Isuwa, ya sakaa nazena ka ndavanaa ka na. Tsetse-kwa njinja, ká zuze hyuwa na ya sakánse na lauktu ká giyar barka. ²⁰ A ba Isiyaaku á elvan ge ńane: Ka shanaa estara kena ba watsewatse na egdze-aaruwa? A ńwanante a ba ńane á elvan ge ńane: A sanaa ba Yaakadada, Dadaamiya á ńa á se katafke-aaruwa. ²¹ A ba Isiyaaku á elvan ge Yakubu: Sawa emtsaade egdze-aaruwa, yá tapakaatapa an erva-aaruwa ba jirire ka ba Isuwa? Máki ka Isuwa ka keni ya diyeddiye. ²² Daaci a naba gaptehe ge Yakubu á deza eddenjara Isiyaaku na, á ettapa Isiyaaku an erva-aha-aara, a ba ńane: Ye-aara máki á ndaha elva wá, Yakubu, amá erva-aha-aara wá, Isuwa.

²³⁻²⁴ Diyaaka Isiyaaku dekideki, adaba baaka erva-aha á Yakubu agashe, bademme ba ugje ba seke náza á egdze a emmeńara Isuwa. A ndavanuhe ge Isiyaaku, a ba ńane: Ba jirire ka ba makaaji-aaruwa Isuwa? A ńwanante ge Yakubu, a ba ńane: Ba iya degiya Edda. Mazle-aara a naba fantau ge gar barka. ²⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ńane: Siyansa hyuwa á náza kaamba na ka sinaa ka, ka makaaji-aaruwa, yá zuze lauktu yá

gakar barka. Yakubu a vante, a zuhe, a de sanaa mbazla, a vante a sharhe. ²⁶ Am iga á una ñanna, a ba Isiyaaku: Sawa kwa egdze-aaruwa takwaliyatakwala. ²⁷ Takwalle á ba Yakubu a de ñaṅaa eddeṅara na. Cenancena Isiyaaku emtakire á se á naṅgyuwe-aara, a garhe barka, a ba ñane: Emtakkire á se á egdze-aaruwa na wá, ba seke emtakire á se á fahe na Yaakadada garge barka jipu na. ²⁸ A vakteva Dadaamiya werhe á sawa am samaya antara dikele á nalmane na ni a vanta haha ge ura na. Tara hiya antara mbazla na emtakke na wá, sey tá ndavana á ba am mba á ña. ²⁹ Larde-aha gergere tá de magakaa slera ge ka, jeba-aha gergere ta de ganaaga ire-aatare á katafke á ña. Ká de geva ka zanwe á egdzara mama-aha a ña, ta de gana ba itare ire-aatare a katafke á ña. A de sha barka eddewna ni á de gak barka ge ekka. Amá á de gev an nyainye eddawna ni á de nyainya ka na.

³⁰ Isiyaaku keni zlauzle am gar barka ge Yakubu, sesse Yakubu áza eddeṅara, vaṅayye saasa egdze a emmaṅara Isuwa á sa am baka na. ³¹ Ñane a se gyanve hyuwa á náza a kaamba njeḅakke, a sanánhe kwa ge eddeṅara na. A ba ñane á elvan ge eddeṅara: Tsetse kwa edda, náwa sanakanmesa hyuwa á náza kaamba na, zuze lauktu ká gar barka ge egdze á ña. ³² A ba eddeṅara á elvan ge ñane: Ka ware ka? A ba ñane: Ba iya egdze á ña Isuwa, ya makaaji á ña. ³³ Jaaja emtaṅkire Isiyaaku, diyaaka ba názena á magana ñane keni dekideki. A ba ñane: Ware ñane ni a duhe á dem kaamba, a de je náza kaamba, a siyaa hyuwa-aara ya zuhe, náwa a tsantaa ba sera á ña na! Barka wá, ganarga, shansha zlauzle.

³⁴ Isuwa ba á cenaa elva na á tsakana eddeṅara na wá, ñane keni jaaja ervaude jipu, a fu hula á ba á dem samaya. A ba ñane á elvan ge eddeṅara: Tasle á ña eddaye-aaruwa, iya keni giyarge barka. ³⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Saasawa egdze a emmeṅa an zlerma, dánda ñane barka na ma andze náza á ña na. ³⁶ A ba Isuwa: Ñane na wá, Yakubuwire na sharanansha, egdze á zlerma. Werre keni, a berdu daradza á makaajiyire-aaruwa á ba an ndzedá beresse. Nawa vatena zlaḅe adaliye a se berdu barka-aaruwa gevge ser buwa kina. A ba ñane á elvan ge eddeṅara: Mazlakinaaki barka ñanna ge iya emtu? ³⁷ A ba Isiyaaku á elvan ge Isuwa: Baaka elva-aara, gananvege ñane zanwe a ña. Ya fanem egdzara mama-aha-ṅara baḅemme am erva ge ñane, tá de magana slera. Vananteva ndzedá jipu an hiya kwakya, ma mbazla emtakke keni tá de ndavana á ba am mba-aara. Yá magaká uwe kina mazle-aara egdze-aaruwa ³⁸ A ba Isuwa á elvan ge eddeṅara zlaḅe adaliye: Ndza ká á ba an barka palle ñanna emtu edda, giyarge seke barka ge iya keni eddaye-aaruwa. Mazle-aara Isuwa a naba fu hula, aṅkwa á kyuwa a ba an ká kwara.

³⁹ A ṅwanante ge eddeṅare Isiyaaku, a ba ñane á elvan ge ñane: Sledé á nja ña ge ekka wá, watse ká yiyiye an sledé na gelgela, werhe na á sawa am samaya na á de duka a dem dalbe á ña dekideki. ⁴⁰ Ekka wá, á de vakta shifa ba masalam á ña, ká de magana slerga ba ge egdze a emmeṅa. Amá máki yak-ya hala wá, ká naba sansese ire á ña am erva-aara.

⁴¹ Daaci Isuwa jaaja ervaude jipu ate egdze a emmeṅara Yakubu, adaba barka na ni a gaara eddetare na. A ba ñane am ervaunde-aara: A ba á sawa ndza ñane vaci kyuwa eddemiya, má watse tá dá ba buwa antara Yakubu ñanna ma.

⁴² Balarananseḅale ge Raibaika názena ni á kata magana Isuwa egdze a zuṅṅwire-aara na ate egdze a emmeṅara. A dante Yakubu ádezeṅara, a ba ñane á elvan ge ñane: Effa hyema ate ire á ña, adaba aṅkwa

a tsagwadaktsagwadfa egdze a emmeņa Isuwa, á kata ja shifa á ña ba ðekideki. ⁴³ Kina wá, eccena ka názena yá ndaka ya: Tsetse, ezlzlala á ña egdze-aaruwa á dem mba á egdze a emmerwa Laban am Harran. ⁴⁴ Naba njanaanja ire á ña am mba-aara dem sarte na má ekhyakhya ervaunðe á egdze a emmeņa. ⁴⁵ Sey má viyanáviya ba ðekideki am ire-aara názena ka maganta ka na, lauktu watse yá belakva we geni sawa a sa. Labara yá puwem egdzara buwa am evege am hare palle?

Isiyaaku a belanse erva ge Yakubu á dem mba á emnde a emmeņa

⁴⁶ A ba Raibaika á elvan ge Isiyaaku: Mága á shawle-aha-aaruwa, egdzara á Haiti-aha na wá, jiseje gwaygway am ire ba ðekideki. Máki Yakubu keni gaaga zlaþe adaliye ba egdze á Haiti-aha ñanna seke náza á Isuwa na wá, náza-aaruwa watse baaka daliila a nja an shifa ñanna mazle-aara.

28

¹ Am iga á una ñanna maa, Isiyaaku a ðante Yakubu, a gar barka, a ba ñane á elvan ge ñane: Ya nda ba ka: Geka mukse á ña am egdzara á emnde a Kanaana na ðekideki. ² Ekka wá, tsetse ezlzlala á dem mba á emnde á emmeņa am Padda-Aram, á dem mba eggyeņa Baitu' iila. De eksanteksa gyaale am dagave á egdzara á Laban, egdze a emmeņa ge emmeņa. ³ A gagga Dadaamiya Slekse barka-aara, a gagvege ura kwakya jeba-aara, a huyakaahuya Dadaamiya, a gagvege eggyetare ge emnde a jeba gergere kwakya. ⁴ A vakteva Dadaamiya ge ekka, antara ge egdzara á ña am iga á ña, barka na ni ndza a vante ge Ibrahiima na, geni haha ñanna náwa ka wayve am huðe-aara na wá, á demde am rezege á ña. Adaba vanteva Dadaamiya ge Ibrahiima zlauzle.

⁵ A danse estuwa Isiyaaku Yakubu-aara á dem Padda-Aram, a de nja am mba á Laban egdze á Baitu' iila ura Arama. Laban ñanna keni maa, egdze a emmeņa ge Raibaika emmetare ge tara Isuwa antara Yakubu ñanna.

A sawa estuwa lauktu Isuwa a ge mukse umele

⁶ Cenancena Isuwa ganakini eddetare Isiyaaku a gar barka zlaþe adaliye ge Yakubu, a belananse erva á dem Padda-Aram, geni á de gá gyaale áhuwa. Am sarte na ankwá á gar barka eddetare, a ba ñane á elvan ge ñane: Geka mukse am egdzara á emnde a Kanaana na ðekideki. ⁷ Diyaadiya ba ñane keni geni Yakubu a magateraa ba fesarfire ge tara eddeņa an emmeņa, zlazlala á dem Padda-Aram ñanna. ⁸ Isuwa keni a naba diyeddiye ganakini yanaaya ervaunðe á eddetare geni tá gá ñwasha-aha-aatare am egdzara á emnde a Kanaana ñanna. ⁹ A naba njante ga mukse umele maa, a de ndava egdze a Ismayiila, egdze á Ibrahiima. Zhera á gyaale ñanna Makalat, egdze a emmeņa mukse ge Naibauyaut. A naba gehe, a se belar ge ñwasha-aha-aara am mba.

A maranse estuwa Dadaamiya ire-aara ge Yakubu am Baytila

¹⁰ Tsetse Yakubu am Birsaba, a dem Harran. ¹¹ De garga vayiya am tate umele, a naba hare am tate ñanna. A eksante nakwa a belete ire atekwa, a naba zlava. ¹² Darde ba seke shene wá, á zhara ba ñalá yaike, slaðe jipu ire-aara shanaasha samaya, malika-aha á Dadaamiya tá ankwá á ðala, tá tsekwa an ñala ñanna. ¹³ A tsaahge ge Yaakadada átekwa, ate ire-aare, a ba ñane á elvan ge ñane: Ba iya una ya Yaakadada, Dadaamiya á eggyeņa Ibrahiima ya Dadaamiya á Isiyaaku. Yá ndaaka ba iya una: Haha ñanna kwaye ká zlava átekwa na wá, vanakteva ge ekka, antara ge egdzara á

ɲa am iga á ɲa baɗemme. ¹⁴ Egdzara á ɲa tá de gev kwakya jipu ba seke berbere á haha. Sledde-aatare keni watse an nakweka. Tsante am gedí dem yala, tsante am manem dem puti, baɗemme. Jeba-aha á emnde baɗemme ate haha tá de sha barka ázerwa aɗaba ka, antara aɗaba egdzara á ɲa. ¹⁵ Eccena ba shagera: Yá aɲkwa ba iya an ire-aaruwa antara ka, yá aɲkwa á tsufaktsufa ma ká deme keni. Sey yá sakasa zlaɓe adaliye á sem haha na, yá yakaaka ɗekidɗeki sey yá ganvege názena ya ndaka ya na.

¹⁶ Tsetse Yakubu am hare, a ba ɲane: Baaka shaige-aara, aɲkwa Saksage am tate na, diyanseka ba iya. ¹⁷ Gazlaagazla wá, a ba ɲane: Kay! Tate na wá, baaka shage átekwa ɗekidɗeki aɲkwa há á Dadaamiya áhuna. Walkame á samaya-aha áhuna degey!

¹⁸ Aɲkwa á wera ekse wá, a tsetehe ge Yakubu an eɲlya werre, a eksetaa nákwá na a fante ge ire-aara na, a dzebehe ndeɗɗe una ɲanna nákwá á yiha Dadaamiya, a puwar waye ate ire-aara, a ganve nákwá cuɗeɗɗe. ¹⁹ A fete zhera á tate ɲanna Baytila. Amá werre wá, zhera á ekse ɲanna ndza Luus. ²⁰ Yakubu a tsakanse názu am ervaunɗe-aara ge Dadaamiya, a ba ɲane: Máki ká aɲkwa ka Dadaamiya antara ya, tsufakitetsufa am shula-aaruwa, máki shanánsa názu yá ezza antara názu yá essha yá atsekwa, ²¹ máki danaada lapiya á dem mba á edderwa, daaci ká de gev Dadaamiya-aaruwa. ²² Nákwá ɲanna náwa ya tsanaa iya ndeɗɗe ge yiha Dadaamiya na wá, á gevge bere á ɲa ka Dadaamiya. Yá de vakte luser am názena ká de vita ka baɗemme.

29

A daa estuwa Yakubu á dem mba á Laban

¹ Daaci Yakubu a fanu ge baráma-aara zlaɓe adaliye, aɲkwa a zlala á dem larde á emnde a gedí. ² Vacite umele maa, a naa suwa am kaamba. Walde-aha á kyawe-aha antara náwe-aha gergere keye tá aɲkwa zlava ate we á suwa ɲanna. Aɗaba tate á fateru yawe ge dabba-aha-aatare una ɲanna. Suwa ɲanna keni an heɗa we-aara an nákwá yaike. ³ Má jarammeje walde-aha baɗeme maa, lauktu tá berhanvuwe nákwá na ge we á suwa, tá fateru yawe ge dabba-aha-aatare baɗeme. Má zlaruzle ta eptsaa nákwá na zlaɓe adaliya á sete we á suwa. ⁴ Yakubu a naba ndavateruhe, a ba ɲane á elvan ge itare: Kwa emnde a ekse-ara kure egdzara mama-aha-aaruwa? Ta ɲwanante, a ba itare: ɲa emnde a ekse á Harran. ⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: Diyakurdiya Laban á Nakaur emtu? A ba itare: Diyaɲerdiya. ⁶ A ba ɲane á elvan ge itare: Awára ɲane? A ba itare: Ba layye. Bayra kwaye Rahiilu-aara keni aɲkwa á sawa an kyawe-aha, egdzere mukse na kwaye ɲane na. ⁷ A ba Yakubu á elvan ge itare: Kwaye kapteke vaciya ba ɲгаа, sarte na sarte á jaha dabba-aha á dem tate palle ka maa, fawaterufe yawe, dawaterda á de piya. ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A gevka sey má jarammeje dabba-aha baɗeme lauktu ɲá wera yawe, ɲá faterufe.

⁹ ɲane keni zlaɓe á ndaha ba elva antara suni-aha na, Rahiilu keni samsa antara kyawe-aha á eddeɲara, aɗaba ɲane slepiya. ¹⁰ Yakubu a zharaa Rahiilu egdze á daslareɲara Laban, a duhe á dete we á suwa na, a berhanvuwe nákwá ge we á suwa, a fateru yawe ge kyawe-aha á Laban egdze a emmeɲara ge emmeɲara. ¹¹ Am iga á ɲanna maa, á de gan use ge Rahiilu. Takwalle a de takwalaa egdze na wá, aɲkwa á kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹² Daaci a palanaa varire-aatare antara eddenjara ge Rahiilu na geni nane egdze á Raibaika. Zhagade á dá ge Rahiilu, a danaa labare ge eddenjara. ¹³ De cenancena labare á Yakubu egdze á egdze a emmenjara mukse, zhagade ge nane keni a de yainuye. De jarje ire, tákwalle a de njanja Yakubu na, a danaahe á dem mba-aara. Daaci nane keni a de balananse názena ni a shaa nane na bademme ge daslarnjara. ¹⁴ A ba Laban á elvan ge nane: Baaka shaige am una d'ekid'eki ka wulfe á njere ba parákke. Yakubu a magaa tere kalkale am mba Laban.

Yakubu a magana slera ge Laban ge sheba tara Lee'a an Rahiilu

¹⁵ Daaci a ba Laban á elvan ge Yakubu: Adaba ka egdze a kwate-aaruwa ni ká magiyá slera á dey wá, una á gevka. Naba ndindaha názena ká katana ka ge mbera á nja ire na. ¹⁶ Laban maa, tá anjwa egdzara-aara buwa, egdzara njwasha. Una male na zhara-aara Lee'a, sled'aba-aara, zhara-aara Rahiilu. ¹⁷ Lee'a, nane á nánka ice shagera. Amá Rahiilu wá, garlaka, zariya zlafe adaliye. ¹⁸ Daaci Yakubu a wayete nane, a ba nane á elvan ge Laban: Yá magaka slera yawe vuye adaba Rahiilu *egdze á nja ge buwire na. ¹⁹ Ane, a ba Laban, naba njaminja yá de vakteva. Ya keni ya hayaa ba una njanna arge una yá vante ge ura jeba umele.

²⁰ Yawe vuye kalkale Yakubu anjwa á maganá slera ge Laban adaba Rahiilu, amá nane a zharán ba seke hare cekwaanjudi adaba wayetewa jipu an Rahiilu. ²¹ Am iga á una njanna maa, a ba Yakubu á elvan ge Laban: Yá kata mukse-aaruwa mazle-aara, adaba daada ate sarte na mi enndaha na ge magaka slera. Yá kata njana erva ge mukse-aaruwa.

²² Daaci Laban a naba magaa munri á nika, a jemaa emnde a ekse bademme. ²³ Magaamaga manjaripu ba njaa wá, Laban a naba eksante Lee'a, a de jatermehe an Yakubu. Nane a naba njanaa erva, ta hare kerde. ²⁴ Laban a eksetaa Jilpa kwatena-aara ge nane, a vante ge Lee'a, a gev kwate-aara. ²⁵ Werawera ekse wá, Yakubu á zhara ba Lee'a ta hare kerde. A ba nane á elvan ge Laban: Labara ka magiya zlerma na? Abi ya magakaa slera adaba Rahiilu? Labara ka magite jeba una? ²⁶ A njwanante ge Laban, a ba nane á elvan ge Yakubu: Shagerka am ekse á njere danse kudere zunjwe á dem mba á zhele arge male. ²⁷ Naba zlanazle ka hare make na antara nane lauktu yá vakte sled'aba-aara na keni. Amá wá, ká magiyá slera yawe vuye zlafe adaliye adaba nane. ²⁸ Ane, a ba Yakubu, ta magaa make palle antara Lee'a, Laban a naba vante Rahiilu zlafe adaliye. ²⁹ Laban a eksetaa kwatena-aara Bilha, a vante ge egdze-aara Rahiilu a gev kwatena-aara. ³⁰ Yakubu a njanaa erva ge Rahiilu keni, a ganve mukse-aara. Welawa ba Rahiilu ázenjara arge Lee'a. A naba demhe zlafe adaliye am slera á Laban, yawe vuye anjwa á emmága.

Nawa egdzara á Yakubu

³¹ Am nanna Yaakadada ganakini Lee'a gevge mukse keliya, a naba vante yá ge nane, amá Rahiilu wá, a ganve dzire. ³² Lee'a a shaa huđe, a ya egdzere zhele, a fete zhara-aara Ruubain. Adaba a ba nane: Yaakadada nanna palasa-aaruwa, kina wá watse á wayiwaya zhele mazle-aara. ³³ A shaa huđe umele zlafe adaliye, a ya egdzere zhele adaliye. A ba nane: Cenáncena Saksage keliyire-aaruwa ba jire. Adaba una njanna a vite egdzere zhele umele. A fete zhere á egdze njanna Simaun. ³⁴ A shaa huđe umele zlafe adaliye, a ya ba una njanna. A ba nane: Kina wá, á de deska ba essaba keni am dagave á njere antara zhele-aaruwa, adaba ya yayan dawale-aha keye kalkale. Adaba una njanna a fete zhere á egdze njanna

Laiwi. ³⁵ A shaa huɗe umele zlaɓe adaliye, a yese ba egdzere zhele ɲanna. A ba ɲane: Kina wá, sey yá gala Dadaamiya Saksage. Adaba una ɲanna, a fete zhera á egdze ɲanna Yahuuda. Mazle-aara a naba yaa ya egdzere.

30

¹ Nanna Rahiila geni ɲane yaneka egdzara ge Yakubu, a naba tsante shelha á dete egdze a emmenjara. A ba ɲane á elvan ge Yakubu: Sey ká viteve egdzara ge iya keni, má ɓaaka una wá, yá njeka an shifa. ² Tsetse ervaunɗe á Yakubu á dete Rahiilu, a ba ɲane á elvan ge ɲane : Iya ya Dadaamiya na a piyakte yá egdzere na emtu ? ³ A ba Rahiilu á elvan ge Yakubu : Nawa kwatena-aaruwa Bilha, naba njawinja antara ɲane tara zhele an mukse, a yiya ɲane egdzara ate ugje-aaruwa, iya keni yá shansha egdzara ate ɲane.

⁴ A nabe vante kwatena-aara Bilha ge Yakubu, ɲane a naba ganve i mukse, ta hare kerɗe. ⁵ Bilha a shaa huɗe, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ⁶ A ba Rahiilu : Yawwa, jirivejire Dadaamiya, cena-cena Dadaamiya ɲala-aaruwa, adaba una ɲanna a vite egdzere zhele. Adaba una ɲanna a fete zhera á egdze ɲanna Dan. ⁷ Bilha kwatena á Rahiilu a shaa huɗe umele, a yan egdzere zhele adaliye ge Yakubu, egdzere ge buwire. ⁸ A ba Rahiilu : Kwakya wava na ya maganaa ya á dete egdze a emmerwa á katafke á Dadaamiye, kwaye ɲane ganega ndzedɗa. A fete zhera a egdzere Naftalim.

⁹ A ezhzhara Lee'a á shanka huɗe mazle-aara á yeka maa, a eksante kwatena-aara Jilpa, a vante ge Yakubu geni a ganve mukse-aara. ¹⁰ Jilpa kwatena a Lee'a, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ¹¹ A ba Lee'a : Kay! Ya slerezege. A fete zhera á egdze ɲanna Gada. ¹² Jilpa kwatena á Lee'a, a yan egdzere ge buwire ge Yakubu. ¹³ A ba Lee'a : Una wá, barka-aaruwa. Bademme a njwasha tá de biyanba geni shanansha barka áza Dadaamiya. A fete zhere-aara Asair.

¹⁴ Am slakslakire, sarte á ica hiya, Rubain a dem kaamba, a sanaa egdzara á nafa ge emmenjara Lee'a. A ba Rahiilu á elvan ge Lee'a : Tasle á ɲa, viteva seke egdzara á nafa na a sakanaa egdze á ɲa na ? ¹⁵ A ɲwanante ge Lee'a, a ba ɲane : Hyaaka ba una ka lyevaa zhele-aaruwa na, ká kata liyiya egdzara á nafa á egdze-aaruwa zlaɓe adaliye? Shagera, a ba Rahiilu : Máki estuwa wá, a de hare zhele ázeɲa vatena adaba egdzara á nafa á egdze á ɲa.

¹⁶ An icavaciya anƙwa á sa Yakubu am kaamba wá, a de yenu á ba an ye Lee'a, a ba ɲane á elvan ge ɲane : Vatena wá, ká se hare ázerwa, ya shekweve an egdzara á nafa á egdze-aaruwa. Daaci Yakubu a de hare ázeɲara vacite ɲanna, tara zhele an mukse. ¹⁷ Dadaamiya lyavaalya yeka á Lee'a, a naba shaa huɗe, a yan egdzere zhele ge ilyebire ge Yakubu. ¹⁸ A ba Lee'a : Pelisepele Dadaamiya, adaba ya naba eksante kwatena-aaruwa, ya vante ge zhele-aaruwa, a ganve mukse-aara na. A fete zhera á egdze ɲanna Issaker. ¹⁹ Lee'a a shaa huɗe umele zlaɓe adaliye, a yan egdzere zhele ge unƙwahire ge Yakubu. ²⁰ A ba Lee'a : Dadaamiya a magiyaa shagerire yaikke. Kina wá, zhele-aaruwa de nja antara ya adaba ya yan egdzara zaala unƙwahe kalkale na. A fete zhera á egdze ɲanna Jabulaun. ²¹ Am iga à una ɲanna, a yehe zlaɓe adaliye egdzere palle, une ɲanna wá, egdzere mukse, a fete zhera-aara Dina.

²² Daaci Dadaamiya a yehamme Rahiilu, lyavaalya yeka-aara, a naba vante yá. ²³ Rahiilu a shaa huɗe, a ya egdzere zhele, a ba ɲane : Yawwa! Lyivarlye Dadaamiya-aaruwa dzaka á emnde na. ²⁴ A fete zhera á egdze

ɲanna Yusufa. A ba ɲane zlaɓe adaliye : Tasle á ga Yaakadada-aaruwa, umele keni viteva ba estuwa.

Tá zlerma tara Laban an Yakubu am dagave-aatare

²⁵ Yaaya Rahiilu, a ya Yusufa wá, a ba Yakubu á elvan ge Laban : Kina wá, beliyabela yá eptsa á dem ekse-aaruwa, á dem larde-aaruwa. ²⁶ Viteva ɲwasha-aha-aaruwa, antara egdzara-aha-aaruwa na ya magaa slera adaba itare na, yá dá á dem ekse-aaruwa. Adaba ba ka keni diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. ²⁷ A ɲwanante ge Laban, a ba ɲane : Ba estuwa, amá tasle á ɲa zivarze. Adaba ya de naha wá, ta biyaa barka na ya shanaa ya áza Dadaamiya na wá, ya shanaa adaba ka. ²⁸ Naba tsanaatse ka nazena ni ká kataná ka ge mbera á ɲa na, yá emmága bademme. ²⁹ A ba Yakubu a elvan ge ɲane : Diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. Ma nja dabba-aha á ɲa na ya se beyanaa ya am erva á ɲa, antara dabba-aha á ɲa kina keni diyakdiya bademme ma ? ³⁰ Abi yá sawa ya á sem mba á ɲa dabb-aha á ɲa ndza ba cekwaanɲuɲi ? Ba sanemsa ya á sem hufe á há ɲa, farfe dabba-aha á ɲa jipu Yaakadada garge barka. Kwaye kina baaka zlakte-aara. Watse yá magá vaatara kena naza ire-aaruwa? ³¹ A ba Laban: Ekka wá, ndindaha ka ba nazena ká kata yá biyaka yá na baaka lambe á ɲa. Ká kata yá biyaka wányara?

A ba Yakubu : Kaà biyika ba uwe keni dɛkɛki. Amaà anɲkwa naàzu yaà ndakndaha : Maàki eksakarekse una ɲanna waà, yaà duwa zlaɓe à de piya dabbahaɲa, yaà fateru hyema ba seke werre. ³² Vatena yaà dedde am dagave à waldahaɲa peraatte, ba kelaa kyawe na ni ugjaara viyauviyawe jili gergere seke ubele antara ugje indale ira kyawe danɲwe, bademme yaà elle à segashe. Am nawaha keni ba estuwa, nawe na ni ugjaara ugje ubela antara ugje indale, bademme yaà elle à segashe, mberaaruwa una ɲanna ge iya. ³³ Daaci kaà se zhara jiriraaruwa maàkuralla, ma watse kaà se zhara mberaaruwa. Ba maàki ka se berenaa am naàzahaaruwa ni gafka viyawe, gafka ugje indale, gafka danɲwe waà, ma kyawe, ma nawe keni ya ba nayle. ³⁴ A ba Laban: Una waà, shagera, magamimaàga à ba ate una ɲanna.

³⁵ Amaà ba vacite ɲanna, Laban a fantau ge ellaara usalaha antaraà njifa na ni ugjaara an mayaha ba seke gwambara antara viyauviyawe. Am mama à nawaha keni ba estuwa, a dzerse viyauviyawe antara una ɲguraslasle seke ubela antara jili na an usha an dzayye ira kyawe na danɲwe gyegweniyye na. A dzerse jiliyaha ɲanna bademme maa, a naba puwateremhe am erva ge egdzaraara. ³⁶ Daaci a naba tegaa dagavaatare deydey shula à vaha keye. Yakubu waà, ɲane anɲkwa à piya ba jugena à waldaha à Laban.

³⁷ Daaci duwa à Yakubu, a naba dɛtsevaa ervaha à nafa anwasla gergere keye, nafaha ɲanna keni gergere keye. A faya iga ate nafaha na, tate na ni an faya na gevge dzayye telle, an mayaha nafaha bademme. ³⁸ Daaci a naba puwem nafaha na am kyaale. Taà anɲkwa a ezhzhara dabbaha maà taà se sha yawe. Adaba sarte a dɛla ate ɲwashaha keni ba una ɲanna ge dabbaha. ³⁹ Ba taà dɛla ɲwashahaatare dabbaha na à katafke à nafaha na waà, ta naba fantau ge ya egdzere jili gergere, umele seke ba gwambara, umele ɲgweraslasle seke ubela, umele keni mbazlaukmbazlaukkwe. ⁴⁰ Yakubu a naba dzerse dabbaha na an mayaha antara una danɲwe na bademme am dabbaha à Laban, a puwateraa an iraara. Yakubu a maganaa estuwa waldaha ge iraara, maslaaka una ɲanna antara naàza à Laban. ⁴¹ Ba kelaa maà taà anɲkwa dɛla dabbaha

na taà an ñasla na ate ñwashaha waà, Yakubu aà puwaterem nafahaara ñanna am kyaale, daaci taà ezhzhara dabbaha na. ⁴² Ama maà taà ankwà ðala gampaha ate ñwashaha waà, aà manka una ñanna. A ganve estuwa Yakubu dabbaha na taà an ñasla na bademme taà aàtuge ñane, amaà gampaha waà, taà aàtuge Laban.

⁴³ A gevaa estuwa Yakubu sleberba an tsaka ire. Kyawaha antara nawahaara gevge kwakya jipu. An navaha antara kwatenaha kwakya, ezlegwamaha antara ezzenwahaara keni baaka zlaktaara.

31

Yakubu ankwà aà zhagade aà dem lardaara

¹ Yaw, cenancena Yakubu elva na taà ankwà aà tsakana egdzara aà Laban ate ñane. Adaba ta bantsa itare: Yakubu zauze nalmane aà eddenere bademme, berbiraara na, bademme a ganaa aà ba an nalmane aà eddenere. ² Yakubu aà zhara elva ñanna waà, Laban aà fanuka hyema seke werre. ³ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Yakubu: Naba eptsepta aà dem lardaana, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà ankwà antara ka.

⁴ Yakubu a naba belaterve we ge ñwashahaara, tara Rahiilu an Lee`a, geni a sarsawa aà sezenaara am kaamba, am taàte na aàtekwa an waldahaara.

⁵ Saremsa, a ba ñane aà elvan ge itare: Yaà ankwà aà ezhzhara kina na waà, eddekure aà fiyuka hyema seke werre. Amaà duksa palle waà, Dadaamiya na ni ankwà aà ðabana edderwa na ankwà antara ya. ⁶ Abi ba kure keni diyakurdiya slera na ya magannaa ya ge eddekure? Ya maganaa slera an ndzedaarua bademme. ⁷ Amaà eddekure a naba magiyaa zlerma an tsaka ire. Ser kelaawa ankwà fatsiyaa naàza zlayaarua. Amaà Dadaamiya waà, velaaka barama geni aà shisha kelaadire ñanna. ⁸ Ndasendahe ba ñane, a ba ñane: Ba kelaa dabba na ñgweraslasle na aàtu ge ekka, naàza zlayaana una ñanna, bademme aà dabbaha ta fantau ge yaà ñgweraslasle. Maà banba ñane ba kelaa dabba na an mayaha naàzaana, bademme aà dabbaha taà yaà egdzere an mayaha. ⁹ A sananse ba Dadaamiya dabbaha am erva ge eddekure, a vite ge iya. ¹⁰ Vacite umele ya naba shaa shene, naàwa naàzu ya nanaa ya am shenaarua: Am sarte a saa dabbaha, taà ankwà jarammeje aàtirpalle waà, usalaha antara zhel kyawaha taà ankwà ðala ñwashaha waà, bademme ba jili gergere. Umelahaara an maya, emnde umele keni taà ñgweraslasla, umelahaatare keni taà danjwe ba gyeguniye. ¹¹ A naba ðidaha malika aà Dadaamiya am shena ñanna : Yakubu! Ya ñutehe : A ba iya na`am. ¹² A ba ñane : Kanteka icaana, ezhzhara, kaà ankwà nanna emtu usalaha antara zhel kyawaha ta ankwà ðala ñwasha bademe jili gergere, umele an mayaha, umele ñgweraslasle, umele keni danjwe na? Una ñanna bademme na waà, adaba ya nanna naàzu na a magakta Laban. ¹³ Ba iya una ya Dadaamiya ya marakaa iraarua am Baytila, tate na ka tsaa naàkwa, ka ganve waye ate iraara, ka tsakse naàzu am ervaunðana aà katafkaarua na. Kina waà, tsetse ezlala am larde na, eptseptse aà dem lardaana, aà dem tate na ta yakaa aàtekwa na.

¹⁴ Daaci ta ñwanante ge tara Rahiilu antara Lee`a, a ba itare taà elvan ge ñane: ñere waà, baaka dzaanere am nalmane aà eddenere, ña baaka am emnde a za warataara keni. ¹⁵ Eddenere aà zharaner ña ba seke wayvaha am hufe aà haara mazlaara, a valanerwa ba ñane an ervaara, zauze

nalmane am n̄ere bad̄emme. ¹⁶ Nalmane na ni a sansaa ba Dadaamiya an ervaara am erva aà edden̄ere waà, naàzaan̄ere una n̄anna antara egdzaraan̄ere. Ekka waà, emmaàga ba naàzena ni a ndaaka Dadaamiya na bad̄emme.

An̄kwa aà zhagada Yakubu aàtu ge Laban

¹⁷ Daaci yalla, a ba Yakubu, an̄kwa aà maga niya a zlala, a puwete egdzaraara antara n̄washahaara ate iga a ezlegwamaha. ¹⁸ A jema walahaara bad̄emme antara kazlān̄aara umele na a ganaa am Paddan Aram n̄anna bad̄emme, an̄kwa aà eptsa aà dem larde aà Kanaana, aàdeza edden̄aara Isiyaaku.

¹⁹ Am sarte n̄anna maa, Laban baaka am mba, a de ica ugje ate kyawahaara. Daaci Rahiilu a naba ilu helaha aà edden̄aara, a zlalehe an n̄ane. ²⁰ A magannaa estuwa Yakubu baakire aà jirire ge Laban, adaba mbed̄anuka d̄ekid̄eki a naba zlala. ²¹ A halese kazlān̄aara bad̄emme, a naba zhagade, a de ebzu guwa yaikke, daaci ba zlalaara aà dem huđe aà wa Giliyat.

²² Hare keye kalkale lauktu ni aà cenancena Laban ganakini baaka zhagadaazhagade Yakubu. ²³ n̄ane keni a naba jema egdzar mamahān̄aara, daaci ta daa aà d̄aba Yakubu na. Haraatare vuye kalkale lauktu ni de sharnaasha am huđe aà wa a Gile`at. ²⁴ Amaà an vayiya vacite n̄anna waà, Dadaamiya a naba maranaa iraara ge Laban am shene. Laban n̄anna waà, zhel Arama. A ba Dadaamiya aà elvan ge n̄ane: Effa hyema ate iraan̄a, belanemka d̄ekid̄eki ge Yakubu, ma shagerire, ma shagerkire keni.

²⁵ Laban a de beye Yakubu maganaamaga beraara an kacakaca am huđe aà wa Giliyat, n̄ane keni a magaa naàzaatare antara egdzar mamahān̄aara aà ba ate ire aà wa Gile`at n̄anna. ²⁶ Daaci Laban a ndavanuhe ge Yakubu, a ba n̄ane aà elvan ge n̄ane: Labara ka magiya baakire aà jirire na ? Kaà zhagade an egdzaraaruwa ba seke ka sluwatervaa an ndzedaan̄a am wava! ²⁷ Labara kaà zlala an̄ ila ndakika d̄ekid̄eki na? Kina ma andze ka ndindaha waà, aabi ma andze n̄aà puwakse an gan̄ka antara gadzavera antara lahe am ekte ge ekka, ma n̄aà puwakse an higa yaikke. ²⁸ Kina ba ge magatera ajamimashifa ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa keni piyakitepiya na waà, shagera emtu? Ekka waà, baaka hen̄kalaan̄a. ²⁹ Yaà dzegwaàndzegwa magakura kelaadire. Amaà an vayiya ba vatena na a naba mariya iraara Dadaamiya aà edden̄a, a ba n̄ane: Effa hyema ate iraan̄a, maganaanka ba uwe keni ge Yakubu. ³⁰ Duksa palle waà, diyandiya geni baaka iraan̄a am kataykatay na mazlaara, zlalakzlala aà dem mba aà edden̄a. Ama labara zlafe ka ilu helahaaruwa?

³¹ A n̄wanante ge Yakubu, a ba n̄ane: Iya ya kurken watse kaà halivuwe egdzaraan̄a. Adaba una n̄anna jija lyawa jipu. ³² Elva aà helahaan̄a maa, maaki shakaansha aàza emndaaruwa waà, eddaara a njeka an shifa d̄ekid̄eki. Kwaye kazlān̄a, naba eppakya aà katafke aà emnde bad̄emme. Yakubu diyaaka geni a iluwa Rahiilu helaha na.

³³ Laban a naba demhe am bere aà Yakubu, a demhe am bere aà Lee`a, a demde am bere aà kwatenaha buwa na, a pakya kazlān̄aatare bad̄emme, amaà shanka d̄ekid̄eki. Am iga aà una n̄anna maa, a demhe am bere aà Rahiilu keni. ³⁴ A halantaa ba Rahiilu n̄anna tsa helaha na amaà Laban a pakya beraara, shanka d̄ekid̄eki, adaba a puweme am serde aà ezlegwamaara, a naba njetaa aàtekwa. ³⁵ A ba Rahiilu aà elvan ge edden̄aara: Taslaan̄a a jan̄ka ervaun̄de eddayaaruwa yaà tsa tseteka aàkatafkaan̄a, adaba an̄kwa aà hyiya lyuwa bara ervaan̄ere n̄washa.

baaka tatu zharemka Laban ice à dem hudfaara, amaà shanka helahaara na.

³⁶ Jaaja ervaunċe an tsaka ire Yakubu, a naba fantau ge dagala an Laban, a ba nane à elvan ge nane: Azara haypaaruwa? Ya gaku haypara kaà dfaidfaba estuwa na? ³⁷ Kina ka pakya kazlanjaaruwa bademme na ka beya emtu duksaana ba palle keni am hudfaara? Maàki shakansha waà, shebeka dfaidfeki. Kwaye emndaana, naàwa emndaaruwa keni, taà kyaminaàkya shairiya ge miya ma buwa na. ³⁸ Kina waà, aabi magamaga yawe kulbuwa kalkale yaà am mbaana. Ma nawaana, ma kyawaana keni puwanaaka egdzere ser palle. Ser palle keni zanuka zhel kyawaana dey dfaidfeki. ³⁹ Dete ba una a cebana naàza kaambaha na, ya sakanaasa emtu? aabi nasaraaruwa ba ge iya? Antara ba una a iluwa nayle, una ma ta iluwa an vaciya, ma ta iluwa an vayiya keni bademe ka fiyar ba ge iya sey yaà eppela. ⁴⁰ Nja à kara à vaciya na, à pesha ba iya ya vaha deppe aatekwa. An vayiya keni yaà haare à ba ate lailaidire. Haare, ate icaaruwa baaka dfaidfeki, ma taà paanaà estara emnde hare keni diyanka ya. ⁴¹ Kina waà, yawe kulbuwa kalkale ya magaa slera am mbaana. Yawe kelaawa jufadfaara waà, ya magakaa slera ge sheba egdzaraana buwa. Yawe unkwaha waà, ya magakaa slera à dabba. Ama ekka ser kelaawa kaà ankwaa à fatsiya mberaaruwa. ⁴² Ma andze baaka Dadaamiya à eggyerwa Ibrahiima antara iya, Dadaamiya na ni à ukkuva edderwa Isiyaaku jipu na, aabi kina ma andze ngyakisengye am mbaana à ba an erva dey. Amaà Dadaamiya nanna palasaaruwa antara zladaruwa am slera na bademme, daaci a se dema nane am dagavaamiya à waya.

Mela am dagave à tara Yakubu an Laban

⁴³ A njwete ge Laban, a ba nane à elvan ge Yakubu: Ay waà, aabi egdzar njwasha na egdzaraaruwa ba ge iya, egdzaraatare na keni eggyahaaruwa ba ge iya, dete ba dabbaha na antara naàzena kaà ankwaa à zharana ka bademme na aabi bademme ba naàzaaruwa? Ankwaa naazu yaà dzegwana ya magaterte ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa emtu? ⁴⁴ Ekka waà, ngwedamingwedfa namaana am dagavaamiya. nere na buwa na waà, baaka dagalaanere a cenarancena emnde seydiraanere.

⁴⁵ Yakubu a naba eksante naàkwa a dzebehe am tate nanna ndedċe, una nanna gevge nakwa à yeha Dadaamiya. ⁴⁶ Am igaara, a ba nane à elvan ge emnde aara: Halawaarhala nakwaha umele. Emndaara ta naba halar nakwaha umele teremme. Daaci ta njehe ate nakwaha nanna, ta zuhe atekwa. ⁴⁷ Laban a feta zhera à tate nanna: Yaigar Sahaduta, amaana : Dikele à seydire. Yakubu keni a fete zhera à Galait.

⁴⁸ A ba Laban : Vatena waà, dikele à nakwaha na naàwa nane naà waà, gevge seydire am dagavaamiya, iya antara ka. Adaba una nanna taà dfaa tate na an Galait. ⁴⁹ Ta naba fete zhera à tate nanna zlafe adaliye: Mispa. Amaana: Tate à ufa. Adaba a ba Laban: Miya antara ka waà, ma kyamikya aàhuna keni sey ba Yaakadada una a de gevge sle ufa dagavaamiya. ⁵⁰ Maàki ka de fa zlada ate egdzaraaruwa, ma ka de gaterar njwasha umele keni diyeddiye geni sledagavaamiya ba Dadaamiya an iraara, urimagweka.

⁵¹ A ba Laban zlafe adaliye a elvan ge Yakubu: Ezhzhara ba dikele à nakwaha na antara nakwa à yeha Dadaamiya na naàwa nane an dzeba na. ⁵² Dikele a nakwaha na antara nakwa à yeha na an dzebe na, bukerċe gevge seydaaha am dagavaamiya antara ka. Iya keni yaà ebzeka naàkwaha na à dem dalbaana ge magakte kelaadire, ekka keni

kaà ebzeka naàkwaha na aà sem dalbaaruwa ðekidèki. ⁵³ Miya antara ka waà, a`aa aà hyeephye ba Dadaamiya a tara Ibrahiima antara Nakaur am dagavaamiya. Mazlaara Yakubu a naba zanu wadfa an Dadaamiya na a kuvanaa eddenjaara Isiyaaku jipu na. ⁵⁴ Am iga aà una njanna maa, a magaa sadaka ate ire aà wa njanna, a naba ðetaa sleriyahaara ta zu ðafa aà sadake na. Zaruze maa, ta naba hare ate ire aà wa njanna.

32

Yakubu anjwa aà maga niya a de ja ire an Isuwa

¹ Makurallaara a tsetehe ge Laban an enlyawabere, a magatera aàjamimashifa ge egdzaraara antara eggyahaara, a gaterar barka. Am iga aà una njanna, a naba eksetaa baramaara, a eptsa aà sem eksaara. ² Daaci Yakubu keni a naba fanu ge baramaara, ta de ja ire antara malikaha aà Dadaamiya taà sezenaara. ³ A puwete ice ate itare waà, a ba njane: Kay! tate na waà, slede a je ire antara Dadaamiya atekwa! Daaci a fete zhere aà tate njanna Makanayim.

⁴ Am iga aà una njanna maa, Yakubu a bele emnde a bela aàkatafkaara, aàdeza egdze a emmenjaara Isuwa am kwara aà Se`ir am haha aà Aidaum. ⁵ Lauktu aà belaterbela, a ba njane aà elvan ge itare: Naàwa naàzu kwa de ndahan ge Isuwa: A ba slesleraanja Yakubu waà, ndza ya am mba aà Laban. Bademme a shekwashewaaaruwa aà shula na ya njaa a ba am mbaara. ⁶ Ganega rezege kwakya, yaà an slaha antara ezzenwaha antara kyawaha antara naàwaha, yaà an naàvaha antara kwatenaha. Yaà anjwa aà bela emnde a belaaaruwa aàdekatafkaana na edda waà, geni taà de balakse labare, kaà lyiyiya aà ba an higa.

⁷ Eptsareptsa emnde a bela na aàseza Yakubu, a ba itare taà elvan ge njane: Sanjerasa aàsawa aàza egdze a emmenja Isuwa, njane keni anjwa aà sawa an emndaara aà sezena, anjwa aà sawa an zaala dermeke ufafe. ⁸ Daaci jaaja lyawa Yakubu waà, gazlaagazla ba jipu na. A naba tegese emndaara, kyawahaara, naàwahaara, slahaara, ezlegwamahaara, gergere buwa. Daaci, emnde na keni taà maga shula an iraatare, emnde na keni taà anjwa aà maga shula an iraatare. ⁹ Adaba a ba sawariyaara: Maàki Isuwa daterarde ge emnde na zlaterazle, taà de jauje emnde na.

¹⁰ Am iga aà una njanna maa, Yakubu a magaa maduwa, a ba njane am maduwaara: Yaakadada, Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima, Dadaamiya aà edderwa Isiyaaku, ka binaa ba ka eptsepts aà dem lardaana, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà anjwa antara ka. ¹¹ Hyanepka ba naàzara keni geni yaà shansha bademme, shagerire na ni ka beshiyaa ka an ervaunfaana palle na. Adaba slesleraanja a segashe, a ebzu guwa aà Urdun waà, ba zadaara palle am erva, baaka duksa umele. Ama kina waà, kwaye njane njaa an tega gergere buwa, ma emndara keni taà maga shula an iraatare. ¹² Taslaana Yaakadadaaruwa, lyilya ba ka aàtuge egdze a emmerwa Isuwa. Adaba jija lyawa jipu aàtuge njane, geni a se cebanjerka bademme antara njwasha antara egdzara. ¹³ Adaba ndza keni ka binaa ba ka an iraanja, a ba ka: Yaà anjwa antara ka ma vaatara keni. Ya yaàkteya watse baaka kezlakula aà egdzaraanja, taà de gev ba seke shili na am guwa na.

¹⁴ Daaci Yakubu a hare aà ba am tate njanna. Am bademme a naàzena anjwa am rezegaara maa, a naba dzerse una ni watse aà vante ge Isuwa egdze a emmenjaara na. ¹⁵ A dzerse mama aà nawaha dermeke buwa antara njifaha kulbuwa, mamaha aà kyawaha dermeke buwa antara zhel

kyawe kulbawa, ¹⁶ ezlegwamaha kul ufade, taà an egdzara zlaɓa adaliye am ekte taà sha uba, mama aà slaha kul ufade antara kawaha kelaawa, uàmaha aà ezzeɲwa kulbuwa ira bidalaha kelaawa. ¹⁷ Daaci a naba vaterte duksaha ɲanna ge emnde a sleraara, ma waraatare keni an walde aà duksa palle. A ba ɲane aà elvan ge itare: Naba zlalauzlala kure aà katafkaaruwa, watse yaà dabakura aà katalliya. Amaà waà, zlalauka atirpalle, ma walde a uwe keni aà ba an iraara. ¹⁸ A ba ɲane aà elvan ge slesleraara na ni zuɲɲwe ɲane na: Maàki kwa ja ire antara egdze a emmerwa Isuwa waà, maàki a ndavakundave ware eddaaɲa? kaà deme? aàza ware walde na? maàki a ndavaku ndavaha ɲanna waà, ¹⁹ naba ndanndaha: Nazaà aà slesleraɲa Yakubu, a ba ɲane dawananda ge zanwaaruwa Isuwa. Ba ɲane an iraara keni aɲkwa aà sawa am iga.

²⁰ Ga buwiraatare keni a banaa ba una ɲanna, ge keyiraatare keni ba estuwa. Bademme a emnde na ta daa waldaha na a vaterte ba elva palle. A ba ɲane aà elvan ge itare: Kwaà de bana ba una kure ge zanwaaruwa Isuwa, maà de jakurja ire. ²¹ Naba ndawanndaha a ba kure : Ba Yakubu an iraara keni aɲkwa aà sawa aàkataliya. Yakubu ɲane, a ba ɲane am ervaunɲaara: Yaà ekhyanakhya ervaunɲe ge Isuwa an kazlaɲa ɲanna ta danse aà katafkaaruwa na waà, daaci watse aà lyiyiya aà ba an higa.

²² Daaci ta naba danse kazlaɲa zuɲɲwe aà katafkaara, ama ɲane waà, vacite ɲanna zlaɓe a hare aà ba am tate ɲanna.

Yakubu aɲkwa aà slakala an eddawna diyaaka

²³ An vayiya waà, a tsetehe ge Yakubu, a tsaterte ɲwashahaara buwa, kwatenahaatare buwa antara egdzaara kelaawa jumtekwe, a naba ebzu guwa aà Yabauk an itare aà dehuwaara. ²⁴ Am iga aà una ɲanna a naba se jemaa naàzu am rezegaara bademme, a ebzu guwa an ɲane. ²⁵ Yakubu a juwaa ba ɲane mazlaara. A naba semhe ge ura umele, ta hare paca a slakala, a kyateraare adaga. ²⁶ Nanna eddaara aà danuka ge Yakubu an slakala maa, a naba taɲanu ja ge Yakubu ate egdaɲazlaara, a gurdese am egdaɲazla palle.

²⁷ A ba ɲane aà elvan ge Yakubu : beliyabela aɲkwa aà wera ekse. A ba Yakubu : Yaà belakaaka ðekideki sey maà gagiyarge barka. ²⁸ A ba ɲane aà elvan ge Yakubu : Ware zheraaɲa? A ɲwanante, a ba ɲane : Yakubu. ²⁹ A ba ɲane aà elvan ge Yakubu: Mazlaara waà taà ðehaɲka an Yakubu, zheraaɲa Iserayiila, aɲaba ka slakala an Dadaamiya, ka slakala an emndimagwaha bademme, ka ganaa ba ka ndzedà. ³⁰ A ndavanuhe ge Yakubu, a ba ɲane : Ndindaha kwa zheraaɲa keni? A eptsana jawapa, a ba ɲane: Labara kaà ndava zheraaruwa? Am iga a una ɲanna a gar barka ge Yakubu.

³¹ A ba Yakubu : Ya naa Dadaamiya an icaruwa parakke degey! Aley yaà aà ba an shifa! Aɲaba una ɲanna, a fete zhera aà tate ɲanna Paniyail. Amaana: Wafke aà Dadaamiya.

³² Sesse vaciya am haha waà, Yakubu keni yanseye Paniyail. Aɲkwa aà zlala waà, aà tsagada, aɲaba aà wana egdaɲazlaara na. ³³ Aɲaba una ɲanna, sem ba kina kini Iserayiilaha ta zeka hyuwa aà egdaɲazla, aɲaba Iserayiila a shaa ververe ate tate ɲanna shanaasha perɲa.

33

Yakubu aà de ja ire antara Isuwa

¹ A kante ice Yakubu waà, àà zhara ba ankwà àà sawa Isuwa an emndaara, zaala dermeke ufade na. A naba tegese egdzaraara gergere keye ate tara Lee`a antara Rahiilu ira kwatenaha buwa na. ² Kwatenaha na antara egdzaraatare waà, a puwatera àà katafke, a dabatera Lee`a an egdzaraara, lauktu ta dabatera tara Rahiilu antara Yusufa àà kataliyaatare. ³ Amaà nane an iraara waà, àà katafkaatare bademme. Ser vuye àà kezla ugje am aha lauktu àà daada àà de katafke àà egdze a emmanjara na. ⁴ Isuwa ba a puwete ice ate Yakubu waà, zhagade ààdezenjara, takwalle a de njema am uksuwe, daaci ma waraatare keni àà vante ba kyuwa, taà kyuwa àà ba an yawe àà kyuwa.

⁵ A kante icaara Isuwa waà, àà zhara ba egdzara antara njwasha. A ndavanu ge Yakubu: Emndara kena taà antara ka na? A eptsanaa jawapa, a ba nane: Egdzara na a vanta Dadaamiya ge waladiyaana.

⁶ Ta gapteha ge kwatenaha antara egdzaraatare, ta kezle ugje am aha. ⁷ Lee`a keni a gaptehe, taà an egdzaraara, itare keni ta kezle ugje am aha. Am igaatare bademme, ta gaptehe ge tara Rahiilu an Yusufa, itare keni ta kezle ugje am aha. ⁸ A ba Isuwa àà elvan ge Yakubu: Kaà kata danme ka waldaha àà duksa gergere na nj ja ire ate barama a sawa na? A njwanante, a ba nane: Ya belanaa ààdeza zanwaaruwa geni a zivarze. ⁹ A ba Isuwa: Naba njanaana ka egdze a emmerwa ani iya keni baaka zlake àà nalmanaaruwa. ¹⁰ A ba Yakubu : Estuweka dekideki. Maàki ba zakivarze waà, taslaana lyevalya kazlana na am erwaaruwa. Adaba yaà ankwà àà zharakzhara ate wafkaana waà, seke ba ka Dadaamiya, lyakivalya an erwaandana palle. ¹¹ Naba lyevalya kazlana na taslaana, a vaktaa ba erwaandaruwa. Baaka lambaaruwa ate nalmane, adaba Dadaamiya giyarge barka am duksa bademme. Yakubu ankwà àà magana tasle jipu ge Isuwa ganakini sey ba àà lyevalya, daaci a naba lyevahe.

¹² Am iga àà una njanna maa, a ba Isuwa: Magaumaga niya mindalawa. Iya waà , yaà dakurda ààkatafke. ¹³ Amaà a ba Yakubu àà elvan ge njane : Ambarkana, ba ka keni diyakdiya zlazlafa jipu tsufa egdzara. Iyau nawaha antara kyawaha antara slaha na taà an egdzara am ekte na keni sey a yaà datera an enkale. Ba maàki yaà datera an ndzedfa waà, una ba vaha palle taà ruwa. ¹⁴ Ekka waà, naba ezlala àà katafke ààmbarkana, ankwà àà daakdaba waladiyaana àà kataliya. Iya waà, yaà zlala an enkale deydey àà zlala àà dabbaha na taà àà katafkaaruwa na antara egdzara na taà ààzerwa na, watse yaà de shakasha am Se`ir. ¹⁵ A ba Isuwa : Aley keni sey yaà yaterya emndaaruwa umele ààzenja kwaà zlala kerde. A njwanante ge Yakubu, a ba njane: Labara? Iya ba maàki zakivarze lyakivalya waà, hyahya ba una njanna ge iya.

¹⁶ Ba vacite njanna, Isuwa a eptsehe àà sem Se`ir, a saa àà daba ba baramaara zlahe adaliye. ¹⁷ Amaà Yakubu waà, tsaara am tate njanna waà, kwaye a zlala àà dem Sukaut. Daaduwa ààhuwa, a de ndere bere, a magateraa beraha ge dabbahaara keni. Adaba una njanna a fete zhere àà tate njanna Sukaut. Amaana: Beraha.

¹⁸ Eptsapta Yakubu àà sawa am Padan Aram, a tsekwe ba lapilayye am Sikaim am kwara àà Kanaana. Daaci a magaa haara ate iga àà ekse. ¹⁹ A naba shekweve egdze a sledfaara am erva àà emnde àà Hamaur, eddawni ni a tsekwe zunwe am Sikain njanna. A shekweve slede njanna an gursa dermeke, daaci a maga beraha ààtekwa an kacakaca. ²⁰ Am iga àà una njanna maa, a ndere tate a fanaa sadake atekwa ge Dadaamiya am tate njanna, a fete zhera: Dadaamiya Saksage waà, Dadaamiya àà Iserayiila.

34

Ta fem Dina am zherwe, pelarsepele egdzar mamahaŋaara

¹ Vacite umele, Dina aà Yakubu, egdzere mukse a yanaa an Lee`a, a de zhara ukfahaŋaara egdzar njwasha na taà am ekse ŋanna. ² De nanna Sikaim egdze aà Hamaur, slekse keni ba ŋane, a naba eksevaahe ge egdze ŋanna a ba an ndzedà, a dana aà ba aà dem bere, a de badzanve, a fem egdzena am zherwe. ³ Amaà waà, wayetewayaya jipu an Dina egdze aà Yakubu na baaka buwaara. Adaba una ŋanna baaka nazu magaaka geni aà ekhyannakhya ervaunđe ge gyaale. ⁴ A ba ŋane aà elvan ge eddenaara: Sey kaà giga gyaale ŋanna.

⁵ Cenancena Yakubu ganakini faremfa egdzaara Dina am zherwe, amaà a dũ ba waara ndahaaka elva. Adaba egdzaraara egdzar zaala ta baaka am mba, taà anƙwa aà piya am kaamba, sey maà saraasa. ⁶ Daaci a naba sawhe ge Hamaur eddarge Sikaim ŋanna aàseza Yakubu eddarge Dina ganakini aà ndaha elva antara ŋane. ⁷ Am sarte ŋanna maa, egdzara aà Yakubu egdzar zaala na keni saraasa am piya na. Ba ta cenaa lamare na waà, jaterja emtaŋkire ma waraatere keni ba seke aà segashe shifa am ŋane. Adaba Sikaim maganaamaga naàzu zlayeka dƙidƙeki, a naba eksevaa egdze aà Yakubu a ganve mukse. Jeba una ŋanna aà magaaveka am Iserayiila dƙidƙeki. ⁸ A ba Hamaur aà elvan ge itare : Egdzaaruwa wayatewaya an egdzaakure baaka buwaara. Taslawaaakure vawanteva a gegga. ⁹ Naba gawamiyevge shawlaha. Vawaŋerteve egdzaraakure ŋa gaterga ge egdzaraanere, ŋaà vakurte egdzara ŋere kwaà gater ge egdzaraakure. ¹⁰ Naba njawaminji. Ba slede na kwa katana kure na ŋaà icakuru ba tate ŋanna. Kwaà tsakalaakure, kwaà sheta nalmane kwakya.

¹¹ A sawhe ge Sikaim an iraara, a ba ŋane aà elvan ge eddarge gyaale antara egdzar mamahaŋaara ge gyaale: A maideheka ervaunđaakure dƙidƙeki naba yawiyarye, ba nazena kwa fiyare a kure na, yaà emmaga bademme. ¹² Magauka shaige dƙidƙeki, naba belawiyarbele. Ma kwa ndava wanyara naàza shebe keni antara una baaka am shebe ba dey na, yaà emmaga bademme maà ba kwaà viteva kure muksaarua.

¹³ Egdzara aà Yakubu ta njwaterante ge tara Sikaim an eddenaara an nama ate we adaba ta fem egdze a emmetare Dina am zherwe na. ¹⁴ A ba itare taà elvan ge itare : ŋere ŋaà tsa vanteka ŋere egdze a emmeŋere ge zhel na belaaka am shedkwe na, adaba ŋaà de geva an epsawa jipu. ¹⁵⁻¹⁶ Daaci ŋaà tsa maganaaka ate una kwaà katana kure na, sey maà gakurevge estuwa waà, ŋaà vakurteve egdzaraanere kwaà naba gaterga, ŋere keni ŋaà naba ga egdzaraakure taà gev njwashahaŋere, mi naba njaamiya aàtirpalle debiiye, mi gev ba jeba palle. ¹⁷ Amaà maà eksakurarka elvaŋere na waà, ŋere ŋaà tedesetede egdze a emmeŋere, ŋaà zlalaŋere.

¹⁸ Elva ŋanna lyavaalya ervaunđe aà tara Hamaur antara egdzaara Sikaim. ¹⁹ Dawale ŋanna de paaka hare an elva ŋanna dƙidƙeki, adaba wayaawaya jipu an gyaale egdze aà Yakubu na. Am hude aà haà aà eddenaara keni ŋane an daradza jipu. ²⁰ Daaci tara Hamaur an egdzaara Sikaim ta naba dem jahava aà eksaatere ate we aà walkame an elva na. A ba itare taà elvan ge zlamakelaawa : ²¹ Emnde na waà, aà duwa elvaamiya, naba yawaterya a njarinja am lardaamiya, a magarmaga tsakalaatare. Slede anƙwa aà hyamiyarhye. Mi naba ga egdzaraatare mi gaterve njwashahaamiya, mi vaterteve egdzaraamiya ge itare keni, taà naba gaterga. ²² Amaà, lauktu taà eksar gev palle antara miya, mi gev ba

jeba palle antara itare na waà, sey maàki aàze miya keni zaala bademme taà demda am shedekwe ba seke itare. ²³ Maàki eksamiyarekse abi bademme a waldahaatare antara dabbahaatare umele ira kazlañaatare umele bademme na aà de gev ba naàzaamiya? Naba eksawamiyarekse, a sarsawa mi se njaamiya aàtirpalle.

²⁴ Daaci bademme a emnde na taà ankwaa am jahava nanna ate we aà walkame na eksararekse elva aà tara Hamaur an egdzaara na, zaala bademme daremda am shedekwe.

²⁵ Am hare ge keyire am iga a dem shedekwaatare waà, zaala bademme taà aà zlava adaba zladara. Daaci duwa aà egdzara aà Yakubu buwa, tara Simaun antara Laiwi egdzar mamahañara ge Dina, ta naba halem katsarkar am erva, ta daterarhe an naàza erva, ta cebaa zaala bademme.

²⁶ Tara Hamaur an egdzaara Sikaim keni taà an ceba bukerde. Am iga aà una nanna ta tedese egdze a emmetare am mba aà Sikaim ba ezlzalaatare.

²⁷ Ta naba sawhe zlafe adaliye ge egdzara aà Yakubu umele maa, ta naba daterarhe ge emnde na taà am emtsa na, ta zu ekse bademme adaba zherwe na ta fem egdze a emmetare am hudaara. ²⁸ Kyawaha, eslaha, ezzenwaha antara kazlaña umele am hude aà ekse antara ba una zlafe am fe, bademme halarsehale. ²⁹ Dete ba emndimagwaha, egdzara mesheshe antara nwashira ira kazlaña na am berahaatare, halarsehale rezege aà ekse nanna bademme, zlarzlala an nane.

³⁰ A ba Yakubu aà elvan ge egdzaraara, tara Simaun antara Laiwi : Kwaye fakurimfa am dzama ire yaike. Adaba tsakurantetse ervaunde a emnde a haha na bademme aàsete ya. Amaana: Emnde a Kanaana antara Pairisiyaha. Naàwa watse itare taà de jemaa yaatare, taà se gweyargwe, emndaaruwa keni taà cekwa vayvaya. Kay! una waà, aà de juka haaruwa dekideki. ³¹ Ta nwanante ge tara Simaun an Laiwi, a ba itare: Egdze a emmenere ba ge ntere taà ganve seke mukse zaware waà, zlauzle ba baaka elvan emtu?

35

Dadaamiya a gar barka ge Yakubu am Baytila

¹ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Yakubu: Tsetstse aàhuna, ezlzala aà dem Baytila, de njanaanja irañña aàhuwa. De nderinndera tate aà fiya sadake ge iya ya Dadaamiya na ya marakaa iraruwa, am sarte na ka zhagade aàtuge egdza a emmenja Isuwa na.

² Daaci a ba Yakubu aà elvan ge emndaara bademme, emnde na taà am hude aà haara antara emnde na taà aàzeñara bademme: Sawansese helaha aà emnde a jeba umele na am dagavaakure, barawaabara irakure cudedde, mbadawaambada kazlaña keni ba tseantseantse.

³ Magaumimaga niya watse mi maga shula aà dem Baytila, yaà de nderana tate aà fana sadeke aàtekwa ge Dadaamiya aàhuwa. Dadaamiya na ni a meliwa am sarte a zlada, ankwaa antara ya ma yaà deme keni bademme na.

⁴ Daaci ta naba janme helaha aà emnde a jeba nanna ndza ankwaa am ervaatare na bademme antara naàza hyemahaatare, ta naba vante ge Yakubu, nane a naba hedante ge ekte aà nafa umele am Sikaim, nafa nanna yaikke jipu. ⁵ Mazlaara ba tsaatare am tate nanna, ta naba kezla. Duwa aà Dadaamiya maa, a naba faterem lyawa yaikke am vuwa ge emnde a eksaha aà haha nanna bademme, baaka ura a dateraa wava ge egdzara aà Yakubu an eddetare dekideki.

⁶⁻⁷ Daaci a daa estuwa Yakubu antara emnde na taà aàzeṅaara baḍemme à dem Lairuz am haha à Kanaana, Baytila ṅaara ba tate ṅanna. A nderan tate à fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya, a fete zhera à tate ṅanna: Dadaamiya à Baytila. Adaba Dadaamiya a maranaa iraara am tate ṅanna am sarte à zhagadaara aàtuge egdze a emmeṅaara Isuwa. ⁸ Cekwaṅgudī waà, emtsamtsa Daibaura slefanu uba ge Raibaika. Ta hedeṅaà à dem ahaara ge Baytila ṅanna, am ekte à nafa umele aṅkwa, nafa ṅanna an ndzedà jipu. Ta fete zhera à nafa ṅanna: Nafa à kyuwa ura.

⁹ Am sarte na saasa Yakubu am Paddan Aram, Dadaamiya a naba maranaa iraara, a gar barka. ¹⁰ A ba Dadaamiya à elvan ge ṅane: Kina waà, zheraṅa Yakubu, amaà à salikataliya na waà, taà de ḍahaka an Yakubu ka mazlaara, zheraṅa Iserayiila. Daaci Dadaamiya a fete zheraara Iserayiila. ¹¹ A ba Dadaamiya à elvan ge ṅane zlaḅe adaliye: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma baḍemme à ba am ervaaruwa. Gevge eddarge nalgaha kwakya, vanakteva ya. Egdzaraṅa taà de ya lardaha gergere, sleksaha gergere kwakya taà de segashe am emndaṅa. ¹² Haha na ndza ya vante ge Ibrahiima antara Isiyaaku na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraṅa am igaṅa, à de gev ba hahaatare.

¹³ Am iga una ṅanna, a zlalehe ge Dadaamiya, a yaa Yakubu am tate ṅanna a ndahan elva na. ¹⁴ Yakubu a naba dzeḅaa nakwa à yeha Dadaamiya am tate ṅanna, a kete egdze a mbazla aàtekwa sadakaara ge Dadaamiya, a kete antara egdze a waye ate nakwa ṅanna. ¹⁵ Daaci Yakubu a fete zhera à tate ṅanna Baytila.

Yaà Bainjamain an emtsa à Rahiilu

¹⁶ Ta naba tse zlaḅe adaliye, ta kezla am Baytila. Itare keni a yaterar ba cekwaṅgudī sharanaasha ekse à Aifrata, tsekwanfetsekwe huḍe à yaà ge Rahiilu, a naba ye egdzere zhele, amaà a yaa am palasa. ¹⁷ Am Rahiilu a yaà am zlaḍa jipu, a ba mukse na aṅkwa a eyya na à elvan ge ṅane: A waṅka lyawa, shakansha egdzere zhele adaliye. ¹⁸ Amaà a yaa ba cekwaṅgudī à kata emtsa Rahiilu. Adaba ndza a kata segashe shifa am ṅane, a fete zhera à egdze ṅanna Bain Auni, amaana: Egdze a palasaaruwa. Amaà eddarge egdzere waà, a fete zhera a Bainjamain, amaana: Egdze a naḍafa. ¹⁹⁻²⁰ Emtsamtsa Rahiilu, ta hedehe ate barama à Aifrata. Ba tate ṅanna una taà ḍahana an Baytilaama kina. Yakubu a naba dzeḅaa nakwa à dzama Rahiilu ate irekhyaara. Sem vatena keni zlaḅe aṅkwa nakwa à dzama Rahiilu ṅanna.

²¹ Iserayiila a naba tse aàhuwa, kwaye a de magaa berahaara an kacakaca am iga à bere slaḍḍe na taà ḍahana an Migdal Aidair na.

Egdzara à Yakubu kelaawa ju buwa

²² Am sarte na taà am larde ṅanna maa, Rubain a naba katu Bilha palle à ṅwashaha à eddeṅaara, cenancena eddeṅaara.

Yakubu, ṅane ndza an egdzara kelaawa ju buwa egdzar zaala. ²³ Egdzara à Lee`a tara Rubain, ṅane egdzere zunṅwire, an Simaun an Laiwi an Yahuuda an Isakar ira Jabulaun. ²⁴ Egdzara à Rahiilu, tara Yusufa taà an Bainjamain. ²⁵ Egdzara à Bilha kwatena à Rahiilu, tara Dan taà an Naiftalim. ²⁶ Egdzara à Jilpa kwatena à Lee`a, tara Gada taà an Asair. Kwaye ṅane egdzara à Yakubu a yayanaa am Paddan Aram.

Emtsà à Isiyaaku

²⁷ Daada Yakubu aàtevege eddenaara Isiyaaku am Mamre, am Kiriya Arba. Kina waà, Haiburun zhera aà tate nanna, tate na ni ta nja aàtekwa tara Ibrahiima antara Isiyaaku. ²⁸ Iva aà Isiyaaku a magaa dermeke an kul tise am sarte na aà emtsa. ²⁹ Ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, a jesaa an je am iraara nja an shifa. A daahe aà deza eggyahaara am faya. Ta hedana ba egdzaraara, tara Isuwa antara Yakubu.

36

Labare aà Isuwa an eggyahaara

¹ Naàwa una waà, labare aà kergema aà emnde aà Isuwa. Aidaum keni ba nane. ² Isuwa a ge nwashahaara, bademme ba egdzara aà emnde a Kanaana. Naàwa nwashahaara nanna: Ada egdze aà Hailaun, nane ura Haiti; Auhaulibama egdze aà Ana a Jibaiyaun, nane keni ura Haiwi, ³ antara Basmat egdze aà Isma`ilu, egdze a emmenaara ge Naibayaut. ⁴ Ada a yan Ailifas ge Isuwa. Basmat a yan Raiwail. ⁵ Auhaulibama, nane keni a yan Yai`us antara Ya`alaam ira Kaura. Kwaye nane egdzara aà Isuwa na a yayateraa am haha aà Kanaana.

⁶ Isuwa a naba kezla atevege egdze a emmenaara, Yakubu, kwaye a zlala aà dem haha umele yiyiye jipu an nane. A naba kezla an nwashahaara, egdzaraara, emnde na taà am hufe aà haara antara dabbahaara ira naàzena am rezegaara a ganaa am haha aà Kanaana bademme. ⁷ Kezla aà Isuwa aàtevege Yakubu na waà, adaba kwakya nalmanaatare, kaamba cekwa ge tate aà piya waldahaatare. Dzegwaranka nja am tate palle, adaba taà an waldaha kwakya jipu. ⁸ Daaci Isuwa kwaye a de njaara am hufe aà wa aà Se`ir. Isuwa na waà, ba Aidaum.

⁹ Nawa emnde na waà, wulfaha aà Isuwa, eggyetare ge Aidaumiyaha, am hufe aà wa a Se`ir. ¹⁰ Nawaà zhera aà egdzara aà Isuwa, egdzar zaala: Ailifas, egdze aà Ada, Raiwail egdze aà Basmat. ¹¹ Naàwa emnde na keni egdzara aà Ailifas: Tara Taiman, an Aumar, an Jaifau, an Gatam ira Kainas. ¹² Ankwa zlafe Timna, nane keni ba mukse aà Ailifas a eksanta aàkataliya, nane keni a yan Amalaik. Kwaye nane eggyahaara ge Isuwa, egdzara aà egdzara aà muksaara Ada. ¹³ Nawa emnde na keni egdzara aà Raiwail: tara Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Kwaye nane eggyahaara umele ge Isuwa, egdzara aà egdze a muksaara Basmat. ¹⁴ Auhaulibama egdze a Ana, eggyenaara ge Jibaiyaun keni maa, a yayan tara Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura ge Isuwa.

¹⁵ Nawa sleksaha aà emnde aà Isuwa: Sleksu Taiman, an Aumar, an Saifau, an Kainas, ¹⁶ an Kaura, an Gatam ira Amalaik. Kwaye nane sleksaha aà Ailifas am haha aà Aidaum. Ailifas nanna waà, egdzere zunjwiraatare ge tara Isuwa antara muksaara Ada. ¹⁷ Nawa emnde na keni eggyahaatare ge tara Isuwa an muksaara Basmat, egdzara aà egdzaatare Raiwail: Sleksu Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Itare sleksaha aà emnde aà Raiwail am haha aà aidaum. ¹⁸ Nawa eggyahaatare ge tara Isuwa antara muksaara Auhaulibama: Tara sleksu Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura. Itare keni ndza ta sleksaha aà emnde aà Auhaulibama, zhera a mukse aà Isuwa egdze aà Ana. ¹⁹ Itare bademme na, ta ba wulfaha aà Isuwa ndza ta sleksaha aà emnde a hahaatare am Aidaum. Aidaum na keni ba zhera aà Isuwa nanna.

²⁰ Naàwa egdzara aà Se`ir eggyetare ge Hauriyaha emnde a nja am haha nanna zunjwe: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ²¹ Disaun, Aijair ira Disan. Kwaye nane sleksaha aà hauriyaha emnde a Se`ir am haha aà Aidaum. ²² Naàwa egdzara aà Lautan keni : tara Hauri antara Hemam.

Ankwa egdze a emmenaara mukse ge Lautan nanna keni, zheraara Timna. ²³ Nawa emnde na keni egdzara aà Saubal: Aluwam, Manakat, Aibal, Saifau ira Aunam. ²⁴ Naàwa egdzara aà Jibaiyaun: Tara Aya an Ana. Ba Ana na ndza a shaa yawaha an mbera am kaamba am sarte na a piya ezzenwaha aà eddenaara na. ²⁵ Naàwa emnde na waà, egdzara aà Ana: Disaun nane egdzere zhele, taà an Auhaulibama nane waà, egdzere mukse. ²⁶ Nawa emnde na keni egdzara aà Disaun: Tara Haindan, an Aisban, an Yaituran ira Kairan. ²⁷ Naàwa una keni egdzere aà Aijair: Bilhan, Ja`awan ira Akan. ²⁸ Naàwa emnde na keni egdzara aà Disan: Us, an Aaran. ²⁹ Naàwa sleksaha aà Hauriyaha: Lautan, Saubal, Jibauyaun, Ana, ³⁰ Disaun Aijair ira Disan. Kwaye nane sleksaha aà Hauriyaha ate jebaha gergere am haha aà Se`ir.

Sleksaha aà larde aà Aidaum

³¹ Naàwa emnde na ni ndza ta sleksaha sadafde am haha aà Aidaum, lauktu ta jesarje sleksaha am Iserayiila: ³² Baila egdze aà Bai`aur nane ndza slekse aà Aidaum. Zhera aà eksaara Daimhaba. ³³ Emtsamtsa Baila maa, a demaa Yaubaba egdze aà Sairak am sledaara. Yaubaba, nane ura ekse aà Bausra. ³⁴ Emtsamtsa sleksu Yaubaba, a demaa Hausam am sledaara. Hausam nane ura larde aà Taimani. ³⁵ Emtsamtsa Husam maa, Hadaadu egdze aà Baidada a demaa am sledaara. Ba Hadaadu na ndza a ga ndzedfa arge emnde a Madiyan am larde aà Mau`ab na. Zhera aà eksaara Awit. ³⁶ Emtsamtsa Hadaadu, a demaa Samla ura ekse aà Masraika am sledaara.

³⁷ Emtsamtsa Samla, a demaa Sawulu ura ekse aà Raikaubaut ate we aà haye am sleksire. ³⁸ Emtsamtsa Sawulu, a demaa Ba`al Hanan egdze aà Akkaur am sledaara. ³⁹ De emtsamtsa Ba`al Hanan egdze aà Akkaur, a demaa Hadar am sledaara. Zhera aà eksaara ge nane keni Pa`u. Zhera aà muksaara Maihaitabaiyail, egdze aà Maitiraida, eggyenaara ge Maijahat.

⁴⁰ Naàwa una keni zheraha aà emnde na ndza ta sleksaha am emnde aà Isuwa, ma waraatare keni ndza slekse am jebaara, an kwaraara: Sleksu Timna, Aluwa, Yaitait, ⁴¹ Auhaulibama, Aila, Pinaun, ⁴² Kainas, Taiman, Mipsaara, ⁴³ Magdiyail ira Iram. Kwaye nane emnde na ndza ta sleksaha am Aidaum, ma waraatare keni ndza aà ba an sledaara, aà ba an kwaraara. Kwaye nane nja aà emnde aà Isuwa, eggyetare ba nane ge emnde aà Aidaum.

37

Labara aà Yusufu antara egdzara aà mamahaara.

¹ Daaci Yakubu njaanja am haha aà Kanaana, am tate na ni ndza a nja aatekwa eddenaara na. ² Naàwa labare aà egdzara aà Yakubu nanna. Am sarte nanna maa, Yusufu magaamaga egdze aà yawe kelaawa ju vuye. nane antara egdzara aà eddenaara egdzara aà Bilha antara egdzara aà Jilpa nwashaha aà eddenaara, taà ankwa a piya nawaha antara kyawaha aà eddetare. Mbate Yusufu na waà, elva a mandzawe na taà ankwa aà tsakana egdzara aà eddenaara am tate aà piya na waà, bademme aà se balananse ge eddenaara.

³ Iserayiila keni a wayete ba Yusufu nanna kwakyaara am egdzaraara, adaba nane egdze a emgyegwiraara. Daaci a naba dzebana nangyuwe na ni an daradza jipu naa. ⁴ De diyareddiye egdzara mamahaara geni nane shansha welawire aàza eddetare, ervaunfaatare a naba yaa Yusufu na. Mele baaka ura aà bana elva emtake am dagavaatare mazlaara.

⁵ Vacite umele maa, Yusufu a naba shaa shene, a ndahaterhe shenaara nanna ge egdzar mamahaara na. Itare ta farhe zlafe adaliye ge yaa Yusufu na am ervaundaatare. ⁶ Adaba nawa naazu a baterna nane, a nanaa am shenaara. A ba nane aa elvan ge itare: Cenausena naawa yaà ndakur shenaaruwa: ⁷ Ma de ica hiya am fe waà, ma ngwadaa dabakwahaara waà, naaaruwa waà tsatsa ba darayye am dagave aa naazahaakure, amaà naazahaakure waà, ta jantaave ge nazaaruwa na, taà anjwa aa kezlan ugje bademme. ⁸ Ta ndavanuhe ge egdzara mamahaara na, a ba itare taà elvan ge nane: Manaa watse kaà gev sleksaanjere kaà de maga sleksiraanja ate njere emtu? Gevge waà, ba zhara Yusufu keni wayarka mazlaara. Adaba shena antara elvaara na a ndaaterse na.

⁹ Am iga aa una nanna zlafe adaliye, Yusufu a naba shaa shene umele, a naba ndaterhe ge egdzar mamahaara nanna zlafe adaliye, a ba nane: Naawa yaà anjwa aa ndakur shenaaruwa ya shanaa ya: Am shenaaruwa waà, ta kezli ugje tara vaciya, tre antara terlyakwaha kelaawa jemtekwe. ¹⁰ A naba ndaterhe parakke ge tara eddenaara keni antara egdzar mamahaara. A valarhe ge eddenaara, a ba nane aa elvan ge nane: Shenara nane ka shanaa ka! Amaana watse naà de kezlakek ugje, emmena, egdzar mamaha a na antara ba iya an iraruwa naà de kezlakek ugje ge ekka emtu? ¹¹ Egdzar mamahaara bademme tsarantetse shelha a dete nane, amaà eddenaara waà, elva na seska am irara dekideki.

Ta velu Yusufu aa dem Misera

¹² Vacite umele maa, egdzar mamahaara ge Yusufu ta de piya nawaha antara kyawaha aa eddetare am Sikaim. ¹³ A ba eddetare aa elvan ge Yusufu : Abi egdzar mamaha a na ta de piya am Sikaim, sawa nawa yaà belakbela aa dezetare. Ane, aa ba egdze na.

¹⁴ Daaci a ba Yakubu aa elvan ge nane: Edduwa de zharinaazhara egdzar mamaha a na antara dabbaha, taà a ba anjwa he, kaà siya labare. A belanaa aa da am dambake aa Haiburun, aa dem Sikaim. ¹⁵ Daaci Yusufu anjwa aa ja daba am kaamba aa Sikaim, de jarje ire antara ura umele, a ba eddaara aa elvan ge nane: Kaà tataya uwe ka? ¹⁶ A ba Yusufu : Yaà anjwa aa tataya egdzar mamahaaruwa taà anjwa aa piya. Taslaanja ndindaha tate na taà aatekwa. ¹⁷ Daaci a ba eddaara : Ta baaka aahunu, zlarzlala. Adaba ya cenencana waà, ta bantsa itare: Mi zlalawa aa dem Dautan. Daaci zhagade ge Yusufu, anjwa aa bakaterbaka, kwaye a de shaterte am Dautan. ¹⁸ Kerten naranna itare ba zlafe yiyiye an itare emtsaade. Lauktu aa daada Yusufu aazetare waà, ngwadaraana ngwada itare am dagavaatare geni sey taà kefanaakeda shifaara. ¹⁹ A ba itare am dagavaatare: Kwaye anjwa aa sawa edda aa shene na. ²⁰ Sawmbare gwaumiyargwe, jaumija shifaara, mi eblyanme am suwa, daaci mi de ba a zuwa naaza kaamba. Maà ezhzhara kwa maà watse aa gevge shenaara nanna.

²¹ Cenatercena Ruubain maa, a naba magaa niya a nezlese shifa aa Yusufu, a ba nane aa elvan ge itare: Jaumika shifaara. ²² A farhe zlafe adaliye, a ba nane : Jaumika shifaara taslawakure. Arge una nanna waà, ambane eblyawanmeblye am suwa kwaye nane am kaamba aahuwa. Amaà shifaara waà, gejauka. Niyaara ge nane waà, geni aa fertanaaferta aatuge itare, a daada aa deza eddenaara.

²³ Ba demdaara ge Yusufu aa deza egdzar mamahaara nanna maa, ta naba eksevahe, ta tsekwanse am nanjyuwaara na an daradza jipu na,

²⁴ ta eksante iraara, ta naba elbyanme am suwa. Amaà am suwa ñanna waà, ßaaka yawe am huðaaara welasewele ba ðekideki.

²⁵ Daaci de njarinja am aha reppe ge za egdze a ðuksa. Estuwa ta kante ice waà, taà zhara ba emnde, ta vayye jipu, taà anjwa aà sawa. Emnde ñanna waà, emnde aà Isemayiila ta tsete am Gile`at, taà maga shula aà dem Misera. Taà an naàzasaha gergere ate iga aà ezlegwamahaatare, taà dana aà dem Misera ñanna. Umele yawyawaara, umele naavawe aà se emtake jipu, umele keni slalwe aà ðuksa aà se emtake keni. ²⁶ A ba Yahuuda aà elvan ge egdzar mamahañaaara : Maàki jamija kwa kina egdze a emmemiya ba ge miya, mi shebanve emtsaara waà, mi sha uwe miya am huðaaara? ²⁷ Sawmbare mi velateruvele ge emnde aà Isemayiilu na. Gejaumika shifaara. Adaba ma estara keni ba egdze a emmemiya, vuwaamiya ba ge miya. Ta naba cenanvaahge ge egdzar mamahañaaara. ²⁸ Taà anjwa aà degashe emnde a tsakala, emnde a Madiyan maa, ta naba tedese Yusufa am suwa na, ta velateruhe ge emnde aà Isemayiilu ñanna aà maga gursa kulbuwa. Daaci itare ta danhe Yusufa na aà dem larde a Misera.

²⁹ Eptsa aà Ruubain aà dem suwa na de beyeka Yusufa am huðaaara. A naba tataa nanjyuwaara ate vuwa, ³⁰ a eptsehe a deza egdzar mamahañaaara na, a ba ñane aà elvan ge itare : Digiya ßaaka egdze na kina mu yaà magana estara ?

³¹ Ta naba eksevaa usale, ta icantiye, ta hanme nanjyuwe aà Yusufa am uzhaara. ³² Daci ta naba ßela ura an ñane, aà saà, a sanan ge eddetare, a sanaa labare na, a ba elvaatare taà elvan ge eddetare: Naàwa naàzena ña shanaa ñere am kaamba. Zharanaazhara ba shagera mu, nanjyuwe aà egdzaañge emtu ñane ka he ?

³³ Yakubu a naba disehe, a ba ñane: Una nanjyuwe aà egdzaaruwa, yaà! ßaaka egdze na zauze naàza kaamba. Dzaðzaadzaðge ðabba a kaamba Yusufaaruwa. ³⁴ Daaci a naba dzaðzaa nanjyuwe ate vuwa, a tsekweme am emgywe a buhwaha, a fantau ge kyuwa egdzaara hare wanyarwanyara. ³⁵ Egdzaraara baðemme, egdzar zaala antara egdzar ñwasha taà anjwa aà de gan use, amaà kwalevkwale ba ðekideki, aà ekhyeka ervaunðaaara. A bantsaa ñane: yaà de beya estuwa egdzaaruwa am faya keni, yaà yanka kyuwa ðekideki. A fantauhe zlaðe adaliye ge kyuwa egdzaara.

³⁶ Amaà Yusufa waà, de velaruvele emnde a Maadiyan am Misera. Ta de velanu ge Pautifar nakawa yaikke, eddawni ni fetarfe sleksu Firawna an ñane, male aà sawjiyaha na taà ufa ñane.

38

Labara aà tara Yahuuda an Tamar

¹ Am sarte ñanna maa, Yahuuda a naba yaa egdzar mamahañaaara waà, ba zlalaara aà dem Adulam, a de tsekwaa am mba a ura umele zharaara Hira.

² Yahuuda a naa gyaale ahuwa, zhara aà gyaale ñanna Su`a, egdze aà emnde a Kanaana. Daaci a naba gehe a ganve muksaara. ³ Mukse na a shaa huðe, a ye egdzere zhele. Yahuuda a fete zhara aà egdzere Air. ⁴ A shaa huðe umele, a ye egdzere zhele adaliye, a fete zhara aà Aunan. ⁵ A shaa huðe umele zlaðe adaliye, a ye ba una ñanna, a fete aà Saila. Amaà taà yaà Saila waà, Yahuuda am Kaijip.

⁶ Yahuuda a eksanante gyaale ge Air, egdzere zunñwirraara. Zhara aà gyaale ñanna Tamar. ⁷ Amaà Air egdze aà Yahuuda ñanna waà,

slemandzawe jipu am ice à Yaakadada. Adaba una nanna a kɛfanaahe ge Yaakadada. ⁸ A ba Yahuuda à elvan ge Aunan: Naba melsemele mukse à maleŋa na ŋgwedaŋgweda nika, fanefa wakiyiya ge egdze a emmeŋa.

⁹ Daaci diyaadiya Aunan geni maà shanansha egdzere waà, egdze nanna à tsaà gevka egdzaara ge nane. Adaba una nanna, ba kelaa maà jarammeje antara mukse à egdze a emmeŋaara nanna waà, maà à sawa yawe à vuwaara waà, à puwana à ba à dem haha. Adaba wayaaka fana wakiyiya ge egdze a emmeŋaara na. ¹⁰ Nazena a maganaa nane nanna keni maàndzawe jipu am ice à Yaakadada, a jehe ge Yaakadada nane keni ba shifaara. ¹¹ A ba Yahuuda à elvan ge shawlaara Tamar : Ezlzlala, de njinja am mba à eddeŋa ba seke mukse wegyegye dem sarte na maà Sailaaruwa gevge zhele. Ane, a ba Tamar, a naba de nja am mba à eddeŋaara na. Mbate a banaa una nanna Yahuuda na waà, adaba à ba sla à iraara, a emtseka Saila keni seke egdzar mamahaŋaara.

¹² Haraahare ba ŋgaa am iga a una nanna maa, a naba emtsehe ge egdze à Su`a mukse à Yahuuda. Am iga a mandzawe nanna, Yahuuda a dem Timna, ta zlala antara uraara Hira, ura Adaulam, a deza emnde a datsa uàgje ate kyawahaara. ¹³ Cenancena Tamar ganakini aŋkwa à sawa shawlaara Yahuuda, à dem Timna, à de ica uàgje ate kyawahaara. ¹⁴ A naba tsekwese am naŋgyuwe à mukse na a kefaa zhelaara, a eksataa laafaya a puwerhe, a yan ba cekwaŋgwedei wafkaara agashe a de njehe ate we à walkame à ekse à Ainayim ate barama a dem Timna. Adaba a naa Saila waltewala amaà nane gevka muksaara, Saila gevge tsa zhele.

¹⁵ De damda Yahuuda àzeŋaara, nane a kurken ba mukse zaware adaba a yan ba cekwaŋgudfi wafkaara a gashe. ¹⁶ A naba cikante à duhe à dezeŋaara. A ba nane à elvan ge nane: Wayanakwaya ge kaà hyianvehye wederaaruwa. Diseka nane dekiɛki ganakini una nanna sawlaara. Ane, a ba Tamar, amaà kaà vite uwe? ¹⁷ A eptsanaa jawapa, a ba nane à elvan ge nane : Watse yaà bela ura àsezeŋa an usale à sawa am waldaaruwa. Shagera, à ba Tamar, amaà waà, sey kaà tsekwinaatsekwa dukse umele, dem sarte na maà samsa usale na. ¹⁸ A ba Yahuuda à elvan ge nane: Kaà kata yaà tsekwaka uwe? A ba mukse na : Kaà tsekwia daàmshaŋa na zheraŋa an puwa atekwa na antara zawaŋa baɛfemme ira zadaŋa na am erva na. Kwalaaka Yahuuda, a naba vante. Mazlaara a de hyananve wederaara, a naba shaa huɛ mukse na an nane. ¹⁹ Mazlaara a tsetehe ge Tamar, ba ezlzlalaara, a de puwanve laafaya na, a tsekweme am naŋgyuwe à mukse mandzawe adaliye.

²⁰ Yahuuda a de bela usale na ate erva an uraara, ura Adulam na geni nane à sanan ge Tamar, à lyanvalya kazlaŋaara na a tsekwanna nane ge mukse nanna, amaà se beyeka uraara mukse na. ²¹ Aà enndava àza emnde a ekse, a ba nane: Ama mukse zaware na ndza à nja ate barama à Enayim na? Emnde ta eptsanaa jawapa: baaka mukse zaware àhuna. ²² A eptsehe àdeza Yahuuda, a ba nane : Shananka ya mukse na. Emnde a ekse keni ta biyaa baaka mukse zaware àhuna. ²³ A ba Yahuuda : Naba yanya a nanaŋa nane kazlaŋa nanna, famika iraamiya à dem zherwe ba dey. Aàbi ya ebbela nane usale nanna, shakanka à ba an sha.

²⁴ Tere keye am iga à una nanna waà, ta sanaa labare ge Yahuuda, a ba itare taà elvan ge nane: Naàwa shawlaŋa Tamar a magaa gwardzire, a naba shaa huɛ am zawarire. A ba Yahuuda : A daransede àdete iga à ekse, a deraraadera an kara. ²⁵ Am sarte na taà aŋkwa à danda Tamar àdete iga a ekse, a naba bela ura an duksaha na à deza shawlaara

Yahuuda, a ba nane aà elvan ge nane : Una kazlaŋa aà eddawa ni a liyiam huđe na. Taslaaŋa zharanaazhara ba shagera mu daàmshe na antara zawaara ira zhera na ate damshe nanna mu naàza ware? Antara zade na zade aà ware? ²⁶ Yahuuda diyeddiye kazlaŋaara, a ba nane: Slejirire ba nane arge iya. Adaba vananteka ge egdzaaruwa Saila geni aà gevge muksaara. Ba ser palle keni zlavareka kerde seke tara zhele an mukse.

²⁷ Hyephye sarte a yaara waà, huđe aà Tamar nanna mbate wulhaha. ²⁸ Egdzere palle a velese ervaara, mukse sleya Tamar na a nanaahe, a ngudante sluzhe kyanŋe atekwa, a ba nane: A segasha nane zunŋwe. ²⁹ Amaà a naba danmehe ervaara adaliye, a segashe egdze a emmeŋaara zunŋwe arge nane. A ba sleyaà Tamar: Kay! takaata ka barama. Ta fete zheraara: Te. ³⁰ Am igaara, a sawa una an sluzhe kyanŋwe ate erva na, nane ta fete zheraara Jaara.

39

Labare aà Yusufa an mudze aà Pautifar

¹ Emnde aà Isemayiilu daranda Yusufa aà dem larde aà Misera, ta de velanu ge ura Misera umele zheraara Pautifar. Zhel nanna keni nakawa yaikke, nane male aà emnde a ufa sleksu Firawna. ² Amaà anŋkwa Yaakadada antara Yusufa. Naàzena ni a maganaa nane, baaka gavkaara, anŋkwa aà njaara lanŋe am huđe aà haà aà zanwaara ura Misera. ³ Ba zanwaara keni diyeddiye ganakini anŋkwa Yaakadada antara nane. Yaakadada anŋkwa aà gaà barka am slera aà Yusufa. ⁴ Adaba una nanna, Pautifar hayanhaya Yusufa jipu, a naba vante slera na ni baaka argina deki deki na, a fanem huđe aà haara antara naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa. ⁵ Fantau am sarte nanna Pautifar a fanem haara, an naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa na waà, Yaakadada garge barka an tsaka ire ga haà zhel Misera nanna adaba barka Yusufa. Barka aà Yaakadada waà, shansha zhel nanna aà setarge naàzena am ervaara bademme, arge una am mba antara una an fe keni bademme. ⁶ Adaba una nanna, Pautifar a fanem naàzu am rezegaara bademme am erva ge Yusufa, nane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle.

Yusufa nanna maa, dawale, garlaka zlaɓe adaliye, an zariyire keni baaka arge nane. ⁷ Haraare cekwaanŋudi waà, damda ice aà mukse aà edda haà am Yusufa. A ba nane aà elvan ge Yusufa : Sawa ŋa zlava kerde seke tara zhele an mukse. ⁸ Amaà kwalekwale Yusufa, a ba nane aà elvan ge mukse aà zanwaara: Una aà tsa gevka deki deki. Zanwaaruwa a fiyem haara bademme am erva, nane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle, bademme a naàzena am rezegaara aà ba am ervaaruwa, ⁹ ura aà jiyuje am huđe aà haà na keni baaka, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa, aabi baaka naàzu a piyitaa zanwaaruwa am huđe aà ha na deki deki maaki ekka ka, adaba ka muksaara? Yaà magana estara haypa saksage na an Dadaamiya?

¹⁰ Amaà mukse na yanka ndahan elva a maàme deki deki ge Yusufa, una ba kelaazare kwalarkwale Yusufa ge zlava antara nane seke tara zhele an mukse na, ba ge nja aàzeŋaara keni.

¹¹ Vacite umele maa, damda Yusufa am huđe aà haà, emnde a haà keni ba ura palle, ta baaka deki deki. ¹² Mukse na a naba eksevaa Yusufa ate zane, a ba nane aà elvan ge nane: Sey kaà zlaviyuzlave. Yusufa a naba yanaa zane nanna am erva, a zhagadaa iraara aàsegashe. ¹³ A ezhzhara mukse na Yusufa a yanaa zane am erva, zhagadaazhagade iraara waà, ¹⁴ a

naba d'etaa emnde a haà, a ba nane aà elvan ge itare: Zharauzhara palasa na aà magina eddemiya na. A naba saa zhel emnde aà Ibrahiima na aà sem hufe aà haà, naàwa a se diyar ge iya sey ba nja nja kerde aàbina, hula ge iya aà ba an ndzedà lauktu a yihe. ¹⁵ Aà ezhzhara ya kante kwara, yaà hula aà ba an ndzedà waà, a naba zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aà puwa aàtevege iya.

¹⁶ A naba shebanve zane aà Yusufa na, saasa eddetare, a se marananhe. ¹⁷ A tsakanse elva nanna, a ba nane: Naàwa nave, zhel emnde aà Ibrahiima na ka sanjerta ka na a naba se diyar ge iya a se nyamalinyamala. ¹⁸ Ya naba kante kwara ya, ya fu hula, lauktu a zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aàtevege iya.

¹⁹ Zanwe aà Yusufa ba a cenaa elva nanna am mbuwe aà muksaara geni a nyamalinyamala na waà, a naba mberte ge ervaun'faara waà, ba seke kara ndza. ²⁰ A naba eksevaa Yusufa, a elbyanme am dangay, baira ta de ngwedana aà ba am tate na ni taà an ngwadà dangayaha aà slekse aàtekwa na. Daaci a njaara Yusufa am dangay.

²¹ A ba am dangay nanna keni an'kwa Yaakadada antara Yusufa. A maganaa ngurna, male aà dangay nanna de hayanhaya Yusufa jipu. ²² nane keni a de fanem dangayaha umele bademme am erva ge Yusufa. Sleraha na ta magana am dangay na bademme aà ba am ervaara. ²³ Baaka lambaara d'ekideki ge male aà dangay ate slera na a fanem am erva ge Yusufa na. Adaba an'kwa Yaakadada antara nane, slera na an'kwa aà magana nane bademme an barka.

40

Yusufa an'kwa aà palatera mana aà shenahaatare ge dangayaha

¹ Haraare cekwaan'gudi am iga aà labare nanna maa, male aà emnde a magana naàza sha antara male aà gyan naàza zaha ge sleksu Firawna, garuge haypa an zanwaatare. ² Jaaja ervaun'fe slekse ate emnde a sleraara nanna, ³ a naba puwateremhe am dangay. Am dangay nanna maa, ta ngwadateraa am tate na ni atekwa Yusufa na. ⁴ Daaci male aà dangayaha a puwaterem am erva ge Yusufa, de hararaahare aàhuwa cekwaan'gudi.

⁵ An vayiya vacite umele, male aà emnde a maganaa naàze sha antara male aà emnde a gyan naàza za ge slekse sharansha shene buker'faatare aà ba am dangay nanna. Shenahaatare nanna waà, ma naàza aà waraatare keni an'kwa manaara. ⁶ Samsa Yusufa aàsezetare an en'lya waà, aà zharaterzhara ma ware keni baaka higaatare d'ekideki. ⁷ A ba nane aà elvan ge itare: Labara parakparakeka fekaakure vatena? ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: An vayiya vatena, ma waraanjere keni shansha shene, amaà baaka ura aàhuna ge palanjera maàna aà shenahaanjere. A ba Yusufa : Estuwa ka, maànaha aà duksa waà, aà ba aàza Dadaamiya, naba ndaawindaha!

⁹ Male aà emnde a maga naàza sha a naba ndahanhe shenaara ge Yusufa, a ba nane: Am shenaaruwa, ya naa mama aà nafa aà inabauhi aà katafkaarua, ¹⁰ ervaha keye atekwa. Ya naa ba yaaya nafa na, a magaa ukbene, kertenj egdzere ndacebaire atekwa, an naha kyanje. ¹¹ Naàza sha duksa aà sleksu Firawna keni aà ba am ervaaruwa, ya tsakevaa egdzar a inabauhi na, ya beca yawaara, ya vante ge slekse.

¹² A ba Yusufa aà elvan ge nane : Naàwa maana aà shenaana: ervaha aà nafa aà inabauhi keye na waà, aà mara hare keye. ¹³ Am hare keye, watse aà ndavakndava sleksu Firawna, aà de eptsaka aà dem sleraana,

kaà de vanta ka naàza sha am erva ba seke una ndza na. ¹⁴ Amaà taslaaṅa viyiyaaka. Maà shakansha hairire waà, yehiteyeha aàkatafke aà slekse magiyanmaga shagerire sisese am bere na. ¹⁵ Adaba aàsawa am haha aà emnde a Ibrahiima keni ta siyan aà ba an ndzedfa beresse. Naàwa aàhuna keni baaka nazu ya guwaa ya ta ngudiyaa adaba ṅane na. ¹⁶ Male aà emnde a gya naàza za gergere am mba aà slekse cenancena ganakini Yusufa palannaapala maana aà shenaara shagera ge male emnde a maga naàza sha am mba aà sleksu Firawna. A ba ṅane aà elvan ge Yusufa : Iya keni naàwa shenaaruwa: Am shenaaruwa waà, yaà an kedayaha gergere keye an nyaṅa am iraruwa. ¹⁷ Am kedayaha ṅanna waà, am una adetire caikcaike na waà, aṅkwa naàza zaha aà sleksu Firawna gergere am huḍaara. Amaà ta naba halese ge yiyaha aà ba am iraruwa ṅanna.

¹⁸ A ba Yusufa aà elvan ge ṅane: Naàwa maana aà shenaṅa ekka keni: Kedayaha ṅanna keye na waà, amaana hare keye. ¹⁹ Am hare keye watse aà ḍahaka slekse, amaà taà de zleṅelaka ate nafa, taà de zaka ba kuyaha.

²⁰ Am hare ge keyire waà, sleksu Firawna a magaa muṅri, a jema nakawahaara bademme ge za muṅri na. Daaci ta sanaa male aà emnde magana naàza sha antara male aà emnde aà maganaa naàza za gergere na, a tsatsateraa aàkatafke aà emnde a maàga sleraara bademme. ²¹ A eptsaa male aà emnde a maganaa naàza sha aà dem sledaara geni aà vanta ṅane naàza sha am erva ba seke una werre na. ²² Amaà male aà emnde a maganaa naàza zaha na waà, a naba ndaasse elvaara ate ṅane geni a zleṅelarzleṅela. Daada aà ba ate una a ndahanaa Yusufa na kalkale. ²³ Amaà male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse na dzamaaka Yusufa ḍekidēki, a naba viyanaahe.

41

Yusufa aṅkwa aà palana maana aà shenaara ge sleksu Firawna

¹ Magaamaga yawe buwa am iga a una ṅanna waà, Sleksu Firawna a naba shaa shene. Am shenaara ṅanna waà, ṅane aà tse ate we aà haye, ² a naa ba saresse eslaha vuye, zariyiraatare keni ba ka ḍuhe, taà an ṅasla zlaḅe adaliye, taà aṅkwa aà za masa ate we aà haye na. ³ A ba am haye ṅanna, ta sessehe zlaḅe adaliye ge eslaha umele vuye, emnde ṅanna waà, ta shagerkaha ba vayvaya, taà an uṅba zlaḅe adaliye. Ta de tsahe aàza emnde na ta segasha itare zuṅṅwe am haye na. ⁴ Eslaha na ta shagerkaha, taà an uṅba zlaḅe adaliye na, ta naba zu eslaha na ni ta zariyaha, taà an ṅasla zlaḅe adaliye na. Daaci a tsetehe ge Firawna am hare.

⁵ A pu hare adaliye, a naba shaa shene umele ge buwire. Am shenaara ṅanna, a naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadadḍe zlaḅe adaliye, ate naàzambakara palle. ⁶ Aà ba ate nazambakara ṅanna, a sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatara, an ula zlaḅe adaliye, a welansaa effeya, adaba kwakya effeya aà sawa am gedfi. ⁷ Iraha aà nalkame na baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatara na ta naba ndandu iraha aà nalkame na an naba shagera, sadadḍe zlaḅe aà adaliye na. A tsetehe ge sleksu Firawna am hare waà, mbate ba shene. ⁸ Werawera ekse waà, jaaja enkale aà sleksu Firawna. A naba ḍante emnde a maga namsulkwaha antara emnde a ilmu na taà am Misera bademme. Daaci a tsakaterse zlalava a shenahaara, amaà baaka ura a dzegwandzegwa palanna maana aà shenaha ṅanna ḍekidēki.

⁹ De cenancena male à emnde a maganaa naàza sha ge slekse, a ba nane à elvan ge Firawna: Ambarka à slekse, vatena waà, sey yaà yeheteyeha haypaha na ndza ya maganaa ya na bademme. ¹⁰ Ankwa am sarte umele, ndza jakja ervaunđe jipu ate emnde a sleraanja buwa, ate nere antara male à emnde magakaa naàza za. Ka naba puwanjeremhe am danggay, na za danggay à nere am bere na ni à ufana ba male à emnde a ufa danggayaha nanna an iraara. ¹¹ Vacite umele an vayiya, na naba shaa shene ma waraanjere keni. Ma shene à ware keni an maanaara ba ge iraara. ¹² Ay am danggay nanna maa, ankwa ura, zhel emnde à Ibrahiima, nane nave à male à sawjiyaha à ufa danggay nanna. na tsakanse shenahaanere ge nane, a palaneraa maanahaara bademme, ma waraanjere keni an maana à shenaara. ¹³ Ba jirire gevge à ba ate una a palanerna nane, dzalevka đekideki. Adaba naàwa iya, ka naba eptsiyaa à sem sledaarua adaliye à ambarkaanja, amaà male à emnde a magakaa naàza za waà, ka ndaase elvaanja, ta zlenjelehe.

¹⁴ Daaci a ba sleksu Firawna a sairiyansa Yusufa. Kerten saransese Yusufa am danggay na. A sehese ire, a barevhe, a tsekweme am nangyuwe umele a naba deza slekse na. ¹⁵ A ba sleksu Firawna à elvan ge Yusufa: Ya hare am shene, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliya maana à shenaaruwa nanna. Ya cenancena geni ekka kaà dzegwandzegwa pala maana à shene maà ndarakndaha zlalavaara. Ya đahaka adaba una nanna. ¹⁶ A nwanante ge Yusufa, a ba nane à elvan ge sleksu Firawna: Iya ka à ambarkaanja. Aà de vakta ba Dadaamiya jawapa na ni kaà hayanhaya na.

¹⁷ Daaci a ba sleksu Firawna à elvan ge Yusufa: Am shenaaruwa, ba seke yaà ate we à haye, ¹⁸ ya naa ba eslaha vuye, zariyiraatare ba ka đuhe, taà an nlasla adaliye, ta segashe am guwa nanna, taà ankwa à za masa ate we à guwa. ¹⁹ Am iga à emnde nanna maa, ta đabateremhe ge eslaha umele vuye, ta segashe à ba am haye nanna, ta shagerkaha đekideki, taà an unba zlađe adaliye. Nananka eslaha shagerkaha seka una nanna am haha à Misera bademme. ²⁰ Amaà slaha nanna shagerkaha na, ta naba zu slaha na ta segashe zunjwe am guwa, zariyaha, taà an nlasla jipu na vuye bademme. ²¹ Aley, am iga à ba ta zu emnde na taà an nlasla dakedar dakedare nanna keni, đekideki kaà tsa banka ni ta zuwa itare. Adaba ba kelaa njaatare nanna ta shagerkaha na, taà an unba zlađe adaliye na. Am iga à una nanna, tsanetse am hare. ²² Ya shaa shene umele zlađe adaliye, ya naa iraha à nalkame vuye, an naha shagera, sadadđe zlađe adaliye ate nazambakara palle. ²³ A ba ate nazambakara nanna, a naba sesehe ge iraha à nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa sakwatarsakwatara ba dey, an ula zlađe adaliye, a welansa effeya, adaba kwakya effeya à sawa am gedi. ²⁴ Iraha à nalkame na baaka egdzere à tekwa na, ta naba ndandu iraha à nalkame vuye na an naha shagera, sadadđe zlađe adaliye na. Ya ndaterhe zlalava à shenahaaruwa nanna ge emnde a maga namsulkwe, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliyaa maanaara đekideki.

²⁵ A nwanante ge Yusufa, a ba nane à elvan ge sleksu Firawna: Shenahaanja na waà, maanaara ba palle à ambarkaanja. Dadaamiya ankwa à ngyekwakaa naazu watse à magana nane à akatafke. ²⁶ Eslaha vuye na ta zariyaha, taà an nlasla zlađe adaliye na waà, amaana yawe vuye, iraha à nalkame vuye na an naha shagera, sadadđe zlađe adaliye na keni ba yawe vuye nanna. Shenaha nanna ba duksa palle. ²⁷ Eslaha vuye na ta

sawa aàkataliya, ta shagerkaha, taà an unba zlafe adaliye na keni maa, amaana yawe vuye. Iraha aà nalkame vuye na baaka egdzere atekwa, ðekidëki, mele keni an ula zlafe adaliye, a welansaa effeya na a sawa am gedï na keni maa, ba yawe vuye ñanna zlafe adaliye. Watse ankwawa waya am yawe vuye. ²⁸ Daaci ba seke una ya ndakndaha na aambarkaana waà, Dadaamiya ankwawa aà ndak nazena watse aà magana ñane aàkatarke. ²⁹ Am ivaha vuye na aà de sawa na waà, watse baaka zlakta aà naàza za am haha aà Misera bademme. ³⁰ Amaà am iga aà una ñanna waà, aà de sawa waya yaikke aà sem larde aà Misera bademme, una ñanna keni yawe vuye zlafe adaliye. Watse emnde taà de zlanazle ndzedã aà larde. ³¹ Ivaha na ndza baaka zlakta aà naàza za am hudaara na taà de viyanaaviya emnde bademme. Adãba waya ñanna watse zlazladã jipu. ³² Elva aà shenahaana ñanna, buwa aà ba aatekwa aatekwa na maa, amaana: Dadaamiya njantenja aàzenaara, watse a shekwaaka mazlaara. ³³ Ambarkaana, naàzena kaà magana ka kina waà, naba tatayevaatataya ura, vanteva hakuma ate larde aà Misera bademme, amaà waà sey edda aà enkale, ankwawa ilmu aàzenaara na. ³⁴ Farfe zlafe adaliye ge kezlakula aà emnde a ufa larde, taà de jahana itare naàza za am larde a Misera bademme. Am duksa ilyebe, itare taà de eksa palle. Taà de magan ba estuwa am yawe vuye na ni watse ankwawa naàza za na. ³⁵ A jaranmejahe naàza sa am hude aà Misera bademme am iyaha na watse ankwawa naàza za am hudaara na. Amaà waà, an hakuma na kaà de vaterta ka. A jaranmejahe naàza za am eksaha bademme, watse taà ñaà emnde an ñane, a faranufe hyema ba ñгаа. ³⁶ Daaci watse ankwawa naàza za am larde aà Misera ge zana am waya aà iva vuye na. Daaci estuwa, waya ñanna aà de zlanaka ndzedã aà larde bademme.

A gevaa estuwa Yusufa waziri am Misera

³⁷ Elva ñanna hayanhaya Firawna antara emndaara bademme. ³⁸ A ba Firawna aà elvan ge emndaara: Maà de sha ware mazlaara seke dawale na nawa ñane na, ura ankwawa Shedekwe aà Dadaamiya antara ñane? ³⁹ Daaci a ba ñane aà elvan ge Yusufa: Tsante aà ba am sarte na ni Dadaamiya a kwarakse duksa ñanna waà, ba ka ñanna. ñaà shanka edda aà enkale umele an ilmu seke ekka. ⁴⁰ Ka eddaara ba ka. Hude aà haaruwa antara lardaruwa bademme aà ba am ervaana kina. Sey taà dãba ba nazena ka ndaasa ka. baaka ura umele arge ekka ðekidëki, yaà jakuwa aà ba an kurshi aà sleksire palle. ⁴¹ A fanarhe zlafe adaliye, a ba ñane aà elvan ge Yusufa: Kwaye vanakteva hakuma ate larde aà Misera bademme.

⁴² Daaci a naba sedãa jade ate ervaara, a fante ate erva ge Yusufa, a tsekwanme am zane lefeddïre ba ka ðuhe, a ngudãnem naberãsla aà dindar am mbiye. ⁴³ Daaci a naba ñjanme am darkwaara aà tedãna belsa. Darkwa ñanna waà, naàza aà sledãba aà slekse. Daaci hula ge emnde a dãba Firawna aà katarke aà Yusufa na, a ba itare am hulaatare: Baraãma, baraãma, baraãma! A vante estuwa Firawna hakuma ge Yusufa am larde aà Misera bademme, ñane a gev wanziriyaara. ⁴⁴ A ba ñane zlafe adaliye aà elvan ge Yusufa: Ma ware eddaara keni, a gejecha seraara, a gejecha vuwaara ðekidëki ge maga duksa am larde a Misera bademme, maàki ndakseka ka elva. Ya ndahanaa ya Firawna una! ⁴⁵ A eptsanante zhera ge Yusufa, a fete zheraara Jafnat Panaiyak. A eksanante gyaale zheraara Asnat, egdze aà Pautifaira, liman am ekse aà Aun. Mazlaara a naba degashe. Yusufa, a jem dãba am haha aà Misera bademme.

⁴⁶ Yusufa magaamaga iva kul keye kalkale am sarte na à dem slera à ñgumna à Misera bademme. ⁴⁷ Am ivaha vuye ñanna waà, haha magaamaga jipu duksa bademme. ⁴⁸ Yusufa a janme naàza za an tsaka ire am Misera am ivaha vuye ñanna. A janme naàza za ñanna am eksaha gergere kwakya. Ekse na maà fafa Yusufa geni à jaha naàza za am hudaara, emnde a makwata na taà herda am kwara ñanna taà jaha naàza za na aàdehuwa bademme. ⁴⁹ Daaci Yusufa a jemaa naàza za baaka zlaktaara, ba seke shili na am guwa na. yaranye ba ðekideki tataya kezlakulaara, adaba à kezlaveka kwakya jipu.

⁵⁰ Lauktu ni à sawa waya ñanna waà, Yusufa yaya egdzara buwa, egdzar zaala. A yanaa an Asnat egdze à Pautifaira liman am Aun. ⁵¹ Yusufa a fete zhera à egdzaara ge zuñjwire: Manasa. Adaba a bantsa ñane: Dadaamiya viyinaaviya zladahaaruwa bademme antara tega na ta naba tejaneraahe antara haà edderwa na. ⁵² Egdzaara ge buwire, a fete zheraa: Afrayim. Adaba a bantsa ñane zlaɓe adaliye: Dadaamiya a vite ya am larde na ni a siyaa palasa à sem hudaara.

⁵³ Daaci emnde ta magaa yawe vuye am emtakire am haha à Misera bademme mazlaara a naba zluhe ge emtakire ñanna. ⁵⁴ Am iga à una ñanna maa, a de semhe ge waya yaikke waà, yawe vuye emnde taà à ba am waya ñanna ba seke una a ndahaanaa Yusufa na. Waya maganaamaga hukumaara am duniya bademme, amaà am Misera waà, anjwa naàza za. ⁵⁵ Am sarte na ñateran̄a waya emnde am larde à Misera, ta daa kyuwaatare à deza Firawna. Amaà a ba ñane à elvan ge itare: Zlauzlaala à deza Yusufa, magaumaga nazena a fakurara ñane bademme. ⁵⁶ Am jetaaveje larde bademme baaka tata na ni baaka waya am hudaara, Yusufa a naba werante magazan̄aha, a fantau ge velateru naàza za ge emnde a Misera bademme, adaba waya ñanna jauje ge ndzedà à emnde. ⁵⁷ Gevge waà, taà anjwa à sawa, emnde à sawa am lardaha gergere kwakya, taà se shekwa hiya ààza Yusufa am larde a Misera. Adaba waya ñanna anjwa à magatera palasa jipu ge emnde ma am lardara keni.

42

Egdzar mamahañara ge Yusufa ta se shekwa hiya am Misera

¹ Daaci cenancena Yakubu ganakini anjwa naàza za am larde à Misera. A ba ñane à elvan ge egdzaraara : Labara kwaà geya aàzharava à dem ice am ice, aàzara paydaara? ² Nawa ya cenancena ganakini anjwa naàza za am larde a Misera waà, daumbare de shekwawamiyepshekwe, a cebamika waya ba dey. ³ Daaci dardede egdzar mamahañara ge Yusufa, ta kelaawa, taà de shekwa naàza za am larde a Misera na. ⁴ Amaà Bainjamain̄ pale à egdzar mamahañara ge Yusufa ñanna waà, belaterteka eddetare, adaba a bantsa ñane: A de shanka lamare umele aàhuwa. ⁵ A sawa estuwa, lauktu ta sawhe ge egdzara à Iserayiila antara emnde a Kanaana umele ge se shekwa naàza za am Misera, adaba anjwa waya am Kanaana.

⁶ Ay, am Misera na, hakuma bademme à ba am erva à Yusufa. Aà velaterwa ba ñane naàza za ñanna ma ge emnde a lardara keni. Saremsa egdzar mamahañara à se katafkaara, ta naba kezlan ugje wafkaatare ba teppe ate haha. ⁷ A zharateraahe waà, a naba diyatereddiye, amaà waà, mbedateruka geni ñane egdze a emmetare. A naba marateraa yaikkire, a ba ñane à elvan ge itare à valaha: Kwa sawa ame kure? Ta eptsanaa

jawapa emnde na, a ba itare: ɲa sawa am Kanaana, ɲa se shekwa naàza za.

⁸ Yusufa diyeddiye egdzar mamahaɲaara, amaà itare waà, diyarseka Yusufa ðekideki. ⁹ Daaci Yusufa a naba yehete shenaha na ndza a shanaa ɲane à dete itare na, a ba ɲane à elvan ge itare: Baira ðeme kure kwa kelaadaha ta belakura an bela, kwa se zhara larde, kwaà kata dise tate na ni baaka payða à emnde atekwa na. ¹⁰ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: Estuweka aàmbarkaɲa. Naàvahaɲa ta se shekwa ba naàza za. ¹¹ A ba itare zlaɓe adaliye: ɲere bademme ɲa ba egdzara à zhel palle, ɲa emnde a jirire, ɲa kelaadaha ka ðekideki.

¹² A ba Yusufa à elvan ge itare: Eksanarka ya elvaakure na ðekideki, kwa se zhara ba larde, kwa kata dise tate na tsaftsafe na. ¹³ Ta ɲwanante, a ba itare: Ba jirire, ɲere ɲa ba egdzara à zhel palle am Kanaana aàmbarkaɲa. ɲa navahaɲa ndza ɲa kelaawa ju buwa ate eddeɲere, gaajiyaɲere waà, aɲkwa am mba antara eddeɲere, amaà pallaɲere waà, ɲane a keða werre.

¹⁴ A ba Yusufa à elvan ge itare: Aàbi ya ndakurndaha ya, kure waà, baaka shaigaara ðekideki ta belakura à ba an bela, kwa se zhara ba larde. ¹⁵ Ba maàki kwa kelaadaha ka tsawe waà, mi ezhzhara kwa: Yaà zakuru ba waða an shifa à sleksu Firawna, kure kwaà deska aàhuna ðekideki maà samka gaajiyaakure na. ¹⁶ A ezlzala pallaakure emnde umele waà, sey kwaà demda am bere aàhuna, yaà zhara, tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni. Ay ka waà, kwaye Firawna an shifaara maàki kwa kelaadaha ka. ¹⁷ A naba puwateremhe am dangay bademmaatare, hare keye taà am bere na.

¹⁸ Am hare ge keyire ɲanna waà, a ba Yusufa à elvan ge itare: Iya keni à wiwa lyawa atuge Dadaamiya. Maà wayakurwaya an shifaakure waà, naàwa nazu kwa de magana kure: ¹⁹ Maàki ba kwa emnde a jirire waà, yawanya pallaakure am dangay aàhuna, amaà kure emnde umele waà, dawanda naàza za à dem mba, aɸaba aɲkwa waya am mbaakure. ²⁰ Ama waà, sey kwaà siya gaajiyaakure na kwa yanaa am mba na, geni yaà diyeddiye jiriraakure, a keɸeka shifaakure keni. Daaci ta naba ekserhe.

²¹ Am dagavaatare waà, ta fantau ge tsaka elva, a ba itare: Una waà, baaka shaigaara ðekideki à jaɲera ba haypa yaikke na ɲa guwaa an egdze a emmemiya na. Aɸaba ɲa nanna palasa na a maganaa ɲane, a ɲalaɲeru zezarziye, amaà zaɲeranvaareka ðekideki. Daaci kwaye palasa ɲanna a eptsamiyar ge miya vatena. ²² A ba Rubain à elvan ge itare : Aàbi ndza ya ndakundaha a ba iya magauka jeba haypa saksage na an egdzere, amaà cenakurka. Kwaye Dadaamiya aɲkwa à ndavamiyu uzhaara vatena.

²³ Itare diyarka ðekideki ganakini aɲkwa à cenancena Yusufa elva na taà aɲkwa à tsakana itare na, aɸaba aɲkwa turjuman am dagavaatare. ²⁴ A eptsaterve iga Yusufa, a zlalehe aàzetare waà, a de kyuwa. Am igaara, a naba eptsa aàsezetare, a se mbedateru elvaara, a eksevaa pallaatare zharaara Simaun, a naba puwete zawa ate ɲane à ba ate icaatare, a beleme am dangay. ²⁵ A naba ndaase elvaara Yusufa, geni a varartereva naàza za am kayawahaatare, a puwaraterempuwa antara shunguwahaatare am kayawahaatare, a varartereva antara kazlaɲa à waya ge maga shulaatare an ɲane. Ta magateraa una ɲanna bademme. ²⁶ Mazlaara egdzar mamahaɲaara ta puwete kazlaɲaatare ate iga à ezzenwahaatare, ba ezlzalaatare.

²⁷ Magaamaga vayiya de tsekwartsekwa am tate umele maa, pallaatare a pelaa kayawaara, aà kata vante naàza za ge ezzenwaara waà, a beya shungu aà nalkame na aà ba ate waara. ²⁸ A ba ñane aà elvan ge egdzar mamahañara : Shungu aà eptsarinaptsa nazaaruwa, nawa ñane ya beyanaa ate we aà kayawa. Maà a de ñezlaa ge ervaunfaatare waà, palle a nazu ta ndahana itare baaka. A ba itare: Aàzara kena naàzena ankwaa aà magamita Dadaamiya na?

²⁹ Saraasa am lardaatare am Kanaana, ta tsakanse nazena a shatersha na bademme ge eddetare Yakubu. ³⁰ A ba itare taà elvan ge eddetare: Edda aà larde ñanna baneranka elva a hairire ñekideki. A bantsa ñane ta belañera an bela ña kelaadaha, ña de zhara larde. ³¹ A ba ñere ñaà elvan ge ñane : ñere ña kelaadaha ka, ña ba emnde a jirire. ³² Ndza ña kelaawa ju buwa ate eddenere, pallaañere kefakeda, amaà gaajiyaañere waà, ankwaa am mba antara eddenere am Kanaana. ³³ Amaà a ba zhel ñanna aà elvan ge ñere: Naàwa nazena ya de diyeddiye aàtekwa tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni: yawanya pallaakure aàzerwa aàhuna, emnde umelaakure waà, a daranda jahwana aà dem mba, adaba ankwaa waya am mbaakure. ³⁴ Zluzlala aà daà, amaà sawiyansa kudere kure na kwa yanaa am mba na. Yaà de diyeddiye aà ba ate una ñanna geni kwa emnde a jirire. Am iga a una ñanna, yaà de belakura egdze a emmekure na aàzerwa na, kwaà tsakalaakure am lardaaruwa ba seke una kwaà katana kure.

³⁵ Ta tsekwa kayawahaatare ate iga aà ezzenwaha waà, ta ber shunguwahaatare bademme am kayawaha na. Itare, eddetare, bademme ta nanna shunguwaha na. Bademmaatare ñateraja iyawa. ³⁶ Ba wera waara ge Yakubu eddetare, a ba ñane aà elvan ge itare : Aàzara kwa! Bademme kwaà kefiyakada egdzara! Yusufa keni baaka, nawa Simaun keni saaka zlafe adaliye, kwaà kata daà Bainjamain adaliye? Una waà, zlazlada ba ge iya. ³⁷ A ba Ruubain aà elvan ge eddetare: Fiyemfa Bainjamain am erva ge iya. Ba maàki sanakanaaka waà, kwaye egdzaraaruwa buwa, cebateraceba am kelaara. ³⁸ Amaà a ba Yakubu: ñekideki aà ñabakurka egdzaaruwa mazlaara, adaba diyandiya baaka egdze a emmenara an shifa. Yaà zhara ba ñane ñanna mazlaara, maà de shansha lamare umele zlafe adaliye ate barama a shula waà, ya emgyegwe a zhele seke una telle ire, aà zliyaka ervaunfa aà ba aà da faya emtu?

43

Ta dan estuwa Bainjamain á de katafke á Yusufa

¹ Waya ankwaa á far he maga hakuma-aara am haha á Kanaana. ² Emnde á Yakubu zlaranaazle nalkame na ta de sana am Misera na catte. A ba eddetare: Sey ba kwá eptsaa á dem Misera na, de shekwawamiyepshekwe naza za cekwa. ³ A ba Yahuuda: Estuweka Edda. Zhel ñanna a ndañerndaha ba parakke, a ba ñane: A puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna mazle-aara, máki sakuriyanka egdze a emmekure na kwa yanaa am mba na. ⁴ Daaci máki ká yanya egdze a emmenere na á zlala antara nere wá, ña de shekwa naza za na adaliye. ⁵ Amá má ká beleka egdze a emmenere ge zlala antara ñere wá, ña gejeka sera á ñere mazle-aara. Adaba a ndahañera an shebeka zhel ñanna, amá ba parakke. A ba ñane, a puwameka ice-aaruwa ate kure mazle-aara má sakurka antara egdze a emmekure na am mba na.

⁶ A be Iserayiila á elvan ge itare: Labara d'emme kwa magite jeba una, há ni kwa naba banan ge zhel nanna ganakini an'kwa egdze a emmekure umele am mba na?

⁷ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A ndavan'erwa nane elva-aha gergere ate n'ere antara jeba á n'ere. A ba nane á elvan ge n'ere: An'kwahe eddekure an shifa? An'kwahe egdze a emmekure umele am iga? Daaci n'ere keni na vante ba jawapa-aha á ndava-aha-aara. Taman'erka d'ekideki watse á ban'era sawansa egdze a emmekure nanna.

⁸ A ba Yahuuda á elvan ge eddetare Iserayiila: Belitebela egdze nanna ge iya, ná tse kerde, ná zlala kerde, máki ekka an ire á na antara n'ere ira eggye-aha á na mi kata nja an shifa adaliye. ⁹ Eksanaarekse ya shafa á egdze qanna ate ire-aaruwa. Má sanaaka an nane, se fanakemka am erwa wá, a gevge haypa saksage ya guwa ya an ka. ¹⁰ Sane kwakya mi ked'anaamiya. Ma andze ked'aminaaka sarte wá, baaka shaige-aara ma ser buwa keni ma san'eraasa kina.

¹¹ A ba eddetare Iserayiila á elvan ge itare: Máki ba estuwa wá, shagera. Dawananda kashi-aha á larde á miya ge zhel nanna, jawanmejahe kazlana shagera shagera na baaka argina d'ekideki am larde á miya na: egdze a kajiji antara navawe-aha na á se emtake na antara d'agwala á naza se antara naza se yawe yawe-aara antara nama ira egdzar nafa emtake emtake na an ula shagera na, dawananda. ¹² Iyau, viyawanaaka shungu-aha na kwa beranaa am kayawa-aha á kure na. Una nanna a viyaterare á ba an viya. eksawantekse shungu umele keni am erwa. ¹³ Naba eksawanteksa egdze a emmekure, eptsauptsa ádeza zhel nanna. ¹⁴ Dadaamiya na slekse ba nane palle na, an sleksire-aara á de magana ba nane slera-aara am erwaunde á zhel nanna, lauktu á de zakurvara nane, á de puwakura egdzara mama-aha a kure, tara Bainjamain antara Simaun na kwa yanaa áhuwa na, naza-aaruwa ge iya wá, ba dey. Má banba nane a jaruka egdzara ázeja, ba tá juka nanna.

¹⁵ Daaci egdzara á Yukubu ta janme kazlana-aha na, ta eksetaa shungu an saga antara egdze e emmetare Bainjamain, ta zlala an nane á dem Misera, ta de katafke á Yusufa.

¹⁶ Yusufa ba a puweie ice ate Balnjamain am dagave á egdzara mama-aha-nara umele wá, á ba nane á elvan ge male á emnde a slera-aara: Daterda emnde na á dem bere, de vaterteva slede, eksevaksa dabba palle ganvege naza d'ale, magawanaamaga naza za an saga, watse emnde tá za d'afa ázerwa an vacatire. ¹⁷ Ane, a be zhel na, a daa emnde na suuwe á dem mba á Yusufa, a de vaterte slede, a magaa nazena a banna Yusufa na bademme.

¹⁸ Amá am sente na tá datera á dem mba á Yusufa na wá, bademme damda lyawa am vuwa-aatare. Adaba ta bamsa itare : Tá de damiya á dem bere adaba shungu na mi beranaa miya am kayawa-aha na. Tá de damiyere an ja am here, tá de magamiya palasa antara ba ezzenwa-aha á miya keni, watse baaka ura á sesse, tá de gamivege nave-aha-aatare vatena.

¹⁹ Adaba una nanna, ta naba mbedanu elva-aatare ge male á slera á Yusufa na ate we á wakyiya, ²⁰ a ba itare tá elvan ge nane: An'kwa elva á nere ámbarka á na. N'ere na wá, werre keni ndza na sawa, na se shekwa naza za á ba áhuna. ²¹ Am eptsá á n'ere á dá wá, na de tsekwa am ekse umele gan'erga vayiya wá, ma ware á n'ere keni a beye shungu ate we á kayawa-aara, ba kelaa á shungu á nalkame nanna bademme. Shungu nanna an'kwa san'eransa ba n'ere an sera á n'ere. ²² Una ná shekwa

naza za umele an nane keni anƙwa baɗemme. Una nanna najipu, ma a puwanermaa ware shunƙu nanna am kayawa-aha á n̄ere keni diyanerka.

²³ Male na a eptsateraa jawapa, a ba nane á elvan ge itare: A wakurka lyawa ɗekiɗeki, una nanna slera á Dadaamiya á kure. Dadaamiya á eddekure. A puwakurmaa ba nane nalmane nanna am kayawa-aha á kure. Shunƙu-aha á kure ndza samsa á sem erva-aaruwa. Daaci a sanse Simaun ásezetare, ²⁴ a daterhe á dem hude á há á Yusufa, a sateraa yawe ge bara sera-aha-aatare, a vaterte masa ge ezzenƙwa-aha-aatare. ²⁵ Itare ta tsatsaa kazlana na ta sanaa kashi-aara ge Yusufa na, daaci tá anƙwa ufa sa-aara an vacitire, aɗaba ta cenaa watse tá za ɗafa antara nane.

²⁶ Saasa Yusufa, ta kezle ugje ákatafke-aara reppe, ta vante kashi á larde-aatare na. ²⁷ Nane keni a ndavateru lapiyire á vuwa-aatare antara lapiyire á eddetare. A ba nane á elvan ge itare: Awara emgyegwe a eddekure na ndza kwa ndinda na? A be anƙwa nane? Zlaɓe á ba an shifa? ²⁸ Ta nwanante, a ba itare: Náve à n̄a edden̄ere ba lapilayye, zlaɓe á ba an shifa. Tá ambera á kezzlan ugje reppe am aha. ²⁹ A zharaterzhara Yusufa, a naa Bainjamain̄ egdze a emmen̄ara emmetare palle, a ndavateruhe, a ba nane: Una gaaji á kure na ndza kwa biyaa elva-aara na emtu? A ba itare: Ba nane. A ba nene á elvan ge Bainjamain̄: A tsufaktsufa Dadaamiya, egdze-aaruwa. ³⁰ Ba a ndaase una nanna wá, antara ba zlala-aara, aɗaba anƙwa á sawa yawe á kyuwa-aara, Zhagade-aara, a de kyuwa am bere-aara, aɗaba haraare tegava-aatare antara egdze a emmen̄ara nanna.

³¹ Am iga á una nanna, a baraa ice, a naba sessehe, a sherse ice, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Vawan̄erteva naza za. ³² Saranmesa ɗafa wá, ta vante naza-aara ba nane palle, egdzara mama-aha-nara keni tá an ire-aatare, emnde a Misera na ta se za ɗafa ázen̄ara na kenl tá an ire-aatare. Aɗaba emnde a Misera tá zeka ɗafa átirpalle antara emnde a Ibrahiima. Una harem ge itare.

³³ Egdzara mama-aha-nara ge Yusufa ta njehe an ɗabava an ɗabava ákatafke-aara. Ta fantau ate makaaji á eddetare, dete gaaji-aatare. Tá maga ba najipu-aara, tá ámbere á ndaha elva an ice am dagave-aatare. ³⁴ Yusufa a sateranhe ɗafa na ni anƙwa á zena nane á katafke-aara na ge egdzara mama-aha-nara. Amá wá, yaikke ba una a vante ga Bainjamain̄ na arge una a vaterte ge egdzara mama-aha-nara umele, naza-aatare na sey ilyeɓe-aara lauktu á hyephye seke naza á Bainjamain̄. Má a de semhe ge higa-aatare baɗemme wá, ba ka duhe. Ta sharhe zlaɓe adaliye, a jese an je am ne-aatare.

44

Kwap á Yusufa ta janaa an lipela

¹ A ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maganaa slera: Vaterteva nalkame ge dawale-aha na, a naatenaha kayawa-aha-aatare ba shagera má ba tá dzegwandzewa danada-aara. Shunƙu-aha-aatare keni fateremfa am kayawa-aha aatare ate we-aara. ² Eksameksa kwap-aaruwa, kwap na ta janaa an lipela na, fananufe ge we á kayawa á gaaji-aatare na antara shunƙu na a se shekwa nalkame an nane baɗemme. Zhel na a magaternaahē á ba me una a bannaa Yusufa na.

³ Werawera ekse wá, ta naba vaterte baráma a dá ge egdzara á Yakubu, ta da-aatare an ezzenƙwa-aha-aatare. ⁴ Ba degashe-aatare am hude á ekse, zlarvaazlala ba cekwaan̄gudi wá, a ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maga slera am hude á ha-aara: Ezzlala watsewatse ɗabaterɗaba

emnde na. Máki shakateraasha, bateranba wá, labara tá pela shagerire an shagerkire? ⁵ Naba ndaterndaha, labara kwa ilu kwap á zanwa-aaruwa ta janaa an lipela, á sha duksa keni an nane, á naha keni á ba an nane? Maga á kure na wá, mandzawe jipu.

⁶ Zhagade ge male á emnde a slera-aara na, a de shateraaha, a tsakaterse elva nanna. ⁷ A ba egdzara á Yakubu: Labara zlafe eddaye ká sanse jeba elva na am mbuwe? Ba ser palle keni slarka nave aha á na ne maga jeba une degiya! ⁸ Nawa shungu na na de beranea am kayawa-aha á nere, sanerakansa kwaye am Kanaana. A sawa estara zlafe na se ila lipela antara dindar am mba á zanwe á na? ⁹ Kwaye kazlana á nere, naba eppakya. Eddawna ka shaa duksa á kure am kazlana-aara, njeka an shifa defekideki, nere emnde umele keni ganervege nave-aha á na. ¹⁰ Shagera, a bá maie na, amá wá, sey ba eddawna má ya ber duksa nanna am kazlana-aara una á gev nave-aaruwa. Kure emnde umele wá, á shakuraaka defekideki.

¹¹ Kertenj tsekwarnatsekwa kayawa-aha-aatare á dem aha, ma ware keni a werante naza-aara. ¹² Male na a fantau ge pakya kazlana-aatare, a fantau ate makaaji-aatare dete gaaji. A shaa kwap á zanwe-aara am kazlana á Bainjamainj. ¹³ Ge jaterja emtanjire wá, ta tataa nangyuwe ate vuwa-aatare bademme. Daaci ta naba eptsá á sem hufe á ekse an nalkame na ate iga á ezzenwa-aha bademme.

¹⁴ Yahuuda antara egdzara mama-aha-nara ta se demhe am hufe á há á Yusufa, ta se ber nane keni zlafe zlalaaka. Reppe ta kezzlan ugje am aha ákatafke-aara. ¹⁵ A ba Yusufa á elvan ge itare: Slera á kure una ka? Diyaweddiye ganakini iya kwá anjwa á zharizhara na wá, ya ura an diya. Ya an hakuma ge dise nazena ni a de magava bademme.

¹⁶ A njwaname ge Yahuuda, a ba nane á elvan ge nane: Baaka nazu njá ndahana nere ámbarka á na. Ná ndaha tara uwe antara uwe? Na ndaha uwe geni njá sha jirire an nane na? Nere, na emnde a haypa, a balesaa ba Dadaamiya an ire-aara kaypa á nave-aha á na. Eddawna ta ber duksa á na am kazlana aara na, antara nere bademme, na ba nave-aha á na ámbarka á na. ¹⁷ Lálálá, estuweka, a ba Yusufa, ba eddawna ta ber kwap-aaruwa am kazlana-aara na wá, á gevge ba nane nave aaruwa. Amá kure emnde umele wá, á shakuraka, zlauzlala á dá, ádeza eddekure an hairire.

Yahuuda a yan estuwa shifa-aara adaba Bainjamainj

¹⁸ Daaci Yahuuda a naba ganaptehe ge Yusufa, a ba nane á elvan ge nana: Tasle á na ámbarka á na, nave á na á shansha baráma ge ndakse elva-aara pane emtu? Adaba ekka kwa ba kalkale antara Firawna. Tasle á na, a janjka ervaunje. ¹⁹ Ambarka á na ndza ka ndavaterwa ba ka kahe ge nave-aha á na, a ba ka a elvan ge itare: Anjwahe eddekure, bi egdze a emmekure umele am mba? ²⁰ Na eptsakaa jawapa, a ba nere anjwa emgyegwe a eddenjere antara kuderenjere a yanaa am emgyegwire, ndza ta buwa ate emmetare amá kefakeda malenara, a yaa ba nane pane, wayaawaya eddenjara jipu

²¹ Ambarka á na, a ba ka á elvan ge nave-aha á na: Sawiyansa egdze a emmekure nanna yá se nanaana an ice-aaruwa. ²² Abi ndza na ndakndaha sera-aara ámbarka á na, geni egdze nanna wá, tá pakyaveka an eddenjara. Má de baaka nane wá, á dedde shifa am eddenjara. ²³ Amá a ba ka á elvan ge nave-aha á na: Máki sakuremka an kuderekure nanna wá, a puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna. ²⁴ Danjeraada maa, na de mbedanu elva á na na ge eddenjere ambarka á na. ²⁵ Á ba eddenjere : Eptsauptsa zlafe

adaliye á dem Misera, de shekwawamiyepshekwe nalkame cekwaangudi. ²⁶ A ba ñere ñá elvan ge eddenjere: Martapa a ñere he? Máki ñá ñuwa antara kuderenjere Bainjamain wá, una ñá ñuwa. Adaba máki ñanjeranka kuderenjere na wá, ñá dzegwanka de katafke á zhel ñanna ñekideki. ²⁷ A ba nave á ña eddenjere á elvan ge ñere: Ba kure keni diyakurdiya ya shaa ba egdzara buwa an mukse-aaruwa. ²⁸ Pane á egdzara ñanna a keña warre. Ya tamaa a jaa ba naza á kaamba adaba sem vaatena puwanteka ice-aaruwa at ñane. ²⁹ Kina máki zlalakurzlala zlahe adaliye an egdze a emmenjara na, máki de shansha zlahe adaliye lamare umele wá, á de jija ervaunde á ba a da faya, adaba ganevge emgyegwe a zhele, zlauzle ndzedá-aaruwa. ³⁰ Daci kina na ámbarka á ña wá, yá dzegwanka eptsa ádeza waladi á ña edderwa, má baaka egdze na am dagave á ñere. Adaba edderwa wayaawayá jipu an egdze na, baaka pakyava-aatare ñekideki. ³¹ Máki ñanjeráada ni nánka egdze na am dagave á ñare wá, ba lette shifa am ñane. Máki de gevge estuwa, ba ñere nave-aha na ka emtu ña ja eddenjere á ba á da faya an ervaunde, emgyegwe a zhele telle ire? ³² Ámbarka á ña, iya wá, yananya ya shifa-aaruwa adaba egdze na. Asawa am mba, a ba iya yá elvan ge edderwa: Máki sanakanaaka egdze na wá, daaci haypa yaikke ya guwaa an ka, haypa saksage ká yiyarka ñekideki. ³³ Adaba una ñanna, tasle á ña, belanaabela egdze na a zlarzlala á dá antara egdzara mama-aha-aaruwa, Nawa iya givege nave á ña am keña-aara. ³⁴ Yá dá ni, yá yá egdze na am iga? Yá de ñuwa estara á de katafke á edderwa? A nananka an ice-aaruwa ñekideki palasa na ni á de magana edderwa na.

45

Yusufa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-nara

¹ Am iga á una ñanna maa, nja á emnde na ta jantaave ge ñane na, aley Yusufa dzegwanka ña ervaunde-aara. A kante kwara, a ba ñane: A darette emnde bademne á degashe. Ba palle ura jauka ázenjara am sarte na ni anjwa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-ñara na. ² Emtsaade wá, a fantau ge kyuwa á ba an ka kwara, haa cenarancena emnde a Misera. Dete ba emnde a há á Firawna keni cenarancena una.

³ Daaci a ba ñane á elvan ge egdzara mama-aha-ñara: Degiye una ba iya Yusufa. Zlahe anjwa edderwa an shifa? Palle á ura dzegwandzegwa eptsanaa jawapa baaka am egdzara mama-aha-ñara na. Adaba bademme-aatare tá anjwa á gyagya ba seke maagara á katafke-aara.

⁴ A ba ñane á elvan ge itare: Gawaptega ásezerwa! Ta ganaptehe. A be ñane á elvan ge itare: Ba iya una ya Yusufa, egdze a emmekure na ni kwa naba veluhe á dem Misera na. ⁵ Amá kina wá, a wesheka ire á kure, hyawanaaka lyuwa ge ire á kure geni ña magan ge uwe una. Duksa nanna wá, a siyaa ba Dadaamiya ásehuna zunñwe arge kure, geni yá lyelya shifa á kure. ⁶ Kina magaamaga yawe buwa waya am larde, amá a yaa yawe ilyebe zlahe adaliya baaka herña, baaka duksa na ni tá de sana emnde á sem mba. ⁷ Dadaamiya a bela iya zunñwe ákatafke á kure á sem larde na wá. ba geni a lyelye shifa á kure, a zluka wulfe á kure ba ñekideki am duniya na. Lyakurselye an tsaka ire. ⁸ Duksa palle wá, kwa beliyaa kure ka asehuna, amá á beliyaa ba Dadaamiya an ire-aara. A give male yaikke an tsaka ire am kwara á Firawna bademme. Há á Firawna antara haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa. ⁹ Kina wá, eptsaweptsa watsewatse á dá, de ndawanndaha ge edderwa: a ba egdze á

ɲa Yusufa wá, Dadaamiya givege ura yaikke, haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa, sawa ásezerwa, shekwaaka dekldeki. ¹⁰ Nawa kwá se nja ba herzhe an iya am haha á Gausan antara egdzara á ɲa antara eggye-aha á ɲa, kyawe-aha á ɲa, nawe-aha á ɲa, badamme a nazena am rezege á ɲa. ¹¹ Yá se geleka ba iya, adaba zlaɓe waya a yaa yawe ilyebe. Yá se vakte naza za á ɲa antara huɗe á ɲa bademme antara ba dabba-aha á kure keni bademme.

¹² A farhe zlaɓe adaliye, a be ɲane á elvan ge itare: Abi kwá aɲkwa á nanna ba kure keni an ice á kure? Baaka dɛme seke ekka Bainjamaiɲ. Kina wá, diyakurreddiye geni iya Yusufa una yá aɲkwa ndakur elva na.

¹³ Zlauzlala kwa mazIe-aara, de ndawanndaha ge edda ɲgahire na ni ya shanaa iya am haha á Misera bademme na. Tsakawansetseke nazena ni kwa nanaa kure am nja-aaruwa bademme. Sawiyansa irice-aara ásehuna shekwawaaka dekodeki.

¹⁴ Am iga a una ɲanna, takwalle a ɲaɲem Bainjamaiɲ am uksuwe, bukerɗe— aatare farantaufe ge kyuwa. ¹⁵ Zlaruzle antara Bainjamaiɲ, a fantau ge ɲaɲa egdzara mama-aha-ɲara umele á dem uksuwe ma ware-aazare keni, ámbera á kyuwa. Lauktu egdzara mama-aha-ɲara na sharansha ndzedá ge ndaha elva antara ɲane.

¹⁶ Daaci daada Iabare ɲanna á dem huɗe á há á Firawna, ta aɲkwa á enndaha emnde bademme geni saremma egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa, tá aɲkwa am ekse na. Lyavaalya ervaunɗe á Firawna elva ɲanna antara nakwa-aha-aara keni bademme. ¹⁷ A dante Yusufa, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Ndaterndaha ge egdzara mama-aha a ɲa na wá, a halarantehala nalkame ate iga á ezzenwa-ana-aatare, a eptsareptsá á dem larde-aamra am Kanaana. ¹⁸ Eptsa-aatare á dem Kanaana wá, ba ge de sa eddetare anlara há-aatare bademme. Asarsawa ásezerwa áhuna. Asarsawa, yá se vaterte sleɗe na ni baaka argina dekiɗeki am haha á Misera bademme na, tá se zana itare nampire á haha na, una shagera-aara ba jipu na. ¹⁹ Ndaterndaha zlaɓe adaliye elva na: Ya ndasaa iya, vanaterteva baráma, geni a halarantehala darkwa-aha am Misera áhuna ge sá ɲwasha-aha-aatare antara egdzara-aatare ira eddetare am huɗe-aara, a sarsawa bademme. ²⁰ A waterka kazlaɲa-aatare dekiɗeki am ice. Adaba tá se ber umele jauje ba ge una ɲanna am Misera ahuna. ²¹ Ane, a ba egdzara á Iserayiila, ta eksarhe maga nazena ta ndaternda na.

Yusufa a naba vaterte darkwa-aha á tedana belsa ate una a ndahana Firawna, a vaterte antara naza la na tá maga shula an ɲane. ²² Yusufa a vaterte amara zane-aha palpale ge egdzara mama-aha-ɲara ge mbadese vuwa an ɲane. Amá ge Bainjamaiɲ wá, a vante amara gursa dermeke keye, ámasla an zane-aha ilyebe. ²³ Kazlaɲa na a vaterte, ta danan ge eddenara kenu ge ire aara: a velaanante bidale á ezzenwa kelaawa ge eddenara, ezzenwa-aha ɲanna bademme tá á ba an duksa ate iga, kazlaɲa ɲgelaama ɲgelaama na am Misera na antara úmá ezzenwa kelaawa tá an naza za ate iga: nalkame, depaiɲ antara jeba a naza za-aha umele gergere ge shula á eddenara má watse á kezzla na. ²⁴ Am iga a una ɲanna, a vaterte baráma a dá ge egdzara mama-aha-ɲara. Amá a faɗer magiya, a ba ɲane á elvan ge itare: Dagalauka degiya ate baráma!

²⁵ Daaci ba tse-aatare ge egdzara á Yakubu am Misera na, ta da-aatare ádeza eddetare am !arde á Kanaana. ²⁶ Ba daada-aatare wá, a ba itare tá elvan ge eddetare: Aɲkwa Yusufa á ba an shifa-aara. Baira male yaikke ba ɲane am larde a Misera bademme. Amá ba seke tá ndaha elva keni diyaaka eddetare na, adaba fetarka an itare. ²⁷ Egdzara-aara na ta

tsakanse eiva-aha á Yusufa bademme, a nanhe an ice-aara darkwa-aha na á tedana belsa, a belanaa Yusufa ge da nane am hufe-aara na, lauktu a fetuwa am una nanna maga slera am eddetare. ²⁸ A naba kame kwara Iserayiila, a ba nane: Hyaahyawa! Fawarka elva umele mazle-aara, an shifa Yusufa-aaruwa. Sey yá duwa, yá de puwetepuwe ice-aawwa ate nane lauktu yá emtsa.

46

A kezlese estuwa Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera

¹ A naba kezzla Iserayiila an nazena am rezega-aara bademme. De tsekwaatsekwa am ekse á Birsaba maa, a vante sadake á dabba ge Dadaamiya á eddenara Isiyaaku. ² Dadaamiya a naba ndahan elva an vayiya nanna am shene. A naba eddaha: Yakubu, Yakubu. A nutehe: Na am á bina. ³ A be Dadaamuya á elvan ge nane: Ba iya Dadaamiya, Dadaamiya na a dabanana eddena na. A wanƙa lyawa dekideki ge dem Misera. Adaba yá de yátertaya emnde á na áhuwa, tá de gev nalga yaikke. ⁴ Yá daka ba iya an ire-aaruwa á dem Misera, watse yá saterasa zlaƙe adaliye emnde á na á sem tata na. Má watse zlauzle hairire á na maa, á de hedakanuwa Yusufa an erva-aara ice á na.

⁵ Daaci a naba tsa Yakubu am Birsaba, Iserayiila keni ba nane. Egdzara-aara ta eksame nane antara egdzara-aatare antara njwasha-aha-aatare, ta halateraa am darkwa-aha na á tedana belsa a vatertaa Firawna ge datera am hufe-aara na. ⁶ A naba kezzla Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera. Dabba-aha-aatare antara nalmane-aatare umele na ta ganaa am haha á Kanaana bademme. ⁷ A kezlese estuwa Yakubu á dem Misera antara emnde-aara bademme, egdzara-aara zaala antara njwasha Ira eggye-aha-nara bademme.

⁸ Nawa zhera á egdzara á Iserayiila na ta sem Misera, amaana Yakubu an egdzara-aara: Egdze a walire á Yakubu wá, Ruubain.

⁹ Nawa egdzara á Ruubain: Hanauk, Fallu, Haisrunu ira Karmi.

¹⁰ Nawa Simaun amara egdzara-aara : Yainuyail, Yamain, Auhada, Yakin. Jaukar ira Sawulu. Sawulu wá, a yanaa an egdze á emnde a Kanaana.

¹¹ Nawa una Laiwi antara egdzara-aara: Gairsaun, Kahat ira Mairari.

¹² Nawa una Yahuuda antara egdzara-aara: tara Air antara Aunan antara Saila amara Farais ira Jara. Amá tara Air antara Aunan wá, ta matsaa am haha á Kanaana. Farais nane ndza an egdzara buwa, tara Haisruna an Hamul.

¹³ Nawa una Isakar antara egdzara-aara: Taula, Puwa, Yauba ira Simraun.

¹⁴ Nawa Jabulaun amara egdzara-aara: Sairait antara Ailaun ira Yaklaiyail.

¹⁵ Kwaye nane egdzara á Yakubu na a yanaa an Lee'a am Paddan-Aram. Anƙwa zlaƙe egdze a emmetare mukse, zhera-aara Dina. Emnde á Yakubu na a yateraa an Lee'a bademme, a magaa kulkeye ju keye.

¹⁶ Nawa emnde na keni tara Gada antara egdzara-aara: Tara Jaiflyaun antara Haggi amara Suni antara Aisbaun antara Airi amara Araudi ira Araith.

¹⁷ Nawa Asair amara egdzara-aara: Yimna, Yisuwa, Yisuwi, Bairiya ira Sairak egdze a emmetare mukse. Iyau, Bairiya a ye Baibair antara Malkiyail. ¹⁸ Kwaya nane egdzara á Yakubu na a yanaa an Jilpa, kwatena na a vanta Laban ge egdze-aara Lee'a. itare keni ta kelaawa ju unƙwahe.

¹⁹ Rahiilu mukse á Yakubu, ñane keni a yayan egdzara buwa, tara Yusufa antara Bainjamainj. ²⁰ Yusufa a ye tara Manasa amara Afrayim. A yateraa am haha á Misera, an mukse-aara Asnat, egdze á Pautifaira liman am Aun.

²¹ Nawa una keni Bainjamainj antara egdzara-aara: Baila, Baikair, Asbail, Gaira, Na'aman, Aiki, Raus, Muppm ira Arda. ²² Kwaya ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Rahiilu, ta kelaawa ju ufade.

²³ Tara Dan, tá an egdzeaara Husim.

²⁴ Nawa Naiftalim antara egdzara-aara: Yaksayail antara Yaijair ira Silaim. ²⁵ Kwaye ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Bilha, kwatena na a vantaa Laban ge egdze-aara Rahiilu, ta vuye.

²⁶ Emnde á Yakubu na ta sem Misera bademme, ta kul unjwahe ju unjwahe, ñaaka ñwasha-aha á egdzara-aara am huđe-aara. ²⁷ Iyau, antara egdzara á Yusufa buwa na a de yateraa am Misera na maa, emnde á Yakubu bademme ta magaa kul vuye am haha á Misera.

²⁸ Am sarte na zlađe tá duwa maa, Yakubu a naba ñela Yahuuda ákatafke-aara, a ñelanaa ádeza Yusufa geni a se yainuye am kwara á Gausan. De tsekwaatsekwa Yakubu am tate ñanna antara emnde-aara bademme. ²⁹ Yusufa keni a naba duhe á de yainu ge eddeñara am Gausan na, an darkwa-aara á tedana belsa. Má a de puwete ice ate eddeñara wá, ázarekwa! Takwalle a takwalem eddeñara na am uksuwe, á kyuwa an yawe á kyuwa na wá, ba ka dñuhe, haa a shekwaahe. ³⁰ Ba wera we-aara ge Iserayiila, a ba ñane á elvan ge Yusufa: Kina wá, ma emtsanemtsa keni ba zlauzle mazle-aara, adaba zlađe ká anjwa an shifa, ya nakna an ice-aaruwa.

³¹ Am iga á una ñanna bademme maa, a ba Yusufa á elvan ge egdzara mama-aha-ñara antara huđe á há á eddeñara, a ba ñane á elvan ge itare bademme-aatare: Kina wá, yá de mbedanumbede ge Firawna, a ba iya á elvan ge ñane: Egdzara mama-aha-aaruwa antara huđe á há á edderwa na ndza tá am haha á Kanaana na bademme saremsa ásezerwa.

³² Yá de ndandaha antara slera á kure bademme, geni kwa emnde a gela dabba-aha, sakuremsa antara dabba-aha á kure bademme, nawe-aha, kyawe-aha, essla-aha antara nalmane á kure umele, sakuremsa an kazlaña á kure bademme. ³³ Máki a dakurdaha Firawna. a ndavakuruhe, ázara slera á kure wá, ³⁴ bawananba a ba kure: Ambarka á ña, nave-aha á ña ta emnde a gela dabba-aha. Kwaye am egdzarire sem vatena slera á ñere ba piya, ñá anjwa á maga ba slera á eggye-aha ñere. Estuwa wá, watse tá vakurte kwara á Gausan ge sle|đe á ñja á kure. Adaba emnde a Misera tá higarka ge emnde a gela dabba-aha, ma nawe-aha, ma kyawe-aha keni.

47

¹ Daaci ba zlala-aara ge Yusufa na ádeza Firawna, a danaa labare, a ba ñane: Ambarka á ña, degiya saremsa tara edderwa antara egdzara mama-aha-aaruwa bademme. Saremsa antara nawe-aha-aatare, kyawe-aha-aatare, esla-aha-aatare antara nalmane-aha-aatare umele bademme, saremsa á sawa am haha á Kanaana. Nawa ta tsekwa am kwara á Gausan.

² Daaci a daa emnde ilyeđe am egdzara mama-aha-ñara na á de katafke á Firawna. ³ Firawna a ndavateru elva ge egdzara mama-aha-ñara ge Yusufa na, a ba ñane: Azara slera á kure? Ta eptsanaa jawapa. a ba itare: Ña emnde a piya ámbarka á ña. Ñá anjwa á maga ba slera á eggye-aha á ñere. ⁴ A ba itare zlađe adaliye tá elvan ge Firawna: Anjwa waya yaikke an tsaka ire am Kanaana ámbarka á ña. Ba tate á piya dabba-aha keni tá

shanka nave-aha á ña mazIe-aara. Adaba una ñanna nawa sanjeremsa, ña wayve-aha am iarde á ña. Ká yanerya emtu ámbarka ña njinja am Gausan?

⁵ A ba Firawna á elvan ge Yusufa: Samsa eddena na ni a yakaa ba ñane na antara egdzara mama-aha a ña asetevge ekka. ⁶ Kwaye Iarde á Misera bademme á katafke á ña, zharaternaazhara slede ngelaama na baaka argena dekideki na, njatersaanja am hude-aara. Tá naba njiinja am Gausan ñanna keni baaka lambe-aarare. Ma tá ankwá emnde na diyardrya slera ñanna be shagera am dagave-aatare maa, ká naba gatervege male-aha arge sum-aha-aaruwa bademme.

⁷ Am iga a una ñanna maa, Yusufa a daa eddenara keni á de katafke á Firawna, a de marananhe. Yakubu a gar barka ge sleksu Firawna. ⁸ Firawna a ndavanu ge Yakubu: Yawe á ña wanyara kina bademme? ⁹ Yakubu a eptsanaa jawapa, a ba ñane: Yawe-aaruwa dermeke an kulkeye, ya ba seke wayve am duniya na. Ya nanna zlada-aha gergere am nja-aaruwa bademme Aley keni iva-aaruwa kwakya ba naza eggye-aha-aaruwa zlahe adaliye. ¹⁰ Daaci Yakubu a gan barka zlahe adaliye ge Firawna, lauktu a sessehe ázenara.

¹¹ Daaci Yusufa a de vaterte slede ge rara eddenara antara egdzara mama-aha-ñara. A de vaterte slede na ni baaka argena dekideki na am haha á Misera bademme, ba seke una a ndahanaa Firawna. Kwara ñanna Ramsais, slede-aatare una ñanna. ¹² Yusufa a vante zlahe adaliye ge eddenata antara egdzara mama-aha-ñara nazu ta ezza. A vaterte ate keziakula á emnde-aha-aatare, ba kelaa nazu á fa erva am mbuwe na.

A kwuranaa estuwa Yusufa larde a Misera

¹³ Waya na, yaikke an ndzedaãara. Baaka naza za dekideki am duniya, emnde a Misera antara emnde a Kanaana bademme tá ankwá á maga ba palasa ge waya. ¹⁴ Shungu na ndza am erva á emnde Misera antara emnde a Kanaana bademme damda am erva á Yusufa, shakwarepshakwe nalkame an ñane. Ñane keni maa, a daa shungu na á dem mba á Firawna.

¹⁵ Am zlauzle shungu am erva á emnde bademme am Kanaana antara am Misera, ta naba sawa emnde a Misera á se katafke á Yusufa, a ba itare tá elvan ge nane: A wanera waya. Ba ká zharanjerzhara ñá emtsa adaba baaka shungu á ñere emtu? ¹⁶ A ba Yusufa á elvan ge itare: Má baaka shungu, sawansa dabba-aha á kure lauktu yá vakurte nalkame. Sawansa dabba-aha á kure kwa mbedfana an ñane. ¹⁷ Daaci ta fantau ge hala dabba-aha á sawa. Belsa-aha, ezzenwa-aha, esla-aha, kyawe-aha antara nawe-aha bademme tá ankwá á sanansa ge Yusufa na. Ate iva ñanna wá, ta ivaa, á za dafa á ba an dabba-aha-aatare.

¹⁸ Ta yivetehe, saliye á shifa-aara keni ta sawhe zlahe adaliye áseza Yusufa, a ba itare tá elvan ge ñane: Ambarka á ña, ba ka keni diyakdiya sungu á ñere baaka, kwaye ba dabba-aha á ñere keni baaka zlauzle gevge atuge ekka. Baaka duksa na ñá sawa an ñane mazla-aara, máki vuwa á ñere ka. A yanerar ba fahe antara vuwa a ñere kina. ¹⁹ Ha! kwá zharanera á ba an ice á ñá emtsemtsa ge waya, fahe-aha a ñere á de gev kaamba ba dey emtu ambarka á ña? Naba vawanjerteva naza za, shekwawanjershekwe ñere antara fahe-aha á ñere bademme, ñá gevge nave-ah á Firawna. Naba vawanjerteva wulfe, geni ñá shansha nazu ñá ñá shifa á ñere an ñane, fahe-aha á ñere keni kedaaka.

²⁰ Daaci Yusufa a shekwanve haha á Misera bademme ge sleksu Firawna, adaba waya ñanna jauje ge ndzedá á emnde bademme. Emnde a Misera

bademme valaruvala fahe-aha-aatare. A magava estuwa, lauktu haha á Misera bademme a gev ba naza á Firawna halal. ²¹ A gaterve estuwa Yusufa emnde a Misera bademme nave-aha á Firawna, an tate pane ka. ²² Sey ba fahe á liman-aha palle una shekwaaka, adaba anƙwa shairiya a puwetaa Firawna ate fahe á liman-aha. Daaci ta zanaa ba itare fahe-aha-aatare na a vatertaa Firawna, itare wá, velarka fahe-aha-aatare deƙideki.

²³ A be Yusufa á elvan ge emnde bademme: Kina wá, shekwanakurepshekwe. Kure ire á kure antara fahe-aha á kure kwá atuge Firawna. Nawa yá vakurte wulfe, de jauja am fahe-aha á kure bademme. ²⁴ Amá am ice duksa ma gyegakuragyega wá, am duksa ilyebe, ilyabire na wá, kwá vante ge Firawna. Ufade na wá, una ɲanna naza á kure. Wulfe á kure watse kwa jana am shifa antara naza za á kure antara egdzara á kure ira emnde na tá am huƙe á há a kure bademme.

²⁵ Tá ɲwanante ge emnde bademme, a ba itare: Hyahya ndzedá á kure ámbarka á na, lyakuraɲeraalya. Ura-ara keni ká faɲerwa ba ka tsawe hyema wá, eksaɲerarekse ɲa nave-aha á Firawna.

²⁶ Daaci Yusufa a naba tsaa shairiya ge larde á Misera bademme, a ba shairiya ɲanna: Am duksa ilyebe ilyebire naza á Firawna. Sem vatena keni ta tsaa á ba ate una ɲanna. Sey ba fahe á liman-aha palle una gevka atuge Firawna na.

Namaana na a vantaa Yakubu ge Yusufa

²⁷ Daaci njarinja Iserayiila-aha am haha á Misera, am kwara á Gausan. Sharansha slede-aatare, tá anƙwa á huya á ba an ndzeda, yanrteye jipu. ²⁸ Yawe á Yakubu am Misera, yawe kelaawa ju vuye. Am lauktu na a emtsa Yakubu wá, iva-aara deremke an ku! ufadde ju vuye.

²⁹ Am sarte na diyeddiye Yakubu am vuwa geni herzhe emtsa-aara, a naba dante egdza-aara Yusufa, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Má ba jirire hayakihaya wá, magiyanmaga shaigerire antara jirire, heƙika am Misera áhuna deƙideƙki. Nawa fiyemfa erva á ɲa am dagave á sera-aha-aaruwa, ziyuze wada, ³⁰ ma emtsanemtsa eksiteksa yaka am Misera áhuna, de zlaviyazlava am irekhya á eggye-aha-aaruwa. A eptsanaa jawapa Yusufa, a ba ɲane: Yá de magan ba seke una ka binaa ka na edda. ³¹ A ba Yakubu: Sey má zakiyuze wada. A naba zanu wada na Yusufa.

Am iga a una ɲanna maa, Iserayiila a naba gaavehe ate ire á egdera-aara, ankwa á slafa we-aara.

48

Yakubu a gaterar barka ge tara Aifrayim antara Manassa

¹ Am iga á una ɲanna wá, ta danaa labare ge Yusufa, geni lapika eddenjara. Yusufa keni a eksetaa egdzara-aara buwa, tara Aifrayim antara Manassa, ta duwa kerde. ² Ta de mbedanuhe ge Yakubu geni samsa egdze a ɲa Yusufa, anƙwa ágashe a sawa ásezeɲa. A naba magaa dzandzanjire, zlahhe a tsetehe, a njehe ate egdera-aara.

³ Damda Yusufa maa, a ba Yakubu á elvan ge ɲane: Dadaamiya Slekse a naba mariya ire-aara ge iya am Luus am haha á Kanaana, a giyar barka. ⁴ A ba ɲane á elvan ge iya: Yá gakvege ura kwakya jeba-aara jipu, haha na keni yá de vaterte ge emnde á ɲa, á de gev naza-aatare dem ba ge deƙideƙki.

⁵ Daaci a ba ɲane zlaɓe adaliye á elvan ge Yusufa: Egdzara á ɲa buwa na ka yateraa am haha á Misera áhuna, tara Aifrayim antara Manassa, ba lauktu yá semsa ya ásezeɲa keni itare tá an ya na wá, itare ta ba kalkale antara Ruubain antara Simaun-aaruwa. ⁶ Amá emnde na ka

yateraa am iga-atare na wá, emnde nanna wá, egdzara á ña. Tá an dza warata-aatare adaba emnde buwa na. ⁷ Adaba am sarte na ya átira sa am Paddan-Aram, a yanjerar ba cekwaanḡudi herzhanjerameherzhe Aifrata wá, a naba emtsiyarhe ge Rahiilu emmeña. Daaci ya naba hedehede emmeña am baráma Aifrata nanna, am haha á Kanaana. Aifrata nanna wá, tá dáhana an Baytilaama kina.

⁸ A ba am sane nanna maa, Iserayiila a naa egdzara á Yusufa, a ba ñane: Una mu egdzara á ware? ⁹ Yusufa a nwanáne ge eddenjara, a ba ñane: Egdzara-aaruwa na a vitaa Dadaamiya am Mtsera áhuna. A be eddenjara: Satersa áse katafke-aaruwa, yá gaterar barka.

¹⁰ Am sane nanna, Iserayiila gevge emgyegwe an tsaka ire, gulaagula ndzedá á ice-aara jipu, á nanka ḡgelaama. Daaci Yusufa a daterhe egdzara-aara na ádekatefke-aara, a halateremhe am huviye, a nateraahe takwalle. ¹¹ Daaci a ba ñane á elvan ge Yusufa: Ndza a tamanaa ware ganakini watse yá puwete ice-aaruwa ate ka mazle-aara. Amá vatena na wá, a naba jamimehe zlaḡe adaliye ge Dadaamiya antara ba egdzara á ña keni ya natema.

¹² Daaci Yusufa a tsekwaterahe egdzara-aara na ate sera-aha a eddenjara na, a kesle ugje am haha, wafke-aara ba teppe ate haha. ¹³ Am iga a una nanna maa, a halaterete ge Yusufa egdzara na bukerde-aatare ákatafke á Iserayiila. Aifrayim a eksanaa an naḡafa-aara am nazlaḡa á Iserayiila, Manassa a eksanaa an nazlaḡa-aara am naḡafa á Iserayiila. A gante egdzara na ádezenjara. ¹⁴ Iserayiila a pelese erva á naḡafa-aara a fanem am ire ge Aifrayim, amá wá, kudere nane. Nazlaḡa-aara keni a fanem am ire ge Manassa. diyaadiya tsa geni male ba ñane. ¹⁵ Daaci a fantau ge gan barka-aara ge Yusufa, a ba ñane: Yá anḡwa á ḡala Dadaamiya na ndza tá ákatafke-aara tara eggyerwa Ibrahiima antara edderwa Isiyaaku, Dadaamiya na ni a tsufete shifa-aaruwa sem vatena na, ¹⁶ antara Malika na a tsufite am emtanḡkire bademme na, geni a gaterar barka ge egdzara na. Adaba barka-aatare, a kedeka zhera-aaruwa antara zhera á eggyerwa Ibrahiima ira zhera á edderwa Isiyaaku. A yaiterteya Dadaamiya, a hyairemhye am larde bademme.

¹⁷ Am sarte na Yusufa a naa eddenjara a fanem naḡafa-aara am ire ge Aifrayim ñane higaaka dekideki. A de ḡaa erva á eddenjara na ganakini a janaaja am ire ge Aifrayim na, á fanemfa am ire ge Manassa. ¹⁸ A ba ñane á elvan ge eddenjara: Estuwa ka edda! Nawa male una, fanemfa naḡafa á ña am ire ge ñane. ¹⁹ Amá a naba kwalefhe ge eddenjara, a be ñane á elvan ge ñane: Diyandiyá egdze-aaruwa, diyandiyá bademme. Ñane keni watse á de gev ura male, á de gev eddarge nalga yaikke. Amá wá, á de januje kuderenjara. A de januje kuderenjara an yaikkire, ñane á de gev eddarge nalga-aha kwakya.

²⁰ Vacite nanna a gaterar barka, a ba ñane am e!va-aara: Iserayiila-aha bademme tá de ga barka an zhera á ña. Ta de ba: A gagvege Dadaamiya sake tara Aifrayim antara Manassa. A ganve estuwa Aifrayim male arge Manassa.

²¹ Am iga a una nanna maa, a ba ñane á elvan ge Yusufa: naza-aaruwa zlauzle mazle-aara, yá de haraaka kwakya. Amá a tsufakurtsa Dadaamiya, a eptsakuraptsa zlaḡe adaliya á dem haha á eggye-aha á kure. ²² Am haha nanna wá, ya vakte kwara á Sikaim ge ekka. Una nanna tá shanka egdzara mama-aha á ña umele. Baaka arge tate nanna dekideki am haha nanna bademme. Ndza ya liyanaa am erva á Amauri-aha an katsakar amara gurma-aaruwa.

49

Yakubu ankwa á gaterar barka ge egdzara-aura kelaawa ju buwa

¹ Yakubu a detaa egdzara-aara baɗemme, a ba ɲane á elvan ge itare: Sawmbare baɗemme jawammeje ázerwa, Nawa yá balakurse nazu watse á magava ate kure á katafke. ² Jawammeje, cenaucena nazu yá bakuma ya ba shagera, kwa egdzara-aaruwa ya Yakubu. Cenaucena nazu yá ndaakura ya, ya eddekure Iserayiila:

³ Ekka Ruubain wá, ka makaji-aaruwa, ka hakuma-aaruwa ba ka arge egdzara mama-aha á ɲa baɗemme, aɗaba ka ndzedá-aaruwa zunɲwe ba ka am sarte na yá an ndzedá á dawalire-aaruwa baɗemme. ⁴ Ká puwa sem aha seke ba yawe, ama wá, ká tsa iceka ire. Aɗaba ekka ka naba magiya nazena zlayeka ge iya, kwa naba nja amara palle á ɲwasha-aha-aaruwa.

⁵ Tara Simaun amara egdze a emmeoara Laiwi, itare ye-aatare pane, ta emnde a garɗa. ⁶ Yanaaya ervaunɗe-aaruwa sawari-aatare, á ekseka ire-aaruwa dem jahava-aatare ɗekideki. Am ica ervaunɗe-aatare, ta ceɓa shifa á zaala kwakya. An sunu-aatare ta badzanve shifa á dalau-aha kwakya. ⁷ A nyainyainvenyainye Dadaamiya ervaunɗe-aatare ɲanna, aɗaba kwakya kelaadire am huɗe-aara, baaka zevarzire ázetare. Yá de tegese egdzara-aatare gergere kwakya am haha á Yakubu, yá de zadaxarvezade an palpale am dagave á Iserayiila-aha.

⁸ Ekka Yahuuda maa, ekka wá, egdzara mama-aha a ɲa baɗemme tá de gala ba zhera á ɲa. Ká de gateraga ba ka an erva á ɲa kelaade-aha á ɲa é katafke á na. Dete ba egdzara mama-aha a ɲa keni, tá de gana ba itare ire á katafke á na ge ekka. ⁹ Ekka Yahuuda-aaruwa wá, ka egdze-aamwa. Ka ba seke ervare na ni a sa am tate a tsagwaɗa dabba a kaamba, hyanhya hyuwa na. Ka egdze-aaruwa ge iya! Má kezlakkezla ugje am haha seke áza ervare zlavakzlava, seke ba mukse á ervare, ware edda-aara á de egjekja ge tsantetse na? ¹⁰ Zade á sleksire wá, á degasheka am huɗe á ha á Yahuuda ɗekideki, hakuma á de nja á ba am erva á emnde-aara, dem sarte na ma samsa edda á zade ɲanna an jirire, eddawna m larde baɗemme á de fansarfe na. ¹¹ ɲane watse a se ɲguda ezzenɲwa-aara an egdzere am inabauhi. Watse a reva kacakaca-aara an mbazla á egdze a inabauhi, zane-aara watse a revana an yawe á egdze a inabauhi ɲanna. ¹² Ice-aha-aara á de nja á ba an deva kyanɲe ge mbazla á inabauhi, sera-aha-aara á de geva dzayye telle aɗaba uɓa.

¹³ Jabulaun maa, ɲane á de nja ate we á haye, tate á tsekwa pare á yawe-aha. Nakwe á haha-aara ge ɲane á de shanaasha Sidaun.

¹⁴ Isakar wá, ɲane ezzenɲwa na ni ndzendzedá jipu na, á zlava am dale-aha. ¹⁵ Be a naa tate ɲanna emtake ge puwansepuwe am huɗe-aara, haha ɲanna keni snagera jipu wá, a naba gaa nahyapaihyape-aara, ge sepa gwatame, a ganve ire-aara nave.

¹⁶ Dan maa, ɲana wá, á de kwaratera ba ɲane emnde-aara ba seke jeba-aha umele am Iserayiila. ¹⁷ Dan, ɲane á garava an zahe na á zlava ate baráma, seke ba pushe na ni á zlava ate we á unɲule, a waa belse ate sera, a naba kezletaare ge eddawna ate iga a belsa ɲanna, an iga an iga, á sete haha na. ¹⁸ Saksage-aaruwa, yá anɲkwa á fetare ate ka geni watse ká lilyire.

¹⁹ Gada maa, watse tá gwargwe emnde a za baráma, amá waíse á bakatera ba ɲane, tá de enzla ba zlahhe.

²⁰ Amba á Asair wá, watse ɓaaka zlakta á ɗafa ɗekideki. Haha ɲanna a de geɗeta emnde, watse ta ba seke slekse-aha.

²¹ Naiftalim maa, ɲane á garava an kaamba na ni gelgela jipu, zara-aha na ta am huɗe á kaamba ɲanna ta zariya-aha jipu na.

²² Yusufa keni maa, ɲana á garava an nafa na ni an dzeba ate we á haye, a ya egdzere shagera, á vala erva-aha-aara átarge riya bademme na. ²³ Kelaade-aha-aara tá naba kata elva-aara, ta naba danaa wava ta puwa gurme ate ɲane, ²⁴ amá ɲane tsatse degdege an gurme-aara, erva-aara á gyaigyaika ɗekideki, aɗaba anƙwa á melanumele suni na ɲane palaha á Iserayiila na, Dadaamiya Slekse na anƙwa á kezlan ugje Yakubu. ²⁵ A melakumele Dadaamiya na anƙwa á fansarfe eddeɲa na. A vakteva Dadaamiya Slekse barka na á hyana ɲane am yawe á sawa am huɗe á samaya antara barka na am yawe na á segashe am huɗe á haha na, antara barka na ni á vaterte ya ge ɲwasha na, amara uɓa na ta fateru ge egdzera. ²⁶ Barka-aha na á vakta eddeɲa wá, jauje ge barka-aha na am huɗe á wa-aha sadaɗɗe na a zleka na antara am egdzar wa-aha bademme. A tsekwanaatsekwa Dadaamiya barka-aha ɲanna á setarge ekka Yusufa, ekka na jakateruje ge egdzar mama-aha a ɲa bademme an malire na.

²⁷ Bainjamaij wá, ɲane á garave an indale na á ceɓa dabba-aha. An enjya, á za dabba-aha na á cebanaa ɲane, an icawaya á tega nazena a shanaa ɲane.

²⁸ Kwaya ɲane emnde na watse tá gev jeba-aha á Iserayiila kelaawa ju buwa. Eddetare a tsakaterse elva-aha ɲanna, a gaterar barka. Barka ɲanna maa, a gater an palpale, ma ware-aatare keni á ba an barka-aara.

Emtsa á Yakubu

²⁹ Am iga á una ɲanna bademme, Yakubu a ndaterse elva na ge egdzara-aara, a ba ɲane: Má emtsanemtsa ya, zlalanzlala ádeza eggy-aha-aaruwa wá, kwa de heɗiya am hwalakwa na am fahe á Aifruna ura Haiti. ³⁰ am Makpaila, á dam gedi-aara ge Mamre na. Hwalakwa ɲanna, kwaye ndza a shekwanaa Ibrahiima antara fahe ɲanna bademme ge heɗa emtsa am huɗe-aara. ³¹ Tara Ibrahiima ɲanna antara mukse-aara Saraatu, tara Isiyaaku antara mukse-aara Raibaika, bademme ta heɗatera á ba am tate ɲanna, ira Lee'a keni, ya heɗanaa ba iya an erva-aaruwa á ba am tate ɲanna. ³² Fahe ɲanna antara hwalakwa na am huɗe-aara na bademme an shekwa, ta shekwanaa am erva á Haiti-aha.

³³ Zlauzle am tsakatera elva na Yakubu ge egdzara-aara, tejelemme a zlavehe ate egdera-aara, haaffe a puwese shifa wá, ɓaaka zlaazlala ádeza eggye-aha-ɲara á faya.

50

Nawa ta kyuwanaa estuwa Yakubu

¹ Daaci a duhe ge Yusufa á ba ate watsewatsire, a de mbadar ge eddeɲara na, ámbera á kyuwa á dem ice-aara. ² Daaci a ba ɲane á elvan ge dauktar-aha-aara: Tsatsawanaatsatse vuwa á edderwa ba shagera an waye. Dauktar-aha na ta naba tsatsaa vuwa á Iserayiila an waye-aha antara nazase-aha gergere. ³ Ate naɗe-aatare, hare kul ufaɗe dauktar-aha na tá tsatsa ba emtsa na an waye-aha antara nazase-aha gergere geni a sefka. Hare kul vuye kalkale emnde a Misera tá anƙwa á kyuwa Yakubu.

⁴ Am sarte na zlauzla sarte a kyuwa Yakubu, a ba Yusufa á elvan ge waziri-aha á Firawna: Taslawa á kure, máki ɓashakuriɓasha wá, ndawanndaa ge Firawna: ⁵ Am sarte na zlaɓe an shifa edderwa, a ba ɲane sey ká de heɗiya am Kanaana. Sey ká ziyuze waɗa máki watse ká emmaga. Ya naba zanu waɗa ɲanna. Daaci kina wá, a viteva baráma, yá

de hefehe edderwa am hwalakwa na ni a tsatsanaa ba nane kashi-aara am haha á Kanaana, lauktu watse yá sa. ⁶ A be Firawna á elvan ge Yusufa: Ezzlala de hehedfa eddenja ate una ni a ndaaka nane na. ⁷ Daaci a tsetehe ge Yusufa, anjwa á dá eddenjara na, á de hedana am Kanaana. Ta daa á dabana waziri-aha á Firawna antara male-aha na tá am mba-aara antara male-aha á haha á Misera bademme. ⁸ Tá anjwa emnde á Yusufa nanna bademme am itare antara egdzara mama-aha-njara bademme ira emnde na tá am hude á há eddetare njanna bademme, jauka ura am kwara á Gausan dekideki, sey ta yaa ba egdzara antara dabba-aha. ⁹ Kwakya emnde a belsa antara emnde na tá an darkwa á tedana belsa, kwakya nalga na a daa puwa emtsa á Yakubu.

¹⁰ Daraada am laare Ataada am tate á wedijje-aha á emnde á ekse njanna ate iga a guwa Urdun á dem gide-aara, ta naba fantau ge kyuwa Yakubu áhuwa á ba an ka kwara. Hare vuye kalkale Yusufa anjwa á kyuwa eddenjara áhuwa. ¹¹ Tá anjwa á zharaterzhara emnde a Kanaana na tá am laare Ataada njanna, a ba itare am dagave-aatare: Kay! zlazladfa kyuwa ura á emnde a Misera. Adaba una njanna, ta fete zhera á tare njanna á katafke á Urdun: Awil-Miserayim. Amaana: kyuwa á ura á emnde a Misera.

¹² Egdzara á Yakubu magarananmaga ge eddetare ba seke una a katanaa njane a ndaternda na. ¹³ Ta naba daa emtsa-aara á dam larde á Kanaana, ta de hedana am hwalakwa am fahe am Makpaila, fahe na ni ndza a shekwanaa Ibrahiima werre am erva á Aifruna ura Haiti, á dem gedí á Mamre.

¹⁴ Hedareheda eddenjara maa, Yusufa a naba eptsá sem Misera, njane, egdzara mama-aha-njara ira emnde na ta daa adabaterdfaba á de hedfa eddenjara na bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunje ge egdzara mama-aha-njara

¹⁵ Am iga a emtsa á eddetare, a ba egdzara mama-aha-njara ge Yusufa am dagave-aatare: Kina wá, eddemiya baaka, emtsamtsa. Má banba Yusufa sey á pelsepele ate miya kelaadire na ndza mi maganta miya na wá, mi magana estara? ¹⁶ Daaci ta naba bela ura á deza Yusufa an labare na, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa elva na a ndaanjera eddenja am sarte na zlafe an shifa geni watse njá mbedakumbede, ¹⁷ a ba njane wá, naba zatervarze ge egdzara mama-aha á nj, yateraarya kelaadire na ni ndza ta magaktaa itare na bademme. Daaci a be egdzara á Yakubu, tá elvan ge egdze a emmetare Yusufa: Kina wá, tasle á nj yanjeraarye egdze a emmaye. Adaba kelaadire na ni ndza nj magakta njere na ba jire wá, naza tsaleka. Naba yanjeraarye, adaba njere keni né anjwa á daba ba Dadaamiya na ni ndza a dfabanaa eddenja na. Ba a cenaa una njanna Yusufa wá, a naba fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹⁸ Am iga a una njanna, ta duhe ba itare an ire-aatare egdzara mama-aha-njara na, reppe ta de kezle ugje á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge njane: Nawa njere nj nave-aha á nj ámbarka á nj. ¹⁹ Amá a ba Yusufa á elvan ge itare: A wakurka lyawa dekideki, iya ganafka Dadaamiya. ²⁰ Ukkure wá, ndza kwa kwamaa magite kelaadire. Amá Dadaamiya a kwamaa eptsante kelaadire njanna, a ganve hairire ge enjlese emnde kwakya, ba kure keni kwa anjwa á nanna an ice á kure vatena. ²¹ Adaba una njanna, a gazleka ervaunje á kure dekideki, yá fakurufe hyema antara njwasha-aha á kure ira egdzara á kure bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunje, lauktu ta shetaa higa.

Emtsá á Yusufa am Misera

²² Daaci Yusufa a nja am Misera antara huɗe á há á eddenjara baɗemme. Yawe á Yusufa baɗemme a magaa dermeke an kelaawa. ²³ Yusufa nanna egdzara á egdze-aara Aifrayim dem eggye buwa. Emnde á Manasse maa, eggye-aha-ɗara ge buwire, egdzara á Makir a gelateraa ba ɗane, ta waleta á ba am huvuye-aara.

²⁴ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yusufa, a ba ɗane á elvan ge egdzara mama-aha-ɗara: lya wá, ya baaka am dza á kure mazle-aara, amá Dadaamiya anɗkwa antara kure ma vaatara keni. Á de tsakurta ba ɗane am larde na, á de dakura á dem larde na ni a baa watse á vaterte ge tara Ibrahiima antara Isiyaaku ira Yakubu, a zateru ba waɗa-aara na. ²⁵ A be ɗane zlaɓe adaliye: Má tsekwaatsekwa Dadaamiya zakurvarze ge kure wá, taslawá á kure yawanka hyaihye-aaruwa áhuna, dawanda am erva baɗemme. A faterar za waɗa, a ba ɗane: Zawiyuze waɗa ma watse kwá emmaga. Ta zanu wada na.

²⁶ Á emtsa Yusufa am Misera wá, yawe-aara dermeke an kelaawa. Ta tsekwanme emtsa-aara am nazase, ta zlavanaahe am nakwati á nákwá am Misera ɗanna.

Labare á higa na a puwetaa MATA

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu
(Luka 3:23-38)*

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. ɲane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimia. ² Ibrahimia a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara. ³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram, ⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna, ⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa, ⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na. ⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa, ⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya, ⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya, ¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amaus, Amaus a yese Yusiya, ¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na.

¹² Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila, ¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura, ¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda, ¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu, ¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá d'ahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahimia sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufade. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba kelaawa ju ufade. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufade.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmenara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kerten Maari lyemlye huɗe an hákuma á Shedekwe Cudedɗe. ¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, ɲane dzayye ervaunɗe-aara, wayeteka ɗekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire. ²⁰ Daaci ba ɲane keni átira dzama una ɲanna, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a wanƙa lyáwá ge gá mukse á ɲa Maari. Adaba egdze na am huɗe-aara na wá, a lyanmá ba Shedekwe Cudedɗe an hákuma-aara. ²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Bademme á una ɲanna, aɲkwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ɲane: ²³ «Náwa watse á shá huɗe gyaale na zlaɓe diyaaka zhele na, á de yá

egdzerere zhele, zhera-aara wá, tá de d'ahaná an Aimanuwail.» Zhera n'anna wá, á kátá ba: Dadaamiya an'kwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a bannaa malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire. ²⁵ Amá Yusufa njaaka antara Maari d'ekideki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufa a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedí

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedí. ² A ba emnde a ilmu n'anna: «Áma nane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba nan'éranna terlyakwa-aara á sa am gedí. Adaba una n'anna na se kezlan ugje.»

³ Ba a cenaa una n'anna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Bademme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare. ⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara bademme, a ndavateruhe elva, a ba nane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma nane *Almasiihu?» ⁵ Ta nwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwára á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva n'anna:

⁶ «Ekka Baytilama am kwára á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya d'ekideki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á náná nane larde-aaruwa *Iserayiila.» »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba d'ante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na. ⁸ A belaa ba itare n'anna zlafe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba nane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze n'anna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbed'awiyumbede labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá an'kwa á zlala maa, tá zhára ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedí na, an'kwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa n'anna arge slede na ni an'kwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara. ¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervaundé-aatare bademme. ¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere ánwaslire, antara Maari emmen'ara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze n'anna. Ta palaa kazlaña-aatare, ta vante sadake á dindar, antara dagwala á názase, umele keni yawyaweaara am kudera ge egdze n'anna. ¹² Am iga á una n'anna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba nane á elvan ge nane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmen'ara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufu á ba an vayiya nanna an egdzere, ira emmenjara, a naba zlala an itare á dem Misera. ¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keda *Hirudus. Una nanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba nane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá d'ahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa nane, a naba jehe ge ervaunđe, a ba nane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwára á ekse-aatare bademme. A ba nane, a cebarceba egdzara na zlahe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa d'ekideki. ¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba nane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anjwa kyuwa antara d'akwa á ba an ká kwára. Rashail anjwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunđe d'ekideki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsa an egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufu am Misera am shene. ²⁰ A ba nane á elvan ge nane: «Ettsetse, eptsetsa an egdzere antara emmenjara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.» ²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufu antara egdzere ira emmenjara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila. ²² Amá cenáncena Yusufu ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddenjara, ge kwára larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde nanna mazla-aara. Am jaaja lyawa nanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá nane am shene. ²³ Daaci a maganaa á ba áte una nanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwára á Galili na. Una nanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Watse tá d'ahaná an ura Nasarátu.»

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma (Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

¹ Shekwaashekwa duniya maa, a naba jesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya. ² A ba nane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwára á Dadaamiya.»

³ Yuhanna nanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba nane: «Anjwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaat-satse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedde.»

⁴ Am sarte nanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nanjyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á ngudá ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwára á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na bademme ta sesehe, ta sezenjara. ⁶ Emnde nanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá anƙwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeɗara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba ɗane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumaɗa tuba, watse kwá de enzlesenɗle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá anƙwa am ervaunɗe-aara na?» ⁸ Magaumaɗa kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. ⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa ɗane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge ɗatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci baɗemme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara baɗemme, tá epshupshe an kárá. ¹¹ Yá anƙwa bakurá ba jirire: iya wá, yá anƙwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá anƙwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dagave á kure wá, ɗane watse á magakurá baptisma an Shedekwe Cudedɗe, antara an kárá. Edda-aara ɗanna wá, an hákuma ba ɗane arge iya, ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekiɗeki. ¹² ɗane wá, anƙwa á sawa an kazlaɗa a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka ɗekiɗeki na.»

*Baptisma á Yaisu *Almasiihu*
(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte ɗanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna. ¹⁴ Amá á kátá maɗka Yuhanna. A ba ɗane á elvan ge ɗane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndaviwa ka baptisma ge iya?» ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna, ¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba wertehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anƙwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge ɗane ba seke takala, a se tsekwa áte ɗane. ¹⁷ Cekwaanɗuɗi wá, tá cená kwárá á sa am samaya, a ba ɗane: «Ba ɗane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, baɗemme á higa-aaruwa á ba áte ɗane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ɗanna maa, Shedekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine. ² Yaisu a de magaa háre kul ufade am ndera áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ɗanna maa, a naba ɗanaahe ge waya mazla-aara. ³ Daaci a duhe ge slekedá emnde ádezeɗara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye ɗafa ká ezza.» ⁴ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: “Ura á njá an shifa adaba ɗafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya baɗemme na shifa am vuwa.” »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara ɲane á dem huɗe á berni cuɗeɗe, ta de ɗaltaa antara ɲane áte ire á *mashidi yaikke, ⁶ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambedá ire á ɲa á dem áhá. Aɗaba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɲa keni áte nákwá.” » ⁷ Una keni a naba ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa zlaɓe ádaliye am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɲa ɗekideki.” »

⁸ Shaitaine a dánhe zlaɓe ádaliye á dete ire á wa umele aɲkwa, wa ɲanna sladɗe jipu, a maranaa yaikkire na aɲkwa am huɗe á duniya na baɗemme, antara ɲgahire-aara baɗemme á sáhuwa. ⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká ɲala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha ɲanna ka nanaa ka na baɗemme.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezslálá áhuna. Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɲa palle, ká ɲala á ba ázeɲara palle.” » ¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una ɲanna. Am sarte ɲanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

*Zuɲɲwire á slera á Yaisu am kwára á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)*

¹² Cenancena Yaisu ganakini ɲgudareɲgudá Yuhanna am dangay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili. ¹³ Njaaka ɲane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse ɲanna áte we á guwa á Galili ɲanna. Kafarnahum ɲanna wá, áte nákwá á kwára á Jabulaun antara kwára á Naiftalim. ¹⁴ An una ɲanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Aɗaba a ba ɲane:

¹⁵ «Am kwára á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndaɲɲire á háye á Galili na baɗemme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ baɗemme á emnde na ni tá am tabeɗammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde ɲanna tá njá am sleɗe tabeɗamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte ɲanna Yaisu ge bálá waazu. A ba ɲane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Aɗaba samsa sarte á njá am *kwára á Dadaamiya.»

*Pukura-aha á Yaisu zuɲɲwe ta ufaɗe
(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)*

¹⁸ Daaci Yaisu a ɗaba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, ɲane una tá ɗahaná an Piyer, tá an egdza emmeɲara Andarawus. Tá aɲkwa á puwa narre-aatare á dem yawe, aɗaba itare ta emnde a sluwá kelfe. ¹⁹ Daaci a naba ɗaterɗáhá Yaisu: «Sawmbare ɗabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba ɲane á elvan ge itare. ²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta ɗaba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaɲgudí á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmeɲara Yuhanna. Antara ba eddetare keni aɲkwa ázetare, tá am paare á yawe, tá aɲkwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba ɗaterɗáhá Yaisu

itare keni. ²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta d'aba Yaisu.

Yaisu an'kwa á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni

(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem d'aba am kwara á Galili bad'emme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu nanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwará á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraahe bad'emme. ²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede bad'emme am larde á Siriya. Bad'emme á emnde na ni an'kwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, bad'emme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe. ²⁵ Kwakya nalga na a d'aba Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá d'ahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya bad'emme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bad'emme ta d'aba Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa

(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde nanna maa, a d'alete áte wa, a de njehe. Ta d'abem ge pukura-aha, ta duhe ádezenara. ² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba nane á elvan ge itare:

Higa jirire

(Luka 6:20-23)

- ³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Adaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.
- ⁵ Higa yaikke ge emnde na tá an'kwa á maga kemaarire, adaba tá de shá slede na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.
- ⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, adaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názana á kataná ervaun'ge-aatare.
- ⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zevarzire, adaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.
- ⁸ Higa yaikke ge emnde na an b'ará ervaun'ge-aatare, adaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.
- ⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a d'ágala, adaba tá de d'ahaterá an egdzara á Dadaamiya.
- ¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zladá adaba ta magaa názana á kataná Dadaamiya, adaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ¹¹ Higa yaikke ge kure má tá an'kwa á zlazlakurzlázle emnde, má tá f'akurá áte ngudiyire, tá an'kwa á tsaka elva a mándzawe áte kure adaba kwa emnde-aaruwa.

¹² Máki tá anƙwa á magakurte una-aha ɲanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja geɗa. Adaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

Ekkure kwa ba seke elleɲa, antara parakkire

(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ «Ba názena ni á magaterná elleɲa ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleɲa ge duniya. Amá máki elleɲa ɲanna baaka ɗanɗanire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗanɗane zlaɓe ádaliye? Baaka pute ɗekidɗeki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

¹⁴ «Zlaɓe ádaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba ɲane na.

¹⁵ Zlaɓe ádaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá unmbarka tasa, sey tá zleɲelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am huɗe á bere ɲanna baɗemme.

¹⁶ Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmára parakkire á kure ge emnde baɗemme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawrait*

¹⁷ «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbeɗaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbeɗaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha ɲanna ge emnde, ya se ganvege. ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaanɗuɗi keni á eblyantaaveka ge názu am *tawrait, sey má gevge baɗemme. ¹⁹ Yá bakurná adaba una ɲanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba ɲane am *kwára á Dadaamiya. Amá edda una ni anƙwa á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba ɲane am *kwára á Dadaamiya. ²⁰ Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya ɗekidɗeki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunɗe

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ɲezleka am shairiya.”

²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a ɲanaa ware egdza emmenjara am ervaunɗe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmenjara “Baaka enƙale á ɲa”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kára á jahanama. ²³ Adaba una ɲanna, máki ka sanaa sadake á ɲa ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ɲanna wá, ka naba yehete ganakini anƙwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeɲa wá, ²⁴ naba yanya sadake á ɲa ɲanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaade antara egdza emmeɲa, lauktu ká se vante sadake á ɲa ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki anƙwa sledágala á ɲa watse á dáka á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenjara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáka á ba á dem danɗay. ²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe

á ña áhuwa ðekideki, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele baðemme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Mañka gwardzire.” ²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am erwaunðe-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ñanna am erwaunðe-aara. ²⁹ Daaci má ankwá á mbedáká á dem haypa ice á naðafa á ña wá, naba sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ambáne ká keðá ba duksa palle áte vuwa á ña, arge una ni iricaña baðemme ká dem kára á jahanáma na. ³⁰ Zlafe áðaliye, má ankwá á mbedáká á dem haypa erwa a naðafa á ña wá, naba icica erwa ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ambáne ká keðá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaña baðemme ká dem kára á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ñanna am erwa ge mukse, ganakini a belanaa ba ñane. ³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máki mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ñane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za waða

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Zawka waða á fida, zawza ba waða á jirire á katafke á Dadaamiya.” ³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka waða ðekideki ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka waða. Aðaba una ñanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara. ³⁵ Ma an haha keni zawka waða. Aðaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka waða. Aðaba ankwá Slekse yaikke am berni ñanna. ³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka waða ðekideki. Aðaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje danjwe keni. ³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ñanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlafe áðaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ñane keni tá kyanaakya ba ice ñanna; ma slare keni, tá mbaðaava á ba an slare ñanna.” ³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tedaku babárva am ekte a hyema á naðafa wá, naba eptsananteptsá náza á názlaba keni. ⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware ðanciki á ña ge dáka á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni. ⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzedá ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni. ⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlaɓe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ɲa, amá edda una ni ɲane kelaade á ɲa wá, ka keni yanaaya.” ⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlaɗa áte kure ba dey na. ⁴⁵ Magaumága una ɲanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ɲane wá, aɲkwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire baɗemme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara erwaunɗe-aatare, antara ge emnde na danɲwa huɗe-aatare baɗemme. ⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka laɗa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ɲezla keni tá aɲkwa á magán ba estuwa. ⁴⁷ Zlaɓe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na dɗabarka Dadaamiya keni, tá aɲkwa á magán ba estuwa. ⁴⁸ Adaba una ɲanna, a ektsakuraareka eɲkale dɗekidɗeki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ɲanna, kwá shánka laɗa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara. ² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baaleka an bálá. Amaana: maɲka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ɲanna, laɗa-aatare ba una ɲanna, baaka umele. ³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ɲa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaɓa á ɲa keni a diseka názena á maganá naɗafa á ɲa. ⁴ Emmága maggwire á ɲa á ba an nasherire. Eddenɲa Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ɲane. Daaci á de vakteva ba ɲane laɗa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa

(Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá aɲkwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: laɗa-aatare ba una ɲanna ge jeba emnde ɲanna. ⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ɲa, hedanuhede ge we á bere á ɲa; daaci eɲɲala Eddenɲa na ɲane aɲkwa am tata nasherire á ɲa ɲanna. Eddenɲa na ɲane aɲkwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva laɗa-aara. ⁷ Má kwá aɲkwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na dɗabarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervarcene. ⁸ Kumauka garava-aatare dɗekidɗeki, adaba Eddekure Dadaamiya ɲane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázenara keni. ⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa: Eddenɲere am samaya, ekka wá, ka cuɗeɗe. Emmága dalila á ɲa ganakini emnde baɗemme a farfa zherwe áte ka. ¹⁰ Sawa an sleksire á ɲa. A gevge namaari á ɲa am duniya keni, ba seke una am samaya na.

- 11 Vanjerteva náza za a hyanjerhye vatena.
 12 Yanjeraarye haypa-aha á ñere, ba seke una ñere keni ña yateraare ge emnde a haypa an ñere.
 13 Danjeremka am bada á Shaitaine, fertaneraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á ña anjwa. Ká an hakuma, ká an demdemire dem ba ge dekideki. *Aamin.))
 14 «Adaba má kure kwá anjwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni. 15 Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

16 «Má kwá anjwa tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zlada, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá anjwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ñanna lafa-aatare ba una ñanna. 17 Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ña ba tsefanje, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ña, 18 lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddenja na ma am tate a nasherire keni ñane anjwa na palle una diyaadiya. Daaci Eddenja na ñane anjwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva lafa-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

19 «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, adaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila kazlaja am huđe-aara. 20 Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa. 21 Adaba am tate na ni átekwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Parakkire na áte vuwa

(Luka 11:32-36)

22 «Ice wá, ñane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke. 23 Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danjwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am huđe-aara!»

Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane

(Luka 16:13; 12:22-31)

24 «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Dzamauka ire an kazlaja á duniya

(Luka 12:22-31)

25 «Yá bakurná adaba una ñanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu? 26 Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu? 27 Ware am kure una á dzegwandzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanjudi keni an dzama ire na á maganá ñane? 28 Ay labara

kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhára áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka, ²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsekwameka am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha nanna keni. ³⁰ Má másá na ankwá vatená, makuralla kertenj faraterufe ge kára maa, Dadaamiya á tsekwatremtseka am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Adaba una maa, dzamauka ire dekideki geni watse njá de za uwe? Bi njá de sha uwe? Bi njá de tsekwa uwe? ³² Sey ba emnde na dábarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzama kazlana nanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha nanna keni. ³³ Zunwe wá, tatayautataya kure ba njá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni. ³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. Nane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Adaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde (Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya. ² Adaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una nanna. Bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una nanna ge kure keni. ³ Labara nane ge ekka ká zhára esseba na am ice á egdza emmeja, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á na ge ekka? ⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeja: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalbe sladde am ice á na? ⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á na na, ká nanna ice á na parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeja.

⁶ «Vawaterteka duksa cudedde ge kere-aha, kuvaukuva geni a ept-sarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, d'audaha á dem mba (Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; d'audaha emnde a há tá se werakurantewera wakiya. ⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakiya keni, tá weranantewere. ⁹ Ankwá ura am kure, má egdza-aara á ndavanu dafa, nane á vante nákwá emtu? ¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, nane á vanta zahe? ¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázejara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una nanna jirire á názena a belateraare *tawraitá á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabiaha.»

Wakiya becce (Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakiya becce. Adaba wakiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem kefa, aley emnde kwakya tá daba ba una nanna. ¹⁴ Amá á kya wakiya becca, antara unjule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá daba una nanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am huđe-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na. ¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá nazelewaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza. ¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtanƙa. ¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtanƙa; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake. ¹⁹ Bademme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kára. ²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida nanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya dekideki
(Luka 13:25-27)

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanna am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anƙwa am samaya na. ²² Vacite nanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, nere keni ndza nja magaa slera á nabiya an zhera á nja; ndza nja ngyanse jini-aha am ura an zhera á nja; ndza nja magaa najipu-aha gergere an zhera á nja. ²³ Daaci ge emnde nanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya dekideki. Gawiyapteka zlalauzlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa
(Luka 6:46-49)

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa nanna, a maganaahe áte una nanna, nane á garava an zhele slenƙale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha. ²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere nanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere nanna mbedfaaka, adaba ta nderanaa áte palaha. ²⁶ Amá ma ware una a cenvaahe elva-aaruwa nanna, maganaaka áte una nanna maa, nane á gárava an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili. ²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere nanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedfanaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwaranse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlaule am ndaha elva-aha nanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara, ²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawrait, nane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

Yaisu a mbanaahe slederve
(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa daba nane. ² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayak ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ³ Yaisu a naba pelse

erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ɲa.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ɲanna metedde. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Eccena ba shagera: Balananseka ma ge ware keni deki deki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ɲa ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una ɲanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma

(Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á deɲara, a de ɲalan geni a melanumele. ⁶ A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, aɲkwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazlada, matsamatsa ubiya-aha áte ɲane, á shá zlada jipu.» ⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Yá aɲkwa duwa, yá de mbanaambe.» ⁸ A ɲutehe zlaɓe ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka deki deki geni ká sem huɗe á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ɲa palle, á mbembe nave-aaruwa. ⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá aɲkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya dāha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ɲanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde na tá aɲkwa á dāba ɲane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa. ¹¹ Yá aɲkwa bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahim, Isiyaaku, ira Yakubu am zlinna am samaya. ¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlinna á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge zlada.» ¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ɲa, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kerten a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ɲanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya

(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piye, a de bera shawle á Piye mukse á zlava, á wáná zlagzlagi. ¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha. ¹⁶ Herzhe mangaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ngyanse jini-aha ɲanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme. ¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ɲane: «Ba ɲane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme.»

Emnde na wayarwaya dāba Yaisu

(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakya á nalga na átevege ɲane, daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» ¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraitu umele, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá dābakdāba ma ka deme keni.» ²⁰ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá

an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.» ²¹ A ba ura umele zlaβe ádaliye am dagave á emnde a d̄aba nane, á elvan ge nane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedeheda emtsaade edderwa.» ²² A nwanantehe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Sawa, d̄abid̄aba, yaterya emtsa-aha, a hedarheda emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba d̄abemhe. ²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye nanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara. ²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámbera ed̄faha: «Yaakadada, lyamilye degiya má baaka.» ²⁶ A n̄wutehe, a ba nane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfire á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaahē tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa. ²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware nane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine

(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazlada-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya un̄jule nanna. ²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á n̄ere antara ekka? Zlaβe ba laukte-aara keni samka kerten̄ ka se fa zlada áte n̄ere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa nanna maa, an̄kwa walda á nabezhe yaikke, tá an̄kwa piya. ³¹ Jini-aha na ta naba n̄ala Yaisu a ba itare: «Má ká n̄gyan̄n̄gye wá, van̄jerteva barama n̄á de n̄já am walda á nabezhe-aha na.» ³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa nanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare nanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na bademme. ³⁴ Daaci emnde a ekse bademme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte nane maa, ta n̄alanaa á ba an n̄ala geni a dedde am larde-aatare ba d̄ekid̄eki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara

(Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahe á sem ekse-aara. ² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba nane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaun̄de á n̄a egdza-aaruwa, adaba an b̄ará haypa-aha á n̄a.»

³ Daaci tá an̄kwa malum-aha á *tawrait̄a áhuwa, a ba itare am ervaun̄de-aatare: «Kwaye zhele na an̄kwa á lyiyya slede á Dadaamiya.» ⁴ Kerten̄ Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba nane: «Labara kwa dzamete elva

kelaadire estuwa am ervaunɗe á kure? ⁵ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ɗa, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á ɗa? ⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ɗane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.» ⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara. ⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ɗanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, adaba hákuma ɗanna a vante ge urimagwe na.

*Náwa ndza a ɗantaa estuwa Yaisu Mata
(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)*

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, anƙwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Tsettse sawa ɗabidɗaba.» A naba tsetehe, a ɗabete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anƙwa za ɗafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata ɗanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu. ¹¹ *Farisa-aha ba naranna una ɗanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za ɗafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?» ¹² De cenatercena Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ¹³ Zlalauzlala, de tsahautsaha názena am huɗe á wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarziye, sadake á dabba-ka. Adaba iya wá, sanká ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)*

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga baptisma, a ba itare: «Ɗere antara *Farisa-aha, ɗa eksa ndera, labara pukura-aha á ɗa tá ekseka ndera ɗekideki na?» ¹⁵ Daaci a ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Emnde na tá ɗahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka ɗekideki. Amá anƙwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɗanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanɗyuwe an baukta áɗwaslire, adaba una áɗwaslire na á de teɗa una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlaɓe adaliye.

¹⁷ «Zlaɓe adaliye, tá puweka mbazla áɗwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla áɗwaslire á dem *kanyakanya keni áɗwaslire lauktu baaka una á de badza am huɗe-aara.»

Labare á egdza á male á

*Yahudiya-aha an mukse na a gejante nanɗyuwe á Yaisu
(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)*

¹⁸ Ba Yaisu anƙwa á baterá elva-aha ɗanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Emsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa

fetefa erva á ña áte ñane, á de shifeteshifa.» ¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta d'abemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ An'kwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nan'gyuwe-aara. ²¹ Adaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaun'de-aara, a ba ñane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nan'gyuwe-aara keni, ya mbembe.» ²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa. A gazleka ervaun'de á ña d'ekid'eki.» A ba am sarte ñanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, emnde umele keni tá ferta derma. ²⁴ Daaci a ba ñane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa. ²⁵ Dareda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ñanna, a de ñanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe. ²⁶ Ta naba hyanme labare ñanna am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba d'abemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera ed'faha an ka kwara: «Ambarka á ña Yaisu *Egdza á Dawuda zan'ervaarze.» ²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ñanna keni ádezeñara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ñwanantehe: «Ane, fan'ertarefe Yaakadada.» ²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ñane: «A gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.» ³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele d'ekid'eki.» ³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka d'ekid'eki. ³³ Ba Yaisu ngyansengye jini na am ñane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nan'eranka jeba una am *Iserayiila d'ekid'eki.» ³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ñanna ge ngyanse jini am ura.»

Yaisu an'kwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje d'aba am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwará á Dadaamiya, ámbera á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme. ³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, adaba kud'arevkude, zlaulze ndzedá-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare. ³⁷ Daaci, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a eh'hálá-aara á dem mba. ³⁸ Adaba una ñanna, ñalaun'jala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

*Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)*

¹ Yaisu a d'etaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ngyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme. ² Náwa itare zhera-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa nanna: Zunṅwe wá, ba Simaun, nane una ta d'ahanaa an Piyer, tá antara egdza emmenjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna, ³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata nane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus, ⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa nanna, a ba nane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni. ⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta keḍa an keḍa na. ⁷ Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya herzhapteherzhe. ⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ngyaungye jini-aha am emnde keni bademme. Hákuma nanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde. ⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shungu keni am lyiba-aha á kure. ¹⁰ Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma nangyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, adaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya d'áfa keni. ¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una anjwa higa-aara ge lyyiakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa. ¹² Má kwá anjwa dem mba á ura, bawateránba emtsaade ge emnde á há nanna: A vakurteva Dadaamiya hairire! ¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há nanna tá shansha hairire na. Amá má lyyiarakurka, tá shanka hairire nanna. ¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyyiarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. ¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse nanna.»

Zlad'a-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dágave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaime-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha. ¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, adaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare. ¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni. ¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Adaba á ba am sarte nanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure. ²⁰ Adaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shedekwe á Eddekure elva-aha nanna am kure.

²¹ «Am sarte nanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ²² Emnde bademme

watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, nane á lyelye shifa-aara. ²³ Amá am ekse na má tá fá zladá áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zlanaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadi na á januje ge zanuwe-aara an malire. ²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, nane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadi keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am huđe á há nanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una nanna, kuvauka urimagwe dekideki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balausebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwará á dem huđe á ekse. ²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanaka. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni nane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kára á jahanama keni. ²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha nanna keni á taa kedeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na. ³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. ³¹ Adaba una nanna gazlauka dekideki, kwá an dárádza ba kure arge njedu-aha nanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba nane una Yaakadada

(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni nane ura-aaruwire. ³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire

(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire. ³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse. ³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenara bi a hayaa emmenara arge iya, nane wa, hyafka sledabidaba. ³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emtsaade ge dabadaba an nane, nane wá, hyafka sledabidabi. ³⁹ Ma ware una á kátá nezlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, nane á nezlesezele.»

Elva a sha ladá

(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na. ⁴¹ Ma ware una a lyevaa

nabi á Dadaamiya áƒaba ɲane nabi á Dadaamiya, ɲane keni á de shansha lafa á nabiyaire. Edda una a lyevaa ura jirire áƒaba ɲane slejirire, ɲane keni á de shá lafa á slejirire. ⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidfde ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, áƒaba ɲane pukura-aaruwa, á shansha lafa-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu (Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva ɲanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde ɲanna.

² Am sarte ɲanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na anƙwa á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara, ³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyaɲerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey ɲá tsákwá hyema ádaliye he?» ⁴ A ɲwaterantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna ɲanna. ⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anƙwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anƙwa zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedfde, makwaya-aha tá anƙwa cenáncena, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa. ⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya ná.»

⁷ Am sarte na tá anƙwa zlálá pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ɲanna-ka dfekideki. ⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha. ⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni. ¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anƙwa á ndaha elva-aara a ba ɲane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɲa, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba ɲwásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ɲane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ɲane á jauje ge Yuhanna an malire. ¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zladá áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare. ¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraitá á Muusa ta magaa nabiyaire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna. ¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ɲane Yuhanna ɲanna. ¹⁵ Edda una anƙwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá befa ba nara áte we á layye am huƒe á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare: ¹⁷ ɲa fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ɲa tsakakurte dfákwa keni, kyuwakurka. ¹⁸ Haá! Samsa

Yuhanna, ɲane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, ɲane wá, an shaitaine deme ákyiye! ¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, ɲane wá, aɲkwa ezza, aɲkwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba huɗe, ɲane deme wá, ura á emnde a ɲezla antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, aɲkwa á máráva jirire-aara am slera na aɲkwa á maganá ɲane.»

*Zlaɗa árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Daaci Yaisu a naba valataraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am huɗe-aara, aley magarka tuba ɗekiɗeki na. A ba ɲane áte ekse-aha ɲanna: ²¹ «Degiya watse zlaɗa arge ekka, ekka Kaurajin; zlaɗa arge ekka, ekka Baytisayda. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɗakwa emnde a ekse-aha ɲanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ²² Aɗaba una ɲanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure. ²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka ɗekiɗeki! Watse á gakaage á dem jahanama. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una ɲanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse ɲanna ma ba nja-aara. ²⁴ Aɗaba una ɲanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba zlaɗa na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á ɲa.»

*Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe
(Luka 10:21-22)*

²⁵ Am sarte ɲanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá aɲkwa slafak we-aaruwa kwakya, aɗaba ka sateransa ka ge egɗzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a eɲkale. ²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á ɲa ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egɗza á Dadaamiya máki Eddenjara ɲanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egɗza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egɗza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkude ge sapa gwatama demɗeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvarelya kwá puwánsepuwe. ²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, aɗaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure. ³⁰ Aɗaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazlaɗa-ka essepa-aara ɗekiɗeki.»

12

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)*

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudí, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dáɗave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe. ² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ɲa tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme njateraŋa waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle. ⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraita, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una njanna, itare ma tsufarteka una am *tawraita keni, baaka haypa áte itare. ⁶ Ay degiya, anjwa názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna. ⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba njane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una njanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na. ⁸ Ya ndahanaa ádaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe njanna.»

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)*

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele. ¹⁰ Am mashidi njanna wá, anjwa zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am huđe á bere njanna itare tá tsagwafa ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte unjule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe ádaba ba una njanna, a ba itare: «*Tawraita á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?» ¹¹ A njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sladde an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni palla ba njane, á zlála-ka á de sansese emtu? ¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraita á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.» ¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelansepele erva á nj». A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke umele. ¹⁴ Mázle-aara ba zlalá ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese njane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare njanna maa, a naba yaa tate njanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa daba njane. A mbateraaha emnde na ta lapika-aha na bademme. ¹⁶ Amá a giyateraaha á ba an ndzedá geni a de balateranseka labáre-aara ge emnde, ma ware njane keni. ¹⁷ Estuwa jiranvejire njane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba njane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, njane edda una a wayanaa ervaunde-aaruwa, yá higa jipu áte njane. Watse yá se tsekwaná áte njane Shedekwe-aaruwa, á de balaterá njane ge nalga-aha bademme, geni watse yá kya shairiya-aatare bademme.

¹⁹ Njane, tá de mbaddeka we antara ura dekideki, á de feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Njane wá, ma edda una ba seke názambakara na an dzala keni, njane á kezleka dekideki. Ma ba seke kára á názambakara na herzhe á emtsa keni, njane á emtsanaaka dekideki. Á de magán ba estuwa sey má ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Bademme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte njane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha
(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)*

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele nanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele nanna, anƙwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba lanƙe zlaƙe ádaliye. ²³ Emnde baƙemme tá anƙwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba nane una wulfe á sleksu *Dawuda, ná anƙwa ufufa na ka?» ²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele nanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhara-aara *Bailjaibul, ge ngya jini-aha am emnde.» ²⁵ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba nane á elvan ge itare: «Estuweka. Baƙemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara nanna, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire nanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma huƙe á há-ara keni, máki emnde na tá am huƙe-aara garevka palle, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze. ²⁶ Daaci máki shaitaine á ngya jini-aha-aara ba ge nane wá, á wava áte ire-aara ba ge nane, á zlala estara kena kwara-aara á de katafke? ²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge ngya jini-aha am ura. Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á ngya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá anƙwa ngya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedeƙwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu anƙwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba nane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá nanna emtsaade, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-ara baƙemme?»

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, nane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, nane slezadaterzadá. ³¹ Adaba una nanna maa, yá anƙwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare baƙemme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedeƙwe Cudeƙde wa, baaka yanarye ƙeƙeƙe. ³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde baƙemme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedeƙwe Cudeƙde wá, baaka yanarye ge nane ƙeƙeƙe, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

*Baƙemme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare
(Luka 6:43-45)*

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara. ³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am ervaunƙe á edda-aara. ³⁵ Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunƙe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunƙe-aara, á sanse ba názena emtanƙa ƙeƙeƙe na. ³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya baƙemme wá, emnde baƙemme tá de shansha elva-aha laakire na tá anƙwa tsakaná itare na baƙemme. ³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na anƙwa á tsakaná nane baƙemme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawraita, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, njá kátá ká marañerá najipu palle, njá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.» ³⁹ A nwete ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunđe-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anƙwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka ɗekidɗeki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na. ⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am huɗe á kelfe na wá, iya *Ura á emnde baɗemme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa. ⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbeɗateraambeɗa emnde a zamane na. Aɗaba itare, am sarte na cenarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manƙa tuba. ⁴² Zlaɓe áɗaliye, vaci shairiya wá, anƙwa slekse mukse, njane keni watse á mbeɗateraambeɗa emnde a zamane na. Aɗaba njane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

Eptsa á jini á dem urimagwe
(Luka 11:24-26)

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ɗaba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá, ⁴⁴ á bánba jini njanna: Ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huɗe-aara na. Má eptsapta wá, á de bera ba bere an hyaɗa, an tsatse tseɗañje, amá baaka ura am kwa. ⁴⁵ Daaci á zlála-aara, á de ɗaha jini-aha umele na jaruje ba ge njane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huɗe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunñwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

Tara emmeɗara antara egɗzar mama-aha-ɗara ge Yaisu
(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ Yaisu anƙwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmeɗara antara egɗzar mama-aha-ɗara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara njane. ⁴⁷ Daaci ura umele a de mbeɗanuhe ge Yaisu, geni tá anƙwa ndavaná tara emmeɗara, tá antara egɗzar mama-aha-ɗara ágashe. ⁴⁸ Yaisu á njwanante ge edda-aara, a ba njane: «Ware njane emmerwa ge iya? Emnde-ara njane egɗzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba njane: «Náwa tara emmerwa antara egɗzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ⁵⁰ Ma ware una anƙwa á maga názu á kataná Eɗɗerwa am samaya, edda-aara egɗza emmerwa zhele, bi egɗza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

Naraje an slepuwa wulfe
(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Vacite njanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde. ² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázeɗara, njane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, baɗemme tá á ba am haha áte we á haye njanna. ³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba njane á elvan ge itare: ⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na anƙwa á puwa nalkame njanna, wulfe-aha umele

a de valyaa áte unjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera adaba baaka slalwe ngelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlafe adaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unjwahe kul unjwahe, ekte-aha umele zlafe adaliye ta yayaa kul keye kul keye.» ⁹ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Edda una máki anjwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una nanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge nane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?»

¹¹ A nwaterante, a ba nane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una nanna. ¹² Adaba edda una anjwa ázenara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte nane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázenara na keni, watse tá de lyanvulye. ¹³ Adaba una nanna, yá ndater elva an naraje. Adaba ma tá anjwa ezzhárá deme keni tá nánka; tá effa deme hyema keni, tá cenánka duksa dekideki, á duka á dem hyema-aatare. ¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Adaba a ba nane:

Kwá anjwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá anjwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde nanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an nane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure anjwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure anjwa cenancena. ¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá anjwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá anjwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenaucena ba shagera náwa yá anjwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na. ¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se eksese elva nanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unjule. ²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kerten tá lyiyaná á ba an higa. ²¹ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zladá adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfire-aatare ba watsewatse. ²² Emnde umele zlafe adaliye wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dagave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una nanna elva á Dadaamiya na am itare na, á manka nampire dekideki. ²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na slede shagera na. Itare, má

cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha slede am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlafe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Ankwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya. ²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ñanna, a naba zlala. ²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse. ²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ñanna á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: Ambarka á ña male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ña? Labara kwakya ezleha am hiya á ña? ²⁸ A ñwaterante, a ba ñane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge ñane: Eksakaarekse emtu ñá de ica ezleha-aha ñanna bademme á dem áhá? ²⁹ Yawanya, a ba ñane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera. ³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kára, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de beleme am haha am fe-aara. ³² Cekwa ba ñane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevákxa mukse ba cekwaanḡudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha

(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha ñanna bademme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baterna ñane baaka naraje am hude-aara. ³⁵ An una ñanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyire-aara na, a ba ñane:

«Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba ñane zlafe ádaliye: «Duksa-aha na ndza an shefe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, ñane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Palañernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe. ³⁹ Kelaade na a de jem ezleha ɲanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye ɲane maana á naraje ɲanna. ⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kára na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa. ⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtaɲkire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa. ⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kára á jahanama, tá de kyuwa am kára ɲanna, tá de kerɗa slare am kára. ⁴³ Amá emnde na tá aɲkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara a cenvaacena elva ɲanna.»

Naraje an nalmane an hedfa am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an hedfa am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlaɓe ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlaɓe ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na. ⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazlada gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara bademme, á de shekwa náza hyema ɲanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlaɓe ádaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem huɗe-aara. ⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe. ⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare. ⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kára á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerɗa slare am kára ɲanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una aɲwaslire keni aɲkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ɲanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha ɲanna bademme?» «Cenaɲerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ɲane. ⁵² Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na aɲkwa fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ɲane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa aɲwaslire keni á ba am mba-aara na.»

*Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu
(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)*

⁵³ Zlaurle Yaisu am tsakaterse naraje-aha ɲanna maa, á tsetehe am tate ɲanna, ⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am huɗe-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara ɲanna, a vantaa ware hakuma á mága najipu-aha-aara ɲanna. ⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba ɲane una egdza á slega nafa na? Ba ɲane

kahe una zhera á emmenjara Maari na? Ábi ba njane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda? ⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-njara njwasha keni tá anjwa á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme kena njane hakuma estuwa?» ⁵⁷ A piyatertaa ba una njanna ge fetaare áte njane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte njane.» ⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaangudí áhuwa, adaba tá fetareka emnde áte njane.

14

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

¹ Daaci am sarte njanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus njanna wá, njane slekse á kwara á Galili. ² A ba njane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba njane am faya. Adaba una njanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una njanna adaba ndza a ndahanaa ba njane njanna geni a eksarvaksu Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte njane, ta de belema am danggay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna, adaba Hirudus njanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip.

⁴ Amá anjwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una njanna zlayeka dekideki. ⁵ Ndza Hirudus á kátá keda shifa á Yuhanna á ba am sarte njanna, amá a kuva emnde a ekse, adaba bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni njane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaangudí wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza munri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a dáhateraa Hirudus á sem munri-aara. Una njanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus. ⁷ A naba zanu ba wada ge gyaale njanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva. ⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmenjara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmenjara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba njane á elvan ge njane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ⁹ Una njanna namaari-aareka dekideki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba njane wada ge gyaale njanna á katafke á emnde-aara bademme, a naba eksaarhe. Daaci a ba njane: A varanteva ba názena a ndavana njane. ¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am danggay. ¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am danggay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale njanna, njane keni a zlala an ire na á deza emmenjara. ¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedehe, ta naba de mbedanu labare ge Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate njanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am huđe á ekse geni zlazlala Yaisu maa, bademme á emnde sariesse am eksa-aha-aatare, ta dabem Yaisu an sera, ta daba ba we á haye, we á haye. ¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezenjara, a naba zatervaarhe, a mbateraahe emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.» ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawaterteva ba kure názu tá zuze.» ¹⁷ Amá ta ñwanante a ba itare: «Baaka duksa ázeńere, sey ba depaiñ ilyebe, antara kelfe buwa, baaka umele.» ¹⁸ «Sawansa una ñanna ásezerwa», a ba Yaisu. ¹⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde: «Njawinja bademme áte masa na.» Ñane a halante depaiñ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depaiñ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde. ²⁰ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huđe-aara, aley jauje zlađe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara ñanna wára kelaawa ju buwa. ²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe, baaka ñwasha antara egdzara am huđe-aara.

Yaisu á zlalá an sera áte ire á haye

(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)

²² Shekwaraaka đekideki am iga á za depaiñ ñanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunñwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaade emnde.» ²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba đaleme am egdza wa ba ñane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba ñane palle áte wa ñanna.

²⁴ Am sarte ñanna wá, paare na pukura-aha tá am huđe-aara na, zlazlala yiyiye. Amá ankwá á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, adaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An ireñlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye ñanna. ²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara ñane ankwá á zlala áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ²⁷ Kerten a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba ñane á elvan ge itare. ²⁸ A ñwanante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á ña palle, geni yá duwa á dezeńa áte yawe ba seke náza á ña.» ²⁹ «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A naba tsekwese am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu. ³⁰ Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ñgye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!» ³¹ Kerten a velante erva-aara Yaisu, a de ñanaahe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

³² Daaci ta đalema am paare bukerde-aatare. Tseriyye a naba đuhe ge válale keni. ³³ Pukura-aha bademme ta kezlan ugje ge Yaisu am paare ñanna. A ba itare tá elvan ge ñane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait

(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait. ³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am huđe-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare bademme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu. ³⁶ Ta ndavanuhe geni

a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nanjyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nanjyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

15

Elva a nađe á eggye-aha werre (Mark. 7:1-13)

¹ Am iga á una nanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá á sa am huđe á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ² «Labara pukura-aha á na tá manka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba ná anjwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte nađe á emnde a nadina.»

³ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá anjwa cudá názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure? ⁴ Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeņa an emmeņa. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeņa, bi áte emmeņa keni, sey tá ejja ba shifa-aara. ⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeņa, bi ge emmeņa, geni nalmane na ma andze yá melakumele an nane na wá, anjwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya. ⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeņa, ma emmeņa keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure nanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke! ⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am huđe á kure đekideki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba nane:

⁸ «A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá anjwa á galiyá á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyiye an ya.

⁹ Tá anjwa jáháva deme am sera-aaruwa, amá una nanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nađe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.» »

Kazlaņa na á badza ura an Dadaamiya (Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaa-cena elva na ba shagera: ¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge nane: «Diyakdiya emtu ganakini anjwa á waterwa elva á na na am ervaunđe ge *Farisa-aha?» ¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe. ¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá tádá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á tádá ukfeņara wulfe, ba bukerđire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge nane: «Palaņeraapala maana á naraje na njá cenvaacena.» ¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka? ¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem huđe, amá á degashe zlađe adaliye am nane; una nanna ni diyakurka? ¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunđe, á badzaná ba una nanna edda-aara. ¹⁹ Adaba kwakya dzama ire mandzawe na á segashe am ervaunđe á ura. Á berhaná ba una nanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe. ²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha nanna ura. Adaba zu duksa

an erva na baraaka áte nađe á emnde a nadina wá, una ɲanna á badzeka ura.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mark. 7:24-30)

²¹ Am iga á una ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɲanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun. ²² Anƙwa mukse Kanani umele á njá am haha ɲanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ɲa zivarze! Adaba anƙwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, anƙwa á maga ba palasa.» ²³ Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka dábaterdaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, adaba anƙwa á hulamitehula ba dey.» ²⁴ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta belu ba ge emnde a *Iserayiila, adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta kefa an kefa na.»

²⁵ Amá cenaaka mukse na, a naba se ɲanta sera ge Yaisu: «Tasle á ɲa meliyumele edderwa», a ba ɲane á elvan ge Yaisu. ²⁶ A ɲwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka dekideki.» ²⁷ «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.» ²⁸ A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á ɲa. Názena ká kataná ká ɲanna wá, a gevge á ba áte una ɲanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse ɲanna á ba am sarte ɲanna.

Yaisu a mbataraahe emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɲanna, a daba we á haye á Galili, a de daleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa ɲanna. ³⁰ Nalga á emnde kwakya ta dabem Yaisu á dete wa ɲanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara ɲguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbataraahe bademme. ³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá anƙwa ndaha elva ba lanje; emnde na ndza ta ɲguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá anƙwa zlala ba lanje; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá anƙwa nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una ɲanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufadfe
(Mark. 8:1-10)

³² Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraapuwa ba estuwa tá an waya am huđe, a de mbadateraaka waya áte barama a da.» ³³ A ba pukura-aha tá elvan ge ɲane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?» ³⁴ «Anƙwa wanyara depain azekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Anƙwa depain vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaanƙuđi.» ³⁵ Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ³⁶ ɲane a halante depain-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaaha, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde. ³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte huđe-aara, ta yanaa ba itare náza zá.

Pukura-aha ta jemaa jugena-aara ilila vuye. ³⁸ Kezlakula á emnde na ta za náza za ñanna, tá maga zála debu ufáde, baaka ñwasha antara egdzara am huđe-aara. ³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu
(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)*

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañeranmara najipu palle geni ñá diyeddiye átekwa.»

² A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba lanje slede. ³ An enlya-waabere keni, má kwa nanna danñwe ekte á samaya, á ñgya vaciya á ba am huđe-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na ankwá á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksa-aha na ankwá á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! ⁴ Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzaweha jipu, vakuranteka ervaunđe á kure đekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá ankwá ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha
(Mark. 8:14-21)*

⁵ Am sarte na tá ankwá zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depain, slaslarka ekseksa-aara. ⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.» ⁷ Am cenaranka pukura-aha názu a ndahanaa ñane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una ñanna adaba mi viyaa depain na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá ankwá ndahaná itare am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depain am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure đekideki!

⁹ Sem ba kina keni aley zlađe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depain ilyeđe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyeđe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wára-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu? ¹⁰ Zlađe adaliye kwá yeheteka áte depain vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufáde antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu? ¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depain ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depain; ñane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?» ¹⁴ Ta ñwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptisma; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele

zlaɓe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.» ¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?» ¹⁶ A nwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara. ¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á na nanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha nanna emnde na tá fetaare áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka dekideki. ¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna.»

²⁰ Am iga á una nanna maa, a tedarterte hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele dekideki, ganakini *Almasiihu nanna ba nane.

*Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)*

²¹ Yaisu a fantau am sarte nanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe adaliye an shifa.» ²² A naba dahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «A piyete piya Dadaamiya jeba una, a gevka deme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!» ²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Giyapteka dekideki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Máki edda-aara wayaawayá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki, a eksanteksa dzangala-aara, á dabiɗaba an nane. ²⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba ya, á de shansha zlaɓe adaliye. ²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni, máki kedanaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge nane? A de maganáka duksa dekideki. Adaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an nane. ²⁷ Ya *Ura á emnde bademme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde bademme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa nane.» ²⁸ A ba nane zlaɓe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá anƙwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde bademme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

17

*Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)*

¹ A magaa hare unƙwahe am iga á una nanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenara ge Yakuba nanna, a dateraa áte ire á wa umele sladɗe ba itare-itare áhuwa. ² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke nane ka mazle-aara. Feke-aara anƙwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nanɗyuwe-aara gevge dzayye ba telle, anƙwa mbe ba seke parakkire.

³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá anƙwa ndaha elva antara Yaisu. ⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu ɲere keni ɲá anƙwa áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaamaga dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlaɓe ba elva ɲanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwatarhe ge kumba. Anƙwa kwara á ndaha elva am kumba ɲanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Baɗemme á higa-aaruwa á ba áte ɲane. Cenaucena názena á bakurná ɲane.» ⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara ɲanna maa, jaterja lyawa baɗemme, reppe ta kazlaa ugje am haha baɗemme. ⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba ɲane á elvan ge itare. ⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázeɲara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ɲanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na ɗekidɛki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde baɗemme am faya.» ¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaɗe Ailiya ádaliye na?» ¹¹ A ɲwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ɲanna, á eptsá Ailiya emtsaɗe, á se tsatsanaatsatsa ɲane duksa baɗemme. ¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapta á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ɲane. Ya *Ura á emnde baɗemme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

*Yaisu ɲgyansengye jini am egdzere
(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)*

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu, ¹⁵ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á ɲa zanvareze seke ge egdza-aaruwa, anƙwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kára, antara á dem yawe. ¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á ɲa, amá dzegwaránka mbanaamba.» ¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure ɗekidɛki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunɗe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɲanna ge iya!» ¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze ɲanna, a ɲgyansehe, kerten a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte ɲanna.

¹⁹ Am iga á una ɲanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ɲanna, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labara dzegwanɲeranka ɲere ɲgyesaa jini ɲanna?» ²⁰ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki anƙwa fetarfire á kure cekwaanɲudi, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsetse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaaje ɗekidɛki. ((²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ɲgyanse an maduwa, antara tsufa ndera.))»

*Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)*

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse ta fime am erva ge emnde. ²³ Emnde ñanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cenarancena una ñanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na ñane á puweka hadama á mashidi emtu?» ²⁵ A ñwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba ñane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer ankwá á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza ñezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?» ²⁶ A ñutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba ñane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde. ²⁷ Aley kení wá, mi zladaterveka ervaunđe ge emnde ñanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á ña á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zunñwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunđu am mbuwe á kelfe ñanna, á hyephye ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya?

(Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte ñanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?» ² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare, ³ daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya dƙidƙeki. ⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ñane na. ⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlaña na á mbedá ura á dem haypa

(Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara ñanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ñgudanemñguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ñgulme ba una ñanna ge edda-aara. ⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara dƙidƙeki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba ñane na.

⁸ «Máki erva á ña, bi sera á ña ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem Tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á ña bademme, amá ká dem kára náza ba ge dƙidƙeki na. ⁹ Máki ice á ña á dáká á dem haypa wá, sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem Tate á shifa na á zleka dƙidƙeki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerde, amá ká dem kára na baaka emtsa-aara dem ba ge dƙidƙeki na.»

*Naraje an kyawe na ndza keɗaakeda, sharánsha
(Luka 15:3-7)*

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara ñanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((¹¹ Adaba iya *Ura á emnde bademme wá, ya se ñezla una keɗaakeda na.))¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá keɗaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na áte wa, ñane á tsekwa á de tataya una keɗaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure?¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunɗe-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na tá anɗkwa na keni.¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. Ñane wayaaka ɗekideki ganakini á keɗa ba palle-aatare keni am egdzara-aara ñanna.»

Elva áte egdza emmeña má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmeña gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara ñane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmeña.¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ña wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlaɓe ádaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na.¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlaɓe ádaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanya

¹⁸ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlaɓe ádaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta nguɗaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa ñanna.²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhara-aaruwa, iya yá anɗkwa am dagave-aatare.»

*Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare haypa ge ura
(Luka 17:4)*

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ñane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?»²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ñanna a ba ñane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Anɗkwa slekse umele, a ɗetaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmana-aara bademme.²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á ɗaban ge nalmana kwakya jipu, ta eksanvaahe.²⁵ Edda-aara ñanna ba náza-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuwele. Velawuwele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am huɗe á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an ñane.²⁶ Daaci a duhe ge zhel ñanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunɗe ambarka á ña, yá eppela bademme.²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ñanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ñane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfenjara, ndza tá am slera palle, ñane keni a daban ge egdza gema wá, a naba ñanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfenjara na. ²⁹ Ukfenjara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe yá pelaksepele baďemme! ³⁰ Amá faaka ervaunđe ďekiděki, a de ñgudehe am danġay, sey máki pelesepele duksa-aara baďemme.

³¹ «Ba ta naa una ñanna emnde umele na ndza tá am slera kerde na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ñanna baďemme ge zanwe-aatare. ³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de ďanante, a ba ñane á elvan ge ñane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa baďemme adaba slapala á ña; ³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfenja? ³⁴ Jaaja ervaunđe zanwe-aara. A ba ñane: A daránda á dem danġay, ñane keni sey má pelesepele gema-aaruwa baďemme.»

³⁵ Am iga á una ñanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunđe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

Elva á Yaisu áte elva a ica nika (Mark. 10:1-12)

¹ Yaisu zlanazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun. ² Emnde kwakya ta ďabemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraaha.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraita baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?» ⁴ A ñwaterantehe, a ba ñane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.» ⁵ Daaci a ba ñane: «Adaba una ñanna, zhele á yá tara eddenjara antara emmenjara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle. ⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha ñara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?» ⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ñwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka ďekiděki. ⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba ďekiděki.» ¹¹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde baďemme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva ñanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa. ¹² Ankwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an ñane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge ñane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlađe adaliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye ñane tsáha ñanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara ñanna. ¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.» ¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate ñanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ñane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?» ¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge ñane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera d'ekid'eki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ñanaaṅa shairiya-aha á Dadaamiya.» ¹⁸ A ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una a ba: Jeka shifa, maṅka gwardzire, ileka, maṅka seydire á fida áte ura, ¹⁹ dematervedeme tara eddeṅa an emmeṅa, ira ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña. Kwaye ñane shairiya-aha ñanna.» ²⁰ A ba dawale ñanna á elvan ge Yaisu: «Una ñanaaṅa bademme. A juwa uwe umele?» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa bademme wá, de valuvále názu am rezege á ña bademme, tegatertega shunḡu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha ládá-aara am samaya, daaci sawa d'abid'ába.» ²² Ba a cenaa una ñanna dawale ñanna maa, a da á ba an dzámá ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlada jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya.» ²⁴ Yá ndaakurndáhá zlaḡe adaliye: Náwa zlazlada ganakini á dedde nazlegwame am fiye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlaḡe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁵ Ba ta cenaa una ñanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenḡle d'ekid'eki.» ²⁶ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare. «Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge ñane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye ñere, yaṅeránya duksa bademme, náwa ṅá d'aba ba ka na mu, watse á geva estara náza á ñere?» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde bademme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa aṅwaslire na, am sarte ñanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá aṅkwa d'abid'ába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha ñanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa. ²⁹ Ma ware una a yaa eddeṅara, bi emmeṅara, bi egdzar mama-aha-ṅara zála an ṅwásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa huḡe á há-aatare bademme adaba iya, á de shánsha una-aha ñanna huḡe deremke ira shifa na á zleka na. ³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuṅṅwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ñane na: Ankwa edda á há a degashe an enlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara. ² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ñanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara. ³ A sesehe zlaɓe ádaliye am saa maselmane maa, á zhára ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.” ⁵ Tá naba duhe. Edda á fe ñanna a sesehe zlaɓe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una ñanna. ⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe ñanna, á zhára ba emnde umele zlaɓe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ñane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?” ⁷ Tá ñwanante, a ba itare: “Adaba baaka ura a ndavanerndáva.” A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterdáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuññwe á dem slera.” ⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblya vaciya na, baɗemme-aatare ta sha suley palpale. ¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuññwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ñanna. ¹¹ Ta lyevaahé, amá jaterja ervaunɗe áte edda á fe ñanna. ¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: “Náwa emnde na ta se gejante slera ba cekwaanɗuɗi ni, ka biyateraa shunɗu kalkale antara náza á ñere na ña váha deppe á maga slera áte zlaɗa á vaciya na!” ¹³ Amá edda á fe a ñwanante ge palle-aatare, a ba ñane á elvan ge ñane: “Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu? ¹⁴ Lyevaalya suley á ña, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á ña. ¹⁵ Emtu ankwa slepiyite mága slera an shunɗu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha adaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?” » ¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlaɓe ádaliye, a ba ñane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu ankwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Ankwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zlalá, a ba ñane á elvan ge itare: ¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. ¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zlenɗeliya itare áte dzanɗala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáyá.»

Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna *(Mark. 10:35-45)*

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara ñanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha ñalá ázeñara. ²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A ñwanante, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á ña wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am naɗafa á ña, palle keni á de shá njá am názlaɓa á ña.» ²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaɗa áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá ñwanante: «Ŋá dzegwándzegwa,» a ba itare. ²³ «Zlaɗa-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am naɗafa-aaruwa antara am názlaɓa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Tá aŋkwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am sleɗe-aha ñanna.»

²⁴ De cenarácena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre ñanna, a naba jaterhe ge ervaunɗe áte egdzar mama-aha buwa ñanna. ²⁵ A ɗaterthe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá aŋkwa á kwára larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá aŋkwa á mára hákuma-aatare am ekse. ²⁶ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ²⁸ Ba iya *Ura á emnde baɗemme keni, sanká geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)*

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa ɗaba Yaisu. ³⁰ Tá aŋkwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á unñule, cenarácena aŋkwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á ña zañervareze,» a ba itare. ³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a ɗaruɗe, amá itare ta farhe zlaɓe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zañervareze.» ³² A tsaahge ge Yaisu, a ɗaterthe á dezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?» ³³ Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá kátá ba ña nanna ice á ñere Yaakadada». ³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta ɗabete Yaisu.

21

*Yaisu á dem huɗe á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)*

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaranyara, zlauzle herzharanteherzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kerten kwá de bera úmá á ezzeñwa an ñguɗa, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sánsa.» ⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na aŋkwa a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye ankwá á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, ankwá á sawa áte úmá á ezzenwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baterna Yaisu. ⁷ Ta sanmehe úmá á ezzenwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzenwa-aha nanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Kwakya nálga, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma nanna. ⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu ankwá á dem huđe á Urusaliima maa, emnde bademme am huđe á berni nanna, tá ankwá á ndava geni ware nane zhele nanna. Bademme á huđe á ekse ba hayakhayake. ¹¹ Ta nwaterante ge dikele á emnde na tá dá daba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*
(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlana, antara emnde a shákwá kazlana am mashidi, a naba ngyaterse. A zadánve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar bademme. ¹³ Am iga á una nanna maa, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dahaná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá ankwá wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi nanna, a naba mbaterahe. ¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, a naba jaterhe ge ervaunđe. Adaba antara ba egdzara keni tá ankwá á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda.» ¹⁶ A ba male-aha nanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseka-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara sadadde, antara egdzara na tá áte erva na emtu?» ¹⁷ Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am huđe á berni bademme. Kwaye a zlalá á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda
(Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara ankwá á sá Yaisu á sem huđe á berni maa, nanaana waya. ¹⁹ Daaci a naa mama á nabugda áte we á unjule, a duhe á dem ekte á nabugda nanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda nanna, a ba nane: «Egdzere áte ka wá, gadfiru tá nánka.» Kertenj welasewele nabugda na bademme. ²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una nanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka ddekideki. ²¹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedfanaambedá ire á na á dem háye keni, sey á magaavemage. ²² Máki ankwá fetarfire á kure wá, ma kwa nála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ²⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dágave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an ñane?» ²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ²⁷ Adaba una ñanna, «Diyañerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlaɓe ádaliye ge elva an naraje na. A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe. ²⁹ A ñwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe. ³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ñanna. Ñane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka. ³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ñanna una a magaa názena a katanaa eddeñara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ñane zuññwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ñezla antara zaware-aha zuññwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure. ³² Adaba sámsa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ñane. Amá emnde a ñezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ñane. A ba am sarte na nakuránna duksa ñanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ñane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva (Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlaɓe ádaliye,» a ba Yaisu: «Ndza ankwa edda á há umele, a dzeɓaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe ñanna, daaci a yateraa fe ñanna bademme am erva ge emnde a slera, ñane a daa shula. ³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara. ³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe bademme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba dekideki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá. ³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zuññwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zuññwe. ³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge ñane. A ba ñane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte ñane. ³⁸ Amá ba ta puwete ice áte ñane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ñane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara ñanna watse á

gev ba náza á miya. ³⁹ Daaci má ta eksevaahe, ta danse áte iga a dala á fe ñanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?»

⁴¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Watse á zatervaareka ðekideki ge emnde a mándzawe ñanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unjule-aara na.» ⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Añkwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

“Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna baɗemme. Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna.” Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa ñanna. Watse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na. ⁴⁴ Nákwá ñanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyara nákwá ñanna ge ñane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare. ⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, aɗaba emnde baɗemme njarantenje Yaisu, geni ñane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an muñri á larusa (Luka 14:15-24)

¹ Yaisu añkwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlaɓe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: ² «Náwa názu á gárává an dem zlanna á Dadaamiya: Añkwa slekse, a magaa muñri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara. ³ Daaci a belaa walaadi-aha-aara, tá de ðanante emnde na ni tá se za ðafa á lariusire na, amá emnde ñanna kwalarevkwále sarka. ⁴ A belaa emnde umele zlaɓe ádaliye an nara-aara, a ba ñane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceɓa dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ñasla jipu na, an tsatsa duksa baɗemme, sawmbare á sem muñri á larusa! ⁵ Amá emnde na ta ðahateraa á dem muñri ñanna faranuka hyema ge una ñanna ðekideki, ta zlalehe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara, ⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse ñanna, ta magateraa palása, ta cebaa shifa-aatare. ⁷ Daaci jaaja ervaunɗe slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa ñanna, ta zu ekse-aatare baɗemme an kára. ⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Muñri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya ðaterɗaha na wá, tá fuka mázla-aara. ⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni ðawaterɗáhá, a se zaruze. ¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, baɗemme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe baɗemme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe baɗemme, a se nahete ge huɗe á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhárá emnde na a dáhateraa nane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nangyuwe á dem larusa. ¹² A ba nane á elvan ge nane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekwakemka am nangyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de eblyawanmeblye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slare-aara.» ¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba nane: «Kwakya emnde na á dáháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am hudé-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
(Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksa Yaisu áte elva. ¹⁶ Am iga á sawari-aatare nanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyanerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná nane, baaka lámbe á na áte ngahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na. ¹⁷ Daaci náwa ná ndava ázeña wá, ndanerdaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, ankwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?» ¹⁸ Amá kerten diyeddiye Yaisu mándzawire na ta kwamanaa itare bademme. A ba nane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwadítsagwada? ¹⁹ Marawiyánmárá emtsaade shungu na tá puwa hadáma an nane na.» Ta maranaa suley palle. ²⁰ A ba nane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shungu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?» ²¹ Ta nwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» ²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Ba vacite nanna zlafe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁵ Iyau, ndza tá ankwá dawalaa vuye ázenere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedehé, a yaa mukse na baaka egdzere. ²⁶ A mesele ge sledaba-aara, nane keni a kedehé, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse nanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni. ²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedehé ge mukse nanna keni. ²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

²⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekidéki. ³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, baaka gá mukse, ma nwashá keni baaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva nanna emtu?»

Adaba a ba ɲane áte eggye-aha á kure werre: ³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɲane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.» ³³ Baɗemme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenarácena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle. ³⁵ Ankwa ura palle am dágave-aatare wá, ɲane malum á *tawraita, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba ɲane á elvan ge Yaisu: ³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya baɗemme?» ³⁷ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ɲa an ervaunɗe á ɲa baɗemme, an shifa á ɲa baɗemme, an eɲkale á ɲa baɗemme. ³⁸ Yaikke ba una ɲanna am shairiya-aha á Dadaamiya, ɗemɗeme zlaɓe adaliye. ³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáráva na: Ewwáya sleriya á ɲa ba seke ire á ɲa. ⁴⁰ Am *tawraita á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Am tá ankwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ɲwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kena Dawuda keni ndza á ɗaháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Sheɗekwe Cuɗeɗɗe:

⁴⁴ “A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naɗafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ɲa tate á puwa sera á ɲa.”

⁴⁵ Máki ndza a ɗantaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlaɓe ádaliye ni á gev wulfe-aara na?» ⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ɲwananteɲwa. A fantau á ba am sarte ɲanna, ɓaaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu ankwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha*

(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha: ² «Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraita á Muusa ge emnde ákyiye. ³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare baɗemme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na ɗekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá maɲka áte una ɲanna. ⁴ Tá faterar gwatame ɗemɗeme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa ɗekideki ge melaterumele. ⁵ Baɗemme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhára emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzeɓemá am duksa ba seke laya, tá ɲuɗaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele ankwa áte zane-aha-aatare. ⁶ Ma am muɲri-ara keni itare tá kátá ba sleɗe na ni an ɗarádza jipu na.

Am mashidi keni slede-aatare sey á jauje ge náza á emnde bademme, ma ware keni á náterna. ⁷ Tá kátá emnde tá d'aháterá an "malum", tá gater use an ga ire am dágave á zlamaha. ⁸ Amá kure wá, vawaterteka baráma ge emnde geni tá d'ahákurá an malum-aha, adaba bademme á kure kwa ba egdzar mama, an'kwa Malum á kure ba palle. ⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada d'ekideki, adaba Eddekure ba palle an'kwa am samaya. ¹⁰ A d'aharakurka an male d'ekideki, adaba an'kwa Male á kure ba palle, ba nane una *Almasiihu. ¹¹ Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladí á kure. ¹² Ma ware una a kantaa ba nane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zlada á malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha (Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

¹³ «Witse zlada ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Witse zlada ge kure adaba kwá piyaterante dem *kwará á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((¹⁴ «Witse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar njwasha, daaci kwá slad'arve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Adaba una nanna, zlada á kure á de jauje ge náza á emnde bademme.))

¹⁵ «Witse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Witse zlada ge kure, adaba kwá an'kwa ja d'aba am larde-aha antara áte ire á haye-aha bademme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge d'aba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

¹⁶ «Witse zlada ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá tádfá wulfe-aha. Adaba a ba kure: Má ura zauze wada an *mashidi yaikke, baaka názu á maganmága, sey máki a zu wada an dindar na am mashidi na lauktu á ed'adaba wada-aara. ¹⁷ Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara nane am duksa-aha nanna? Amaana yaikke dindar na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cudedde an nane emtu? ¹⁸ Kwa bántsa kure zlabé adaliye wá: Má ura a zu wada an názu tá fa sadake átekwa wá, baaka názu á maganmága d'ekideki. Amá máki edda-aara a zu wada an sadake na átekwa na wá, á ed'adaba wada-aara nanna. ¹⁹ Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara nane am duksa-aha nanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá nane sadake nanna cudedde na he? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze wada an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu wada an duksa nanna ira sadake na átekwa na keni. ²¹ Edda una má zauze wada an *mashidi yaikke, a zu wada an mashidi ka palle. A zu wada an Dadaamiya na am mashidi nanna keni. ²² Edda una a zu wada an samaya, a zu wada an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi nanna keni.

²³ «Witse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara d'ale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá an'kwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá duksa yaikke na á kwaratersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire á ervaun'ce wá, kwá man'ka. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha nanna, baaka una kwá yanseye. ²⁴ Kure keni kwa wulfe-aha, kwá tada wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja

am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara ñane.

²⁵ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita an Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá bárá iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am huɗe-aara. ²⁶ Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábárá emtsaade huɗe á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tseɗañe.

²⁷ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bárá an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am huɗe-aara wá, an naha ba se á emtsa, an weshege-aha gergere. ²⁸ Kure keni kwa ba seke una ñanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha tá de ñezleka am shairiya
(Luka 11:47-51)*

²⁹ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá aɗkwa nderá irekhya á nabi-aha geni hayakuráñháya slera á eggye-aha á kure, kwá aɗkwa caɗa irekhya á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya, ³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze ñá aɗkwa am zamane á eggye-aha á ñere wá, ma ñá melateruka ge ceɓa shifa á nabi-aha. ³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta cebaa shifa á nabi-aha. ³² Naba magaumaɗa slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ñezla am shairiya, kwá duka á dem kára á jahanáma, a ba kure? Kwá ñezleka ɗekideki. ³⁴ Aɗaba una ñanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enjkale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceɓa shifa-aatare, emnde umele watse kwá zleñeláterá áte dzangala, emnde umele watse kwá slerpáterá an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertátaya am ekse-aha baɗemme. ³⁵ Daaci baɗemme á uzhe á emnde cuɗeɗɗe na ndza ta ceɓateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya baɗemme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cuɗeɗɗe antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. ³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Baɗemme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

*Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Luka 13:34-35)*

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jema egdzara-aara á dem ekta á zlambake-aara. Amá kwalakefwale. ³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba! ³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndahá elva a mbeɗa *mashidi yaikke
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, anƙwa á zlá lá maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na.» ² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una ɲanna kwá zharaná kure baɗemme na, watse á mbeɗa baɗemme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeɲara nákwá.»

Zlaɗa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezeńara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndaɲerndaha watse á magava am sarte-ara una ɲanna? Watse ná dise áte uwe ganakini herzha sawa á ɲa, an zle á duniya?»

⁴ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se keɗarakuraaka emnde umele. ⁵ Aɗaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se keɗa emnde kwakya. ⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka ɗekiɗeki. Sey á de magava una-aha ɲanna, amá zlaɓe zle á duniya ka emtsaade. ⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwára á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere. ⁸ Baɗemme á una-aha ɲanna, zlaɓe ba fakta á zlaɗa emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlaɗa á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceɓa shifa á kure. Emnde baɗemme tá de dá ba kelaadire ádete kure aɗaba zhera-aaruwa. ¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ɲanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare. ¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de keɗa emnde kwakya. ¹² Watse á kwakyevaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare. ¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara. ¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am huɗe á duniya baɗemme, watse tá maganaamaga seydire am larde-aha baɗemme, lauktu á sawa zle á duniya.»

Zlaɗa na baaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)

¹⁵ «Watse kwá nána duksa na ni tá ɗahána an shagerkire emtaɲka ɗekiɗeki na am tate á cuɗeɗe. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ɲanna ba shagera. ¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ɲanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huɗe á wa. ¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsuɲka á dem huɗe á bere ge hálá kazlaɲa-aara. ¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá naɲgyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zlaɗa á ɲwasha na watse tá á huɗe am sarte ɲanna, antara ɲwasha na tá an egdzara áte erva na! ²⁰ ɲalaunála Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepuwe! ²¹ Aɗaba watse kwakya jipu zlaɗa am sarte ɲanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zlaɗa ɲanna ɗekiɗeki. Á de jesarka keni zlaɗa na ni ta kalle an una ɲanna. ²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlaɗa ɲanna wá, ma andze á jauka ura

an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa nane.

²³ «Daaci am sarte nanna, ma a bakurnaa ware: Nawa anƙwa *Almasiihu áhuna, bi kwaya anƙwa áhuwa, liyauka elva nanna dƙidƙeki. ²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte nanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane tá keƙateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte enƙale. ²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye anƙwa *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa nane, a shebevaa ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare dƙidƙeki. ²⁷ Adaba ba seke mága á kárá á ráde á sawa am samaya, á fantau am geƙi dem pute keni ba nane na wá, watse sawa á *Ura á emnde baƙemme keni ba estuwa. ²⁸ Adaba am tate na ni anƙwa lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

*Sawa á *Ura á emnde baƙemme
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)*

²⁹ «Kertej am iga á zlaƙa nanna maa, vaciya á de gevge danjwe baƙemme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, baƙemme á ndzeƙa á názena áte samaya á de gejavtegeje ba nannare slede. ³⁰ Daaci tá de zhárá ba nalaama á *Ura á emnde baƙemme á sawa am samaya. Baƙemme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zhárá ba iya Ura á emnde baƙemme yá anƙwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara dƙemdemire. ³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na baƙemme.»

*Gáráva an nabugda má yaaya hyema anwaslire
(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)*

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ³³ Una keni ba duksa palle. Máki anƙwa á magava duksa-aha nanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha nanna. ³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba keƙa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keƙeka dƙidƙeki, sey má gevge.»

*Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)*

³⁶ «Elva á hárá á bere, antara sarte nanna wá, baaka slediya-aara dƙidƙeki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle nane Dada. ³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una nanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde baƙemme. ³⁸ Am sarte na zlaƙe samka yáwe á keƙa duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una. ³⁹ A se keƙateraaha ba estuwa yawe á keƙa duniya, farka hyema dƙidƙeki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde baƙemme keni, á de magava ba estuwa. ⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa

palle, palle-aatare yá yánya. ⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle. ⁴² Adaba una ñanna, njawinja á ba am niya á kure. Adaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na. ⁴³ Ankwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre dekideki, adaba wayaaka á demda neyle á dem huđe á há-aara. ⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danñwe ervaunđe-aara
(Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara ñane dzayye ervaunđe-aara, slenƙale zlaƙe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa huđe á há-aara bademme am erva ge ñane, á vatertá ñane náza za ge emnde na tá am huđe á há ñanna bademme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera ñanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁷ Rezege-aara bademme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera ñanna. ⁴⁸ Amá máki danñwe ervaunđe á sleslera ñanna wá, á naba bánba am ervaunđe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatse. ⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am huđe á há, á essha antara emnde a mbazla umele. ⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera ñanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka ñane dekideki, á sa am sarte na ni diyaaka ñane dekideki na. ⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera ñanna wá, náza enndaaka. Ba emtañkire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, ñane keni á ba am huđe-aara. Á de kyuwa-aara am tate ñanna, á de kerda ba sláre ge zladá.»

25

Naraje an gyaale-aha kelaawa

¹ «Daaci dem zlanƙa á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kára á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa. ² Emnde ilyebe am gyaale-aha ñanna baaka enƙale-aatare dekideki. Ilyeƙe-aatare keni, ta emnde a enƙale jipu. ³ Duwa á gyaale-aha na baaka enƙale-aatare na maa, ta haletaa ba kára-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir. ⁴ Amá gyaale-aha na tá an enƙale na wá, ta haletaa kára á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am huđe-aara. ⁵ Saaka edda á larusa ñanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bademme paruƙe háre.

⁶ «Am huđe á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezeƙara, a ba itare. ⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bademme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kára á fanus-aha-aatare. ⁸ Daaci: Kawaneruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kára-aha á ñere, a ba emnde na baaka enƙale-aatare na, tá elvan ge emnde a enƙale. ⁹ Ta ñwaterante ge emnde a enƙale, a ba itare tá elvan ge itare: Nere ñá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir. ¹⁰ Ba zlarzálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa ñanna, ta heƙetaa bere an tsekweram. ¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranerantewera bere, a ba itare.

¹² Amá a n̄waterante ge edda á larusa, a ba n̄ane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya d̄ekid̄eki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, ad̄aba diyakurka kwaskwe n̄anna, diyakurka sarte n̄anna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlan̄na á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á z̄lálá, a d̄etaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara. ¹⁵ A vante jekka deremke ilyebe ge slezun̄we-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzed̄a-aara, daaci ba z̄lálá-aara ge n̄ane. ¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyebe, kerten̄ a de mbed̄a erva an n̄ane, a shetaa riba jekka deremke ilyebe. ¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, n̄ane keni a shetaa riba jekka deremke buwa. ¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, n̄ane a de yese evege am haha, a hed̄em nalmane á zanwe-aara am hude-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahe ge zanwe á emnde a slera n̄anna, a d̄aterte ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare. ²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyebe na, a ba n̄ane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyebe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyebe. ²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge n̄ane: Ka sleslera á jirire, dzayye hude á n̄a. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaun̄de á n̄a palle; kazlan̄a na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya. ²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba n̄ane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa. ²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge n̄ane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaun̄de á n̄a. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaun̄de á n̄a palle; kazlan̄a na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare bad̄emme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba n̄ane á elvan ge n̄ane: Ambarka á n̄a male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma jan̄ka ba wulfe á duksa á n̄a keni, ká hálá ba duksa; ma teganka ba duksa á n̄a keni ká jáha ba duksa. ²⁵ Iya jiija lyawa, ndza ya hed̄em shun̄gu á n̄a am haha, náwa n̄ane duksa á n̄a. ²⁶ A n̄wanante ge zanwe, a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: Ka sleslera mándzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma jan̄eka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hálá ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jahá ba duksa, á ba ka? ²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am ban̄ kwa, daaci ma ya se lyiya nalmáne-aaruwa an yawe. ²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeṅara na, a ba n̄ane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeṅara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyebe, riba keni estuwa na. ²⁹ Ad̄aba edda una an̄kwa ázeṅara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka d̄ekid̄eki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara. ³⁰ Ngud̄i na baaka námpire-aara d̄ekid̄eki n̄anna maa, naba dawansede á degashe, de eblyawanmeblye á dem tate na ni tabed̄amme jipu na, á de kyuwa-aara am hude-aara, á de kerda ba sláre ge zlada.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde bademme am sleksire antara malika-aha-aara bademme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara. ³² Daaci bademme á emnde na tá am hude á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ñane emnde bademme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha. ³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am nadafa-aara, nawe-aha keni am nazlaba-aara. ³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am nadafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya. ³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaaha á dem mba á kure. ³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwime am nangyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am dangay, kwa duwa á de zharizhara. ³⁷ Daaci watse tá ñwanantenjwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza ña nák vaatara á wáká waya, lauktu ña vakte náza za na Yaakadada? Ña nák áme á wáká ndera, ña vakte yawe? ³⁸ Ña nák vaatara ka wayve am ekse á ñere, ña lyiyáká am mba á ñere? Bi ká an ukhyiye dey ña tsekwakeme am nangyuwe? ³⁹ Ña nák vaatara lapika, bi ká am dangay, ña de zharakzhára? ⁴⁰ Watse á ñwaterantenjwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha ñanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedaaatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una ñanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlaba-aara: Jawinaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlalawa á dem kára na baaka emtsa-aara defekideki, ta tsatsannaa ge Shaitaine antara malika-aha-aara na! ⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe; ⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka nangyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am dangay, dakurka á de zharizhára. ⁴⁴ Daaci watse tá ñwanantenjwa itare keni: Ndza ña nák vaatara á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melanerakuka na Yaakadada? Ndza ña nak vaatara ká lapika, bi ká am dangay, danjerka á de zharakzhára? ⁴⁵ Watse á ñwaterantenjwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurekwala magateraa una-aha ñanna ge emnde na cekwa ndzedaaatare na, magakuriyanka ba ge iya. ⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka defekideki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: ² «Diyakurdiya munri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am munri ñanna, tá de zleneliyá áte dzangala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ñanna am mba Kayafas ñane male á *liman-aha bademme. ⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksá Yaisu an nasherire, tá kedánaakeda shifa-aara. ⁵ A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una ñanna vaci munri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve, ⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ɲanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na aɲkwa á za dafa. ⁸ Ba ta naa una ɲanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunɗe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádza duksa na? ⁹ Ambane ka ma ta velu waye ɲanna, ma tá sha shunɗu kwakya an ɲane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!» ¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba ɲane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa ɲane na shagera jipu. ¹¹ Adaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá aɲkwa átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ¹² ɲane wá, waye na a puwiyaare ɲane na wá, tsatsiyaatsatse ge beɲiya am evege. ¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am huɗe á duniya baɗemme, baɗemme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda aɲkwa á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Daaci aɲkwa palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhera-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha, ¹⁵ a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunɗu kul keye, cappe ta puwanem am erva. ¹⁶ A fantau á ba am sarte ɲanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹⁷ Am váha zunɗwire na tá za muɲri na baaka shahi á makalá am huɗe-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá ɲá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?» ¹⁸ A ɲute ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am huɗe á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyephye sarte-aaruwa yá kátá za muɲri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á ɲa.» ¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa muɲri á Paska.

²⁰ Am iga a maɲgaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane. ²¹ A ba ɲane á elvan ge itare arge masane ɲanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.» ²² Daaci, baɗemme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?» ²³ A ɲute ge Yaisu, a ba ɲane: «Edda una ni erva á ɲere antara ɲane am tása na wá, watse á veliya ba ɲane. ²⁴ Iya *Ura á emnde baɗemme wá, baaka pekyaa-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zlaɗa jipu ge edda una ni á de veliyá ɲane, ambane ma yareka.» ²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ɲane keni, a eksetaa elva, a ba ɲane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ɲwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cufedɗe
(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá aɲkwa za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ɲane, «una ɲanna vuwa-aaruwa.» ²⁷ Am

iga á una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ñane á elvan ge itare. ²⁸ «Adaba una ñanna uzhe-aaruwa; a puvaa adaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una anwaslire am zlanña á Edderwa.» ³⁰ Am iga á una ñanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya. ³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunñwe arge kure á dem Galili.» ³³ A ñwanante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka d'ekideki.» ³⁴ A ñwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.» ³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una d'ekideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane

(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá d'ahaná an Gaicaimane na. A ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.» ³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ñane. Fantaufe wá, á tápá emtanñkire, á tápá ba zladá na ni an tsaka ire na am erwaunñde-aara. ³⁸ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka zladá na ni yá tapánka na am erwaunñde-aaruwa, yá tápá zladá á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre d'ekideki, sheraumishera ice ba shagera.» ³⁹ A zlalehe yiyiye cekwaanñgudí an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ñane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ña jinaaja zladá na ba yiyiye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ñane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey? ⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka paydá á vuwa.» ⁴² A daliye zlabé ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zladá ñanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ña.»

⁴³ Eptsa-aara zlabé ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre d'ekideki. ⁴⁴ A daliye zlabé ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ñanna ge keyire. ⁴⁵ Zlaurle wá, a eptsehe zlabé ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá ankwá puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erwa ge emnde a haypa. ⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ñane na, mí de yainuye.»

*Ta eksevaa estuwa Yaisu**(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)*

⁴⁷ Ba elva ṅanna keni zlaḅe zланаaka Yaisu wá, tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá ḁaba Yahuda ṅanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁸ Yahuda na a veluwa ṅane Yaisu na maa, kwaratersekwara nalaama á ṅgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ṅanna. A ba ṅane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá aṅkwa gan use ge ura ni, seke aṅkwa urire á ṅere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ṅane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewatse wá, a duhe ge Yahuda ṅanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ṅane á elvan ge ṅane, daaci á gan use an ervaṅḁe-aara palle agire. ⁵⁰ A ṅwanante ge Yaisu, a ba ṅane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahe. ⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tedese masalam-aara ṅane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle. ⁵² «Femfa masalám á ṅa am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ṅane. «Aḁaba emnde na tá teḁa masalam, itare keni watse tá kedaterá á ba an masalám. ⁵³ Diyaṅka ka yá dzegwándzegwa ḁaha Edderwa ge se meliyumele, ba seke ndáhámina ká zhárá ba malika-aha á wáva á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu? ⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Aḁaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ṅanna baḁemme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá aṅkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? ⁵⁶ Amá diyaweddiye geni baḁemme á mága ṅanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha aṅkwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baḁemme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke**(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ṅane male á *liman-aha. Mbate kertenṅ jarammeje malum-aha á *tawraita, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ṅanna. ⁵⁸ Piyer wá, a daa ḁaba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka ḁekideki. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am dáḁave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ṅanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baḁemme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ṅanaaṅa shairiya á emtsa. ⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de ḁatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ṅane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá, ⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ṅane: Yá dzegwándzegwa mbeḁánaambeḁa *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ṅane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva ḁekideki ka? Tá ndáhá uwe ṅane áte ka emnde na?»

⁶³ Amá a ḁu ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ṅane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?» ⁶⁴ A ṅwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ṅane á elvan ge ṅane. «Amá wá, á

katafke cekwaangudĩ watse kwá niina ya *Ura á emnde bademme yá njá am nadafa á Saksage na Slekse ba ñane na, watse kwá niina zlafe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.»⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ñane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ñane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ñane.»⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ñane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa d'ekideki.»⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante d'edekwa, emnde umele ta vavante babárva,⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ñane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu d'ekideki

(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Am sarte ñanna wá, Piyer ankwá á njá am dagela am huđe á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ñane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.»⁷⁰ Amá eksarka Piyer d'ekideki, a ba ñane á elvan ge kwatena ñanna á katafke á emnde bademme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya d'ekideki.»⁷¹ A tsete ge ñane ankwá á dete wakyiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezeńára. Ba a puwete ice áte ñane wá, a ba ñane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!»⁷² Piyer a naba kwaleve zlafe ádaliye, a ba ñane: «Náwa wađa-aaruwa máki diyandiya dawale ñanna. Ba jirire diyanka dawale ñanna.»

⁷³ Cekwaangudĩ am iga á una ñanna maa, ta gapte ge emnde na tá ankwá áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, adaba á ba áte nara á ña keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.»⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za wađa-aha, a ba ñane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ñanna d'ekideki.» Á ba am sarte ñanna wá, tsáktsákwalikwaa, á ba tsákálá.⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ñane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

¹ Weráwera ekse an enlyá werre wá, bademme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu. ² Ta naba puwete záwa áte ñane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ñane slekse yaikke am kwara ñanna, a fanaa ñgumna a Rauma.

Emtsa á Yahuda

(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ñane Yaisu na nanna ganakini ñgudarnyudá Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shungu-aatare kul keye na ndza ta vantaá áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cud'ed'ed' geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ñane: «Ázara lámbe á ñere áte una ñanna? Una á shá ba ka.»⁵ Yahuda a naba puwateranve shungu am *mashidi yaikke, a de zlenelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraitá ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.» ⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ñane, ge hedá wayve-aha am huđe-aara, ta naba shekweve. ⁸ Adaba una ñanna, sem vatena tá dáhá fe ñanna an fe á uzhe. ⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ñane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na, ¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ñane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu anƙwa á ndavanu elva ge Yaisu*
(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ñane elva ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ñane á elvan ge ñane. ¹² Am iga á una ñanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá anƙwa datsanve elva wá, Yaisu a naba dƙu we-aara mazla-aara. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ñane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ¹⁴ Amá Yaisu a dƙu ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu
(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa munri á *Paska wá, slekse anƙwa á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse. ¹⁶ Ay am sarte ñanna maa, ndza anƙwa slemanzawe umele am dangay, zhera-aara Yaisu Barabas. ¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jáháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?» ¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu anƙwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba ñane á elvan ge ñane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel ñanna dƙidƙeki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba ñane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabela ba Barabas, a jareja Yaisu.» ²¹ Slekse a ndavateruhe zlaƙe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa ñanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanernaabela ba Barabas.» ²² A ba ñane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dahaná an Almasiihu na?» Baɗemme-aatare ta ñwanante, a ba itare tá elvan ge ñane: «Zleñelezleñela áte dzañgala!» ²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zleñelezleñela áte dzañgala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá ñane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika dƙidƙeki, á shá ba kure.» ²⁵ Baɗemme á jáháva a ñwanante, a ba itare tá elvan ge ñane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á ñere antara egdzara á ñere.» ²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zleñelaná áte dzañgala.

Sawji-aha tá anƙwa á epsawa Yaisu
(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem huđe á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha bademme, tá á ba arge nane. ²⁸ Ta naba tsekwanse am nangyuwe-aara, ta tsekwanme am dira hanje. ²⁹ Am iga á una nanna maa, ta nderse dake, ta fadanse ire an nane ágire *dɔŋkaula, ta fanem zade am nadafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge nane: «Aska á ɲa, slekse á Yahudiya-aha!» ³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an nane am ire. ³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanje na, ta tsekwanme am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zlenjelanaa áte dzangala.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzangala á Yaisu. ³³ Daraada am tate nanna tá dɔháná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa, ³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla nanna keni aŋkwa duksa yaiyaihe am huđe-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka dɛkideki. ³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlaŋa-aara, ta zlenjelehe áte dzangala, ta tegaa kazlaŋa-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlaŋa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná nane ma uwe keni. ³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa nanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná adaba nane na áte naláwa, ta fetehe átire ge nane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba nane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.» ³⁸ Tá aŋkwa neyle-aha buwa ta zlenjelater átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am nadafa, palle keni am názlaɓa.

³⁹ Emnde a degáshe am tate nanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazole. ⁴⁰ A ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedanaambeda *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa ɲezlanaaka ba ka ire á ɲa? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á ɲa áte dzangala na!» ⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá: ⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ɲezla emnde umele, ire-aara wá, á taa ɲezlanaaka! Ábi nane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzangala na? Máki tsekwaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte nane. ⁴³ A bántsa nane a fetaare an Dadaamiya, nane *Egdza á Dadaamiya, mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya nanna á se melanumele!» ⁴⁴ Neyle-aha buwa na ta zlenjelaterhe áte dzangala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha nanna.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

⁴⁵ Daaci a tsekwa ge tabedammire an vacitire am huđe á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire nanna. ⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá aŋkwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á dɔha nabi *Ailiya.» ⁴⁸ Palle-aatare a tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ɲgudɛtaa áte

zade, a femhe am mbazla umele d̄an̄d̄ane ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe. ⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya ɲanna á se melanumele.» ⁵⁰ Yaisu a fu hula zlaɓe ádaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte ɲanna maa, aɲkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni aɲkwa á gajava, palaha-aha tateptate ba ɓaley ɓaley. ⁵² Irekhya-aha keni kertenj tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya. ⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya ɲanna wá, am sarte na tsetsa Yaisu am faya na, daremda á dem berni cudfedde, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ɲgumna a Rauma, antara male-aatare baɗemme tá aɲkwa ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga baɗemme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá aɲkwa ɲwasha keni kwakya am tate ɲanna. Ta tsaahē yiyiye, ta zhara názena ni aɲkwa á magava na. Nwasha ɲanna kwaye ta saa á d̄aba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera. ⁵⁶ Tá aɲkwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á ɲwasha ɲanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhara-aara Yusufa. Nane keni fetarfe áte Yaisu. ⁵⁸ A duhe ge Yusufa ɲanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva. ⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de faɗeme am kalpakane aɲwaslire tseɗaɲɲe, jeba á kalpakane ɲanna ba lefedde. ⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlaɓe ba uɲɲule á zlauzle-aara ge yá irekhya ɲanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya ɲanna, lauktu a zlala. ⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehe, wafke-aatare ba ndaɲɲe á deza irekhya na.

Sawji-aha tá aɲkwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu. ⁶³ A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ambarka á ɲa, yehaɲerteyeha názena a ndahanaa slefida ɲanna am sarte na zlaɓe an shifa. A bantsa ɲane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege. ⁶⁴ Ambane ká bela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye ɲanna. A de tedarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare ɲanna á de jauje ge una werre.» ⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha ɲanna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.» ⁶⁶ Daaci ba zlálá-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ɲgumna, ta ɓazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an enlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na. ² Ba watsewatse shekwaraaka ðekideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedá, a tsekwaá ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa. ³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kára á ráde. Nangyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni. ⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare ðekideki.

⁵ Amá nwasha na wá, a ba malika nanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa ðekideki, adaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlenjelaá áte dzangala na. ⁶ Amá nane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa. ⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba nane zunwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.» ⁸ Daaci ba zlalá-aatare ge nwasha na áte we á irekhya, ta zlalá á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlalá na wá, ervaunde-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlafe ádaliye.

⁹ Cekwaangudi wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge nwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá nane á elvan ge itare. Zhagade ge nwasha na ádezenara, ta kezlan ugje, ta nante sera, tá ankwá á eggala. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa ðekideki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlafe tá á ba átira zlala emtsaade nwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huðe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha. ¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shungu camballe ge sawji-aha na. ¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na nje nja am hare. ¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyanderdiya nje nzena ni nja de ndahaná nje, ba náza keni á shakuraaka ðekideki.» ¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shungu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida nanna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baterna Yaisu na. ¹⁷ Ba ta puwete ice áte nane, ta kezlan ugje, tá ankwá á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini nane ka. ¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba nane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni. ¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, magawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde. ²⁰ Kwarawatersekware maga fesarfira am názena ya fakuraara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá ankwá antara kure ma vaatara keni, dem halavuwa á duniya.»

Labare á higa na a puwetaa MARKUS

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

¹ Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya: ² Anƙwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya: «Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɲa, á tsatsakaná ɲane baráma.

³ Zlabe á daliye a ba ɲane: Anƙwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unɲule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndedde.»

⁴ Am iga a una ɲanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ɲanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ɲane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ɲane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nanɲyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgje á ezlegwame, ndza á nguɗa ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁷ A baa ɲane am waazu-aara: «Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ɲanna an hakuma ba ɲane arge iya, ba ge sadanse kimake am sera keni hyanefka ya defekideki. ⁸ Iya, yá anƙwa á magakurá baptisma an yawe, amá ɲane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde.»

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22)

⁹ Á ba am hare-aha ɲanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwará á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun. ¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa wertehe ge samaya, anƙwa á tsekwa Shedekwe Cufedde á setarge ɲane ba seke takala. ¹¹ Cekwaangudi wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ɲanna, a ba edda-aara á elvan ge ɲane: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

Shaitaine anƙwa á bada Yaisu

(Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13)

¹² Cekwaangudi am iga á una ɲanna wá, Shedekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba. ¹³ Hare kul ufade á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufade ɲanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ɲanna.

Pukura-aha á Yaisu zunɲwe ta ufade

(Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Ngudarnɲuɗa Yuhanna am dangay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwará á Galili, a de fantau ge balaterá labare á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde. ¹⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá, hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwará-aara, magaumága tuba, lyauvalya labare á higa.»

¹⁶ A gapte ge Yaisu cekwaangudi a d'ába we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmeɲara Andere. Tá aɲkwa á puwa narre-aatare á dem yawe adaba itare ta emnde a sluwa kelfe. ¹⁷ Daaci a naba daterd'áhá Yaisu: «Sawmbare d'abawid'ába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba ɲane á elvan ge itare. ¹⁸ Ba watsewatse, ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa ɲanna, ta d'ába Yaisu.

¹⁹ Ta gapte ba cekwaangudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmeɲara Yuhanna tá am paare á yawe, tá aɲkwa á tsatsa narre-aatare. ²⁰ Daaci a naba daterd'áha Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta d'ába Yaisu.

*Yaisu ɲgyainsengye shaitaine am ura
(Luka 4:31-37)*

²¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ɲanna ta zlala á dem huɗe á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepuwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya. ²² Itare ta mága ba najipu-aara, adaba ɲane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawrait, amá edda á elva ɲanna ba ɲane, á kwaraterse á ba an hákuma.

²³ Vacite ɲanna maa, ndza aɲkwa ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare, ²⁴ a naba fu hula zhel ɲanna, a ba ɲane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeɲere? Niya á ɲa ka se kedanekerkeɗa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudedɗe na belakaa Dadaamiya na.» ²⁵ Yaisu a naba valarhe ge shaitaine ɲanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Duɗe we á ɲa, sesse am zhel na ba kina!» ²⁶ Daaci a naba slakalapte ge shaitaine am zhel na, a fu hula an ndzedá-aara bademme, a sesehe am ɲane. ²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenajeránka jeba á tsaha na, naɲeránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!» ²⁸ Kertey hyaranmehye labare á Yaisu am kwára á Galili bademme.

*Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere gergere
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a d'aba tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta d'abaterd'ába tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa. ³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedanuhe. ³¹ A duhe ge Yaisu á deɲara, a de ɲanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha máɲgaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu. ³³ Bademme á emnde a huɗe á ekse saresse, ta se jamme áte we á wakiya ɲanna. ³⁴ Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a ɲyanse shaitaine-aha kwakya am emnde. Vaterteka baráma d'ekid'eki ge shaitaine-aha ɲanna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware ɲane keni.

*Yaisu aɲkwa á ja d'aba an waazu
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an irenjlya, a zlalehe á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa. ³⁶ Daaci ta naba dábemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerde, ta de tataya tate na átekwa. ³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge nane: «Degiya emnde bademme tá anjwa á tatayaktátaya jipu!» ³⁸ Amá a njwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Mi zlalawa á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha njanna keni, adaba a siyaa ba una njanna.» ³⁹ Mázla-aara ba zlalá-aatare, ta fantau ge já daba am kwará á Galili bademme, anjwa á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, anjwa á njya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

Yaisu mbanaambe slederve
(*Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16*)

⁴⁰ A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge njala ázeñara, a ba nane á elvan ge nane: «Má wayak-wayá wá, ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ⁴¹ Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte nane, a ba nane á elvan ge nane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ña.» ⁴² Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve njanna metedde. ⁴³ Amá lauktu á belanaabela wá, a tedfanánte hyema ba shagera, ⁴⁴ a ba nane á elvan ge nane: «Balananseka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmárá ire á ña ge *liman, vanteva sadake á ña ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á ña á katafke á emnde bademme ganakini mbakmbe.» ⁴⁵ Amá nane, ba zlala-aara wá, a de balse labare njanna áza emnde bademme. Adaba una njanna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á njá á ba am kaamba yiyiye an ekse, tá duwa ba emnde ádezeñara, á sawa am tate-aha gergere.

2

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(*Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26*)

¹ Haraahare cekwaangudí wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem huđe á Kafarnahum, cenarancena emnde ganakini saasa, anjwa am mba. ² Daaci kwakya nalga a se jamme am huđe á ha njanna, sete we á wakyiya keni baaka slede dekideki ge kwakyire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ³ Á ba am sarte njanna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiya-aara, ta saa sepanaa emnde ufade am dagave-aatare. ⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu adaba kwakyire á nalga. Daaci ta naba dafalte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru njanna am ndanñire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bademme. ⁵ Náña Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba nane á elvan ge edda una lapika na: «An bára haypa-aha á ña bademme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá anjwa malum-aha á *tawraitá umele á njanja am tate njanna. Malum-aha njanna ta fantau ge dzamanaa am ervaunđe-aatare, a ba itare: ⁷ «Kwaye zhel na anjwa á lyyia slede á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándzegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?» ⁸ Kertenj a naba diyeddiya Yaisu názena tá anjwa á dzamaná itare, a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunđe á kure? ⁹ Ázara una tsaftsafe jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An bára haypa-aha á ña, bi baná: Tsettse, eksanteksa egdera á ña, ezzlala an sera á ña?»

¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba nane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: ¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á na, ezslala á da.» ¹² Kerten tsettse zhele na á katafke-aatare bademme, a eksante egdera-aara, a naba zlalá. Bademmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza nanjeránka jeba á una defideki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

Náwa ndza a fantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yaisu a naba eptsa adaliye adete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe adezenjara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga á tsetse-aara áhuwa, a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhera-aara Laiwi, a ba nane á elvan ge nane: «Tsettse, sawa, defidába.» A naba tsa Laiwi, a dába Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anjwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi njanna, ta naba záná atirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, adaba kwakya jeba á emnde njanna ta daa daba Yaisu. ¹⁶ Tá anjwa *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraita, ta naa Yaisu anjwa za dafa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za dafa antara jeba á emnde njanna?» ¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá anjwa tsufá ndera, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge nane: «Labára pukura-aha á na tá ekseka ndera?» ¹⁹ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni anjwa zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa ndera defideki. ²⁰ Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjyuwe an baukta anjwaslire, adaba máki á venyaná an una anjwaslire, una anjwaslire na á tedá emgyegwe a nanjyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlabe adaliye, tá puweka mbazla anjwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla anjwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na anjwaslire.»

Ba Yaisu una edda á vaci puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dagave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na. ²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu:

«Labára pukura-aha á ña tá maga duksa na an piya vaci puwansepuwe?»
²⁵ A naba ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Èkkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ñateraaja waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu? ²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ñanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha palle za tapiske ñanna. A mágava una ñanna am zamane á Abiyatar ñane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe á daliye: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepuwe nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepuwe. ²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepuwe.»

3

Zhele an emtsa erva-aara (Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlafe á daliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erva-aara vacite ñanna. ² Am mashidi ñanna maa, tá an kwa emnde na tá tsagwacfa ba Yaisu, ta fantau ge zhára Yaisu an enkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe, lauktu ma tá puwar elva adaba una ñanna. ³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde bademme.» ⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mágá uwe *tawraitá an kwaskwe á puwansepuwe? Mágá maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, kefa ura he?» Ta naba hefu we-aatare ñwarka. ⁵ Jaaja ervaunfe á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ñanna wantewa jipu. Daaci a ba ñane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erva á ña.» A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ⁶ Mazla-aara ba zlalá á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá kecfanaakedfa shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlalá ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta dabanáa ádehuwa. Emnde ñanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, ⁸ antara am kwara á Yahudiya bademme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun. Emnde ñanna bademme ta se á ba áza Yaisu adaba cenarácena labare-aara. ⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatataya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde. ¹⁰ Adaba ñane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezenara, geni tá fetefa erva-aatare áte ñane. ¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte ñane maa, reppe ta naba mbedfa am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekka una ka *Egdza á Dadaamiya.» ¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndzedfa geni a ndaharka elva áte ñane dfekideki, ma ware ñane keni.

Yaisu an kwa á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Am iga á una nanna maa, Yaisu a d'etaa emnde na a wayateraa nane, ta d'ála emnde nanna antara nane áte egdza wa. ¹⁴ Ate wa nanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a daateraa an emnde a bela. A dzeraterse ganakini tá nja antara nane ba kelaazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde. ¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á ngya jini-aha am ura. ¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela nanna: Simaun nane una Yaisu a fante zhera á Piyer, ¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, adaba itare ta emnde a ica ervaunde watsewawse; ¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlafe ádaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-aha-aara. ²¹ Am sarte na cenarácena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedesetefe am dagave-aatare.

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²² Tá anjwa malum-aha á *tawraita am emnde nanna ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, ta bantsa itare: «Anjwa *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am nane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vanta ba slekse á shaitaine-aha nanna hákuma ge ngyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a daterte bademme á dezenjara, a vaterte elva an naraje, a ba nane á elvan ge itare: «Á sáwá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na? ²⁴ Am kwará á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaleka hákuma mazla-aara. ²⁵ Zlafe ádaliye, am huđe á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, huđe á há nanna á zlaleka mazla-aara. ²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwará-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu anjwa á sla Shaitaine an slendzedá, a ba nane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzedá, máki eksevaaka emtsaade slendzedá a puwanse erva ákataliya, lauktu nane á zá há-aara bademme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á haypa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándzawe na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya bademme. ²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándzawe áte Shedekwe Cufedfe wá, baaka yanarye ge nane d'ekideki. Adaba haypa-aara nanna náza ba ge d'ekideki.» ³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Am iga a una nanna maa, ta semhe ge tara emmenjara, antara egdzar mama-aha á njara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de d'ante. ³² Am sarte nanna kwakya emnde ázenjara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá anjwa á ndaváká tara emmenja, antara egdzar mama-aha-njara ágashe.»

³³ A njwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Ware nane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázenjara, a ba nane á elvan ge emnde bademme: «Náwa tara

emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba ñane, emmerwa ba ñane.»

4

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yaisu a daliye zlaɓe á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una ñanna, a njema am paare, ñane áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye ñanna. ² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ñane á elvan ge itare: ³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. ⁴ Am sarte na aɲkwa á puwa nalkame ñanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte uɲɲule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe ɲgelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaaka ire. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an uɲɲule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul uɲkwahe kul uɲkwahe, ekte-aha umele zlaɓe ádaliye ta yayaa deremke deremke.» ⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki aɲkwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázeɲara, ta juwa ba emnde umele-aatare antara pukura-aha kelaawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara. ¹¹ A ɲwaterante, a ba ñane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje. ¹² Estuwa, ma tá aɲkwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka dekiɓeki; ma tá aɲkwa á cenaná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseka dekiɓeki. Adaba itare, baaka wedere-aatare an daba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na? ¹⁴ Náwa maana á naraje ñanna. Slepuwa wulfe ñanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya. ¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke uɲɲule. Tá cenvaacena elva á Dadaamiya, amá kerten á sawa shaitaine, á tsakse elva ñanna am itare. ¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenarácena elva á Dadaamiya, kerten tá lyiyaná á ba an higa. ¹⁷ Amá tá vanteka sleɓe ge elva á Dadaamiya ñanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zlaɓa adaba elva ñanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse. ¹⁸ Emnde umele zlaɓe ádaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, ¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlaɲa á duniya, antara waya á nalmane kwakya, ira waya á duksa-aha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare, á maɲka nampire

ɔfekidɛki. ²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na sleɔe shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an ervaunɔe-aatare palle, elva nɔanna á maga nampire am itare. Emnde umele anɔkwa nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

Naraje an kára á fanus
(Luka 8:16-18)

²¹ Yaisu a farhe zlaɔe ádaliye ge tsakaterá elva, a ba nane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kára á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á unɔmbar tasa? Baaka ɔfekidɛki, sey tá zlenjelaná á ba áte tate-aara. ²² Daaci diyaweddiye ganakini baɔemme á názena an sheɔe kina, watse á sesse ásegashe. Baɔemme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde baɔemme. ²³ Edda una, máki anɔkwa hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlaɔe ádaliye a ba nane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure baɔemme na. Aɔaba baɔemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una nɔanna ge kure keni. Baira á de januje nane am una kure kwá magaterán ge emnde. ²⁵ Edda una máki anɔkwa ázenara na wá, watse tá de fanaarfe zlaɔe adaliye ge nane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázenara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlaɔe ádaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara. ²⁷ Daaci nane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbera á ba segashe, anɔkwa á wala, baaka názu a disaa nane am huɔe-aara ɔfekidɛki. ²⁸ Baɔemme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve. ²⁹ Má welasewe, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, aɔaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli
(Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɔe ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwara á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde? ³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. Nane wá, cekwa ba nane am wulfe-aha baɔemme. ³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am sheɔekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena. ³⁴ Baɔemme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara baɔemme.

Yaisu a ekhyaa válale
(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ba vacite nɔanna herzha manɔaripu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibze haye ádehuwa-aara.» ³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate nɔanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa nane am huɔe-aara, amá paare-aha umele keni ndza anɔkwa áhuwa. ³⁷ Cekwaanɔgudí wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye nɔanna, a maganaa nane wádza á haye á ba an ndzedá haa a nante paare

an yawe. ³⁸ Yaisu nane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge nane: «Malum, mí kefa ni baaka lambe á na?» ³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba nane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahe ge válale, tseriyye sledfe ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una nanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfire á kure áte ya emtu?»

⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena nane una ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

5

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine (Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Am sarte na icaransice haye nanna maa, daraada áte iga a guwa nanna. Tate nanna wá, am kwara á Gairasaine-aha. ² Ba a tsekwese ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhya-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu. ³ Zhele nanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhya-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasa nane, ma an tsavaytsavaye keni. ⁴ Adaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye, amá a bataahe bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa ná zhel nanna dekideki. ⁵ Vayi vacika á já á ba dába am dagave á irekhya-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwá.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara, ⁷ a fu hula an ndzedá-aara bademme, a ba nane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka adaba Dadaamiya, tasle á na, fiyemka am zladá!» ⁸ A ndanaa adaba uwe una nanna, adaba a ndaase elva-aara Yaisu, a ba nane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!» ⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhele nanna, a nwanante, a ba nane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adaba na vayye.» ¹⁰ Zhele nanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha nanna, a njarinja á ba am kwara nanna.

¹¹ Am tate nanna maa, ndza ankwá walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa, ¹² jini-aha nanna ta fantau ge njala Yaisu, a ba itare tá elvan ge nane: «Tasla á na, vanjerteva ka baráma, ná de njá am nabezhe-aha na.» ¹³ Yaisu a naba vaterte baráma nanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha nanna. Nabezhe-aha nanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa nanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe nanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a huđe á ekse bademme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate nanna ge de zhára názena magaavmage. ¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhára ba zhel na ndza an jini-aha am nane na á njá, an enkale-aara ba lanje, a tsekweme am nangyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága nanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel nanna, antara kefa á nabezhe-aha na. ¹⁷ Amá itare, ta njala Yaisu geni a dedde am larde-aatare ba dekideki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba d'álme am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni nane keni a ed'faba. ¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba nane á elvan ge nane: «Eptsepsa á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zezarzi-aara na a zakvaara nane na bademme ge emnde á kure.» ²⁰ Daaci ba z'álá á zhele nanna, a de fantau ge bala labare-aara am kwara na tá d'ahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cenaa labare-aara na tá maga najipu.

*Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)*

²¹ A eptsehe z'ábe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya z'ábe ádaliye ázenjara. ²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhera-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, ²³ a fantau ge njala ázenjara, a ba nane á elvan ge nane: «Tasla á nja, sawa fetefa erwa á nja áte egdza-aaruwa mukse lapika, adaba herzhe á degashe shifa am nane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.» ²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara nane, kwakya emnde ta daa á d'abaná ádehuwa, tá ámbera e'beca áte baráma.

²⁵ Ndza anj'kwa mukse am dagave á emnde nanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. ²⁶ Kwakya z'áda na a shanaa mukse nanna áza dauktar-aha. A ked'aa nalmane-aara bademme, aley shanka njulmire d'ekideki, sey ba á farfe. ²⁷⁻²⁸ De cenáncena mukse nanna labáre á Yaisu maa, a ba nane: «Una wá, ma ya de fete erwa-aaruwa á ba áte nanjyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde nanna, a de fete erwa-aara áte nanjyuwe á Yaisu á kya iga. ²⁹ Kerten a naba icevhe ge kela á uzhe-aara nanna, ba nane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte nanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am nane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga nanna, a ba nane á elvan ge itare: «A gejantaa ware nanjyuwe-aaruwa?» ³¹ Ta njwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zh'ará dikele á emnde nanna tá becak'beca na ni, a gejaktaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharaterahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una nanna. ³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme. ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Mbakaambe fetarfire á nja egdza-aaruwa, ez'z'álá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu z'ábe á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba nane á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa d'ekideki, naba fetarfe ka.» ³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma d'ekideki ganakini tá d'abaná emnde ádehuwa, sey ta d'abanaa ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba nanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtanj'kire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka d'ákwa. ³⁹ A demhe ge Yaisu á dem hu'fe á há, a ba nane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtanj'kire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.» ⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara

antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara njane á dem bere na á zlava am huđe-aara egdze na. ⁴¹ Daaci njane a de njanaa ba erva ge egdze na, a ba njane á elvan ge njane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsettse.» ⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze njanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci bademme tá maga ba najipu-aara. ⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka dfekefeki. Am iga á una njanna, a ba njane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

6

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu (Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am huđe-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara njane. ² Samsa kwaskwe á puwansepuwe maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi njanna. Am sarte na cenarvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte njane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme njane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá njane na! ³ Ábi ba njane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-njara njwasha keni ta ba am dagave á miya.» A piyatertaa ba una njanna ge fetare áte njane, baaka umele. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am huđe á há-aatare, antara vara-aha-aara, ira emnde a ekse-aara bademme wá, tá feka zherwe áte njane.» ⁵ Daaci magaaka najipu-aha kwakya am ekse njanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraahe. ⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adfaba baakire á fetarfire á emnde a ekse njanna.

Am iga á una njanna maa, a naba tse am ekse njanna, a zlálá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha njanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am tate palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa. ⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba njane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shungu keni am lyiba. ⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.» ¹⁰ A ba njane á elvan ge itare zlafe á daliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am mba na máki lyarakurvaalya am huđe-aara na, dem sarte á zlálá á kure am ekse njanna. ¹¹ Má lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una njanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ¹² Daaci ba zlálá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba. ¹³ Ta ngyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika vuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe bademme.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma (Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu adaba bademme á emnde tá ndáhá ba nane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya. Adaba una nanna an hákuma á mága najipua-aha gergere.» ¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlafe adaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá nane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenancena sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba nane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte nane, amá a tsetaa ba nane nanna am faya!» ¹⁷ A bateraa una nanna adaba ndza a ndahanaa ba nane nanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahe, ta puwete zawa áte nane, ta de belema am danggay. A ngudfanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna; adaba Hirudus nanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip. ¹⁸ Amá ankwá á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una nanna zlayeka defekideki. ¹⁹ Adaba una nanna Hirudiya wayaaka zhára Yuhanna an shifa defekideki, baaka ba pute-aara ge já shifa-aara. ²⁰ Adaba Hirudus wá, nane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, adaba diyaadiya ganakini Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna ankwá á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa eccena-aara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaá munjri, daaci a naba dante galipa-aha-aara, antara male-aha á sawji-aha ira male-aha umele am kwara á Galili. ²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de shekelaterante ge male-aha na a dahateraa slekse na. Hayaranháya jipu tara slekse an emnde-aara bademme. A naba banánba slekse ge gyaale nanna, a ba nane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.» ²³ A naba zanu wada-aara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezege-aara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmenjara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmenjara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.» ²⁵ Kertenj a semhe áseza slekse, a ba nane á elvan ge nane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ²⁶ Una nanna namaari-aareka defekideki, amá dzegwánka kwalarkwale adaba wada na a zanuwa nane á katafke á emnde-aara na. ²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem danggay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zlálá á sawji na, á dem danggay na, a de ica ire áte Yuhanna, ²⁸ a sanán ge gyaale nanna am kwatame. Duwa á gyaale nanna, a de vante ge emmenjara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de hedehe.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)*

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe bademme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde. ³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zlálá emnde na, baaka ica-aatare defekideki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba sarte á za náza za keni ta shanka defekideki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta baaka emnde na, kwá de puwansepuwe cekwaanjudi.»

³² Daaci ta naba deme am paare, ba zlálá-aatare á dem tate na ta baaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare. ³³ Amá naraterna emnde kwakya

am sarte na tá zlála na, daaci ta naba diyatersediye, ta d'abateremhe an sera. Emnde umele keni saresse am ekse-aha gergere, ta d'abateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zunḡwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezeḡara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya. ³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeḡara, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Degey baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba. ³⁶ Ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.» ³⁷ A ḡwaterante ge Yaisu, a ba ḡane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge ḡane: «Ká kátá ḡá de shekwatérá náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?» ³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge itare: «Kwá an depaiḡ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Depaiḡ á ḡere aḡkwa ilyeḡe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.» ⁴⁰ Daaci ta naba njateraahē emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyeḡe kul ilyeḡe. ⁴¹ Zlauzle una ḡanna maa, Yaisu a naba halante depaiḡ ilyeḡe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiḡ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una ḡanna a tegateraa kelfe-aha na keni. ⁴² Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huḡe-aara náza zá na, aley jauje zlaḡe adaliye. ⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depaiḡ antara kelfe ḡanna wára kelaawa ju buwa. ⁴⁴ Kezlakula á emnde a zá náza zá ḡanna wá, tá maga zála debu ilyeḡe.

Yaisu á zlála an sera áte ire á haye
(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka d'ekideki am iga á una ḡanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunḡwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaadē emnde.» ⁴⁶ Puwateraapuwa emnde maa, a naba d'alete áte egdza wa, a de maga maduwa. ⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzlála pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa ḡanna ba ḡane palle. ⁴⁸ Á zhára pukura-aha-aara á sawa áte wa ḡanna wá, tá baka paare an zladá jipu, á magatérá palasa effeya á eptsatérá á dem iga. An ireḡlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, ḡane á zlála á ba an sera-aara áte ire á haye ḡanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye. ⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara aḡkwa á zlála an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ⁵⁰ Itare bademme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kertenḡ a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!» ⁵¹ Daaci a naba d'aleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaahē ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga najipu. ⁵² Adaba degdege ire-aatare jipu, cenaránka itare najipu na a maganaa an depaiḡ na.

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ba ebzarubze haye wá, tá am haha á Gainaizarait, daaci ta ngudaa paare-aatare áte we á guwa. ⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu. ⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde. ⁵⁶ Bademme á tate na ni a de tsekwaá átekwa Yaisu, ma a de tsekwaá am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse bademme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde bademme, ta ñalateruñale geni tá fetefa erva-aha-aatare á ba áte we á nangyuwe-aara keni. Daaci bademme á emnde na ni ta fete erva-aatare áte ñane mbarembe.

7

Elva a nađe á eggye-aha werre (Mat. 15:1-9)

¹ Am iga á una ñanna maa, *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita umele ta sawa am Urusaliima ta se jamme áza Yaisu. ² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu dafa an erva a liya, bararaaka emtsaáde áte una ta kwaratersaa am nadina-aatare. ³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dafa an erva a liya ðekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaáde. Estuwa tá ankwá maga duksa á eggye-aha-aatare an enkale-aatare bademme. ⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dafa ðekideki, máki tsakaraaka yawe. Ankwá zlađe kwakya nađe á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlaña na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una ñanna, ta duwa Farisa-aha antara malum-aha á tawraita á deza Yaisu, ta de ndavanundave, a ba itare: «Labára pukura-aha á ña tá fansarka ge názena ta kwarañersaa eggye-aha a ñere, tá naba zá dafa an erva a liya na?» ⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Una wá, ba jire á Aisaya, adaba ndza maganaamaga ñane nabiyire áte kure kwa emnde na. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Emnde na wá, tá ankwá á galiya á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá ankwá jáháva ðeme am sera-aaruwa, amá una ñanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nađe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zlađe ádaliye Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá ankwá fansar ge nađe-aha á emndimagwaha.» ⁹ A ba ñane á elvan ge itare zlađe ádaliye: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nađe-aha á emndimagwaha. ¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba ñane: Dematervedeme tara emmeña an eddeña. Ma ware una a ndaase elva yaiyaihe áte eddeñara bi áte emmeñara, edda-aara a njeka an shifa ðekideki. ¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddeñara bi ge emmeñara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini ankwá duksa ma andze yá melaku an ñane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá, ¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddeñara bi ge emmeñara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure. ¹³ An una ñanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nađe-aha á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha ñanna kwá maganá kure.»

Kazlanja na á badza ura an Dadaamiya
(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera. ¹⁵ Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((¹⁶ Edda una máki anjwa hyema-aara, a cenevaacena.))

¹⁷ Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje ñanna. ¹⁸ A ñwaterante, a ba ñane: «Iyau, kure keni kwaasau zlaɓe shakuranka enjale-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini baaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu? ¹⁹ Adaba una ñanna á duka á dem erwaunde, amá á dem huɓe, á segashe zlaɓe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara ñanna wá, ganvege náza za bademme ba halal. ²⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya. ²¹ Adaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am erwaunde á ura. Á berhaná ba una ñanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa, ²² á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ngudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire. ²³ Daaci bademme á duksa-aha ñanna, á segashe á ba am erwaunde á urimagwe, á badzaterá ba una ñanna an Dadaamiya-aara.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mat. 15:21-28)

²⁴ Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zlála á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka sheɓe. ²⁵ Anjwa mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cenaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezenara, a de kezlanaa ugje, ²⁶ a fantau ge ñala Yaisu geni a ñgyainsengye shaitaine ñanna am egdza-aara. Mukse ñanna wá, mukse á Yahudiya ka, ñane mukse á Yunaniñkau am emnde á Siraufiniki. ²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara dafa. Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, una zlayeka d'ekid'eki.» ²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á egdzara.» ²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ŋwakteñwa shagera. Naba zlála á da, baaka shaitaine am egdza á ña mazla-aara.» ³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, baaka shaitaine am ñane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unñule-aara

³¹ Am iga á una ñanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zlála á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá dahaná an Ekse Kelaawa na praatte, ge sete we á haye á Galili. ³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unñule-aara keni. Daaci ta ñala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe. ³³ Daaci Yaisu a sanse zhel ñanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba ñane palle, a shaɓanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara, ³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzedá; «Aifata,» a ba ñane á elvan ge zhel ñanna. Amaana: A wartewára hyema-aha á ña. ³⁵ Ba seke ndaha á miya na kerten wartewára hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unñule-aara. ³⁶ Amá Yaisu a

fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una nane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de false labare nanna kwakya áza emnde. ³⁷ Daaci bademme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Bademme á názena a maganaa nane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lanje!»

8

Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufade (Mat. 15:32-39)

¹ Am sarte nanna maa, ta semhe ge emnde umele zlafe ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza Yaisu. Am baaka náza za áza emnde nanna, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: ² «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka. ³ Máki puwanateraapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyiye.» ⁴ Ta nwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde na?» ⁵ «Ankwa wanyara depain ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. Ta nwanante, a ba itare: «Ŋá an depain vuye.» ⁶ Daaci: «Njawinja am haha,» a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. Nane a halante depain-aha vuye na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaache, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa depain na ge emnde. ⁷ Ndza ankwa egdza kelfe-aatare zlafe ádaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya arge kelfe nanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá kelfe nanna keni ge emnde. ⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte hufe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta halante jugena-aara keday vuye. ⁹ Emnde nanna keni ta vayye tsa, tá maga debu ufade.

Am iga una nanna maa, Yaisu a naba puwateraache, ¹⁰ nane a demhe am paare antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlala á dem kwara á Dalmanuta.

**Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise nane átekwa* (Mat. 16:1-4)

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá elvan ge nane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maraneranmára najipu palle geni ná diyeddiye átekwa.» ¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedá, a ba nane: «Labára nane emnde a zamane na tá tataya ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni tá marateranmára mazla-aara.» ¹³ Mazla-aara ba tse-aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlafe ádaliye ásete we á guwa á sehuna-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus* (Mat. 16:5-12)

¹⁴ Am tse-aatare nanna maa, pukura-aha ta naba viyaa náza zá, tá á ba an depain palle ázetare. ¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi á makala maa, a fater magiya, a ba nane á elvan ge itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!» ¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una Malum, adaba nana viyaa depain.» ¹⁷ Diyeddiye Yaisu názena tá ndahaná itare, a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwa bantsa kure, adaba kwa

viyaa depaiŋ? Kwaasau zlaɓe diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa cenvaaka? Kwaasau zlaɓe shakuránka enkale? ¹⁸ Kwá á ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hyema á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha ¹⁹ á ba áte depaiŋ ilyeɓe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ilyeɓe na. Kwa halante jugena-aara wára wanyara?» Ta ŋwanante: «Wára ilyeɓe,» a ba itare. ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Depaiŋ vuye na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ufaɗe na mu, kwa halante jugena-aara keday wanyara?» Ta ŋwanante: «Keday vuye,» a ba itare. ²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni kwaasau zlaɓe diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Puwetepuwa erva á ŋa áte zhel na tasla á ŋa, geni a mbembe.» ²³ Yaisu a naba ŋá zhel ŋanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-aha ge zhel na, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ká anƙwa nanna emtu?» ²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba ŋane: «Yá anƙwa nanna emnde tá anƙwa zlála, amá ta ba seke nafa-aha.» ²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara zlaɓe ádaliye am ice, mazla-aara a naba ŋyaingyesaa ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una ŋanna, anƙwa á nanna ba lanŋe. ²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ezzlála á da, eptseka á dem huɗe á ekse na mazla-aara.»

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na (Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)*

²⁷ Am iga á una ŋanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlála á dem ekse-aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á zlála maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?» ²⁸ Ta ŋwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlaɓe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A ŋwanante ge Piyer, a ba ŋane: «Ba ka una ka *Almasiihu na.» ³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya (Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Am iga á una ŋanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba ŋane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zlaɗa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare buwa ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² A ndaterse una ŋanna ba parakke, shebaaka. A naba ɗahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva ŋanna. ³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Aɗaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ŋa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a ɗante pukura-aha-aara antara emnde bademme, a ba ŋane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawáyá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekiɗeki. A eksanteksa dzanƙala-aara, a ɗabiɗába

an ɲane. ³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zlaɓe adaliye. ³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na baɗemɓe keni wá, ázara námpire-aara ge ɲane máki kedanaakeda shifa na á katafke na? ³⁷ Emtu watse aɲkwa názu ura á de várá shifa-aara an ɲane emtu? Baaka ɗekideki. ³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranveptsa iga ge Dadaamiya, wayarka fetaara áte ɲane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dágáve-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde baɗemɓe keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha cuɗeɗɗe, an yaikkire á Edderwa.»

9

¹ Yaisu a farhe zlaɓe adaliye ge ndaaterndaha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá aɲkwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

Eptsaptepetsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

² A magaa hare aɲkwahe am iga á una ɲanna maa, Yaisu a ɗetaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele sladɗe, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɲane ka mazla-aara. ³ Nanɓyuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Nanɓyuwe-aara ɲanna wulwule jipu. ⁴ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá aɲkwa ndaha elva antara Yaisu. ⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, ɲere keni ɲá aɲkwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ɲá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» ⁶ A ndaase elva ɲanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná ɲane. Adaba itare pukura-aha keye ɲanna gazlargazla jipu. ⁷ Cekwaanɓuɗi wá, a naba tsekwateraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba ɲanna. A ba edda-aara: «Una náwa ɲane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná ɲane.» ⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázeɲara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ɲanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am huɗe á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde baɗemɓe am faya.» ¹⁰ Faransarfe am elva ɲanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe ɲane tsete am faya na a ndahanaa ɲane na?» ¹¹ Adaba una ɲanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawrait, sey máki eptsapta nabi *Ailiya emtsaade?» ¹² A ɲwaterante, a ba ɲane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ɲanna, á eptsa Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ɲane duksa baɗemɓe. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zladɗa kwakya *Ura á emnde baɗemɓe, watse tá epsawanaapsawa emnde? ¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsapta Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte ɲane. Una ɲanna daada á ba áte una á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

Yaisu ɲgyansenɓye jini am egdzere
(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraita áza pukura-aha umele na. Tá anƙwa gajawe malum-aha á tawraita antara pukura-aha na am dagave-aatare. ¹⁵ Baɗemme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhagade ádezenara, ta de yainuye an use. ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?» ¹⁷ A ɗwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba ɗane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, aɗaba anƙwa jini am ɗane, á piyante ndaha elva. ¹⁸ Jini-aara ɗanna, ma a tsete am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ugɓalyaiye, á kerɗa slare, á wulesewule vuwa-aara ƙanɗelanɗe. Ya ɗala pukura-aha á ɗa ganakini tá ɗgyansenɗye jini ɗanna am ɗane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, ɓaaka fetarfire á kure ɗekidɗeki! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunɗe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɗanna ge iya!» ²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezenara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza ɗanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ugɓalyaiye am mbuwe-aara. ²¹ Yaisu a ndavanu ge eddenara, a ba ɗane: «A fanantau am sarte-ara?» A ba eddenara: «A fanantau daga am sarte na zlaɓe egdzere cekwa. ²² Ba kelaa ma tsetse jini-aara ɗanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kára, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá, tasla á ɗa zanɗerwarze, melanɗerumele.» ²³ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni anƙwa fetarfire-aara wá, ɓaaka názena ni á gevka na.» ²⁴ Kerten ɗwaterɗwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba ɗane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á ɗa meliyumele am huɗe-aara.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhára ba tá anƙwa kela emnde ásezetare, a naba valarhe ge jini ɗanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezɗalálá, salika á sem ɗane ɗekidɗeki.» ²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am ɗane. Amá ba seke ɓaaka shifa am ɗane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamtsa egdze na.» ²⁷ Amá Yaisu a ɗanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahɗe ge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Labara dzegwanɗeranka ɗere ɗgyesaa jini ɗanna?» ²⁹ A ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ɗgyansá an maduwa.»

Yaisu anƙwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)

³⁰ Daaci tsaretse am tate ɗanna, ba zlalá-aatare á dem tate umele, ta degashe am huɗe á Galili praatte. Am sarte ɗanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa. ³¹ Aɗaba anƙwa á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² Ba palle cenaranka pukura-aha elva-aara ɗanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

*Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)*

³³ Am iga á una nanna maa, daraada am Kafarnahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara bademme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?» ³⁴ Amá ta hedfu ba we-aatare, baaka ura á ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare. ³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke nane slekataliya á emnde bademme, antara walaadi á emnde bademme.»

³⁶ Am iga á una nanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge nane, daaci a ba nane á elvan ge itare: ³⁷ «Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

*Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba nane
(Luka 9:49-50)*

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, nje wá, na naa ura umele á ngyá jini-aha am emnde an zhera á na, amá na naba piyante, adaba nane palle á miya ka.» ³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhera-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya. ⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka tsawe ásete miya wá, ura á miya ba nane. ⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhera-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha lad'a-aara.»

*Haypa wá, náza a gwágweseka
(Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2)*

⁴² Zlabe ádaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara nanna ta fetaare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá ngud'anem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ngulma ba una nanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erva á na an'kwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle, arge una ká njá an erva-aha á na bukerde, amá ká dem kára á jahanama, kára na á emtseka dekideki na. ((⁴⁴ Jahanama nanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.)) ⁴⁵ Máki sera á na an'kwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á na bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na. ((⁴⁶ Jahanama nanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.)) ⁴⁷ Zlabe ádaliye, máki ice á na an'kwa á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice nanna. Ámbane ká dem zlanna á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á na bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na. ⁴⁸ Jahanama nanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kára názu am edda-aara, ma emtake, ma emtan'ka keni, ba seke náza elleña á maraná nane emtakire á fale. ⁵⁰ Elleña wá, duksa ngelama. Amá máki elleña nanna baaka dan'dan'ire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge dan'dane zlabe ádaliye? Baaka pute dekideki. Adaba una nanna,

marausemare duksa ngelama am kure, njawinja an hairire am dagave á kure.»

10

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mat. 19:1-12; Luka 16:18)

¹ A naba tsete ge Yaisu am tate nanna, a zlalá á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázenara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba nane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte nanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezenara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadáná átekwa. A ba itare tá elvan ge nane: «Vantevahe *tawraita barama ge zhele geni á belanaabela mukse-aara?»

³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a ndavaterundave, a ba nane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una nanna?» ⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele nanna á puwanante nalmesheri á ica nika ge mukse, á vanteva am erva.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una nanna adaba ba degdegire á ire á kure. ⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”. ⁷ “Adaba una nanna zhele á ya tara eddenara an emmenara, tá njá antara mukse-aara. ⁸ Itare ta buwa nanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka mazla-aara, tá geva ba vuwa palle. ⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva nanna zlahe adaliye. ¹¹ A ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa nane. ¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

Yaisu a gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erva a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara nanna. ¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervaunde, a ba nane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterteka, yawáterya, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwará á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, nane á taa demka ddekideki.» ¹⁶ Am iga á una nanna, a naba lyevaa egdzara á dem erva-aara, a puwaterar erva, a gaterar barka.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, ankwá á zlalá maa, a duhe ge zhele umele ádezenara á ba an zhagade, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁸ A nwanante ge Yaisu, a ba nane: «Labára ká dhahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle. ¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba nane: Jeka shifa, manka gwardzire,

ileka, maŋka seydire á fida áte ura, zlermekka duksa á ura, dematervedeme tara eddeŋa an emmeŋa. Ábi diyakdiya una-aha ŋanna baɗemme.» ²⁰ A ŋwete, a ba ŋane: «Una ŋanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni ŋanaaŋa.» ²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewayá jipu am ervaunɗe-aara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvale názu am rezege á ŋa baɗemme, tegatertega shunɗu-aara ge talage-aha, ekka watse ká shánsha laɗa-aara am samaya. Daaci sawa ɗabiɗaba.» ²² Ba a cenaa una ŋanna wá, puwaapuwa vuwa-aara, ba eptsá iga-aara, a zlála an dzámá ire campaukkwe, aɗaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlaɗa jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.» ²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva ŋanna jauje ge ndzedá-aatare. Amá ŋane a fateraarhe zlaɓe ádaliye, a ba ŋane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlaɗa jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlaɗa ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlaɗa ba náza á sleberba zlaɓe ádaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁶ Ba ta cenaa una ŋanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ŋezlesenɗle ɗekideki.» ²⁷ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka ŋane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Kwaye ŋere, yaŋeránya duksa baɗemme, ŋá ɗaba ba ka.» ²⁹ A ŋwete ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare baɗemme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-ŋara zala an ŋwasha, bi emmeŋara, bi eddeŋara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa aɗaba zhera-aaruwa antara aɗaba labare á higa wá, ³⁰ ba jirire á de shansha zlaɓe ádaliye una-aha ŋanna baɗemme ma huɗe deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-ŋara zala an ŋwasha, ma emmeŋara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Baɗemme á de shansha zlaɓe ádaliye á ba am duniya na. Amá wá, zlaɗa keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na. ³¹ Amá emnde kwakya ta zunɗwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Yaisu aŋkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á ɗala á dem Urusaliima. Yaisu wá, ŋane á katafke, pukura-aha-aara tá aŋkwa ɗabaná á kataliya, ta yiye cekwaanɗuɗi antara ŋane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá ɗabaterɗaba na keni, tá á ba an lyawa ŋanna. Yaisu a ɗante pukura-aha-aara zlaɓe ádaliye ádezeŋara, a ndaateraahe zlaɓe ádaliye názena watse á de shá ŋane, ³³ a ba ŋane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, ³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

*Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, náwa ña se ñala ázeña, máki ñá shansha barama-aara.» ³⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?» ³⁷ A ba itare: «Máki á bashañerɓasha ervaunɗe á ña wá, má watse de njakiinja am yaikkire á ña wá, ñá kátá palle á ñere á de ñjá am naɗafa á ña, palle á ñere keni á de ñjá am názlaba á ña.» ³⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaɗa áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlaɓe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?» ³⁹ Ta naba ñwanante: «Ñá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ñwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ñane á elvan ge itare: «Witse kwá de shá zlaɗa á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure. ⁴⁰ Amá elva a de ñjá am naɗafa-aaruwa antara názlaba-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Sledɗe-aha ñanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cenarácena una ñanna pukura-aha umele kelaawa na maa, ta naba ica ervaunɗe áte tara Yakuba antara Yuhanna. ⁴² Cenáncena Yaisu, a ɗaaterɗe baɗemme-aatare ádezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá anɗkwa á kwára larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá anɗkwa á mára hákuma-aatare am ekse. ⁴³ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ⁴⁵ Adaba ba iya *Ura á emnde baɗemme keni, sanká geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Yaisu a vante ice ge Bartimawus
(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá anɗkwa á zlála am ekse ñanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta ɗabaterɗaba. Anɗkwa ura wulfe zhera-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá anɗkwa ɗabaná itare na, ge ñala áza emnde. ⁴⁷ Am sarte na cenáncena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge ɗaha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a ɗuɗe, amá ñane a far ká kwara, a ba ñane: «Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁹ Daaci a tsahe ge Yaisu, a ba ñane: «Daɗfaha, á sawa.» Ta de ɗante wulfe na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á ɗakɗaha, sawa ásezeñara.» ⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watsewatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhagade. ⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe, a ba ñane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.» ⁵² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Naba zlála á da, mbakaambe fetarfire á ña.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a ɗabete Yaisu.

11

*Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)*

¹ Herzharanteherzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá, kwá de bera egdza á ezzenwa an ɲgudá, zlaɓe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawanamba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlaɓe ádaliye.»

⁴ Mazla-aara ta naba zlala, ta de bera ezzenwa áte ɲgudá áte wakyyiá á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela. ⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzenwa na?» ⁶ Ta ɲwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ɲanna, ta sawa an ɲane. ⁷ Ta sanaa ezzenwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzenwa ɲanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina am fe, itare keni ta se pelanse. ⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni, baɗemme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na. ¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwará á wulfe á eggyemiya *Dawuda na watse mí njá am huđe-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Sleksa ba ɲane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem huđe á Urusaliima, a zlalá ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsá á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, adaba anƙwa á sawa vayiya.

*Yaisu a nyainyainve mama á nabugda
(Mat. 21:18-19)*

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá anƙwa á eptsá zlaɓe ádaliye. Ate baráma maa, ɲanaaɲa waya Yaisu. ¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyye cekwaanƙuɗi an itare, a naba duhe geni ámbane anƙwa egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ɲanna, amá shanka ba názara keni átekwa, sey a jauwa ba hyema, adaba sarte a yá á nabugdeka. ¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda ɲanna, a ba ɲane: «Ekka wá, gaɗɗiru tá nánka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ɲanna baɗemme.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke
(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)*

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlaɲa antara emnde a shekwa-aara am huđe-aara, a naba ɲgyaterse ásegashe. A zaɗanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar. ¹⁶ A piyaterte ge emnde a degashe an kazlaɲa am huđe á mashidi, ge dáná á dem tate umele. ¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse názu am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dahaná an bere á mága maduwa á emnde baɗemme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cenaa una ɲanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge keda shifa á Yaisu. Damda lyawa am itare, adaba bademme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa ɲane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am huɗe á berni antara pukura-aha-aara bademme.

Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza Dadaamiya
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Makuralla-aara an enlya-waabere maa, ta naba eptsehe zlaɓe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewele antara uksuwe-aara bademme. ²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda ɲanna. Daaci a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ezzhárá emtsaade, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emtsamtsa bademme.» ²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá, ²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa ɲane na: Tsetse áhuna, de eblyemembye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtaarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge ɲanna adaba kure. ²⁴ Adaba una ɲanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa ɲanna zlauzle, sey ba kwá shansha. ²⁵ Daaci máki kwá anƙwa á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini anƙwa slehaypa an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((²⁶ Amá má kure kwá yateraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.))»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?
(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Saremsa zlaɓe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu anƙwa á jaɗaba am mashidi ɲanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá ira male-aha á larde ádeza Yaisu, ²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktáa ware baráma-aara?» ²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ³⁰ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptsama ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.» ³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an ɲane? ³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazlaɗa zlaɓe.» Ta kuva emnde jipu adaba bademme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya. ³³ Adaba una ɲanna, «Diyarjerká», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

12

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba ɲane á elvan ge itare: «Anƙwa ura umele a ica fe-aara, a dzeɓaa náfá á inabauhi am huɗe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfá, ira bere á edda á ufa fe ɲanna, daaci a yateraa fe ɲanna bademme am erva ge

emnde a slera, nane a daa shula. ² Samsa sarte á egdza a náfa maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaanpara am egdzara á náfa na. ³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera nanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey. ⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. Nane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe. ⁵ Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlafe adaliye. Nane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye nane názena ta magaterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zlada, umele ta jaa ba shifa-aara. ⁶ A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge ebbela-aara, egdza-aara ba ge nane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba nane. A ba nane: “Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte nane.” ⁷ De samsa egdza-aara nanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná nane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara nanna á de gev ba náza á miya. ⁸ Daaci ta eksevaa egdza-aara nanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

⁹ Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe nanna? Ay degiya watse á se ceba emnde nanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele. ¹⁰ Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Ba nákwá nanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme.

¹¹ Kwaye nane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa nanna.

Ábi ndaakursende naraje nanna.»

¹² Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte nanna, adaba diyardiya ganakini á bálá nákwá nanna á ba áte itare. Amá a wateraa lyawa átuge emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zlálá, ta yanhe.

Elva á hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³ Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadáná an nane. ¹⁴ Ta duhe ge emnde nanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyanerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á na átuge ice á emnde, baaka lambe á na áte ngahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba unjule á Dadaamiya ge emnde. Ndaanernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, ankwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dekideki, ná eppuwa emtu, ná puweka he?»

¹⁵ Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwadítságwada? Sawiyansa shungu yá nanaana.»

¹⁶ Ta naba de sanaa shungu na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shungu na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta nwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Bademme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara nanna.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare:

¹⁹ «Malum, anƙwa a puwamitaa Muusa, a ba ɗane: má keƙaakeda egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse ɗanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na keƙaakeda na. ²⁰ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba keƙehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, ɗane keni a naba keƙehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, ɗane keni ba lahe ɗanna. ²² Itare vuye na ta gaa ba mukse ɗanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an ɗane, lauktu á keƙá. Am iga-aatare, a keƙa ge mukse na keni. ²³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware mukse na palle? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ɗane palle!»

²⁴ A ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe áte barama? Adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni ƙeƙiƙeƙi. ²⁵ Adaba máki tsarettse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma ɗwasha keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde baƙemme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetaa Muusa áte elva a dake emtu? Adaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. ²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɗane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

*Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?
(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)*

²⁸ Anƙwa malum á *tawraitu umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, ɗane a nanna ganakini ɗwaterterɗwa Yaisu shagera. Daaci ɗane keni a naba duhe an ndava-aara ádezenjara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya baƙemme?» ²⁹ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba ɗane palle una Yaakadada. ³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ɗa an ervaunƙe á ɗa baƙemme, an shifa á ɗa baƙemme, an enƙale á ɗa baƙemme, ira an ndzedá á ɗa baƙemme. ³¹ Eccena zlaƙe ádalije náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á ɗa ba seke ire á ɗa. Baaka una á ju ge una-aha ɗanna.»

³² A ba malum á tawraitu na á elvan ge Yaisu: «Una wá, ɗwakterɗwa shagera, malum. Elva á ɗa na ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba ɗane palle una Dadaamiya, baaka umele. ³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an ervaunƙe-aara baƙemme, an enƙale-aara baƙemme, an ndzedá-aara baƙemme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una ɗanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.» ³⁴ Nanna Yaisu ganakini a ɗwanante á ba an unɗule-aara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Eƙka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una ɗanna, baaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

**Almasihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda
(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)*

³⁵ Daaci Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba ɗane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraita *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara? ³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shefekwe Cufedfe, a ba ɗane: A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naɗafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ɗa tate á puwa sera á ɗa.

³⁷ Dawuda an ire-aara a ɗahanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bademme á dikele á emnde ɗanna, ta cenanvaa á ba an higa.

*Yaisu anƙwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita*

(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Daaci am sarte na anƙwa á vaterte sera á elva-aha, a ba ɗane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane saɗaɗfe, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza á emnde bademme na. Ma am muɗri keni, itare sey tá de kátá ba slede na ni an ɗáráɗza jipu na. ⁴⁰ Emnde a za ɗwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slaɗanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlaɗa-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Daaci a njehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem huɗe-aara na, á zhára emnde tá anƙwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhára dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu. ⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele ɗane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa. ⁴³ Daaci Yaisu a ɗante pukura-aha-aara, a ba ɗane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ɗane talage ba jipu na wá, ɗane a puwum náza-aara, jauje ge náza á emnde bademme. ⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, ɗane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bademme.»

13

*Yaisu á ndáhá elva a mbeɗa *mashidi yaikke*

(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge ɗane: «Malum ezzhara emtsaɗfe jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwá-aha-aara na bademme.» ² A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ká nanna una ɗanna bademme na wá, watse á mbeɗa bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeɗara nákwá.»

Zlaɗa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndanɗire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá anƙwa ázeɗara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ɗanna, a ba

itare tá elvan ge ñane: ⁴ «Ndanerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ñanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se keðarakuraaka emnde umele. ⁶ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ñane ba iya. Daaci tá se keða emnde kwakya. ⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka ðekideki. Sey á magaavemage una-aha ñanna, amá zlaðe zle á duniya ka emtsaaðe. ⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáva. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ñanna wá, zlaðe ba fakta á zlaða emtsaaðe, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlaða á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Adaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seyðire áte iya á katafke-aatare. ¹⁰ Amá wá, sey máki cenaráncena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya baðemme, lauktu á zla duniya. ¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaundaha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate ñanna. Adaba una ñanna elva á kure ka, á de vakurta ba Shedekwe Cufedðe. ¹² Am sarte ñanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de ceðarateraceða. Dada-aha keni tá de vaterta ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de ceðarateraceða. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceða ba shifa-aatare. ¹³ Emnde baðemme tá de dá ba kelaadire áðete kure adaba zhera-aaruwa. Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwaa-ara wá, á lyelye shifa-aara.»

*Zlaða na ðaaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)*

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá ðaháná an shagerkire emtañka ðekideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera). Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huðe á wa. ¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsuñka á dem huðe á bere ge hálá kazlaña-aara. ¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nangyuwe-aara. ¹⁷ Watse á tsaame kwa zlaða á ñwasha na watse tá á huðe am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na! ¹⁸ Nalaunála Dadaamiya ganakini a gevka lámare ñanna am sarte á ekhye. ¹⁹ Adaba watse kwakya jipu zlaða am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zlaða ñanna ðekideki. Á de jerka keni zlaða na ni ta kalle an una ñanna. ²⁰ Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlaða ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane tá átuge ñane na.

²¹ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurnaa ware: Náwa ankwá *Almasiihu áhuna, bi kwaye ankwá áhuwa, lyiyauka elva ñanna ðekideki.

²² Adaba watse tá jesaareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am

sarte ṅanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá keƒateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte enjkale. ²³ Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfa am vuwa zlauzle.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ «Am iga a hare-aha á zlaƒa ṅanna maa, vaciya á de gevge danṅwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, ²⁵ terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ṅarṅare slede. ²⁶ Daaci watse tá zhára ba iya *Ura á emnde bademme yá anƒkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara dɛmɛmire. ²⁷ Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha bademme.»

Gáraƒa an nabugda, má yaaya hyema anwaslire
(Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ²⁹ Una keni ba duksa palle. Máki anƒkwa á magava duksa-aha ṅanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁰ Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha ṅanna. ³¹ Tara samaya an haha wá, tá nabe keƒa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keƒeka dɛkideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mat. 24:36-44)

³² «Amá elva á hára á bere, antara sarte ṅanna wá, baaka slediya-aara dɛkideki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaaka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ṅane Dada. ³³ Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte ṅanna. ³⁴ Una ṅanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlalá, á faterem huƒe á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far slera na á de maganá ṅane, á vante sawari ge slewufa á wakyiya, geni a peka hare dɛkideki. ³⁵ Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á há átekwa na. Bi watse á sá an mangaripu, bi an huƒe á vayiya, bi an ireṅlya, bi an enlya. ³⁶ Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare. ³⁷ Elva ṅanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde bademme. Daaci bademmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

14

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ A juwaa ba hare buwa tá maga muṅri á *Paska antara muṅri á depain na baaka shahi á makala am huƒe-aara na. Am sarte ṅanna maa, male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá, tá anƒkwa tatayaná á ba an ndzedá dabari ganakini tá eksevaksá Yaisu á ba an nasherire, tá keƒanaakeda shifa-aara. ² A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una vaci muṅri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(*Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8*)

³ Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve. Tá arge dfaa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá dahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye nanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu. ⁴ Emnde na tá anjwa áhuwa nanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunde, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na? ⁵ Ábi ma andze tá naba veluvele ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginaa nane na shagera jipu. ⁷ Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ⁸ Mukse na wá, nane maginaamaga názena ni a dzegwanaa nane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlauzle ge beliya am evege. ⁹ Yá ndaakur ba jirire, am huđe á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda anjwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6*)

¹⁰ Am iga a una nanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, nane keni ba palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. A duhe ge nane ádeza male-aha á *liman-aha, a de bateraa á kátá velateru Yaisu. ¹¹ Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge nane: «Watse njá vakte nalmane.» Daga á ba am sarte nanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(*Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30*)

¹² Am váha zunjwire na ni tá zá muñri na baaka shahi á makala am huđe-aara na wá, tá cebán ba vacite nanna egdza kyawe á *Paska. Ta ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge nane: «Ká kátá njá de tsatsakaná áme dfaa á Paska?» ¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba nane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem huđe á ekse, kwá de já ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, dbaudaba á dem mba na á duwa nane. ¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na njá de zá dfaa á Paska am huđe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹⁵ Daaci nane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlaña am huđe-aara bademme, kwá de tsatsamiya dfaa á muñri am huđe-aara.» ¹⁶ Daaci ba zlálá ge pukura-aha na á dem huđe á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baterna Yaisu na. Ta tsatsaa dfaa á muñri am bere nanna.

¹⁷ Am iga a manjaripu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara. ¹⁸ Am sarte na tá anjwa á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá dfaa átirpalle na.» ¹⁹ Daaci bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A njwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Watse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha kelaawa ju buwa na náwa má zá dfaa am tása palle na. ²¹ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey

ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá watse zladá jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane ma yareka.»

Masane Cufedfe

(Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²² Am sarte na tá ankwá zá masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.» ²³ Am iga a una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare bademme sharushe. Am sarte na tá ankwá esshá, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁴ «Una ñanna uzhe-aaruwa a puvaa adaba emnde kwakya, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey watse yá de shá ba una anwaslire am zlanna á Dadaamiya.» ²⁶ Am iga á una ñanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlalá ádete ire á Wa Anyaranyará.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha tá de zadevzade.” ²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunñwe arge kure á dem Galili.» ²⁹ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Ma yarakaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka defekideki.» ³⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.» ³¹ Amá a farhe zlafe adaliye Piyer, a ba ñane: «Yá ndaaka una defekideki. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni bademme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Am iga á una ñanna maa, daraada am tate umele tá dahaná an Gaicaimane. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.» ³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á zlalá antara itare á dem tate ñanna. Daaci a fantau ge tápá emtanñkire, antara zladá na ni an tsaka ire na am ervaunñde-aara. ³⁴ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka zladá na ni yá tapanka am ervaunñde-aaruwa na, yá tápá zladá á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka hare defekideki, sherauseshere ice ba shagera.» ³⁵ A zlalehe yiyiye cekwaangudí an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a ñala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zladá ñanna ásete ñane. ³⁶ A ba ñane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeña. Tasle á ña, jinaaja zladá na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á ña arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba ñane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka ñara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey? ³⁸ Pauka hare! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Adaba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.»

³⁹ A zlaléhe zlaḅe ádalíye, a de magaa ba maduwa-aara ṅanna. ⁴⁰ Eptsa-aara zlaḅe ádalíye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka ḅasha háre ḁekíḁeki. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, ḅaaka názu tá ṅwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsa ge keyire, a ba ṅane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá aṅkwa á puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare ṅanna, iya *Ūra á emnde baḁemme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴² Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa ṅane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴³ Ba elva ṅanna keni zlaḅe zланаaka Yaisu wá, kertenj tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá ḁaba Yahuda ṅanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁴ Yahuda na a veluwa ṅane Yaisu na maa, kwaratersekwara zlauzle nalaama á ṅgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ṅanna. A ba ṅane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá aṅkwa gan use ge ura ni, seke aṅkwa urire á ṅere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ṅane, naba eksauváksa, ṅawanaaṅa ba shagera, má kwá danda na ḅelawanaaka.» ⁴⁵ Ba samsa Yahuda ṅanna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba ṅane, á gan use an ervaunḁe-aara palle ágire. ⁴⁶ Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahe.

⁴⁷ Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tedese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa ṅane: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? ⁴⁹ Ábi kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá aṅkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? Amá diyaweddiye geni una ṅanna a gev ba geni, a gevge názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

⁵⁰ Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baḁemme, ta naba yánhe.

⁵¹ Aṅkwa dawale umele a ḁaba Yaisu maa, ṅane a duwá á ba an gwadfaa-aara áte vuwa. Ta ekseksa ṅane keni, ⁵² amá a naba yateraa gwadfaa am erva, ba zhagade-aara an ukhyiye dey.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha baḁemme. Kertenj jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraita baḁemme am mba á liman ṅanna.

⁵⁴ Piyer wá, a daa ḁaba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka ḁekíḁeki. A de demhe á ba á dem riya á liman ṅanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá aṅkwa cena kárá, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baḁemme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ṅanaaṅa shairiya á emtsa. ⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de ḁatsanve fida ge Yaisu, amá ḅaaka názu ta eksanaa áte ṅane. ⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare: ⁵⁸ «Zhel na degey ndza ṅa cenáncena am mbuwe-aara a ba ṅane: Yá naba mbedánaambedá *mashidi yaikke na ta nderanaa emndimagwaha na, yá nderaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem

hude-aara, á bina.» ⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde bademme, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva d'ekideki ka? Tá ndáhá uwe nane áte ka emnde na?» ⁶¹ Amá nwaaka Yaisu, a d'u ba we-aara. A ndavanuhe zlafe ádaliye ge liman na, a ba nane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?» ⁶² A nwanante ge Yaisu, a ba nane: «Ane, ya nane ba ya. Amá bademmire á kure na, watse kwá niina zlafe ádaliye iya *Ura á emnde bademme, yá njá am naɗafa á Saksage na Sleksa ba nane na. Zlafe ádaliye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.» ⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara. A ba nane: «Una wá, nja baaka an wedere á seyde umele mazla-aara. ⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-aara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare bademme-aatare, «Una wá, nanaa shairiya, a njeka an shifa d'ekideki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaihe am ice ge Yaisu, ta faɗanse ice an kacekaca, ta vavante d'edekwa, a ba itare tá elvan ge nane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer nane diyaaka Yaisu d'ekideki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlafe ba nja-aara am áhá-aara, am hude á há nanna. Daaci a duhe ge palle á kwatena-aha á *liman nanna ádezetare, ⁶⁷ a naa Piyer á cená kára, a zharaa Piyer ba shagera, a ba nane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu nanna, ura Nasarátu na?» ⁶⁸ Amá eksarka Piyer d'ekideki, a ba nane á elvan ge nane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya d'ekideki. Elva á nja na á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate nanna, a zlala ásete wakyiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni. ⁶⁹ Cekwaangudí wá, kwatena na nanna Piyer zlafe ádaliye, a ba nane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya nane na keni, ba palle-aatare.» ⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka nanna. Shekwaashekwa cekwaangudí a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara d'ekideki, ka keni ka ba palle-aatare. Adaba ekka keni, ka ura Galili.» ⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za waɗa-aha, a ba nane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale nanna d'ekideki.» ⁷² Ba nane keni zawze waɗa wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Adaba a bananba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuwá.

15

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38)

¹ Daaci makuralla-aara á ba an enlya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraitá ira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na bademme. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu. ² A ndavanu ge slekse, a ba nane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A nwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba nane á elvan ge nane. ³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge datsanve fida kwakya ge Yaisu. ⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge nane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká

ndaaka elva?»⁵ Amá Yaisu d̄uwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najipu-aara.

*Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara
(Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)*

⁶ Ba kelaa má samsa mun̄ri á *Paska maa, mbarsemba emnde a ekse, slekse á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare. ⁷ Ay am sarte ñanna maa, ndza an̄kwa dawale umele, zhera-aara Barabas an ngud̄a am dangay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire ñanna. ⁸ Daaci ta naba d̄alá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na. ⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabela?» ¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu adaba ba shelha, baaka elva umele. ¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaun̄de á emnde. Adaba una ñanna ta bantsa itare: «Belañernaabela ba Barabas.» ¹² A ndavateruhe zlābe ádaliye ge slekse, a ba ñane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá d̄ahaná an slekse á Yahudiya-aha na?» ¹³ Ta ñwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zleñelezleñela áte dzangala!» ¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzed̄a, a ba itare: «Zleñelezleñela!» ¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba belateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zleñelaná áte dzangala.

*Sawji-aha tá an̄kwa á epsawa Yaisu
(Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3)*

¹⁶ Daaci ta naba tedante ge sawji-aha á dem hūde á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha bademme ásetarge ñane. ¹⁷ Ta tsekwanme am dira han̄ne, ta nderse dake, ta fadanse ire an ñane agire *d̄an̄kaula. ¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á ña, slekse á Yahudiya-aha.» ¹⁹ Ta naba tad̄anu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa ugje á katafke-aara, tá fá daradza áte ñane agire. ²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwanse am dira na, ta tsekwanme am nan̄gyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zleñelaná átekwa na.

*Náwa ta zleñelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)*

²¹ Tá an̄kwa danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhera-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, ñane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzangala á Yaisu. ²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá d̄ahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire. ²³ Áhuwa ñanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla ñanna keni an̄kwa duksa yaiyaihe am hūde-aara ge gulanna zlāda, amá Yaisu shaaka. ²⁴ Mazla-aara ta naba zleñelehe áte dzangala. Itare ta tegaa kazlaña-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlaña-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zleñelanaa áte dzangala ñanna wá, ta zleñelanaa am saa maselmane á en̄lya. ²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ñane, a ba itare: «Ñane una slekse á Yahudiya-aha.» ²⁷ Tá an̄kwa neyle-aha buwa ta zleñelateraa átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zleñelanaa am nad̄afa-aara, palle keni am nazlaba-aara.

((²⁸ A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Ŋane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa.»))

²⁹ Emnde a degáshe am tate ŋanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge ŋane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedfanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka? ³⁰ Labára ká taa ŋezlanaaka ba ka ire á ŋa? Tsekwanaatsekwa kwa ire á ŋa áte dzangala na!» ³¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitu keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa ŋezla emnde umele; ire-aara wá, á taa ŋezlanaaka! ³² Ábi ŋane *Almasihu, slekse á *Iserayiila keni ba ŋane. A tsekwanaatsekwa ire-aara áte dzangala wá, bademme mí fetarfe áte ŋane.» Antara ba emnde na ta zleŋelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)*

³³ An vacitire wá, a naba tsekwaa ge tabedammire ásetarge duniya bademme, dem lásar emnde tá á ba am tabedammire ŋanna. ³⁴ Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ³⁵ Á bá emnde umele am emnde na tá ankwá á tsatse áhuwa: «Á dāha nabi *Ailiya degiya ŋane.» ³⁶ Palle-aatare a naba tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetā áte zade, a femhe am mbazla umele dāndāne ba estuwa, daaci a kante, a fantā áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba ŋane: «Zharaumizhárá emtsaáde, má watse á semsa *Ailiya ŋanna á se tsekwanaatsekwa.» ³⁷ Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedá, mazla-aara á dese ge shifa am ŋane.

³⁸ Am sarte ŋanna maa, ankwá kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. ³⁹ Male á sawji-aha á Rauma na ankwá áhuwa, á njá am ndanŋire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba ŋane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁴⁰ Nwasha umele keni ndza tá ankwá áhuwa. Ta tsaáhe yiyye, lauktu ta zhara názena ni ankwá á magava na. Tá ankwá tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys. ⁴¹ Nwasha ŋanna wá, daga am Galili tá ankwá dāba Yaisu, tá ankwá melanumele. Tá ankwá zlaábe ádalīye ŋwasha umele am tate ŋanna, itare keni ta saa á dāba ba Yaisu.

*Heda á Yaisu
(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)*

⁴² Vacite ŋanna maa, vaci mága niya, adaba makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe. Herzhe á belya vaci wá, ⁴³ a semhe ge Yusufa ura Arimatiya. Yusufa ŋane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervaunde-aara ŋane keni ankwá á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci ŋane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kerten emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipu-aara. Adaba una ŋanna a belaa we, ta de dahanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba ŋane: «Emtsā-aara shekwaashekwa emtu?» ⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufa. ⁴⁶ Daaci Yusufa a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane ŋanna ba

lefedde, a se tsekwa emtsa á Yaisu áte dzaŋgala, a de fademe am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege ŋanna. ⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu ŋanna.

16

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu. ² An enlya werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya. ³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?» ⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame ŋanna áte we á evege. ⁵ Ta naba duhe á dem huđe-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am nadafa, am nanjyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa ŋwasha na. ⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale ŋanna á elvan ge itare. «Adaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zlenelanaa áte dzaŋgala na. Nane baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava ŋane átekwa na. ⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dawateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira deme watse á daada ba Yaisu ŋanna zunŋwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa ŋane.» ⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tedante zhagade emtsaade ge lyawa, tá gyagya ba seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, adaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an enlya werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zunŋwe. Mukse ŋanna wá, ndza ŋgyansengye Yaisu jini-aha vuye am ŋane. ¹⁰ A de balatersaa ŋane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta dába ŋane. A de berater bademme tá á ba am emtaŋkire, tá kyuwa. ¹¹ Ankwa á bateranba deme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa

(Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una ŋanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke ŋane ka. ¹³ Ta daahe, ta de balaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka ŋanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe

(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashekwa zlađe adaliye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge dafa. A naba velateraahe adaba baakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na.

Aɗaba fartarka an emnde na ta naa ɗane á ba an ice-aatare am iga a tsetse-aara am faya.

¹⁵ Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem huɗe á duniya baɗemme, dawateranda labáre á higa na ge emnde baɗemme. ¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de ɗezleka am shairiya á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá ɗgya jini-aha am ura an zhera-aaruwa. Watse tá ndáhá elva áɗwaslire na ni ba itare keni diyarka na. ¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe. Zlaɓe ádaliye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, baaka nazu á magateránmaga duksa-aha ɗanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elva Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, aɗkwa á njá am naɗfafa á Dadaamiya. ²⁰ Pukura-aha-aara keni, ta naba kyaa á de ɓálá labáre á higa am huɗe á duniya baɗemme. Ndza aɗkwa Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa ɗane ge emnde geni waazu-aatare jirire, aɗaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zunḡwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ḡa Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ḡa cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ḡanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ḡanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ḡanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ḡanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halawuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ḡa. Una ḡanna yá anḡwa puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ḡanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza anḡwa *liman umele zhera-aara Zakariya, ḡane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ḡane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerde-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ḡanna wá, bukerde-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya anḡwa á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ḡanna maa, daada áte ḡane ganakini á de dízaná ḡane kajiji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á díza kajiji ḡanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahé áte vuwa á duksa na tá díza kajiji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte ḡane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana ḡane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge ḡane: «Zakariya, a wanḡa lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á ḡa. Mukse á ḡa Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatehiga adaba egdze ḡanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba ḡane am emnde. ḡane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enḡkale á ura bademme. ḡane watse an naha ba Shedekwe Cufedde am ḡane daga á sawa am huḡe á emmenjara. ¹⁶ Watse á jatermaara ḡane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa ḡane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ḡane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ḡane. Á se tsatsaná ḡane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ḡanna á de gevge? Adaba ḡere antara mukse-aaruwa bademme ḡa emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ḡwanante ge malika, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya

sleslera-aara. A beliyaa ba ɲane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ɲanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva ɔfekideki, dem sarte na má gevge duksa ɲanna.»

²¹ Am sarte ɲanna maa, baɔemme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva ɔfekideki, a ɲgyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ɲanna emnde ganakini aɲkwa názu a naaná ɲane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaangudí am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa huɔe. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ɲane. A ba ɲane am ervaunɔe-aara: ²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an huɔe á tere unɲwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ɲanna wá, ɲane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ɲane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ɲanna, a de gan use-aara, a ba ɲane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ɲgurna, aɲkwa ɲane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ɲanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ɲane am ervaunɔe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ɲane: «A wanɲa lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ɲgurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá huɔe, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyeɲara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ɲane larde á *Iserayiila dem ba ge ɔfekideki. Sleksire-aara á de tseka ɔfekideki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ɲanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ɲwanante ge malika, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Watse á sawa Shedekwe Cuɔeɔe á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ɲanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cuɔeɔe, ɲane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Vareɲa Ailizabait keni á huɔe á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa huɔe tere unɲwahe vatena. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á vareɲara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ɲanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á vareɲara Ailizabait am ekse umele am huɔe á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am huɔe-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ɲanna Ailizabait an Shedekwe Cuɔeɔe, ⁴² a ba ɲane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á ɲwasha baɔemme. Barka-aara a njinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmeɲara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenaa ga use á ɲa na wá, egdzere

a naba fantau ge shekela am huđe-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunđe á ña ganakini názena ta balaksebale na á de ganvege Yaakadada bademme.»

Maari á gálá Yaakadada

- ⁴⁶ Daaci a ba Maari:
«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunđe-aaruwa bademme.
- ⁴⁷ Á higa ervaunđe-aaruwa kwakya áte ñane Slelya shifa-aaruwa.
- ⁴⁸ Adaba ñane á zhára ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá anjwa á banba emndimagwaha, tá de banba zlađe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.
- ⁴⁹ Adaba Dadaamiya na Sleksa ba ñane palle na a magiyaa duksa yaikke. Ñane wá, zhera-aara cudedde.
- ⁵⁰ Á de zatervaara ba ñane zlađe adaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunđe dem eggye-aha.
- ⁵¹ Maganaamaga ñane slera yaikke an ndzedá á erva-aara, a zadánve emnde a mága kuravire,
- ⁵² a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.
- ⁵³ A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyebe.
- ⁵⁴ A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,
- ⁵⁵ áte una ndza a banán ge eggemiya Ibrahim, ganakini watse á maganán ge ñane dem eggye-aha-ñara bademme na.»
- ⁵⁶ Á hyephe tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye áñwaslire

⁵⁷ Am iga a una ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele. ⁵⁸ Am sarte na cenarácena vara-aha-ñara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

⁵⁹ Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlađe adaliye ge se bela egdzere am shedfekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddenara, ⁶⁰ amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» ⁶¹ Amá a ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, baaka am emnde á ña.» ⁶² Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ngyakwanaa an ngyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. ⁶³ Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba ñane. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

⁶⁴ Ba a puwete zhera ñanna wá, kerten a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci bademme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlađe adaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunđe-aatare, ta hyanme labáre ñanna am huđe á wa a Yahudiya bademme. ⁶⁶ Bademme á emnde na ta cenaa labáre ñanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ñanna á de katafke. Amá ba jirire ndza anjwa hákuma á Yaakadada antara egdze ñanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyire-aara

- ⁶⁷ Ba vaci fá zhera ñanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedekwe Cufedde, a fantau ge mága nabiya, a ba ñane:
- ⁶⁸ «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, baaka kalle-aara. Adaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, an kwa ñezlaterñezla,
- ⁶⁹ a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.
- ⁷⁰ Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.
- ⁷¹ Adaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ñezlaminezla am erva á kelaade-aha, baaka názu tá de eksaná itare áte miya dekideki.
- ⁷² Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyege, á de viyanaaka namana-aara dekideki. Una ñanna á maganá ñane kina.
- ⁷³ Adaba ndza a zanu ba waða-aara Dadaamiya ge eggemiya Ibrahim, a
- ⁷⁴ ganakini watse á ñezlemiyanñezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunde,
- ⁷⁵ ta emnde cufedde, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.
- ⁷⁶ «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Adaba ká de zlalá ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.
- ⁷⁷ Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ñane, á se yateraare haypa-aha-aatare bademme.
- ⁷⁸ Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ñane parakkire-aara á sawa am samaya,
- ⁷⁹ ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zlalá áte baráma á hairire.»
- ⁸⁰ Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enjkale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme, ganakini ñane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye anwaslire (Mat. 1:18-25)

¹ Á ba am sarte ñanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara bademme. ² Já jembel á emnde ñanna wá, zunjwire-aara ba una ñanna. Am sarte ñanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya. ³ Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

⁴ Yusuf a keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba ñane wulfe á Dawuda ñanna. ⁵ Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná ñane lyemlye huđe na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

⁶ Am sarte na tá am Baytilama ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, ⁷ a yaa egdzere zhele, egdzere zunjwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka sleđe am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a fademe am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

⁸ Am ekse ñanna maa, tá anjwa suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwá hyema áte walda-aha-aatare. ⁹ An vayi vacite ñanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu. ¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme. ¹¹ Anjwa yarakuraaya Slelya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ñanna wá, ba ñane una *Almasiihu, Yaakadada. ¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze ñanna átekwa: watse kwá de berá egdzere anjwaslire an faða am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

¹³ Am iga á una ñanna maa, kerten, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ñane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare: ¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ñane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» ¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufa, ira egdzere anjwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. ¹⁷ Zhararaazhára egdzere maa, ta tsakse názena ni a baterna malika áte egdze ñanna bademme. ¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. ¹⁹ Maari wá, ñane cenáncena elva ñanna bademme, ñanaañja am ire-aara, anjwa á eddzama am ervaunje-aara.

²⁰ Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá anjwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baterna malika na bademme.

*Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyephye sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ñanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba huđe-aara keni zlađe shanka emmenjara na.

²² Hyephye sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraita á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cudfedde zlađe adaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ñane. ²³ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraita-aara, a ba ñane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ñanna maa, ndza anjwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele ñanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. Ñane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ñane *Iserayiila-aha bademme na. Anjwa Shedekwe Cudfedde keni antara ñane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe ñanna, geni ñane á emtseka dekideki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ñanna maa, a naba banánba Shedekwe Cudfedde, geni a ezzlala zlađe adaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de

maganaa názena a ndaana *tawraitá na wá, ta de beraa ba Simaun nanna.
²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba nane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemntsa sleslera á nã á ba an hairire.

³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.

³¹ Ya nanna unjule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.

³² Una wá, nane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á nã Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiire

³³ Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na. ³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una nanna, a ba nane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa nane na wá, á de maraterná nane Dadaamiya ge emnde, amá tá de liyeka emnde. Dadaamiya a eksese nane, ganakini nane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha nanna zlafe ádaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba nane. ³⁵ Estuwa, á se marsá nane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunđe-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, baaka zlada na ni watse ká tapánka ka am ervaunđe á nã na.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza anjwa mukse umele nabi, zhara-aara Hanna, nane egdza á Fanuyail. Fanuyail nane wulfe á Asair werre. Hanna nanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba kedefe ge zhele-aara. ³⁷ Am iga á una nanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegyegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á njala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte nanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse nanna shanaasha yawe kul tiise ju ufáde. ³⁸ A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. Nane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsa emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarinaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraitá á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze nanna anjwa á farfe an wala, antara an dzanjdzanjire. Egdze nanna an enjale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaa sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga munri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba nane. ⁴³ Zlauzla munri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken nane keni á ba anjwa am dagave á emnde na ta saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una nanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare bademme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsa-aatare zlafe ádaliye á dem Urusaliima.

⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, ankwá á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha.

⁴⁷ Bademme á emnde na tá cená názena a ndaana nane, tá maga ba najipu áte nane. Adaba kwakya enkale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unjule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte nane tara emmenjara an eddenjara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmenjara á elvan ge nane: «Labára ka maganjeráa una, egdza-aaruwa? Nere antara eddenja, danjeremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekineka.» ⁴⁹ A njwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?»

⁵⁰ Amá cenaránka názu am elva-aara njanna dekidfeki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmenjara wá, ba palle keni elva-aha njanna kedarka dekidfeki, bademme á ba am ire-aara. ⁵² Daaci ankwá farfa Yaisu an wala, antara an enkale. Hayanhaya Dadaamiya egdze njanna, emnde keni hayaránhaya bademme.

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma (Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiilyebe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmenjara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte njanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba. ³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja daba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba nane á elvan ge emnde: «Magaumágá tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Adaba a ba nane:

«Ankwá ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara:

Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndedde.

⁵ Bademme á dambake-aha watse á gevge ba kalkale,

Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka,

Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna unjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba njanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba nane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá ankwá am ervaunje-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa nane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge datsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfá na ni

á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kára.»

¹⁰ Ba ta cenaa una nanna dikele á emnde nanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge nane: «Ay wá, náj maganá estara kina?»

¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una ankwá nangyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una ankwá náza za ázeņara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezeņara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge nane: «Malum, nere keni náj maganá estara?» ¹³ A nwaterante, a ba nane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ngumna ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Nere maa, náj maganá estara?» A ba nane á elvan ge itare: «Liyauka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba dfafa á kure.»

¹⁵ Bademme á emnde tá ankwá ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu nara ba nane. ¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare bademme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá ankwá á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba nane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya đekideki. Nane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedđe antara an kára. ¹⁷ Ankwá á sawa an kazlaņa a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka đekideki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una nanna labáre á higa keni ge emnde nanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte nanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, adaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmeņara Filip, antara adaba haypa-aha umele gergere a guwaa nane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlađe adaliye ge haypa-aha-aara, a naba ngudfaa Yuhanna am dangay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlađe damka Yuhanna am zawa maa, emnde bademme sharánsha bara ázeņara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe nane keni. Am sarte nanna maa, Yaisu a mága maduwa. Nane á maga maduwa na wá, a naba wertehe ge samaya wá, ²² tá zhára ba ankwá á tsekwa Shedekwe Cudedđe ásetarge nane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanğudí wá, tá cená ba kwára á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggje-aha-nara ge Yaisu*

(Mat. 1:1-17)

²³ Am sarte na Yaisu ankwá á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, nane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, nane egdza á Haili. ²⁴ Haili nane egdza á Mattat, Mattat nane egdza á Laiwi, Laiwi nane egdza á Mailiki, Mailiki nane egdza á Yaana, Yaana nane egdza á Yusufa, ²⁵ Yusufa nane egdza á Mattatijas, Mattatijas nane egdza á Amaus, Amaus nane egdza á Nahum, Nahum nane egdza á Haisli, Haisli nane egdza á Nagay, ²⁶ Nagay nane egdza á Mata, Mata nane egdza á Mattatijas, Mattatijas nane egdza á Saimayna, Saimayna nane egdza á Yausaike, Yausaike nane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda nane egdza á Yauwánan, Yauwánan nane egdza á Raisa, Raisa nane egdza á

Zauraubabila, Zauraubabila ɲane egdza á Salatiyail, Salatiyail ɲane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi ɲane egdza á Mailiki, Mailiki ɲane egdza á Addi, Addi ɲane egdza á Kausam, Kausam ɲane egdza á Ailmadam, Ailmadam ɲane egdza á Airi, ²⁹ Airi ɲane egdza á Yaisu, Yaisu ɲane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair ɲane egdza á Yaurim, Yaurim ɲane egdza á Mattat, Mattat ɲane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi ɲane egdza á Simaun, Simaun ɲane egdza á Yahuda, Yahuda ɲane egdza á Yusufu, Yusufu ɲane egdza á Yaunam, Yaunam ɲane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim ɲane egdza á Mailiya, Mailiya ɲane egdza á Menna, Menna ɲane egdza á Mattata, Mattata ɲane egdza á Naatan, Naatan ɲane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda ɲane egdza á Yaisa, Yaisa ɲane egdza á Aubet, Aubet ɲane egdza á Bauwas, Bauwas ɲane egdza á Sala, Sala ɲane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu ɲane egdza á Aminadabu, Aminadabu ɲane egdza á Admin, Admin ɲane egdza á Arni, Arni ɲane egdza á Haisruna, Haisruna ɲane egdza á Farais, Farais ɲane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda ɲane egdza á Yakubu, Yakubu ɲane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku ɲane egdza á Ibrahimia, Ibrahimia ɲane egdza á Tara, Tara ɲane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur ɲane egdza á Saruku, Saruku ɲane egdza á Ragaw, Ragaw ɲane egdza á Falaik, Falaik ɲane egdza á Aibair, Aibair ɲane egdza á Sala, ³⁶ Sala ɲane egdza á Kayinam, Kayinam ɲane egdza á Arfasada, Arfasada ɲane egdza á Saim, Saim ɲane egdza á *Nuhu, Nuhu ɲane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik ɲane egdza á Matusala, Matusala ɲane egdza á Anuhu, Anuhu ɲane egdza á Yaratu, Yaratu ɲane egdza á Malaliyail, Malaliyail ɲane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam ɲane egdza á Ainaus, Ainaus ɲane egdza á Saitu, Saitu ɲane egdza á Naadama, Naadama wá, ɲane egdza á ba Dadaamiya.

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu (Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)

¹ Yaisu naatenaha an Shedekwe Cufedɗe. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cufedɗe a naba daa ɲane á dem kaamba. ² Hare kul ufaɗe aɲkwa á badaná Shaitaine am kaamba ɲanna. Am hare-aha ɲanna wá, zawka ba uwe keni ɗekidɗeki. Am iga á hare-aha ɲanna wá, a naba ɲanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye ɗafa, ká ezza.» ⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Ura á njá an shifa aɗaba ɗafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a ɗaltaa antara ɲane ádetire ba ɲгаа, a maranaa yaikkire na am huɗe á duniya na baɗemme á ba am dupalle, ⁶ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Baɗemme á yaikkire na am duniya antara ɲgahire-aara na, ya vakteva. Aɗaba baɗemme á una-aha ɲanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, baɗemme á una ɲanna ba náza á ɲa.» ⁸ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Sey ká kezlán ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɲa palle, ká ɲala á ba ázenjara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara ɲane á dem huɗe á Urusaliima, ta de ɗaltaa antara ɲane áte ire á *mashidi yaikke. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbeɗanaambeɗa ire á ɲa á dem áhá. ¹⁰ Aɗaba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Aɲkwa zlaɓe am tate umele, a ba ɲane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare,

ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ña keni áte nákwá.” » ¹² Yaisu a ñwanante zlaɓe ádaliye, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ña ðekideki.” » ¹³ Shaitaine ñanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili
(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a naba saa á sem huɗe á Galili, an hákuma á Shedekwe Cudedɗe kwakya am ñane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwára á Galili baɗemme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde baɗemme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu
(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am huɗe-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi ñanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni ankwa an puwa átekwa, a ba ñane:

¹⁸ «Ankwa Shedekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A ñeliyaa ba ñane ge saterá labáre ge dangay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A ñeliyaa ñane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A ñeli geni yá se ñala iva na Yaakadada á de magaterá ñgurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a faɗante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita ñanna, daaci a njehe. Baɗemme á emnde na tá am huɗe á mashidi, tá zhára ba ñane. ²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.» ²² Baɗemmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa ñane, a ba itare: «Há! Ábi ba ñane egdza á Yusufa na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á ña.” Adaba watse kwá banba ganakini názena ña cenáncena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.» ²⁴ Daaci a fahe zlaɓe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, ñaaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte ñane am ekse-aara ba ge ñane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya ñwasha wegyegye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe ðekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya ñelaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am ñwasha ñanna. Kwaye a ñelanaa á dem mba á wegyegye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa ðekideki, sey ba Naaman palle ñane ura Siriya.»

²⁸ Baɗemmire-aatare am huɗe á mashidi ñanna, watertuwa jipu elva ñanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevaahe, ta danse ádete iga

a ekse, ta de d'alte áte ire á wa á ekse-aatare antara nane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa nanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

Yaisu ngyainsengye jini am ura
(Mark. 1:21-28)

³¹ Am iga a una nanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili nanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Bademme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, adaba an'kwa hákuma am huđe-aara.

³³ Am mashidi nanna maa, ndza an'kwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzedá, a ba nane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeñere? Niya á na ka se kefanerkefa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cufedde, ka slebela á Dadaamiya.» ³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini nanna, a ba nane á elvan ge nane: «Duđe we á na, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbedaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am nane, maganánka ba uwe keni. ³⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara nanna bademme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba nane.

Yaisu a mbateraahe emnde kwakya
(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi nanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi nanna an ndzedá. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa bademme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraahe bademme. ⁴¹ Vacite nanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzedá, a piyaterterte ba d'ekideki ge ndaha elva, adaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba nane.

Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu
(Mark. 1:35-39)

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am huđe á ekse, a zlala á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera. Bademme á emnde ta fantau ge tataya nane. De sharansha, wayarka d'ekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adaba ta beliyaa adaba ba una nanna.» ⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zunñwe
(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

¹ Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainaizarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezeñara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave.

² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwá kelfe am huđe-aara, tá anƙwa bára narre-aha-aatare. ³ Paare-aha ɲanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a ɗalme am náza á Simaun ɲanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Sawa gitega emtsaade á dem dagave á yawe cekwaangudí.» Daaci Yaisu a njehe am paare ɲanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauzle elva-aara, a ba ɲane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladɗa yawe-aara na, sluwásluwa kelfe antara emnde á kure.» ⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge ɲane: «Aɗaba ka ndaanaaka ka wá, degey ɲa hare ba paɲɲe á maga slera am tate ɲanna, má shaɲeranka duksa ɗekideki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate ɲanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge ɗaha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde ɲanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerɗe an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ɲgya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una ɲanna Simaun Piyer wá, a se ɲantaa sera ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, zlaya á ɲa ka ɗekideki ganakini mí njá kerɗe an iya, aɗaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerɗe, tá maga ba najipu-aara, aɗaba ta sluwevaa kelfe ɲanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun ɲanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwána ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta ɗaba Yaisu.

Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45)

¹² Daada Yaisu á dem huđe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezeɲara, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedɗe vuwa-aaruwa.» ¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedɗe. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á ɲa ge *liman, vanteva sadake á ɲa áte una a ndaana *tawrait a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu anƙwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezeɲara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12)

¹⁷ Vacite umele, Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá anƙwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawrait keni ázeɲara. Emnde ɲanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya ɲanna. Anƙwa hákuma á Yaakadada ázeɲara ge mba emnde an ɲane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte ñane bademme, ta saa á sepaná antara egdera-aara bademme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviyaaaja adaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba dálte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara bademme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde ñanna maa, a ba ñane á elvan ge ñguryekwe na: «An bára haypa-aha á ña bademme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunđe-aatare: «Ware kena ñane zhel na á lyiia slede á Dadaamiya na? Ankwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kertenj diyaadiya Yaisu názena tá ankwa dzamaná itare. A ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunđe á kure? ²³ Ázara una tsaftsafé jauje ge baná: An bára haypa-aha á ña, bi baná: Tsettse, ezzlala an sera á ña? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ñane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ña, ezzlala á da.» ²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde bademme, a eksante egdera na ta sanaa áte ñane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde bademme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunđe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

Náwa ndza a d'antaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)

²⁷ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a degashe á de ja d'aba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, ankwa á njá am bere á hadáma ñanna. A naba edfaha Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Tsettse, sawa, d'abid'aba.» ²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa bademme, ñane a d'aba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za d'afa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwaá ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá ankwa áhuwa na bademme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?» ³¹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ñane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, baaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni bademme. Labára pukura-aha á ña, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?» ³⁴ Daaci a ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá d'ahaterá á sem larusa keni, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka

ɔfekideki. ³⁵ Amá anƙwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɲanna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba ɲane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta áɲwaslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an ɲane. Máki estuwa, a badzanve una áɲwaslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlaɓe áɗaliye, mbazla áɲwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla áɲwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba áɲwaslire. ³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, baaka wedere-aara an una zlaɓe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

6

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe

(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá anƙwa ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba ɲwaterantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara baɗemme ɲateraaja waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ɲanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske ɲanna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe áɗaliye: «Ba ya *Ura á emnde baɗemme una, ya edda á vaci puwansepuwe ɲanna.»

Zhele an emtsa erva-aara

(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlaɓe áɗaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite ɲanna maa, ndza anƙwa zhele umele an emtsa erva naɗafa-aara am mashidi ɲanna. ⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwaɗa ba Yaisu. Ta fantau ge zhára Yaisu an enƙale-aatare baɗemme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya huɗe-aatare baɗemme. A ba ɲane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsahe. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde baɗemme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Anƙwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keɗa ura he?» ¹⁰ Daaci a zharaterahe, a ba ɲane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á ɲa.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde ɲanna wá, a naba jaterhe ge ervaunɗe, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu anƙwa á dzera emnde a bela

(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte nanna maa, Yaisu a d'altaa áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare panje an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An enlyawaabere wá, a naba d'ante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba nane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela nanna: Simaun, nane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá d'ahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na, ¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu anjwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni (Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una nanna maa, a naba tsekwese á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a d'aba nane kwakya am tate nanna. Tá anjwa zlafe ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya nanna, emnde umele zlafe ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha nanna tá áte we á haye yaikke. ¹⁸ Dalila á sawa á emnde nanna bademme na wá, ta se cena waazu ázenjara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, bademme mbarmbe mazla-aara. ¹⁹ Vacite nanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte nane, adaba anjwa hákuma á mbatermbe ázenjara, mbateraambe bademmire-aatare.

Higa jirire bi zladá jirire (Mat. 5:1-12)

- ²⁰ Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Higa yaikke ge kure talage-aha, adaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ²¹ Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, adaba watse á juwa á ba áte kure duksa.
Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse kwá dzaktedzáká.
- ²² Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá anjwa peshakurá an zlazle, tá anjwa epsawakurepsawa.
Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha nanna adaba iya *Ura á emnde bademme.
- ²³ Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge geda ázekure. Adaba ladá á kure kwakya jipu am samaya. Adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.
- ²⁴ «Amá watse zladá yaikke ge kure kwa emnde a berba adaba zakuruze emtakire á kure.
- ²⁵ Watse zladá yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, adaba anjwa waya yaikke á katafke á kure.
Watse zladá yaikke ge kure kwa emnde na kwá anjwa dzáká kina, adaba anjwa emtanjire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.
- ²⁶ Watse zladá ge kure, máki emnde bademme tá anjwa zlebakurzleba kina, adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni (Mat. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá an̄kwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. ²⁸ Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, ñalawateruñale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. ²⁹ Má ura a tedaku babárva am ekte a hyema wá, eptsananteptsá dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ña an ndzedá wá, piyananteka a dándá antara ba d̄anciki keni. ³⁰ Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á ña an ndzedá, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. ³¹ Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. ³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá an̄kwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ñanna. ³⁴ Zlabe ádaliye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. ³⁵ Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá ladá kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ñane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawevge emnde a maggwe ba seke Eddekure.»

*Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)*

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawateraarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaun̄de á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlabe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «An̄kwa wulfe á dzegwándzegwa tadá ukfen̄ara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerde-aatare. ⁴⁰ Á ba an̄kwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka d̄ekid̄eki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ñane ge ekka ká zhárá esseba na am ice á egdza emmeña, amá ká tapanaka slalbe slad̄de na am ice á ña ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeña: “Sansa yá sakansese esseba am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalbe slad̄de am ice á ña? Egdza a fida na, sansese emtsaade slalbe slad̄de na am ice á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.»

*Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtan̄ka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlabe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Slekemaare, á

sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtaŋka đekideki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunđe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba nane.»

Bere-aha gergere buwa
(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Labára kwá đahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá maŋka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenaucena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, nane á garava an zhel slenjkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere nanna á ba an ndzedá, amá baaka názu a eksanaa áte nane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de maŋka názena á se cenaná ázerwa wá, nane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere nanna wá, a naba mbedfanaahe reppe.»

7

Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Mat. 8:5-13)

¹ Am sarte na zланаazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum. ² Am Kafarnahum nanna maa, aŋkwa male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni nane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am nane.

³ Cenáncena male nanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezenjara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde nanna áza Yaisu, ta fantau ge njala Yaisu an ervaunđe-aatare palle. A ba itare tá elvan ge nane: «Zhele nanna wá, á zlayanzlaya ganakini ká de mbanaambe ura-aara nanna. ⁵ Adaba zhel nanna keni, aŋkwa á njamiyá an ervaunđe-aara palle. Bá mashidi á njere keni, a nderanaa ba nane an nalmane-aara.» ⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa nane áseza Yaisu. A ba nane: «Malum, shunŋuleka đekideki ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem huđe á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una nanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á nja. Ndaasendaha ka ba elva á nja palle, á mbemembe nave-aaruwa. ⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá aŋkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá đaha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel nanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá aŋkwa đaba nane na, a ba nane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáŋka ura an fetarfire seke zhel nanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsaaatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta ɗahaná an Nayin. Ta ɗabanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa. ¹² Daraada áte we á wakyiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa ɲanna wá, egdzere zhele palle á ba ɲane ge emmeɲara. Emmeɲara keni wegyegye a mukse. ¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ɲanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Naba ɗuɗe kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahé ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsetse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a ɲihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ɲa,» a ba Yaisu á elvan ge emmeɲara.

¹⁶ Baɗemme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunɗe-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenarácena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya baɗemme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ɲanna.

*Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaarannɗáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na baɗemme. A naba ɗete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezeɲara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyaɲerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ɲá tsákwá hyema ádaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A belaneraa Yuhanna slemaga baptisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyaɲerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ɲá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ɲanna maa, Yaisu a mbateraahé emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ɲgyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba ɲane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna ɲanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá aɲkwa zlala ba laɲɲe, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvaacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ɲanna ka ɗekideki. ²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Aɗaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya aɲkwa ndaha elva-aara, a ba ɲane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɲa, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba njwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba njane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, njane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde njanna antara *emnde a jaha hadáma na tá anjwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adaba itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una njanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázerara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlafe adaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am huđe á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Na fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; na tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, njane shanka za dafa, shaaka mbazla, njane wá, an shaitaine deme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde bademme, njane wá, anjwa ezza, anjwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba huđe, njane deme wá, ura á emnde a njzla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye. ³⁵ Amá ilmu á Dadaamiya wá, anjwa á márava jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am huđe á há á Simaun ura Farisa

³⁶ Anjwa ura *Farisa umele, zhara-aara Simaun, a dafa Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel njanna, tá anjwa zá dafa na. ³⁷ Ay, am ekse njanna maa, anjwa mukse zaware umele, cenancena ganakini anjwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci a naba sawhe ge mukse njanna an kuderá á waye-aara am erva, se-aara emtake jipu. ³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A njante sera ge Yaisu, a gante waye-aara njanna áte sera-aara.

³⁹ Anjwa á ezzhara ura Farisa na a dahanaa njane Yaisu, a ba njane am ervaunde-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala njane na, antara názena á maganá njane bademme. Adaba kwakya haypa na á maganá njane.»

⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, anjwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge njane. ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Anjwa emnde buwa á dabaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a dabán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a dabán ge gursa kul buwa. ⁴² Ay, bukerde-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema njanna bukerde-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A njwanante ge Simaun, a ba njane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte njane na.» «Ba jire á na,» a ba Yaisu á elvan ge njane. ⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba njane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem huđe á há á na, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba njane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesanaahe an úgje á ire-aara. ⁴⁵ Lyakivaaka an unjule-aara am huđe á há á na, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a njtaa ba sera. ⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa. ⁴⁷ Adaba una njanna yá baká ba jirire: kwakya á wayavire-aara na ni a wayitaa an njane na wá, tá diyeddiye á ba áte una

ɲanna, ganakini an b́ará haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.»

⁴⁸ Daaci a ba ɲane á elvan ge mukse na: «An b́ará haypa-aha á ɲa.»

⁴⁹ Emnde na tá arge ɗafa kerɗe na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunɗe-aatare: «Ware kena ɲane zhel na ni á yanaara ɲane haypa ge ura na?»

⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfire á ɲa, ezzlala á ba an hairire.»

8

Nwasha na ta da á ɗaba Yaisu na

¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a fantau ge ja ɗaba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, anƙwa á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara ɲane. ² Tá anƙwa zlaɓe ɲwasha-aha umele, a ɲezlatersaa Yaisu am erwa á shaitaine, a mbateraaha am lapikere gergere, itare keni ta ɗaba Yaisu am jaɗaba ɲanna. Náwa zhara á ɲwasha ɲanna: Maari mukse na tá ɗahaná an Maari á Magdala na, ɲane una Yaisu a ɲgyesaa jini-aha vuye am ɲane, ³ Yuwanna, mukse á Huja nakawa am kwara á sleksu *Hirudus, Suzanna, ira ɲwasha umele na tá anƙwa melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmane-aatare na.

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9)

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba ɲane á elvan ge itare: ⁵ «A sesehe ge sleherɗa umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwaná am fe-aara. Am sarte na anƙwa á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɲule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha. ⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsewatse, amá shekwaraaka emtsa, aɗaba baaka narase. ⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe ádaliye, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge nalkame ɲanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlaɓe ádaliye ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12)

⁹ Am iga á una ɲanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje ɲanna. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá anƙwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseke, ma tá effa ɗeme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20)

¹¹ «Náwa maana á naraje ɲanna: Wulfe wá, una ɲanna elva á Dadaamiya. ¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke unɲule. Ta cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva ɲanna am itare na, á piyaterte ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare. ¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá lyiyaná á ba an higa, amá tá vanteka sleɗe am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaanɲuɗi, amá má samsa zlaɗa wá, kertenɲ tá yanya. ¹⁴ Emnde umele zlaɓe ádaliye, itare ta

ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an unḡule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlaḡa á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á becantá ba una ḡanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire dekiḡeki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na sleḡe shagera na. Má cenarácena elva á Dadaamiya wá, tá ḡaná á ba an ervaunḡe-aatare palle, an shagerire á ervaunḡe. Tá farvaunḡe, tá maga nampire.»

Naraje an kára á fanus
(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á unḡmbar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zleḡelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huḡe á bere ḡanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci baḡemme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde baḡemme. Názena nasherire kina keni maa, baḡemme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde baḡemme.

¹⁸ «Adaba una ḡanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Adaba edda una, máki anḡkwa ázeḡara na wá, watse tá de fanaarfe zlaḡe ádaliye ge ḡane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ḡane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emmeḡara antara egdzar mama-aha-ḡara ge Yaisu
(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ḡanna maa, ta semhe ge tara emmeḡara antara egdzar mama-aha-ḡara ge Yaisu ta sezeḡara, amá sharánka jammeje adaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta belanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá anḡkwa ndavaká tara emmeḡa antara egdzar mama-aha-ḡa ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde baḡemme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá anḡkwa cená elva á Dadaamiya, tá anḡkwa fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale
(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála. ²³ Tá anḡkwa zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaanḡudí wá, a naba tsete ge válale átire á haye ḡanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci baḡemme-aatare, shifa-aatare a gev ba paihyhye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ḡane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ḡane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ḡanna wá, wafke-aara ba ndaḡe á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ḡane keni ba ura huḡe á ekse. Zhele ḡanna haraare an shaitaine. Wayaaka an nanḡyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se

mbedaa am sera-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á ɲa, fiyemka am zlada!»²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am ɲane, a ba ɲane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara ɲanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á ebbátá bademme, shaitaine ɲanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhara-aara ge zhel ɲanna, a ba ɲane: «Zhara-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una ɲanna, adaba kwakya jini-aha am ɲane. ³¹ Jini-aha ɲanna ta fantau ge ɲala Yaisu, a ba itare: «Tasle á ɲa, ma ká ɲgyaɲerɲgya am ɲane keni, danjerka á dem evege sladde na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate ɲanna maa, ndza anƙwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha ɲanna ta ɲala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha ɲanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel ɲanna, ta deme am nabezhe-aha ɲanna, daaci bademme á walda kyaakya ásate egdza wa ɲanna, valyaremvallye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha ɲanna, tá zhára duksa ɲanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am huɗe á ekse antara áte makwata bademme. ³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ɲanna, tá de zhára názena magavmage na. Darɗuwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am ɲane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nanɲyuwe ba seke emnde, an enƙale-aara ba lanje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ɲanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele ɲanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine ɲanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á ɲa, ezzlálá am larde á ɲere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, anƙwa á zlala. ³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a ɲála baráma áza Yaisu, geni ɲane keni á dábaterɗaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: ³⁹ «Eptseptsá á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele ɲanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am huɗe á ekse bademme.

*Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanɲyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)*

⁴⁰ A eptsehe zlaɓe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ɲane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhara-aara Yayrus, ɲane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ɲalaná á dem mba-aara, ⁴² adaba anƙwa egdza-aara mukse palle ba ɲane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ɲane.

Tá átire á zlálá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, anƙwa mukse umele am dagave á emnde ɲanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A keɗaa nalmane-aara bademme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse ɲanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanɲyuwe á Yaisu. Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ɲanna. ⁴⁵ «A gejitaá ware?» a ba Yaisu. Bademme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge ɲane: «Malum! Ká zhára nalga ɲanna ká am dagave-aatare, tá

becakbeca na ni a gejaktaa ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Ankwa ura a gejitegeje. Adaba tapannaatápá sessa ndzedá am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shebevká maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde bademme dalila na a de gejaken nangyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte nanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Mbakaambe fetarfire á na egdza-aaruwa, ezslálá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlabe á ba an elva nanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba nane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana nane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanƙa lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á na.» ⁵¹ Daraada á dem mba nanna maa, a piyaterge ge emnde bademme ge dem bere na á zlava egdzere am hufe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmenara antara eddenara ge egdzere. ⁵² Bademme á emnde na tá am hufe á há nanna, tá kyuwa egdze na, tá tsaka dákwa. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, adaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de nanaa ba erva ge egdze na, a ba nane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekwaɗɗe a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmenara an eddenara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

9

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba nane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an nane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlabe adaliye dawanka nangyuwe bubuwa áte kure, ma shungu am lyiba keni. ⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am hufe-aara wá, njawinja á ba am mba nanna, dem sarte á zslálá á kure am ekse nanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zslalauzslálá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á haha-aatare áte sera á kure. Magawateránmaga una nanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zslálá-aatare ge pukura-aha, ta zslálá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraahe am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus (Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)*

⁷ Am sarte nanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana nane baaka. Adaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga bap̄tisma am faya.» ⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlabe adaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware

zlaɓe ádaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ɲanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyeɓe
(*Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14*)

¹⁰ Saraasa emnde a ɓela ɲara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare baɗemme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi zláwáwa á dem tate umele.» Ta naba zláwá á dem ekse ɲanna tá ɗahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kertenj cenarácena emnde, ta naba ɗabateremhe á dem tate ɲanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahe.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Puwateraapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyiye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ázeɲere ba depaiɲ ilyeɓe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá ɲá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?» ¹⁴ Emnde ɲanna wá, tá maga zála debu ilyeɓe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba ɲanjawateraanja kure emnde kul ilyeɓe, kul ilyeɓe.» ¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahe. ¹⁶ Daaci Yaisu a halante depaiɲ ilyeɓe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiɲ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ɲanna. ¹⁷ Baɗemme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huɗe-aara náza zá na, aley jauje zlaɓe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wára kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na*
(*Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29*)

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ɲane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeɲara. A de ndavateru elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?» ¹⁹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlaɓe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.» ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.» ²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(*Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1*)

²² Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde baɗemme wá, ɓaaka pekyaa-aara, sey yá shushe zlaɗa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá de zlanazle shifa-aaruwa baɗemme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde baɗemme: «Máki edda-aara wayaawáyá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekidɗeki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzaɲgala-aara, a ɗabidɗaba an ɲane. ²⁴ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa

shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlaɓe adaliye. ²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge ɗane, máki kedanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke ná? ²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa ɗane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɗane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cufedde. ²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anƙwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ɗanna maa, Yaisu a dante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a d'álá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa. ²⁹ Am sarte na ɗane á maga maduwa áhuwa ɗanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, nanɗyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire. ³⁰ Cekwaanɗudí wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ɗanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre. ³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá anƙwa ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme. ³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu anƙwa á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ɗanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ɗanna ta sezeɗara na.

³³ Tá kátá zláá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ɗere keni ɗá anƙwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ɗá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ɗa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ɗanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná ɗane. ³⁴ Ba ɗane á ndáhá una ɗanna wá, tabedamme a tsekwatarhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba ɗanna. ³⁵ Cekwaanɗudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ɗanna, a ba edda-aara: «Una náwa ɗane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ɗane. Cenausena názena á bakurná ɗane.» ³⁶ Am iga á kwara ɗanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ɗanna a njaa á ba am huɗe-aatare, balarka emtsaade pukura-aha na defekiki.

Yaisu ɗɗyansenɗye jini am egdzere
(Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwese á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu. ³⁸ Am dagave á nalga ɗanna wá, anƙwa ura lapika egdza-aara, palle ba ɗane, a naba d'aha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ɗa, zharinaazhárá egdza-aaruwa na! ³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwantetseke wá, á hula egdzere, á velyanaaveleye am áhá, á kelá ugbalyailye. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya. ⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ɗa, amá dzegwaránka ɗɗyanse jini ɗanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure defekiki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaunɗe dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ɗa ɗanna ge iya.» ⁴² Anƙwa á sawa egdze ɗanna áseza Yaisu maa,

a naba velyanaahe ge jini nanna am ire, anƙwa á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini nanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ɲa,» a ba ɲane á elvan ge eddenjara. ⁴³ Baɗemme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anƙwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32)

Am zlaɓe emnde baɗemme tá maga ba najipu áte názena á maganá ɲane baɗemme na, a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva nanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá fime am erva ge emnde.» ⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva nanna baaka. An shebe maana á elva nanna ge itare, geni a cenaranka baɗemme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire

(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kertenj diyeddiye Yaisu názena tá anƙwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge ɲane, ⁴⁸ a ba ɲane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na aɗaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba slebelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba ɲane am dagave á kure wá, mala ba ɲane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba ɲane

(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ɲere wá, ɲa naa ura umele á ɲgyá jini-aha am emnde an zhera á ɲa, amá ɲa naba piyante, aɗaba ɲane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Aɗaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba ɲane.»

*Anƙwa ekse palle am *Samariya lyiyaaka Yaisu*

⁵¹ Nána Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á zlála-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlála á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá anƙwa zlála maa, herzharanteherzhe ekse umele am kwará á *Samariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná sleɗe. ⁵³ Amá lyiyarka emnde a ekse nanna, aɗaba ɲane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge ɲane: «Yaakadada, wayak-wayá emtu ɲá dáhá kára á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetaare, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlála-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá d'aba Yaisu

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlála nanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Yá d'abakɗaba ma ka deme keni.» ⁵⁸ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde baɗemme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlaɓe ádaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Sawa, d'abid'aba.» Amá a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma

yá de hedeheɗa emtsaade edderwa.» ⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Yaterya emtsa-aha, a heɗarheɗa emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlaɓe áɗaliye ge keyire, «Yá ɗabakɗaba, Malum, amá wá, viteva emtsaade baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á ɲere.» ⁶² A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhárá ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa ɲane ádemkwa na baɗemme. ² Lauktu tá zláá, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehháa-aara á dem mba. Aɗaba una ɲanna, ɲalaunjala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalauzláá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwa am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há ɲanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki anƙwa edda una an barka am vuwa am huɗe á há ɲanna wá, hairire á kure á de tsekwa áte ɲane. Máki baaka wá, á eptsa hairire á kure á ba ásezekure zlaɓe áɗaliye. ⁷ Am huɗe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba ɲanna, dem sarte á zlala á kure, mbaɗauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Aɗaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure baɗemme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse ɲanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde ɲanna wá, tsawaatse áte we á layye am huɗe á ekse ɲanna, bawateránba ge emnde ɲanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á ɲere keni, náwa ɲá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlaɓe áɗaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse ɲanna.»

Zlaɗa arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba

(Mat. 11:20-24)

¹³ «Watse zlaɗa ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɗakwa emnde a ekse-aha ɲanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Aɗaba una ɲanna, vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka ɗekideki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure,

cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ñere, ba jini-aha keni farañersarfe, am sarte na ña bateraa elva an zhera á ña.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rade. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ñgerdanaañgerda kelaade á kure, ma ñane slehákuma keni, ñaaka názu kwá kuvaná kure ñekidfeke am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauhiga aɗaba zhera-aha á kure añkwa an puwa am samaya.»

*Yaisu añkwa á higar ge názena a maganaa Dadaamiya
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte ñanna, á sawa áza Shedekwe Cudedɗe, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá añkwa slafak we-aaruwa kwakya, aɗaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enjkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á ña ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa baɗemme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini ñaaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddenara ñanna ka palle. Dada keni, ñaaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba ñane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá añkwa zharaná an ice á kure duksa-aha ñanna. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha saɗaɗɗe tá kátá puwete ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an maggwire á ura *Samariya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraitu umele, a de tsagwaɗa Yaisu áte elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka beraa uwe ka am tawraitu? Ká cenaná estara ka, máki ká enndaha?» ²⁷ A ba ñane: «A ba tawraitu wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunɗe á ña baɗemme, an shifa á ña baɗemme, an ndzeɗa á ña baɗemme, ira an enjkale á ña baɗemme. A ba ñane zlaɓe ádaliye: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ñwakteñwa shagera. Maganaamaga una ñanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum ñanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ware ñanna sleriya-aaruwa ñanna?» ³⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Añkwa ura, a tsete am Úrusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nanɗyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte ñanna maa, a tsete ge *liman umele, ñane keni a ɗába ba baráma ñanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwiñkau am tate ñanna. Ñane keni, ba a naa zhele ñanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa

ura *Samariya umele á dem tate ñanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezenjara. Ñane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara anjwa, a gananu waye, daaci a fadanaahe an gabaga. A eksante zhele ñanna, a njante áte ezzenwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsa zlafe ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka kedaa uwe keni, yá se eppela bademme.» ³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraitá na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba ñane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ezzlálá, ekka keni de emmága ba seke una ñanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anjwa mukse zhara-aara Marta, a tsekwateraa am mba-aara. ³⁹ Anjwa egdza emmenjara mukse ge Marta ñanna, zhara-aara Maari, ñane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná ñane. ⁴⁰ Amá Marta wá, ñane anjwa á shunñula ba slera-aha umele am bere a gya dafa. Daaci a naba seza Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára baaka lambe á ña áte iya, yá shunñula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.» ⁴¹ Amá a ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á ña an slera-aha ba dey, ⁴² una ñanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, ñane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara d'ekid'eki na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una ñanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Yaakadada, kwaranjerekware ge ñere keni mága maduwa ñanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.» ² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure:

Eddeñere Saksage, ekka wá, ka cufed'efe. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á ña.

³ Vanjerteva náza za a hyeñerhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á ñere, adaba ñere keni ñá anjwa yateraare ge emnde a haypa an ñere bademme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlafe ádaliye, a ba ñane: «Máki palle á kure a shaa wayve an huđe á vayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa, ⁶ adaba ya shaa wayve, baaka názena yá fáná á katafke-aara. ⁷ Bi á ñwanantenjwa sleriya-aara ñanna á sawa am huđe á bere, a ba ñane: Weshiyanteka ire! An zleña bere, ñere ñá pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Njá taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá ñane wá, a mañka ervaun'efe. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa ñanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara. ⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha.

Daudfaha emnde a há, tá se werakurantewera wakyyiya. ¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakyyiya keni, tá weranantewera. ¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, nane á vante zahe? ¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cudedde ázenjara keni, sey ba á shansha.»

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine
(Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anjwa á ngya jini am ura, jini nanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyansengye Yaisu jini nanna wá, zhele nanna a fantau ge ndaha elva ba lanje. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. ¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vanta ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á ngya jini-aha nanna.»

¹⁶ Emnde umele zlafe ádalije, ta de tsagwada Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge nane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjanmára najipu palle, ganakini ná diyeddiye átekwa.» ¹⁷ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu ta sawa an nane am ire. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara nanna, tá anjwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire nanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaba bademme. ¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba nane áte ire-aara wá, á zlalá estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha. ¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á ngya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá anjwa ngya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu anjwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba nane á elvan ge itare: «Máki ngwadapsengwade slendzedá, anjwa á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlaja na am huđe á há nanna. ²² Amá má daaduwa edda una jauje ge nane an ndzedá wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye bademme, á halesehale kazlaja-aara bademme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, nane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, nane ba slezadaterzada.»

Eptsa á jini á dem urimagwe
(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja daba á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini nanna, ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huđe-aara na. ²⁵ Má eptsapta wá, á de berá ba bere an hyada, an tsatse tseďanje. ²⁶ Daaci á zlalá-aara, á de daha jini-aha umele na jaruje ba ge nane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huđe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunjwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva nanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga nanna á elvan ge nane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa

am huɗe-aara, a faku uba-aara na wá, higa yaikke ge ɲane!» ²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá aɲkwa emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá aɲkwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá aɲkwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki, hyaahya ba una tá aɲkwa ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde baɗemme keni á katafke á emnde a zamane na. ³¹ Vaci shairiya wá, aɲkwa slekse mukse, watse a mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ɲane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa aɲkwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka. ³² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa aɲkwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá maɲka tuba.»

Parakkire na áte vuwa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á uɲmbar darau. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá zleɲelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huɗe á bere ɲanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á ɲa wá, ba seke kárá á fanus ge vuwa á ɲa. Má lapiya ice á ɲa wá, baɗemme á vuwa á ɲa ba parakke. Amá má shagerka ice á ɲa wá, vuwa á ɲa baɗemme á ba am tabeɗammire. ³⁵ Adaba una ɲanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabeɗammire. ³⁶ Daaci máki baɗemme á vuwa á ɲa ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabeɗammire wá, baaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus aɲkwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a balaterse zlaɗa-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawrait*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba ɗante ge ura *Farisa umele, ge de zá ɗafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá ɗafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, adaba a naa Yaisu baraaka erva lauktu á zá ɗafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am huɗe á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, huɗe-aara wá, a nderanaa ɲane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawaterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cudeɗe, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zlaɗa ge kure Farisa-aha, adaba ɗále-aha, tara ɗále á minti antara daugdza ira ɗále-aha umele wá, kwá aɲkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erva. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ɲanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zlaɗa ge kure Farisa-aha, adaba kwá kátá ba sleɗe na ni átire ge náza á emnde baɗemme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use

an ga ire am dagave á zlamaha. ⁴⁴ Watse zlada ge kure! Adaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlalá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge nane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlanerá antara ba nere.» ⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zlada ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Adaba kwá faterar gwatame demdeme, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame nanna. ⁴⁷ Watse zlada ge kure, adaba kwá anjwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá anjwa maraná an una nanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Adaba una nanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlada. ⁵⁰ Daaci bademme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebateraa an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cudedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde nanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem hude-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate nanna, anjwa á zlalá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta dabanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an nane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha (Mat. 10:26-27)*

¹ Am sarte nanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlalá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunjwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba nane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una nanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem hude á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle (Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimagwaha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kivaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlabé adaliye an hákuma á dakurá á dem kára á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba nane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyebe tá velan ba ge kwaða buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya.

Gazlawka ðekidëki, kwá an daradza ba kure arge njeðu-aha ñanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ñane una Yaakadada
(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde baðemme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini ñane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde baðemme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Sheðekwe Cudeðde wá, ßaaka yanarye ge ñane ðekidëki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa ðekidëki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure. ¹² Adaba á de bakuranba Sheðekwe Cudeðde á ba am sarte ñanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a tegeñeransetege waráta á eddeñere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletegakurá waráta ge kure?» ¹⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde baðemme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herðaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba ñane am ervaunðe-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba ßaaka slede mazla-aara. ¹⁸ A ba ñane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadafðe, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem huðe-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele baðemme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini ßaaka lambe-aaruwa, ßaaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba ñane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, ßaaka lambe á ña. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge ñane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dánda shifa á ña. Daaci baðemme á nalmane ñanna ka jahanán ge ire á ña na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlaña á duniya
(Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adaba ba una ñanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlaña na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Adaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nanjyuwe. ²⁴ Zharauzhará á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an

kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha ñanna emtu, a jakurma uwe? ²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanḡudfi keni an dzámá ire na á maganá ñane? ²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhárá zlaḡe ádaliye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ñanna keni. ²⁸ Másá na bá nánna emnde vatena anḡkwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kárá ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka? ²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure ḡekidēki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na ḡabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha ñanna. Amá kure wá, magauka una ñanna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha ñanna keni. ³¹ Kure wá, duksa zuḡḡwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwárá á Dadaamiya, á de vakurteva ñane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya
(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa ḡekidēki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanḡa-aara ge kure an ervaunḡe-aara palle. ³³ Naba valawuvála kazlaḡa á kure baḡemme, tegawatertega shunḡu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádzá-aara ḡekidēki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka ḡekidēki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha ḡekidēki. ³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Walaadfi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Ḥḡwadawápsenḡwáḡe ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kárá á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaadfi-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekwemtsekwa ba ñane am kazlaḡa á tega ḡafa, watse á vatertá ba ñane an erva-aara sleḡe antara náza za. ³⁸ Ma a saa an huḡe á vayiya, ma a saa dedde am huḡe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geḡa ge emnde ñanna. ³⁹ Anḡkwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara ḡekidēki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde baḡemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunḡe-aara, an una danḡwe ervaunḡe-aara
(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaná á ba áte ñere emtu, áte emnde baḡemme he?» ⁴² A ḡwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sleslera-ara ñane dzayye ervaunḡe-aara, slenḡkale zlaḡe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huḡe á

há-aara baɗemme am erva ge ɲane, á vatertá ɲane náza za ge emnde na tá am huɗe á há ɲanna baɗemme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴³ Higa yaikke ge sleslera ɲanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara baɗemme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa. ⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ɲanna am ervaunɗe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huɗe á há, an zála ka, an ɲwásha ka, a fantau ge zá názu am huɗe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enkale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ɲanna keni á saasa á ba am sarte na ɲane tsakwaaka hyema ɗekideki, tamaaka ɗekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ɲanna wá, náza enndaaka. ɲane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ɲane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunɗe á zánwe-aara, ɲane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ɲane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kára á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kára ɲanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, anƙwa baptisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emtsaade. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ɲane? Baaka ɗekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanɗu wá, watse emnde ilyeɓe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyeɲara.»

Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlabe ádaliye á elvan ge nalga ɲanna: «Ábi kure máki kwa náanna tsettsa kumba am ekte á samaya á kya gedí, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ɲanna. ⁵⁵ Zlabe ádaliye, máki kwa náanna ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ɲgudeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ɲanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na anƙwa á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara baɗemme. Duksa-aha na anƙwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure ɗekideki.»

Melawemele an sledágala á ɲa ba watsewatse
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Labára kwá taa diseka ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unɲule-aara na? ⁵⁸ Máki anƙwa sledágala á ɲa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeɲara, de melawemele á ba am dagave á kure, a ɗarakteka am shairiya. Adaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká

á ba á dem dangay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaba-aara keni, ká seska áhuwa d'ekid'eki, máki pelakseka bad'emme.»

13

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte nanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A nwaterante ge Yaisu a ba nane á elvan ge itare: «Emnde nanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bad'emme emtu? ³ Estuweka d'ekid'eki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bad'emme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraar dzagwawáye am Silauwam bad'emme emtsarem'tsa na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bad'emme emtu? ⁵ Estuweka d'ekid'eki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una nanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda nanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka d'ekid'eki. ⁷ Daaci a ba edda á fe nanna á elvan ge edda una ankwa á maganá slera am fe nanna: Icesice náfa na kwaye nane na bad'emme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge nane: Ányya emtsaade vátene zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zla'be ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay ankwa mukse am mashidi nanna wá, mukse nanna an jini am nane, badzanvebadze jini nanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na nded'de am zhegela. ¹² Náanna Yaisu mukse na wá, a naba d'ante. A ba Yaisu á elvan ge nane: «Mbákmbe emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una nanna, a puwar erva a barka-aara, nded'de a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaund'e edda una nane male am mashidi nanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bad'emme, a ba nane á elvan ge itare: «Diyakurdiya ankwa háre un'kwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha nanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba nwanante ge Yaakadada, a ba nane á elvan ge nane: «Amá kure wá, baaka jirire á kure d'ekid'eki. Ábi kure kwá ankwa belá esla-aha á kure, antara ezzenwa-aha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na nane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise vátene a ngudanaa Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu nanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka

mbe á mukse ɲanna. Amá emnde baɗemme wá, ma ware keni ervaunɗe-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na baɗemme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe áɗaliye: «Ba seke estara ɲane *kwára á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwára á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de ɓeleme am haha am feaara. A sesehe, a naba waleta ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlaɓe áɗaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlaɓe áɗaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaanɗuɗi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na baɗemme.»

We á bere ɓecce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu anɗkwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ɲanna maa, anɗkwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, anɗkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádeɓɓara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: ²⁴ «Naba dawemde á kya we á bere ɓecce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zleɓte bere-aara an tsekweram ni, zlaɓe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá ɗahá: Yaakadada, Yaakadada, weranɗerantewera bere keni, á de lyeɓka mazlaaara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ɲere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerɗe, mi shaa yawe á miya keni ba kerɗe, ka kwaranɗerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ɲere na. ²⁷ Názu á de ɲwakurantá ɲane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Baɗemmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna ɗekideki, zlalauzlálá á dem tate á kure! ²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerɗá slare ge zlaɗa. Amá kwá zhára tara Ibrahimanta antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha baɗemme tá am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe. ²⁹ Watse emnde tá kela á sawa am geɗi, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem baɗemme, tá de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya. ³⁰ Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ɲanna zlaɓe áɗaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ezzlálá, ɗánda ire á ɲa áhuna, aɗaba anɗkwa á tsagwadafktsagwadaf sleksu *Hirudus á já shifa á ɲa ba

ɔfekideki.» ³² A ɳwaterante ge Yaisu, a ba ɳane: «De bawanánba ge maskwata á kure ɳanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá aɳkwa ɳgyá jini-aha am emnde, yá aɳkwa mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlaɓe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zlanazle. ³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlaɓe yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ɳa ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlbake-aara. Amá kwalakefkwale. ³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

¹ An vaci puwansepuwe umele maa, ɔaarantedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá ɔafa. Baɔemme á emnde na ta ɔaaterte am mba á male ɳanna tá fá ba hyema áte Yaisu. ² Ay aɳkwa ura lapika, vuwa-aara baɔemme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. ³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha na tá aɳkwa áhuwa: «Am tawraitá mu, aɳkwa emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» ⁴ Amá ɳwaranarka ɔfekideki, ta ɔu ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ɳanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzlálá á ɳa,» a ba ɳane á elvan ge ɳane. ⁵ A ba ɳane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbeɔemmede egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá zhagadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa ɔfekideki.

Tá dzeganá estara sleɔe, tá ɔaana estara emnde

⁷ Daaci nána Yaisu ganakini emnde na ta ɔahateraa á de zá ɔafa ɳanna, ma ware keni á dzera ba sleɔe na á kataná ɳane ge njá am huɔe-aara. A naba vaterte naraje na ge itare baɔemme, a ba ɳane á elvan ge itare: ⁸ «Máki ɔaarkedáhá á dem munri á larusire wá, de njeka am sleɔe na ni an ɔarádza arge sleɔe-aha umele na ɔfekideki. Adaba diyánka ámbane ɔaarantedáhá ura male jauje ge ekka an ɔarádza, ⁹ daaci edda una a ɔaakurɔáhá na á de baká: Tsettse, yanánya sleɔe ɳanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem sleɔe na baaka ɔarádza-aara ɔfekideki na. ¹⁰ Arge una ɳanna wá, máki ɔaarkedáhá á dem jeba á tate ɳanna wá, de njinja ka á ba am sleɔe na ni baaka ɔarádza-aara ɔfekideki na. Má samsa edda una a ɔaakɔaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte sleɔe na an ɔarádza jipu na. Daaci una ɳanna á gev ɔarádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá ɔafa kerɔe. ¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba ɳane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ɳanna maa, a ba ɳane á elvan ge edda una a ɔaaná á dem mba-aara ɳanna: «Máki ká ɔáhá emnde ge se zá ɔafa am mbá á ɳa, bi ge se zá masane am mbá á ɳa wá, ɔaaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa ɔaarkedáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ɳa, ma egdzar mama-aha a ɳa, ma vara-aha a ɳa, ma emnde a riya á

ɲa keni, máki ba ta emnde a berba, ɗaheka jeba á emnde ɲanna ɗekideki. ¹³ Máki ka magaa muɲri á ɲa wá, ɗaaterɗáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterɗáhá ka ba jeba á emnde ɲanna, watse ká higetehiga, aɗaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ɲa. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

*Naraje an muɲri yaikke a gyanaa ura male
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Ura umele am ɗágave á emnde a zá ɗafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ɲanna wá, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ɲane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ankwa ura male a gyaa muɲri yaikke am mba-aara, a ɗetaa emnde keni ba kwakya ge de zá muɲri ɲanna. ¹⁷ Hyephye laukte a zá ɗafa á muɲri ɲanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ɲane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa baɗemme an tsatse mazla-aara. ¹⁸ Amá baɗemme á emnde na a ɗaateraa ɲane ɲanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zunɲwire-aatare: Ya shekuve fe áɲwaslire, yá de ezzhára. Aɗaba una ɲanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Aɗaba una ɲanna yá taa daaka na. De banánba: Ba tásle-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlaɓe áɗaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlaɓe ba unɲule a gaa gyaale-aaruwa ɲanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na ba eptsaa-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunɗe edda á há jipu. A ba ɲane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem huɗe a ekse, de ejja ɗába áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, ɗaaterɗáhá baɗemme ásehuna. ²² Cekwaanɲuɗi wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Baɗemme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlaɓe ba nja sleɗe-aha na baaka emnde am huɗe-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ɲane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eɗɗába we á baráma, we á baráma, antara unɲule-aha, ma ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzeɗa, geni a naatená huɗe á há-aaruwa baɗemme. ²⁴ Amá emnde na ya ɗaaterɗáhá, kwalarekwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka ɗafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

*Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu
(Mat. 10:37-38)*

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa ɗaba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetaare, a ba ɲane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa ɗabidába, máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ɲara zála antara ɲwásha, ira ire-aara ba ge ɲane. ²⁷ Ma ware una eksanteka dzanɲala-aara ge ɗabidába, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Ankwa duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwavaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ɲanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zlanaaka baɗemme. Daaci baɗemme á emnde na tá zhára slera-aara ɲanna, tá dzáká ba ɲane. ³⁰ Tá de

bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba dekideki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wawa an ukfeɲara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaade ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wawa an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlaɓe kelaade-aara yiyiye an ɲane wá, á puwa emnde-aara ádezeɲara, ge ndavanundave názena á kataná ɲane, lauktu tá emtsanámtsa wawa ɲanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka baɗemme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleɲa na baaka nampire-aara mazla-aara
(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Elleɲa wá, duksa ɲgelama. Amá máki elleɲa ɲanna baaka ɗaɲɗaɲire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗaɲɗaɲe zlaɓe áɗaliye? Baaka pute dekideki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaɓe adaliye an ɲane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki aɲkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza keɗaakeda, sharánsha
(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá aɲkwa cená elva ázeɲara. ² A naba jaterhe ge ervaunɗe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ɲane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá ɗafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a keɗaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na keɗaakeda na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ɲane. ⁶ Máki saasa maa, á ɗáhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza keɗaakeda na.»

⁷ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza keɗaakeda, sharánsha

⁸ «Zlaɓe áɗaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a eblyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kárá á ba am sarte ɲanna, á ettátaya ba shagera, á hyaɗese bere ɲanna baɗemme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena baɗemme, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza keɗaakeda na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza keɗaakeda, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ɲá záná am warata am iga á ɲa na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba ɗaaterete, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ɲanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaangudfi wá, a naba jimaa kazlaɲa-aara, umele a valuhe a puwem shungu-aara am lyiba, puwwe a naba zlálá á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de keɗaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddenjara na baɗemme, am ɗákárire ba dey. ¹⁴ Ba ɲane keni pacanvepáce nalmáne-aara baɗemme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ɲanna keni. Palle á názu á eksáná áte erva ɓaaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ɲanna á elvan ge ɲane: Ankwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba ɲane; a naba duhe. ¹⁶ Ankwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá eɲkale áte nja-aara ɲanna, a ba ɲane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare ɗafa ni, iya ni á jiija waya áhuna! ¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsa á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ɲaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá ɗakiyá an egdza á ɲa keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ɲa umele am huɗe á há á ɲa. ²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddenjara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddenjára, daga ba zlaɓe yiyiye, a naba diyeddiye eddenjára, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálle a de ɲanaahe an erva buwa, á higa arge ɲane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ɲane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ɲa ádaliye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddenjara na ge názena ankwa tsakaná ɲane. A ba ɲane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jaɗe palle, sawmbare an ɲane, tsekwawanemtsekwa am kazlaɲa. ²³ Dawmbare, de sawánsa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una muɲri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Aɗaba egdza-aaruwa na náwa ɲane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ɲane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza keɗaakeda ba ɗekideki, amá kwaya ɲane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága muɲri-aara, higa yaikke am huɗe á há-aara baɗemme.

²⁵ «Amá am sarte ɲanna wá, makaji á edda á há ɲanna ɓaaka am mba, a dem kaamba. Ankwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja ganja tá shekela emnde. ²⁶ A naba ɗaase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ɲane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadi-aatare ɲanna á elvan ge ɲane: Saasa egdza emmeɲa, eddenja a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, aɗaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunɗe makaji á edda á há ɲanna, a kwaleve ge dem mbá ɲanna ba ɗekideki. Daaci a segashe ba eddenjara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ɲane á elvan ge eddenjara: Edda, iya náwa yawe wányarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ɲa ni, aley ba ser palle keni vakiteka

ba egdza a nawe keni, ganakini njá zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á ña, ñane wá, a de kedakaa nalmáne á ña bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba an niya na ádaliye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádeme keni dakeska ðekidfeke. Ay degiya, bademme á názena am huðe á há na ba náza á ña. ³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga muñri, mi higa. Adaba egdza emmeña ñanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ñane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a kedaa an keða am kaamba, náwa shanásha zlafe ádaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: Degiya sleslera á ña na ankwa á badzaká nalmane kwakya. ² Daaci a naba ðante sleslera-aara ñanna ádezeñara. A ba nane á elvan ge ñane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ña, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ñanna am ervaunðe-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á ngyinnye zanwe-aaruwa am slera. De herða keni yá dzegwánka mazla-aara, njála keni zherwe. ⁴ A ba ñane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá lyiyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge ðáhá emnde na zanwe-aara á ðabater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zunñwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane. ⁶ A nwanante, a ba ñane: Waye gaunñgaunñ mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaunñgaunñ deremke, daaci ba seke pelaksepele gaunñgaunñ deremke. ⁷ A ðante ura umele zlafe, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A nwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyebe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufaðe, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufaðe.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmane á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de lyiyakurlyiya am tate na ni á zleka ðekidfeke na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire ñanna. ¹¹ Adaba una ñanna, máki magakurka slera an nalmane á duniya na an unñule-aara mu, á de vakurta ware nalmane á jirire? ¹² Zlafe ádaliye, máki magakurka an unñule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá

palle, á mańka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(*Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12*)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cenaa elva ńanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunđe á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraitá á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una ńanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte ńanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwárá á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedá-aara bademme, ganakini á demda ńane keni am kwara ńanna. ¹⁷ Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraitá. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge kedá a egdza duksa ba cekwaangudí am tawraitá.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, ńane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza ankwá sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedde jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, ńane á zá ba emtakire am mba-aara. ²⁰ Ankwá zlađe talage umele zhera-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakiya á sleberba na. ²¹ ńane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zladá, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na. ²² Am iga á una ńanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahimá am samaya. Sleberba ńanna ńane keni a naba emtsehe, hedarehedá. ²³ Amá sleberba ńanna ankwá á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zladá-aara ńanna wá, á zhára ba Ibrahimá antara Laajarus ázeńara, ta yiyiye jipu an ńane. ²⁴ A fu hula á ba an ndzedá, a ba ńane: Eddaaye Ibrahimá! Tasle á ńa zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zladá degiya am kára na! ²⁵ A ńwanante ge Ibrahimá, a ba ńane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zladá kwakya na! Kina wá, ankwá á puwansepuwe ńane mazla-aara, ka keni ba ká shá zladá á ńa. ²⁶ Baira deme, ankwá evege sladde am dagave á miya, ma emnde á ńere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezenere keni tá dzegwánka. ²⁷ A ba zhel ńanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimá: Máki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlađe adaliye ge ńalakńála eddaaye, tasle á ńa, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, ²⁸ tá ankwá egdzar mama-aha-aaruwa ilyeđe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare keni á sem tate á zladá ńanna yá am huđe-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimá á elvan ge ńane: Egdzar mama-aha-ńa wá, ankwá *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am huđe-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel ńanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimá.

Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsá nja-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Íbrahima á elvan ge ñane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ñanna.»

17

*Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura
(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)*

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa ðekideki wá, ðaaka dabari-aara ðekideki. Amá zlaða ge edda una ni á vatertá ñane ektápaare ge emnde á dem haypa ñanna. ² Ambane ba ta ñgudfanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmeña wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kela haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a ðela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fañeraarfe ge fetarfire á ñere.» ⁶ A ñwaterante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ñane na: Betesebete ire á ña, de tsaatse am haye keni, sey á zlála nafa ñanna.»

Walaadi-aha wá, ta ba walaadi-aha

⁷ A ba ñane á elvan ge itare: «Zharauzhára á ba áte slera á walaadi-aha: Ware am dágive á kure an walaadi-aara? Máki walaadi á ña a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbaðanaambaða kazlaña á ña watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á ña. ⁹ Ábi ðaaka ura á slafaná we ge walaadi adaba fesarfire na a maganaa ñane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlaðe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha ñanna maa, añkwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ñanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaahé ba yiyiye an we á baráma. ¹³ Baðemmire-aatare ta fu hula á ba an ndzeða ge ðaha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaana Yaisu, tasla á ña, zanjervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlála, de marawateránmára ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsá iga, tá añkwa zlála wá, ta naba mbehe baðemmire-aatare.

¹⁵ Añkwa palle am dagave-aatare, ba a ðelanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsá áseza Yaisu ámbéra á gála Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanáa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, añkwa á slafaná we an ervaunðe-aara palle. Zhele ñanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi baðemmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba ñane

palle? ¹⁸ Emnde maselmana na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge ñane, «Ezzlálá á da. Mbakaambe fetarfire á ña.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara (Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwárá á Dadaamiya ñanna anjka á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Anjka á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá anjka antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye ñane anjka áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa ñane anjka áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka dekideki. ²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kára á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zladá ba kwakya emtsaade, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna. ²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunñula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwa ge yawe á kefa duniya, a kefaterahe bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunñula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlaja, emnde umele tá evvala, tá herfa duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyaterahe kára an wesha an *baraudau á sawa am samaya, a kefaterahe bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsa ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna.

³¹ «Vacite ñanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunja á dem hufe-aara ge hálá kazlaja-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, ñane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya ñezla shifa-aara, watse á kefanaakefa. Edda una tatayaaka ñezla shifa-aara, ñane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare ñanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá ya palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á magava áme una ñanna Yaakadada?» A ñwaterante, a ba ñane: «A ba am tate na ni anjka lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

18

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka dekideki. ² A ba ñane á

elvan ge itare: «Ankwa narkali am ekse umele, baaka ura á kuaná ñane ðekideki, ba Dadaamiya keni ñane á kuveka ðekideki. ³ Ay ankwa zlafe mukse weggege á ba am ekse ñanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalanerevdagale an ura, maranánmára jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunñwire wá, narkali na eksarka emtsaade elva á mukse na ðekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba ñane am ervaunde-aara: Baaka ura yá kuaná ya ðekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmára jirire-aara ge sledágala-aara ñanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlafe adaliye Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ñane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertersaa ñane, vayi vacika tá ázeñará na wá, ñane á shekwaaka ðekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlafe adaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaahé, a magaa maduwa am ervaunde-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, adaba ña gergere antara emnde umele. Adaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya adaba ña gergere an slejaha hadáma na náwa ñane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá ankwa á sakanse luser am názena yá shaná ya bademme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaahé yiyiye an ñane, amá ñane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ñane. Daaci a puwanu erva ge ervaunde, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ña zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ñanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Adaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

Yaisu á gaterar barka ge egdzara

(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ñanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwára á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka ðekideki.»

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára

ká dahiya an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle. ²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba nane: Mañka gwardzire, jeka shifa, ileka, mañka seydire á fida áte ura, dematervedeme tara eddena an emmena.»

²¹ A nwanante ge zhel nanna, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Una nanna nannaana bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge nane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á na bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha lada-aara am samaya. Daaci sawa dabidaba.» ²³ Ba a cenaa una nanna zhel nanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzamá ire zhel na, a ba nane á elvan ge emnde: «Zlazlada jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwára á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlafe adaliye ge dem kwára á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva nanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á nezlesenze dekideki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka dekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge nane: «Amá nere wá, yaneranya duksa bademme, ganakini ná daba ba ka palle.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-nara, bi tara eddenara an emmena, bi a yaa egdzara-aara, adaba *kwára á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una nanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu anjwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba nane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de gevge. ³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisezlazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice, ³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una nanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba dekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.» ³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva nanna baaka dekideki. Ázetare wá, maana á elva nanna seska dekideki, cenaranka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu

(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, anjwa ura wulfe umele á njá áte we á baráma, anjwa á njala. ³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá anjwa á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba nane. ³⁷ A ba emnde: «Una anjwa á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwára ge nane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á na zivarze.» ³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a dufe, amá nane a far ká kwára á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á na zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsahe ge Yaisu, a ba nane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe nanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba nane: ⁴¹ «Ká kátá yá

magaká estara kina?» A nwanante ge wulfe na, a ba nane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.» ⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á nã, mbakaambe fetarfire á nã.» ⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a d'ába Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Baðemme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am huðe á Yairikau maa, a degáshe am huðe á ekse praatte. ² Am ekse nãna maa, ankwã ura zhera-aara Jakayus, nane male á shungu á hadáma, sleberba jipu. ³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware nane Yaisu nãna. Amá dzegwanká adaba nane paihyhye vayvaya am emnde. ⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de d'aleme am mama á zlemnda, geni watse á nãna má á degashe. Adaba ankwã á d'aba ba tate nãna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate nãna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba nane á elvan ge Jakayus: «Tsekwesetsekwe watsewatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á nã.» ⁶ A tsekweise ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Baðemme á emnde na tá ankwã á zharaterzhárá na, ankwã á waterwa am ervaunðe. Ta bantsa itare: «Ezzhárá ka, á de hare am mba á slehaypa.» ⁸ Amá a tsaahẽ ge Jakayus, a ba nane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki ankwã edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa huðe ufaðe.» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Vatena wá, huðe á há á nã shánsha shifa, ka keni ka ba eggyenara ge Ibrahimã. ¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde baðemme wá, ya se tataya ba edda una an keða na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an nane

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva nãna, Yaisu a bateraa naraje na zlaðe adaliye. Adaba herzharenteherzhe Urusaliima ba nãga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara. ¹² Daaci a ba nane am naraje-aara: «Ankwã egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyiye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsa adaliye. ¹³ Lauktu á zlala maa, a d'ante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an nane, a ba nane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya. ¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an nane. Zlazlala nane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayanjerka nere, á se kwaránerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire nãna, mazla-aara a naba saahẽ á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta danante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an nane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni. ¹⁶ A semhe ge slezunñwire-aatare, a ba nane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huðe kelaawa. ¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge nane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á huðe á nã am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa. ¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba nane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya

shante riba huɗe ilyeɓe. ¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ɗane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyeɓe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba ɗane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya faɗeme am bagwadza, ya shebanve. ²¹ Jijja lyawa, aɗaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanƙa ba duksa á ɗa keni, ká shánsha; janƙa ba wulfe á duksa á ɗa keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka. ²² A ba slekse á elvan ge ɗane: Ba elva á ɗa na keni hyaahya, ɗakaana shairiya. Mbate ka ɗuɗi, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka? ²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanƙa nalmane-aaruwa am baɗ, ma yá se lyiyaná an riba?»

²⁴ «Daaci a ba ɗane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázeɗara na: Lyauvaalya shunɗu na ázeɗara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huɗe kelaawa na. ²⁵ A ba itare tá elvan ge ɗane: Yaakadada, degi ázeɗara keni anƙwa ɗeme gursa ɗanna? ²⁶ A ɗwaterante a ba ɗane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una anƙwa ázeɗara na. Amá edda una shanteka ɗekiɗeki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye. ²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, ɗatsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem huɗe á Urusaliima
(*Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19*)

²⁸ Zlazole á tsaka elva ɗanna Yaisu maa, ba zlala-aara zunɗwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima. ²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá ɗaháná an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ɗane á elvan ge itare: ³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye ɗane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzeɗwa an ɗuɗa, ba ser palle keni zlaɓe njateka ura átekwa wá, naba pelawaapele sawansa. ³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a belaa na, baɗemme ta de berán ba seke una a baterna Yaisu na. ³³ Am sarte na tá anƙwa pela ezzeɗwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare. ³⁴ Ta ɗwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.» ³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzeɗwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzeɗwa ɗanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa. ³⁶ Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlalá ɗane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharanteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwára, tá galaná aɗaba najipu-aha na ta naana itare baɗemme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya ɗane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, anƙwa am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá anƙwa *Farisa-aha umele am dikele á emnde ɗanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á ɗa a ɗaruɗe.» ⁴⁰ A ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Ma ta ɗuwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba nga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyuwa berni na, ⁴² a ba nane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite nanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á nã, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwã á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á nã á de jauje ge ndzedã á nã, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kefakurkedã ba dekideki antara emnde á nã. Ka berni, amá watse ba nákwã palle keni tá de nánka áte ukfenjara nákwã, bademme watse tá ngerdafngerdã, adãba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ngya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba nane á elvan ge itare: «Ankwã an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am hude-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitã, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adãba bademme á emnde tá cena ba názena ankwã á kwaratersã nane na an enkale-aatare bademme.

20

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu ankwã á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, ankwã á balaterã antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitã, ira male-aha á ekse ádezenjara. ² A ba male-aha nanna tá elvan ge nane: «Banjeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ³ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.» ⁴ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva nanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyã labára fakurtaareka an nane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwã, tá de cebamiceba, adãba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ⁷ Daaci ta nwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyanjerka njere.» ⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una nanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba nane: «Ankwã ura a dzebãã nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe nanna am erva ge emnde a slera, nane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsákã inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa

fe am erva ɲanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ɲanna, ta belanaahe an erva-aara dey. ¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ɲane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela umele zlaɓe ádaliye ge keyire. ɲane ɗeme ta gyegese, vuwa-aara baɗemme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe ɲanna: Yá maganá estara kena? A ba ɲane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte ɲane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte ɲane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná ɲane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe ɲanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaahé, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe ɲanna wá, á se keɗanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe ɲanna baɗemme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde baɗemme: «A janaaja Dadaamiya una ɲanna!» ¹⁷ A zharateraahé emtsaáde ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane:

Ba nákwá ɲanna ta eblyanvaa emnde a nyáɲa bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ɲáná ɲane ndzedá á bere ɲanna baɗemme.

Una ɲanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá ɲanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a eblyaara ɲanna ge ɲane, sey á hánaahe edda-aara ba ɲgerɗekɗeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraitá antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ɲanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ɲanna, amá ta kuwa ba zlamaakelaawa.

*Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)*

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwaɗa Yaisu á ba am sarte ɲanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ɲanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwaɗa elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ɲgumna. ²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Malum, diyaɲerdiya ganakini ekka wá, baɗemme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde baɗemme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyaɲerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaaɲernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, ankwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, ɓaaka he?»

²³ Amá kerten diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá ankwa á maganá itare baɗemme, a ba ɲane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmárá emtsaáde suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ɲane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunɲu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwada á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksáná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa nane, daaci ta dŭ ba we-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(*Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27*)

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya dekideki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, anƙwa a puwamitaa Muusa, a ba nane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenara na kedaakeda na. ²⁹ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, nane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse nanna, amá bademme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni. ³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse nanna keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

³⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara nwásha tá anƙwa á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma nwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am hude-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, adaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsete emnde a faya an shifa. Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba nane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, nane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Bademme á emnde a shifa tá an shifa ba ge nane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawrait: «Elva á na na ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una nanna.

**Almasihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*
(*Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37*)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba nane: «Estará nane ta bantsa emnde ni *Almasihu wulfe á *Dawuda na? ⁴² Dawuda an ire-aara keni a dahanaa an Yaakadada, anƙwa am Jabura, a ba nane: A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, ⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á na tate á puwa sera á na. ⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a dahanaa an Yaakadada *Almasihu. Áy á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu anƙwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawrait*
(*Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40*)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde bademme: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawrait. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne sadafde, tá kata emnde ta

gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza a emnde bademme na. Ma am munri keni itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá njwásha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladaŋve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlada-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

21

Sadake á nashirire na a fanaa wegyege a mukse (Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhára emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele njane baaka duksa-aara, a puwum kwaŋa buwa njane keni. ³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya njane, taláge ba jipu na wá, njane a puwum náza-aara jateruje ge emnde bademme. ⁴ Adaba uwe, itare wá, anjwa nalmane-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an njane. Amá mukse na wá, njane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara bademme.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbeŋa *mashidi yaikke* (Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)

⁵ Emnde umele tá anjwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi njanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaja na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta caŋaa mashidi njanna an njane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Anjwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfeŋara nákwá, watse bademme á mbeŋa á dem áhá kwá ezzhara na.»

Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya (Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Watse á magava am sarte-ara una njanna? Watse njá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa njanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se keŋarakuraaka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, dabawaterka dekideki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunŋe á male-aha gergere wá, kure gazlauka dekideki, adaba watse á de magava ba una-aha njanna zunjwe, amá zlaŋe zle á duniya áte una njanna-ka emtsaade.» ¹⁰ A farhe zlaŋe adaliye, a ba njane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwára á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndzeŋa jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha sadadŋe á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha njanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem danjay. Watse tá de tsákurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa. ¹³ Daaci watse á vakurta ba una njanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare. ¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge njzla ire á kure an njane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enjale

antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede dekidfeki. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceɓa shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde baɗemme watse tá dá ba kelaadire ádete kure aɗaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á keɗeka. ¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ɳezlesenzle.»

Zlaɗa na baaka kalle-aara na
(*Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19*)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáwa wá, diyaweddiye geni herzha keɗa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte ɳanna á dem huɗe á wa. Emnde na tá am huɗe á Urusaliima keni, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima dekidfeki. ²² Aɗaba hare-aha ɳanna baɗemme ba hare-aha á zlaɗa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya baɗemme. ²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlaɗa á ɳwasha na watse tá á huɗe, antara ɳwasha na tá an egdzara áte erva am sarte ɳanna! Aɗaba watse kwakya jipu zlaɗa am hare-aha ɳanna. Watse á marateránmára Dadaamiya ge emnde a larde ɳanna, geni tá aɳkwa am ervaunɗe-aarire. ²⁴ Watse tá ceɓa shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na baaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde baɗemme*
(*Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27*)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni baɗemme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Aɗaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzeɗa, watse kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, aɗaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Aɗaba baɗemme á ndzeɗa á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ɳaɳare sleɗe. ²⁷ Am sarte ɳanna wá, tá de zhára ba iya *Ura á emnde baɗemme yá aɳkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara ɗemɗemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna aɳkwa á magava duksa-aha ɳanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, aɗaba herzhe kwá ɳezla mazla-aara.»

Gáraɓa an nabugda, má yaaya hyema aɳwaslire
(*Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31*)

²⁹ Am iga a una ɳanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ɳane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele aɳwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ɳanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna aɳkwa á magava duksa-aha ɳanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ɳanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka dekidfeki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ŋanna ba estuwa, kwa baaka am niya. ³⁵ Adaba watse á setarge duniya baɗemme ba seke narre, baaka ura á geya ágashe ɗekideki. ³⁶ Adaba una ŋanna, pauka háre, magaumaága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzedá ge ɲezla átuŋe duksa-aha ŋanna baɗemme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde baɗemme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá ɗaháná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlya-waabere wá, kerten tsekwaasetsekwe, baɗemme á emnde tá de cena elva ázeŋara am *mashidi yaikke.

22

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu (Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Herzhapteherzhe vayvaya muŋri á depaiŋ na baaka shahi á makala am huɗe-aara, muŋri na tá ɗaháná an *Paska na. ² Am sarte ŋanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ta tátaya pute a keɗa shifa á Yaisu ba ɗekideki. Ta magaa estuwa, aɗaba á wateraa lyawa á ba átuŋe emnde a ekse.

Yahuda aŋkwa á vela Yaisu (Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá ɗaha ba ŋane, ŋane ŋanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ŋanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerɗe, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «Ŋá vakte shuŋgu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ŋanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde ɗekideki.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu* (Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30)

⁷ Gyaregya muŋri á depaiŋ na tá puweka shahi á makala am huɗe-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ŋane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsaumiyaatsatse ɗafa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ŋá de tsatsakaná áme?» ¹⁰ A ŋwaterante, a ba ŋane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am huɗe á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba ɗabaudɗaba á dem mba na á demkwa ŋane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ŋanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá ɗafa á Paska am huɗe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaŋa am huɗe-aara. Kwá tsatsamiya ɗafa á muŋri am huɗe-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlála ge pukura-aha na, tá de bera duksa baɗemme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa ɗafa á Paska am bere ŋanna.

Masane cuɗeɗe (Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, anƙwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ɗane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunɗe-aaruwa baɗemme, geni yá zuze ɗafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlaɗa-aaruwa. ¹⁶ Aɗaba zá Paska ɗanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara baɗemme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ɗane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe baɗemme á kure. ¹⁸ Aɗaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ɗanna maa, a eksante ɗafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ɗane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa aɗaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ɗane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ɗane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puvaa aɗaba kure, Dadaamiya á ɗgudaterá namána ge emnde an ɗane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ɗane mí zá ɗafa ba kerɗe. ²² Iya *Ura á emnde baɗemme wá, sey ba yá emtsa ɓaaka pekyaa-aara, aɗaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ɗane.»

²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáwa am dagave-aatare, geni á maganá ware una ɗanna.

Ware una á de gev male á miya baɗemme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhára ɗane ba seke male-aatare baɗemme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá anƙwa á mára sleksire-aatare áte larde-aha, baɗemme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera slera-aatare.

²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ɗane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ɗane.

²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá ɗafa, antara walaadi mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadi.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá anƙwa antara ya ba kelaazare, kwá anƙwa antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine baɗemme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure.

³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á ɗáhá Simaun, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá anƙwa eggyega na. ³² Amá ya magaa maduwa aɗaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ɗa baɗemme. Am sarte na má watse eptsakeptsá á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá am vuwa ge egdzar mama-aha á ɗa.»

³³ A ba Piyer á elvan ge ɗane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem dangay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Yá ndak ba jirire

Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shungu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, anƙwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta ñwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere deƙideƙi.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni anƙwa shungu-aara, a eksanteksa; edda una anƙwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má ñaaka masalam-aara, a veluvele nanɣyuwe-aara, a shekwepshekwe. ³⁷ Ya bakurnaa aƙaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Aƙaba a ba wakita á Dadaamiya: “Ñane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ñanna kina geni á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada náwa anƙwa masalam buwa.» A ñwaterante, a ba ñane: «Hyaahya ba una ñanna.»

*Yaisu am Gaicaimane
(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)*

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ñane na, ta ƙabemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ñjalaunjalá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyiye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: ⁴² «Tasle á ña Eddaye-aaruwa jinaaja zlaƙa na a shika, máki wayakiyantewayaya. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ña.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzeƙa am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ñane na wá, a magaa maduwa an ndzeƙa-aara baƙemme, haa a ses ge ñgudeffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, aƙaba haraare ta taa puka hare, tá am dzamá ire yaikke. ⁴⁶ A tsaterete, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

*Ta eksevaa estuwa Yaisu
(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)*

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlaƙe zlanaaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ñanna suuwe ádeza Yaisu, a de ñanaahe takwalle, á gan use an ervaunƙe-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ñanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde baƙemme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhára mága ñanna wá, watse zlazlaƙa jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ñere keni ña naba waterwá emtu an masalam-aha á ñere?» ⁵⁰ Kerten velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a naƙafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ñanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu? ⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure

am mashidi yaikke, eksakurika d'ekid'eki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabed'ammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu d'ekid'eki

(*Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bad'emme. Piyer wá, a daa d'aba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka d'ekid'eki. ⁵⁵ Mbarantembe kára am huđe á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kára na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare. ⁵⁶ Daaci á ezhára kwátena umele Piyer na, á njá átuge kára, á ezhára, a ba ñane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu ñanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba ñane: «Diyanka ya zhel ñanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaangudí wá, a nanhe zlađe adaliye ge ura umele, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka keni ka ba palle á emnde ñanna.» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Iya ñane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlađe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara d'ekid'eki, dawale na keni ba ura á zhel ñanna. Ad'aba ñane keni ba ura Galili ñanna.» ⁶⁰ Amá a ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Naba ennda seke elva á ña ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlađe zlanáa Piyer, tsáksákwálikwaa á ba tsakala. ⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba ñane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja

(*Mat. 26:67-68; Mark. 14:65*)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta fadanse ice, ta vavante d'edekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete ñane.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(*Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24*)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlya werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha bad'emme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanernda.» A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bad'emme yá zlala á de njá am nad'afa á Dadaamiya na Sleksa ba ñane na.» ⁷⁰ A ba itare bad'emme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa ñane.»

23

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci ta tsetehe bad'emme-aatare am *kendekyiya ñanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de

fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa ñane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma ðekideki. A bantsa ñane zlafe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.»³ A ndavanuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde ñanna baðemme: «Shanáka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.»⁵ Amá itare ta farhe zlafe áðaliye á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa ñane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya baðemme, se ba áhuna keni samsa an ñane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am huðe-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba ñane: «Zhel ñanna ura Galili emtu?»⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezenara. Adába am hare-aha ñanna Hirudus keni á ba am huðe á Urusaliima.⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adába haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba ñane, geni watse á nanna najipu ázenara.⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá ñwanárka Yaisu ðekideki.

¹⁰ Tá anjwa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá.¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba nga, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu.¹² Garevge slakate-aha ba vacite ñanna tara Hirudus an Pilaatu, adába ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse baðemme,¹⁴ a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha ñanna á ba ákatafke á kure, shanáka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á ñanaa shairiya.¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á ñanaa shairiya. Adába una ñanna a eptsanaahe zlafe áðaliye ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa ñane hyephye ja shifa-aara.¹⁶ Adába una ñanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa munri á *Paska sey slekse á belaterá dangay palle maa,))¹⁸ baðemme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba an ka kwára: «Ejja zhel na a njeka an shifa ðekideki, belañernaabela Barabas.»¹⁹ Barabas wá, ta ngudanaa adába fitenire umele ta tsante am huðe á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, ñane á kátá bela Yaisu. Adába una ñanna, a se mbedateruhe zlafe áðaliye elva-aara ge emnde a ekse.²¹ Amá ta ñwanante á ba an hula: Zlejelezleñela áte dzangala, zlejelezleñela áte dzangala, zlejelezleñela áte dzangala, baðemme-aatare ba estuwa.²² A ndaaterhe zlafe áðaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára ñane ge kure? A gu uwe ñane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa ñane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlafe áðaliye ge hula geni a zleñelarzleñela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta

ganaa ba itare ndzedfa. ²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare ñanna. ²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adaba fitenire á dem dangay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte ñane.

*Náwa ta zlenelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)*

²⁶ Tá anjwa á dándá Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahe, ta far sepa dzangala á ba an ndzedfa, á daba Yaisu an ñane. ²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa daba Yaisu na antara ñwasha. Ñwasha na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñwasha ñanna: «Kure ñwasha-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure. ²⁹ Adaba anjwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare ñwasha dziire antara ñwasha na zlafe faranuka uba-aatare ge egdzere, ira ñwasha na tá yeka mazla-aara na. ³⁰ Am sarte ñanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadadde: Mbedawanerarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebawanerweshebe taslawá á kure! ³¹ Adaba má ta magante una ge nafa anjwáslá, watse átsáme kena náza á náfa na an ula?»

³² Á ba am sarte ñanna maa, tá anjwa emnde a bádza slede ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle. ³³ Daraada am tate ñanna tá dahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlenelaa Yaisu, antara emnde a bádza slede ñanna áte dzangala-aha-aatare, palle am nadafa-aara, palle keni am názlaba-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, adaba diyarka.» Itare ta tegaa kazlaja á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bademme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi ñane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ñane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.» ³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla danđanje tá kátá fanufe. ³⁷ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ña!» ³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzangala átire ge Yaisu: «Ba ñane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza slede na ta zlenelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ñane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ña, lyanerlye ñere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ñane: «Ékka wá, labára á wanika lyawa átuge Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zlada ñanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá ñane mu, a gu uwe, ábi baaka?» ⁴² Daaci a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ña iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ña na, ba tasle á ña yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30)*

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ɲanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaá ge tabedammire wá, duniya bademme baaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzedá, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ɲanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ɲanna magaavemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ɲane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.» ⁴⁸ Bademme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ɲaɲa ba ervaundé adaba názena ta naana itare na. ⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ɲwasha na kwaye ta dabanáa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaáhe yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena anƙwa á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza anƙwa ura umele zhara-aara Yusufa, ɲane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ɲanna wá, ura jirire, dzayya huđe-aara, anƙwa á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. ɲane keni ura male am *kendekyiya yaikke, amá enƙale-aara dabanáa názena tá anƙwa á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ɲanna. ⁵² Daaci a duhe ge ɲane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁵³ A se tsekwaá emtsa na áte dzangala, a fademe am kalpakane anƙwaslire, jeba á kalpakane ɲanna ba lefedé. Daaci a de zlavanaahe am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlaɓe zlavaranaaka emtsa am huđe-aara. ⁵⁴ Vacite ɲanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

⁵⁵ ɲwasha na ta saa á daba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta daba Yusufa á dem tate á hedá Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. ⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaáde áte una am *tawraita.

24

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10)

¹ Werre an enlya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ɲwasha ɲanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. ² Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. ³ Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu dƙidƙeki. ⁴ Daaci palle a názu tá ndaná itare baaka dƙidƙeki. Ba itare tá átira mága najipu ɲanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatarfke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nanɲywe na á maga wulwulire jipu na. ⁵ Jaterja lyawa ɲwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde ɲanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya? ⁶ ɲane baaka áhuna tsetse, anƙwa an shifa-aara ádaliye. Elva na a bakurnaa ɲane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? ⁷ Adaba ndza a ndaakurnda, a ba ɲane: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zleneliya áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baternaa Yaisu na bademme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlalá-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁰ Náwa zhera á njwásha na ta dateraa labáre ge pukura-aha njanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira njwasha umele na ndza ta kerdé, bademme ta daa ba labáre njanna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á njwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dekideki. ¹² Piyer wá, njane a naba tsetehe á ba am sarte njanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem huđe-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsa-aara á da, á maga ba najipu-aara.

Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)

¹³ Ba vacite njanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá dnaná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá anjwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha njanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlabe itare keni tá ndaha ba elva njanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezeta, anjwa á zlalá antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhárá ba ura, amá anjwa názu a piyaterge ge diyeddiye-aara. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahé wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba njwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba njane á elvan ge njane: «Ka wayve am Urusaliima, zlabe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba njane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta njwanante, a ba itare tá elvan ge njane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? Njane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, anjwa hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázejará. ²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzanjala. ²¹ Bademme ndza nj tamán geni á de lyaná ba njane larde á *Iserayiila. Amá kwaye njane názena a magava áte njane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlabe ádaliye maa, jaranjerja enjkale njwásha umele tá á ba ázejere. Adaba ta duhe ge itare an enjlya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedanjeru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katafke á njere ba estuwa, ta bantsa malika-aha njanna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á njere á dete we á irekhya njanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa njwasha njanna. Njane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka enjkale á kure dekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na bademme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka dekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zladá-aha njanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete njane bademme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabi-aha umele bademme.

²⁸ Herzharanteherzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke njane wá, zlabe zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge njananaa ázetare, a ba itare: «Gevge manjaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázejere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante dafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge ñanire, amá naránka ñane mazla-aara. ³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunđe á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunđe á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte ñanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a nja-aatare.

³⁴ Ta anƙwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.»

³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labára-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlaɓe tá ndaha ba ñane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye.

³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunđe á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erva-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erva á kure áte iya, tapawiyaaatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, ñane baaka vuwa-

aara. An hyuweka, an hyaihyeka.» ⁴⁰ Á baterá una ñanna wá, ámbera á maraterá erva-aara, antara sera-aha-aara baɗemme. ⁴¹ Aley zlaɓe fartarka emtsaade. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte ñane.

A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Anƙwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an teɗa shagera. ⁴³ A lyevaahé, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda baɗemme, a ba iya: Baɗemme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni baɗemme sey watse á gevge.» ⁴⁵ Daaci a naba vaterte enƙale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zlaɗa, emtsamtsa.

Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama baɗemme an zhera-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha ñanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am huɗe á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya ñanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a daterse am huɗe á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erva-aha-aara a gaterar barka. ⁵¹ Am sarte na a gaterar barka ñanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate ñanna, lauktu ta eptsa á sem Urusaliima, ervaunđe-aatare

emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Labare á higa na a puwetaa YUHANNA

*Yaisu *Almasiihu nane elva á Dadaamiya*

¹ Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá dahaná an elva á Dadaamiya na ndza ankwá tsawe. Elva nanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva nanna Dadaamiya. ² Daaci elva nanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya. ³ Bademme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an nane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an nane ka. ⁴ Elva nanna wá, á vatertá ba nane shifa ge emnde. Shifa nanna maa, ankwá á vaterte parakkire á jirire ge emnde. ⁵ Parakkire nanna ankwá á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptisma

⁶ Ankwá ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna. ⁷ Sawa-aara ge nane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire nanna ge emnde, ganakini a fartarfe emnde áte parakkire nanna. ⁸ Nane-ka una parakkire nanna; nane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire nanna. ⁹ Parakkire nanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem huđe á duniya wá, ankwá á mbe am dágave á emnde bademme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá dahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am huđe á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an nane, amá duniya diseka nane dekideki. ¹¹ Nane a sem larde-aara ba ge nane, amá emnde-aara nanna liyarka. ¹² Aley keni wá, tá ankwá emnde na ni ta lyevaa nane, fartarfe áte nane. Ge emnde nanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya. ¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimagwaha am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa anwaslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dágave á miya, huđe-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vanta a Eddeɗara ge nane, Egdza-aara palle ba nane na. ¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte nane Yuhanna, a naba kante kwará, a ba nane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: Ankwá á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje nane an ngahire na. Adaba kwaye zlaɓe yarika ya, amá nane ankwá.»

¹⁶ Adaba nane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya bademme. ¹⁷ Dadaamiya a sateraa *tawraitá ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ngurna-aara antara jirire-aara bademme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya dekideki, amá Egdza-aara na palle ba nane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa nane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiɗkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave nane mu ware. ²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba nane á katafke á emnde bademme. ²¹ Ta ndavanuhe:

«Ka *Ailiya werre na emtu?» A nute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na n̄a an̄kwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya n̄ane ka», a ba n̄ane zlaɓe. ²² «Ay ká ware kena? Ndañerndaha názena ni n̄a de mbedateru ge emnde na ta belañerbela na. Ate ka mu, ka ware?» ²³ A n̄waterante ge Yuhanna, a ba n̄ane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba n̄ane: An̄kwa ura á b̄alá elva am kaamba, a ba edda-aara: An̄kwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsatse barama ba ndedde na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna n̄anna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha. ²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge n̄ane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihuka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?» ²⁶ A n̄waterante ge Yuhanna, a ba n̄ane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá an̄kwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni an̄kwa á ba am dágave á kure diyakurka ba kure, n̄ane wá, ²⁷ ba ge slesadanse kimake am sera keni lyanefka dekideki.»

²⁸ Una-aha n̄anna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, an̄kwa á duwa ádezeñara wá, a ba n̄ane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná n̄ane haypa á duniya baɗemme. ³⁰ Ba n̄ane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: An̄kwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje n̄ane an ngahire, aɗaba kwaye zlaɓe yarika ya keni n̄ane an̄kwa na wá, ba n̄ane. ³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale n̄anna estuwa, mbate aɗaba ba n̄ane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.» ³² A ba Yuhanna zlaɓe ádaliye: «Ya nanna Shedekwe Cufedde á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte n̄ane. ³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini n̄ane ura estuwa, amá ndza a biyánba Dadaamiya na a b̄eli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba n̄ane: Watse ká nanna Shedekwe Cufedde á se tsekwanem am ire ge ura, ura n̄anna wá, ba n̄ane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cufedde na. ³⁴ Ya nanna una n̄anna», a ba Yuhanna, «Aɗaba una n̄anna yá enndáhá ba párákke geni ba n̄ane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zunñwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba n̄ja-aara am tate n̄anna Yuhanna, tá an̄kwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázeñara. ³⁶ A naa Yaisu an̄kwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina. ³⁷ Cenarácena pukura-aha-aara buwa na elva n̄anna, ta naba tse, ta d̄ába Yaisu. ³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá d̄abaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá n̄wanante a ba itare: «Ká n̄já áme ká Rabbi?» (amaana malum). ³⁹ A n̄waterante ge Yaisu, a ba n̄ane: «Sawmbare, nawanaana tate n̄anna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe tate na á n̄ja Yaisu átekwa n̄anna, ta zlansau váha ázeñara. Duwa-aatare n̄anna á maga saa ufade á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta d̄ába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmeñara ge Simaun Piye. ⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmeñara Simaun zunñwe. Daaci a mbedanuhe, a ba n̄ane:

«Ŋere shaŋeránsha *Almasiihu vatena» (amaana: Edda una a ekseasa Dadaamiya). ⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Daremda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á ɲa Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á dáhá tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsa á dem kwárá á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa dʒabidaba», a ba ɲane á elvan ge ɲane. ⁴⁴ Filip, ɲane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer. ⁴⁵ Duwa á Filip, ɲane keni ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedanuhe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ŋere shaŋeránsha edda una Muusa a puwete elva-aara am *tawraita, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufa, ura Nasarátu.» ⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ɲane: «Duksa shagera estuwa ni á jesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na aɲkwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida am ɲane dʒekidʒeki.» ⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ɲane. A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane: «Ba lauktu á duwa Filip á de dʒakdáhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.» ⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ɲane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.» ⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká fetare áte ya, adaba ya bakaa ya nákná am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duksa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.» ⁵¹ A ba ɲane zlaɓe ádaliye á elvan ge ɲane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánná degiya samaya an wacene ba waɲɲe, daaci malika-aha á Dadaamiya tá dʒálá á dem samaya, tá tsekwa zlaɓe á setarge iya ya *Ura á emnde bademme.»

2

Muɲri á larusa am Kana

¹ Am háre ge keyire am iga a tse-aara, jerje muɲri á larusa am Kana am kwárá á Galili. Aɲkwa emmenjara ge Yaisu am larusa ɲanna. ² Yaisu antara pukura-aha-aara keni dʒaraterdáhá á dem larusa ɲanna. ³ Daaci ektsateraarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.» ⁴ Amá a ɲwanante ge Yaisu a ba ɲane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁵ Amá duwa á Maari, a ba ɲane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ Aɲkwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ɲanna, Yahudiya-aha tá bara an ɲane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ɲanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyeɓe. ⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawantenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara. ⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaangudí, vawanteva ge male á muɲri na.» Ta naba kevaahé, ta danánhe. ⁹ Male á muɲri ɲanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya adaba ta payema ba itare yawe ɲanna á dem gahe-aha. Daaci male á muɲri na a dʒante zhele á larusa, ¹⁰ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaade zuɲɲwe ge emnde, má hyaterhya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka shebanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye njane najipu á Yaisu zunjwe, a maganaa am Kana, am kwará á Galili. A marese estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte njane. ¹² Am iga a una njanna maa, njane, emmenjara, egdzar mama-aha-njara, ira pukura-aha-aara, ta zlalá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaanjudi áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi
(*Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46*)

¹³ Herzhapteherzhe munri á Yahudiya-aha na tá dháná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága munri njanna. ¹⁴ Daada-aara am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá anjwa válá sla-aha, kyawe-aha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke. ¹⁵ Yaisu a naba kezlante zává, a ganve ba seke kurpe, a ngyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am mashidi na, a naba mbaáfaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shungu-aha-aatare njanna á dem áhá. ¹⁶ A ba njane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?» ¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhára ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anjwa an puwa a ba njane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á njana ervaunde-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadde dekideki.»

¹⁸ Am iga a una njanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge njane: «Ká maranjera najipu-ara kina lauktu njá dise átekwa geni a vaktáa ba Dadaamiya hákuma á mága una?» ¹⁹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Naba mbedawanaambedá kure mashidi na, yá tsantetse zlaábe ádaliye am háre keye.» ²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge njane: «Yawe kul ufaáde ju unjwahe tá nderá ba mashidi na náwa njane na ni, ká tsantetse ka am háre keye?»

²¹ Mbate njane a ndanaa áte mashidi-ka, njane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá. ²² Am sarte na tsetsa Yaisu am fáyá wá, saasa elva njanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa njane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya huáde-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am munri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa njane, emnde keni kwakya fartarfe áte njane adaba najipu-aha njanna. ²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, adaba njane diyaadiya názu am ervaunde-aatare bademme. ²⁵ Adaba njane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba njane názu am huáde á emnde bademme.

3

Tara Yaisu an Nikaudaimus

¹ Ndza anjwa ura *Farisa umele zhara-aara Nikaudaimus, palle á male-aha á Yahudiya-aha wá, ² a seza Yaisu an vayiya, a se ndava elva ázenjara. «Malum», a ba njane á elvan ge Yaisu: «Diyanjerdiya geni a belakaa Dadaamiya, adaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká anjwa maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara njane.» ³ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlanáa á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.» ⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge njane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem huáde á emmenjara, lauktu tá eyya ádaliye emtu?»

⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlanña á Dadaamiya ðekideki má yairseka an yawe antara an Shedekwe Cufedðe. ⁶ Una tá yáná emnde am duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Shedekwe Cufedðe keni á yáná ba shedekwe. ⁷ Mañka najipu adaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire. ⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á vátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyanka, ma á de tse áme keni diyanka. Edda una tá yáná an hákuma á Shedekwe Cufedðe keni ba estuwa.» ⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge ñane: «Á magava estara una ñanna?» ¹⁰ A ñwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyanka una? ¹¹ Yá ndak ba jirire, ñere wá, ñá ndakur názena ni diyanderdiya, antara názena ñá nanna, amá kwá ceneka elva á ñere. ¹² Máki yá bakurá elva áte kazlaña á duniya aley cenakurvaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlaña á samaya emtu? ¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenacena elva-aaruwa ya *Ura á emnde bademme na ya sawa am samaya.

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhagane, a zleñelete áte zade, a kante á dem zhegela. Iya *Ura á emnde bademme keni watse tá de zleñeliyá ba estuwa. ¹⁵ Daaci ma a fetare ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na. ¹⁶ Adaba Dadaamiya wayatewáya duniya kwakya. Adaba una ñanna a vante Egdza-aara palle ba ñane. Ma a fetara ware áte Egdza ñanna keni, á keðeka ðekideki, á shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ñgwada emnde, amá a belán geni tá ñezlesenze emnde áte erva an ñane. ¹⁸ Edda una fetarfe áte ñane wá, baaka shairiya áte ñane. Amá edda una má fetareka áte ñane wá, ba kina keni ñánáña shairiya, adaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba ñane. ¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ñgwada adaba ñane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabedammire, adaba shagerka názena tá maganá itare. ²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire ðekideki, a hayaa ba nja am tabedammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá ñane na. ²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, ñane á kátá ba parakkire, geni a naránna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfire na á maganá ge Dadaamiya.»

Ngahire á Yaisu an názá á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwará á Yahudiya ñanna, hararaare jipu am tate ñanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa. ²³ Yuhanna slemaga baptisma keni ankwá á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, adaba kwakya yawe am tate ñanna. Emnde kwakya tá dezeńara, á magaterá baptisma. ²⁴ Adaba zlaðe eksarvaaka Yuhanna á dem dangay am sarte ñanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá ankwá gajawe antara ura Yahudiya umele arge naðe á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cufedðire áza Dadaamiya. ²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum yaikke», a ba itare tá elvan ge ñane, «Zhel na ndza á ñá ázeña áte iga a guwa á Urdun, ndza ka baneraa elva-aara na, zlaðe ankwá emtu am ire á ña? Kwaye ñane keni ankwá á magaterá baptisma ge emnde, bademme á emnde tá kela á ba dezeńara.» ²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba názara keni máki vanteka Dadaamiya. ²⁸ Náza-aaruwa

wá, ba kure keni diyakurdiya. Adaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihu-ka, amá ya slebela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihu. ²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba nane. Náza á slákáte wá, nane ba á njá átevege ura-aara zhele á larusa, á higa jipu ge cena kwára á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaunɗe-aaruwa ba seke nama. ³⁰ Shagera ba á farfe ngahire-aara ge nane, á gulá náza-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, nane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. ³² A ndáhá názena ni a nanaa nane, antara názena ni a cenanaa nane, amá baaka ura á cena elva-aara. ³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya. ³⁴ Slebela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, adaba Dadaamiya á vante Sheɗekwe-aara baaka zlakta-aara. ³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, bademme á duksa a fanem am erva ba ge nane. ³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsha shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte nane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaunɗe á Dadaamiya ɗekideki.

4

*Tara Yaisu an mukse á *Samariya*

¹ Cenarácena *Farisa-aha geni Yaisu anjwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna. ² Cenarácena Yaisu elva-aatare bademme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara. ³ A cenaa ba elva á *Farisa-aha nanna Yaisu wá, a naba tsete am kwára á Yahudiya nanna bademme, ge eptsa á dem kwára á Galili. ⁴ Ge dem Galili nanna maa, sey á degáshe am huɗe á *Samariya praatte.

⁵ Daada am ekse umele tá ɗáhána an Sikar am kwára á Samariya maa, anjwa fe ndza a vantaa Yakubu ge egdza-aara Yusufa áte iga a ekse nanna. ⁶ Anjwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe nanna. Daaci a duhe ge Yaisu, a de njehe áte we á suwa nanna adaba kudfukkude vuwa-aara ge zlalá. Am sarte nanna keni hyephye vacitire.

⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge nane. ⁸ Am sarte nanna zlarzlalá pukura-aha-aara, ta de shekwa náza za am huɗe á ekse. ⁹ A ba mukse na á elvan ge nane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.) ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba diyanjire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsha yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge nane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á nana keni baaka, suwa sladɗe vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa nanna ká ndaná ka na? ¹² Ekka jakuje ge eggyenere Yakubu na a yaner suwa na emtu? Nane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!» ¹³ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, ndera keni ba á wanwa zlaɓe adaliye. ¹⁴ Amá edda una a shu

yawe na yá vanta ya wá, á wanka ndera mazla-aara. Adaba yawe ñanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ñane, suwa ñanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.» ¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Viteva ka yawe ñanna eddaaye, geni a wika ndera mazla-aara, yá shansha ire-aaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «De dantedaha kwa zhele á ña, kwá sawa kerde.» ¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ña a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ñane. ¹⁸ «Adaba zala-aha á ña miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ña ka. Baaka fida am elva á ña na.» ¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye. ²⁰ Ká cenáncena emtu ndza ba werre keni eggye-aha á ñere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ñane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Ankwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle. ²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ñere Yahudiya-aha wá, diyanderdiya edda una ni ñá kezlan ugje ñere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha. ²³ Amá ankwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte ñanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba ñane na, an hákuma á Shedekwe Cudedde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una ñanna. ²⁴ Dadaamiya wá, Shedekwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedekwe Cudedde, a kezlarankezla á ba an jirire.»

²⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Diyandiya watse á sawa *Almasihu, watse á se palanernaapála ñane sera á duksa bademme.» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya Almasihu ñanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte ñanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu ankwa á nda elva antara mukse na. Amá baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázenara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem huđe á ekse, a ba ñane á elvan ge emnde: ²⁹ «Sawmbare emtsaafé, nawanaana zhele umele náwa ñane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya bademme, watse *Almasihu ñara emtu estara?» ³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am huđe á ekse, tá ankwa deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsapta mukse na á de dhaha emnde am huđe á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!»

³² Amá a ñwaterante: «Ankwa náza zá-aaruwa, dhafa na ni diyakurka kure na.» ³³ A ba pukura-aha am dagave-aatare «Watse ankwa ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zá-aaruwa ñanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara ñane na bademme.» ³⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlafe a juwa tere ufade lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaafé fe ba shagera, duksa bademme naavene kyanje, herzhe icica-aara. ³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba ankwa mbera-aara, á jáhá hiya ñanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa bademme.

³⁷ Ankwa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane: Á janá ura umele, icica

keni á icaná ura umele. Naraje ɲanna jire. ³⁸ Ya belákuraa á de hala duksa am fe na magakurka slera am huɗe-aara ɗekideki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samariya na tá am ekse ɲanna fartarfe áte Yaisu, aɗaba elva na a de baternaa mukse ɲanna a ba ɲane: «A balise názana ndza ya maganaa ya baɗemme.» ⁴⁰ Aɗaba una ɲanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta eɲɲála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlaɓe ádaliye fartarfe áte ɲane, aɗaba názu ta cenanaa am waazu-aara. ⁴² A ba itare tá elvan ge mukse na: «Kina wá, ɲá fetaare aɗaba elva á ɲa ka palle, ɲá fetaare áte ɲane aɗaba ɲa cenevaa á ba an hyema á ɲere elva am mbuwe-aara. Diyaɲerdiya ba jirire geni slelya duniya ba ɲane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate ɲanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlála á dem kwára á Galili. ⁴⁴ Aɗaba ba ɲane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka ɲgáhire am eksa-aara ba ge ɲane. ⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta lyyanaa á ba an erva buwa, aɗaba itare keni ta duwa á de maga muɲri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am muɲri ɲanna baɗemme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlaɓe ádaliye á dem Kána, ekse na ndza a ɲyanve yáwe, a ganve mbazla am huɗe-aara na. Ay aɲkwa ura male, a fanaa ɲgumna, á ɲjá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara. ⁴⁷ Cenáncena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, aɲkwa am Galili, a naba deɲɲara: «Tasle á ɲa ɗabiɗába á dem Kafarnáhum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am ɲane», a bina. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Palle ura á fetaare áte ya am dagave á kure na baaka ɗekideki, máki nakuránka najipu-aha.» ⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzere!» ⁵⁰ «Ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdza á ɲa», a ba Yaisu á elvan ge ɲane. ɲane a naba fetaarehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ ɲane keni aɲkwa á da wá, ta jaa ire antara walaadī-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya layye», a ba itare tá elvan ge ɲane. ⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sarte-ara ɲgulmire?» A ba itare tá elvan ge ɲane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zlágzlági.» ⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a banna Yaisu ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdze á ɲa na. Daaci ɲane antara huɗe á há-aara baɗemme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ɲane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwára á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

5

Yaisu mbanaambe ura ɲguryekwe

¹ Am iga á una ɲanna maa, gyaregya muɲri á nadina am Urusaliima, tá aɲkwa duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe. ² Urusaliima wá, an bela am dala baɗemme an wakiya-aha gergere. Aɲkwa derve yaikke herzhe an wakiya na tá ɗaháná an wakiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve ɲanna an bere-aha ilyeɓe. Zhera á derve ɲanna Baytijaata an elva á Ibraniɲkau-aha.

³ Daaci baɗemme á ekte á bere-aha ɲanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara ɲguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava

á derve ñanna. ⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve ñanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe ñanna, ma a tsekwemaa ware zunñwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Ankwa ura umele á ba am dágave-aatare ñanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere. ⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhára zhel ñanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanñe?», a ba ñane, á elvan ge ñane. ⁷ A ba zhel na á elvan ge ñane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zunñwe arge iya.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ettse, fadantefáda buce á ña, ezzlálá á da.» ⁹ Kertenj a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, ankwa á zlalá ba uwe keni á maganka.

Amá vacite ñanna wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁰ Adaba una ñanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel ñanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraita ganakini ká sepa buce á ña vatena ge da.» ¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyaahe na ettse, fadantefáda buce á ña, ezzlálá á dá.» ¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ware ñane edda una ni a bakaa fadantefáda buce á ña, ezzlálá na?» ¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere ñanna. Adaba a zlalá watsewatse Yaisu am tate ñanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale ñanna am *mashidi yaikke. A ba ñane á elvan ge ñane: «Kina wá, mbákmbe. Manka haypa mazla-aara geni a shanika una jauje ge una ñanna.» ¹⁵ Mazla-aara a naba disehe geni ndza a tsantaa ñane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.» ¹⁶ Adaba una ñanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una ñanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ñanna a de vaterte ba ngwádáva zlafe ádaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ñane, Dadaamiya Eddenjara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

*Hákuma á *Ura á emnde bademme*

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ñane una ñanna. ²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Ankwa á kwaranse názena á maganá ñane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwaransekwere. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure. ²¹ Ba seke una ni Edderwa ankwa á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, ankwa á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ñane. ²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara. ²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá ankwa fáná áte ñane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddenjara na a belanaa na ñane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka

shairiya áte edda-aara ðekidëki, ñane dedde am emtsa, daada am tate á shifa na á zleka na. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ankwá á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ñanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwárá á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwárá-aara keni á gevge an shifa. ²⁶ Ba seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa. ²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ñanna *Ura á emnde bademme. ²⁸ Magauka najipu á una ñanna ðekidëki. Adaba ankwá á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwárá-aara, ²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zladá.»

*Seyde-aha á Yaisu *Almasiihu*

³⁰ A ba Yaisu zlafe adaliye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyánba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela. ³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara kena emnde jirire-aaruwa? ³² Amá ankwá ura umele sleseyde-aaruwa ñane. Diyandiya seydire na á maganá ñane áte ya jirire. ³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ñane keni maganaamaga seydire áte edda una ni ñane jirire na. ³⁴ Yá ankwá sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya. ³⁵ Yuhanna wá, ñane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an ñane am sarte cekwaangudi. ³⁶ Iya wá, ankwá seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge ñane, yá ankwá maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa ñanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya. ³⁷ Ba Edderwa ñanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka ñane an ice á kure keni. ³⁸ Daaci ñakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa ñane. ³⁹ Kwá ankwá ndá wakita á Dadaamiya, adaba ankwá am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya ñanna á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde. ⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunðe á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya ðekidëki. ⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, liyakurika ðekidëki, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya. ⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba gálá áza emnde, kwá pañka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara kena áte ya? ⁴⁵ Amá bawánka zlafe am ervaunðe á kure, geni watse yá de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an ñane na. ⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa ñane, kwá fetaare estara kena áte elva na yá ndaná ya?»

6

*Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyebe**(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17)*

¹ Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlalehe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáhá ba háye na am guwa ñanna. ² Emnde kwakya ta dábemhe á dem tate ñanna, adaba naránna najipu-aha na a maganaa ñane, a naba mbaterahe emnde na lapika vuwa-aatare. ³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta daletaa áte egdza wa, ta de njehe. ⁴ Munri á Yahudiya-aha na tá d'aná an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá ankwá dezeńara. A ba ñane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?» ⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ñane diyaadiya názena ni watse á maganá ñane. ⁷ A nwanante ge Filip, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka d'ekideki áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba Andere egdza emmenjara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: ⁹ «Náwa ankwá egdze umele áhuna an depain ilyebe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja bademme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ñanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyebe. ¹¹ Yaisu a lyevaa depain na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegateraa ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte hude-aatare. ¹² Hyaterhya ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.» ¹³ Depain ilyebe ñanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejáhá jugena-aara, a netaa keday sadadde kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ñane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.» ¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlalehe zlahe adaliye á dete ire á egdza wa, ba ñane palle.

*Yaisu á zlala an sera áte haya.**(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)*

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekwese ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haye, ¹⁷ ta demhe am paare á yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge vayiya, amá zlahe samka Yaisu emtsaade. ¹⁸ A tsetehe ge válale, bademme á haye á vaza. ¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyebe, ma unkwáhe keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci bademme-aatare n'áteráña lyawa. ²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare, «degiya ba iya.» ²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá ankwá a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza baaka paare umele d'ekideki am tate ñanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an ñane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare ñanna. ²³ Daaci ta naba demhe ge

paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate ñanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an ñane na. ²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni bademme ta baaka. Ta naba demhe am paare-aha ñanna, ta zláá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu dafa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá adaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba názara keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa. ²⁷ Shuññulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shuññulaushuññula una á badzeka d'ekid'eki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za ñanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde bademme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ñá shuññula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?» ²⁹ A ñwaterante, a ba ñane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda una a belanaa ñane». ³⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa wá, marañeránmárá najipu na ni ñá diyakse átekwa geni a belakaa Dadaamiya, ñá nanaana an ice á ñere, lauktu ñá faktarfe. ³¹ Werre wá, eggye-aha á ñere ndza zaruze mannu am kaamba, an'kwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: A vaterte náza za á sawa am samaya.»

³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu ñanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá náwa Edderwa an'kwa á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya. ³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba ñane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba ñane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, vanjerteva náza za ñanna ba kelaazare.» ³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dafa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera d'ekid'eki. ³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya. ³⁷ Bademme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banka d'ekid'eki. ³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná edda una a belibela. ³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá ñane na, yá kecfanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse bademme am faya. ⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, bademme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge wesha elva áte Yaisu, adaba a bantsa ñane: «Ya náza za na a tsekwaá á sawa am samaya.» ⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu ñara ba ñane, ba ñane una egdza á Yusufa? Diyanerdiya tara eddenjara an emmenjara. Ay ni a ba ñane a sawa am samaya?» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dágave á kure ba dey. ⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba ñane an ire-aara sezerwa, sey á tadáná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya. ⁴⁵ An'kwa puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekwere ba ñane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa ñanna, lyevaalya wá, ñane á sáwá ásezerwa. ⁴⁶ Una á banka ganakini an'kwa ura nanna

Dadaamiya. Baaka d'ekid'eki. Sey edda una a sawaa am samaya na. Nane wá, nanna adaba Eddenjara.

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsha shifa na á zleka na. ⁴⁸ Ba iya una ya d'afa na á fá shifa á jirire am ura na. ⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu d'afa na tá daná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsa. ⁵⁰ Amá náwa d'afa na ni a tsekwa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware d'afa njanna keni a emtseka d'ekid'eki. ⁵¹ Ba iya una ya d'afa njanna a tsekwa á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware d'afa njanna keni á shánsha shifa na á zleka na. Dafa njanna yá vantá ya na wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya bademme, ganakini tá shánsha shifa an njane.»

⁵² Elva njanna a tsante elva yaikke am dagave á Yahudiya-aha. A ba itare am dagave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?» ⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde bademme, kwa baaka an shifa am kure d'ekid'eki. ⁵⁴ Edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsha shifa na á sleka na, am halavuuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya. ⁵⁵ Adaba ba iya una ya d'afa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire. ⁵⁶ Daaci ma ware una anjwa á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, anjwa á shá uzhe-aaruwa, edda-aara njanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá anjwa antara njane. ⁵⁷ Edderwa na a beliyaa njane na wá, edda á shifa ba njane, a njiyaa ba njane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá njanaanja edda-aara an shifa. ⁵⁸ Una njanna d'afa á jirire na ni a tsekwa á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa egghye-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa a jirire an njane. Amá d'afa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an njane.»

⁵⁹ Elva-aha njanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva njanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a d'aba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura. ⁶¹ Náanna Yaisu ganakini tá wessa elva emnde a d'aba njane am dagave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaunje? ⁶² Má watse nakuránna anjwa á zlalá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe? ⁶³ Á vantá ba Shedekwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedá-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá anjwa á bakurná ya na wá, Shedekwe njara ba njane, shifa njara ba njane. ⁶⁴ Amá tá anjwa emnde na fartarka am dagave á kure.» Adaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela njane keni.

⁶⁵ A farhe zlahe adaliye, a ba njane: «Ya bakurnaa adaba una njanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba njane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte njanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa d'aba Yaisu, zlalarka antara njane mazla-aara. ⁶⁷ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?» ⁶⁸ A njwanante ge Simaun Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, njá shá shifa na á zleka na á ba am elva á njara palle, njá de d'aba ware umele?»

⁶⁹ Njere wá, fanjertarfe. Adaba diyanjerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cufedfde.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay anjwa ura palle am kure, njane ura á shaitaine.»

⁷¹ Una njanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adaba Yahuda njanna, njane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba njane Yaisu.

7

Egdzar mama-aha-njara ge Yaisu fartareka áte njane

¹ Am iga á una njanna maa, Yaisu anjwa á já daba á ba am kwára á Galili, wayaaka de nja am Yahudiya mazla-aara, adaba Yahudiya-aha tá anjwa tsagwadfa ba njane ge ja ba shifa-aara. ² Herzhapteherzhe mujri á Yahudiya-aha na tá dháná an mujri á *bere á kacakaca maa, ³ a ba egdzar mama-aha-njara tá elvan ge njane: «Yánya dagave na mazla-aara, tsetse ezslálá á dem Yahudiya, a de naránna emnde á njana na tá áhuwa keni slera á njana. ⁴ Adaba edda una ni á kátá emnde bademme tá diyeddiye njane wá, á shebeka ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba ka? Shagera ba ká de maganaamaga una njanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.» ⁵ Ba egdzar mama-aha-njara keni fartareka áte njane dfekidfeki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sarte-ara keni bademme ba shagera. Iya wá, yá duka á dem mujri njanna, adaba zlafe samka sarte-aaruwa emtsaafde. ⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, adaba yá mára shagerkire á slera-aatare á segashe. ⁸ Ekkure wá, daumbare á dem mujri. Amá iya wá, yá duka adaba zlafe samka sarte-aaruwa emtsaafde.»

⁹ A ndaterse una njanna, a njehe am kwára á Galili, njane zlalaaka.

*Yaisu am mujri á *bere-aha á kacakaca*

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-njara á de zá mujri njanna maa, shebanve ire-aara atuge ice-aatare njane keni a duhe á dem mujri njanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde. ¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá anjwa tataya ba Yaisu am mujri njanna, tá anjwa enndáva am dagave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?» ¹² Daaci bademme á emnde am mujri njanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dagave-aatare an gá kwára. A ba emnde umele: «Yaisu njanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel njanna slekedfa emnde.» ¹³ Amá bademme á una njanna tá ndaaná á ba an ila, adaba tá kuva a cenaraterka male-aha á Yahudiya-aha.

¹⁴ Amá am dagave á mujri wá, tá zhára ba dámda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, anjwa á ndater elva ge emnde. ¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme njane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aaruka, elva-aha njanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na. ¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzedfa-aaruwa keni. ¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa njane wá, slejirire ba njane, baaka zlerma am njane dfekidfeki.

¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraitu emtu? Ay ábi ba palle á kure keni baaka

edda una d'abáted'aba shairiya-aha na am huđe-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware nane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepuwe, amá bademme á kure kwá maga ba najipu-aara. ²² A ba Muusa am *tawraitá wá: Kwá belá egdzere am shedekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggye-aha á kure werre. Adaba elva á Muusa nanna wá, kwá an'kwa belá egdzere am shedekwe ma an kwaskwe á puwansepuwe keni. ²³ Má kwá an'kwa maga una nanna an kwaskwe á puwansepuwe geni a badzevka tawraitá á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunđe áte ya geni labára ya mbá ura an kwaskwe á puwansepuwe, ura lapika vuwa-aara tsa? ²⁴ Yawánya mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

*Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?*

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na nane ka una? ²⁶ An'kwa á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba nane una *Almasiihu ka? ²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa nane átekwa.»

²⁸ Am sarte nanna maa, Yaisu an'kwa á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwára, a ba nane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakuridiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, sanká ba ya an ire-aaruwa, an'kwa edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara nanna ura jirire seke nane baaka. ²⁹ Iya wá, diyandiyá edda-aara, adaba ya sawa ázenara, a beliyaa ba nane.» ³⁰ Tá kátá ekseksa, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlađe samka sarte-aara. ³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte nane am jáháva nanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasiihu umele, á se maga najipu-aha na á jauje ge náza á zhel na zlađe adaliye?»

*Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu*

³² Cenarácena *Farisa-aha elva na tá an'kwa ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na. ³³ Nánná Yaisu estuwa, a ba nane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsa ádeza edda una a belibela na. ³⁴ Watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena nane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlalá ádeza Yahudiya-aha á miya na zlararzlalá á dem dágave á Yunaninkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaninkau-aha ka? ³⁶ Elva na a bantsa nane ni, watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba nane na mu, á kátá ba uwe nane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle muñri nanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am muñri nanna. Vacite nanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsahe am dágave á emnde, a kante kwára ba shagera, a ba nane

á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa. ³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana wakita á Dadaamiya.» ³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cudedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte nanna zlafe sharánka Shedekwe Cudedde emtsaade, adaba zlafe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenarvaacena emnde a jáháva elva-aara nanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Zhel na, ba jirire ba nane nabi na ta baa watse á sawa na.» ⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba nane.» A ba emnde umele zlafe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka. ⁴² Adaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda nanna.» ⁴³ Bademme á ye á emnde am jáháva geve gergere am elva a Yaisu nanna. ⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá kátá eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?» ⁴⁶ Tá nwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel nanna ba vaci palle keni cenajeránka ura á ndáhá elva seke nane.» ⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka? ⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á ntere áte nane emtu? ⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ngudí-aha áte nane, emnde na diyarka *tawraita dekideki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá anjwa Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, nane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa nanna, a ba nane á elvan ge itare: ⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ngudeka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa nane.» ⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am hude á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaare am Galili!»

((⁵³ Am iga á una nanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

8

Mukse na ta ekseva am gwardzire

¹ Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara. ² Ba enlya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezenjara, a fantau ge vaterte sera á elva. ³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde bademme. ⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge nane: «Náwa mukse na wá, na eksevaa am gwardzire. ⁵ Názu a banerna Muusa am *tawraita wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á nja?» ⁶ Ta banaa una ba geni tá tsagwadáná an nane, geni tá shánsha elva na an dzálá am mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, anjwa á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁷ Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Máki anjwa edda una ndza maganaaka haypa

ɔfekideki am kure wá, a fantaufe edda-aara zunɔwe ge dzega mukse na an nákwá.»⁸ A ndaase una ɔnanna, a gaavehe zlaɓe áɔaliye, aɔkwa á puwa áte haha an gulanda-aara.⁹ Ba ta cenaa elva ɔnanna wá, ta fantau ge zlála an palpale, ta fantuwa male zunɔwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu.¹⁰ A kante ire Yaisu, a ba ɔane á elvan ge mukse ɔnanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ɔgudakɔgudá emtu?»¹¹ A ɔwanante ge mukse na, a ba ɔane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge ɔane: «Iya keni yá ɔgudaɔka. Ezzlála, amá dalika á maga haypa.»))

Yaisu wá, parakkire ge duniya

¹² A ba Yaisu zlaɓe áɔaliye á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a ɔfabiya ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlaɓe am tabeɔammire mazla-aara.»

¹³ A ba *Farisa-aha tá elvan ge ɔane: «Ká aɔkwa á maganá ba ka seyɔire áte ire á ɔa na wá, elva á ɔa ɔnanna jirireka ɔfekideki.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seyɔire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Aɔaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlála ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlála ádetekwa keni.¹⁵ Kure kwá naba icanve elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimagwaha, amá iya yá ɔgudeka ura ɔfekideki.¹⁶ Ma ya icanve elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, aɔaba ganewka an ire-aaruwa am elva ɔnanna, amá aɔkwa Eɔɔerwa na a belibela na antara ya.¹⁷ Aɔkwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba ɔane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire.¹⁸ Náwa yá aɔkwa maga seyɔire áte ire-aaruwa. Eɔɔerwa na a belibela na keni aɔkwa á maga seyɔire áte ya.»

¹⁹ A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeɔa ɔnanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa Eɔɔerwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Eɔɔerwa keni.»

²⁰ Kwaye ɔane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara ɔfekideki aɔaba zlaɓe samka sarte-aara emtsaɔe.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe áɔaliye: «Iya wá, yá zlála, watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa ya na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dáɔave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Aɔaba a ba ɔane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.»²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwa jesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka.²⁴ Ya bakurnaa aɔaba una ɔnanna watse kwá emtsemtsa á ba am haypa-aha á kure. Aɔaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge ɔane: «Ka ware?» A ɔwaterante, a ba ɔane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba ɔane na.²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa ɔezleka am elva ɔnanna. Amá baɔemme ba jirire. Aɔaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka ɔfekideki geni á ndater elva á Eɔɔerwa.²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakurantea *Ura á emnde baɔemme wá,

kwá de dise ba vacite ñanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyeddiye geni názena yá maganá ya bademme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa. ²⁹ Edda una a belibela na anƙwa antara ya, á yika ya palle ɗekidɗeki, adaba ma vaatara keni yá magá ba názena á kataná ñane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una ñanna wá, emnde kwakya fartarfe áte ñane.

Emnde a mága haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte ñane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire, ³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.» ³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? Nere ña eggye-aha á Ibrahimia miyenne, ba vaci palle keni danjeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa. ³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á huɗe á há ɗekidɗeki. Amá egdzere wá, ma vaatara keni ba ura á huɗe á há ñanna. ³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire. ³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggye-aha á Ibrahimia. Amá labára kena kwá lyiyeka elva-aaruwa, kwá anƙwa á tataya ja shifa-aaruwa na? ³⁸ Yá ndá ba názena ya naaná áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddenjere ba Ibrahimia ge ñere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahimia ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa ñane. ⁴⁰ Amá náwa yá anƙwa ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahimia wá, ñane magaaka una ɗekidɗeki. ⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge ñane: «Ñere ña masagwa-aha ka ɗekidɗeki, Eddenjere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayiwáyá. Adaba iya ya sawa ázenjara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba ñane, yá njá á ba áte ñane áhuna na. ⁴³ Labára ñane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure ɗekidɗeki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa. ⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba ñane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara ɗekidɗeki, adaba baaka jirire am ñane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge ñane, adaba slera-aara ba fida, ñane male á fida. ⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una ñanna wayakurika. ⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire bademme, labára kwá fetarka áte ya? ⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una ñanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlaɓe yareka Ibrahimia anƙwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndanjeranƙa emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza ndanjeranƙa emtu ganakini ká an jini am ire?» ⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka ɗekidɗeki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá anƙwa epsawipsawa. ⁵⁰ Iya wá, ndanka ya ganakini a galarigálá emnde. Amá anƙwa edda una a wayiyantaa ñane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaaná ba ñane elva á kure.

⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, ñane á emtseka ðekideki.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Kina wá, diyañerdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahim emtsametsa, nabi-aha umele keni matsarmatsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á ña, á emtseka, á ba ka? ⁵³ Eggyemiya Ibrahim an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge ñane emtu? Nabi-aha keni emtsaremetsa, ka mu ká zhárá ire á ña ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa ðekideki. Iya á galiya ba Edderwa. Ba ñane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na. ⁵⁵ Amá diyakurka ñane ñanna ðekideki. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá ankwá á fansarefe am elva na á ndaná ñane. ⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggyekure Ibrahim ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva ñanna. Am sarte na marannaamárá Dadaamiya, ervaunðe-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Ba yáwe kul ilyeþe keni ká hyefka ni, ka nánna Ibrahim, a ba ka?» ⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlaþe yareka Ibrahim keni yá ankwá ya.» ⁵⁹ Ta naba halem nákwá am erwa tá kátá eddzága maa, a naba shebevehe ge Yaisu, a sesehe am mashidi ñanna.

9

Yaisu mbanaambe ura wulfe ta yán ba estuwa

¹ Daaci ankwá á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa. ² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, ta yanaa adaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddeñara an emmeñara emtu? Emtu haypa-aara ba ge ñane he?» ³ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe adaba haypa-aara ka, tara eddeñara an emmeñara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ñane. ⁴ Am zlaþe ankwá tsawe vaciya wá, magaumimága slera á edda una a belibela na. Adaba ankwá á sawa vayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara. ⁵ Am sarte na zlaþe yá ankwá am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ñanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaangudí an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na, ⁷ a ba ñane á elvan ge ñane: «Ezzlálá de baraabará ice á ña am derve na tá ðaná an Silauwam na.» Silauwam ñanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, ankwá a nanna. Á sá wá, ba lanje ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ñala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ñala, á njá áhuwa na ka?» ⁹ A ba emnde umele; «Ba ñane». Amá a ba emnde umele: «Una ñaneka, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ñane á elvan ge itare. ¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ña?» a ba itare tá elvan ge ñane. ¹¹ A ñwaterante, a ba ñane: «Ankwá ura zhara-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaangudí, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ñane á elvan ge iya, ezzlálá de baraabará ice á ña am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ñanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ñanna?», a ba itare tá elvan ge ñane. «Diyanka», a ba ñane á elvan ge itare.

**Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ñane*

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha. ¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndabananuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁵ Adaba una ñanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «A mágava estara ñane kina ká ankwá á nanna ice na?» A ñwaterante, a ba ñane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndabinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá ankwá á nanna.» ¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ñanna keni, a belanaa Dadaamiya ka ðekideki, adaba ankwá á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlafe ádaliye ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ña áte edda una a werakanta ice ñanna?» A ba ñane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ñanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba ðetaa tara eddeñara an emmeñara. ¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba egdza á kure emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta ñwaterante ge tara eddeñara an emmeñara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ñere, ña yese ba wulfe. ²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyañerka, ma a vantaa ware ice keni diyañerka. Ñane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge ñane, a ñwutenwa ba ñane an ire-aara.» ²² Ta ndaa una tara eddeñara an emmeñara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá ñgyansengye edda-aara am jeba-aatare ba ðekideki. ²³ Ta ndaaná adaba una ñanna tara eddeñara an emmeñara: Ñane keni egdzere-ka mázla-aara, a ñwutenwa ba ñane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta ðante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ñere wá, diyañerdiya ganakini zhel ñanna slehaypa. Azara á ba elva á ña? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!» ²⁵ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, ma ankwá haypa-aara, ma baaka haypa-aara keni diyanka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá ankwá á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlafe ádaliye, a ba itare tá elvan ge ñane: «A magakaa uwe lauktu a wertehe ge ice á ña na?» ²⁷ A ñwaterante, a ba ñane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena ádaliye? Emtu kure keni kwá kátá gev emnde a ðaba ñane?» ²⁸ Tá zlazleaahe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ká sledaba ñane ba ka! Ñere wá, ña emnde a ðába Muusa. ²⁹ Adaba Muusa wá, diyañerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá ñane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa?» ³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á ñwanárka ðekideki, sey edda una ni á gálá ñane, antara á maga namaari-aara. ³² Kwaye á ba am fakta á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an ñane.

³³ Daaci zhel ɲanna, ma andze a belanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am huɗe á emmeɲa, ká kwarajersá ka duksa ge ɲere emtu?» Daaci ta naba ɲyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervaunɗe

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakini ɲgyaransengye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Faktarefe áte *Ura á emnde baɗemme emtu?» ³⁶ A ɲwanante a ba ɲane: «Ɗane mu ware ɲane malum, geni yá fetarfe áte ɲane?» ³⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká zhárá ba ɲane maa, ba edda una á ndaaka elva na.» ³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba ɲane á elvan ge ɲane, a kezlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha tá nánna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenaráncena *Farisa-aha na tá aɲkwa áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ɗere keni ɲa wulfe-aha emtu?» ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma baaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure aɲkwa ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

10

Suni shagera an kyawe-aha-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádalije: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á riya wá, edda-aara ɲanna neyle, slezá baráma. ² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba ɲane una suni á kyawe-aha. ³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, ɲane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenáncena kwárá-aara, tá eɗɗaba ásegashe. ⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda ɲane á katafke, tá ɗabáná kyawe-aha-aara á kataliya, aɗaba diyardiya kwárá-aara. ⁵ Amá kyawe-aha tá ɗabeka edda una diyarka, á wáterá lyáwá átuge ɲane, aɗaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya ɲane naraje na a baterna Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha. ⁸ Baɗemme á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Aɗaba una ɲanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare. ⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an eɲkale-aara, á sesse keni á ba an eɲkale-aara, á shánsha náza zá-aara á ba an unɲule-aara. ¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á keɗánaakedá. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá ɲjinja an shifa-aatare laɲɲe.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa ɗekideki aɗaba kyawe-aha-aaruwa. ¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, ɲane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni shagera. Máki nanna aɲkwa á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze. ¹³ Á zhagada

shifa-aara, adaba nane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle. ¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyaridiya ¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya nane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹⁶ Iyau, zlahe tá ankwá kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremka á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á sem walde, tá se cena kwára-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlahe adaliye. ¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara nanna a tsante elva yaikke zlahe adaliye am dagave á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an wesa ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?» ²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an wesa ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an wesa ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarevkwále Yahudiya-aha ge fetaare áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága munri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa munri. Sarte nanna, sarte á lailaidfire. ²³ Daaci vacite umele, ankwá á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá dahaná an dzadzawe á Suleymanu na maa, ²⁴ de jarammeje zlahe adaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge nane: «Máki ba jirire ba ka una ka *Almasiihu á Dadaamiya wá, ndanerndá jirire-aara, geni a shunuleka ire á nere mázle-aara. Kinekinaka njá ufa ba una ázeña.»

²⁵ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá ankwá á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una nanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni. ²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruka. ²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwára-aaruwa, tá dabi dába, iya keni diyanaterdiya. ²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka dekideki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa. ²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha nanna, yaikke ba nane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha nanna am erva á Edderwa. ³⁰ Iya antara Edderwa nba ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlahe adaliye, tá kátá ejja. ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dagave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?» ³³ A ba Yahudiya-aha nanna tá elvan ge nane: «Njá jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá njá jáká adaba elva mándzawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á nba Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am *tawraitá á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha. ³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakita á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebza. Dadaamiya a detaa emnde na ni a vaterte elva-aara ta dadaamiya-aha. ³⁶ Janateruka ya ge emnde nanna emtu, ya na a eksisaa ba Dadaamiya, a beliyaa á sem duniya? Kwa baa yá ankwá á zlazla Dadaamiya, adaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma nane zláze nanna? ³⁷ Máki kwá ezzhárá slera na yá maganá ya slera á Edderwa ka, fautareka áte ya. ³⁸ Amá máki yá mága ba slera á

Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ñanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ña ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlafe ádaliye. ⁴⁰ A zlalehe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptisma á Yuhanna, a de njehe áhuwa. ⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á dezeńara. Ta bántsa emnde ñanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ñane, amá bademme á názena a ndaanaa ñane áte zhel na bademme ba jirire.» ⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ñane am tate ñanna.

11

Emtsamtsa Laajarus

¹ Ankwa zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazlada. Egdzar mama-aha-ñara ñwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ñanna. ² Maari ñanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmenara ge Maari ñanna.

³ Daaci egdzar mama-aha ñwasha buwa ñanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Yaakadada, náwa lapika ura á ña Laajarus.» ⁴ Cenáncena Yaisu labare ñanna maa, a ba ñane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egdza-aara keni, adaba lapikere-aara zhel ñanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus. ⁶ Adaba una ñanna daaka watsewatse am sarte na a cenaa labare á lapikere á Laajarus na. A gaa háre buwa am tate ñanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a háre buwa ñanna maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zlaláwa, mi eptsa ádaliye á dem Yahudiya.» ⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Malum, á ba am háre-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsa ádaliye á ba ádehuwa?» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini ankwa saa kelaawa ju buwa am váha palle? Máki ura á zlalá an vaciya wá, á jeka ektápaare. Adaba ankwa parakkire am duniya. ¹⁰ Amá máki edda-aara á zlalá an vayiya wá, á naba ejja ektápaare, adaba baaka parakkire am ñane.»

¹¹ Am iga á elva-aara ñanna maa, a ba ñane zlafe ádaliye á elvan ge itare: «Ankwa á paa háre ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am háre-aara ñanna.» ¹² A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada máki á pupe háre wá, una watse á mbembe.» ¹³ Yaisu ankwa á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba háre á jirire. ¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus. ¹⁵ Iya wá, yá higa jipu adaba lámare ñanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, adaba ba kure, geni a farfe zlafe adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zlaláwa mi dezeńara.» ¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba zhera-aara,) a ba ñane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerdé antara ñane.»

Ba Yaisu una sletsa emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedarehe Laajarus zlauzle, háre-aara ufade am evege. ¹⁸ Ekse á Baytaniya ñanna ba herzhe an Urusaliima á maga ba kilaumaiter keye. ¹⁹ Yahudiya-aha

kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedfaa egdza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenáncena Marta ganakini sámsa Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ñane a nja am mba. ²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka dekideki. ²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sey á sesse egdza emmeña á ba an shifa-aara.» ²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara. ²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara dekideki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?» ²⁷ «Ane fantarfe», á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyanderakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am iga á elva-aara ñanna Marta wá, ba eptsa-aara a detevege egdza emmeñara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ñane á elvan ge ñane: «Samsa Malum ankwá á ndavakndává.» ²⁹ Ba tara cenáncena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeñara. ³⁰ Amá zlafe samka Yaisu á sem huđe á ekse emtsaade, zlafe á ba am tate ñanna a de yainuwa Marta na. ³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bademme á Yahudiya-aha na tá njá ázeñara, ta de gater use na keni, tá sa eddaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhya.

³² Dámda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa dekideki.» ³³ Daaci Yaisu á zhára ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa eddaba na keni bademme tá ankwá kyuwa. Una ñanna wantewa jipu am ervaunde ge Yaisu. ³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa hedanaa áme ñane emtsa ñanna?» «Sawa njá marakanaamára Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ñane. ³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni. ³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.» ³⁷ Amá a ba emnde umele-aatare: «Ábi ba ñane una a weranante ice ge zhel wulfe na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlafe ádalije am ervaunde ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhya ñanna. Irekya ñanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta hedanuhe an palame. ³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Tambarawanvuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmeñara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba háre ufade vatena eheda-aara.» ⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ndza ndaananka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?» ⁴¹ Daaci ta naba tambaranvuwe pálame na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba ñane: «Yá ankwá á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenakivaarcene. ⁴² Diyandiya ganakini ká ankwá cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba

emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba ñane á ba an ka kwára: «Laajarus, sesse á segashe!» ⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fademe am huđe-aara na bademme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bademme á ba an fádá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte ñane, belawanaabelá.»

Yahudiya-aha tá anjwa maga pute a eksa Yaisu

(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte ñane. ⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na bademme ge *Farisa-aha. ⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekyiya yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anjwa a far ba mága najipu-aha? ⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse bademme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva ñanna, watse tá mbedanaambedá mashidi á miya yaikke na, tá kedanaakedá larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, ñane male á *liman-aha am sarte ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade. ⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara ñane palle á emtsemtsa adaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?» ⁵¹ Amá wá, a ndaanaa ñane an ire-aara ka una ñanna. Am ba ñane una a gev male á liman-aha am sarte ñanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyyire áte Yaisu, geni a emtsemtsa Yaisu am kela á Yahudiya-aha bademme. ⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am huđe á duniya bademme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite ñanna. ⁵⁴ Adaba una ñanna Yaisu dalika á jadaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá dahaná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá dahaná an *Paska na maa, bademme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá anjwa jahava á ba á dem huđe á Urusaliima zlađe samka hare-aha á muñri emtsaade, geni tá de maga náđe á cudfeddire ge ire-aatare, lauktu tá za muñri. ⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Wátse á ba á sawa zhel na á sem muñri? Emtu estara a ba kure?» ⁵⁷ Ta ndanaa adaba uwe estuwa, adaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a shebeka, itare tá de ekseksa.

12

Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu

(Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)

¹ A juwaa ba háre unjwahe tá gyá muñri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na. ² Ta naba gyanaa dafa ge Yaisu am ekse ñanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge dafa. Marta wá, ñane slevaterte dafa ñanna antara kazlaña-aara bademme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázláda gane-aara jipu. Náza se ñanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba

puwanante áte sera bedbedbede ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci bademme á huđe á bere ba se á náza se na. ⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba nane nanna, a ba nane: ⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázláďá seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!» ⁶ Ndahaaka una adaba slezatervaare ge talage-aha, amá adaba nane neyle. Á náná nane shungu-aatare, amá anjwa á ilila. ⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Adaba anjwa á maginá nane zunŋwe slera a vacite na má watse tá hediheda na. ⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

*Male-aha á *liman-aha tá ngwadá sawari á já shifa á Laajarus*

⁹ Cenarácena Yahudiya-aha ganakini anjwa Yaisu am Baytaniya maa, bademme ta berdava á ba ádehuwa. A dáteraa ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na. ¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta ngwadaa sawari-aatare geni sey tá kedanaakeda shifa á Laajarus keni. ¹¹ Adaba Yahudiya-aha kwakya eptsaraterveptsa iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu adaba nane.

Yaisu á dem huđe á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Makuralla-aara wá, bademme a nalgaadama á jamme am huđe á Urusaliima ta se za muŋri á *Paska na, cenarácena ganakini anjwa á sawa Yaisu á sem huđe á Urusaliima. ¹³ Bademme-aatare ta naba datsemaa hyema á debina am erva, daredde á de lyiya Yaisu an nane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte nanna, Yaisu shansha ezzenwa zlauzle, a njete áte ezzenwa nanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba nane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa dekideki, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzenwa.»

¹⁶ Am sarte nanna wá, ndza cenaránka emtsaadé pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare bademme, geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte nane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a dfaase Laajarus am irekhya, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá anjwa áhuwa. Ta de balatersaa emnde nanna ge emnde umele názena ta nannaa itare. ¹⁸ Adaba una nanna emnde bademme ta se yainu ge Yaisu. Adaba cenarácena najipu na a maganaa nane. ¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharauzhára, bademme á emnde tá zhagade á ba á dezenara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunaninkau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá anjwa Yunaninkau-aha umele am dagave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am muŋri na, ²¹ ta duhe ge Yunaninkau-aha nanna á deza Filip, ura Baytisayda am kwára á Galili, a ba itare tá elvan ge nane: «Malum náj kátá deza Yaisu». ²² A tsetehe ge Filip a de mbedfanu elva nanna ge Andere, daaci bukerde-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zlalá *Ura á emnde bademme á dem yaikkire-aara. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle,

máki jakemka am haha keɔakanaakeda, ma vaatara keni ba ɔane palle ɔanna. Amá máki jakemja am haha keɔakanaakeda wá, á yá egɔzere kwakya. ²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de keɔanaakeda, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na. ²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á ɔabidába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, sleslera-aaruwa keni á de njá á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba ɔane.»

Yaisu anƙwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá anƙwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaye, piyetepiya zlaɔa-aaruwa na emtu? Yá ndaaka una ɔekideki. Adaba a siyaa ba una ɔanna á sem duniya. ²⁸ Arge una ɔanna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaye, emmága slera á ɔa am emnde geni a diyareddiya yaikkire á ɔa.» Daaci tá cená ba kwárá yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba ɔane: «Maranateránmárá zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmárá zlaɔe ádaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá anƙwa áhuwa cenáráncena kwárá ɔanna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, anƙwa á ndaan elva malika. ³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba ɔane á elvan ge itare: «Kwárá ɔanna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure. ³¹ Sarte na náwa ɔane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe. ³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, baɔemme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.» ³³ Kwaya ɔane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa ɔane na an ɔane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge ɔane: «Anƙwa an puwa am *tawraita ɔa cenáncena wá, *Almasiihu wá, á emtseka ɔekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde baɔemme á detire. Ware ɔane *Ura á emnde baɔemme ɔanna?» ³⁵ A ɔwaterante ge Yaisu, a ba ɔane á elvan ge itare: «Kina wá, zlaɔe anƙwa parakkire am dáɔave á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabeɔammire. Adaba edda una á zlalá am tabeɔammire diyaaka ba tate na á detekwa keni. ³⁶ Adaba una ɔanna, fautarefe áte parakkire am sarte na ni anƙwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zlalá am parakkire.»

Kwalarevkwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyye an itare, a de shebevhe duksa-aara. ³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka ɔekideki áte ɔane. ³⁸ Una ɔanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɔane:

«Yaakadada, anƙwa ura a fetaare áte waazu á ɔere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ɔane?»

³⁹ Zlaɔe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɔane:

⁴⁰ «Dadaamiya a haɔatera ice geni a naránka an ɔane, a vaterte degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Baɔemme á una ɔanna wá, ba geni a saremká ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ɔanna na wá, adaba á ba am date keni ɔane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ɔanna áte ɔane.

⁴² Am una ɔanna wá, á ba am dáɔave á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu, amá ndarseka parakke, adaba ta

kuva ice á *Farisa-aha, geni a ngyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba dfekideki. ⁴³ Ta hayaa ba ngáhire na tá sháná áza emnde, arge ngáhire na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuwa á duniya elva á Yaisu á de mbaɗa emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwárá á ba an ndzedɗa Yaisu, a ba ɗane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni. ⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara náanna edda una a belibela na keni. ⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabedammire mázla-aara. ⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfire wá, yá ngudaná ya ka edda-aara. Adaba sanká á se ngwada emnde a duniya, amá ya se lyaterlya. ⁴⁸ Ma a yiyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, anƙwa názena ni á de mbedɗa edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ɗanna a cenevaa ɗane, amá fetareka na wá, á de mbedaná ba elva ɗanna vaci shairiya. ⁴⁹ Adaba elva á ire-aaruwa ka. Baɗemme á názena yá anƙwa ndaater ge emnde, antara názena ni yá anƙwa kwaraterse ge emnde na wá, baɗemme ndza a binaa ba Edderwa. ⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ɗanna a beliya Edderwa an ɗane na wá, á saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci baɗemme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

13

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

¹ Ay, a jauwaa ba háre palle mazla-aara tá gya munri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Eddeɗara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunɗe zlauzle, ganakini a veluwele Yaisu. ³ Yaisu wá, diyaadiya ɗane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsa zlaɓe ádaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni baɗemme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwese am zane-aara, anƙwa patele áhuwa a halante, a ngudese huɗe an ɗane, ⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ngudese huɗe an ɗane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba ɗane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?» ⁷ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Názena yá anƙwa maganá ya na diyaɗka emtsaade, amá watse ká diyeddiye.» ⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa dfekideki.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Máki baranakaaka sera wá, ba icevice dágave á miya antara ka.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge ɗane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tseɗaɗɗe vuwa-aara. Sey á bára ba sera. Kure wá, tseɗaɗɗe vuwa á kure. Amá wá, kure baɗemme ka.» ¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una ɗanna: Baɗemme á kureka kwa tseɗaɗɗe.

¹² Am sarte na zlauzle am baratera sera maa, a tsekweme am zane-aara zlaɓe adaliye, a de njehe am tate á nja-aara, a ba ɗane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu? ¹³ Náwa kwá

ɗahiyá an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una ɗanna ba unɗule-aara. Aɗaba ba jire ya ba estuwa. ¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na wá, daaci kure keni shagera baraubára sera-aha á kure am dagáve á kure. ¹⁵ Iya wá, maranakuránmára gáráva-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na. ¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa ádaliye: Ge jirire wá, walaadí á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a eɓbela na. ¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una ɗanna wá, á de jakurja geɗa.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure baɗemme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Aɗaba a ba ɗane: Palle á emnde na ɗa zu ɗafa kerɗe á de gev kelaade-aaruwa. ¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a njinja am vuwa á kure, geni má sámša duksa ɗanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a liyanaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

*Ngyanmengye Shaitaine am ervaunɗe ge Yahuda
(Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23)*

²¹ Ba a ndaase una ɗanna Yaisu wá, mázla-aara damda dzámá ire yaikke á dem ɗane. A ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dágave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte ɗane na dekideki. ²³ Anɗwa pukura palle, ɗane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete ɗane kwakya-aara. ²⁴ Simaun Piye a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware ɗane. ²⁵ Pukura ɗanna a naba ndavanu ge Yaisu an enɗkale, a ba ɗane: «Yaakadada, ware ɗane edda-aara?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanɗwala yá gar ɗále wá, edda una má ya fanem am erva na ba ɗane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanɗwala na, a gar ɗále, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. ²⁷ Ba a lyevaa ɗafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a naba ɗgyanme am ervaunɗe. A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Ábi ká am niya á ɗa ge slera á ɗa na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa aɗaba uwe Yaisu elva ɗanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka dekideki am dágave-aatare ɗanna. ²⁹ Aɗaba á ɗáná Yahuda shunɗu maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a banaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga munri an ɗane, bi a banaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha. ³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanɗwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte ɗanna vayiya.

Shairiya anwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marápssemára yaikkire á *Ura á emnde baɗemme mázla-aara, tá de zharaná áte ɗane emnde yaikkire á Dadaamiya keni. ³² Ba seke una ni marápssemára yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmára ba ɗane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de magán ba herzhe na duksa ɗanna, má watse á dáná á dem samaya. ³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa.

Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayítataya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na. ³⁴ Náwa shairiya anwaslire yá vakurte ya: Shairiya nanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na. ³⁵ Máki kwá anjwa wayaavewáye wá, tá naba diyakurreddiye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba nane: «Ká zlalá a deme ka Yaakadada?» A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Kina zlafe ká dzegwánka emtsaade dábíyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká dábíyá á katafke.» ³⁷ A ba Piyer á elvan ge nane: «Yaakadada labára yá dzegwánka dábakdaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa adaba ka.» ³⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á nja adaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauktu á kyuwá tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

14

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gazleka ervaunde á kure d'ekideki, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni. ² Kwakya slede am huđe á há á Edderwa. Ma andze baaka wá, ma yá ndakurka. Yá zlalá, yá de tsatsakurá slede. ³ Má tsatsanakuraatsatse slede zlauzle maa, watse yá eptsa, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá á ba am tate na ni yá njá ya átekwa. ⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge nane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa nanna keni diyanerka ni, diyanerdiya baráma-aara? Njá dise estara kena?» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ya baráma nanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle. Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele d'ekideki, sey máki a se d'aba ya. ⁷ Máki diyakuridiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá anjwa zhára ba nane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge nane: «Yaakadada, maraneránmára ka ba Edeña na ge nere wá, zlauzle náza á nere.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Kinekineka yá am dágave á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni maraneránmára Edeña, á ba ka? ¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá anjwa am Edderwa, Edderwa keni anjwa am ya emtu? Bademme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlafe adaliye bademme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba nane slera-aara am ya. ¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá anjwa am Edderwa, Edderwa keni anjwa am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na. ¹² Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá anjwa á maganá ya na keni á de emmága nane, adaba yá anjwa duwa ya adetevege Edderwa. ¹³ Ma kwa yeka uwe an zhera-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna

emnde yaikkire á Edderwa adaba Egdza-aara. ¹⁴ Máki kwá ñala duksa an zhera-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Shedekwe Cufedde á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumaága názena yá bakurná ya. ¹⁶ Iya wá, yá de ñala Edderwa, ganakini á belakurá ura umele, á se melakurwa ñane. Edda-aara ñanna wá, Shedekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá ñane antara kure ma vaatara keni. ¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Shedekwe ñanna dekideki, adaba diyarka Shedekwe ñanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya ñane adaba á njá antara kure, watse á njá am kure. ¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure. ¹⁹ Á katafke cekwaangudí wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá, watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Adaba una ñanna, kure keni kwá de shá shifa jirire. ²⁰ Watse kwá de dise ba vacite ñanna ganakini ñere an Edderwa wá, ña ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a ñanaa ware názena ya bakurnaa ya na, anƙwa á emmága, edda una wayiwáyá ba ñane. Ñere an Edderwa wayaŋerwáya jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² Anƙwa Yahuda umele ñane Yahuda á Iskariaut ka, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de maraŋerá ire á ña ba ge ñere, tá nanƙa emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki wayitewáyá edda-aara, anƙwa á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewayá edda-aara. Daaci ñere an Edderwa ñá de njá an edda-aara. ²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá anƙwa bakurná ya na keni a maŋka dekideki. Amá a viyakurarka ganakini baɗemme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a belibela na. ²⁵ Yá anƙwa á bakurná ya elva-aha ñanna adaba zlaɓe yá anƙwa antara kure emtsaade. ²⁶ Má zlalanzlálá iya wá, watse Edderwa á belakurá Shedekwe Cufedde slemelanu ge ura á de sawa an zhera-aaruwa. Má watse samsa ñane wá, á se kwarakurse duksa baɗemme, á se yehakuranta ñane názena ya bakurnaa ya na baɗemme.

²⁷ «Kina wá, yá zlálá, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa ñanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an ñane ya am ervaunɗe-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunɗe á kure dekideki, dzamauka ire keni. ²⁸ Ábi kwa cenancena elva-aaruwa, a ba ya ma zlalanzlálá keni watse yá eptsa zlaɓe ádaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlálá-aaruwa keni, adaba yá anƙwa zlálá á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya. ²⁹ Kina wá, fanakuremfa duksa-aha ñanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha ñanna wá, kwá de fetarfe áte iya. ³⁰ Yá ndáka elva kwakya mazla-aara, adaba anƙwa á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariyá ñane ka dekideki, ³¹ á magava una ñanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa ñane ma uwe keni. Tsawetse mi zláláwa áhuna!»

15

Anƙwa nafa tá dahaná an inabauhi, ya nafa ñanna, a ba Yaisu

¹ A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, ñane edda á fe á nafa ñanna. ² Daaci bademme á erwa-aha na tá áte ya baaka nampire-aatare na, á datsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahyalaná antara ba erwa-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erwa-aha ñanna tá yá egdzere ñgeláma. ³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya bademme na. ⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá njá á ba átevege kure. Erwa a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mázla-aara. Ba duksa palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba názara keni máki kwa baaka átevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa ñanna ba iya, kure kwa erwa-aha-aaruwa. Edda una á njá á ba átevege ya, iya keni yá ankwá átevege ñane wá, ñane á magannaamaga námpire ge Dadaamiya. Amá máki kwa baaka átevege iya, ya baaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba názara keni. ⁶ Edda una á njá yiyiye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke náza erwa á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kára. ⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá ankwá emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha. ⁸ Máki ankwá námpire na kwá maganá kure wá, tá de diyakurreddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni. ⁹ Yá keni wayanakurwáya ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatara keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire. ¹⁰ Máki kwá ankwá á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatara keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke una yá ankwá á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatara keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuranse una na wá, ganakini a naatená higa-aaruwa na ni yá an ñane na am ervaunđe á kure, geni kure keni á natená ervaunđe á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaavewaye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya. ¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara adaba slakate-aha-aara na. ¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá ankwá á maga názena yá bakurná ya. ¹⁵ Daaci estuwa wá, yá dfaakurka an walaadi-aha mázla-aara, adaba walaadi diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá dfaakura á ba an slakate-aha-aaruwa, adaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na bademme ge kure. ¹⁶ Kwa eksisaa kure ka lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se dfaadaba. Ya fakuraare slera zlaabe adaliye, geni kwá maganaamaga nampire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an zhera-aaruwa. ¹⁷ Wayawaavewaye am dagave á kure. Ba una názu yá fakuraará ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zunñwe. ¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una ñanna yarakuraaya na. ²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadi wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zladá áte ya wá, watse tá fá zladá áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, názá á kure keni watse tá eccena. ²¹ Bademme á lámare ñanna wá, tá de magakurte adaba ba zhera-aaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na. ²² Ma andze

sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare. ²³ Ma a yiyaa ware keni, a yaa ba Edderwa. ²⁴ Ma andze magannaaka slera-aha na ndza magaaveka am dagave á emndimagwaha dekideki na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yaraŋeraaya antara ba Edderwa keni. ²⁵ Mága-aatare ŋanna wá, a gevaa ba názena an puwa am tawraitaaatare. Ankwa an puwa am *tawraitaa, a ba ŋane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba ŋane á elvan ge itare zlaŋe adaliye: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á ŋere máki danaada ya. Slemelakurumele ŋanna wá, Shedekwe Cudedde á kwaratersá ŋane jirire ge emnde, á se maganá ŋane seydire áte ya. ²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem kina ma ba kerde.»

16

¹ «Náwa yá ankwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya. ² Adaba watse tá ngyakurngye am jeba á Yahudiya ba dekideki, kwá duka á dem mashidi. Ankwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaunde-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya. ³ Una ŋanna tá de maganá adaba diyaraŋerka ma Edderwa, ma iya keni. ⁴ Kwaya ŋane, fanakuremfa am vuwa á kure zlauzle. Daaci má samsa sarte ŋanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurnda.»

Slera á Shedekwe Cudedde am duniya

A ba ŋane á elvan ge itare: «Ndanakurka una am fantaufe na wá, adaba yá ankwa ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure. ⁵ Kina wá, ya ndakursende adaba yá ankwa eptsá á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlala-aaruwa ŋanna. ⁶ Kwá dzámá ire estuwa adaba ya bakuraa yá eptsá ádeza edda una á belibela na emtu? ⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlalá ŋanna. Adaba máki zlalanka ya, á sawka Slemelakurumele na keni. Amá máki zlalanzlalá ya wá, yá de belá ŋane, á de sawa ŋane ásezekure. ⁸ Má watse samsa ŋane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya. ⁹ Haypa-aatare ŋanna wá, adaba fartareka áte ya. ¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsá ádeza Edderwa. ¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adaba ŋateraŋa shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwákya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adaba zlaŋe kwá dzegwánka. ¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cudedde ŋanna á kwanse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ŋane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ni a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme. ¹⁴ Watse á se mbedakurwa ŋane elva-aaruwa, daaci estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa. ¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adaba una, watse Shedekwe Cudedde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaangudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudi, watse kwá nina zlaŋe adaliye.»

¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaangudí wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudí wá, watse kwá nina zlafe ádaliye. A ba ñane zlafe ádaliye: Yá zlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara ñane elva ñanna?» ¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana ñane na wá, ñá taa diseka ðekideki.»

¹⁹ Amá kertenɗi diyeddiye Yaisu ganakini anɗkwa ndáva-aatare azenjara. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá dise elva-ara ñane kwá anɗkwa á ndava am dagave á kure na? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaangudí watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaangudí, watse kwá nina zlafe ádaliye na emtu? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara ðakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaangudí á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure. ²¹ Ba seke náza á mukse á huɗe, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire aɗaba herzhe zlaɗa-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, aɗaba yaaya ura. ²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá anɗkwa dzama ire, amá watse yá nakurná zlafe ádaliye ba kure ñanna, kwá higa, watse baaka ura á dzegwándzegwa piya higa ñanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte ñanna wá, baɗemme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, baaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhera-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa. ²⁴ Zlafe ndavakurka emtsaɗe ba názara keni an zhera-aaruwa. Ndavaundáva, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaunɗe á kure.»

Yaisu gaaga ndzedá arge duniya

²⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva á Edderwa an ñane. Amá anɗkwa á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke. ²⁶ Má samsa sarte ñanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa. ²⁷ Aɗaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte aɗaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázenjara. ²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá anɗkwa ya duniya, yá eptsá á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva párákke, baaka naraje am huɗe-aara ðekideki. ³⁰ Kina wá, diyanerdiya ganakini diyakdiya duksa baɗemme, diyakdiya ka názu am ire á ñere, baaka ni ñá ndavaku an ndave emtsaɗe. Aɗaba una ñanna diyanerdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka? ³² Amá anɗkwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, baɗemme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhagade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, aɗaba anɗkwa Edderwa antara ya. ³³ Baɗemme á una ñanna yá anɗkwa fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunɗe á kure ðekideki, aɗaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zlaɗa, amá tsawaatse ba shagera, aɗaba gannaaga ya ndzedá arge duniya.»

17

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

¹ Am sarte na zланаazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyephye sarte mázla-aara. Marateranmárá yaikkire á Egdza á ɲa ge emnde, geni ya keni ya marateranmárá yaikkire á ɲa. ² Adaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde bademme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se dábídaba. ³ Shifa na á zleka ɲanna wá, ba ni a diyarakse diya ba shagera, ka Dadaamiya á jirire baaka umele, a diyariyeddiye iya Yaisu *Almasihu na ka beliyaa ka. ⁴ Maranateránmárá yaikkire á ɲa ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka. ⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlaɓe nderaaveka duksa ba d'ekid'eki na.

⁶ «Kwaranatersekwere zhera á ɲa bademme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge dábídaba na. Ta emnde á ɲa ba ge ekka, amá ka puwatermaa am erwa-aaruwa. Itare wá, tá aɲkwa cena elva á ɲa, tá aɲkwa á faksarefe. ⁷ Kina wá, itare diyardiya bademme ganakini bademme á názena ya shanaa ya ázeɲa, a sawa á ba ázeɲa. ⁸ Mbedanaterumbede elva á ɲa bademme, lyarvaalya an erwaunde-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeɲa, fartarefe geni ka beliyaa ba ka.

⁹ «Yá aɲkwa ɲaláká adaba itare. Yá ɲalák ge duniya bademme ka, amá adaba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ɲa ba ge ekka. ¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ɲa. Duksa á ɲa keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa. ¹¹ Iya wá, yá aɲkwa yá duniya, yá eptsá á dezeɲa, amá itare wá, zlaɓe tá njá á ba am duniya na. Edderwa ka cud'edde, yá aɲkwa dá kina á dezeɲa na wá, yá aɲkwa ɲalakɲála geni ká tsufatertsufa an hákuma na ni aɲkwa am zhera á ɲa, zhera á ɲa na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na. ¹² Am sarte na yá aɲkwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na aɲkwa am zhera á ɲa, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura ked'akeda am dagave-aatare, sey ba edda una aɲkwa elva-aara ta puwete am wakita á ɲa na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita. ¹³ Amá kina yá aɲkwa tse, yá zlala á dezeɲa na wá, yá aɲkwa ndaha elva ɲanna antara ka emtsaade, geni ma zlalanzlala keni, a naatenaha erwaunde-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹⁴ Mbedanaterumbede elva á ɲa, lyarvaalya an erwaunde-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, adaba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na. ¹⁵ Yá ɲalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufatertsufa, a magaterteka emtaɲkire slemándzawe. ¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka. ¹⁷ Emmága sleksire á ɲa am erwaunde-aatare, barateraabará an jirire á ɲa. Ba elva á ɲa una jirire ɲanna. ¹⁸ Ba seke una ka beliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá aɲkwa á belaterbela á dem huɗe á duniya. ¹⁹ Yá aɲkwa vakte ire-aaruwa bademme adaba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá ɲaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá ɲaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya adaba waazu-aatare na keni bademme. ²¹ Yá aɲkwa ɲalakɲála Edderwa, geni bademme-aatare ɲanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá

aɲkwa am ka, ka keni ká aɲkwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka beliyaa ba ka. ²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanarterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na. ²³ Ba seke una ni ekka ká aɲkwa am ya, iya keni yá aɲkwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de dise áte una ɲanna duniya ganakini ka beliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde ɲanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de njá á ba am tate na yá de njá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa ɲanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlaɓe nderaaveka duksa ba defideki na. ²⁵ Eddaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaraɲka emnde a duniya, ya diyaksa ba ya. Emnde ɲanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka beliyaa ba ka. ²⁶ Kwaranatersekwáre zhera á ɲa ge itare, yá aɲkwa á kwaratersekwáre zlaɓe adaliye dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an ɲane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una ɲanna, iya keni yá ɲinja am itare.»

18

Ta eksanaa estuwa Yaisu

(*Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53*)

¹ Am sarte na zlanazle Yaisu mága maduwa ɲanna, mazla-aara ta naba zlalá antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá daaná an Kaidairaun na. Aɲkwa fe áte iga a guwa ɲanna maa, ta demhe am fe ɲanna antara pukura-aha-aara. ² Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na wá, ɲane diyaadiya tate ɲanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate ɲanna antara pukura-aha-aara. ³ Daaci a dateraa Yahuda ɲanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlaɲa á wáva-aatare am erva, antara kára á fanus-aha-aatare, ira kára á názambakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya ɲane názu watse á shá ɲane bademme. A tsetehe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá aɲkwa tatayá ware kure?» ⁵ Ta ɲwanante, a ba itare: «Ijá aɲkwa tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu ɲanna ba iya.» Daaci ta tsaahé kwa, antara Yahuda na a velanaa ɲane na á tse á katafke-aatare. ⁶ Am sarte na ni ya Yaisu ɲanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, bademme eptsaraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá bademme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlaɓe adaliye: «Kwá aɲkwa tatayá ware kure?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ijá aɲkwa á tatayá Yaisu ura Nasarátu.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá aɲkwa á tatayá ba iya wá, yawáterya emnde na a zlarzlalá, ya Yaisu ɲanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una ɲanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddenjara Dadaamiya na, adaba a ba ɲane: «Ba ura palle keni keɗaaka am dagave á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, aɲkwa masalam ázeɲara, a naba tedese masalam-aara ɲanna, a waa walaadi á male á *liman-aha an ɲane, a lanaa hyema á naɗafa. Zhera á walaadi ɲanna Malkus. ¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ɲa am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zlaɗa na a fiyaara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu. ¹³ Zunɲwe

wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaafé, shawlenjara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte njanna. ¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge Yahudiya-aha, a ba njane: «Máki jamija shifa-aara njane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa dfaba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer njanna wá, male á *liman-aha diyaadiya njane ba shagera. Adaba una njanna a shaa baráma á dfaba Yaisu á de ba am huđe á há á male á liman-aha. ¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakyiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakyiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem huđe á há. ¹⁷ Mukse njanna sle-ufa wakyiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Ábi ka keni ka ba pukura á zhel njanna?» A njwete ge Piyer, a ba njane: «Iya ka». ¹⁸ Am sarte njanna anjkwá ekhye maa, mbarantembe kárá walaadi-aha antara emnde a ufa mashidi, tá anjkwá á cena kárá na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kárá na kerde.

*Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa njane ge emnde. ²⁰ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Bademme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baaka elva na ya ndaanaa an shebe dfekideki. ²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una njanna? Ndavaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaardiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una njanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Tá njwanante ba estuwa ge male á liman-aha?» ²³ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndanjerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte unjule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa njanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

Dalide Piyer ge baa njane pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Am sarte njanna, zlađe Simaun Piyer á ba tse áte we á kárá na, á cena kárá. Ta ndavanuhe ge emnde a cena kárá njanna, a ba itare tá elvan ge njane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel njanna ka?» A njwete ge Piyer a ba njane: «Ya pukura-aara ka.» ²⁶ Anjkwá palle á walaadi-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmenjara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba njane á elvan ge Piyer: «Ka ni nananjka antara njane am fe áhuwa na?» ²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba njane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

*Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ An enjlya werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma.

Amá darka Yahudiya-aha á dem huđe á há á slekse ɲanna, adaba tá an bára cudedde, anƙwa muɲri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muɲri ɲanna. ²⁹ A segashe adaba una ɲanna sleksu Pilaatu ásezetare ágashe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ƙwa se puwaar ugje adaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta ɲwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baaka názu á maganá ɲane wá, ma ɲá sánka á sem mbá á ɲa.» ³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraita á kure.» Ta ɲwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Adaba baaka baráma-aara ge ɲere, ganakini ɲá kyá shairiya a keɗa shifa á ura.» ³² Mága ɲanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Adaba a ba ɲane: Watse tá tsitetse áte dzangala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am huđe á há-aara, a daante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Una ba elva á ire á ɲa emtu, ta se ndaaka emnde he?» ³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ya slekse, amá kwará-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaraná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwave, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha dekiɗeki. Amá tate na ni yá kwaraná ya na wá, am duniya ka.» ³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge ɲane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ba seke ndáhá ɲa. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá, a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiyaa adaba ba una ɲanna. Edda una anƙwa jirire ázerjara wá, á cená elva-aaruwa keni.» ³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge ɲane: «Uwe ɲane jirire ɲanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlaɓe adaliye ge Pilaatu ɲanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Shanáka ya haypa áte zhel na ba palle keni. ³⁹ Am mbakurseme ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá dangay palle am muɲri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaabela á da?» ⁴⁰ Amá a ba itare bademme-aatare tá elvan ge ɲane á bá an ká kwará: «A'aa ɲane ka, belanaaka ɲane. Ɗere ɲá hayá ká belanjerá Barabas.» Degiya Barabas ɲanna sleɓba shifa.

19

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu (Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yaisu, de zawuze an ja.» ² Ta dánhe ge sawji-aha Yaisu na, ta de nderse dáke, ta faɗanse ire an ɲane, ákurá *ɗanƙaula, ta tsekwanme am dira kyanɲe. ³ Mazla-aara ta tsaahé ákatafke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlaɓe adaliye áseza zlamaake-laawa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel ɲanna á se katafke á kure, ba palle keni shanáka ya haypa-aara, ganakini yá ɲgudaná adaba ɲane.»

⁵ Daaci ta sanse Yaisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyanje, ta fadanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya nane zhel nanna.» ⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yaisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zlejelezlejelela áte dzaŋgala. Baɗemme-aatare tá ndaha ba nane. «Áy nánwmbare de zlejelawzlejelela ba kure áte dzaŋgala nanna, shanáńka ya haypa na ni yá zlejelaná adaba nane.» ⁷ A ba Yahudiya tá elvan ge nane: «Máki áte shairiya na am *tawraitá á nje wá, á njeka an shifa ɗekideki, adaba a bantsa nane: nane *Egdza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yaisu nane Egdza á Dadaamiya na wá, farfe zlaɓe ádalije gázla-aara. ⁹ A eptsehe zlaɓe ádalije á dem huɗe á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá nwanárka Yaisu ɗekideki. ¹⁰ A ba slekse á elvan ge nane: «Ká nweka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zlejelakhe áte dzaŋgala emtu?» ¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma nanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á nja áte ya ba cekwaŋgudí keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á nja.»

¹² A fantau á ba am sarte nanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge nane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka ɗekideki. Adaba ura ni a ganve ire-aara slekse na wá, nane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva nanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádalije, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwá, an elva á Ibraniŋkau tá ɗaháná an Gabbata. ¹⁴ Am sarte nanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una muŋri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure». ¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zlejelezlejelela áte dzaŋgala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge nane: «Baaka slekse á nje umele arge male á larde á Rauma.» ¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zlejelarzlejelela áte dzaŋgala, ta danhe ge sawji-aha.

Zlejelarzlejelela Yaisu áte dzaŋgala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba nane dzaŋgala-aara á dem tate na tá ɗaaná an Gaulgauta an elva a Ibraniŋkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire. ¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zlejelela Yaisu áte dzaŋgala. Ankwa zala buwa ta zlejelaterhe kerdé. Palle ta zlejelehe áte dzaŋgala am naɗafa á Yaisu, ura palle keni am názlaba, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzaŋgala ge ire-aara. ¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ni ta jaa Yaisu átuge na, a fete áte dzaŋgala. Náwa názena a puwetaa nane: Yaisu ura Nasarátu, nane slekse á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa nanna, adaba yiyiyeka an kevaye an berni. Puwa nanna keni ta puwete an elva a Ibraniŋkau, an elva a Yunaniŋkau, ira elva a Rauma. ²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa nane ya slekse á Yahudiya-aha.» ²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una nanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zlenjela Yaisu maa, ta tegaa nanjyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufade áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica ðekideki, ta hán ba estuwa. ²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná ñane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa nanjyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmenjara antara egdza emmenjara mukse ge emmenjara ñanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na, itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzangala na Yaisu átekwa na. ²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmenjara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba ñane na, a ba ñane á elvan ge emmenjara: «Emmaaye, dawale ñanna wá, egdza á ña ba ñane.» ²⁷ A ba ñane á elvan ge pukura ñanna: «Emmenja ba ñane.» Pukura ñanna a naba eksante Maari á ba am sarte ñanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Am iga a una ñanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara bademme, a ba ñane: «Á wiya ndera.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya. ²⁹ Daaci anjwa hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am huðe-aara ðanðane mbazla ñanna; duwa á sawji-aha, ta nguðete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla ñanna, ta fante áte we ge Yaisu. ³⁰ Ba a shu una ñanna Yaisu, a ba ñane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite ñanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepuwe ñanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepuwe-aha umele, aɗaba muñri á *Paska. Aɗaba una ñanna wayarka male-aha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepuwe á se berá emtsa á emnde áte dzangala. A deteraa una ñanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateraatekwa áte dzangala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zlenjelateraa antara Yaisu áte dzangala na am sera. ³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am ñane. Aɗaba una ñanna kezlarka sera-aara ge ñane. ³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertenj a kelaa uzhe antara yawe ásegashe. ³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Anjwa á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Ñane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una ñanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara ðekideki. ³⁷ Am tate umele zlaɓe ádaliye á ba am wakita á Dadaamiya ñanna, a ba ñane: Watse tá zhára edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Am iga á una ñanna maa, anjwa Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa ñane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatekwa emtsa á Yaisu, á dánda. Yusufa ñanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke aɗaba á wáná lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa ñane ádeza

slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa nane emtsa á Yaisu. ³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiya na keni anjwa áza Yusufá nanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá d'ahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá d'ahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye. ⁴⁰ Ta tsekwanaa itare ta buwa nanna emtsa á Yaisu áte dzangala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effádá nanna wá, ta gete emtsaade naavawe á názase na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am hudefaara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá hedá ura. ⁴¹ Anjwa fe ba herzhe an tate á zlejela á Yaisu nanna maa, anjwa irekhya anwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am hudefaara dekideki. ⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe-aatare, irekhya keni anjwa ba herzhe na wá, ta naba hedaa Yaisu am hudefaara, adaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

20

Baaka Yaisu am irekhya

(Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ An enjya werre ge laade, zlafe ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhya á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege. ² Daaci ba eptsa-aara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na, a ba nane á elvan ge itare: «Degiya tedarsetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyajerka.» ³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura nanna á dete irekhya. ⁴ Bukerde-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tedáná ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba nane zunjwe áte irekhya. ⁵ A de zharaa ice á dem irekhya wá, a naa ba kalpakane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem hudefaara á irekhya. ⁶ Dámnda Piyer keni, nane a naba demhe á ba dem hudefaara, amá nane keni a de beraa ba kalpakane á puwa. ⁷ Amá baukta na ndza ta fadanaa ire an nane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara. ⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba nane zunjwe á dete irekhya na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada. ⁹ Se ba am sarte nanna keni ndza cenaranka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse am faya na. ¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa nanna.

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)

¹¹ Am sarte nanna wá, eptsapetsa Maari zlafe adaliye á sete we á irekhya. A tsaahé wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharaa ice á dem irekhya wá, ¹² á zhára ba malika-aha ta buwa, tá am nangyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlavaa Yaisu na. Palle á malika-aha nanna a nja am tate á bela ire, palle keni am tate á sera. ¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha nanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge nane. A njwaterante, a ba nane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta danaa á deme keni diyanka.»

¹⁴ Ba a ndaase una nanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhára ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una nane. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, nane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba nane á elvan ge nane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á nja biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.»

¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A eptsaptse ge Maari á dezeńara: «Rabbuni,» a ba ñane á elvan ge ñane an elva a Ibraniñkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Piyiyanteka, adaba zlafe zlalanka emtsaade á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zlalá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ñane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ñane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ñanna ge pukura-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

*Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara
(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49)*

¹⁹ Ba vaci laade ñanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a mangaripu, ta naba zlanete we á bere-aha bademme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhárá ba dámnda Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare.

²⁰ Am iga a elva ñanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare zlafe adaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a beliyaa Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá ankwá belakurbela á dem hude á duniya.» ²² Daaci a naba futateraare effeya an we, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cudedde. ²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara. ²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge ñane: «Ñere nanjeránna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya dekideki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlafe adaliye pukura-aha am bere. Vacite ñanna wá, ankwá Taumas keni am dagave-aatare. Ta zlanete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhárá ba samsa Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.» ²⁷ Ba a ndaase una ñanna: «Sawa an gulanda á ña, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba ñane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ña, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.» ²⁸ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.»

²⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ábi ka fetaara áte ya adaba nakina? Gedá wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na adaba ñane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlafe adaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha ñanna bademme am wakita na. ³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba ñane una *Almasiihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfire á kure áte ñane wá, kwá shá shifa adaba ñane.

21

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

¹ Haraare cekwaangudí wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlaḅe ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara ṅanna. ² Vacite ṅanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba ṅane una tá ḍahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa. ³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yá zlala á de sluwá kelfe.» A ba emnde na: «Ṃere keni ṅá ḍabakḍába.» Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare paṅṅe, amá slumarvaaka kelfe ḍekidēki. ⁴ Ankwa á wera ekse, palaáhe sleḍe maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha ḍekidēki ganakini ṅane. ⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwakurvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ṅwanante a ba itare: «Ba palle keni shaṅeránka duksa.» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwawumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á naḍafa á paare, kwá sluvaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, slumarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviyaaje ge teḍa narre na antara kelfe am huḍe-aara, á dem huḍe á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cenaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am naṅgyuwe-aara, aḍaba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzemaá á dem yawe. ⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teḍa kelfe na am narre, ta yiyiyeka ḍeme an kevaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhárá ba kárá an mbe antara kelfe an puwa átekwa, ankwa depaiṅ zlaḅe á puwa. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaangudí.» ¹¹ Daaci a ḍalemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de teḍante we á narre an naha an kelfe-aha saḍaḍḍe am huḍe-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyeḅe ju keye am narre ṅanna, aley tataaka narre ḍekidēki. ¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá ḅaaka pukura na a slásla ndavanu elva ganakini ka ware. Aḍaba baḍemme diyareddiye ganakini Yaakadada. ¹³ A gaptehe ge Yaisu, a eksetaa depaiṅ, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlaḅe ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu ankwa á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu ankwá á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A ṅwanante, a ba ṅane: «Wayanak-wáya Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ṅane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁶ A ndavanuhe zlaḅe ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba ṅane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ṅane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa» ¹⁷ A ndavanuhe zlaḅe ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, aḍaba ndáva ṅanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A ṅwanante ge

Simaun, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, palle á názu diyanka ka baaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba ɲane á elvan ge ɲane zlaɓe á dɔliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlaɓe ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á ɲa, ká ɲgudese huɗe an ɲane, daaci ka zɓálá á dem tate á wedere á ɲa. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse erva-aha á ɲa ge ura umele, á de takwasáká ɲane, watse á dáká á dem tate na ni wayanka na.» ¹⁹ Am huɗe á elva ɲanna wá, Yaisu aɲkwa á bálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya aɗaba emtsa-aara. Daaci «Sawa ɗabidaba,» á ba Yaisu á elvan ge ɲane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawaya kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhára ba aɲkwa á ɗabaterɗaba pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá aɲkwa arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba ɲane: Watse á veláká ware ɲane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer aɲkwa á ɗabaterɗaba pukura ɲanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba ɲane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena ɲane?» ²² A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaaaruwa keni, una á shákaaka. Naba ɗabidaba ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am dágave á emnde a fetarfe baɗemme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura ɲanna ɗekideki. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba ɲane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaaaruwa keni, á shákaaka.

²⁴ Pukura ɲanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, aɲkwa á maganá ba ɲane an ire-aara seydire á labare ɲanna, wakita na keni a puwetaa ba ɲane. Diyaɲerdiya ganakini baɗemme á názena a puwetaa ɲane, baɗemme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu á dɔliye na. Ma andze ta eppuwa baɗemme am wakita, ba palle keni yaranseka wá, yá tama ma andze á taa ɲanaaka duniya na wakita-aha ɲanna.

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cufedde

¹ Ámbarka á ña Tiyaufilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zunñwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ñane, antara názu ndza a kwaratersaa ñane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara, ² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlaɓe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cufedde. ³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ñane an shifa ba jirire; háre kul ufade á kwaraterse elva áte *kwará á Dadaamiya. ⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ñane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufawufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na. ⁵ Adaba Yuhanna wá, ñane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ñane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ñanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?» ⁷ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ñanna, slera á kure-ka ge dise una. ⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cufedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am huɗe á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem huɗe á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba. ¹⁰ Áma itare zlaɓe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta naba jesaarehe ge zala buwa, tá am nangyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa, ¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ñanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsa zlaɓe ádaliye ba seke una kwá ankwá zharaná kure á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa ñanna tá dfaháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsa-aatare á sem Urusaliima. Wa ñanna yiyiyeka dekideki, dagave-aatare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima. ¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe nja am huɗe-aara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a bela, ¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwasha umele. Emnde ñanna bademme tá ankwá jáháva ba kelaazare, tá ankwá ñala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahé am dagave-aatare, ¹⁶⁻¹⁷ a ba ñane á

elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, nane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, nane a gev slekatafke-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá Shedekwe Cufedde á kya *Dawuda ganakini watse á geva nane slekatafke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shungu na ta vanta adaba haypa-aara nanna, amá a shaa emtsa am fe nanna. Duwa-aara á dem fe nanna, a de mbedehe á ba an ndzedfa, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara. ¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare nanna. Adaba una nanna, ta fanaa zhera á Akaildama ge fe nanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlafe adaliye, a ba nane: «Elva á Yahuda wá, ankwá puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni, baaka ura á fá sera am slede-aara. Ankwá an puwa zlafe adaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara nanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá ankwá antara miya ba kelaazare, am sarte na má ankwá já daba antara Yaakadada Yaisu am hude á larde na. Sey edda una ndza ankwá antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlalá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer. ²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufa, nane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas. ²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am hude á emnde bademme. Adaba una nanna, maraneránmára edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na, ²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Adaba zlazlalá nane á dem tate na á zlayán ge nane.» ²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, nane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedekwe Cufedde

¹ Am samsa munri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am munri nanna. ² Daaci cekwaanjudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am hude á bere na tá am hude-aara na. ³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gárava an nara á kára wá, duksa nanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme. ⁴ Ta nahete estuwa an Shedekwe Cufedde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedekwe Cufedde na.

⁵ Am sarte nanna maa, tá ankwá Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, narnaana nadina-aatare á ba an jirire. ⁶ Am sarte na cenarácena hula á duksa nanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate nanna. Weshaptewesha enkale-aatare bademme, adaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara. ⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare ta ba emnde a Galili? ⁸ Ay a sawa estara kena

baɗemmire á miya má anƙwa á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am huɗe-aara na? ⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya, ¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma. ¹¹ Zlaɓe ádaliye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá anƙwa Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni baɗemmire á miya mi cena ma ware keni tá anƙwa á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?» ¹² Najipu ɗanna jauje ge ndzedá-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dáɗave-aatare. ¹³ Amá emnde umele-aatare ágire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am enƙale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a ɓela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwará, a ba ɗane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am huɗe á Urusaliima na baɗemme, fawfa hyema ba shagera, cenawáncena názu yá anƙwa á ndakurndaa na: ¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Aɗaba zlaɓe ba gusere emtsaɗe. ¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba ɗane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Sheɗekwe-aaruwa áte emnde baɗemme. Egdzara á kure zála, an ɗwasha tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Sheɗekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Baɗemme tá de maga nabiyire am sarte-aha ɗanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka ɗekideki na am samaya antara áte haha. Watse anƙwa tara uzhe, antara kára, ira yire á kára yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlaɓe ádaliye: Vaciya á de gev danɗwe, tere keni á de gev kyanɗe ba seke uzhe. Am iga á una-aha ɗanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dáradza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a ɗantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya ɗane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

²² Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlaɓe ádaliye, a ba ɗane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenaucena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura Nasarátu na wá, a ɓelanaa ba Dadaamiya á sezekure. Aɗaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an ɗane am dáɗave á kure, ba kure keni diyakurdiya baɗemme. ²³ Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. ɗane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Aɗaba una ɗanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzaɗgala. ²⁴ Amá a naba ɗezlese ge Dadaamiya am zlaɗa á fáyá, anƙwa an shifa-aara zlaɓe ádaliye. Aɗaba

baaka hákuma á emtsa ganakini á nanaana. ²⁵ Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte nane:

Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, ankwá á njá am nadafa-aaruwa geni a gazleka ervaunđe-aaruwa đekideki.

²⁶ Adaba una nanna, gedantegeda jipu am ervaunđe-aaruwa, bademme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

²⁷ Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á na đekideki.

²⁸ Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká ankwá antara iya ba kelaazáre, adaba una nanna ervaunđe-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zlađe adaliye, a ba nane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggyemiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: Nane wá, jaaveje hedarhedá, sem vatena keni zlađe ankwá irekhya-aara. ³⁰ Nane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a bannaa Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wada-aara, a ba nane: Yá de vante sleksire á na ba ge palle á eggye-aha á na, á de geva ba nane slekse am iga á na. ³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una nanna Dawuda, a ba nane:

Dadaamiya yánka nane am fáyá, safka vuwa-aara ge nane đekideki.

³² Ba Yaisu nanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa ntere na emnde a mága seydire-aara. ³³ Nane a đemanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafa-aara, a de vante Shedekwe Cufedđe na ndza a bántsa nane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cufedđe nanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa nane áte ntere. ³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, nane zlalaaka á dem samaya, amá a ba nane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njiinja ka am nadafa-aaruwa,

³⁵ dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á na náza puwa sera á na.

³⁶ «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu nanna kwa naba zlađelehe áte dzanjala na wá, ba nane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadire, ba nane una *Almasiihu, edda una a eksesaa nane.»

³⁷ Ba cenarácena elva á Piyer nanna wá, ba palle a enkale-aatare baaka njezlađe aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Njá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?» ³⁸ A nwaterante ge Piyer, a ba nane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magariakurnaamaga baptisma an zhara á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cufedđe. ³⁹ Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa nanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge emnde na ta yiyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á đahaterá nane á sezeńara na bademme.»

⁴⁰ Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge tsante enkale-aatare, antara ge faterem ndzedá am vuwa. A ba nane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dágave á emnde a maga mándzawire.»

⁴¹ Vacite nanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe,

magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe. ⁴² Ta faa hyema jipu ge cenaa waazu-aha na tá anƙwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am duksa bademme áte njá á egdzar mama, antara ge zǎ dafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa deƙideƙi.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde bademme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela. ⁴⁴ Emnde a fetarfe bademme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle. ⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlaŋa-aatare, tá sá shuŋgu-aara áseza emnde a bela, tá se teaná am dáɡave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ⁴⁶ Tá anƙwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá anƙwa jáháva am mba-aha-aatare ge zǎ duksa-aatare átirpalle, tá anƙwa za dafa-aatare an higa, ervaunde-aatare palle. ⁴⁷ Tá anƙwa á gala Dadaamiya, emnde bademme hayaráterháya. Daaci Yaakadada anƙwa á lya emnde umele keni ba kelaazare, anƙwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel nguryekwe

¹ Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá anƙwa á dǎlá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa, ² anƙwa zhel nguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am huđe á emmenjára, anƙwa á njá átuge palle á we-aha á mashidi ŋanna, átuge una zhera-aara We á bere Zariya na. Zhel ŋanna wá, tá anƙwa á dǎnda emnde-aara ba kelaazáre, á de ŋala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite ŋanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá anƙwa duwa tá dem mashidi wá, a naba ŋalateru sadake. ⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharanjerzhárá!» a ba Piyer á elvan ge zhel ŋanna. ⁵ A zharateraahé ge nguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare. ⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge ŋane: «Ma gursa, ma shuŋgu keni baaka ázerwa deƙideƙi. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.» ⁷ Daaci a naba ŋanaahé an nadafa-aara, a tsante. Kerten sharánsha dzanďzanjire sera-aha-aara, ⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaahé áte sera-aha-aara, a fantau ge zǎlá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á zǎlá estuwa, á vaza, anƙwa á gǎlá Dadaamiya. ⁹ Emnde bademme naránna anƙwa á zǎlá, anƙwa á gǎlá Dadaamiya. ¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba nguryekwe na á ŋala áte we á mashidi na tá dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel ŋanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am zǎláaaka zhel ŋanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke ŋanna ba kerde, am dzadzáwe na tá dahaná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásezetare, adaba tá am najipu yaikke. ¹² Ba a naa emnde ŋanna Piyer, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá anƙwa á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharanjerzhárá estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á ŋere emtu? Emtu adaba ŋanernaŋa nadina á ŋere emtu? ¹³ Una ŋanna ka deƙideƙi. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggýe-aha a miya tara Ibrahimá, antara

Isiyaaku ira Yakubu na, a vantaa ba ɲane ɔmɔmɔmire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa ɲane ganakini á belanaabela. ¹⁴ Kwa yaa ura cuɔcuɔde, ura jirire, kwa ɲála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa. ¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, ɲere ɲa seyde-aha-aara. ¹⁶ Zhel ɲanna kwá aɲkwa á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vantaa ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedá. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba ɔkeɔdeki, kwaya ɲane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa aɔaba diyakurka. ¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa ɲane am mbuwe á nabi-aha-aara werre baɔemme na. Aɔaba a ba ɲane, sey *Almasiihu-aara á shushe zlaɔa. ¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, magaumaága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure. ²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaunɔde, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu. ²¹ Amá kina wá, zlaɔe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa baɔemme aɲwaslire, ba seke una a ndahanaa ɲane werre á kya an we á nabi-aha-aara cuɔcuɔde na. ²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba ɲane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am dágage á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná ɲane baɔemme. ²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dágage á emnde á Dadaamiya, tá keɔanaakeɔa shifa-aara ba ɔkeɔdeki.

²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha ba seke náza Muusa, baɔemme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara baɔemme. ²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baternaa Dadaamiya ge nabi-aha ɲanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlaɔe ádaliye, am sarte na Dadaamiya aɲkwa á ɲuɔɔa namána antara eggyekure Ibrahimia, a ba ɲane: Yá de gá barka áte duniya baɔemme aɔaba emnde á ɲa. Amaana: Namána ɲanna a magakurán ba ge kure. ²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaade zunɲwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

¹ Am sarte na tá aɲkwa á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare. ² Játerja ervaunɔde jipu aɔaba emnde a bela tá aɲkwa á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá aɲkwa á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlaɔe ádaliye. ³ Daaci ta naba sluwatervaahe, ta naba zlenaterme am dangay ge ufa mákurálla-aara, aɔaba baaka sarte mázla-aara. ⁴ Amá am sarte ɲanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágage á emnde na cenarvaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyeɔe ba zála.

⁵ Mákuralla-aara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, baɔemme jarammeje am huɔe á Urusaliima. ⁶ Ta magaa jáháva ɲanna antara tara *liman Annas,

ba ɲane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am huɖe á há á Annas baɖemme. ⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure ɲguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ɲanna?»

⁸ Naatená Shedekwe Cufedɖe am Piyer, a ɲwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse, ⁹ kwa vaɲerte ndáva aɖaba shagerire na ɲa maganán ge ɲguryekwe na ka? Kwa ndavaɲerwá ba kure geni ɲa maganaa estara, a ba kure? ¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila baɖemme kwá diyeddiye geni zhel ɲanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ɲane una kwa janaa kure áte dzaɲgala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá. ¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyáɲa bere, mbate ɲane jauje ge nákwá-aha umele baɖemme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ɲanna. ¹² Daaci ɲá bakurá ba jirire: Baaka ura am huɖe á duniya na ɖekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamilya, sey ba ɲane palle.»

¹³ Baɖemme á emnde na tá am jáháva ɲanna, tá maga ba najipu á dzaɲdzaɲire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaratereddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlaɖe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu. ¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Aɖaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye. ¹⁵ Ta ɲgyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ɲanna zlaɖe adaliye am dágave-aatare. ¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Aɖaba emnde baɖemme am huɖe á Urusaliima diyareddiye geni najipu ɲanna á zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe ɖekideki. ¹⁷ Amá geni a duka elva ɲanna á de katafke wá, sey mi gyatertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ɲanna mazla-aara.»

¹⁸ Daaci ta ɖetaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenaneránka ɖekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.» ¹⁹ Ta ɲwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva ɲanna á katafke á Dadaamiya, má shagera ɲá fakursaare ge kure arge una ɲá fansaare ge Dadaamiya. ²⁰ Duksa palle, ɲere wá, ɲá dzegwánka yá ndater názu ɲa naaná an ice á ɲere, ɲá cenaná an hyema á ɲere na ge emnde.» ²¹ Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahe. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya aɖaba ɲane. Aɖaba emnde baɖemme tá aɲkwa á gálá ba Dadaamiya aɖaba duksa ɲanna magaavemage na. ²² Zhel ɲanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufaɖe.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belateraaɖela wá, ba zlála-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na baɖemme. ²⁴ Ba cenanácena emnde a fetarfe una ɲanna, ta fantau ge ɲála Dadaamiya an ervaunɖe-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am huɖe-aha-aatare baɖemme. ²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggyenɲere sleslera á ɲa *Dawuda, a ba ɲane an hákuma á Shedekwe á ɲa:

Labáre emnde a larde tá ngyaingyaare ice ba dey? Tá ngudaara ye ge názu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára ngwadarápsengwáďá slekse-aha á duniya an fitenire, tá anƙwa á ngudaara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a eksesaa ɲane.

²⁷ «Samsa-kwa elva ɲanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cufedde, sleslera á ɲa Yaisu na ka eksesaa ka geni ɲane *Almasiihu na. ²⁸ Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á ɲa, ka wayetaa ka zuɲɲwe na. ²⁹ Ká cenáncena emtu elva na tá anƙwa á puwaná itare na Yaakadada? Vanjerteva hákuma á ndáhá elva á ɲa ge ɲere emnde a slera á ɲa, geni ɲá ndaaná á ba an dzaɲdzaɲire, an baakire á lyawa. ³⁰ Marsemáre ndzedá á ɲa, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á ɲa Yaisu ura cufedde.»

³¹ Ba zlaruzle am ɲála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagete ge slede na ta jamme amkwa na ɲárnare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cufedde, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzaɲdzaɲire.

Emnde a fetarfe ta jema nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am enƙale palle, antara ervaunđe palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle.

³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme. ³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa defideki am dagave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara, ³⁵ ta saa shunƙu-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ³⁶ Ba seke anƙwa zhel *Laiwiɲkau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufu, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura. ³⁷ ɲane keni ba veluvele fe-aara, a saa shunƙu-aara á ba áseza emnde a bela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Anƙwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. ɲane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa, ² lauktu á dánda shunƙu á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme.

³ Daaci a ba Piyer á elvan ge ɲane: «A ngyemaa estara Shaitaine á dem ervaunđe á ɲa estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cufedde? Adaba ka icanme kyalma á shunƙu á fe na ge ire á ɲa, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme. ⁴ Ábi am sarte na zlafe velakuka na ndza fe á ɲa ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shunƙu á fe á ɲa? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka maganeran ge ɲereka palle, amá ge Dadaamiya.» ⁵ Ba cenáncena una ɲanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenaa labáre ɲanna bademme dámda lyawa am itare. ⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta fademe emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaangudi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaadá á názu a shaa zhele-aara. ⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba ɲane: «Kwa velu fe á kure ba ge shunƙu na náwa ɲane na

emtu?» A ηwete: «Ane, ηa velu ba ge una ηanna.»⁹ A ba Piyer á elvan ge ηane: «Labára ηane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á ηa ge zhára názu am huđe á Shefekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa ta zluwa á heđa zhele á ηa ba kina, tá ankwá áte we á bere, ekka keni tá daksede.»¹⁰ Ba we keni zlabbe heđanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe ηane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de heđanve ge zhele-aara.¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunde emnde a fetarfe bađemme, antara emnde na ta cenaa labára ηanna bađemme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bađemme á emnde a fetarfe tá ankwá á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá đahána an dzadzawe á Suleymanu na.¹³ Tá ankwá á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka đekideki am emnde na fartareka na.¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an ηwasha-ka, emnde kwakya tá ankwá á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe.¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shefekwe-aara keni emnde umele am itare.¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bađemme mbarembe.

Zlađa na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge ηane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa.¹⁸ Ta halaterte, ta de puwatermhe am dangay, áte ice á emnde bađemme.¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dangay ηanna, a sanse emnde a bela, a ba ηane á elvan ge itare:²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa anwaslire na ge emnde bađemme.»²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an enlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaangudí á ba an enlya ηanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta đante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bađemme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dangay.²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dangay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsaaatare an labára áseza male-aha na,²³ a ba itare: «Duwa á ηere á dem dangay, ηa de shanaa á ba an zleηa káηgeláηe, sawji-aha keni bađemme tá á ba áhuwa, amá ηa werante wá, shaηeránka ηere ura am huđe-aara.»²⁴ Ba ta cenaa una ηanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaangudí wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dangay áwaya na, tá ankwá á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.»²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an enkale, adaba ta kuva emnde bađemme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha ηanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na.²⁸ A ba ηane á elvan ge itare:

«Ábi ña piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ñanna, ma zhera-aara keni ðekiddeki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ñanna am huðe á Urusaliima, kwá kátá puwanjerem uzhe á zhel ñanna am mbiye á ñere ge ñere emtu?»²⁹ Ta ñwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ñere wá, ñá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde.³⁰ Kure kwa naba zleñelaa Yaisu áte dzañgala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá.³¹ Ñane a ðemanve ge Dadaamiya, kina ankwá am naðafa-aara, a ganve slekse arge emnde baðemme, a ganve slelya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare.³² Ñere, antara Shedekwe Cufedðe na Dadaamiya ankwá á vaterte ge emnde na tá ankwá á fansaarefe na, ña seyde-aha á labáre ñanna baðemme.»

³³ Ba ta cenaa una ñanna, a naba jaterhe ge ervaunðe, haa tá kátá ceða shifa á emnde a bela na baðemme.³⁴ Amá ankwá ura *Farisa umele am dágame-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, ñane malum á *tawraitá, emnde baðemme tá ankwá á fá zherwe áte ñane. A tsetehe ge ñane, a ba ñane: A daratersede emtsaade emnde ñanna cekwaanğudí.³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba ñane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa.³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzedá a ba ñane, emnde tá hyephye deremke ufade ta ðabete ñane, amá jarejja. Emnde-aara ñanna keni zadaratervezáde, ba uwe keni cenaránka mázla-aara.³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, a jesaare am sarte á ja jembel á emnde. Ñane keni ndza ta ðabete ba estuwa emnde, amá ta naba ja ñane, emnde-aara ñanna keni zadarevzáde.³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare ñanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle.³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare ñanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare ðekiddeki. Amá magaumága enjkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci baðemme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail.⁴⁰ Ta ðahaterte emnde a bela na zlaðe áðaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenaneránka faikke kwá bálá waazu zlaðe áðaliye an zhera á zhel ñanna ba ðekiddeki.» Daaci ta puwateraahe.⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya ñanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephyehyauktu a fateraar jeba á zlaðá ñanna adaba zhera á Yaisu.⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá ankwá á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba ñane una *Almasiihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaanğudí tá ankwá far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaniñkau na farantaufe ge ica ervaunðe áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge ñwasha weggye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare.² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe baðemme, a ba itare: «Ganakini ñere ñá yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, ñá shuññula tega náza zá wá, una zlayeka ðekiddeki.³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an enjkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe Cufedðe am

itare na. Daaci nǎ faterem slera nanna am erva ge itare. ⁴ Nere wá, nǎ shunǎula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.» ⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva nanna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedǎde, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus nane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha. ⁶ Ta tsatsaa emnde vuye nanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka. ⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am hude á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain nanna wá, kwakya ngurna, antara hákuma na a shanaa nane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dágave á emnde. ⁹ Tá anǎkwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate nanna, itare tá jáháva am mashidi na tá dǎhaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá anǎkwa Yahudiya-aha umele zlaǎe ádaliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaránka elva á Aitiyain dǎkideki, tá anǎkwa á gan gajawe kwakya. ¹⁰ Amá baaka ura á danude dǎkideki, adaba Shedekwe Cudedǎde anǎkwa á vante enǎkale á ndahá elva.

¹¹ Adaba una nanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde nanna: Nǎ cenaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni. ¹² Ta tsante estuwa ervaunǎde á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme. ¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida nanna, geni tá datsa fida-aatare nanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa. ¹⁴ Nǎ cenáncená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba nane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nade-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsaa.» ¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain anǎkwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba nane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?» ² A nǎwete ge Aitiyain, a ba nane: «Cenawivaacena emtsaade egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggyemiya Ibrahim wá, kwaye zlaǎe am Maisaupautamiya, zlaǎe daaka emtsaade á dem Haran. ³ A ba Dadaamiya á elvan ge nane wá: Tsetse am larde á nǎ, sesse am jeba á nǎ bademme, ezzlálá á dem larde na watse yá nǎyewakanvaa ya. ⁴ Daaci Ibrahim a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De kedaakeda eddenara maa, a kezlansehe zlaǎe ádaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá njá kure am hude-aara kina na. ⁵ Am sarte nanna wá, Dadaamiya vanteka slede ge Ibrahim ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba nane á elvan ge nane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á nǎ. Amá zlaǎe ba egdzere nanna keni nánka Ibrahim dǎkideki. ⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge nane zlaǎe ádaliye wá: Egdzara

á ña tá de njá emtsaade am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufade. ⁷ Amá watse yá shaterushe zlada ge emnde a larde ñanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á ña am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na. ⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha ñanna Dadaamiya ge Ibrahimia maa, a maganaa namána, a ba ñane á elvan ge ñane: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahimia Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una ñanna maa, eggye-aha a miya ñanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza anjwa Dadaamiya antara ñane. ¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zlada-aha-aara. Bairá a vante ñahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am hude á há-aara bademme. ¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ñara tá shánka ba názu tá zuze keni deki. ¹² Cenácena Yakubu ganakini anjwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ñanna ta duhe ser palle. ¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ñanna emnde a jeba á Yusufa. ¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an hude á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyebe. ¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa. ¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ñanna wá, bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de hedateraa am irekhya na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahimia am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahimia na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzedá. ¹⁸ Daaci faremfa slekse umele anwaslire diyaaka Yusufa deki maa, ¹⁹ slekse ñanna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zlada kwakya, a naba hyateraarhe an ndzedá, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa deki. ²⁰ A ba am sarte ñanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháya Dadaamiya. Tere keye kalkale tá anjwa á tsufaná á ba am hude á há á eddenjara, ²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shansha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa ñane ba seke egdza-aara a yanaa ba ñane. ²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufade lauktu a shaa enjale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila. ²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera anjwa á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel ñanna. ²⁵ Ñane a kurken watse tá cenácena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an ñane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenaránka emnde na deki. ²⁶ Makuralla-aara zlafe adaliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá anjwa á dagala. Ñane á kátá tegatertega, a ba ñane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure? ²⁷ Amá edda una ñane anjwa á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekudá ge Muusa, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka mu a

gakvaa ware male arge ɲere geni ká se kyaná ka shairiya á ɲere? ²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu? ²⁹ Daaci elva ɲanna ɲgyámɲgye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde ɲanna ba ɔkideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufade á ba am larde ɲanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kára á guzla. ³¹ Muusa anƙwa á maga najipu á duksa ɲanna, anƙwa á ganávtege ge guzla ɲanna geni á nanaana duksa ɲanna ba shagera wá, á cená ba kwára á Yaakadada, a ba ɲane: ³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggye-aha a ɲa na, ya Dadaamiya á Ibrahimia, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalevkwála ge zhára ice ádehuwa mázla-aara. ³³ A ba Yaakadada á elvan ge ɲane: Sadesesáde kimake á ɲa. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cuɔeɔde. ³⁴ Ya nanna zlada na tá sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una ɲanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa ɲanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge ɲere, geni ká se kyáná ka shairiya á ɲere na wá, Dadaamiya a belaa ba ɲane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera ɲanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kára á guzla na. ³⁶ A satersaa ba ɲane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera ɲanna, antara am Haye Kyanɲe. Dem yawe kul ufade, ndza slekatafke-aatare ba Muusa ɲanna am kaamba. ³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba ɲane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure. ³⁸ Ba Muusa ɲanna una ndza slekatafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba ɲane una sledágave á eggye-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A Iyamivaa ba ɲane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggye-aha a miya ɔkideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaa ba eptsá á dem Misera. ⁴⁰ Adaba una ɲanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepatará á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa ɲanna a samise am Misera na. ⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gárava an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare. ⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba ɔkideki tá anƙwa á kezlan ugje ge hele-aatare, tá anƙwa á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una anƙwa ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila: Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufade kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka ɔkideki, *mashidi á kacakaca na kwá sepaná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gárava á terlyakwa na. Kwaya ɲane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una ɲanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggye-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una ɲanna ganakini anƙwa Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi ɲanna a ba áte

una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa nane. ⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggye-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatarke-aatare. Ta se dema itare an mashidi nanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katarke-aatare. Daaci mashidi á nalba nanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda. ⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi. ⁴⁷ Amá a nderanna Suleymanu mashidi nanna ge Dadaamiya. ⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba nane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am hude-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha nanna bademme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya d'ekid'eki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedekwe Cudedde, kwa ba kalkale antara eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwálá na.

⁵² Ankwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba nane palle na. Ba nane una a yanaa ice á kure, jakurja na. ⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraitá á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cenarácena una nanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunde jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare. ⁵⁵ Amá Aitiyain, nane an naha an Shedekwe Cudedde. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu ankwa á tse am nadafa á Dadaamiya. ⁵⁶ Daaci a ba nane: «Cenacena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde bademme á tse am nadafa á Dadaamiya.» ⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva nanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare, ⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu. ⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga nane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba nane: «Yaakadada Yaisu! Iyevaalya shifa-aaruwa.» ⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba nane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá ankwa á maganá itare na.» Ba a ndaase una nanna wá, a naba emtsehe.

8

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

¹ Vacite nanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am hude á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela. ² Emnde na d'abartedaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara. ³ Sawulu wá, ankwa á wava geni á zlanazle emnde a fetarfe bademme, á já d'ába sera á wakyya sera á wakyya, á halaterá á dem dangay bademme an zála-ka an njwasha-ka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezade na, tá ankwá á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare bademme. ⁵ Filip maa, nane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa. ⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa nane keni naránna bademme. ⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, nguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe. ⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni nanna.

⁹ Am sarte nanna maa, ndza ankwá zhele umele am *Samariya nanna zhera-aara Simaun, nane haraare á maga namselkwe-aara, antara wadákire, emnde bademme tá maga ba najipu áte nane, a ganve ire-aara ura nгаа. ¹⁰ Emnde bademme, an emnde a ngaanга ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel nanna. ¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara ankwá á maga najipu-aha-aara am ice-aatare. ¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an nwashaka lyarvaalya baptisma. ¹³ Ba Simaun nanna keni fetarfe, lyevaalya baptisma. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na ankwá á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una nanna maa, cenarácena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare. ¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedde. ¹⁶ Adaba zlafe ta shaa ba baptisma an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlafe samka Shedekwe Cudedde á sem itare á ba am palle-aatare keni. ¹⁷ Am sarte na ni puwaraterarpuwa erwa-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedde.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cudedde adaba erwa na ta puwataare emnde a bela na wá, a naba vaterte shungu ge tara Piyer antara Yuhanna, ¹⁹ a ba nane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma nanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erwa-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cudedde ba seke una.» ²⁰ A njwete ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «A kedakuraakeda Dadaamiya antara shungu á na nanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vantaa Dadaamiya ge ura an nalmane. ²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á na am slera á nere na dekideki, adaba shagerka erwaunde á na á katafke á Dadaamiya. ²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire nanna máki á gevge. ²³ Adaba na naa erwaunde á na kelaade, gakevge náve á haypa.» ²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure nanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una nanna maa, ta naba eptsa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlafe adaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha ñanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.» ²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate ñanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya umele nadíma, átira dá. Zhel ñanna nakawá yaikke. Ñane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ñane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ñanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ñanna maa, ankwá á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tedaná belsa. ²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ñanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge Filip. ³⁰ Daaci a naba tedante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ñanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká ankwá á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ñane. ³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalemfálá á dezeńara am *darkwa, á njinja ázeńara. ³² Náwa názu a ndahesaa ñane am wakita á Aisaya:

Ñane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na, ba seke zhel kyawe na tá betá ugje áte ñane keni á kyuweka dfekideki, ba we-aara keni weraaka.

³³ Ñane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire dfekideki. Ware deme á de tsala wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á ña, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?» ³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ñanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu. ³⁶ Ba tá zlalá, tá zlalá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, ankwá názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((³⁷ A ñwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunde á ña palle wá, baptisma á ña a naba gevge.» A ñwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasiihu wá, ñane *Egdza á Dadaamiya.»))

³⁸ Daaci tsaatse, a ba ñane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwe am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ñanna, ta tsekwe am yawe, Filip a naba maganaa baptisma. ³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cudedde a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlahe adaliye an higa yaikke. ⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, ankwá á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ñane.

9

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha ñanna bademme na maa, Sawulu wá, ñane á mberá ba wáva áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa ñane sey á zlateraazle bademme. A naba deza male á *liman-aha, ² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an ñane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri ḡanna wá, antara ba zlala-aara. Ba ḡane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska ḡanna wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ḡane, ⁴ a naba mbedeḡe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á ḡahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina. ⁵ A ḡwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwára ḡanna á elvan ge ḡane: «Ba iya Yaisu na ká aḡkwa á maganá palasa na. ⁶ Amá tsetse, edduwa á dem huḡe á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.» ⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu ḡanna diyarka názu tá ndaná itare ḡekidēki. Tá aḡkwa cenáncena kwára á ura, amá itare tá nánka edda-aara ḡekidēki. ⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta ḡanaa áte erva, ta taḡanaa an táḡá á dem Dimaska. ⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni nánka ḡekidēki. Am hare keye ḡanna wá, zawka shawka ḡekidēki.

¹⁰ Aḡkwa slefatarfe umele am Dimaska ḡanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu, ¹¹ a ḡante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ḡane: «Tsetse ba kina, eḡḡaba ba baráma na tá ḡaná an baráma ndeḡḡe na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ḡane aḡkwa átira mága maduwa kina. ¹² Zhel ḡanna a shaa wahayu, am wahayu ḡanna maa, aḡkwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezejara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlaḡe áḡaliye.» ¹³ A naba ḡwete ge Hananiyas, a ba ḡane: «Emnde kwakya ta se ḡalise labáre á zhel ḡanna degiya Yaakadada. Emtaḡkire na a magaternaa ḡane ge emnde á ḡa am Urusaliima keni ndarindaha baḡemme. ¹⁴ Ba sawa-aara ásehuna na keni a sanaa ba una ḡanna, ta vantaá male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá ḡala Dadaamiya an zhera á ḡa.» ¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge ḡane: «Naba duwa ka. Adaba ya eksese zhel ḡanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ḡane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera. ¹⁶ Yá de marannaamárá zlaḡa-aha na watse á sháná ḡane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlálá ge Hananiyas, a de demá am huḡe á há ḡanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Sawulu egdza emmerwa, a ḡeliyaa ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká nána ice á ḡa zlaḡe áḡaliye, ká shansha Sheḡekwe Cuḡeḡḡe.» ¹⁸ Ba ndah keni zlaḡe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlaḡe áḡaliye. A tseteḡe ta maganaa baptisma. ¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzeḡa-aara.

Sawulu aḡkwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaangudí áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska. ²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja ḡába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge ḡálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya. ²¹ Emnde na tá aḡkwa á cena elva-aara na baḡemme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a ḡába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sánaa ba una ḡanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?» ²² Amá waazu á Sawulu aḡkwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adaba aḡkwa á marateránmára jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá kedanaakeda shifa á Sawulu. ²⁴ Amá cenáncena nane keni názu ta ngwadanaa itare áte nane bademme. An vayi vacika bademme tá ankwá á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwadá ba nane geni sey tá kedanaakeda shifa-aara. ²⁵ Daaci vacite umele an vayiya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am keday yaikke, ta naba tsekwanse á kya biye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte nanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsaaara wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa dekideki, adaba fartareka geni nane keni gevge slefetarfe ba jirire. ²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu nanna ádezenjara, a puwansaa nane ádeza emnde a bela, a de baterna nane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a banna Yaakadada ge Sawulu bademme. A ndaterhe zlafe adaliye dzañdzañire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am huđe á Dimaska. ²⁸ A fantau á ba am sarte nanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa dába am huđe á Urusaliima ba seke una á kataná nane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa. ²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniñkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keda shifa-aara. ³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-njara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezslála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá ankwá á far ba mága dzañdzañire am elva á Yaisu, tá ankwá á fá zherwe áte Yaakadada, ankwá Shedekwe Cufedde am dagave-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte nanna maa, Piyer á já ba dába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida. ³³ Duwa-aara á dem ekse nanna, a de bera ura umele zhera-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha dekideki, adaba gevge nguryekwe. ³⁴ Á ba Piyer á elvan ge nane: «Mbakaambe Yaisu *Almasihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á na.» Kerten tsetsa Aynaiyas. ³⁵ Emnde na tá am Lida nanna, antara emnde a Saraun bademme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza ankwá mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhera-aara Tabita, an elva a Yunaniñkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse nanna wá, ma vaatara keni nane á maga ba slera á magwire, ankwá á melateru ge talaga-aha keni. ³⁷ Daaci a eksevahe ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebare, ta de zlavanaahe am bere. Bere nanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cenaráncena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini ankwá Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsewatse tasle-aara. ³⁹ Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara emnde a de dáha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa wegyege a njwasha bademme tá ankwá á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá ankwá á kyuwa ásezenjara, tá ámberá

ngyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlaɓe á ba an shifa-aara am dagave-aatare. ⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde baɗemme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba ɓane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe. ⁴¹ Piyer a ɓanaahe erva, a tsante baɗemme, daaci a ɗante wegyege a ɓwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara. ⁴² Labare ɓanna hyemhye am huɗe á Jaupe baɗemme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu. ⁴³ Am iga a una ɓanna maa, Piyer haraare zlaɓe ádaliye am huɗe á Jaupe, am mba á slekkea gwagwa umele zhera-aara Simaun.

10

Kaurnailiyus á ɗáhá Piyer á dem mba-aara

¹ Anƙwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá ɗaháterá an sawji-aha á Italiya na. ² Zhel ɓanna wá, ɓanaaɓa nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. ɓane an iyawa á Dadaamiya jipu, ɓane antara emnde-aara baɗemme am huɗe á há-aara tá iceka de ɓala Dadaamiya. Anƙwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ɓgayye ásezeɓara. A ba malika ɓanna á elvan ge ɓane: Kaurnailiyus! ⁴ A kante ice-aara Kaurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba ɓane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A ɓwete ge malika na, a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á ɓa, hayánháya slera á maggwire na ká anƙwa á maganá ka átevege talaga-aha, ɓane viyakaaka ɗekidɗeki. ⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á ɓa á dem Jaupe, a de ɗarakanteda dawale umele anƙwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer. ⁶ Zhel ɓanna anƙwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkea gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.» ⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnailiyus a naba ɗante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am huɗe á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji ɓanna keni ɗabetedaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera. ⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na baɗemme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer ɓanna keni ɗalɗedálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa. ¹⁰ Am sarte ɓanna keni ɓanaaɓa waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá anƙwa á tsatsaná náza za ɓanna maa, ɓane shánsha wáháyu á sawa áza Dadaamiya. ¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera waɓɓe, anƙwa á tsekwa duksa umele ba seke gwadau yaikke á sem áhá, an ɓaɓa we á námbaɓa-aha-aara ufaɗe kerɗe. ¹² Anƙwa dabba-aha jeba gergere baɗemme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere baɗemme, ira yiye-aha jeba gergere baɗemme am huɗe á duksa ɓanna. ¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksá, icantice, ezza.» ¹⁴ Amá a ɓwete ge Piyer, a ba ɓane: «A'aa estuweka Yaakadada, aɗaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.» ¹⁵ A ba kwara ɓanna á elvan ge ɓane zlaɓe ádaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cuɗeɗe seke lipa.» ¹⁶ Ser keye anƙwa á banánba estuwa. Am iga á una ɓanna, a naba eptsehe ge kazlaɓa ɓanna ádaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, anƙwa á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an waháyu ɲanna. Daaci emnde a bela á Kaurnailiyus keni tá anƙwa á tsatse áte we á bercome-aara, tá anƙwa á enndava. ¹⁸ Ta kante kwárá, a ba itare: «Anƙwa ura zhera-aara Simaun Piyer am mba na emtu?» ¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, anƙwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá anƙwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge ɲane. ²⁰ Tsetse ettsekwa, de ɗabaterɗába ba kina, maɲka gajawe ɗekideki adaba ya belateraa ba iya, a ba Shedekwe Cudɗɗe. ²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá anƙwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?» ²² Ta ɲwetehe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A belanɲeraa Kaurnailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an lyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey á ɗakɗáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an ɲane ge ndanda na.» ²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta ɗabaterɗába. ²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kaurnailiyus a ɗante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá anƙwa ufa sawa á Piyer na. ²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercome Kaurnailiyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara. ²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.» ²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnailiyus ta demaa ba estuwa á dem huɗe á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa. ²⁸ A ba ɲane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa. ²⁹ Adaba una ɲanna náwa sanemsa adaba ɗaha á ɲa, maganka gajawe ɗekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka ɗahiyaa átugena na.»

³⁰ A ɲwete ge Kaurnailiyus, a ba ɲane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite ɲanna yá anƙwa á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, nanɲyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe, ³¹ a ba ɲane á elvan ge iya: Kaurnailiyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á ɲa, mela na ká anƙwa á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka. ³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de ɗarakanteda Simaun Piyer, anƙwa am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara anƙwa áte we á guwa yaikke. ³³ Daaci ba watsewatse ya naba belakvaa emnde á ba am sarte ɲanna ge de ɗakɗaha, ka keni fanƙa ervaunɗe, daaci yá slafaká we-aara adaba sawa á ɲa. Kina wá, baɗemme á ɲere na, ɲa jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kaurnailiyus

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba ɲane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya. ³⁵ Emnde baɗemme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, anƙwa á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháya Dadaamiya. ³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva ɲanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, ɲane Yaakadada á emnde baɗemme. ³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva ɲanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna anƙwa á balaterá waazu á baptisma ge emnde

na; diyakurdiya názu a mágava am huɗe á Yahudiya baɗemme am sarte ɗanna. ³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedekwe Cufedɗe na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa ɗane, a naba mbateraaha emnde na tá an shaitaine, aɗaba Dadaamiya anƙwa antara ɗane. ³⁹ Ɗere wá, ɗa seyde-aha á názena a maganaa ɗane am huɗe á Yahudiya baɗemme, antara am Urusaliima na. Ɗane maa, ta janaa áte dzaɗgala. ⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á maraɗeránmárá ire-aara ge ɗere. ⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde baɗemme-ka, sey ba ge ɗere ɗa emnde na ni a dzerarɗerɗe werre Dadaamiya ganakini ɗa seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, ɗere zaɗeruze, shaɗerushe antara ɗane. ⁴² A baɗerna ba ɗane an we-aara ganakini ɗá ndaterndáhá elva-aara ge emnde baɗemme, ɗá maga seydire-aara geni ba ɗane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá baɗemme. ⁴³ Nabi-aha baɗemme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ɗane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara aɗaba ɗane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedekwe Cufedɗe

⁴⁴ Am sarte na Piyer anƙwa á maga waazu na wá, tsekwaterart-sekwa Shedekwe Cufedɗe ge emnde a cenaa waazu-aara na baɗemme. ⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á ɗaba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Shedekwe Cufedɗe ge emnde umele keni. ⁴⁶ Aɗaba tá cená ba tá anƙwa á ndáhá elva-aha áɗwaslire, tá anƙwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer: ⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedekwe Cufedɗe ba seke una ɗa shanaa ɗere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?» ⁴⁸ Daaci a ba ɗane, a magarateranmaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ɗanna maa, itare ta ndáwa Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanƙuɗi.

11

Piyer anƙwa á vaterte sera á elva áte Kaurnailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenarácená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá anƙwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya. ² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ɗane: ³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedekwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ɗanna baɗemme an pálpale. ⁵ A ba ɗane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhára ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ɗanna ba seke gwadau, an ɗaɗa we á nambaɗwa-aha-aara ufade kerɗe. ⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhára názu am huɗe-aara wá, anƙwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere baɗemme, názu á hulmba am haha jeba gergere baɗemme, ira yiye-aha jeba gergere baɗemme. ⁷ Daaci yá cená ba kwára á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza. ⁸ Amá ya ɗwanante: A'aa estuweka Yaakadada, aɗaba ba ser palle keni damka duksa harám,

ma lipa keni am mbuwe-aaruwa. ⁹ A ba kwárá ñanna zlaḅe ádaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cufedḅe seke lipa. ¹⁰ Ser keye aṅkwa á biyánba kwárá ñanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlaḅe ádaliye ge kazlaṅa ñanna á dem samaya. ¹¹ Á ba am sarte ñanna maa, saremsa zála ufadé á sem mba na ya tsekwaa am huḅe-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa. ¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlálá antara itare, maṅka gajawe ḅekidēki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta unḅwahe na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am huḅe á há á zhel ñanna. ¹³ A ndaṅerhe sera-aara baḅemme, geni a tsekwaa malika á Dadaamiya am huḅe á há-aara ba ge ñane, a ba malika ñanna, eḅbela zála, a de ḅarakantedá Simaun Piyer am Jaupe, ¹⁴ watse á se bakánba ñane elva na ni ká lyelye shifa á ṅa an ñane, ekka antara huḅe á há á ṅa baḅemme. ¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá aṅkwa á magaterá waazu wá, a tsekwaa ge Shedekwe Cufedḅe á setarge itare ba seke una ndza a tsekwamiyar ge miya am zuṅṅwire na. ¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ñane: Yuhanna wá, a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Shedekwe Cufedḅe na. ¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cufedḅe, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ñanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza aṅkwa zlaḅa áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlálá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de ḅálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha. ²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni baḅemme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu. ²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Adaba una ñanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámḅa labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba ḅela Barnabas á dem Antakiya ñanna. ²³ Duwa-aara, ba ñane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe ñanna, higa ge ñane keni. A faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka ḅekidēki. ²⁴ Barnabas ñanna wá, ura mággwe, slefetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cufedḅe. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una ñanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu. ²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerḅe á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya ñanna zuṅṅwe ge ḅáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá aṅkwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte ñanna, ²⁸ a ḅalese ge palle á nabi-aha ñanna an hákuma á Shedekwe

Cudefde, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahé am dagave á emnde, a ba ñane: Ankwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya ñanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.) ²⁹ Daaci ta naba ngudaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa ñane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an ñane. ³⁰ Ta naba jemaa sadake ñanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an ñane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dangay*

¹ Am sarte ñanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlada ge emnde a fetarfe umele. ² A ba ñane: A jareja Yakuba egdza emmenara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe. ³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á muñri á depaiñ na baaka shahi á makala am huđe-aara na, a de zlenma am dangay. ⁴ Am sarte na eksevaksá na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unkwáhe, ta tegese sawji-aha ñanna gergere ufáde ge ufufa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla muñri á *Paska ñanna bademme. ⁵ Daaci ba njá á Piyer am dangay na, amá baaka puwansepuwe á emnde a fetarfe dekideki ge mága maduwa adaba ñane.

Malika a sanse Piyer am dangay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya ñanna Piyer á pá ba hare-aara am dagave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an ngudá áte sawji na, erva palle keni an ngudá áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dangay ñanna keni tá ankwa bademme. ⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am huđe á dangay ñanna bademme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba ñane á elvan ge ñane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme. ⁸ A ba malika na á elvan ge ñane: «Halantehála náza ngudá huđe á ña, ngudsesengude huđe, puwempuwa kimake á ña am sera.» A naba maganaahe una ñanna Piyer. A ba ñane á elvan ge ñane: «Tsekwemtsekwa am kazlaja á ña, sawa mi zlala.» ⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, ankwa á daba malika na, amá njanteka ñane áte jirire názena ankwa á maganá malika na, ñane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una ñanna ká de ba am huđe á berni na. Saremsa áte wákyiya ñanna, a wertaa ba ñane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaangudi áte barama á dem huđe á berni wá, a medehe ge malika na, a yaa Piyer ba ñane palle. ¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba ñane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se ñezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága ñanna bademme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhera-aara, a de beraa emnde kwakya tá ankwa ñala Dadaamiya. ¹³ Daaci ankwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhera-aara Raude, a se cena labare wá, ¹⁴ á cena ba kwará á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere ñanna wá, ñane a eptsaa á dem huđe á bere zlahe adaliye

ge ndahater ge emnde umele ganakini anƙwa Piyer á tsá ágáshe. ¹⁵ A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara. ¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhárá ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara. ¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am danƙay na, a ba ɲane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlalehe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a magáná estara? ¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer ɗekideki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba ɲane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha ɲanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una ɲanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahé áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha ɲanna maa, ndza anƙwa ervaunƙe á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha ɲanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá ɲane á deza slekse ɲanna. Balastus ɲanna ura male. Huƙe á há á slekse ɲanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dáƙave-aatare. Adaba zuze á emnde a ekse-aha ɲanna bademme á segáshe á ba am kwárá á slekse ɲanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte ɲanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva. ²² Amá ta naba ɲwete ge emnde bademme á ba an ká kwárá á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cenaa una ɲanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara. ²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte ɲanna an lapikere, adaba a eksetaa sleƙe á Dadaamiya. A zanse huƙe záhe á huƙe, daaci a naba emtsehe. ²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerƙe antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzera tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklaisiya á Antakiya wá, tá anƙwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhara-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danƙwe keni ba zhara-aara, Lukiyus, ɲane ura Siraine, Manahun, ɲane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu. ² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá anƙwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cudedƙe á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáteryá ge ire-aatare ge mága slera na ya ɗaater ge ɲane na.» ³ Daaci ta tsufete ndera, ta magatarar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera ɲanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cufedde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailaiwkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe. ⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha nanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, anjwa á melaterumele. ⁶ Ta jem dába praatte am haha á Kiprus nanna. Herzhe tá degáshe am haha nanna, kwaye ta dem Pafaus am halawuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa nane: Ya nabi, mbate fida. ⁷ Zhel nanna ta emnde a njá antara raizhaun á haha á Kiprus, zhera-aara Sairgiyus Paulaus slenkale jipu. Daaci raizhaun a dante tara Barnabas antara Sawulu á dezerara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya. ⁸ Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunaniŋkau-aha, nane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhaun na dekideki. Á kátá piyantá fetarfire ba dekideki ge raizhaun.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cufedde, a ngyaingyainse ice, ¹⁰ a ba nane á elvan ge zhel nanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaime, ká maga ba kemangerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na? ¹¹ Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaangudi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice á ŋa.» Kerten a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an nadafa antara názlaba bademme ge tataya ura á tadaná an erva. ¹² Nanna raizhaun una nanna, nane a naba fetarehe áte Yaakadada, anjwa á cená názu tá kwansekwáre, anjwa á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisidiya

¹³ Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Pairge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, nane a eptsaa á dem Urusaliima. ¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge nanna, kwaye ta zlálá á dem Antakiya am haha á Pisidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de njanjehe. ¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraitá, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi nanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki anjwa elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedá an nane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba nane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena: ¹⁷ Dadaamiya na mí dabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba nane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una nanna maa, a saterse am Misera nanna an hákuma-aara. ¹⁸ Yawe kul ufade á fá ba ervaunde an itare am kaamba. ¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha. ²⁰ Bademme á una nanna wá, shekwaashekwa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyebe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. Nane ura jeba á Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire. ²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu,

a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiyá geni á de maganaamaga ñane názena yá kataná ya bademme. ²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggye-aha á Dawuda ñanna, a ganve slelyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, slelyaterlya na. Ura ñanna wá, Yaisu. ²⁴ Am sarte na zlaɓe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptisma. ²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba ñane: Kwa kurken ya ware ñane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. Ñane anƙwa á sawa. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekidɗeki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahim, kure emnde na kwá an iyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a ɓelamiyán ba ge miya labare á lya ura ñanna. ²⁷ Amá cenaranka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una slelya ura, cenaranka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba ñane tsa ba kelaa vaci puwansepuwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare ñanna zlaɓe adaliye elva a nabi-aha ñanna. ²⁸ Sharánka tsa haypa áte ñane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme. ²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzangala ñanna, ta de hedɗehe. ³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá. ³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu anƙwa á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ñane na. Anƙwa á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ñanna una ta seyde-aha-aara. Tá anƙwa á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila. ³² Ba ñere na keni, ña sakuraa ba labare á higa ñanna. Ña se bakuraa duksa na ni ndza a baterna Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na. ³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ñanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una anƙwa an puwa am jabura buwa na. A ba ñane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddenɗa.

³⁴ Ndza a bánba zlaɓe adaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara ɗekidɗeki. A ba ñane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge
*Dawuda ganakini watse yá magannaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlaɓe adaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ña ɗekidɗeki.

³⁶ Ñane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedá-aara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-ñara. Ñane wá, sevse.

³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ñane sevka vuwa-aara ɗekidɗeki. ³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena njá anƙwa ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde. ⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure. ⁴¹ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá anƙwa á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni keɗakurkeɗe. Adaba yá de maga

názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka d'ekideki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi nanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlafe ádaliye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlafe ádaliye waazu nanna.

⁴³ Am sarte na tá ankwá kya emnde bademme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlafe ádaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a gazlarka d'ekideki, a tsaraatse á ba áte ngurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere d'ekideki, bademme ta se cena ba waazu. ⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am ervaunđe-aatare áte emnde nanna. Daaci ba elva na ankwá á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara. ⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni ná sakurán ge kure emtsaade zunjwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, nere zlanerzla á deza emnde a jeba umele. Emtu mándzawe ázekure Dadaamiya ankwá á vakurte shifa anwaslire na emtu? ⁴⁷ Cenausena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a fanjeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a lya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

⁴⁸ Ba ta cenaa una nanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa anwaslire na, garevge emnde a fetarfe. ⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde nanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunđe á male-aha á berni nanna, antara nwasha ngangaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zladá kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare. ⁵¹ Daaci ta naba papateraahé berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya. ⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya nanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cudedde, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

¹ Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe. ² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunđe á emnde umele na itare keni zlafe fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya nanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzanjzanjire ge emnde. Yaakadada keni a vaterte hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una nanna geni elva na tá ankwá á kwaratersá itare ge

emnde áte ngurna-aara na wá, jirire bademme. ⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwá. ⁶ Ba cenarácena una nanna, mazla-aara zhagade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha nanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara nanna bademme. ⁷ Ta de fantau ge fálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza ankwá ura nguryekwe wá, á njá á ba am haha, adaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela dekideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiya ba estuwa. ⁹ Vacite umele maa, zhel nanna ankwá cena waazu á Paul. Slebela nanna a zharaa zhel nanna wá, a naba diyeddiye ganakini ankwá fetarfe á zhel nanna ge sha ire-aara. ¹⁰ Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba nane á elvan ge nane. Hattse a naba tsete ge zhel nanna, ankwá á zlala. ¹¹ Naranna dikele á emnde na najipu nanna, ta naba fu hula á ba an ndzedá, a ba itare an elva a ekse nanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezeñere! ¹² Barnabas ta dānaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul nane ta dāhanaa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba nane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare nanna tá dāhaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele nanna tá dāhaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cadá an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele nanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cadá na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenarácena una nanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágave-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare: ¹⁵ «Ŋa baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi ñere ña emndimagwaha ba seke kure. Ñere ña sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha nanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. Nane wá, a nderanaa nane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am huđe á duksa-aha nanna bademme. ¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá dāba ba unñule-aatare. ¹⁷ Ba werre nanna keni wá, Dadaamiya ndza ankwá á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na ankwá á maganá nane. Ankwá á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, ankwá á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunđe, bademme ba Dadaamiya.» ¹⁸ Waazu nanna bademme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunđe á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa. ²⁰ Amá de jarammejáhá emnde a fetarfe arge nane wá, a naba tsetehe, ta dema am huđe á ekse antara ba nane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsa á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya. ²² Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha ñanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi ñashubáshe zladá-aha kwakya emtsaade, lauktu mi demda á dem zlanña á Dadaamiya. ²³ Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlalá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágave-aatare ñanna, tá tsufa ndera, tá magaterar maduwa ge emnde ñanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetaara itare áte ñane na, itare tá zlalá-aatare. ²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya. ²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya. ²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlalá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse ñanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ñgurna á mága slera na a fateraara ñane na. Slera ñanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yaisu. ²⁸ Njarinja áhuwa ñanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliima

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shedekwe áte una a ndaanaa *tawraita a Muusa wá, kure kwá taa enzleska dekideki.» ² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha ñanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva ñanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva ñanna antara emnde a ñela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta ñelateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba huðe á Finikiya, antara huðe á *Samariya praatte, tá ankwá á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una ñanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme. ⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a ñela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme. ⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá ðaba *tawraita a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a ñela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva ñanna zlaðe áðaliye. ⁷ Shekwaraashekwa arge elva ñanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cenarvaacena, a fartarfe. ⁸ Am Dadaamiya

ɲane diyaadiya ervaunɲe á emnde, a naba vaterte Sheɲekwe Cufedɲe ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire. ⁹ ɲane magaaka gergerire ɲekidɲeki am dáɲave á miya antara itare, a baraterse ervaunɲe aɲaba fartarfe. ¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawraita na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am huɲe á Dadaamiya emtu? ¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba aɲaba ɲgurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva baɲemme ɲaruɲe tseriye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dáɲave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare baɲemme, a eksante elva Yakuba, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Cenaucena egɲzar mama-aha-aaruwa: ¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun baɲemme, ganakini Dadaamiya aɲkwa á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfire, a dzeresaa ba ɲane emnde na, geni tá de gev emnde-aara. ¹⁵ Elva ɲanna wá, tá zlááva antara elva-aha na ndza ta ndanaa nabi-aha na. Aɲaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una ɲanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwá á há á *Dawuda na baɲemme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse baɲemme,

¹⁷ lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a ɲatersaa ɲane am duniya baɲemme.

¹⁸ Kwaya ɲane názu a ndanaa Yaakadada, edda una a sansaa ɲane vateneka duksa-aha ɲanna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara áɲaliye Yakuba, a ba ɲane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shuɲɲula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya. ²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una ɲanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka. ²¹ Aɲaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá aɲkwa á bála waazu am *tawraita a Muusa am ekse-aha gergere, tá aɲkwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepuwe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

²² Am iga á una ɲanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe baɲemme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dáɲave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerɲe-aatare ta ba emnde na tá an ɲarádza áza emnde a fetarfe baɲemme. ²³ Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ɲane. A ba itare am nalmesheri ɲanna:

«Wakita na ɲa puwetaa ba ɲere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ɲa egɲzar mama-aha a kure, ɲá aɲkwa á gakur use á ɲere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

²⁴ Cenaɲeráncena ganakini de sharakursha emnde á ɲere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shuɲɲula an elva-aha-aatare, amá ɲere wá, baaka we á ɲere am huɲe-aara ta duwa ba itare.

- ²⁵ Adaba una nanna, náwa nja dzerese emnde na nja diyatersaa nje áte ye á nje palle, tá anjwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.
- ²⁶ Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na.
- ²⁷ Kwaye njá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena nja puwetaa am nalmesheri á nje, we-aatare una, we á kure keni una.
- ²⁸ Namaari á Shedekwe Cudedde, antara nje wá, njanerantenja ganakini njá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa njane na; adaba degdega ba njane:
- ²⁹ Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha njanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

³⁰ Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe bademme, ta vaterte nalmesheri njanna. ³¹ Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri njanna, elva njanna zlavanaazlava ervaunđe-aatare, a faterem ndzedá kwakya am vuwa. ³² Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedá, antara midalire kwakya am vuwa. ³³ Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((³⁴ Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

³⁵ Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya njanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlakte-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

³⁶ Haraare cekwaangudi wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Ept-samiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am hude-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.» ³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá njane wá, á kátá á dábaterdába Yuhanna Markus keni. ³⁸ Una njanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale njanna am Pamfiliya, zланаaka slera njanna antara itare. ³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una njanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus njanna antara njane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus. ⁴⁰ Paul wá, njane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga ngurna ge mága slera-aara, lauktu ta zlala. ⁴¹ Itare keni ta de kyá hude á Siriya, antara hude á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja d'aba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhera-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiyá slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaniŋkau. ² Bademme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba njane. ³ Paul á kátá eksante Timaute njanna am dagave-aatare tá ja d'aba kerde. Daaci

a eksante, amá a ðelema am sheðekwe emtsaafde, adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha ñanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniñkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá ankwá á ndaater elva na ta tsanaa emnde a ðela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfire áte elva ñanna. ⁵ Adaba una ñanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedá, ma emnde na tá áme keni ba kelaazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una ñanna maa, tara Paul tá kátá de ðálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyaterterte ge Sheðekwe Cudedde. Adaba una ñanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya. ⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevge Miziya wá, dawmbarka á ba Sheðekwe á Yaisu. ⁸ Daaci ta desa am Miziya ñanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke. ⁹ An vayiya wá, shansha wáhayu Paul. Á zhárá ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel ñanna á elvan ge ñane: Tásle á ña sawa ásehuna, sawa melañerumele am Makiduniya. ¹⁰ Am iga a wáhayu ñanna wá, ña magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya ñanna, adaba diyañerdiya ganakini ba jirire á ðaháñerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha ñanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á ñere am Terauwas, ña demá am paare, kwaye ña de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am ekse á Niyapauli. ¹² Tsante áhuwa wá, ña de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zuññwire am haha á Makiduniya. Una ñanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Harañeraaháre jipu am ekse ñanna. ¹³ An vaci puwansepuwe maa, ba zlálá á ñere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba ñá an tama ganakini watse ñá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, ña de bera jarammeje ñwasha-aha-aatare. Ña njehe ázetare, daaci ña vaterte egdza elva. ¹⁴ Ankwá palle á ñwasha ñanna zhera-aara Lidiya, mukse ñanna á tsakala baukta kyaññe zlazláða gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Ñane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na ankwá á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante enkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya. ¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, ñane antara emnde na tá am huðe á há-aatare bademme. Daaci a ðañerte á dem mbá-aara, a ba ñane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fañerarhe ganakini sey ñá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dangay

¹⁶ Vacite umele ñá áte baráma a dem tate á ñála Dadaamiya wá, ña naba ja ire antara mukse kwatena, an jini am ñane, amá jini-aara ñanna ankwá á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse ñanna ankwá á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara. ¹⁷ A njañermá am iga mukse ñanna wá, á ðabañerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ñane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ñane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.» ¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaunðe á Paul, a eptsavte á deza mukse ñanna, a ba ñane á elvan ge

jini na am ɲane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kertenj a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránna dada-aha á kwatena ɲanna ganakini tá shánka duksa áte ɲane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tafaterá á deza male-aha á duniya. ²⁰ Emnde a hákuma ɲanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya. ²¹ Tá se kwaranjerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Ná dzegwánka ɲere dába náde-aatare ge itare.»

²² Baɗemme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A zarateruze an ja ba shagera. ²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á danggay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa danggay-aha: Ngwadateraangwada ba shagera. ²⁴ Ba a cenaa una ɲanna sle-ufa danggay, a daterhe á ba á dem huɗe-aara am danggay ɲanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga huɗe á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá anjka á maga maduwa, tá bela láhe, tá gálá Dadaamiya. Danggay-aha-aatare tá anjka á eccena. ²⁶ Cekwaanɗudí wá, njaanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á danggay gajaptegeja ba ɲarɲare. Kertenj an wára bere á danggay baɗemme, tsavaytsavaye na áte erva á danggay-aha palaapala baɗemme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa danggay-aha na am háre wá, á zhára ba we á bere-aha á danggay an wára baɗemme. ɲane a kurken baaka zhagadarzhagade danggay-aha. A naba tedese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara. ²⁸ Amá a kante kwára an ndzedá-aara baɗemme Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Jeka ira á ɲa ba dey, ɲere ɲá anjka baɗemme.» ²⁹ Daaci sle-ufa danggay-aha ɲanna anjka á tataya kára, zhagade-aara á dem huɗe á danggay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara baɗemme. ³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?» ³¹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á ɲa, antara huɗe á há á ɲa baɗemme.» ³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am huɗe á há-aara baɗemme. ³³ Á ba an vayiya ɲanna, sle-ufa danggay-aha ɲanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternahe ge emnde na tá am huɗe á há-aara keni baɗemme. ³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. ɲane, antara emnde-aara baɗemme tá anjka á higa, aɗaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa danggay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na. ³⁶ Duwa á sle-ufa danggay-aha á deza tara Paul, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.» ³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha ɲanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zanjeruhe an ja ba dey áte ice á emnde baɗemme, ɲere keni ɲa ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á ɲere keni baaka, tá puwáɲerá an ila? Una wá, á taa gevka ɗekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwaneraapuwa.» ³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenarácena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu. ³⁹ Aɗaba una ɲanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de

slapala ire-aatare emtsaafé, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á ñere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am danggay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaafé. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedá am vuwa, lauktu ta yáteryá ta zlala.

17

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Ankwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse ñanna. ² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi ñanna. Maka keye ankwa á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá ankwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa. ³ Ankwa á palateraa maana-aara Paul, ankwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zladá, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yaisu na yá ankwa á bakurá elva-aara na wá, ñane una Almasiihu.»

⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta dábete tara Paul, antara Silas. Yunaniñkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira ñwasha na ankwa dárádza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaa budari-aha á sa am huđe á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am huđe á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme. ⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwará áza male-aha na, a ba itare: «Emnde ñanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am huđe-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni! ⁷ Amá Yasaun a naba vaterte sleđe am mba-aara! Bademme-aatare na itare dábarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na d'ekideki. Ta bántsa itare: Ankwa slekse umele zlađe á daliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva ñanna a tsante ervaunde á male-aha, antara emnde a ekse bademme. ⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwateraahé.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha. ¹¹ Shagera ba ervaunde á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankwa á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe d'ekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire. ¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dágave-aatare. Ñwasha-aha á Yunaniñkau-aha na tá an dárádza na, antara Yunaniñkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenarácena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankwa á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se

fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunđe á emnde. ¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya. ¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zláá ba kerde, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsaaatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas antara Timaute. A ba ɲane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul anƙwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunđe-aara ba kwakya adaba kwakyire á hele-aha na an cepa am ekse ɲanna. ¹⁷ Adaba una ɲanna, anƙwa á ndaha elva ɲanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una ɲanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá anƙwa emnde a nadina umele tá dahaná an Aipikauri, umele zlaɓe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlaɓe adaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na ta jesaare anƙwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul anƙwa á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya. ¹⁹ Adaba una ɲanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza waatare umele anƙwa tá dáhá an Ariyaupagus. Tate ɲanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndaaɲerndáhá jirire á tsáha á ɲa na ka shanaa ka anƙwaslire. ²⁰ Adaba názu ɲá anƙwa á cenáná ázeɲa na ɲa wayve-aha-aara, ndza cenaneránka dƙidƙeki. Amá wá, ɲá kátá diyeddiye.» ²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare bademme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na a jesaara anƙwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahe ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánna wáva á kure bademme ge mága nadina á kure. ²³ Adaba am sarte na yá anƙwa já daba am ekse á kure, ya nánna tate-aha á mága nadina á kure bademme. Ya nánna áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlaɓe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlaɓe diyakurka tsa, amá kwá anƙwa eddábá na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ɲanna. ²⁴ Anƙwa Dadaamiya a jirire, ba ɲane edda una a nderaa duniya, antara názu am huɗe-aara bademme; ba ɲane una Yaakadada á samaya, antara haha, ɲane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha. ²⁵ Tatayaaka ɲane ma uwe keni áza emndimagwaha dƙidƙeki. Adaba á vatertá ba ɲane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa bademme. ²⁶ Emnde na tá am duniya bademme a nderateraa ba ɲane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ɲane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ɲanna keni, kerten ndza an datsa slede-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare bademme ázeɲara. ²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ɲanna bademme, tá puwantá erva ba ge ɲane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya bademme. ²⁸ Adaba anƙwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ɲane: Mi shaa shifa adaba ɲane, gamiyevge emnde adaba ɲane, má anƙwa puwa shifa adaba ɲane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: ɲere keni ɲa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika d'ekideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar, antara lipela, bi seke nákwá. Adaba duksa-aha nanna bademme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an enjkale-aatare, daaci tá ganve hele. ³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á n'eka am erwaunde, adaba am sarte nanna ndza diyarka. Amá kina wá, an'kwa á d'áhá emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázeñara. ³¹ Adaba kertenj faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná nane shairiya nanna á ba an jirire, a tsante edda-aara nanna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul an'kwa á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayañerwáyá ká ndaanerndáhá zlafe ádaliye vacite umele keni.» ³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe. ³⁴ Amá wá, tá an'kwa emnde na ni ta d'abete Paul, de fartarfe. Emnde nanna wá, tara Diyaunisiyus, nane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

Waazu á Paul am Kaurintus

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zlálá á dem Kaurintus. ² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. Nane keni zlafe ba un'jule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma d'ekideki. Am iga a já ire-aatare nanna maa, a duhe ge Paul á dezetare, ³ a de berater tá an'kwa á maga ba saniya na á maganá nane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca. ⁴ Ba kelaa vaci puwansepuwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunaninkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge bálá waazu, an'kwa á ndaaterndáhá jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu. ⁶ Amá Yahudiya-aha liyiyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Adaba una nanna, Paul a naba hyad'aa erwa-aara áte itare, a ba nane: «Máki ked'akurke'da watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zlálá á deza emnde a jeba umele.» ⁷ A yateraa estuwa Paul, a zlálá á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, nane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha nanna. ⁸ Kirispus, nane *liman na á maga slera am mashidi nanna, nane antara hu'de á há-aara bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cenarácena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraamaga baptisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge nane: «A wanka lyáwá d'ekideki! Emmága slera á ña, d'uka d'ekideki, naba ndaaterndaha. ¹⁰ Baaka ura á de fá erwa áte ka d'ekideki, adaba iya yá an'kwa antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá

átuge iya am ekse na.» ¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, ankwá á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, nane slekse yaikke am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya. ¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na ankwá á kwaraterse njála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zuññwe, a ba nane á elvan ge Yahudiya-aha njanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa. ¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha njanna.» ¹⁶ Daaci a naba ngyaterse á segashe am bere á shairiya. ¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya njanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau ðekideki.

Eptsa á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una njanna keni, Paul haraare zlafe ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kaiñkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse njanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlála á dem Antakiya am haha á Siriya. ¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya. ²⁰ Ta njála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevkwale Paul. ²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba nane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsa zlafe ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus njanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, nane a dema am paare á yawe, a zlála á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlála á ba á dem Urusaliima emtsaade, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya. ²³ Shekwaashekwa cekwaangudi maa, a tsetehe zlafe ádaliye, a de jem daba praatte am hude á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte njanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara Apaulaus. Nane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni. ²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Ankwá á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an unñule-aara, amá wá, nane a dise ba baptisma na ndza a maganaa Yuhanna. ²⁶ Daaci ankwá á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cenarvaacena waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannahe zlafe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa njane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedá kwakya am

vuwa, aɗaba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge ɗane geni a lyarvaalya ba shagera am dáɗave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa ɗurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe. ²⁸ Aɗaba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternaahé ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslateraahé á katafke á emnde baɗemme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulaus anƙwa am Kaurintus na wá, Paul a jem ɗaba am wa-aha á kwára ɗanna praatte, kwaye a de tsekwese á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus ɗanna, ² a ndavateruhe, a ba ɗane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cufedɗe?» Ta ɗwanante, a ba itare: «Ba ganakini anƙwa Shedekwe Cufedɗe keni diyanerka ɗere.» ³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á bapɗisma-ara kena?» A ba itare: «Ɗere ɗa shaa bapɗisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.» ⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Bapɗisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Aɗaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.» ⁵ Cenarvaacena una ɗanna, daaci ta lyevaa bapɗisma an zhera á Yaisu. ⁶ Daaci Paul a puwataare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwaa ge Shedekwe Cufedɗe á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha áɗwaslire, antara mága nabiyire baɗemme. ⁷ Kezlakula á emnde ɗanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am huɗe á tere keye ɗanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Anƙwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzaɗdzaɗire ge emnde, anƙwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara. ⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, liyyarka waazu-aara ɗekideki, baira ta valyesaa elva na zlayeka ɗekideki na áte elva a ɗába baráma á Yaakadada. Aɗaba una ɗanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlalá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am huɗe-aara. Anƙwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere ɗanna. ¹⁰ Yawe buwa kalkale anƙwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya baɗemme cenarácena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzedá á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka ɗekideki na á kya erva an Paul. ¹² Ta dateraa ba nanɗyuwe na a tsekwemaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ɗuɗeffire an ɗane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe baɗemme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, saresse shaitaine-aha ɗanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte ɗanna maa, tá anƙwa Yahudiya-aha umele tá ɗyá jini-aha am emnde, tá anƙwa á já ɗaba ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ɗyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «Ɗá anƙwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul anƙwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.» ¹⁴ Emnde a mága una ɗanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, ɗane male á *liman-aha. Egdzara-aara ɗanna ta vuye. ¹⁵ Amá a ɗwaterante ge jini, a ba ɗane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya

bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?»¹⁶ Zhel na an shaitaine nanna a naba slakalemhe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta njelese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhyiye dey, ta zláá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenarácena labáre nanna, dámda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte nanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhara á Yaakadada Yaisu. ¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare. ¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kára áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha nanna wá, gursa debu kul ilyebe. ²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre nanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá huđe á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa nane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhára berni á Rauma keni. ²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zunjwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwaahe zlafe adaliye cekwaanjudi am kwára á Aziya.

²³ Á ba am sarte nanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada. ²⁴ Ankwa edda egzla umele zhara-aara Daimatriyus, nane á já egdzar bere-aha an lipela, gárava á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá dahána an *Artaimis, ba seke gárava á mukse, a ba itare. Daaci nane antara emnde a slera-aara tá ankwa á shá nalmane kwakya. ²⁵ A jema emnde a slera-aara nanna, antara emnde umele na tá ankwa á maga jeba á saniya nanna bademme, a ba nane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedamitaa ba nane. ²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharauzhara emtsaade názena ankwa á maganá zhel nanna tá dahána an Paul na? A bántsa nane: Duksa-aha na tá jáná ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley ankwa á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara. ²⁷ Máki estuwa wá, zhel nanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una nanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má ankwa á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de demedfema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá ankwa á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenarácena elva-aha nanna wá, mberátembera ervaunde-aatare ba seke kára. Ta kante kwára á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke. ²⁹ Elva nanna de gyantegya huđe á ekse bademme, emnde bademme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá ankwa á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tadáterá á ba an zhagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa. ³⁰ Á kátá dabaterdába Paul, amá ta naba nanaahe ge emnde a fetarfe. ³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a

duka ɲane á dem tate á gusa ɲanna. ³² Jáháva ɲanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa ɔfekideki. ³³ Daaci aɲkwa zhel Yahudiya umele zhera-aara Alaikzanderi am jáháva ɲanna, ɲane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre ɲanna baɔemme, Yahudiya-aha umele tá aɲkwa á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde baɔemme, aɲkwa á magaterá nalaama ganakini a ɔarude á ndaater elva. ³⁴ Amá de diyareddiye ganakini ɲane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá aɲkwa á ndaha ba una ɲanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyateraahē zlahhe ge ura-aatare male ɲane saikeraitair yaikke názá á berni á Aifaisus. A ba ɲane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya baɔemme, diyardiya emnde baɔemme ganakini aɲkwa bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya. ³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera. ³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere ɔufedɔfe á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka. ³⁸ Máki tá aɲkwa emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, aɲkwa sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá aɲkwa baɔemme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya. ³⁹ Ma aɲkwa ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare. ⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya aɲkwa dugune á kure ba giraara. Adaba baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa ɔfekideki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una ɲanna. Am iga-aara maa, a ba ɲane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

20

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakhya elva ɲanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge ɲane á dem Makiduniya. ² A de jem ɔába praatte am huɔe á haha á Makiduniya ɲanna, a de ndzedaterte emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya. ³ A de magaa tere keye am haha á Akaya ɲanna. Ba ɲane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá aɲkwa á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtaɲkire. Adaba una ɲanna, a ɔaba ba tate á sawa-aara ɲanna zlaɔe ádaliye á kyá Makiduniya. ⁴ Aɲkwa Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, ɲane a duwá antara Paul. Zlaɔe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus ɲane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute. ⁵ Emnde ɲanna baɔemme ta desaa itare á katafke á ɲere, kwaye ta de ufaɲeraa am Terauwas. ⁶ Am iga á muɲri á depainj na baaka shahi á makala am huɔe-aara na wá, ɲere keni ɲa dema am

paare á yawe am Filipi, ña dábaterdába. Ña ga hare ilyebe, lauktu ña de shateraaha am Terauwas, ña de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare pañje á maga waazu am Terauwas

⁷ Ña jamme an icavaciya ge sebde ge za dafa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva ñanna. Am diyaadiya ganakini watse á zlála má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem huđe á vayiya keni á maga ba waazu. ⁸ Bere na ña jahava am huđe-aara ñanna wá, átire ge bere-aha umele, huđe-aara bademme ba kára á fanus-aha. ⁹ Ankwa egdza dawale, zhera-aara Aiwitikus, ñane a ñjanu ge we á fainaiter á bere ñanna ña am huđe-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzedá. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa. ¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de unjmbare ge egdze ñanna, a ñañanaahe an erva-aha buwa, a ba ñane: Gazlauka d'ekideki, á ba an shifa-aara egdzere. ¹¹ Daaci a eptsehe zlađe ádaliye, a d'ála á dem bere ñanna, a de kezlanve dafa, ta zuhe. Am iga a dafa keni yánka ndaater elva d'ekideki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlaa. ¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunđe á emnde ba seke nama adaba ñane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una ñanna maa, ñere ña dema am paare á yawe, ña degásha ñere zunñwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba ñane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ñere á ba am Assaus. ¹⁴ De shañeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ñere, ña zlála kerde á dem Mitilaine. ¹⁵ Ña tsetehe zlađe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu ña de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, ña desa am slerpa-aara ña vante názlaba. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlađe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus. ¹⁶ Amaana: Ña yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse ñanna, wayaaka á kecfanaakedfa sarte am haha á Aziya. Ñane á kátá á de maga munri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus

¹⁷ Sañeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezenjara. ¹⁸ Saremsa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure. ¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera ñanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtanjire na ta magive Yahudiya-aha na bademme. ²⁰ Diyaakurdiya ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme. ²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzedfa-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu. ²² Daaci kina wá, yá ankwa dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cufedfe geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa. ²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, ankwa á ndindhaha Shedekwe Cufedfe geni ankwa á pakaaka danjay, ká de shá zladá am tsavaytsavaye. ²⁴ Ate ya wá, ma yá ankwa an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá

maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dekideki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ngurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara. ²⁶ Yá ndaakur adaba una nanna kina vatena: Máki kedaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiyeaaruka. ²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe. ²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cufedde am erwa ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaade, lauktu ta jesaara emnde nanna. ²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka dekideki. ³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá ankwá emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dabaterdába. ³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá ankwá á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka dekideki.

³² «Daaci kina wá, yá ankwá yakurá am erwa á Dadaamiya, á de tsufakurá ba nane áte ngurna-aara, á de fakurwa ba nane hyema an elva-aara. An hákuma ba nane ge ndzedakurtendzedá, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na. ³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura dekideki. Ma shungu, ma dindar, ma zane keni. ³⁴ Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erwa-aaruwa ge tátaya náza já wedera á nere antara emnde na tá ázerwa. ³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndaanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba nane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza slelyiya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, nane a magaa maduwa. ³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta nanjanaa erwa ge Paul, a ba itare tá elvan ge nane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire. ³⁸ Ankwá á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba nane tá puweteka ice-aatare áte nane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusaliima

¹ Am iga á tegava á nere antara itare maa, na zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye na de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, na de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, na de tsekwa am Patara. ² Duwa á nere, na de shaa paare na á dem Finikiya, daaci na naba demhe am huđe-aara. ³ Danjeraada átevege haha á Kiprus, na nánaa haha nanna am názlaba á nere, nere na zlalá ba suuwe á dem haha á Siriya, na de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlana á paare nanna. ⁴ Na de shaa emnde a fetarfe am ekse nanna, daaci na ga hare maka ázetáre. Shedekwe Cufedde a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe nanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mazla-aara. ⁵ Amá ba zlauzle hare maka nanna wá, na naba tsetehe, ná ankwá á zlalá. Daaci itare, antara njwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta

puwanjerse á dete iga a ekse, áte we á háye, ɲa kezlaa ugje áte we á háye ɲanna, ɲa magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, ɲa magaa ájámimá shifa, ɲa ɗaleme am paare, itare keni ta naba da-aatare. ⁷ Tsante am Tirus, ɲa de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaranjervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ɲa váha deppe ázetare. ⁸ Makuralla-aara ɲa tsetehe, ɲa de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, ɲane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am Urusaliima na. ⁹ Filip ɲanna wá, an gyaale-aha-aara ufaɗe darka á de gá zhele, tá anƙwa á maga nabiyire.

¹⁰ Am haranjerahare cekwaɲgudí áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhara-aara Agabus. ¹¹ Samsa áseze ɲere wá, a naba lyevaa náza ɲgudá huɗe á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an ɲane, a ba ɲane: «Náwa názu a ndaanaa Shedekwe Cudɗɗe: Edda á náza ɲgudá huɗe na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.» ¹² Ba ɲa cenaa una ɲanna wá, ba ɲere an ire á ɲere, antara egdzar mama-aha a ɲere na tá am Kaysariya na keni, ɲa ɲantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara. ¹³ Amá a ba ɲane á elvan ge ɲere: «Labára ɲane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá anƙwa átekwa aɗaba Yaakadada á miya Yaisu.» ¹⁴ Janerviyyaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndanjeranka elva umele mázla-aara, a ba ɲere: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haranjerahare cekwaɲgudí áhuwa maa, am iga-aara ɲa naba tse, ɲa zlála á dem Urusaliima. ¹⁶ Ta daa á puwanjerpuwa emnde umele am dáɗave á egdzar mama-aha a ɲere emnde a Kaysariya. Ta danjerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraahare am fetarfire, daaci ɲa nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Danjeraada am Urusaliima maa, lyaranjervaalya egdzar mama-aha a ɲere emnde a fetarfe á ba an higa. ¹⁸ Makuralla-aara, a naba danjerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ɲa de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya baɗemme am mba-aara. ¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya baɗemme am slera-aara na a maganaa ɲane am dáɗave á emnde a jeba umele na. ²⁰ Cenarvaacena una ɲanna baɗemme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá baɗemme-aatare ta tsaa á ba áte *tawrait a Muusa. ²¹ Amá cenaráncena emnde ɲanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawrait, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a ɗabarka naɗe-aha á yahudiyire ɗekidɗeki. ²² Mí maganá estara kina? Aɗaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire. ²³ Ekka wá, eccena názena ɲá bakaná ɲere. Náwa tá anƙwa emnde ufaɗe, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya. ²⁴ Anƙwa á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bárá, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á ɲa antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá anƙwa ndaaná áte ka na, baaka jirire am huɗe-aara ɗekidɗeki, mbate ekka keni ká anƙwa á ɗaba ba tawrait á Muusa. ²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá,

baaka elva. Adaba ŋa puwatertepuwa nalmesheri, ŋa ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufađe ŋanna, ta de baraa ire-aatare áte nađe á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cufeddire ŋanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am huđe á mashidi, a ba ŋane: «Am iga a hare vuye wá, watse ŋá eptsá, ŋá sawa an sadake-aha á ŋere, á se zlauzle slera á bárá á ŋere.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ŋanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ŋane zhel na jemje dába am sleđe bademme, anƙwa á balaterá waazu-aara ge emnde bademme, a bantsa ŋane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraitá á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, bademme baaka nampire-aara dekiđeki á bina! Zlađe adaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi, a se badzanve sleđe cufedde na.» Daaci ta tsante ervaunđe á emnde, ta naba eksevaa Paul. ²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am huđe á berni, daaci ta kurken a daa zhel ŋanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ŋanna de gyantegya huđe á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta tedese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse. ³¹ Itare tá kátá zlanazle shifa am Paul, amá kerten damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha huđe á Urusaliima. ³² Ba watsewatse, ŋane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva ŋanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara. ³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahe, a ba ŋane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ŋane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ŋanna, a ba ŋane: Zhel ekse-ara ŋane? A gu uwe? ³⁴ Amá emnde bademme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ŋane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure. ³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á dálá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáva na tá anƙwa á dabaterá emnde a ekse an ŋane. ³⁶ Adaba tá anƙwa á dabaterá á ba an ndzedá, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul anƙwa á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá dándá Paul á dem huđe á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniƙkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaangudi?» A ŋwanante a ba ŋane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniƙkau? ³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunđe, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufađe, tá an náza erva-aatare bademme na, una watse ka ŋane ka?» ³⁹ A ŋwete ge Paul, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á ŋa viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.» ⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsaahé ge Paul áte tate a dala á dem dala á sawji-aha, a katerante

erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a d'arufe. Tseriie d'aruda emnde bademme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniṅkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.» ² Am sarte na tá aṅkwa á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniṅkau na wá, ta farhe ge mága tsekadfire, baaka ura á geja vuwa d'ekideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa ṅane d'aba *tawraitá á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya d'aba Dadaamiya an ndzedá-aaruwa bademme áte una kwá aṅkwa á d'abaná kure keni na. ⁴ Ndza ya shateru zladá kwakya ge emnde a d'aba unṅule á Yaisu, ya sluvaa emnde ṅanna an zála-ka an ṅwasha-ka, ya puwateremhe am dangay. ⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá aṅkwa á ndaaná ya na bademme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una ṅanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada (9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Am sarte na yá aṅkwa á dem Dimaska ṅanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya, ⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwárá á ura aṅkwa á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina. ⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware ṅane ka Yaakadada? A ṅwiyante, a ba ṅane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká aṅkwa á magiya palasa na. ⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cenaránka kwárá á edda una a biyaa elva na. ¹⁰ Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ezzlálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme. ¹¹ A naba wulfiyaáhe ge parakkire yaikke na a tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadíya an táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Aṅkwa ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-aara Hananias, ṅane sledaba Dadaamiya an ndzedá-aara bademme, ṅanaaṅa *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu. ¹³ A duhe ge ṅane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba ṅane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á ṅa. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna ṅane. ¹⁴ A ba Hananias ṅanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba ṅane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire ṅanna am mbuwe-aara ba ge ṅane, ira ká diyeddiye namaari-aara. ¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenaanaa ka ge emnde. ¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á ṅa.»

Paul aṅkwa ndaha elva á duwa-aara á dem dágave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsa á sem huđe á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá anƙwa á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu. ¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa ɲanna, a ba ɲane á elvan ge iya: Tsetse watsewatse dedde am huđe á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyiyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dágave-aatare. ¹⁹ Ya ɲwete, a ba ya á elvan ge ɲane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya ɲanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluwa emnde a fetarfe á ɲa, ya jaterja, ya dateraa á dem dangay bademme. ²⁰ Am sarte á ja sleslera á ɲa Aitiyain keni ndza yá anƙwa, ya hayáterháya jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nanɲgyuwe-aha-aatare. ²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elya á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una ɲanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa deƙideƙi. ²³ Daaci tá anƙwa á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem huđe á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte ɲane. ²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte ɲane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji ɲanna: «Anƙwa baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlaƙe kyareka shairiya-aara emtu?» ²⁶ Ba a cenaa una ɲanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ázara á ba sawari á ɲa áte zhel na, adaba ɲane keni ba ura Rauma ba miyenne?» ²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A ɲwete ge Paul, a ba ɲane: «Ya ura Rauma ba miyenne.» ²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge ɲane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.» ²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ɲanna ɲane a puwete zawa áte ɲane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ɲane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul deƙideƙi na. Adaba una ɲanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva ɲanna ba shagera, daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zlála-ava-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cudfedde duksa-aaruwa.» ² A ba Ananiyas male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara ɲanna! ³ A ba Paul á elvan ge ɲane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danɲwa huđe. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraitá, amá ka ebzu tawraitá, adaba a ba ka a jarija!» ⁴ A ba emnde na ta herzhe an

ɲane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?» ⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure d'ekideki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva ɲanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una ɲanna, a kante kwára á ba an ndzedá, a ba ɲane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am huđe-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha ɲane una ɲanna wá, njaanja gajawe yaikke am dágave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kertenj an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva ɲanna. ⁸ Saduki-aha, itare fartareka d'ekideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka d'ekideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini anƙwa duksa-aha ɲanna bademme.

⁹ Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwára á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraitá na ta Farisa-aha, ta ɲgyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanjeránka ɲere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!» ¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlaɓe ádaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva ɲanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta d'alese an ɲane á dem dala-aatare. ¹¹ An vayiya ba vacite ɲanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Gazleka d'ekideki! Magakanaamága seydire áte ya am huđe á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enlya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wad'a-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka d'ekideki, sey má jareja shifa á Paul. ¹³ Emnde na ta ɲgud'aa sawari á una ɲanna ta kul ufad'e an duksa. ¹⁴ Daaci ba zlalá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa ɲere ɲa zu ba wad'a-aara, ganakini ma uwe keni ɲá feka áte we á ɲere d'ekideki, sey máki janjerja shifa á Paul. ¹⁵ Kina kure wá, belawanvebela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuránsa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa ɲere ɲá de puwanve buwe, ɲá zlanazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure d'ekideki.»

¹⁶ Amá anƙwa egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, ɲane cenáncena lámare ɲanna. Daaci ba zlála-aara ge ɲane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva ɲanna am vuwa ge Paul. ¹⁷ Paul a d'ante sawji palle, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adaba anƙwa názu á de ndaaná ɲane.» ¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Anƙwa dangay palle zhara-aara Paul, a bántsa ɲane yá saká egdze na, adaba anƙwa názu á se ndakndáha.» ¹⁹ «Ane!» a ba male na, a ɲaa egdze ɲanna áte erva, a gapse antara ɲane ba itare ta buwa, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Enndáha elva á ɲa.» ²⁰ A ba egdze na á elvan ge ɲane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á ɲere yaikke, tá se magán

ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekeyiya, ²¹ amá ceneka ndáva-aatare dekideki. Adaba emnde kul ufade ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba wafa-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dekideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.» ²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhaun

²³ Am iga á una nanna maa, a detaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba nane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erva keni deremke buwa. Bademme á kure ngwadawápsengwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmana á vayiya. ²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kedeka, sey kwá de fanem am erva ba ge raizhaun, ba ge Failikus an ire-aara.» ²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erva, a ba nane:

²⁶ «Ambarka á na sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá ankwá gak use-aaruwa. ²⁷ Zhel na kwaye tá ankwá á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanácena ya ganakini nane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare. ²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel nanna adaba nane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekeyiya. ²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare nanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ngudanaa am dangay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraitaaatare. ³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba nane: Yahudiya-aha ngudarnaangufa sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una nanna, yá ankwá bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel nanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel nanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázena arge nane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya nanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris. ³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá ankwá á dánda. ³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhaun, ta yaa Paul am erva-aara. ³⁴ Raizhaun a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba nane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya. ³⁵ Daaci a ba nane á elvan ge nane: «Watse yá kya shairiya á na má saremsa emnde a dágala á na.» Daaci a ba nane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá ankwá á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háre ilyebe, lauktu a semhe ge Ananias male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, nane edda una diyaadiya shairiya-aha á ngumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázenara. ² Daaci darantedáhá Paul á sawa, Tairtulus nara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba nane á elvan ge Failikus: «Ambarka á na, adaba barka á na una ankwá hairire am larde na; adaba kwakyire á

enjkale á ña am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya. ³ Njá ankwá á slafaká we á ñere kwakya adaba názena ña shanaa ñere ázena bademme na. ⁴ Hyainefka ba názara keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ña, amá adaba kemaarire á ña wá, tásle á ña cenañervaacena egdza elva á ñere na ba cekwaanjudi. ⁵ Ñere wá, ña bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am huđe á duniya a weshatertaa ba ñane. Ba ñane ñanna zlađe adaliye una male á emnde a dába náza tsaha á ura Nasarátu. ⁶ Zlađe adaliye, á kátá á nyamala mashidi á ñere. Mázla-aara wá, ña naba eksevaahe. ((Njá kátá maganá shairiya áte una am *tawraitá á ñere, ⁷ amá a se lyevaahe ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzedá am erva á ñere. ⁸ Daaci a banerna ba Lisiyas ganakini ná sawa ásezena.)) Máki ká ankwá á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ña emnde a jirire ba ñere.» ⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlađe adaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am huđe-aara, bademme ba jirire.

Paul ankwá á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ñane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ña, diyandiyá ganakini gákga yawe kwakya ka sleshairiya am larde na. Adaba una ñanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa. ¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre kelaawa ju buwa. ¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am huđe á ekse keni dekideki. ¹³ Ba emnde ñanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiyaa adaba ñane na. ¹⁴ Názu yá an ñane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ña wá, iya yá ankwá á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta dabanaa eggye-aha á ñere na palle, yá ankwá maganá an unñule anwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraitá, antara elva á nabi-aha bademme. ¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá ankwá á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme. ¹⁶ Adaba una ñanna yá ankwá á wava geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shungu ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya. ¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta eksiyeksa ñanna: Emtsaade wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá ankwá á bárá na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula dekideki. ¹⁹ Amá ndza tá ankwá Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki ankwá duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa. ²⁰ Emtu máki ankwá haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde ñanna náwa itare. ²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwará, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáyá baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya ñanna á de katafke, a ba ñane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.» ²³ Daaci a ba ñane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel

na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zladá, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezeńara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudí maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta dahanante Paul ge cena elva a fetarfire áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara. ²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara d'ekideki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba nane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá d'akdáha zlafe ádaliye vacite umele má shanánsha sarte.» ²⁶ Zlafe ádaliye, Failikus maa, nane a kurken watse Paul á vante egdza shungu. Adaba una nanna, máki shekwaashekwa wá, ba á eddáhá ádezeńara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dangay, dem sarte na ta naba daa Failikus nanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dangay, adaba a kataa háyá áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

¹ Sawa á Faistus á sem haha nanna keni zlafe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima. ² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus: ³ «Máki ká bashaneraabasha wá, sanjeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma. ⁴ Amá a nwete ge Faistus, a ba nane á elvan ge itare: «Paul an'kwa am dangay, iya keni yá eptsa ba kina á da. ⁵ Máki an'kwa haypa na a maganaa zhel nanna wá, a d'abaridába male-aha á kure á dem Kaysariya nanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á d'abaná male-aha á Yahudiya-aha nanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul. ⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte nane. Ta icar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare nanna d'ekideki. ⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba nane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya d'ekideki, ma áte *tawraitá á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba nane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á nja á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpuwe na?» ¹⁰ A nwete ge Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ngumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme. ¹¹ Ma andze an'kwa haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa d'ekideki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am

erva ba estuwa. Tasle á ña dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.» ¹² Daaci Faistus a dáhaterterte male-aha na tá am ekte ge ñane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a ñwanante ge Paul, a ba ñane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezenara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaanḡudí wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus. ¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba ñane á elvan ge ñane: «Anḡkwa zhel umele an ḡguda áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlaḡe kyaaveka shairiya-aara. ¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlaḡe ádaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambeda am shairiya. ¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá maḡka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, ñane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una wá, á taa gevka. ¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva ñanna dḡekideki; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya. ¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel ñanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa ñane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken anḡkwa elva yaikke a guwaa ñane. ¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Anḡkwa zlaḡe adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu ñane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, anḡkwa an shifa. ²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare ñanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á ña na áhuwa? ²¹ Amá a ba Paul: Tasle á ña dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.» ²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge ñane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel ñanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá anḡkwa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe. ²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara ñere am huḡe á bere na bademme: Zhel na náwa ñane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel ñanna an shifa. ²⁵ Amá iya wá, shanáka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare ñanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba ñane tsawe geni yá dándá shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa. ²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una ñanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á ña sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva ñanna. ²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá danḡay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba ñane keni, yá taa palanaaka na.»

26

Paul anḡkwa á baná jirire-aara ge Agaripa

¹ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á ña.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba ñane:

² «Ambarka á ña sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á ña, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba ñane na bademme. ³ Kwakya-aara wá, ervaunđe-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya nade-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una ñanna, tasle á ña fifa ervaunđe, cenivaarcene elva ñanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme. ⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza ñannaña nadina á miya an ervaunđe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele. ⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa ñane watse á de vaterteva ge emnde-aara na. ⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá anƙwa á tama ba duksa ñanna am ire-aatare. Adaba una ñanna, an vayi vacika tá anƙwa á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa ñanna ámbarka á ña slekse! ⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu. ¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge ñane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem dangay. Ya ngwadaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera! ¹¹ Bademme á tate na anƙwa *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am huđe-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunđe-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya dabateremhe, ya de magateraa palása.»

*Paul anƙwa á ndáhá elva a fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una ñanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma bademme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa. ¹³ Daaci ba ñá anƙwa á zlalá antara kwakwane-aha-aaruwa, magamaga vacitire wá, a naba tsekwanerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuuwe an wulwulire, a se janjertaavehe; ¹⁴ kreppe mbadanermbáda á dem áhá bademme. Daaci yá cena ba kwará á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká anƙwa á maganá ka na wá, ká anƙwa á maganá palasa ba ge ire á ña, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawda. ¹⁵ Ya ñwanante: Ka ware ñane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká anƙwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada. ¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á ña. Ya marakaa ire-aaruwa, adaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha bademme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha bademme ge emnde. ¹⁷ Yá beláká á

dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zlada-aha na watse tá fáná itare áte ka. ¹⁸ Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká ñezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwará á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde ñanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bárá haypa-aha-aatare, tá shánsha slede-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul anjwa á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹ «Adába una ñanna, ámbarka á ña sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a marinaa ñane á sá am samaya bademme na. ²⁰ Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska emtsaade, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa dába am larde á Yahudiya-aha bademme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya daterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una ñanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire. ²¹ Ta eksiyaa adába ba una ñanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele dekideki. ²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlahe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una ñanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare: ²³ Watse *Almasiihu á shu zlada kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuññwe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se baterná ñane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul anjwa á d'aha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul anjwa á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á ña na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A ñwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á ña, yá á ba an enjkale-aaruwa. Elva a jirire una yá anjwa á ndaaná ya. ²⁶ Sleksu Agaripa wá, ñane diyaadiya elva-aha ñanna bademme, baaka názu á kefanarkede, adába gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adába una ñanna, yá anjwa enndáhá ba parakke á dem hyema-aara. ²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á ña sleksu Agaripa? Diyandiyá ganakini faktarfe áte itare bademme.» ²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefetarfe áte watsewatsire ba estuwa?» ²⁹ A ba Paul á elvan ge ñane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá, yá anjwa á ñala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá anjwa á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhaun, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa. ³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá anjwa á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem dangay keni. ³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabela.»

27

Tá anjwa á d'anda Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse ɲá zɫálá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara danɣay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá dáháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse ɲá zɫálá an paare á yawe. ² Daaci ɲa demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, anɣwa á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci ɲa zlala am huɗe-aara, anɣwa Aristarkus antara ɲere, ɲane ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya. ³ Makuralla-aara wá, danɣeraada am Sidaun. Am Yuliyus anɣwa á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am huɗe á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa. ⁴ Eptsapta á sawa am huɗe á ekse maa, ɲa demhe zɫábe ádaliye am paare, ɲa dábá ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe ɲanna baaka effeya, adaba kwakya effeya am dágave á haye, á berháɲerá á sem kataliya. ⁵ Daaci ɲa ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfliya, danɣeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya. ⁶ Daaci male á sawji-aha na a naba shaɲeraa paare umele áhuwa, paare ɲanna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba ɲane, daumiyemda am paare na, ɲa demhe.

⁷ Amá ɲa zɫálá á ba an enɣkale an enɣkale, hare wanyara wanyara, lauktu zɫahhe danɣeraada am Kinidus. Piyanɲertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndanɲire, daaci ɲa naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, ɲa desa á kya we á haha ɲanna, tate na tá dahaná an Salmauni na. ⁸ Daaci ɲa dábá ba we á haye átevege haha ɲanna, an zɫadá campaukkwe, lauktu danɣeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate ɲanna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹ Kedaakeda sarte á ɲere kwakya am shula ɲanna, haa dedde muɲri á bára haypa, zɫábe ɲere ɲá á ba áhuwa. Zɫazɫadá jipu ge baka paare am sarte ɲanna, adaba kwakya effeya. Adaba una ɲanna a ba Paul á elvan ge itare: ¹⁰ «Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zɫazɫadá jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazɫaɲa na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.» ¹¹ Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, ɲane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare ɲanna. ¹² Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare ɲanna shagerka am sarte á ekhye á vátá effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ɲanna. Tate ɲanna banɲire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ɲanna dem sarte na má zɫauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zɫauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyansha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese íre na tá tsa paare an ɲane na am haye, ta dábá we á haye á Kiraita ɲanna an enɣkale an enɣkale. ¹⁴ Cekwaanɣudí wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedí wá, a danɣerhe yiyiye antara paare á ɲere á dem dágave á haye. Effeya ɲanna a tsekwa á sawa áte ire á wa á Kiraita ɲanna. ¹⁵ Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ɲanna, amá jaterviyyaaja, adaba valale ɲanna an ndzedá jipu. Daaci ta naba yanhe á danɣerá effeya antara paare bademme. ¹⁶ Ba anɣwa á danɣerda effeya ɲanna wá, ɲa naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhera á haha ɲanna Kawda. ɲa dem am ice á haha ɲanna am

dalbe na á dem manem, lauktu ña shaa ire á ñere cekwaangudfi. Ta pelaa egdza paare á ñezla ire-aatare na an ñgudá áte paare yaikke. ¹⁷ Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba ñgwadaa paare yaikke ñanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ñane na. Am sarte ñanna wá, diyareddiye ganakini ankwá jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una ñanna, jaterja lyawa átuge shiili ñanna geni a de ñanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kakakaca na á ñá effeya ge báká paare yawe á ba an ndzedá na, ta tsekwaá náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an enjkale. ¹⁸ Amá válale ankwá á far ba sawa á ba an ndzedá. Makuralla-aara wá, ta naba vállya kazlaja na am paare na á dem haye. ¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare ñanna kazlaja na tá tsufa paare an ñane, ta puwanve á dem haye. ²⁰ Hare wányara-wányara puwanterteka ice á ñere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedá, ba shifa á ñere keni ndza tamanjerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba názara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba ñane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na. ²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara. ²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vatena, ²⁴ a ba ñane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am huđe á paare na bademme ge ekka. ²⁵ Adaba una ñanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa ñane. ²⁶ Amá wá, watse á dámida válale, á de puwámiyá áte haha umele ankwá am dagave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufáde á dánjerá ba effeya átire á haye ñanna tá dahaná an Maiditairaine na. An huđe á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni ña herzhe an haha umele. ²⁸ Daaci ta naba kuraa sladfire á yawe ñanna an zawa ta ñgudete íre átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaangudfi ta ekkura adaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiilyebe. ²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á ñere ádete nákwá umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ñgwada daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufáde á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse. ³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá ñezla shifa-aatare, ta naba tsekwaá egdza paare á ñezla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni. ³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am huđe á paare, ba palle á kure keni kwá ñezleka dekideki.» ³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an ñgudá egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare ñanna á dem dagave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufáde vatena, ba názara keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaunde, taslawá á kure, sawmbare zawuze egdza duksa. ³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzedá ge ñezla shifa á kure an ñane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á ire á kure palle keni á kedeka.» ³⁵ Ba a ndahese una ñanna Paul, a eksante dafa, a tsetehe an ñane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dafa na, a fantau ge

ezza. ³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya ervaunđe-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara. ³⁷ Kezlakula á emnde na tá am huđe á paare nanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju unƙwahe. ³⁸ De natenáhá huđe-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a d'emanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare d'ekideki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili nanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.» ⁴⁰ Daaci ta naba d'atsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha nanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an nane, ta ngudaa kacakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem huđe-aara ge baka paare. Daaci tá anƙwa á zlála á dem tate á shiili na ba suuwe. ⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye nanna, adaba gulaagula sladfire á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate nanna, a ngyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzedá a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba dangay-aha-aatare geni a nezlareka bi diyardiya wá yawe. ⁴³ Amá a naba piyaterthe ge male-aatare, adaba nane wayaaka á emtsa Paul. Daaci nane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaade zunƙwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha, ⁴⁴ lauktu a ba nane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá nawanana ba shagera, dabaudába ba emnde na á dete haha.» Na segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shaƙerka d'ekideki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á nere am haye nanna ba layye, daaci ta baneraa zhera á haha nanna am dágave á haye nanna, geni zhera-aara Malta. ² Emnde a larde nanna ta lyanervaahe an ervaunđe-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse nanna ta mbanerante kára yaikke, lauktu ta fantau ge ganer use miyenne áte we á kára nanna. ³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kára nanna maa, mbate anƙwa záhe na zlazláda jipu na am huđe-aara. Ba a cenaa hureffire á kára na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle. ⁴ Ba naranna emnde a ekse nanna záhe na an zlenela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara d'ekideki zhel na sleceba shifa á emnde. Adaba una nanna ma nezlajezla deme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka nane keni an shifa.» ⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem huđe á kára, ba cekwaangudí wanteka d'ekideki. ⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbedá á ba am tate nanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul d'ekideki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate nane keni dadaamiya.

⁷ Anƙwa slekse á emnde a larde nanna zhera-aara Publiyus, anƙwa slede-aara yiyiyeka an tate nanna, a danerhe ádehuwa, a de vanerte tate a zláva, na gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaade, lauktu na segashe á sem huđe á ekse. ⁸ Anƙwa eddenjara ge sleksu Publiyus nanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa huđe na zlazláda jipu na, a duhe ge Paul á

de ezzhara. Daada Paul ázenjara, a magar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe. ⁹ Am iga á una njanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha njanna bademme áseza Paul, itare keni a mbaterahe. ¹⁰ Ta vanjerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte njere. Am sarte na tsanjeretse am haha-aatare watse nj dem paare njá zlalá keni, ta vanjerte duksa camballe ge mága shula á njere an njane.

Paul daada am Rauma

¹¹ Nj gaa tere keye zlafe adaliye am iga-aara lauktu nj tse, nj zlala an paare umele, paare njanna tá d'aháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. Njane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha njanna am dágave á haye na. ¹² Danjeraada am Sirakus, nj de gaa hare keye áhuwa. ¹³ Nj tsante áhuwa, nj d'ába ba we á haye we á haye, nj daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, nj daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa. ¹⁴ Nj de shaa emnde a fetarfe am ekse njanna, ta ndavunjeruhe geni njá gá hare maka ázetare. Kwaya njane, nj daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenanácena egdzar mama-aha a njere na tá am Rauma labáre á njere, ta naba se yaijeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yaijeru am ekse umele tá d'aháná an Kampemañ keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunje-aara, ususe Dadaamiya á ba njane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Danjeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba d'ahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezejara. Jarammeje, a ba njane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivahe am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggye-aha a miya, ázareka. ¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge kedá shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabela. ¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha dekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa dekideki. ²⁰ Ya ndavakuraa adaba una njanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bademme keni tá anjwa á tamaha ba njane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Njere wá, shaneránka njere labáre á njá á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedanjeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nanjeránka njere. ²² Amá wayanjerwáyá njá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyanjerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde njanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite njanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an enlya, dem lasar, anjwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwára á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraitá á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya. ²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá

emnde umele liyarka ðekidfeeki. ²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlafe kyareka emtsaade, a vaterte elva na náwa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Elva na a baternaa Shedfekwe Cufedde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde ñanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlafe ádaliye Paul, a ba ñane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((²⁹ Ba a ndahese una ñanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha ñanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzeda.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa ñane, bademme á emnde na tá dezeńara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaunðe-aara. ³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwára á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an enjale-aara, gazlaaka ðekidfeeki.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a RAUMA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A ɗahite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa ɗanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara.

³ Labare á higa ɗanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, ɗane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda. ⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlaɓe ádaliye á ba an ndzedá geni ɗane wá, Egdza-aara. Una ɗanna baɗemme ndza an hákuma á Shedekwe Cudedɗe. ⁵ Aɗaba ba ɗane palle una Dadaamiya a magiyaa ɗgurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni baɗemme, geni a fartarfe an ɗane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án ɗáráɗza. ⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde ɗanna ni Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá anƙwa gakur use-aaruwa baɗemme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a ɗahakurte geni kwá nja ba cudedɗe átuɓe ɗane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magariurnaamaga ɗgurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Emtsaade wá, yá anƙwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya áɗaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhara á Yaisu *Almasiihu, aɗaba ma áme keni am duniya baɗemme tá ndaha ba labare á fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. ⁹ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá anƙwa yehakuryeha keni am huɗe-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya baɗemme. Aɗaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunɗe-aaruwa palle. ¹⁰ Ba kelaazare, yanánka ɗala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara. ¹¹ Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure, yá dakuránda barka na á vaterta Shedekwe Cudedɗe ge emnde na, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá am fetarfire. ¹² Una ɗanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzedá am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzedá am vuwa ge kure áɗaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzedá am vuwa an fetarfire á kure.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure ɗanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele baɗemme na. ¹⁴ Una wá, slera na a beliyara Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde baɗemme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka

ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka diya-aatare na bademme. ¹⁵ Adaba una nanna, wayanwáya jipu am ervaunđe-aaruwa geni yá de balakursebale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

*Ankwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu*

¹⁶ Iya, emtake ervaunđe-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa nanna, adaba ankwa hákuma á Dadaamiya am hufe-aara ge lya emnde na fartarfe an nane na bademme. Emtsaafé wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni bademme. ¹⁷ Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya ankwa a marateran ge emnde geni nane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Ankwa á emmara geni una nanna sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya áfaba fantarfe, ba nane una an shifa á jirire na.

Emnde bademme tá an haypa

¹⁸ Dadaamiya am samaya wá, ankwa á emmára ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunđe, adaba ta yaa kezlan ugje ge nane. Nateraanja shairiya emnde bademme adaba tá ankwa kedá jirire á Dadaamiya an emtanƙire na tá ankwa á maganá itare. ¹⁹ Nateraanja shairiya emnde bademme na wá, adaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na ankwa bademme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare. ²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ngayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, ankwa an sleksire-aara adaba kazlana na a nderanaa nane na; emnde diyardiya geni nane wá, saksage, ba nane palle una Dadaamiya. Adaba una nanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare. ²¹ Diyardiya tsa ge ankwa Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una nanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una nanna, itare ta eksante ngudiyire am ire-aatare, tá taa diseka jirire dekideki, tá an naha an tabedammire bademme am itare. ²² Ta bantsa itare ta emnde a enƙale, mbate ta uce-aha ba dey. ²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Adaba una-aha nanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire nanna á kátána ervaunđe-aatare na, tá ankwa á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare. ²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa nane, tá magaterá slera ge duksa-aha nanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge nane palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yáteraa adaba una geni a magarmága duksa zherwe nanna á kátáná ervaunđe-aatare nanna. Nwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka dekideki na. ²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara nwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrire, tá zlavanu ba ge ire-aatare ákure muksire, tá ankwa á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha nanna, tá ankwa fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, áfaba magarnaaka duksa áte unjule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yateraa áfaba una ñanna, geni a sharánka enjkale ge dzamete duksa áte unñule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka ðekidèki na. ²⁹ Daaci ervaunðe-aatare nahetenahe an jeba á duksa-aha ñanna shagerka na baðemme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danñwire á huðe áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysada baðemme; ³⁰ tá anñkwa á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá pesha ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele anñwaslire, tá fatersaareka ðekidèki ge dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare. ³¹ Itare baaka zherwe áte ice-aatare ðekidèki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva baaka ázetare, tá zanvaareka ge ura ðekidèki. ³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Baðemme á emnde a mága jeba á duksa-aha ñanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá anñkwa zleba emnde na tá anñkwa á maga jeba á duksa-aha ñanna.

2

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

¹ Ekka edda una ká anñkwa faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá baaka haypa á ña ma ka ware keni. Adaba ekka, ká anñkwa faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká anñkwa á maga ba shagerkire ñanna. Daaci an una ñanna wá, ká anñkwa nguða ba ka ire á ña áza Dadaamiya. ² Diyamidiya Dadaamiya wá, ñane á maga ba jirire ge njá emnde a mága shagerkire ñanna an shairiya. ³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de ñezla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká anñkwa magán ba seke itare ñanna tsa? ⁴ Emtu ká epsawa magwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a heðanu ba ge we-aara antara anñkwa á faká ervaunðe geni ká eptsá am tuba na emtu? ⁵ Amá ekka ká anñkwa far ba ge degdegire á ire arge eptsá am tuba. An una ñanna, ká anñkwa faná ba ka ire á ña á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde baðemme. Ñane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite ñanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá anñkwa am ervaunðe-aara. ⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde baðemme áte názena ndza ta maganaa itare na. ⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága magwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adaba itare ndza tá kátá shá shifa ñanna antara haya ira yaikkire á ba azenara. ⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka ðekidèki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá anñkwa am ervaunðe á Dadaamiya, anñkwa zlaða watse á de faterar ge itare. ⁹ Watse baðemme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zlaða áza Dadaamiya. Watse zunñwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹⁰ Amá emnde a mága magwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza Dadaamiya; watse zunñwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹¹ Adaba baðemme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá anñkwa á maga haypa an baakire á diya *tawraitá na keni, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una diyarka tawraitá na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraitá, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una a ndahese am tawraitá. ¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura áfaba

cenancena názu am tawraita, amá sey ma edda-aara anƙwa maga názu a ndahesa tawraita. ¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraita ɗekidɗeki, amá tá anƙwa á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraita wá, ma diyarka ba tawraita a Muusa keni, áte maga-aatare ɗanna wá, daaci ba seke tá an tawraita am vuwa-aatare. ¹⁵ Ate názena tá anƙwa á maraná itare am zláwá-aatare na wá, ba seke anƙwa tawraita am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá anƙwa diyeddiye maga-aatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni. ¹⁶ Una ɗanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Baɗemme á názena am huɗe á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá anƙwa bálá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

*Yahudiya-aha, antara *tawraita á Muusa*

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká gálá ire áte *tawraita, ká kuráwa áte Dadaamiya, ¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraita anƙwa ge kwarakse duksa baɗemme geni ka eksese barama jirire, ¹⁹ ká anƙwa zhara ire á ɗa ba seke hyakephye táɗá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire, ²⁰ ká zhara ire á ɗa ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlaɓe ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa baɗemme adába diyakdiya tawraita. ²¹ Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaranseka ge ire á ɗa keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ila na? ²² Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlaɓe ká ila duksa á hele ɗanna? ²³ Ekka, ká kuráwa áte tawraita, mbate keni ká maɗka áte náza á tawraita ɗanna. An mága á ɗa ɗanna wá, ká anƙwa maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya. ²⁴ Anƙwa puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Adaba ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá anƙwa nyanya Dadaamiya.

²⁵ Má kwá maga názu am tawraita wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá maɗka názu am tawraita, una ba seke dakuremka am shedekwe ɗekidɗeki. ²⁶ Má edda una daaka am shedekwe, amá ɗabetedaba tawraita ba shagera, ma baaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una ɗanna emtu mázla-aara? ²⁷ Edda una daaka am shedekwe, amá ma ɗabetedaba názu am tawraita ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraita ɗanna ge ekka, amá ɗabaɗka na, una ma ká ba am shedekwe ɗanna keni. ²⁸ Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlaɓe adaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka. ²⁹ Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunɗe, an belá am shedekwe am ervaunɗe-aara an hákuma á Shedekwe Cudedɗe, gevka adaba ta puwete estuwa am tawraita na. Daaci ɗane una Yahudiyire á jirire; ɗane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya ɗane.

3

¹ Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma belá ura am shedekwe keni baaka názu á fanaare ge ura emtu? ² Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana adaba uwe una? Emtsaade wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha. ³ Ay mi

ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara ñanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva ádfaba itare emtu? ⁴ Una estuweka dfekideki; ma emnde bademme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. Ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane:

Ekka wá, má ndahaksendahe elva á ña, ma ware keni sey a cenancena jirire á ña. Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni baaka jirire á Dadaamiya, adfaba á fá zladá áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bántsa emndimagwaha na.

⁶ Amá una estuweka dfekideki, adfaba ma andze baaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara kena ñane shairiya á emnde?

⁷ Zlafe adaliye má gevge ni baakire á jirire-aaruwa ankwa á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara ankwa á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá ñiya ádfaba uwe zlafe mázle-aara ge yá an haypire? ⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtanjire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyanjerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Baira emnde umele keni ta naba ndahese emtanjire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ñane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ñere Yahudiya-aha ñá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, ñá taa jateruka dfekideki. Ábi am zunñwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele bademmire-aatare tá á ba am erva á haypa. ¹⁰ Adfaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ñane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á enkale ge cenva jirire, baaka edda una á kátá dfaba Dadaamiya na.

¹² Emnde bademme dzalarevdzále áte unñule á Dadaamiya, bademmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwára-aatare ba seke á segashe se á emtsa am huđe-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenye á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yaiyaihe, antara elva nyanya ura.

¹⁵ Sera-aatare tsaftsafe jipu ge de ceba shifa á emnde.

¹⁶ Ba kelaa tate na tá degashe itare átekwa bademme, sey tá yaterá ba bádza antara emtanjire ge emnde.

¹⁷ Itare diyarka njá lapiya antara emnde dfekideki.

¹⁸ Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunđe-aatare.

¹⁹ Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni bademme a názena á ndahaná *tawraitá wá, á ndahater ba ge emnde na tá am erva á tawraitá ñanna. Daaci baaka edda una á de dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge ñane. Má estuwa, nálgadama bademme tá de ba am shairiya á Dadaamiya.

²⁰ Baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya á ba an dfaba tawraitá. Amá tawraitá wá, á mara ba geni ura á diyeddiye haypa-aara.

Unñule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

²¹ Amá kina wá, Dadaamiya ankwa á maramiyá unñule na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an ñane na, baaka elva á dfabate *tawraitá emtsaade am una ñanna dfekideki. Tawraitá á Muusa, antara nabi-aha

ndza ta enndaha una ñanna baɗemme. ²² Unñule na ni watse emnde tá de shá jirire an ñane áza Dadaamiya na wá, ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle. Una wá, gavka aɗaba emnde a jeba umele palle, amá ma ge emndeara keni, baɗemme emnde na má fetaarfe áte Yaisu Almasiihu na. Aɗaba emnde baɗemme ta ba kalkale áza Dadaamiya. ²³ Emnde baɗemme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye an parakkire á sleksire á Dadaamiya. ²⁴ Amá Dadaamiya an maggwire-aara wá, a naba magateraa ñurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu Almasiihu na a lyaterse am haypa na. ²⁵ Dadaamiya wá, ñane a tsaá Yaisu Almasiihu, geni á ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara ñanna ge emnde a fetarfe baɗemme. A magaa una ñanna ge maraterá jirire-aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa á emnde, ndza á fá ba ervaunɗe. ²⁶ Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni ñane wá, edda á jirire, á kátá nja á ba áte jirire-aara ñanna, á kátá vaterte jirire-aara ñanna ge emnde na tá ankwá fetaare áte Yaisu na keni.

²⁷ Má gevge estuwa, ankwá dalila á gálá ire á miya emtu mazle-aara? Baaka ɗekideki. Labára baaka? Aɗaba Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara aɗaba mi ɗabete *tawraitá, amá a vamite jirire aɗaba famitarfe áte Yaisu *Almasiihu. ²⁸ Aɗaba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka aɗaba ta ɗabete tawraitá. ²⁹ Emtu, Dadaamiya ñanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuweka, itare keni Dadaamiya-aatare ba ñane ñanna. ³⁰ Aɗaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vaterteva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa ñanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vaterteva jirire á katafke-aara. ³¹ Emtu má ña ba: Dadaamiya á vaterte jirire ge emnde sey má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, ña ganve tawraitá ba seke duksa dey emtu? Estuweka ɗekideki. Baira ña ankwá njante tawraitá.

4

Náwa ba seke estara Ibrahima a shaa jirire áza Dadaamiya

¹ Dzamawamidzámá áte eggyemiya Ibrahima, mi ba uwe kina áte ñane? Ndza a shaa uwe ñane áza Dadaamiya? ² Ma andze Ibrahima shánsha jirire áza Dadaamiya aɗaba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá ire-aara átekwa. Amá ñane ndza shánka dalila á gálá ire-aara á katafke á Dadaamiya. ³ Ankwá ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ibrahima a fetaare áte Dadaamiya, daaci, aɗaba ba fetarfire-aara ñanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara. ⁴ Diyamidiya geni má ura ankwá á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera ñanna gafka dey mázle-aara, una ñanna mbera-aara, zlayá-aara. ⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetaare á ba áte Dadaamiya, ge ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Aɗaba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa. ⁶ *Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shaa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá ñane:

Edda-aara ñanna wá, gedetegedá.

⁷ Gedartegedá emnde na Dadaamiya a yateraare emtanƙire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegeḍa zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Geḍa ḡanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuweka, antara ba emnde na tá baaka am shedekwe keni baḍemme. Adaba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahimia adaba a fetaare áte ḡane. ¹⁰ Emtu Ibrahimia ndza a shanaa am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlaḡe daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlaḡe daaka am shedekwe ba ḍekideki. ¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahimia wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shanaa ḡane am zuḡḡwire á katafke-aara na. Daaci Ibrahimia a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahimia werre na. ¹² Zlaḡe ádaliye keni ba ḡane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá aḡkwa ḍaba fetarfire á eddemiya Ibrahimia na, ḡane a fetaare kwaye zlaḡe daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahimia, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya baḍemme ba seke warita. Dadaamiya maganáka waada ḡanna ge Ibrahimia áḍaba a ḍabete *tawraitá, amá áḍaba ḡane fetarfe áte ḡane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara. ¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magateraa waada ḡanna ba ge emnde na ta tsaahé áte tawraitá wá, ma andze baaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey. ¹⁵ Ya ndahanaa áḍaba uwe una: adaba tawraitá wá, ḡane á maramiya ba ni ervaunḍe jaaja Dadaamiya áte emnde, adaba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraitá ḍekideki na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesarfire, adaba baaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni baḍemme á wulfe-aha á Ibrahimia tá de shá duksa ḡanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaá á ba áte tawraitá na, antara emnde umele na itare tá aḡkwa ḍaba fetarfire á Ibrahimia na keni, baḍemme tá de shansha á ba an jirire. Adaba Ibrahimia wá, ḡane gevge eddemiya baḍemme. ¹⁷ Aḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahimia wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahimia a geva estuwa eddemiya baḍemmire á miya á katafke á Dadaamiya, adaba a fetaare áte ḡane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáyá, antara edda á ganve duksa na ndza baaka ḍekideki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimia wá, ndza gulanaaka ḡane fetarfire-aara ḍekideki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimia gulanaaka ḡane fetarfire antara tama-aara ḍekideki. A gevaa estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a bannaa Dadaamiya, a ba ḡane: Náwa watse egdzara á ḡa tá de kwakyeḡkwakye na. ¹⁹ Am sarte ḡanna, iva á Ibrahimia á maga deremke. Ma Ibrahimia á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mázle-aara keni, aley Ibrahimia gulanaaka fetarfire-aara ḍekideki áte názena a bannaa Dadaamiya. ²⁰ ḡane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsha duksa

na a ba Dadaamiya á de vanteva na. Nane magaaka shaige-aara ðekideki. Baira fetarfire-aara nanna a vante ndzedá kwakya, á gálá ba Dadaamiya duksa-aara. ²¹ Nane ndza njantenja am ervaunðe-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na. ²² Kwaye nane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahim.

²³ Iyau, elva nanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte nane palle emtu? ²⁴ Elva nanna wá, ta puwete áðfaba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadada Yaisu am fáya, geni miya keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara. ²⁵ Nane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsemntsa áðfaba haypa-aha á miya. Am iga á emtsa-aara maa, a tsantehe zlafe áðaliye am faya, geni á vamite an una nanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

5

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

¹ Daaci am shamiyánsha jirire á katafke á Dadaamiya, adaba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara. ² Ba Yaisu nanna palle una a weramitaa baráma geni mi shansha ngurna áza Dadaamiya adaba famitarfe áte nane. Kina wá, tsamiyaatse áte ngurna á Dadaamiya, gedamitegeda jipu, adaba ankwá tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara. ³ Gedá á miya zlafe tsaaka áte una nanna palle. Una ma ankwá zladá áte miya keni, gedá á miya ba kela-aara, adaba diyamidiya geni zladá nanna á mbamise farvaunðe. ⁴ Má shamiyánsha farvaunðe, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa bademme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya. ⁵ Tama á miya nanna wá, á tekamika ðekideki, adaba Shedekwe Cudedðe ankwá á ndahamindaha am ervaunðe geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya ðekideki. Daaci am iga á una nanna, de hyephye sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a emtsehe adaba haypa-aha á emnde-bademme. ⁷ Zlazladá jipu geni ura á emtsa am kela á ura umele, una ma edda-aara ðabetedaba jirire bademme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse emtsa am kela-aara. ⁸ Amá Yaisu Almasiihu nane a naba emtsehe am kela á miya, kwaye zlafe ma emnde a haypa emtsaade. Daaci mi naba diyeddiye áte una nanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya. ⁹ Adaba emtsamntsa Yaisu Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, njamitenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiyalye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adaba tá ankwá jána an ervaunðe. ¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dagave á miya antara nane mázla-aara, zlanazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina ðeme melamimela na wá, njamitenja áte jirire-aara keni geni á de lyamilya ba ge ðekideki, áðfaba tsettse Egdza-aara am fáya. ¹¹ Aley keni zlafe á tsaaka an una gedá á miya: Gedamitegeda jipu áte Dadaamiya adaba názena a magaminaa nane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara nane kina.

*Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu *Almasiihu*

¹² Ndza adaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa nanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde bademme, adaba emnde keni bademme tá maga ba haypa. ¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraita ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njanja tsuwe haypa am duniya bademme. Amá am zamáne na ndza zlafe baaka tawraita, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde. ¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde bademme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka dekideki.

Nja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na. ¹⁵ Amá wá, zala buwa nanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, náza slanveka dekideki ge yaikkire á ngurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, adaba ba haypa á ura palle una emnde bademme sharánsha emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á ngurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde bademme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlafe adaliye: Ura nanna Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde bademme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magateránmaga ngurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, nane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya. ¹⁷ Ge jirire wá, adaba ba haypa á ura palle, emnde bademme daremde am erva á emtsa. Una bademme ba lámare á ura palle nanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, nane a naba se magaa pute umele. Adaba barka-aara emnde sharánsha ngurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde bademme daremda am zává á katafke á Dadaamiya adaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlafe adaliye una keni: Adaba jirire na a maganaa ura palle, ura nanna Yaisu Almasiihu, emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am zává, a vaterte shifa. ¹⁹ Zlafe adaliye: Ba seke una emnde bademme daremda am erva ge haypa adaba ura palle kwalekwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlafe adaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme adaba fesarfira á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraita zlafe adaliye á sem duniya, geni á se kwakypkwakya haypa-aha á emnde. Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ngurna kwakya. ²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ngurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlafe adaliye ge vaterta jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

6

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

¹ Mí bá uwe kina áte jeba á elva nanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyan-vesage ngurna-aara emtu? ² Estuweka dekideki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzegwáná estara kena mága haypa

mázle-aara? ³ Emtu diyakurka geni miya baɗemmire á miya, am sarte na tá anƙwa baramibara am yáwe á bap̄tisma na, miya gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte ɗanna ba seke emtsamimtsa kerɗe antara ɗane emtu? ⁴ An bárá á miya am yawe á bap̄tisma na wá, emtsamimtsa kerɗe antara ɗane, heɗaramiheda kerɗe keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Edeɗara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsaptepsa, gamiyevge aɗwaslire am njá á miya baɗemme.

⁵ Daaci má gamiyevge palle antara ɗane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáya keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitetse am fáya ba seke una ndza a tsantaa ɗane. ⁶ Diyawamiyeddiye una ba shagera: Am sarte na tá anƙwa zlenela Yaisu Almasiihu áte dzaɗgala, cebarateraceba kerɗe antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire ɗanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara. ⁷ Aɗaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara. ⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerɗe antara ɗane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de tsettse antara ɗane. ⁹ Zlaɓe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, ɗane tsetse am fáya, á emtseka mázle-aara, aɗaba á danuka emtsa ge ɗane. ¹⁰ Aɗaba emtsa-aara ɗanna wá, ndza a emtsa áɗaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephye ge baɗemme. Amá shifa na an ɗane kina na wá, atuge Dadaamiya. ¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an ɗane kina na wá, kwá átuge Dadaamiya, aɗaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma ɗekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na. ¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaɗa á maga emtaɗkire. Arge una ɗanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáya na, geni baɗemme á ubiya-aha á kure, á gevge kazlaɗa á maga slera á jirire. ¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, aɗaba kure gakurevka am erva á *tawraita, kure kwa emnde na kwá áte ɗurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawraita, má áte ɗurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka ɗekideki. ¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá ɗaba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá ɗaba ba názá á haypa, amá ɗane á dákurá á de cebakurceba. Amá má kwá ɗaba názá á Dadaamiya, ɗane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara. ¹⁷ Galaumigála Dadaamiya áɗaba sakuresse am návire á haypa, kwá anƙwa fansárfe ge Dadaamiya, kwá anƙwa lyiya názu tá tsahakurse áte ɗane an ervaunɗe á kure palle. ¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara. ¹⁹ Yá anƙwa vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, áɗaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cewa elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure baɗemme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtaɗkire. Una keni magaumága á ba áte una ɗanna: Yawanánya ire á kure baɗemme ge

Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire bademme. Estuwa, kwá njinja áte cudfedfire.

²⁰ Am sarte na ndza zlaɓe kwá am návire á haypa, kure ndza baaka lámbe á kure áte elva á mága jirire. ²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ɲanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza baaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ɲanna. ²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ɲanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cudfedfe kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ɲanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na. ²³ Áɗaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

7

Gáráva an mukse á zhele

¹ Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraita anƙwa á maga hákuma-aara áte ura sey má zlaɓe edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure aɗaba kure diyakurdiya názu am tawraita. ² Ba seke mukse á zhele, má zlaɓe zhele á mukse ɲanna an shifa, an piya jipu geni á verɲa mukse ɲanna ge de ga zhele umele. Amá má baaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ɲane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraita mázle-aara. ³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ɲanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ɲanna maganaamaga gwardzire. Amá má keɗaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, baaka gwardzire áte ɲane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraita-ka mázle-aara, áɗaba kwá an emtsa á katafke-aara, emt-sakuremtsa kerɗe antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ɲanna ndza emtsamtsa, tsetetse am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na. ⁵ Áɗaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mi maga ba haypa. Sámsa tawraita keni a se tsante enƙale á miya zlaɓe ádaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mi shánsha emtsa am iga-aara. ⁶ Ndza werre wá, mi ba seke danɗay-aha á tawraita, amá kina shamiyánsha ire á miya ázeɲara. Áɗaba miya má an emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa anwaslire, mi dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte unɲule na á maramiyá Shedekwe-aara na. Gafka áte unɲule werre na ndza á yanaa názu am tawraita na.

**Tawraita á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde*

⁷ Mi bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraita emtu? Estuweka ɗekiɗeki. Aley keni wá, a se ɓalisaa ba tawraita názena tá ɗahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Fe-ka ice am duksa á ura, ma andze yá ɗiseka geni una ɲanna haypa. ⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ɲanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze baaka tawraita, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaadire áte ura. ⁹ Werre, am sarte na ndza zlaɓe diyanka tawraita wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de

diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa, ¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ñane a saa tawraita ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa. ¹¹ Ya ndahanaa áfaba uwe una? Áfaba am sarte na diyaneddiye shairiya á Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiyaa enkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiyaa estuwa haypa, amá a ñgudansaa ba tawraita huđe. ¹² Amá tawraita an ire-aara wá, ñane cufedfde, shairiya-aha á Dadaamiya na am huđe-aara bademme cufedfde, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? Ñane-ka dfekideki. Iya wá, a jiyaa ba haypa. Ba áfaba dzegwanánka faba shagerire á názena am tawraita, daaci a naba cavaditehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera ñanna. Tá dise áte una ñanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, afaba barka ba tawraita, haypa maresemáre ire-aara geni ñane wá, mándzawe ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedá-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraita wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara. ¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga una wayanka na. ¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá dise áte una ñanna shagerire á tawraita. ¹⁷ Daaci má estuwa, mándzawire ñanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na ankwá am vuwa-aaruwa na. ¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa urimagwe na. Áfaba ba jirire geni am ervaunđe-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedá-aaruwa. ¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga ba mándzawire na wayanka na am kela-aara. ²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una ñanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na ankwá am vuwa-aaruwa na. ²¹ Názu yá ankwá tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kertenj ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una ñanna am kela-aara. ²² Ate una am ervaunđe-aaruwa wá, wayanwáyá yá dfabetedaba tawraita á Dadaamiya ba shagera. ²³ Amá ankwá duksa mándzawe am vuwa-aaruwa, ñane wayiyanteka dfekideki ganakini yá maganaamaga shagerire na diyandiya am ire-aaruwa. Duksa ñanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele. ²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lysisá ware-aaruwa? ²⁵ Dadaamiya wá, ankwá, yá slafaná we-aaruwa ba ge ñane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraita na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá ankwá maganá áte názá á haypa.

8

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedekwe Cufedfde na

¹ Daaci kina wá, baaka zává mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na. ² Afaba Shedekwe Cufedfde na ankwá vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á

haypa, sisese am erva á emtsa. ³ *Tawraitá wá, ñane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, adaba baakire á payda á emndimagwaha ge mága názu a ndavateruwa ñane. Amá wa, Dadaamiya maganaamaga duksa ñanna janviyaaja ge tawraitá na. A maganaa estara ñane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare ñane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na. ⁴ Dadaamiya a magaa una ñanna wá, ba geni mí manka názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga jirire na á ndavaná tawraitá na bademme, miya emnde na á kwaramiya Shedekwe Cufedde na. ⁵ Adaba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ñanna. Emnde na tá maga ba názena a baterna Shedekwe Cufedde, itare tá dzama ba názena á kataná Shedekwe Cufedde na. ⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsha emtsa. Amá emnde na tá dzama ba názu á kataná Shedekwe Cufedde, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire. ⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dabeka tawraitá á Dadaamiya, itare tá dzegwánka daba Dadaamiya dekideki, ta kelaade-aha-aara. ⁸ Bademme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háyá áza Dadaamiya dekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Shedekwe Cufedde, adaba ankwá Shedekwe ñanna am kure. Má ura baaka an Shedekwe ñanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasihu. ¹⁰ Ma kwa an emtsa adaba lámare á haypa keni, amá má ankwá Yaisu Almasihu am kure wá, Shedekwe Cufedde á vakureteva shifa jirire, adaba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Má ankwá Shedekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ñane zlafe una watse á de femfa shifa am kure keni, an hákuma á Shedekwe-aara ankwá am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Shedekwe Cufedde na, mi manka una á kataná ba ire á miya na. ¹³ Adaba uwe, má kwá dabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka dekideki ge kazlaja-aha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Shedekwe Cufedde, daaci estuwa wá, kwá shánsha shifa á jirire. ¹⁴ Bademme á emnde na tá dabaná áte una á maratarná Shedekwe Cufedde na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya. ¹⁵ Adaba uwe, Shedekwe Cufedde na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptakurá adaliye á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlafe adaliye-ka, amá kwa shan geni á gakurvege egdzara á Dadaamiya, á vamita ñane baráma a dhá Dadaamiya an dada. ¹⁶ Iyau, ankwá á bamianba Shedekwe Cufedde ñanna am ervaunde á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya. ¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsha dza á miya am duksa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasihu una má de shánsha duksa ñanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zlada seke ñane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara ñane.

Yaikkire na má ufaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zlada na má ankwá shaná miya kina wá, hyafka ba náza keni ká slaterka an yaikkire na watse á de

vamita Dadaamiya na. ¹⁹ Adaba bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá anƙwa á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na. ²⁰ Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázenara. Amá namaari-aatare-ka, a fateraare ba Dadaamiya ɲanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha ɲanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya. ²¹ Elva ɲanna wá, amaana: Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya. ²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá anƙwa basha ba zladá emtsaade. Am ervaunde-aatare tá anƙwa ɲiya ba seke mukse na am zladá á yá na. ²³ Amá tá ɲiya ba duksa-aha ɲanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shedekwe-aara. Shedekwe ɲanna wá, duksa zunɲwe am nazena mí de shaná miya ázenara bademme. Daaci mí ámbera á ba ɲiya ɲanna am ervaunde á miya, má anƙwa tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge dekidfeki am zladá ɲanna, á gamivege egdzara-aara. ²⁴ Dadaamiya wá, ɲane a lyamise vatene-ka, amá miya zlaɓe má anƙwa tamaná á ba an tama emtsaade. Adaba uwe, má ura á nanna názu anƙwa á tamaná ɲane wá, á tamaná an tameka mazla-aara adaba shansha. Emtu ware edda una zlaɓe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ɲane? ²⁵ Tama wá, mi fánaa áte duksa na zlaɓe namiyánka emtsaade na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvaunde ba shagera am huɗe-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Shedekwe Cufedɗe keni á sáwá á se melamiyumele adaba baaka ndzedá á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte unɲule-aara keni diyamika, amá Shedekwe Cufedɗe á kyuwanva ba ɲane ge Dadaamiya am kela á miya, á ɲalamiyunɲale ɲane áte una á taa tsakeseka ura na. ²⁷ Dadaamiya wá, ɲane diyaadiya názu am ervaunde á emnde. Daaci ɲane diyaadiya názena á kataná Shedekwe Cufedɗe na keni, adaba Shedekwe Cufedɗe ɲane á ɲalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ɲalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, anƙwa antara emnde na a dzeratersaa ɲane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire. ²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ɲanna zlaɓe adaliye a tsaterahe ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dagave á egdzara ɲanna bademme. ³⁰ Bademme á emnde ɲanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a datersehe bademme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte nja antara ɲane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halavuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya anƙwa antara miya estuwa, anƙwa názu mí ndahaná miya zlaɓe adaliye arge una ɲanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara? ³² Dadaamiya, ɲane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa adaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele bademme keni watse á de vamiteva. ³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka dekidfeki, adaba ba ɲane an ire-aara una a vaterte jirire na. ³⁴ Daaci

estuwa, anƙwa ura a dzegwándzegwa mbedamimbedá am shairiya emtu? Baaka á jerka dƙideƙi. Adaba Yaisu *Almasiihu ɲane emtsamtsa ádaba miya, zlaɓe ádaliye keni tsetetse am fáyá, anƙwa am naɗafa á Dadaamiya, á ndahaná ɲane elva am kela á miya. ³⁵ Nja wayáwa na á wayámiya Yaisu Almasiihu na, anƙwa názu á dzegwándzegwa tegamiya an ɲane emtu? Baaka una á jerka dƙideƙi. ɲane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlaɗa na tá fáná emnde áte miya, ma waya am huɗe, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanazle shifa am miya keni á dzegwánka dƙideƙi. ³⁶ Zlaɗa á miya ge miya wá, ba seke una anƙwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ɲane:

Ádaba ba ekka Dadaamiya, ɲere ba kelá á váha ba seke tá zlanazle shifa am ɲere, gaɲerevge ba seke kyawe-aha na tá dáterá á de ceɓaterceɓa na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ɲanna baɗemme na, aley miya wá, má vaalara keni sey mi gana ba miya midalire, ádaba ndzendzedire á edda una wayamiwáyá jipu na. ³⁸ Una ba jirire diyandiya ganakini baaka dƙideƙi duksa na á dzegwándzegwa tegamiya antara Dadaamiya, ádaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye keni ba duksa palle ázeɲara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na anƙwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na, ³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya baɗemme á jerka dƙideƙi una á dzegwándzegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyava-aara na á wayámiya ɲane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

9

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

¹ Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amkwa, adaba ya sledaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Shedekwe Cudɗeɗe, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa ɲanna dƙideƙi. Yá bakurá geni ² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunɗe-aaruwa baaka ekhye-aara. ³ Á wiya adaba uwe? Adaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge ɲezla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka daba Yaisu Almasiihu ɲanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire. ⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya ɲanna a marateraa dɗemɗemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawraita, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka dƙideƙi. ⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahimisa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, ɲane Dadaamiya, duksa baɗemme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba ɲane dem ba ge dƙideƙi. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsanteptsá elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa baɗemme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire. ⁷ Zlaɓe ádaliye, Ibrahimisa wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, baɗemme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Adaba a bá Dadaamiya

á elvan ge Ibrahimia: Sey ba eggye-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á ña ge ekka. ⁸ Elva ñanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahimia bademme, tá ankwá emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia emtsaade lauktu á shatersha na. ⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada ñanna ge Ibrahimia: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlafe halavuka áte una ñanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggyemiya Isiyaaku. ¹¹⁻¹² Á ba am una zlafe yaraterka emtsaade keni kertenj mbedanumbede tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kuderenjara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaade, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una ñanna ge marese ganakini ma vaatara keni ñane á maga duksa á bá áte una á kataná ñane. Daaci má á dzera ura keni, á eksese ura-aara á ba áte una á kataná ñane, adaba slera á edda-aara-ka. ¹³ Daaci de sesse una ñanna am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Una keni estuweka dekideki. ¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá ñane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina. ¹⁶ Daaci má Dadaamiya eksesekse ura wá, adaba a katanaa edda-aara-ka, adaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara. ¹⁷ Zlafe adaliye, ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhara-aaruwa am duniya bademme an una ñanna. ¹⁸ Kwaye ñane zlaláva á elva ñanna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná ñane, á vante degdegire á ire ge ura umele, bademme á magán á ba áte una á kataná ñane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaunde

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á ñá emnde an shairiya adaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázenjara? ²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baira ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu? ²¹ Slendera á gahe wá, á diya ba emmága názena á kataná ñane an ebbehye-aara. Á bá an ebbehye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalmá-aara, an umele keni á nderendera zhara ba gahe an ñane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákaashá emtu ge ekka? Náwa ñane, á kátá maraterá ervaunde na á ja ñane na, antara kwakyire á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlafe ankwá á ebbasha emtsaade emnde na a nderateraa ñane na, antara ba emtanjire na tá maganá itare na keni, ñane á faterá ba ervaunde. Amá vacite umele wá, emnde ñanna tá de shá ba emtsa. ²³ Ba estuwa ñanna zlafe adaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a

magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerde am sleksire-aara. ²⁴ Emnde ñanna wá, ba miya, a dzeramisaa ñane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni bademme. ²⁵ Una wá, ba seke una ankwá a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá ñane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá ñane.

²⁶ Ba emnde ñanna ndza ya baterna ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka ðekideki na, á bá am larde ñanna watse yá bateránba zlafe ádaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ Ankwá názu ndza a balesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba ñane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de ñezlesenze na am dagave-aatare, a bá ñane. ²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa ñane na bademme.

²⁹ Una keni ndza a balesaa ba nabi Aisaya ñanna zlafe ádaliye, a bá ñane:

Dadaamiya wá, slekse ba ñane palle. Ma andze dzereseka emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi baaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

*Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwá á ceba emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha*

³⁰ Estara ñane zlááva á elva ñanna? Sera á elva ñanna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tatayarka geva emnde a jirire am ice á Dadaamiya ðekideki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, adaba fartarfe an ñane. ³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzedá ge zla názena á ndahaná *tawraitá, ge sha jirire an ñane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzedá-aatare. ³² Labára daaka ndzedá-aatare? Adaba fartareka am ervaunðe. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse zlarneazle mága názena á ndahaná tawraitá bademme. Daaci a cebateraa estuwa nákwá ñanna an ektápaare. ³³ Ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Cenausena bademme: Náwa yá belá nákwá palle am larde á *Siyauna, watse á de cebaná ñane emnde an ektápaare, watse ñane á geva palaha na tá mbaða emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte ñane wá, á haslanaaka.

10

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunðe-aaruwa, yá ankwá ñalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-aha á ñere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelya shifa-aatare. ² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá ankwá wava ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara. ³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an ñane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una ñanna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire. ⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraitá keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte ñane keni edda á jirire ba ñane áza Dadaamiya.

*Ma á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara*

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraitá, a bá ñane: Má ura maganaamaga názena am tawraitá wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina. ⁶ Amá á ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlaɓe ádaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá ñane: Bánka am ervaunɗe á ña ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva ñanna wá, amaana á kata bá: ware una á de ɗaha Yaisu *Almasiihu am samaya. ⁷ Zlaɓe ádaliye: Bánka am ervaunɗe á ña ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de ɗaha Yaisu Almasiihu na am faya. ⁸ Bánka estuwá, aɗaba a ba wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe an ka, yiyiyeka ɗekideki. Elva ñanna wá, á ba am mbuwe á ña keni ndaksendahe, faktarefe am ervaunɗe á ña, a bina. Aɗaba elva umele-ka, ba elva na má aɗkwa balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na. ⁹ Má ndaksendahe an we á ña parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaunɗe á ña geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká ñezlesenɗle. ¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á ñezlamisenɗle. ¹¹ Aɗkwa á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ma a fetaare ware áte ñane keni, á tekanaaka, á bina. ¹² Una ñanna wá, a ndahanaa áte emnde baɗemme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá ñala ázeɗara na. ¹³ Aɗaba aɗkwa ta puwete ba estuwá am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Baɗemme á emnde na tá ñala Yaakadada na, tá ñezlesenɗle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá ñala estara ázeɗara má fartarka áte ñane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara kena áte ñane má cenaránka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara kena má de barateránka emnde umele? ¹⁵ Ge de ndaterndaha ñanna keni, tá de baterá estara kena má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una aɗkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá ñane: Aɗkwa názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higa-he, á bina. ¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaunɗe-aatare palle labáre á higa ñanna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya na. A ba ñane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá aɗkwa-he ɗeme emnde na fartarfe áte elva á ña na ña de balaterseɓále na, á bina. ¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a cenanaa ñane am waazu. Má ura cenáncena waazu keni, á ba aɗkwa ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa ñanna emtu? Ba jirire cenaráncena. Am wakita á Dadaamiya keni aɗkwa an puwa, a bá ñane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya baɗemme. ¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá liyarka. Emtsaadé wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

Aɗkwa názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire á njá á emnde na ndza hyarefka ba náza keni na, watse á mbertembera ervaunɗe á kure ba seke kára, aɗaba itare ta emnde na ndza baaka enjkale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una ñanna, nabi Aisaya keni shebaaka ðekideki, a ndaha zlafe ádaliye geni a bántsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marateraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika ðekideki na, a bá ñane.

²¹ Amá a ba ñane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá ankwá maraterá erva-aha-aaruwa geni yá ðaháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta magiya degdegire á ire.

11

*Dadaamiya yanka emnde a *Iserayiila*

¹ Daaci má estuwa wá, ankwá ndava-aaruwa zlafe ádaliye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara ñanna emtu? Yateraaka ðekideki. Adaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila ñanna miyenne, ña emnde a jeba palle antara emnde á Bainjamain, ya ba wulfe á Ibrahimia miyenne. ² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa baðemme na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte ñanna Ailiya a de kyuwanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá ñane á elvan ge ñane: ³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceba nabia-aha á ña baðemme, kyabarnaakyaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge ðabakdába, ba iya ñanna keni tá kata ba jija. ⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba ñwanánte ge Dadaamiya, a bá ñane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba ankwá Yahudiya á ñere na Dadaamiya a magateraa ñgurna, a dzeratersehe na. ⁶ Má kwa cenáncena ganakini Dadaamiya a magateraa ñgurna wá, a dzeraterse adaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze adaba slera-aatare wá, daaci ñgurna na gafka ñgurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe ñane elva ñanna? Amaana wá: Baðemme á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dágave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire. ⁸ Una ñanna gevge á bá áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háre, ice-aatare keni á geva an hádá, tá nánka an ñane, hyema-aatare keni ba greñje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa ñanna, á bina.

⁹ *Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá ñane:

Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenye zlegde na watse á ñáteráña kappe, tá segasheka ðekideki am huðe-aara na, sey tá mbaðembaða baðemme, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka ðekideki. Sey Dadaamiya á faterarfe zlaða ba kelaazare, watse á zlanaazle ndzeða am itare baðemme na.

¹¹ Ankwá ndáva-aaruwa zlafe ádaliye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbeðarmbeða ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva ñanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterehe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara unñule á sha shifa ñanna. A magaa una ñanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele. ¹² Baakire á jirire na ta maganaa

Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde bademme. Keda-aatare áte unjule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsá á sem sera-aara deme wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde bademme na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slebela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa njanna á fiyaare njane na. ¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha á njere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena. ¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya ádaliye deme wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde bademme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare bademme.

¹⁶ Má á bá am dafa palle, takwala zunjwire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci dafa njanna bademme keni ba náza á Dadaamiya. Zlafe adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfá keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfá njanna keni ba názá á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa náfá umele zhara-aara anyaranyara an dzeba am fe á ura, ta naba datsa umele-aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfá na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una njanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfá tá shá ndzedá-aatare áte tara uksuwe antara slalwe-aha á náfá na. ¹⁸ Adaba una njanna, epsawaterka d'ekideki emnde na ta ba seke erva-aha á náfá na ta datsateraahe áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire d'ekideki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfá, ba erva-aha una tá shá ndzedá áte tara uksuwe, antara slalwe-aha á náfá. Erva-aha tá taa vaterteka ndzedá ge tara uksuwe antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta datsa erva-aha náfá njanna áte mama na wá, ba geni tá puwa njere á dem slede-aatare. ²⁰ Una njanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwateraahe áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha slede na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, manjka kurávire. Arge una njanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am ervaunje. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha njanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire? ²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá slezlađa zlafe ádaliye: slezlađa jipu áte edda una má á d'abeka unjule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá anjka dabaná áte názá-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsek'wákuraatsekwa ba estuwa. ²³ Názá Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázejara, á eptsateraptsa zlafe ádaliye á sem slede-aatare ba seke una á kataná njane. ²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfá á mbeba na tá se fafanu ge náfá na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka d'ekideki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsá Yahudiya-aha á sem slede-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfá njanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de ñezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza nasherire na. Zlabe ádalíye yá kátá kwá maga enkale, bawanka: Náj áte ire ba ñere arge Yahudiya-aha. Náwa nasherire ñanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba ge ðekideki-ka. Am sarte na má de fartárfé emnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsá á sem sera-aara.

²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme watse tá ñezlesenjezle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá ñane:

Watse á jesaarje slelya ura am berni á *Siyauna, á de bezaterá ñane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu. ²⁷ Zlabe ádalíye, a bá Dadaamiya: Watse yá ngudá namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka ðekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una ñanna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa ñane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggye-aha-aatare áza Dadaamiya. ²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una ñanna náza dem ba ge ðekideki, ñane á eptseka elva-aara ðekideki. ³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zevarzire. ³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlabe itare tá maganá ba degdegire á ire ñanna emtsaadé ge Dadaamiya, ñane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á ñere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara. ³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zevarzire-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázenara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyeddiye enkale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta ñane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara ðekideki. ³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na? ³⁵ Emtu ankwá edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, ankwá á ðabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka ðekideki, á bina. ³⁶ Adaba duksa bademme a nderanaa ba ñane. Má uwe keni á ñaná ba ñane, bademme ba náza-aara. Galaumigálá ba ñane palle dem ba ge ðekideki. *Aamin.

12

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

¹ Yá ñalákurá adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure bademme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge ñane na. Njawinja an cudedðire áte una á kataná ñane. Magaumága á ba áte una ñanna, adaba ñane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Unñule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una ñanna. ² Dabauka mága á emnde

a duniya na. Amá yawánya a eptsakurtepts ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba nane enkale á jirire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátáná nane keni. Nazena á kátáná nane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháya nane na, ira duksa na áte unjule-aara na.

³ Adaba ngurna na a maginaa Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteka ba nane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedá-aara na a vantaa Dadaamiya ge mága slera am fetarfire-aara. ⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zeelle. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa nanna. ⁵ Njá á miya keni ba estuwa nanna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu keni. ⁶ Zlafe á daliye, Dadaamiya a magamiyaa ngurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre bademme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vantaa Dadaamiya ge nane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyire, sey a emmága á ba áte unjule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁷ Edda una nane a shaa hákuma á melateru ge emnde, nane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a náná nane slera-aara. ⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzedá am vuwa ge emnde áte unjule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an erwaunde-aara palle. Edda una nane a shaa hákuma á geve slekatarke á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á erwaunde. Edda una a shaa hákuma á mága maggwire, nane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an erwaunde á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire dekideki, ma vaatara keni kure magaumága ba shagerire. ¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á erwaunde. ¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzedá am slera nanna, kwá maganá an erwaunde á kure palle. ¹² Ma vaatara keni gulawanaaka higa á kure dekideki, adaba kwá ankwa an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zladá-ara keni, faufa erwaunde ba shagera, ma vaatara keni gulawanaaka maduwa á kure dekideki. ¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyiyauliyi wayve-aha á kure keni an erwa buwa.

¹⁴ Gawaterga barka ge emnde na tá ankwa fá zladá áte kure, yekawaterarka emtanjire dekideki. ¹⁵ Má tá am gedá emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare. ¹⁶ Njwinja á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire dekideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á nere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtanjire, eptsawannaaka an emtanjire. Ekkure wá, tatayautátáya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakurzleba átekwa na. ¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánshá wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzegwanaa kure ganakini

kwá njinja an hairire antara emnde bademme. ¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtaŋkire na tá magakurná emnde na an emtaŋkire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse nahetenáhá am ervaunđe-aara. Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsá ba iya emtaŋkire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara. ²⁰ A bá ɲane zlaɓe ádaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á ɲa wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una ɲanna, jakja an lindi zlauzle. ²¹ Yawanánka baráma ɗekidɗeki ganakini emtaŋkire á egga midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

13

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

¹ Sey emnde bademme tá fatersaarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Adaba bademme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma ɲanna, a fanaa ba ɲane ngumna ɲanna. ² Daaci ma ware una á maganá garɗa ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una ɲanna tá anƙwa fa ire-aatare á dem zawa. ³ Má ura á maga ba shagerire, ɲane baaka lambe-aara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayanƙa nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya. ⁴ Adaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá anƙwa mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtaŋkire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, adaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtaŋkire wá, itare tá pelansepele an emtaŋkire-aara. Daaci una ɲanna á mara ba duksa na am ervaunđe á Dadaamiya na. ⁵ Adaba una ɲanna, shagera ba kwá fatersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka adaba kwá kuva zlaɗa, amá adaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una ɲanna an unɲule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná adaba ba una ɲanna. Adaba itare emnde a ngumna ɲanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera ɲanna áte shagerire. ⁷ Vawaterteva ma ge emnde-ara-aatare keni bademme. Adaba á belateraa ba ngumna. Vawaterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe keni, vawaterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na bademme. Faufa dárádza áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádza áte itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyávire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure ɗekidɗeki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuwa-aara ɗekidɗeki na ge kure wá, ba mága wáyávire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na bademme. ⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Maŋka gwardzire, jeka shifa, ileka, feka ice á ɲa am duksa á emnde. Bademme á shairiya-aha ɲanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlaɓe tá anƙwa na keni, tá á bá am huɗe á shairiya palle na a bá: Ewwáyá sleriya á ɲa ba seke ire á ɲa, á bina. ¹⁰ Edda una má wayawáyá an sleriya-aara wá, á maganánka emtaŋkire. Daaci máki wayak-wáya an

sleriya á ña wá, ekka magakanáamaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

Tsakwawamitsakwa hyema ankwá á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wawauwáwa ba shagera ge mága una ñanna, adaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhapteherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge ðekideki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara. ¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlála tabedammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehálá kazlaña na mí de wava an ñane na am erva, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabedammire na mázle-aara. ¹³ Njauminja áte unñule-aara ba seke emnde na tá zlála an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire. ¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlaña á wáwa á kure. Shagerkire na á kataná ervaunðe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

14

Habazauka sera á emnde

¹ Má áte elva á wáyávire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlaþe gyepka am fetarfire na, habazauka sera á názena a fetaara ñane am ervaunðe-aara ge shagerire na. ² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ñanna áte náza za: Ura umele, ñane gyepgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza bademme. Daaci ñane, baaka názu á yainya, á ezza bademme. Mbate, edda una zlaþe gyepka am fetarfire na, bademme á hyuwa ñane á feka áte we-aara ðekideki. ³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ñane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dzera duksa na. Iyau, edda una ñane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una bademme hyuwa á ezza na. Adaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare. ⁴ Há! Ábi ñane nave á Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte unñule-aara ñane, ma á mañka áte unñule-aara watse á de mbedá keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge ñane. Ñane keni á mbedeka ðeme. Á hyefhye ndzedá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlaþe ádalije, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele bademme. Amá áza ura umele wá, bademme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba ñane názena am ervaunðe-aara ge daba barama shagera. ⁶ Edda una ñane á fá dárádza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an ñane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una bademme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an ñane, adaba zunñwe á slafaná we ba ge ñane emtsaáde. Edda una ñane wayaaka zá duksa bademme na keni, ñane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya ñane keni adaba názena á záná ñane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlaþe ádalije geni, baaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, baaka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya. ⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge ñane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, bademme á miya ma ba

náza-aha-aara. ⁹ Adaba nane ndza a emtsehe, amá tsettse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni bademme. ¹⁰ Ay a dakmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmeña na? A dakmá uwe geni ká epsawa egdza emmeña na? Ábí watse bademme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba nane palle shairiya á miya? ¹¹ Adaba ankwá ndahán ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá nane:

Á bántsa Dadaamiya Yaakadada: Bademme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba nane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa nane na.

Manka názena á de vanta ektápaare ge egdza emmeña

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmeñara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una nanna: Bademme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbedá á dem haypa adaba kure na, magauka duksa nanna dekideki. ¹⁴ Am ganerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini baaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una nane á zharán ba seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram nanna ba jire. ¹⁵ Máki ká ankwá za duksa na watse á de fanem shunñula am ervaunđe ge egdza emmeña wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyávire á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba yá ire-aara, a naba emtsehe adaba egdza emmeña nanna, mbedanaaka ka adaba duksa na ká záná á ba á dem hude na. ¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunđe á ña, amá má diyakdiya ganakini watse tá de wesha elva emnde adaba ekka wá, shagera ba ká yainya. ¹⁷ Adaba am tate na á nja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaña na á vaterta Shedekwe Cudedde ge emnde na. Kazlaña nanna wá: Ba nja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha nanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha. ¹⁸ Edda una máki ankwá á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una nanna wá, nane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba nane.

¹⁹ Adaba una nanna, wavaumíwáva ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na. ²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba adaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini baaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á ña-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni. ²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vaterte ektápaare ge egdzar mama-aha á ña na wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba dekideki. ²² Názena ni ka disaa ka am ervaunđe á ña áte jeba á duksa-aha nanna wá, a njinja á ba am hude á ña, am dágave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba an higa áte názena a maganaa nane. ²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunđe, nane wá, femfa ire-aara am zává, adaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Bademme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunđe-aara ganakini gevge halál wá, una nanna haypa.

15

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

¹ Daaci miya emnde na gyainerebgye am fetarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlaɓe cekwa ndzedá-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle. ² Ma ware á miya keni, magaumimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na. ³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, ɓane ndza zharaaka ire-aara. Anƙwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ɓane: Zlázle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba ɓane. ⁴ Baɗemme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte ɓane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzedá am vuwa, á kátá kwaramise farvaunɗe, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mi fetefa tama á miya átekwa. ⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunɗe, antara edda á fanem ndzedá am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu. ⁶ Zlaɓe ádaliye, lauktu baɗemmire á kure kwá de gálá Dadaamiya Eddeɓara ge Yaisu Almasiihu an ervaunɗe á kure palle, kwára á kure keni átirpalle.

A higarhiga emnde baɗemme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakurvaahé ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni lyiyauliyi emnde an ervaunɗe á kure palle. Magaumága una ɓanna, geni baɗemme á emnde a galargálá Dadaamiya. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, ɓane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire á Dadaamiya, geni ɓane á eptseka elva-aara ɗekiɗeki áte duksa na ndza a ndaater ge eggye-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na. ⁹ Zlaɓe ádaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya aɗaba zezarzi-aara. Ba seke una anƙwa ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ɓane: Yá de galáká am dáɓave á emnde a lárde-aha á duniya baɗemme, watse yá galakgálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya ɓanna zlaɓe ádaliye, a ba ɓane: Ekkure emnde a lárde-aha á duniya baɗemme, higauhiga antara emnde a lárde na a eksesaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlaɓe zlauka emtsaade, a ba ɓane zlaɓe ádaliye: Baɗemme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura ɗekiɗeki ni ɓane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba ɓane: Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, ɓane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni baɗemme. Baɗemme á emnde a jeba umele keni tá de shá táma á shifa aɗaba ɓane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante táma ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunɗe á kure, aɗaba fetarfire á kure áte ɓane. Daaci estuwa, táma á kure na áte ɓane na keni, watse a gyevgye ba seke duksa-aha ɓanna dámda am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á táma ɓanna an hákuma á Shedekwe Cuɗeɗe.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaunɗe-aha á kure, diyakurdiya unɓule á Dadaamiya baɗemme, hayaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure. ¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka duksa geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa ɓanna náwa ɓane na, yá ndaakur elva-aha ɓanna á ba an ndzedá, geni yá sanaasa enƙale-aha á kure áte duksa na ba kure keni diyakurdiya

na. Iya nanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginaa ba Dadaamiya ngurna-aara. ¹⁶ Ngurna na a maginaa Dadaamiya na wá, adaba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dágave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. Nannaana slera á balaterá labáre á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaunde-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á Dadaamiya, ba seke sádáke na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shedekwe Cudedde. ¹⁷ Adaba una nanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, gefantegedá jipu am slera á Dadaamiya na yá anjwa maganá ya. ¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzedá-aaruwa bademme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa duksa nanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na. ¹⁹ Shedekwe Cudedde keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliriya. ²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cenaránka emnde elva-aara dekideki na, arge am ekse-aha na emnde cenarácena zlauzle na, geni a danka á de dzegwanu ge slera á ura umele. ²¹ Yá kátá maganá áte una anjwa ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba nane: Emnde na ndza barateránka elva áte nane dekideki na, baira watse tá zharanaazhara á ba an ice-aatare. Emnde na ba uwe keni ndza cenaránka áte nane na keni, watse tá cenácena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka adaba ba una nanna. ²³ Iva wányara-wányara una yá kátá ba dezekure, amá shapteka dekideki, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha nanna. ²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaade, yá de puwansepuwe ázekure, lauktu watse yá zlalá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa nanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlabé yá eptsa á dem Urusaliima emtsaade, adaba anjwa egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. ²⁶ Slera nanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa duksa-aatare na, an názena a shanaa erva-aatare. ²⁷ Una nanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zunjwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erva-aatare. ²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlanazle slera á da sadake nanna, má danaterándá nalmáne nanna sesse am erva-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaade á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya. ²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá nalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyávre na a vamitaa Shedekwe Cudedde na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, nalauminjálá Dadaamiya an ervaunde á miya palle, yawamiyánka dekideki. ³¹ Magaumága una

ɲanna, geni a ɲezliyaanezla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á ɲere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erva buwa. ³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am ervaunđe, yá de puwansepuwe am dágave á kure. ³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ɲane, a njinja an kure baɗemme. *Aamin.

16

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

¹ Náwa yá aɲkwa bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ɲane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: ɲane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiɲkairiya. ² Daaci má daada mukse ɲanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erva buwa áte una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara baɗemme. Aɗaba ɲane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza ɲa magaa slera á Yaisu Almasiihu kerɗe. ⁴ Ndza ta hayaa ba á keɗa shifa-aatare aɗaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, baɗemme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare. ⁵ Yá aɲkwa gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare ge cena waazu na keni baɗemme. Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezuɲɲwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya. ⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, ɲane mukse na wawaawáva jipu ge melakurumele am slera. ⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jeba-aaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ɲgwadaraɲeráɲgwada am danɲay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zuɲɲwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una ɲanna baɗemme.

⁸ Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge Ampliyatus, ɲane ura-aaruwa jipu, a jaɲermaa ba Yaakadada. ⁹ Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge Urbanus ɲane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa baɗemme-aatare. ¹⁰ Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge Apailais, ɲane edda una bashubáshe duksa aɗaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemáre ba parakke ganakini ɲane fetarfire. Gawaterga use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a huɗe á há-aara baɗemme. ¹¹ Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, ɲane keni ɲa ba palle, antara emnde na tá am huɗe á há á Narkisu na tá aɲkwa ɗaba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa baɗemme. ¹² Yá aɲkwa gater use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya ɲwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, ɲwasha na tá aɲkwa wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, ɲane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, aɲkwa á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá aɲkwa gan use-aaruwa ba kwakya. ¹³ Yá aɲkwa gan use-aaruwa ge Rufus, ɲane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmeɲara na ya gev ba seke egdza á huɗe-aara na. ¹⁴ Yá aɲkwa gater use-aaruwa ge tara Asiɲkiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá aɲkwa gater use-aaruwa baɗemme-aatare. ¹⁵ Yá aɲkwa gater use-aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmeɲara mukse. Yá aɲkwa gater use-aaruwa ge tara Aulimpas,

tá antara emnde a d̄aba Dadaamiya na ta kerde na, yá an̄kwa gater use-aaruwa badem̄me-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am d̄agave á kure an ekhya ervaun̄de á egdza mamire. Badem̄me á emnde a d̄aba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá an̄kwa gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá an̄kwa emnde a mbádá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, ad̄aba tá an̄kwa emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbađaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsaheśaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde ṅanna đekideki. ¹⁸ Jeba á emnde ṅanna tá wavanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganán ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka đekideki. Tá ekhyaterá kwárá lailaid̄de ge emnde an elva-aha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa en̄kale ge emnde na zlađe cekwa diya-aatare na. ¹⁹ Amá ázekure wá, una ṅanna á taa gevka đekideki. Badem̄me á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlađe adaliye en̄kale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire. ²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de ṅgerđan̄ṅgerđa Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte ṅane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ṅgurna ge kure badem̄me.

²¹ Á an̄kwa á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá an̄kwa gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá an̄kwa gakur use-aaruwa badem̄me á kure an zhera á Yaakadada.

²³ An̄kwa á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni badem̄me tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á ṅgumna am berni na, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá an̄kwa á gakur use-aatare itare keni.

((²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu ṅgurna-aara áte kure badem̄me á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba ṅane ge ndzed̄akurte-ndzed̄a áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá an̄kwa balaterná iya ge emnde na. Elva ṅanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge ṅane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya elva ṅanna ge emndimagwaha estuwa.

²⁶ Amá kina wá, ad̄aba barka á puwa na ndza ta puwetaa nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndaheśaa Dadaamiya saksage, a ba ṅane: Emnde a duniya badem̄me tá de fetaare á ba áte ṅane, tá de fansare ba ge ṅane palle. ²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; ad̄aba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba ṅane palle. *Aamin.

Zunḡwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaunḡde-aara geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, nǎ anḡkwa puwakurtá ba ḡere wakita na, nǎ antara egdza emmemiya Saustainais. ² Nǎ anḡkwa gaktur use á ḡere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba ḡgurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a dǎkurtaa ba ḡane geni kwá gevge cudḡdḡde antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bademme, ba ḡane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bademme na. ³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakurnaamaga ḡgurna, a varakurtevá hairire.

*Slǎfá we á Paul adaba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu*

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, adaba ḡgurna na a magakurnaa ḡane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na. ⁵ Am nǎ á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bademme áte unḡule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurephye kwaraterse jirire ḡanna ge emnde umele keni bademme. ⁶ Labare á Yaisu Almasiihu njaanja am kure, adaba kwa lyyanaa án ervaunḡde á kure palle am sarte na nǎ anḡkwa balakursebále na. ⁷ Adaba una ḡanna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge dǎba unḡule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá anḡkwa ufa eptsa á Yaisu Almasiihu na. ⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedakurtaa ba ḡane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu. ⁹ Dadaamiya a naba dǎkurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa ḡane na wá, bademme watse á de gevge, adaba Dadaamiya á eptseka elva-aara dḡekidḡeki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, a tegevka dágave á kure, bademme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am enḡkale palle, we á kure keni palle. ¹¹ Yá ndahaná adaba uwe una egdzar mama-aha-aaruwa, adaba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni anḡkwa dágala-aha am dágave á kure. ¹² Náwa názena yá kátá bakurná iya: Labára anḡkwa tegáva gergere am dágave á kure? Adaba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá dǎba ba iya Paul. A ba emnde umele: ḡere wá, nǎ dǎba Apaulaus. A ba emnde umele zlaḡe adaliye, ḡere keni nǎ dǎba ba Piyer. A ba emnde umele zlaḡe adaliye: ḡere wá, nǎ dǎba *Almasiihu. ¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zleḡeliyaa áte dzanḡala, ya emtsehe adaba kure emtu? Emtu ndza ta magakuraa baptisma na wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu? ¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njainḡe-ka. ¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira

á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na? ¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele. ¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a beli ge se bálá elva-aara, labáre á higa ge emnde bademme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzangala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya ankwá am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an keda áte unjule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala wá, tá zharák ba seke ká ndáhá elva a uksanjwire, amá ázemiya mi emnde na má áte unjule a jirire wá, ankwá hákuma á Dadaamiya am huđe á elva nanna. ¹⁹ Adaba uwe, ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de kedaternaakeda ilmu nanna, yá de já enkale á emnde na tá an diya jipu na.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhera-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara. ²¹ Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye nane, ganakini ba nane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka nane dekideki. Adaba una nanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uksanjwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara nanna, geni á lyaterlya an nane, emnde na tá fetaare áte nane bademme. ²² Yahudiya-aha itare tá ankwá ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaade, lauktu tá fetarfe. Yunaniñkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare. ²³ Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlejela áte dzangala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu nanna á jaterja an ervaunde. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uksanjwire. ²⁴ Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva nanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire ankwá hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu. ²⁵ Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uksanjwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payda á Dadaamiya, mbate baakire á payda nanna jauje ge ndzedá-aatare. ²⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a dáhakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharauzhára ba shagera; ge ilmu na ta tsaa átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu nanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme. ²⁷ Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uksanjwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una nanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payda-aatare, geni á fateraar zherwe ge emnde a ndzedá. ²⁸ Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba kalle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na. ²⁹ Dadaamiya a dzerese jeba á emnde nanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara. ³⁰ Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasiihu, ba nane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu

á gev edda á ilmu á miya. Adaba barka á Yaisu Almasiihu ñanna zlaɓe ádaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara. ³¹ Adaba una ñanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya anƙwa an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.

2

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzanƙala

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a marañeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ñanna an elva na zlazladá tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni. ² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasiihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele ɗekideki. ³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba baakire á payɗa am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara. ⁴ Am sarte na yá anƙwa á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, belanakuremka ilmu á duniya, antara elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Shedekwe Cufedɗe slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire. ⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá anƙwa kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka. ⁷ Ilmu na ni yá anƙwa ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlaɓe am fakta á duksa bademme, kertenj ndza an tsatse ázenara geni watse mí de njá antara ñane am ɗemɗemire-aara na á maga wulwulire jipu na. ⁸ Ba palle keni baaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ñanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzanƙala. Adaba ba ñane una edda á ɗemɗemire ñanna wulwule jipu na. ⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una anƙwa an puwa am wakita-aara, a ba ñane: Názena zlaɓe nánka ice á urimagwe, názu zlaɓe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe ɗekideki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ñanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyaa nasherire á duksa-aha ñanna á ba an Shedekwe Cufedɗe, adaba Shedekwe Cufedɗe diyaadiya duksa bademme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni bademme. ¹¹ Ba emndimagwaha keni wá, anƙwa ura ni á dzegwándzegwa dise názu am huɗe á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya. ¹² Amá miya wá, Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara ñanna diyaadiya názu am ñane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vamita ñane. ¹³ Daaci má njá anƙwa á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha ñanna wá, njá kwaratersa an ilmu na ta mbanjersa emndimagwahaka, á banjerna ba Shedekwe Cufedɗe ñanna anƙwa am ervaunɗe-aatare keni na. ¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cufedɗe am ervaunɗe-aara wá, á

dzegwánka lyya jirire na á baterná Shedefkwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, ñane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedefkwe á Dadaamiya una tá cenáncena duksa-aha ñanna. ¹⁵ Edda una ankwá Shedefkwe Cufedde am ñane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedefkwe Cufedde am ñane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedefkwe Cufedde na. ¹⁶ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedefkwe á Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

3

Ñere ña ba emnde a slera á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na ankwá Shedefkwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una tá ndaater ge emnde na ni zlafe tegaraaveka antara emnde a duniya dekideki na, adaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlafe kwá fantau an fe ge daba Yaisu *Almasiihu. ² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uba na tá fanu ge egdzere áñwaslire, ndza vanakurteka dafa á jirire, adaba ndza zlafe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlafe kwá dzegwánka ñanna. ³ Adaba zlafe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara dágala-aha am dágave á kure. An jeba á hala á kure ñanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare. ⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta daba iya Paul, a ba emnde umele, itare tá daba Apaulus, an jeba á mága á kure ñanna, kwa ba kalkale-ka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerde á ñere ña ba emnde a slera á Dadaamiya, a beláñeraa á sem dágave á kure ge fakurá áte barama á Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á ñere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na. ⁶ Ñere, ndza ña ba seke emnde a herda. Iya, ya dzebaa duksa, Apaulus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa ñanna. ⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, adaba á walantá ba ñane duksa na an dzeba. ⁸ Edda una a dzebaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vaterte ba lada-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara. ⁹ Ñere ña maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á ñere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlafe adaliye, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa ngurna kwakya ge fantau ge slera-aara am dágave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele keni tá de katafke an slera ge ndera bere átekwa. Daaci bademme á emnde a ndera bere ñanna, ma ware-aatare keni a maga enjkale ba shagera áte slera na á maganá ñane ge ndera bere ñanna. ¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba ñane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge ñane dekideki. ¹² Ate ekte á bere ñanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu názá-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an nákwá na an dárádza jipu na. Emnde umele zlafe adaliye,

ma tá de nderanu názá-aatare an hazla, antara názambakará, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape. ¹³ Vaci tsa fáyá, ma slera á ware keni á de shebaaveka mázla-aara. Adaba vacite ñanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware keni, á de fanu slera-aha ñanna ge kára emtsaade. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya bademme tara una shagerire, antara una shagerkire keni. ¹⁴ Edda una má kára zaaka tate na ndza a maganaa ñane wá, Dadaamiya á de vante lafa-aara. ¹⁵ Amá edda una má kára zawza tate na ndza a nderanaa ñane, ñane wá, kefanaakefa lafa-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enjla ba zlahhe á sa am huđe á kára.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu? ¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya ñanna, Dadaamiya á de kefenaakefa edda-aara keni. Adaba bere ñanna, bere cufedde ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya ñanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná am ervaunde-aara geni ñane gevge edda á ilmu am duniya na. Arge una ñanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enkale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire. ¹⁹ Ya ndaanaa adaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Á shatertuwa ba Dadaamiya ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare. ²⁰ Ankwa an puwa á ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlahe adaliye, a ba ñane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, baaka nampire-aara áza Yaakadada. ²¹ Adaba una ñanna, ma ware edda-aara keni a galeka ire áte ura umele ba dey. Diyaweddiye geni bademme á duksa á ba ázekure. ²² Ma iya Paul, ma Apaulaus, ma Silas, bademme á ñere ná á ba am erva á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na ankwa kina, antara una á de sawa á katafke, bademme ba náza á kure. ²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu keni ñane názá á Dadaamiya.

4

Elva a slera á emnde a bela

¹ Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni ñere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, ña ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a fanjarar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde. ² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á ervaunde áte slera na a faara ñane. ³ Ázerwa ge iya wá, baaka lámbe-aaruwa áte názena kwa sliva kure, ma emndimagwaha tá nderita elva-ara ge dise dzayyire á ervaunde-aaruwa keni, iya baaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am ervaunde-aaruwa geni dzayye ervaunde-aaruwa. ⁴ Diyanka dekideki, má sem ba kina keni kwasau ba zlahe ankwa duksa mándzawe am ervaunde-aaruwa. Amá yá taa bánka ganakini ya cufedde bademme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa. ⁵ Adaba una ñanna, hadzalauka am elva dekideki geni kwá njanta kure názu am huđe á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu palle. Vacite na má de samsa ñane, bademme á názena an shebe kina, antara názena am huđe á emnde, bademme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaangudí keni.

⁶ Ya ndaase elva-aha ñanna estuwa áte ire á ñere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte ñere názena á kátá ndahana elva ñanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni ðfabauðába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni. ⁷ A gakvaa ware male arge emnde? Ábi baðemme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára kena ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba ekka an ndzeða á ña na?

⁸ Ekkure, kertenj njakurantenja am ervaunðe á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure baðemme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá ñere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara. ⁹ Ñere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a ðañeraa á dem kataliya á emnde ba cakcake, ña ba seke emnde na ñáteraañja shairiya a emtsa, tá de ceða shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya baðemme ganjerevge ba seke názá ezzhara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba ñere. ¹⁰ Ñere ganjerevge ba seke uksañwa-aha áza emnde aðaba zhara á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a enjkale aðaba kwa náza-aha-aara. Ñere ña emnde na baaka payðe á ñere, amá kure wá, kwa emnde a ndzeða, kwa emnde a dárádza, ñere, ña emnde na baaka ðemðemire á ñere. ¹¹ Se ba am kina keni á ceðañerá ba lámbe, á wáñerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á ñere keni baaka, baaka há á ñere keni ge ñere. ¹² Njá maga mbera á ñere geni ñá shansha ba názu ñá zuze ge we á ñere. Má tá zlazlanjerzláze emnde, ñere ñá gater barka, ma tá fá ba zlaða-ara áte ñere keni ba ñá fá ervaunðe. ¹³ Má emnde tá za vuwa á ñere, ñere ñá eptsaterá an elva lailaiðe. Ñere ganjerevge ba seke ðugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharáñer ba seke názu tá de puwanve áte ðugje.

¹⁴ Ya puwakurte una ge gula higa á kure an ñane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, aðaba wayanakurwáyá an ervaunðe-aaruwa palle. ¹⁵ Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde ñanna wá, sey ba palle. Eddekure ñanna ba iya. Aðaba ndza ya dakurnaa ba iya zuññwe elva á Dadaamiya. ¹⁶ Daaci, táslawa á kure, gawevge ba seke iya. ¹⁷ Aðaba una ñanna kina yá bela Timaute áðezekure, á de yehakuranteyeha ñane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa ñane ba palle antara una yá anjwa maganá iya am dágave á emnde a fetarfe ma áme keni baðemme. Aðaba ñane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunðe-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸ Kwakya emnde tá gálá ire am dágave á kure, itare ta kurken watse yá duka áðezekure ba ðekidfeke. ¹⁹ Amá má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá anjwa duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire ñanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare. ²⁰ Ya ndahanaa aðaba uwe una, aðaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara aðaba nara á urimagwe, sey má anjwa hákuma-aara am edda-aara. ²¹ Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erva emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

Shairiya á emnde a mága gwardzire

¹ Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na dábarka Dadaamiya keni tá maŋka jeba á una nanna. Adaba yá cena aŋkwa ura am dágave á kure á zlava an mukse á eddenara. ² Kelaa ma kwá kyuwa adaba haypa na jesarje am dágave á kure, amá kure kwá gálá ire zlaŋe adaliye. Naba ngyawansengye edda una a magaa laakire nanna am dágave á kure. ³ Iya wá, baaka irice-aaruwa am dágave á kure, amá am erwaunde-aaruwa wá, yá á ba am dágave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dágave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni aŋkwa am dágave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle. ⁴ Ya belaar shairiya nanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dágave á kure, una ba jirire geni am erwaunde-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu aŋkwa am dagave á kure. ⁵ Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a kedekeda vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na. ⁶ Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una unjule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaangudí á naba tsantetse ukpa na an wáslá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaangudí, á naba hyemhya am kure bademme. ⁷ Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dágave á kure, daaci kwá gevge emnde cufedfe duksa á kure. Diyandiya tsa geni Dadaamiya a gakurve vatene-ka emnde cufedfe, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adaba miya, nane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am munri á *Paska na ge miya. ⁸ Daaci zaumiza munri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am hufe-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauminja cufedfe, magaumimága jirire.

⁹ Am wakita na ndza ya puwakurte zunŋwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire. ¹⁰ Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi emnde a mága hele. Ndanka ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba dfeideki. ¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni aŋkwa á daba Yaisu Almasiihu, mele zlaŋe adaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an erwaunde-aara bademme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zláze, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerde, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara nane. ¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una nanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu? ¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dágave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dágave á kure na.

6

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

¹ A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dágave á kure, kelaa ma kwá dánda á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa ugje

áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu d'ekid'eki na wá, una ni ba shagera? ² Diyakurka ganakini an'kwa á sawa sarte umele, watse tá de kyáná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na bademme emtu? Má watse kwá de kyáná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwaangudí emtu? ³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte nanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyáná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni? ⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dágave á kure wá, kwá dándá elva nanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare d'ekid'eki am aiklaisiya na, geni tá de kyáná itare shairiya á kure emtu? ⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenkale am dágave á kure geni á tsanaatse elva am dágave á emnde a fetarfe emtu? ⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera? ⁷ Ge jirire wá, an'kwa haypa á kure bademme, ma kwá de puwa ugje nanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni. Una nanna á m'ará ba tsaftsaftsa á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á na keni, shagera ba farvaungde, arge dá ura á dem shairiya. ⁸ Baira deme, kure keni kwá maga ba kelaadire nanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá an'kwa zlerma duksa-aatare ma gakurevge ba egdzar mama-aha am elva a Yaisu Almasiihu keni. ⁹ Diyakurka geni bademme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlanna á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge un'jule a jirire: Emnde a mága dákarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse, ¹⁰ zlafe ádaliye neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, emnde a pesha ura an zázle, ira emnde a za baráma, bademme á kelaade-aha nanna, itare tá shánka zlanna á Dadaamiya. ¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, ad'aba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cud'ed'ede an hákuma á Shedekwe-aara.

Dadaamiya nderaaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka d'ekid'eki gev náve á duksa umele. ¹³ Kwa bántsa kure zlafe ádaliye: náza za wá, ba ge zana á dem huđe, huđe keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite umele, tara huđe antara náza za nanna bademme tá de ked'á bademme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an nane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, ad'aba á njámiya ba nane. ¹⁴ Dadaamiya wá, tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya bademme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á záware emtu? Una á taa gevka dámmaru. ¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse záware, garevge ba vuwa palle antara nane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba nane: Emnde buwa nanna, tá gev ba vuwa palle. ¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante

ervaunđe-aara ge Yaakadada keni, ɲane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Adaba una ɲanna, camarauka tate á gwardzire ɔfekideki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, bademme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba ɲane kelaadire ge ire-aara. ¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Shedekwe Cudedde emtu? Shedekwe Cudedde na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kure-ka vuwa á kure. ²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzedá á urimagwe. Adaba una ɲanna, an vuwa á kure bademme, magaumága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an ɲane.

7

Elva áte nika

¹ Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba ɔfekideki keni ba shagera. ² Amá adaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de gá zhele geni ɲane tá njá kerde. ³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara. ⁴ Adaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara. ⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka ɔfekideki am dagave á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaangudi, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlaɓe adaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, adaba cekwire á farvaunđe á kure.

⁶ Elva na yá anƙwa bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara. ⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde bademme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, adaba ma ware keni á ba an názena a wayanantaa Dadaamiya; ge ura umele á vante waya nika, ge umele á vante ndzedá ge nja an ire-aara ba ɲane palle.

⁸ Kina wá, yá elvan ge emnde na zlaɓe gareka nika na, antara ɲwasha na a kedaa zála-aha-aatare; itare wá, shagera tá njinja ba seke iya. ⁹ Amá má kwá taa kwaruka vuwa á kure wá, ambane kwá ɲgudá nika. Ngulme ba una ɲanna arge njá an mbagerire ba kelaazare.

¹⁰ Ge emnde na tá an nika zlauzle wá, una elva-aaruka, a fakuraara ba Yaakadada, geni mukse, a tegaraaveka ɔfekideki an zhele-aara. ¹¹ Má gevge ni tegaraavetege an zhele-aara wá, sey á njá baaka zhele, bi á se mela antara zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, a belanaaka mukse-aara ɔfekideki.

¹² Náwa una wá, yá ndahater ge jugená á emnde umele: una Yaakadada-ka, yá baterná ba iya: máki anƙwa zhele na fetarfe áte Yaisu *Almasihu, an mukse na fetareka, a belanaaka mukse-aara. ¹³ Ba duksa palle ge mukse na fetarfe, máki á mba á zhele na fetareka, má zhel ɲanna wayaawáyá an mukse-aara, a njinja am mba á zhele-aara. ¹⁴ Ya ndahanaa adaba una ka, adaba zhel ɲanna zlaɓe fetareka na, ɲane keni ba gevge cudedde adaba mukse-aara. Mukse keni má zlaɓe fetareka, ɲane keni ba gevge cudedde adaba zhele-aara. Má baaka una wá, egdzara-aatare tá gevka cudedde, amá estuweka, egdzara keni ta cudedde-aha. ¹⁵ Amá má gevge ni edda una fetareka na á kátá tegaava an slefatarfe wá, naba vawanteva baráma. Daaci una jauje na, ma mukse, ma zhele keni am iga á lámare ɲanna, ɲane gevge ba egdza zhele, adaba Dadaamiya a ɔfahákur geni kwá njinja

an hairire. ¹⁶ Ekka mukse, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya zhele á ña emtu? Ma ka zhele keni, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya mukse á ña emtu?

Ma ware keni a njinja á ba áte njá-aara na a d'ahanaa Dadaamiya

¹⁷ Duksa palle wá, ma ware keni a edfaba barama á Dadaamiya áte una á maranná ñane, a tatayeka gev seke ura umele, a tsaatse á ba áte njá-aara ñanna ndza a d'antaa Dadaamiya am kwa na. Kwaya ñane názena yá fateraare ya ge aiklaisiya-aha na ma tá áme keni bademme. ¹⁸ Má ura a shaa d'aha á sawa áza Dadaamiya am sarte na an bela am shedekwe, a eptseka elva, a tsaatse á ba áte njá-aara ñanna. Edda una a d'antaa Dadaamiya am sarte na zlahe demka am shedekwe keni, a dzameka elva a dem shedekwe mázla-aara. ¹⁹ Ma edda una demka am shedekwe keni, dem shedekweka una duksa, edda una an belá am shedekwe keni, dem shedekwe hyepka ba názara keni. Duksa yaikke wá, sey ba d'aba názu a ndahanaa Dadaamiya. ²⁰ Daaci ma ware keni, a tsaatse á ba am tate-aara na ndza a d'antaa Dadaamiya am kwa ge se d'aba ñane na. ²¹ Daha á Dadaamiya a de beráká am návire emtu, geni ká se d'aba ñane? Má estuwa, dzameka ire á návire mázla-aara, amá máki jerje pute umele geni ká gevge egdza zhele wá, una keni ba shagera ge ekka. ²² Yá ndahaná adaba uwe dzameka ire, adaba má ura am návire, Yaakadada a d'ante geni á d'aba ñane, edda-aara gevge ba seke egdza zhele áza Dadaamiya. Ba estuwa ge edda una á kwaraná ñane ire-aara am duniya na keni, má a d'antaa Dadaamiya geni á d'aba ñane, edda-aara keni gevge náve á Yaisu *Almasihu. ²³ Dadaamiya á varakurse an duksa yaikke jauje ge ndzedá á urimagwe, daaci gawevka náve-aha á emnde d'ekid'eki. ²⁴ Estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a d'akurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlahe gareka nika an mukse na a ked'aa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cunaaná áza Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa ñgurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya. ²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mándzaweka, a ba iya. ²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á ña zlauzle wá, tatayeka ica nika á ña. Amá ekka edda una zlahe ñgudanjka nika wá, sleka elva á nika mázla-aara. ²⁸ Ma ká gá mukse keni mándzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, an'kwa wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála ñanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an ñwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa baaka an ñwasha. ³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevge ba seke ndza shakurka emtan'kire; emnde na tá am gedá, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a shákwa kazlaña á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare. ³¹ Daaci bademme á názena á maga slera á ba an kazlaña á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele d'ekid'eki. Edda una gaaka mukse, ñane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháya Yaakadada. ³³ Amá edda una an mukse wá,

estuweka. Nane á shunḡnula ba kazlaḡa á duniya geni á gedantegeda mukse-aara an nane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni. ³⁴ Daaci nane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge ḡwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba dekiḡeki, antara una zlaḡe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunḡe-aatare baḡemme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, nane á hyá lyuwa á ba an kazlaḡa á duniya, á kátá á gedante zhele-aara an nane. ³⁵ Baḡemme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaamaga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure baḡemme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná nane. Amá má ervaunḡe-aara ndunde gyaale ḡanna, diyeddiye geni ba gyaale ḡanna keni á de zlaḡa ervaunḡe-aara kwakya áte una ḡanna, ervaunḡe-aara á kátá ba tá ḡgudá nika an gyaale, daaci baaka haypa am huḡe-aara dekiḡeki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunḡe-aatare. ³⁷ Áma máki egdza dawale njantenja am ervaunḡe-aara geni á pekya ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am huḡe-aara, a tapanaa ba nane am vuwa-aara geni á dzegwándzegwa nja estuwa, á ḡanaaḡa vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera. ³⁸ Jirire á elva ḡanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlaḡe zhele-aara aḡkwa an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má kedfaakeda zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefatarfe seke nane. ⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Sheḡekwe á Dadaamiya.

8

Elva a za názu ta icanante ge hele

¹ Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, baḡemme á miya diyamidiya jirire á elva ḡanna, una ba jire. Ay degiya, diya ḡanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á de katafke. ² Má bánba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, nane zlaḡe shanka nane eḡkale á jirire. ³ Amá edda una aḡkwa á daba Dadaamiya áte waya á ervaunḡe-aara wá, nane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, baḡemme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlaḡe áḡaliye geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle. ⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu emndimagwaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde. ⁶ Amá ázemiya wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Eddemiya na duksa baḡemme a nderanaa ba nane, shifa á miya, a nderamiya ba nane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa baḡemme áte erva an nane; shamiyánsha shifa kina aḡaba nane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlaḡe diyarka jirire á elva ḡanna, geni baaka námpire á hele dekiḡeki na. Daaci má tá aḡkwa zá názu ta icanante

ge hele wá, kertenj tá fetarfe am ervaunđe-aatare geni itare keni tá á ba am hele ɲanna. Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba emnde ɲanna ndza mbarsembe mága hele ba estuwa, mele zlaɓe adaliye keni zlaɓe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa ɲanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunđe-aatare geni ta magaa duksa shagerka. ⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga enkale, geni a mbedeƙa edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na adaba kure. ¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká anƙwa njá am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzeƙa am vuwa ge ɲane na zlaɓe gyebka am fetarfire na, ge eptsá á dem hele ka emtu? ¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni ɲane ɲanna zlaɓe gyebka am fetarfire á eptsá á dem kataliya na wá, adaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmeɲa ba ge ekka, Yaisu *Almasiihu a yaa shifa-aara adaba ɲane. ¹² Má nja á kure ba una wá, kwá anƙwa maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlaɓe gyarebka am fetarfire na; an una ɲanna, kwá anƙwa puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire ɲanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu. ¹³ Máki watse á mbedeƙa egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem huƙe, ambane yá zeka hyuwa ɲanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

9

Slera á slebelá an názu á zlayán ge ɲane

¹ Ba iya na kwá anƙwa zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ɲgayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu? ² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á mára ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwa jesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya. ³ Yá de baterá ba una ya ge emnde na tá anƙwa á habaza názu am iya na. ⁴ Adaba slera na ya maganaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu? ⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze njá ja dába kerde an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá anƙwa á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aha-ɲara ge Yaakadada na emtu? ⁶ Emtu kwa dzeranjerse ba ɲere njainje antara Barnabas geni njá gelaná ba ɲere ire á ɲere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji anƙwa á wavanu ge larde ni á gelaná ba ɲane ire-aara? Á ba á jerje sleherde, á maga slera am fe, amá má magaamaga duksa áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu anƙwa suni na á piyá walda ni á sheka uba áte dabba-aha na á piyaná ɲane?

⁸ Emtu garáva-aha ɲanna ya tsakese ba názena tá anƙwa á slaslaná emndimagwaha emtu? Una, á ba am *tawraitá keni mí ndaha ba una. ⁹ Anƙwa an puwa am tawraitá á Muusa, a ba ɲane: Ngudanaanuka *japa ge we á dalau na anƙwa á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu? ¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha ɲanna á ba áte miya. Sleherde wá, á maga slera-aara an

tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni. ¹¹ Ay náwa ñere ña se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki ñere ñá lyiya ba kazlaja á duniya na am erwa á kure ge zuze á ñere, una mándzawe emtu? ¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erwa á kure, sakwa ñere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ñere ge ñere keni, amá nja ba palása na ñá anjwa maganá ñere na, ba ñá farvaundeka, ndavañerka ñere geni kwá melañerumele, ñá kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi ñanna zlafe ádaliye: Emnde na tá maga slera á ica dabba keni tá á ba an dza-aatare am hyuwa ñanna? Diyakurka una ñanna emtu? ¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza ñá shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare. ¹⁵ Jirire tsa, aley keni iya katanka ya názu yá ñá shifa-aaruwa an ñane áte una ñanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una ñanna, arge una tá kedínaakeda názu yá gedá átekwa na. ¹⁶ Yá shánka zleba adaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya. ¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera ñanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya. ¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyiyeka názu á zlayizláya am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á ura-ka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzedá-aaruwa. ²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraitá á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá anjwa daba náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá eddaba antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu. ²¹ Zlafe ádaliye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraitá á Muusa d'ekid'eki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraitá á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shanátersha ge d'aba Yaisu. ²² Ba estuwa ñanna zlafe ádaliye, má yá am dágave á emnde na zlafe gyarebka am fetarfire, iya keni yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyelye emnde umele am itare an jeba á pute-aha ñanna. ²³ Bademme á una ñanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am slede bademme, geni iya keni yá de shánsha dza ladá-aaruwa am hude-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá anjwa degeza zhágade geni á de icáná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyiya duksa? Daaci kure keni wavauwáva ba seke náza-aatare, kwá de shánsha názá á kure keni. ²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná ñane ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare ñanna wá, ba geni tá shánsha zleba

á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáva am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *d̥aŋkaula na á zleka d̥ekideki na. ²⁶ Adaba una ɲanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlabe adaliye, ya ba seke edda una ni aŋkwa á ja d̥ed̥ekwa na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey. ²⁷ Iya ya ba seke sleja d̥ed̥ekwa, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa d̥ekideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

10

Gawevka emnde a mága hele zlabe adaliye

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggye-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe bad̥emme-aatare am kumba am sarte na tá átira zlálá; bad̥emme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haya Kyan̄ɲe na. ² Am zlálá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa ɲanna, ndza ba seke magarateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire. ³ Itare bad̥emme, ndza baaka una zauka d̥afa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sa am samaya na. ⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shed̥ekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, bad̥emme-aatare ndza sharushe yawe ɲanna. Palaha na ndza a ɲgyekwateraa Dadaamiya ɲanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ɲane ndza aŋkwa antara itare ba kelaazare. ⁵ Aley, nja ba una ɲanna bad̥emme na, ndza kwakya emnde am dágave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una ɲanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci bad̥emme á una ɲanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala ɲanna ta maganaa itare werre na. ⁷ Gawevka emnde a mága hele zlabe adaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá aŋkwa ezza, tá ámbera eshsa, daaci ta tsetehe tá shekela á bina. ⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kul buwa ju keye una ta kedaa áte váha palle na. ⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde ɲanna werre, adaba una ɲanna a cebateraahē ge záhe na. ¹⁰ Zlabe adaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba kedateraahē ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceba emnde na.

¹¹ Bad̥emme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága eŋkale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na. ¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una ɲane á tapán ba seke ɲane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbed̥eka. ¹³ Lámare na á bad̥akurá shaitaine an ɲane bad̥emme na, ndza a fantau vateneka. Emnde umele keni ndza ta bashaa ba una ɲanna. Dadaamiya wá, ɲane dzayye ervaun̄d̥e-aara am názu ndza a ndaase ɲane bad̥emme. Á de belanaaka d̥ekideki geni á shakursha názu á jauje ge ndzed̥a á kure. Báda á shaitaine wá, á ba aŋkwa, amá ma a shakur vaatara lámare ɲanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba ɲane puta, geni á fertakuraferta an ɲane.

¹⁴ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka d'ekid'eki ge elva á mága hele. ¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzaraka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa nanna, tara jirire an fida keni. ¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za d'afa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu adaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa nane na emtu? Adaliye, má mi kezlanve d'afa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu adaba shifa-aara na ndza a yanaa nane na emtu? ¹⁷ Dafa wá, ba d'agwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una nanna; amaana: am kwakyire á miya nanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharauzhára áte una tá an'kwa maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-aara seke una a kwaratersaa nane, daaci emnde na má zaruze hyuwa nanna, bad'emme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Kwá á ba á cenáncena ndza názu yá an'kwa bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele nanna d'eme, duksa á jirire emtu? ²⁰ Una duksa á jirireka d'ekid'eki. Arge una nanna, názu yá bakurná iya wá: Má emnde na zla'be d'abarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Adaba una nanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha. ²¹ Una á taa gevka d'ekid'eki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, adaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zla'be adaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure. ²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedá emtu?

Ma am uwe keni magaumága adaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa bad'emme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa bad'emmeke una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: An'kwa baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka d'ekid'eki ge d'aba Dadaamiya keni an'kwa. ²⁴ Ma ware á kure keni magaumága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na. ²⁵ Bad'emme á hyuwa-aha na tá an'kwa valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa d'ekid'eki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á na. ²⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa bad'emme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a d'ahakte vaatara ura á na na zla'be fetareka áte Yaisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za nanna d'ekid'eki, ká naba ezza. ²⁸ Amá má a se balaksehe ge ura umele geni hyuwa nanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, adaba á de sha shun'ula edda una a se balaksebale na. ²⁹ Ya ndaná adaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná nane na. Ekka wá, yá kuva náza á na ka mázla-aara.

Bánka zla'be: Má ba mbate duksa bad'emme ba halál, ay labára yá zeka adaba edda una a se balisebála na?

³⁰ Bánka zla'be adaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá tsakiyaare elva arge názu ya magar maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatara ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde bad'emme tá de zleba Dadaamiya adaba ekka na. ³² Ma am uwe

keni magaumága á ba áte una ni watse kwá de magateránka emtaŋkire ge emnde umele an ñane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgaadama bademme. ³³ Magaumága á ba áte una yá ankwá á maganá iya na. Am názu yá maganá ya bademme wá, yá ankwá wava geni a gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga názu watse emtake áte emnde bademme, geni itare keni a lyarlya shifa-aatare áza Dadaamiya.

11

¹ Dabaudába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá ankwá daba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fáda ire á ñwasha á katafke á Dadaamiya

² Iya yá zleba ba kure, adaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure bademme, kwá ankwá maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na. ³ Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlafe adaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba ñane arge zala bademme, zhele keni ire ba ñane arge mukse, Dadaamiya ñane ire arge Yaisu Almasiihu. ⁴ Má zhele á ñala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru elva na ndza a shanaa ñane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una ñanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge ñane na. ⁵ Amá mukse wá, estuweka. Má mukse ankwá á ñala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru názu a shanaa ñane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, ñane keni ankwá á epsawa zhele-aara na ire arge ñane na. Ñane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu. ⁶ Ha! Má mukse ñanna wayaaka fáda ire, labára á icanvaareka, bi á sehesehe úgje ñanna ba d'ekid'eki? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á fad'esefade ire-aara.

⁷ Amá ge zhele wá, má ankwá á ñala áza Dadaamiya wá, á fád'eka ire. Adaba Dadaamiya a nderaa zhele áte ndera-aara ge ñane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele. ⁸ Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele. ⁹ Zlafe adaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele adaba mukse, amá ndza a nderaa mukse adaba zhele. ¹⁰ Adaba una ñanna, sey ba mukse una á fada ire-aara, ge marese zherwe na á fáná ñane áte zhele-aara, ira adaba malika-aha keni. ¹¹ Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an dárádza-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an dárádza-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare. ¹² Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tedese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa bademme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

¹³ Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge ñala Dadaamiya an ire dey. ¹⁴ Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje slad'fe am ire wá, á gev duksa zherwe ge ñane. ¹⁵ Amá má mukse a shaa úgje slad'fe am ire wá, á fanaare ge dárádza. Adaba Dadaamiya ndza a vanta úgje slad'fe ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an ñane. ¹⁶ Má ankwá ura á kátá gá jáwe arge elva ñanna wá, náwá názu yá banná iya ge edda-aara: ma ñere, ma aiklasiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, nade á miya ba una baaka umele.

Elva a dafa á dzámá Yaakadada

¹⁷ Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Adaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge dákurá á de katafke. ¹⁸ Emtsaade wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe. ¹⁹ Baira deme, shagera ba kwá tegava nanna, geni tá sesse emnde na tá anjwa daba Yaisu *Almasiihu an jirire na. ²⁰ Má kwá jáháva á kure nanna wá, kwá zá dafa á Yaakadada ka kure deki. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba ma ware keni á de berda ba dafa-aara ge nane, daaci á zuze, á shushe á ba áte huđe-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya. ²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá dafa á kure nanna, kwá shá duksa á kure am huđe-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklasiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka deki.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaade. Lauktu tá velateru Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite nanna an vayiia, a eksetaa dafa, ²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Kure keni magaumága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an nane. ²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba nane: Una wá, namána anjwaslire na watse á de ngudaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme vaatara ge sha jeba á una keni, magaumága ge kwá dzamidzáma an nane.

²⁶ Elva á Yaakadada nanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatara ge zá dafa nanna, ira sha náza sha nanna, kwá anjwa bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa nane.

²⁷ Adaba una nanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara. ²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am nane emtsaade ba shagera, lauktu á ezza, á essha. ²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara. ³⁰ Adaba ba una nanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedá-aatare, emnde umele deme emtsaremtsa. ³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaade názu am huđe á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika an shairiya mázla-aara. ³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zladá áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámia am enjale, lauktu á de namika am shairiya mázla-aara seke emnde bademme am duniya.

³³ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa ervaunde geni a saremsa emnde bademme emtsaade. ³⁴ Má anjwa ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaade, geni tedawanteka shairiya áte ire á kure am jáháva á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapálá ma danemda ázekure.

12

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cufedde ge emnde

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cudedde ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera. ² Diyaweddiye geni am sarte na zlaɓe fakurtareka áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tefakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka. ³ Adaba una ɓanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire anjwa Shedekwe á Dadaamiya am ura ɓanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlaɓe ádaliye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba ɓane una Yaakadada, sey á banná ba Shedekwe Cudedde ge edda-aara.

⁴ Anjwa hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedekwe Cudedde palle. ⁵ Anjwa slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle. ⁶ Zlaɓe ádaliye: anjwa hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha ɓanna á de katafke geni a gevge. ⁷ Shedekwe Cudedde anjwa máráva am kure an jeba á hákuma-aha ɓanna, geni kwá magateránmaga námpire ge emnde an ɓane. ⁸ Ge ura umele, Shedekwe Cudedde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an ilmu na a vantaa Dadaamiya. Ge ura umele, Shedekwe ɓanna á vante hákuma á dise elva shagera ge enndaha. ⁹ Ge ura umele, ba Shedekwe ɓanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere. ¹⁰ Ba Shedekwe ɓanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an tara Shedekwe Cudedde keni; ge ura umele á vante hákuma á ndáhá elva anjwaslire na ni ba ɓane keni diyaaka na; ba Shedekwe ɓanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva ɓanna. ¹¹ Baɗemme á hákuma-aha ɓanna, ba slera á Shedekwe Cudedde palle, á tegaterá ge emnde-aara baɗemme áte una á kataná ɓane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, ɓane palle ba ɓane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere anjwa an dzagwa am ɓane. Ma kwakya ubiya-aha, an duksa-aha ɓanna am ɓane keni, zhara-aara ge ɓane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa ɓanna, amaana: aiklasiya-aara. ¹³ Miya baɗemme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwará ire-aatare na, baɗemme am sarte na magaramiyaamaga baptisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an hákuma á Shedekwe Cudedde ɓanna palle, ba Shedekwe ɓanna palle una anjwa am ma ware á miya keni baɗemme. ¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya anjwa am ɓane. ¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka erva, una á ba magaavemage emtu, geni á njinja yiyiye áte vuwa? ¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka ice, una ba jirire geni ɓane gevka tate umele áte vuwa emtu? ¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe deme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenáná an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa? ¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere baɗemme an dzagwa am ɓane, áte una á kataná ɓane. ¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa

á urimagwe na wá, una ma andze vuweka d'ekid'eki. ²⁰ Amá gevka estuwa; an'kwa ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an dzagwa am vuwa á urimagwe, bademme á duksa-aha nanna, ta jema ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure. ²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mi fateruka hyema geni baaka payda-aatare na wá, tá náná ba itare shifa á miya. ²³ Zlabe ádaliye, duksa-aha umele keni tá an'kwa áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka dárádza áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá náná ba itare zlabe adaliye shifa á urimagwe. ²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura bademme, duksa na shagera ge ezzhárá-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza a katanaa nane. Daaci a naba fá dárádza áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara. ²⁵ Dadaamiya a naba jema duksa-aha nanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare d'ekid'eki, á kátá tá maga duksa bademme átirpalle.

²⁶ Má an'kwa zladá áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa bademme á tápá ba zladá nanna. Má ubiya palle shansha gefa, bademme á vuwa á eggeda.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni nane duksa palle áte vuwa nanna. ²⁸ Náwa Dadaamiya á bazláter estuwa emnde am aiklaisiya-aara: Zun'we wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde. Am iga á emnde nanna, a dzerese emnde a mága najipu-aha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklaisiya. Ge emnde umele zlabe ádaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde bademme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde bademme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu bademme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu? ³⁰ Emtu, itare wá, bademme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu bademme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva ánjwaslire nanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu? ³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmára ba iya nanna zlabe ádaliye un'jule á duksa umele na ni jauje ge duksa bademme na.

13

Shá wayavire jauje ge duksa bademme

¹ Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na bademme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wáyávire am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á ganga, an nalgaita na baaka sera-aara d'ekid'eki, á waterwa am hyema ge emnde na. ² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiyire keni, ma diyandiya duksa bademme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha bademme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an nane keni, má baaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni. ³ Zlabe ádaliye, ma

ya tegaterse nalmane-aaruwa bademme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa bademme geni a zariyuze an kárá adaba fetarfire keni, má yiryé mága wáyávire wá, una-aha ñanna bademme na á magiyánka námpire d'ekid'eki.

⁴ Wáyávire wá, á vante farvaunđe ge ura; wáyávire, á vante maggwire ge ura. Slewayava á feka ice am duksa á ura; wáyávire á feka ura am kurávire, á feka ura am gálá ire keni. ⁵ Wáyávire á mañka baakire á zherwe. Ura añkwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtañkire ge emnde, á iceka ervaunđe watsewatse, á mañka dugune áte ura. ⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire. ⁷ Wáyávire, á faná ervaunđe ge duksa bademme. Wáyávire á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura añkwa wayava-aara á ñanaaņa ervaunđe-aara am duksa bademme.

⁸ Wáyávire wá, dem ba ge d'ekid'eki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiyyire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, bademme watse á zlauzle. ⁹ Adaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiyyire á miya keni, bademme zlađe mí maga ba kyalma-aha-aara. ¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye bademme na, daaci una kyalma kyalma na bademme watse á zlauzle.

¹¹ Am sarte na zlađe ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere ñanna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanánya hala á egdzarire mázla-aara. ¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlađe mí zhárá ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhárá duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa ñanna ba tseďaņe átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite ñanna wá, yá de diyeddiye bademme, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá añkwa duksa-aha keye wá, baaka zle-aatare d'ekid'eki: Ba fetarfire, táma, ira wáyávire. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyávire.

14

Hákuma á mága nabiyyire an hákuma á ndaha elva áņwaslire

¹ Wavauwáva ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukatá hákuma-aha na á vatertaa Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukatá ba hákuma á mága nabiyyire. ² Má ura á ndáhá elva áņwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimagwaha ka, á banán ba ge Dadaamiya an ire-aara, adaba ba Dadaamiya palle una á cenáncena. Adaba edda una ñanna keni á ndaha ba nasherire na ni a vantaa Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. ³ Amá edda una ni á maga nabiyyire wá, ñane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzedá am vuwa, ira á ekhyaterá ervaunđe zlađe ádaliye. ⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva áņwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, ñane á vante ndzedá ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyyire wá, ñane á faterem ndzedá am vuwa ge emnde á Dadaamiya bademme am fetarfire-aatare. ⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndaha elva na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyyire. Adaba átire ba nabiyyire, arge edda una

á tsáká elva áŋwaslire na ni ba ɲane ɲanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ɲanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka ɔekidɔeki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenáncena. Má baaka una ɲanna wá, daaci námpire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlaɲa á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ɲanna á ferteka an unɲule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an unɲule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa? ⁸ Ge ɔáhá emnde á dem wáva keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwákwá fertaaka náza wáva ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ɲgwáɔáva ge dem wáva ba ɔekidɔeki keni? ⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva áŋwaslire na ni ba kure ɲanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey. ¹⁰ Ankwa elva-aha gergere kwakya am duniya, amá baɔemme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenáncena maana-aha-aara baɔemme. ¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara ɔekidɔeki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázejara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shɔɔekwe Cudɔɔɔe ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adaba una ɲanna, edda una an hákuma á ndáhá elva áŋwaslire na ni ba ɲane ɲanna keni á cenánka na wá, sey á ɲala Dadaamiya zlaɔe áɔaliye geni á vante hákuma á eppálá-aara keni. ¹⁴ Má yá ankwa maga maduwa an elva áŋwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am ervaunɔe-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá am enkale-aaruwa, baaka duksa ɔekidɔeki. ¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ɲala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenáncená emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge ɔelá láhe keni, yá ɔeláná an elva na tá cenáncená emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni. ¹⁶ Má baaka una, edda una ɲane zlaɔe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ɲa á deza Dadaamiya, aɔaba elva ɲanna á cenánka ɲane á de ɲuta estara kena *Aamin? ¹⁷ Ekka wá, ma ká ankwa slafaná we á ɲa á ba an unɲule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka ɔekidɔeki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá ankwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, aɔaba janakuruuje ge kure baɔemme an ndaha elva áŋwaslire na ni ba iya keni diyanka na. ¹⁹ Amá má am jáháva á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ɲane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlaɔe ta dzegwánka mága haypa na. Amá an enkale wá, gawevge ba seke

zala na hyairefhye na. ²¹ Anƙwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá bela wayve-aha, tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare ɗekidɗeki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde ɗekidɗeki na ge emnde, una ɲanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwále ge fetare áte Yaisu *Almasiihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fartarfe na, geni Dadaamiya anƙwa antara itare, una ta baaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare bademme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka ɗekidɗeki, má daremda emnde na zlaɓe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlaɓe fartaareka ɗekidɗeki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu? ²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, bademme tá maga ba nabiyire, tá bálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am dágave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlaɓe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlaɓe fartareka ɗekidɗeki na keni, ba vacite ɲanna itare keni tá diyeddiye haypa-aatare adaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ɲanna, tá diyeddiye am erwaunde-aatare geni ɲáteraaɲa shairiya á Dadaamiya. ²⁵ Daaci nasherire na am erwaunde-aatare bademme á semsa á sem enƙale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire anƙwa Dadaamiya antara emnde na.

Duksa bademme magaumága á ba an enƙale an unɲule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má anƙwa láhe ázeɲara na ba á belá láhe. Iyau, edda una ni anƙwa elva á Dadaamiya ázeɲara ge kwaraterkwára ge emnde na, ba á emmága. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva anɲwaslire na ni ba ɲane keni á cenánka na, ɲane keni ba á ebbálá, lauktu á ɗabaná edda una an hákuma á pálá elva anɲwaslire ɲanna. Bademme á názu kwá de maganá kure wá, magaumága á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na. ²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlaɓe adaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á máslá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ɲanna ge eptseptsaa-aara. ²⁸ Má gevge ni jesarje edda una an hákuma á palatera elva-aha ɲanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a ndarndáhá á ba am erwaunde-aatare antara Dadaamiya. ²⁹ Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenaná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ɲanna jirire, an fida keni. ³⁰ Má gevge ni á ba am sarte ɲanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am dágave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farwaunde emtsaade, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na. ³¹ Ábi bademme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am huɗe-aara, lauktu kwá de shá ndzedá an ɲane am fetarfire á kure. ³² Emnde na Shedekwe Cufedɗe

a vaterte hákuma á mága nabiyyire wá, tá naba kwarukwáre erwaunđe-aatare keni, ma tá kátá dufe keni tá naba dufe.

³³ Ya ndanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dagave á miya, nane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha á Dadaamiya bademme, ma áme keni ³⁴ nwasha a d'aranufe ge we-aatare ba tseriye am jáháva á emnde a fetarfe na wá, daaci nwasha-aha á kure keni a d'abardába á ba áte una nanna. An piya ge nwasha, geni tá ndaha elva am jáháva. Sey nwasha tá ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita á Dadaamiya na. ³⁵ Má ankwá názu cenánka tá kátá enndáva keni maa, a de ndavarndáva áza zála-aha-aatare am mbá. Adaba zherwe geni mukse á ndáhá elva am jáháva á aiklaisiya.

³⁶ Emtu kwa kurken elva á Dadaamiya nanna a fantau ázekure zunjwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva á Dadaamiya nanna emtu? ³⁷ Má edda-aara á slaslán ba seke nane wá, ankwá hákuma á nabiyyire ázejara, nane shánsha hákuma áza Shedekwe Cudedfe wá, sey á diyeddiye edda-aara geni názu yá bakurná iya na keni, a banerna ba Yaakadada. ³⁸ Má edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenaranvaareka ge edda-aara áte jirire.

³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya kina wá, yá bakurá ba kataukátá mága nabiyyire, kataukátá an erwaunđe á kure palle. Amá emnde na tá an hákuma á ndáha elva-aha na tá cenánka emnde, ba itare keni tá cenánka na keni, piyawaterdeka, a naba ndarndáha. ⁴⁰ Amá, duksa bademme, magaumága á ba an enkale, magaumága an unjule-aara.

15

*Elva a tse á Yaisu *Almasihu am faya*

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, yá kátá yekuranteyeha labáre á higa, elva á Yaisu *Almasihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, nakurnaana an erwaunđe á kure palle. ² Ba seke una ndza ya ndakurndáhá nanna wá, á de lyakurá ba elva nanna má kezlakuranveka fetarfire á kure. Amá máki magakurka áte una nanna wá, fetarfire á kure na á de gev ba dey.

³ Emtsaade wá, náwa iya, názu ndza ya cenaana iya, ya bakuránba bademme, geni *Almasihu yanya shifa-aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita á Dadaamiya werre na. ⁴ Ta hedehe emtsa-aara, amá am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita á Dadaamiya na. ⁵ Am iga a tse-aara am faya nanna maa, a de marese ire-aara áza Piye, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa. ⁶ Am iga a una nanna, a maraterse ire-aara ge emnde-aara tá tsaaka an emnde deremke ilyebe una ta naanaa átirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zlahe tá á ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni. ⁷ Am iga a una nanna zlahe ádaliye a marese ire-aara áza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara tá antara emnde a bela-aara umele bademme.

⁸ Am iga-aatare bademme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite nanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese anwaslire, amá zlahe hyafka sarte-aara na. ⁹ Iya wá, ya cekwa ba iya am dagave á emnde a bela á *Almasihu. Baira ba ganakini tá d'ahiya an slebela nanna keni, hyanevka ya dekideki, adaba ndza ya shateru zladá kwakya ge emnde a d'ába Almasihu. ¹⁰ Amá Dadaamiya, am maggwire-aara, a naba magiya njurna

wá, kwaye ñane ganevge ura estuwa vatena. Ngurna na a maginaa ñane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele bademme an mága slera-aara. Ate jirire wá, una ndzedá-aaruka, a maginaa ba Dadaamiya ngurna ge emmága-aara. ¹¹ Daaci labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni, baaka gergerire-aara, ñá balakurá ba duksa palle na kwa fetaara kure am ervaunde á kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá anƙwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlaɓe ni, tá bántsa emnde umele am dágave á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na? ¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya. ¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á ñere na keni ma andze ñá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey. ¹⁵ Ma andze estuwa wá, ñere keni ma andze ña emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ña bántsa ñere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ñane Yaisu Almasiihu keni am faya. ¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ñane Almasiihu keni am faya dekideki. ¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte ñane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlaɓe ba njá á kure am haypa-aha á kure. ¹⁸ Zlaɓe ádaliye: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba kefarekedá ba dekideki. ¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una wá, emnde bademme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, ñane slezuññwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa. ²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlaɓe ádaliye. ²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke ñane na wá, emnde na tá anƙwa daba Yaisu Almasiihu na keni bademme tá de tsetse am faya ba seke ñane. ²³ Amá tseta am faya ñanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, ñane slezuññwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte ñane vacite na má de eptsapta ñane. ²⁴ Am iga a una ñanna maa, Yaisu Almasiihu á de kefateraakedá jini-aha, antara male-aha-aatare bademme, ira emnde na tá an hákuma am duniya na keni bademme, lauktu á de yaná sleksire ge Eddeñara Dadaamiya zlaɓe ádaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una ñanna mázla-aara. ²⁵ Adába sey Almasiihu á njá an hákuma emtsaade, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara. ²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele bademme na wá, ñane emtsa na á ceɓa emnde na. ²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa bademme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni anƙwa am duksa-aha ñanna. ²⁸ Má duksa bademme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci ñane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddeñara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa bademme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Anƙwa elva umele wá, slaslauminaaslasle elva ɲanna ba shagera: tá anƙwa emnde umele tá lyiyaterá bap̄tisma ge emnde na emtsaremtsa na. Ma andze ba jirire geni baaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe bap̄tisma á emnde ɲanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele? ³⁰ Ba ɲere ire á ɲere keni, labára ɲa naba eksarhe zlaɗa áte ire á ɲere estuwa, náwa ba kelaazare ɲá njá á ba an emtsa am slerpa na? ³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaa wera á ekse, njá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevaahe an shifa, ba watse yá haretehárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa ɲanna ba estuwa. A gedítaa ba njá á kure kina gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na. ³² Wáva yaikke na yá anƙwa maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá anƙwa slakala an dabba-aha á kaamba na ni, ma andze baaka tse á emnde am faya una, watse yá de shá uwe kena am wáva-aaruwa ɲanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ɲane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, aɗaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya keɗawanaaka ire á kure ba dey, aɗaba mbapse an ura ɲuɗí wá, á badza enƙale á ura shagera. ³⁴ Magauka jeba á baakire á enƙale ɲanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa aɗaba uwe una: Aɗaba tá anƙwa emnde na zlaɓe diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

³⁵ Ámbane anƙwa ura á enndáva geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare? ³⁶ Ekka edda una ká ndava jeba á ndáva ɲanna wá, yá baká ba ka uce! Diyanƙa wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jemaa am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleɓa. ³⁷ Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa ɲanna á dem haha, ká de ja duksa ɲanna surumme an waleka. ³⁸ Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáva-aara ba gergere antara nderáva á wulfe-aha umele, áte una a katanaa ɲane.

³⁹ Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere baɗemme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara. ⁴⁰ Anƙwa kazlaɲa áte samaya, áte haha keni anƙwa duksa-aha, amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara. ⁴¹ Wulwulire á vaciya, ɲane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere baɗemme.

⁴² Vaci tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa ɲanna, watse ba giraara tsekemme. Má hedereheɗa ura wá, á de ba leba. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an ɲane á sa am faya na wá, á keɗeka mázla-aara. ⁴³ Má tá anƙwa heɗa ura wá, vacite ɲanna, zlauzle payɗa á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka heɗu we.

⁴⁴ Zlaɓe áɗaliye: Má tá heɗa ura wá, ta heɗaa ba vuwa na á shekwaaka leba na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini anƙwa vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyaumiyeddiye keni geni vuwa a de nja am samaya keni

watse anƙwa ba jirire. ⁴⁵ Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zuɲɲwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasiihu, ɲane Shedefkwe á Dadaamiya, á de vatertá ɲane shifa na á zleka na ge emnde. ⁴⁶ Kina am zuɲɲwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhárá ba vuwa na á shekwaaka leba na emtsaade, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire. ⁴⁷ Urimagwe zuɲɲwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, ɲane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, ɲane ura á samaya. ⁴⁸ Daaci emnde bádfemme am duniya na, ta de eksa ba edda una ɲane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya. ⁴⁹ Kina wá, zlaɓe mí ba seke edda una ɲane ura duniya na emtsaade, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanna á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leba na, á taa másláveka an una baaka kedfa-aara dƙidƙeki na.

⁵¹ Náwa yá anƙwa sakuranse nasherire umele: Baɗfemme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, baɗfemme á miya watse á de eptsapteptsu vuwa-aha á miya. ⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara hedanu ge ice, antara werura-aara, kertenj á eptsapteptsu vuwa-aha á miya baɗfemme. Má fertaranteferta derma ɲanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na baɗfemme tá de tsetse an vuwa na baaka leba-aara dƙidƙeki na. Miya emnde na zlaɓe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsapteptsu ba estuwa. ⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa ɲane á se máki emtsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaade, lauktu á de njá náza ba ge dƙidƙeki. ⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emtsamtsa ura á sepse na wá, má eptsapteptsu estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Adaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, keɗaranaakeda ba dƙidƙeki.

⁵⁵ A ba ɲane zlaɓe ádaliye:

Ekka emtsa, áma upa á ɲa na ká ceɓa emnde an ɲane na? Áma ndzedfa á ɲa kina? Zlauzle kwa hákuma á ɲa vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde anƙwa ɲgudanse huɗe ba ge emtsa emtsaade, lauktu á de ceɓaná ɲane emnde. Haypa keni á ɲgudansa ba *tawraitu huɗe, lauktu ɲane á de magaterá emtanƙire ge emnde na. ⁵⁷ Amá bawamiyánba ususe ge Dadaamiya, adaba midalire na a vamitaa ɲane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci adaba ba una ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzaɲɲzane, tsawaatse ba shagera, dzalauka dƙidƙeki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunɗe á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá anƙwa maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba ɲane.

16

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

¹ Kina wá, yá anƙwa kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumaága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na. ² Elva ɲanna

wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shunngu áte názena ndza a shanaa nane, daaci á fá una nanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an nane. Magaumága una nanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaade á dezekure. ³ Má danemda ya á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure nanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterte nalmesheri am erva ge emnde a dándá-aara. ⁴ Máki mi nanna zlaláva á elva nanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde nanna á dem Urusaliima ge da shula nanna.

Ngwádáva á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlafe yá dem Makiduniya emtsaade, lauktu watse yá dezekure. Adaba yá de kya ba larde nanna, lauktu yá daada á dezekure. ⁶ Máki danemda ádezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaangudí, bi watse yá de zlanazle sarte á lailaidíre bademme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zlalá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele am shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na bademme. ⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewáya Dadaamiya wá, yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure. ⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaade, dem sarte á munri á *Pantaikausta. ⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera nanna keni slera á námpire zlafe ádaliye. Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámnda Timaute ádezekure, lyauvalya am dágave á kure, a njeka an lyawa am dágave á kure, adaba nane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya. ¹¹ Epsawauka dekideki. Baira deme, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, bademme njá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá nalaná á ba an njálá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlafe eksarka ire-aara emtsaade dekideki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halavuwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzandzane am elva á Dadaamiya, gazlauka dekideki, gawevge ba seke zála na gyarebgye na. ¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumága á ba an wáyáva.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara bademme? Diyakurdiya geni ta emnde zunḡwe ba itare am larde á Akaya ge fába Yaisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dágave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá: ¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde nanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá anḡkwa á maga slera nanna antara itare na bademme. ¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaikus na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunḡde-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure. ¹⁸ Se ekhyarinakhya ervaunḡde ba lailaidíde, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde nanna, geni itare nanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklaisiya-aha na tá am larde á Aziya bademme tá anḡkwa gakur use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare bademme, tá anḡkwa gakur use-aatare kwakya, adaba njá á

kure antara itare na gakurevge ba palle am sera á Yaakadada. ²⁰ Baɗemme á emnde á Yaisu *Almasiihu na tá áhuna, tá aɗkwa gakur use-aatare. Gawga use-aha á ɗere am dágave á kure baɗemme, áte wáyáva á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá aɗkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá aɗkwa á gakur use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyainvenyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaamaga ɗurna.

²⁴ Wáyáva-aaruwa baɗemme, yá wayakurá an ɗane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

maganjeraa ngurna-aara. ¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na njá ankwá puwakurtá ñere bademme na wá, njá ankwá ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlafe kwá cenevaaka elva á ñere shagera. Yá tamaa ákatarfke cekwaangudí wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunđe á kure watse ba seke nama áte ñere, náza á ñere keni watse ba seke nama áte kure. ¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa dekideki áte duksa-aha ñanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsa á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ñanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka dekideki. Emtu am sarte na yá ankwá maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu? ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katarfke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara dekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunđe-aaruwa palle. ¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ña balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, ñane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire. ²⁰ Baaka shaige-aara dekideki, ba ñane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ñane una *Aamin á miya á katarfke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya. ²¹ Zlafe ádaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, ankwá á ndzedamítá ba ñane an ire-aara áte barama á Yaisu Almasiihu. ²² Arge una ñanna zlafe ádaliye, a vamite Shedekwe Cudedde am ervaunđe. Á maraná an una ñanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ñanna zlafe ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladanakurveka ervaunđe kwakya. ²⁴ Tatayanjerka ñere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ñanna. Duksa na njá kataná ñere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una ñanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladanakurveka ervaunđe ádaliye. ² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtanjka ervaunđe-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunđe, adaba kure keni bademme watse á de zlada ervaunđe á kure. ³ Adaba una ñanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zlada ervaunđe-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure ñanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunđe-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunđe á kure bademme. ⁴ Am sarte na yá ankwá á puwakurte wakita ñanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zlada ervaunđe-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyua am hude-aara. Bawánka zlafe a ba kure, ya kátá ba

zladakurve ervaunđe an puwa-aaruwa ɲanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul anƙwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini anƙwa slezladaná ervaunđe ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladíyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka. ⁶ Kwakya ba emnde na ta puwaara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara. ⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunđe geni a demka dzámá ire yaikke am ɲane, a keɗanaaka táma-aara bademme. ⁸ Adaba una ɲanna, táslawa á kure marawanánmárá ba wáyáva mázla-aara. ⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ɲanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlaɓe kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme. ¹⁰ Daaci máki kwá anƙwa yanaare haypa-aara ge slehaypa ɲanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure. ¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná ɲane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlalá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa. ¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas ɲanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedá na a ganaa Yaisu *Almasiihu na anƙwa á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba ɲane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am sleɗe bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Ba jirire ɲere wá, ɲa ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dīzaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba ɲere ɲa emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte unɲule a lya, antara emnde na tá áte unɲule a keɗa keni bademme. ¹⁶ Áza emnde na tá áte unɲule a lya wá, ɲa emtake jipu, tá shá shifa am elva á ɲere. Amá áza emnde na tá áte unɲule a keɗa wá, ɲa emtanƙa ɗekidɗeki, elva á ɲere á teɗa shifa am itare ba ɗekidɗeki. Ware edda una hyephye ge mága slera ɲanna an ndzedá á ire-aara? Baaka ɗekidɗeki. ¹⁷ ɲere wá, a belaɲeraa ba Dadaamiya ge mága slera ɲanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá ɲere wá, gaɲereɗka estuwa. Njá bálá ba elva á Dadaamiya an ervaunđe á ɲere palle á katafke-aara, adaba ɲa emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána áɲwaslire

¹ Emtu máki ɲa bakuraa una wá, watse kwá baɲerá ɲá maga kurávire ɲará emtu ádaliye? ɲere wá, ɲa baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyaɲersá átekwa. Ge kure keni, ɲá

ndavakuruka nalmesheri nanna ge dem tate umele an nane. Tá maganá ba emnde nanna ka wá, nere náj manka, na gergere. ² Adaba ba kure una kwa nalmesheri á nere, an puwa áte nere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaunde á miya. ³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita nanna, a vanerte ge nere. Amá wakita nanna wá, a puwanaa an narkalam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cudedde á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya nanna á ba ankwá na. Puwa nanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwá ka, a puwanaa am ervaunde á emndimagwaha.

⁴ Na ndaanaa adaba uneka, adaba nere fanertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, adaba Yaisu Almasiihu. ⁵ Diyanerdiya am ire á nere ganakini ba nere an ire á nere wá, á daaka ndzedá á nere ge mága slera nanna, náj maganá an ndzedá á Dadaamiya. ⁶ A ganervaa ba nane emnde a slera-aara, geni náj bálá namána-aara anwaslire na a ngudaterán ge emnde bademme na. Am namána anwaslire nanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraitá werre ka, á maganá Shedekwe Cudedde mázla-aara slera. Adaba tawraitá wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cudedde wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte nanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara dekideki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice dekideki. Parakkire nanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraitá na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara estuwa wá, ⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cudedde slera emtu, nane slevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya! ⁹ Tawraitá wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya anwaslire na emnde tá shá jirire am huđe-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na ankwá á maraná Dadaamiya am huđe-aara na! ¹⁰ Daaci mí naba bánba ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre nanna hyepka ba názára keni, má mí slátera an náza vatena. ¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kertenj dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am huđe-aara, sákwa am una á zleka dekideki na emtu? A jatermaa uwe?

¹² Náj ankwá á enndáhá ba parakke na wá, adaba fanertarfe an duksa nanna geni jirire. ¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, adaba ankwá á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá nere wá, na baaka an wedere á mága una nanna mazla-aara. ¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenaránka maana á duksa-aha nanna dekideki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenánka maana-aara dekideki, ba seke an fadfa enkale-aatare an nalbuta á Muusa werre nanna. Adaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse enkale-aara am nalbuta nanna. ¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenánka maana-aha-aara dekideki, ba seke an fadfa enkale-aatare an nalbuta. ¹⁶ Amá ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: «Ma a semaa

ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ɲanna.»¹⁷ Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shedekwe Cufedde wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni anƙwa Shedekwe á Yaakadada wá, emnde ɲanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraita.¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya fadaaka an nalbuta werre ɲanna, má anƙwa á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada anƙwa á gamive ba seke ɲane. Yaikkire-aara am miya anƙwa á far ba márawa am miya ba kelaazare keni. Kwaya ɲane názena á maganá Shedekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payda á ɲere ge ɲere amá anƙwa ndzedá á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ɲanna. Adaba una ɲanna ɲa ba dzaɲdzaɲe am slera ɲanna. ² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeká emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. ɲere wá, ɲá vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názena ni anƙwa á tataya jirire á Dadaamiya wá, ɲane á diyeddiye jirire á ɲere. ³ Labáre á higa na ɲa sanaa ɲere na, tá cenanka emnde umele dekideki, ba seke an fádá enƙale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an kefa na. ⁴ Itare wá, anƙwa á piyaterdá Shaitaine, ɲane slemándzawe na á kwára duniya na. Á piyaterde ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ɲanna anƙwa á mára Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ɲane, a naa ba Dadaamiya. ⁵ ɲá bálá elva á ire á ɲerka, ɲá bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ɲane una Yaakadada arge emnde bademme. ɲere wá, ɲa ba emnde a slera á kure ge melakurumele, adaba ɲa emnde a dába Yaisu. ⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabedammire. Kina keni ba Dadaamiya ɲanna una á mára parakkire-aara á sem ervaunde-aha á ɲere. Á maraɲerá yaikkire á Dadaamiya na anƙwa á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ ɲere wá, ɲa ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ɲá an rezegire yaikke na a vaɲertaa Dadaamiya na am ɲere. Tá disá áte una ɲanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ɲa shanaa ɲere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ɲereka, náza á Dadaamiya. ⁸ Tá anƙwa á becaɲerbeca an zladá-aha gergere, amá zlaraɲeraaka bademme. Ma a weshetaa estara ire á ɲere keni, ɲá á ba an táma á ɲere am ervaunde. ⁹ Emnde tá anƙwa á shaɲeru zladá jipu, amá yáɲeraaka Dadaamiya. Tá maganera palása am haha, amá ɲere ɲá emtseka. ¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á ɲere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba nja ɲere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ɲanna geni Yaisu á ba an shifa-aara. ¹¹ ɲere emnde na zlaɲe ɲá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadaɲertsagwada ge cebanerceba, adaba ɲa emnde a dába Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ɲere an shifa, ɲá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ɲanna geni á ba an shifa-aara Yaisu. ¹² Amaana elva ɲanna wá, áte vuwa á ɲere wá, anƙwa á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa anwaslire na kwa shanaa ázeɲará na.

¹³ Anƙwa elva am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Adaba una ɲanna yá anƙwa á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ɲere keni, ɲere keni shaɲeránsha fetarfire áte Dadaamiya; adaba

una ɲanna ɲá aɲkwa á bálá elva-aara. ¹⁴ Diyaɲerdiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáyá na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Baɲemme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara. ¹⁵ Baɲemme á duksa-aha ɲanna aɲkwa á maganá Dadaamiya na wá, á maganá aɲaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ɲgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhera-aara.

Baaka lámbe á ɲere, ɲere eɲkale á ɲere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Aɲaba una ɲanna, ɲa ba dzaɲdzaɲe. Diyaɲerdiya tsa geni aɲkwa á far ba gulá ndzedá á ɲere ba kelaazare, amá am ervaunɲe á ɲere wá, ɲa emnde dzaɲdzaɲe jipu. Aɲaba Dadaamiya aɲkwa á fanerem ndzedá am vuwa. ¹⁷ Zlaɲa wá, ɲá aɲkwa á essha, amá watse á zlauzle. Aɲkwa yaikkire ɲá de sháná ɲere aɲaba zlaɲa ɲanna. Yaikkire ɲanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa baɲemme. Máki yehaɲerteyeha una ɲanna, ɲá zhárá zlaɲa á ɲere kina hyapka ba názára keni. ¹⁸ Aɲaba eɲkale á ɲere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Aɲaba baɲemme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka ɲekidɲeki wá, tá zharaná an ice ka.

5

¹ Diyaɲerdiya ganakini má mbedáambedá bere á haha á ɲere na ɲá am huɲe-aara kina, amaana vuwa laakire á ɲere na wá, Dadaamiya á de vaɲerte bere umele áɲwaslire am samaya. Amaana: á de vaɲerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge ɲekidɲeki. ² Njá á ɲere am duniya kina na wá, laruwa jipu, ɲá kumá ba daa á dem bere á ɲere áɲwaslire na am samaya na. ³ Aɲaba máki shaɲeránshá tsekwaɲeremtsekwa am vuwa áɲwaslire na wá, shedekwe á ɲere á gevka an ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya. ⁴ Amá am kinire na zlaɲe ɲá á ba am bere á haha á ɲere na wá, ɲá am zlaɲa an tsáká ire, á vaɲerte ba kyuwa. Tatayaɲerka ɲere ganakini ɲá kátá tsekwe am vuwa a laakire á ɲere ɲanna ba ɲekidɲeki. Estuweka. Njá kátá ma ɲa tsekwarhe una áɲwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á shebanvesheɲe emgyegwe-aara na ɲane á emtsa na. ⁵ A tsatsaɲeraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áɲwaslire ɲanna ge ɲere. A vaɲerte Shedekwe Cuɲedɲe na wá, á maraná an una ɲanna ganakini duksa na a baa watse á vaɲerteva na wá, ba jirire watse ɲá shánsha.

⁶ Aɲaba una ɲanna, ɲere ɲa ba dzaɲdzaɲe. Máki zlaɲe ɲá á ba am vuwa laakire na wá, diyaɲerdiya ganakini zlaɲe ɲa yiyiye an tate na átekwa Yaakadada. ⁷ Kina wá, zlaɲe ɲá nánka emtsaɲe an ice á ɲere. Njá á ɲere antara ɲane wá, á ba an fetarfire. ⁸ Ba jirire baaka shaige á ɲere ɲekidɲeki. Máki ɲá shánsha ɲá tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, ɲá zláá ádeza Yaakadada wá, wayaɲerwáyá jipu. ⁹ Duksa palle ɲá kataná ɲere wá, ma zlaɲe ɲá á ba am duniya na, ma daɲeraada ádezeɲará keni, ɲá maga ba názena á kataná ɲane. ¹⁰ Aɲaba baɲemme á miya watse mí de katafke á *Almasihu am yaikkire-aara, á de kyáná ɲane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá laɲa-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde baɲemme tá melemela an ɲane

¹¹ Adaba una nanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, na dise vateneka ntere. Daaci ná ankwá á wava ba ge maraterá jirire á ntere ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaaka nane am ervaunde á ntere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya. ¹² Emtu watse kwá banjerá ná gálá ire nárá emtu ádaliye? Una ná gálá ireka, ná kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure dekideki, naba fautarfe an ntere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhárá ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte nja-aatare am ervaunde. ¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharáner ba seke ná an shaitaine nárá emtu? Máki estuwa wá, na shaa shaitaine nanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á ntere. Daaci an enkale á ntere nanna wá, ná melakuru ba ge kure an nane. ¹⁴ Dalila á slera á ntere wá, ná maganá adaba wáyávire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. Nane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsaremtsa kerde antara Almasiihu. ¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná nane, adaba nane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáyá keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázenere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, ná zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza na zhárá *Almasiihu an nane na wá, ndza ná maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, ná manka mázla-aara. ¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, nja-aara werre bademme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge anwaslire bademme.

¹⁸ Bademme á una nanna, a maganaa ba Dadaamiya. Nane a belaa Almasiihu, a se melamiyaabe an nane. Daaci a famiyar slera nanna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an nane. ¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá melemele an nane. Á naterka am ervaunde mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una nanna ge emnde bademme, geni ankwá baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci ntere wá, na we á Almasiihu, á dahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á ntere. Ná ankwá á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya. ²¹ Almasiihu nane maganaaka haypa dekideki, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge nane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

6

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹ Náwa ná ankwá á bakurá elva: Ntere wá, na emnde na ni Dadaamiya ankwá á maga slera-aara á kyá erva an ntere. Dadaamiya wá, magakuránmaga ngurna. Táslawa á kure, gawanveka ngurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey. ² Ábi bánba Dadaamiya ankwá an puwa am wakita-aara, a baa nane:

«Am sarte na hyephye sarte á ngurna-aaruwa, ya cenakvaarcene. Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á ngurna nanna ba una, sarte á lya emnde nanna ba una.

³ Wayaŋerka n̄ere vante ektápaare ge ura, wayaŋerka an duksa mándzawe am slera á n̄ere d̄ekideki. ⁴ Názena n̄á kataná n̄ere wá, n̄á kátá tá diyaŋereddiye emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Una názena n̄á maganá n̄ere am duksa baɗemme. Ma n̄á aŋkwa á shá zlaɗa yaikke, ma n̄á am emtaŋkire, ma kwakya palása na n̄á maganá n̄ere keni, ba n̄á farvaunɗe, n̄á ebbásha. ⁵ Ja keni hyaŋerhya áza emnde, á dem dangay keni daráŋerda, ervaunɗe á zlamaa baɗemme keni tsarantetse áte n̄ere. Máki ba slera wá, wawaŋerwava an n̄ane. Am sarte umele ba háre keni n̄a puka, zu náza za keni baaka d̄ekideki. ⁶ N̄á aŋkwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Diyaŋerdiya jirire á Dadaamiya, n̄á aŋkwa n̄á ba cuɗeɗɗe, n̄á farvaunɗe am duksa baɗemme, n̄á aŋkwa á maga kemaarire, Sheɗekwe Cuɗeɗɗe keni aŋkwa an n̄ere, n̄á aŋkwa á maga wáyávire an ervaunɗe á n̄ere palle, ⁷ n̄á aŋkwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, aŋkwa á vaŋerteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlaja á wáva á n̄ere ge n̄ere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an n̄ane, ma ge lyá ire á n̄ere keni á ba an n̄ane. ⁸ Emnde umele tá zlebaŋerzleba, emnde umele tá epsawaŋerepsawa. Emnde umele tá galaŋergálá, emnde umele tá zlazlaŋerzlázle. Emnde umele tá zharáŋer ba seke n̄a emnde a fida, amá n̄a emnde a jirire tsa. ⁹ Tá zharáŋer ba seke diyaraŋerka, amá diyaraŋerdiya tsa emnde baɗemme. Emnde tá zharáŋer ba seke irekhya-aha, amá baaka duksa umele áte n̄ere, n̄a ba lapilayye. Tá shaŋeru zlaɗa an tsáká ire, amá n̄á emtseka, náwa ba n̄á á n̄ere an shifa. ¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanaatsekwa higa á n̄ere ba d̄ekideki, amá ma vaatara keni n̄ere n̄á á ba an higa á n̄ere. N̄a ba talage-aha am duniya na, amá n̄á gatervaa ba n̄ere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharáŋer ba seke baaka duksa á n̄ere, amá baaka názu eksaŋeraarektse d̄ekideki.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, n̄a ndaakurndáhá ba parakke, shebaŋerakurvuweka názu am ervaunɗe á n̄ere d̄ekideki. ¹² N̄ere wá, n̄á wayákurá an ervaunɗe á n̄ere palle, kwa yaŋeraa ba kure. ¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá ndaakur elva. Kure keni shebawaŋervuweka názu am ervaunɗe á kure, wayawaŋerwáyá ba seke una n̄a wayakuraa n̄ere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure d̄ekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá n̄á estara tara parakkire, antara tabeɗammire am tate palle? ¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka? ¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni n̄ane á ba aŋkwa na. Ba seke una a ndaanaa n̄ane aŋkwa an puwa am wakita-aara, a baa n̄ane:

«Watse yá n̄á á ba am dágave-aatare, yá n̄á antara itare.

Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa aɗaba una n̄anna Yaakadada Dadaamiya zlaɓe adaliye, a ba n̄ane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cuɗeɗɗe, lauktu yá liyakurlyiya;

¹⁸ Yá de gev Eddekure, kure keni zála an ñwásha bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.

Kwaya ñane elva á Yaakadada na hákuma bademme á ba ázeñará na.»

7

¹ Bademme á waada-aha ñanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una ñanna, barawamiyaabará ire á miya cufedde. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya dekideki am zlaláva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yanjeraaka ervaunde á kure ba dey, adaba baaka emtanjire na ña magakurtaa ñere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una ñere ña maganaa ektápaare am kure dekideki, baaka edda una ña zlermuwa ñere dekideki am dágave á kure. ³ Bawánka zlafe ganakini ñá kátá fakurar ba zherwe an elva na ñá anjwa á tsakaná ñere, una ka dekideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba ñane ganakini ña wayakurtaa an ervaunde á ñere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure dekideki. Una ma zlafe ma á ba an shifa á miya, ma zlauzle shifa á miya am duniya na keni. ⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dekideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zlaða na ya shuwaa ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am ervaunde.

⁵ Zlaða wá, ba jirire shanerusha. Á ba am Makiduniya keni se shaneránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunñula, emnde tá dabanerá á ba an elva. Ekhyaaka ervaunde á ñere dekideki, ñá dzámá ba ire. ⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunde ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyaneraa ba ñane ervaunde an sá á Titus. ⁷ Dadaamiya a ekhyaneraa ervaunde an sá á Titus ka palle, a ekhyaneraa ervaunde an elva na a melanuwa ñane ge Titus ge tsakanersetsake na. Adaba se tsakanersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunde ge ñane keni. Zlafe adaliye, a ndaanernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá anjwa á waviyuwawe. Labáre á kure higitehiga jipu zlafe adaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya. ⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya ervaunde-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá anjwa dzámá názena ndza zlalaaka an unñule-aara na, eptsakureptsa am tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtanjire na ña magakurtaa ñere dekideki. ¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire ñanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire ñanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire ñanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bára ire á kure am elva ñanna! Nawanaana emtsaade ganakini ba kure keni anjwa á wakurwá am ervaunde mázlá-aara! Kwá anjwa á tapanaatápa emtu lyáwa á kure,

antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaade wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaade shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva nanna mázla-aara kwá an bára?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita nanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una nanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayaneraa kure an ervaunde á kure palle na. ¹³ Adaba una nanna, kina wá, ekhyakuraneraakhya ervaunde mázla-aara.

An ekhya ervaunde á nere ba parakke! Názu a ekhyaneraa ervaunde zlafe adaliye kwakya-aara wá, Titus a se beranerá an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa. ¹⁴ Am sarte na yá anjwa belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázenará. Kina wá, yá anjwa á nanna ganakini zleba nanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza na banán ge Titus áte kure na, jirire. ¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa magannaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevaahe am dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa nane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare. ¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dekideki áte kure ma am uwe keni bademme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, njá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwará á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya ngurna á maga duksa nanna. ² Sharushe zladá an tsáká ire, amá baaka názu a eksanaa zladá nanna áte itare dekideki, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaá sadake-aatare ba kwakya. ³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka dekideki, hyahya ndzedá-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezenere, ⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwará á Yahudiya na. ⁵ Emnde nanna ta magaa názena tamanerka nere dekideki. Emtsaade, duksa zunjwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á nere keni. Bademme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adaba una nanna maa, njá anjwa á ndavanundave zlafe adaliye kina, geni a eptseptsá ádezekure, á de zlanazle slera á jirire na a fantuwa nane am dágave á kure na. ⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hayaikurephye am duksa bademme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma enkale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzananzaire am slera á Dadaamiya keni bademme. Wayakuranerwáyá an ervaunde á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire nanna keni, magaumága an ervaunde á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sádake nanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera nanna, itare tá anjwa á effá na. An una nanna wá, yá kátá diyeddiye máki anjwa wáyáva á kure áte emnde umele. ⁹ Duksa palle

wá, kure diyakurdiya ngurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Nane, bademme á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakyyiya wá, ndza kwa hayanaa ba kure zunḡwe mága slera á jirire ḡanna, kwa fantuwa ba kure zlaḡe adaliye zunḡwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanazle slera ḡanna fakurantaufe zlauzle na.

¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ḡanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ḡane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure.

¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzedá á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una aḡkwa am erva á kure. Nane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlaḡe a ba kure: Paul á kátá puwanjerem am zladá á emnde ḡanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ḡanna ka d'ekid'eki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle. ¹⁴ Kina wá, aḡkwa duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterteva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá aḡkwa ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle. ¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una aḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ḡane: «Emnde na tá hálá dáfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem huḡe ḡanna.

Emnde na ta halante ba cekwaanḡudfi keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepuwe

¹⁶ Ná aḡkwa á slafaná we á ḡere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ḡane slera am Titus. Nanḡára aḡkwa á wava Titus ba seke ḡere ge melakurumele na. ¹⁷ Na ndavanu ganakini a eptsepsa ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ḡere ka palle, amá ba ḡane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunḡe-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlaḡe adaliye.

¹⁸ Náwa ḡá aḡkwa á belante egdza emmemiya umele, tá aḡkwa á duwa kerḡe. Egdza emmemiya ḡanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ḡane adaba waazu na aḡkwa á balaná ḡane. ¹⁹ Zlaḡe adaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á d'abáḡerá ḡane am shula-aha á ḡere, a melanjerumele ge mága slera á jirire ḡanna. Daaci slera ḡanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ḡanna emnde, niya á ḡere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunḡu wá, janjeranmejaha ba kwakya. Ná aḡkwa á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunḡu ḡanna, geni a tsalaranjerka emnde adaba shagerkire á mága. ²¹ Ná kátá á baraavebárá shagerire na ḡá maganá ḡere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni. ²² Náwa ḡá aḡkwa á belaterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ḡanna. Nane keni maranjeránmárá wáva-aara ser kwakya, ḡa nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina d'eme cenáncena labáre á kure, geni shagera zlaláva á kure wá, aḡkwa á wava jipu ge de melakurumele.

²³ Titus wá, ḡane edda una ḡá aḡkwa á ja d'ábá kerḡe ge mága slera á Dadaamiya am dágave á kure. Amá emnde buwa na tá aḡkwa á duwa antara ḡane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá aḡkwa gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare.

²⁴ Marawateránmárá wáyáva á kure ge emnde ḡanna. Daaci bademme

á emnde a fetarfe na tá duwa ádzetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ɲanna ganakini zleba na ɲa zlebakuraa ɲere na wá, an unɲule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

¹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka ɗeme wedere kwakya ge puwakurte elva ɲanna áte nalmesheri.

² Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraazleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwára á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwára á Yahudiya. Kwaye mbákyiya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ ɲanɲára yá anɲwa á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shunɲu ɲanna, lauktu ɲá daada ɲere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida. ⁴ Adaba máki daɲeremda antara emnde a Makiduniya, ɲa de berakur zlaɓe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ɲere, adaba ɲa bateraa baaka shaige á ɲere áte kure. Názá á kure ɗeme wá, náza ndaaka. ⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zunɲwe, lauktu watse ɲá ɗabaterá ɲere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu ɲá daada ɲere. Daaci una ɲanna á de mára názena am ervaunɲe á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ɲanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herɗante ba cekwaanɲuɗi, á sem mbá keni, á sá ba cekwaanɲuɗi. Edda una a herɗaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ɲanna ɗekideki. ⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ɲane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa. ⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa bademme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlaɓe ádaliye ge mága slera á shagerire bademme. ⁹ Estuwa, kwá gevge áte una anɲwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha. Maggwire-aara á zleka ɗekideki.»

¹⁰ Bademme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ɲane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlaɓe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlaɓe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya. ¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure bademme, geni kwá magateránmaga zlaɓe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá anɲwa vatertá kure ge emnde ɲanna á kya erva an ɲere.

¹² Adaba slera á barka ɲanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlaɓe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba ɲane. ¹³ Slera á barka ɲanna kwá de maganá

kure na wá, á de maraná una ɲanna shagerire á ervaunɗe á kure, tá de diyakursá áte una ɲanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá anƙwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya aɗaba ɲane. Zlabe ádaliye, tá de galaná aɗaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni baɗemme na. ¹⁴ Baɗemme á una ɲanna, watse kwá maganá an ndzedá á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ɲurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlabe ádaliye an maduwa. ¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya aɗaba duksa yaikke na a vamitaa ɲane, baaka názena mí slátera an ɲane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vanta Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadɗe, amá máki ya yiyiye an kure wá, ya ɗanɗaɲe. Aɗaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá, ² wayanka yá gev ɗanɗaɲe. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare. ³ Ge jirire wá, ɲa ba emndimagwaha, amá wáwa á ɲere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara. ⁴ Aɗaba kazlaɲa á wáwa na ɲá wawa ɲere an ɲane na wá, gevka kazlaɲa á wáwa á emndimagwaha, á vaɲertá Dadaamiya kazlaɲa á wáwa á ɲere. Kazlaɲa á wáwa á ɲere an ndzedá jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shaɓe am huɗe-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ɲá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ɲanna, ⁵ antara kurávire na tá maganá itare, tá anƙwa piyaterite dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. ɲá kátá jemaa enƙale á emnde baɗemme, ɲá gaterve ba seke ɗanɗay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle. ⁶ Ba máki ɲa nanna fesarfire á kure, kwa emnde umele wá, ɲere ɲá anƙwa átekwa ge giya emnde na baaka fesarfire ázetare ɗekideki na.

⁷ Kure kwá zhára ba iga á duksa. Tá anƙwa emnde umele am dágave á kure, ta bántsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde ɲanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu. ⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ɲanna geni yá zadakurzáɗa an ɲane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ɲane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, aɗaba yá galaná an unɲule-aara. ⁹ Amá bawánka zlabe a ba kure: Paul á kátá ganjerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ɲane am wakita-aara na. ¹⁰ Ta bántsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva saɗaɗɗe, antara elva-aha na zlazlaɗa áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva. ¹¹ Náwa elva na ɲá baterná ɲere ge emnde ɲanna; a cenarácena ba shagera: Baɗemme á názena ɲa puwakurtaa ɲere na wá, má watse ɗanjeremda am dágave á kure keni, ɲá de maganá á ba áte una ɲanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ɲa gergere an emnde ɲanna, ɲere ɲá sleka ire á ɲere an itare ɗekideki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhára ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde

ɲanna. ¹³ Amá ɲere wá, ɲá gáleka ɲere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ɲere á tsaatse á ba áte slera na a faɲeraara Dadaamiya ge ɲere, ɲá ebzeka nákwede deki. Slera na a faɲeraara Dadaamiya ge ɲere wá, ɲá daada ádezekure an labáre á higa. ¹⁴ Daaci duwa á ɲere ádezekure na ɲa dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzaɲeruka nákwede á una a kwaranersaa Dadaamiya deki. ¹⁵ Daaci estuwa, galaɲerka ire áte slera á ura, adaba ebzaɲeruka nakwe á una a kwaranersaa Dadaamiya. Njá tama kwá aɲkwa á wálá ba lapiya am fetarfire, geni a farfe zlaɲe adaliye slera á ɲere am dagave á kure. Bademme á una ɲanna, ebzaɲeruka nakwe deki. ¹⁶ Má zlaɲeruzle ázekure maa, lauktu bi watse ɲá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayaɲerka ɲere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.» ¹⁸ Adaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa ɲane.

11

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa erwaunde. Ba estuwa, naba fawifa erwaunde. ² Yá aɲkwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlaɲe adaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá ɲá an eɲkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse ɲá jakurmeje na. ³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an erwaunde á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte ɲane. Amá yehauteyeha Hawwa, ɲane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara. ⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Adaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte ɲane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázeɲere, shedefkwe na ɲane á maga slera an ɲane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde ɲanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare ɲanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an ɲane. ⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá aɲkwa an ɲane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakuránmára ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá aɲkwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure deki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an unɲule-aara. Emtu badzanevbadze emtu? ⁸ Am sarte na yá aɲkwa á maga slera am dagave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shunɲu. Una ɲanna gevge ba seke ya zlaa ndzedá á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure. ⁹ Am sarte na yá aɲkwa á maga slera am dagave á kure, ma yá an wedere á shunɲu keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwára á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa deki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa. ¹⁰ Yá ndaakur adaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una ɲanna názu yá gálá

ire átekwa. Am huđe á Akaya baďemme, ƒaaka ura á dzegwándzegwa piyitepiya. ¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka ƒekidėki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá lyyeka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a ƒela, slera á ƒere ba palle, mbate fida na. ¹³ Emnde ƒanna ta emnde a ƒela á Yaisu *Almasiihu ka ƒekidėki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a ƒela. ¹⁴ Magauka najipu-aara. Adaba ba Shaitaine an ire-aara keni aƒkwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya. ¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá aƒkwa á maganá itare na baďemme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zlaďa-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlaďe ádaliye elva-aaruwa ƒanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá aƒkwa á zharáterá á ba an ice emnde umele na. ¹⁷ Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ƒanna wá, ganvege ba seke yá an shaitaine. ¹⁸ Yá zhárá ba emnde kwakya tá aƒkwa á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ƒane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa. ¹⁹ Há! kwa bántsa kure kwa emnde a eƒkale tsa, aley kwá zharáterá á ba an ice emnde ƒanna tá an shaitaine na, ƒaaka lámbe á kure! ²⁰ Tá aƒkwa á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá aƒkwa á zlermakurzlerma, tá aƒkwa á fakurar uksaƒwire, tá aƒkwa á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva! ²¹ Mbate ƒere na ƒa gakurmarge na, a magaƒeraa ba ƒaakire á hákuma á ƒere ndza! Yawaƒerarye kwaye ƒaakire á hákuma á ƒere ƒanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa ƒanna. ²² Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahimia; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahimia. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahimia; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahimia. ²³ Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Uƒƒule-aara ka tsa ndáhá una ƒanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ƒgudƒgudá jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na. ²⁴ Ser ilyeƒe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmana, kul keye ju maselmana. ²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwáƒerá paare á dem háye; aƒkwa ser palle, ya vaha, ya háre am huđe á háye; aƒkwa ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá. ²⁶ Zlaďe ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanusha zlaďa kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zlaďa kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlaďa kwakya átira háye keni. Tá aƒkwa zlaďe emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfire, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zlaďa kwakya. ²⁷ Máki ba wáva an slera ƒanna wá, ya wáva. Shanushe zlaďa an tsáká ire. Am sarte umele ba háre keni, yá taa puka ƒekidėki. Am sarte umele, ma ƒafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa ƒekidėki,

yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa nanna keni baaka. Shanushe wahála á lailaidfire keni kwakya, antara zladfa á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zladfa-aha-aaruwa umele keni zlabé ankwá ba kwakya, amá yá tsanƙa mazla-aara. Duksa palle yá ankwá á shunƙulaná ya wá, yá shunƙula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare. ²⁹ Máki yá zhára tsafsafe ndzedá á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedfaambefá palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mára baakire á payda-aaruwa. ³¹ Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galaumigálá ba nane ma vaatara keni. ³² Ankwá zlabé ádaliye zladfa palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte nanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakiya-aha á ukvake ge tsagwaditságwada. ³³ Amá ta naba njimhe am ilila emnde a fetarfe, ta ngudite áte zává-aha, daaci ta naba velise á kya fiye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde nanna.

12

Paul á gálá ire áte názena a marannaa Dadaamiya

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire nanna wá, zlabé yá ankwá átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya bademme. ² Ankwá slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufafe vatena a mágava duksa nanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ³ Yá enndáhá zlabé ádaliye: Edda-aara nanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlanna-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ⁴ Ankwá elva-aha ya cenanaa am zlanna, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha defekideki. Zlabé ádaliye ba enndáhá-aara keni an piya. ⁵ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya nanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire defekideki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á mára baakire á payda-aaruwa. ⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa nane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, adaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá manka una, yá kuva a kariteka emnde kwakya adaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya adaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa bademme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke adaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa nanna wá, yá maga ba palasa. Adaba una nanna, baaka kuravire ázerwa. ⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere nanna am vuwa, ⁹ amá a nwiwante, a ba nane: «Yá magaká ngurna ba ge ebbásha-aara. Adaba má baaka payda á ura, hákuma-aaruwa á márava kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunde-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payda-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya.

¹⁰ Adaba una nanna, am baakire á payda-aaruwa nanna, amá ervaunde-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlzlázle emnde, ma tá fá zladfa-ara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa dekideki. Diyandiya ganakini a shiyaa zladfa nanna adaba zhera á *Almasiihu. Adaba am sarte na ni baaka ndzedfa am ya dekideki na wá, yá shá ndzedfa á jirire keni á ba am sarte nanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Adaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephe ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janerammeka an maleaha á kure nanna ta bantsa itare ta emnde a bela na. ¹² Adaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunde jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemare ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire. ¹³ Emtu an kwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka dekideki, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shungu á kure, iya yá kátá ervaunde á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare. ¹⁵ Iya wá, yá wavakuruwave an ndzedfa-aaruwa bademme; ma ya kedaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bademmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlafe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaim Paul, a zu shungu á miya á ba an zlerma. ¹⁷ Ya zlermakuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera. ¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una dekideki. Nere antara Titus wá, na ba palle am slera á nere, enkale á nere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlafe a ba kure, ná kátá lya ire á nere an elva na ná tsakaná nere kinekinaka na. Na emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na ná tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva nanna ná tsakaná nere bademme na wá, ná kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mamaaha-aaruwa. ²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayiika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunde-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dagaldagala, kwá an kwa á shelha am dagave á kure, kwá an kwa á maga ervaunde, gergere ye á kure bademme, kwá an kwa á zlazlava, kwá an kwa á za vuwa á emnde, kwá an kwa á maga kurávire, bademme á duksa á ba an wessa. ²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadarmbádá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlafe tá maga ba názu zlayeka dekideki, tá maga ba dákárire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándzawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una ɲanna. ² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ɲanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni baɗemme. Kina ya yiyiye an kure keni, yá anƙwa á ndaakurndáhá zlaɓe ádaliye ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse ɓaaka zatervaare ge emnde ɲanna ɗekideki. ³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! ɲane wá, gavka ura cekwa payɗa-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ɲane am kure. ⁴ Am sarte na ta zleɲelanaa áte dzanƙala wá, ba jirire ndza ɓaaka payɗa-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ɲere antara ɲane gaɲerevge ba palle. Daaci ɲere an ire á ɲere wá, ɓaaka payɗa á ɲere. Amá ma watse daneremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ɲere, am slera na ɲá de maganá ɲere am dágave á kure. Adaba gaɲerevka an ire á ɲere, anƙwa Almasiihu antara ɲere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habazauhábaza názu am zlálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, ɓaaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini anƙwa *Almasiihu am kure. Sey máki anƙwa názu a mbeɗakuraa áte baráma-aara. ⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ɲere ɲa emnde a ɓela á jirire. ⁷ Amá ɲere wá, ɲa ɓaaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyaɲersá átekwa ganakini ɲa emnde a ɓela á jirire. Názena ɲá yekaná ɲere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire baɗemme. Ma shaɲeránka ɲere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyaɲerse átekwa keni, ɓaaka lambe á ɲere. ɲere ɲá kátá ba kwá maga shagerire. ⁸ Adaba ɲá taa yanaaka jirire, ɲere keni ɲá maga ba slera á jirire ɲanna. ⁹ Máki hyakurephya kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápeka hákuma á ɲere mazla-aara keni, ɲere ɲá higa ba jipu. Daaci ɲála á ɲere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni ɓaaka duksa mándzawe áte itare ɗekideki na.

¹⁰ Wakita ɲanna yá anƙwa á puwakurtá ya kina, ya yiyiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepta am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma ɲanna ge zadakurzáfeka, a vite ge dákurá á de katafke an ɲane.

Halavuwá á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáwa, gawansege duksa mándzawe am zlálava á kure baɗemme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáwa ba ɲane palle, á vatertá ba ɲane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya baɗemme. Baɗemme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá anƙwa á gakur use-aatare. ¹³ A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha ɲgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáwa na a wayamiyaa Dadaamiya an ɲane na am kure. A janmeje Shedekewe Cudeɗe ye á kure baɗemme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a GALATIYA

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ɲanna, a beliyaa urimagweka, a beliyaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddenara Dadaamiya na a tsante am faya na. ² Iya, ɲá antara emnde a fetarfe na tá áhuna baɗemme, ɲá anƙwa á gaku use á ɲere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya baɗemme. ³ A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲgurna, a varakurteva hairire. ⁴ Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge enɓlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya. ⁵ Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge ɗekideki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶ Yá maga ba najipu áte kure, aɗaba Dadaamiya a magakuraa ɲgurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakuve emnde-aara, aley kerten eptsakuranveptsá iga, kwa cenvaa labare á higa umele. ⁷ Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ɲanna ya balakursebale na. Ya ndanaa aɗaba uwe una, aɗaba tá anƙwa weshakurwasha emnde umele, tá kátá eptsante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. ⁸ Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ɲa dakurnaa ɲere na wá, ma ba ɲere ɲanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara. ⁹ Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlaɓe ádaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰ Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebarizleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlaɓe ádaliye wá, yá taa gevka waladí á Yaisu Almasiihu.

*Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyeddiye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva ɲanna elva á urimagweka. ¹² Aɗaba a binaa urimagweka elva ɲanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³ Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ɲere Yahudiya-aha. Am sarte ɲanna ndza ya shateru zlaɗa kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá keɗanaakeda elva ɲanna ba ɗekideki. ¹⁴ Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ɲere. Dabantedaba naɗe-aha na ta kwaranɲersaa eggye-aha á ɲere an ervaunɗe-aaruwa palle.

¹⁵ Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlaɓe yarika, a magiya ɲgurna, a naba ɗahite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a wayetaa ɲane maa, ¹⁶ a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ɲanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari.

¹⁷ Ma á dem Urusaliima keni danka ya ðekideki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zunḡwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ḡanna, ya naba zlala á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlaḡe áðaliye á dem Dimaska. ¹⁸ Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyer, ya magaa ba maka buwa ázeḡara. ¹⁹ Amá puwanteka ice-aaruwa ðekideki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmeḡara ge Yaakadada. ²⁰ Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹ Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlala á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya. ²² Am sarte ḡanna maa, zlaḡe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya. ²³ Sey ta cenaa ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde ḡanna: Edda-una ndza a shaḡeru zlaḡa werre na wá, eptsaptepsa. Kina wá, ḡane keni á anḡwa bala labare á higa na ndza a kátá keḡanaakeda ba ðekideki na. ²⁴ Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya adaba slera-aaruwa.

2

Zunḡwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

¹ Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufaḡe ágashe ḡanna, ya naba eptsa adaliye á dem Urusaliima, ḡa saa antara Barnabas, anḡwa Titus ázeḡere. ² Eptsa-aaruwa ḡanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsa. Am saasa á ḡere ḡanna wá, ḡa magaa jahava sey ba ḡere antara male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á ḡere Yahudiya-aha. Adaba má jammeka elva á ḡere antara itare, bademme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte ḡanna, ma andze a gev ba dey. ³ Titus na ḡa jaa daba kerḡe na wá, ḡane ura Yunaniḡkau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am shedekwe, á gevge emtsaade ura Yahudiya. ⁴ Mbatu wá, tá anḡwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á ḡere ḡanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaade am shedekwe. Emnde ḡanna wá, ta saḡerte á ba an ila ge se gya gyadá á ḡere. Adaba ḡá kwaraná ba ḡere ire á ḡere áte názena am nadina á ḡere Yahudiya-aha, adaba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsanḡerá á dem *tawraita ḡanna zlaḡe áðaliye. ⁵ Amá ḡere eksanḡeraareka elva-aatare ðekideki ba cekwaanḡudí keni. Wayanḡerka tá badzanvebadze labare á higa na, adaba ḡanna elva a jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire ḡanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Adaba Dadaamiya wá, ḡane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha ḡanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa. ⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa ḡanna ge emnde na ta baaka am nadina á ḡere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha. ⁸ Ta naba lansaule geni ba Dadaamiya na a vanta hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa palle ge iya keni, a beliyaa ba ḡane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha. ⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe ḡanna, naranna itare geni ba jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera ḡanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á ḡere áte una ḡanna. Daaci ḡa zluhe am sawari geni ḡere,

ńá de ɓalaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de ɓalaterán ge Yahudiya-aha. ¹⁰ Elva palle ta baɓerna itare wá, a ba itare: Viyawateraaka talage-aha á miya áhuna. Una ɓanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzedá-aaruwa baɓemme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una ɓanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, aɓaba magaaka duksa an unɓule-aara. ¹² Aɓaba am zunɓwire wá, ta zaa ɗafa ba kerɗe an emnde na ta ɓaaka am nadina á ɓere. Am sarte ɓanna maa, Yakuba a ɓelaa emnde á deɓere. Ba saremsa emnde ɓanna wá, mele Piyer zaaka ɗafa antara ɓere mazla-aara. Aɓaba a wanaa iyawa átuge itare. Aɓaba itare ɓarnaana nadina á ɓere an tsaka ire. ¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare. ¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya, yá elvan ge Piyer á katafke-aatare baɓemme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ɓa ba seke ka ura Yahudiya ka, njanɓa áte njá á Yahudiyire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a njarinja áte njá á Yahudiyire?

Emnde baɓemme tá enzlese á ba an fetarfire

¹⁵ ɓere wá, ɓa Yahudiya-aha miyenne. ɓa emnde na ɓaaka nadina-aatare, ɓa ɗahaterá an emnde a haypa na ka. ¹⁶ Amá diyaɓerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an ɗaba *tawraitá, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba ɓere keni, ɓa fetaare á ba áte ɓane, lauktu ɓa shaa jirire áza Dadaamiya. ɓa shanaa aɓaba ɓa ɗabete tawraiteka. Baaka ura á shá jirire aɓaba á ɗabete tawraitá. ¹⁷ Daaci kina wá, ńá anɓwa shá jirire á ɓere áza Dadaamiya an fetarfire áte Yaisu Almasiihu. An una ɓanna wá, ɓere keni ńá an haypa ba seke emnde baɓemme. Máki estuwa wá, amaana a sepuwanermaa ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa ɓanna? Estuweka ɗekideki. ¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlaɓe ádaliye, yá habaza názena ya eptsanve iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawraitá wá, iya ba seke yá an emtsa áɓerara. Una keni a jiyaa ba tawraitá ɓanna, geni yá shá shifa umele ge ɗaba Dadaamiya. Am sarte na ta zlenjela Yaisu áte dzanɓala, gevge ba seke ta cebaanɓer kerɗe antara ya. ²⁰ Shifa na yá an ɓane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ɓane am duniya na wá, yá njá an fetarfire áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ɓane, haa a naba yaa shifa-aara aɓaba iya. ²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ɓurna á Dadaamiya, geni sey yá ɗaba ba tawraitá. Aɓaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an ɗaba tawraitá wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

3

*Daba *tawraitá bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu*

¹ Kure emnde a Galatiya wá, ɓaaka enɓkale á kure. A kedakuraa ware estuwa? Ya palakurnaa tsa sera-aara baɓemme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzanɓala. ² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedɗe; kwa shaa Shedekwe ɓanna aɓaba kwa ɗabete *tawraitá emtu? Emtu aɓaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunɗe á kure palle he? ³ A kedakuraa uwe estuwa

áte enjkale? Am fantaufe wá, kwa tsaa á ba áte hakuma á Shedekwe Cudedde, amá kina wá, kwá kátá zlnaazle an ndzedá á ire á kure emtu? ⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha nanna á gev ba dey emtu? Tamanka ganakini una nanna á gev ba dey. ⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha nanna adaba kwa dabete tawraitá emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunde á kure palle he?

⁶ Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahima, a ba nane: Ibrahima a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una nanna a shaa jirire áza Dadaamiya. ⁷ Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahima. ⁸ Ndza a ndaase vateneka Dadaamiya názena a ganvaa nane kina. A ba nane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya keni, tá de fetarfe áte nane. Adaba fetarfire-aatare nanna wá, á de gatervege emnde a jirire á katafke-aara. Adaba una nanna, a ndanse labare á higa nanna ge Ibrahima emtsaade, a ba nane á elvan ge nane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka. ⁹ Ibrahima a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰ Adaba bademme á emnde na ta tsaa á ba áte *tawraitá, geni tá shá jirire an nane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una maganaaka názena á ndaaná tawraitá na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya. ¹¹ Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an daba tawraitá. Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, ba nane una an shifa a jirire. ¹² Tara daba tawraitá an fetarfire wá, tá maslaaveka. Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una a tsaa á ba áte mága názena am tawraitá wá, shifa keni á shaná á ba an tawraitá nanna.

¹³ Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, adaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraitá na bademme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye nanna ge miya, a demaa nane am slede á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zlenjarzlenjela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara. ¹⁴ Yaisu Almasiihu a magaa una nanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahima á de gater ge nalgaadama bademme na wá, á gevge á kya erva an nane. Zlabe adaliye a magaa una nanna geni mí shá Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

**Tawraitá á badzeka namána á Dadaamiya*

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimagwaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ngudaa namána wá, baaka slepekyateraapekya, baaka slefateraarfe keni. ¹⁶ Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahima. Waada nanna a maganan ge nane antara wulfe-aara. Adaba a ba nane: Watse yá gan barka ge nalgaadama bademme á kya erva an wulfe á nana. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya erva an wulfe-aha á nana, amá a baa: wulfe á nana. Wulfe-aara nanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁷ Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zunjwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahima. A

magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraitu ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraitu nanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimu werre. Tawraitu á pekyeka namána á Dadaamiya deki deki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni. ¹⁸ Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na adaba ta dabete tawraitu wá, daaci ma a gevka adaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahimu, adaba a ngudanaa namána-aara.

¹⁹ Máki estuwa, ázara dalila á *tawraitu nanna ba deki deki? Dalila á tawraitu nanna a faterara Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraitu nanna ba ge sarte cekwaanngudi ge emnde. Ba ge ufa wulfe á Ibrahimu na a ngudateraa namána ge emnde bademme á kya erva an nane na. Ba samsa nane wá, baaka hakuma á tawraitu mazla-aara. Tawraitu wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an nane, ge saterán ge emnde. Amá ndza an kwa sledagave á emnde antara malika-aha nanna. ²⁰ Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa. Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimu wá, ba nane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

*Ázara dalila á *tawraitu*

²¹ Una nanna á bánba ganakini tara *tawraitu tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka deki deki. Adaba ma andze a dzegwándzegwa tawraitu vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawraitu. ²² Baira deme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa an kwa á vaterte názena a magateraa waada-aara na ge emnde adaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Á vaterte adaba fetarfire-aatare.

²³ Amá am sarte na ndza zlafe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawraitu, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire. ²⁴ Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawraitu sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya adaba famitarfe. ²⁵ Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawraitu ka mazla-aara.

²⁶ Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte nane. ²⁷ Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara. ²⁸ Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baaka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle adaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu. ²⁹ Zlafe adaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahimu. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimu antara wulfe-aha-aara na.

4

¹ Amaana elva nanna wá, egdzere wá, á de zaná ba nane tsa waráta á há á eddenara bademme, amá am sarte na zlafe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave. ² Am sarte na zlafe egdzere wá, tá fanuwa ba

emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddenara ñane keni hyephye ura. ³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlaɓe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine. ⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba ɓelaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawraita ñanna, ⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawraita, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una ñanna a vakurte Shedekwe á Egdza-aara anƙwa am kure. Máki kwá dāha Dadaamiya an Dada á dāha ba Shedekwe-aara ñanna á kyá an we á kure. ⁷ Baɗemmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, baɗemme á názena am huɗe á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya. ⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira deme kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlaɓe ádaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire ñanna, ɓaaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlaɓe ádaliye? ¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba muñri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha baɗemme. ¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraita wá, taslawá á kure gawevge ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlaɓe ɓaaka emtañkire na kwa magitaa kure dƙidƙeki. ¹³ Diyakurdiya ba kure keni zuñjwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a ñiyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu ñanna. ¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zlaɗa arge iya am lapikere-aaruwa ñanna. Amá yakurika, zharakurika seke ura dey. Baira deme lyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasiihu an ire-aara. ¹⁵ Am sarte ñanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte ñanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva. ¹⁶ Kina wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá anƙwa emnde na tá badakurbada geni kwá dāba ba itare an enƙale á kure baɗemme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle. ¹⁸ Máki an unñule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewayá emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaunɗe á kure, ma yá anƙwa am dagave á kure, ma ya ɓaaka am dagave á kure keni. ¹⁹ Iya wá, zlaɓe yá shá ba zlaɗa adaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zlaɗa á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zlaɗa-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera. ²⁰ Kina wá, ervaunɗe-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Adaba kina na wá, an wessa ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergere buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawraita na, cenakuránka názena a ndahanaa tawraita emtu? Vawiteva emtsaadé jawapa? ²² Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba ñane wá,

Ibrahima ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara. ²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde bademme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waada-aara ge Ibrahima geni watse á shá egdze nanna. ²⁴ Ankwa názu á baminá elva nanna. Nwasha buwa nanna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a ngudanaa Dadaamiya. Hajara wá, nane kwatena, á maramiyá namána na a ngudanaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. Nane a yayaa egdzara-aara am navire. ²⁵ Adaba Hajara wá, nane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye nane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Adaba bademme á emnde na tá am huđe-aara, ta ba nave-aha á tawraita. ²⁶ Mukse á há wá, nane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba nane ire-aara, nane una emmemiya ge miya. ²⁷ Adaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Ekka mukse dziire na yanka egdzere dekideki, tapakanaaka zlađa á yá egdzere dekideki na, kina wá, ehiga an ervaunđe á nja bademme. Adaba mukse á keliya wá, tá hwiya ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

²⁸ Adaba una nanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahima geni á de shá Isiyaaku. ²⁹ Am zamana á Ibrahima werre nanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde bademme na, a faa zlađa áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedekwe Cudedđe na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle. ³⁰ Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba nane: Ngyainsengye mukse á kwatena na, a ezzlálá an egdza-aara. Adaba egdza á kwatena á taa fetka erva-aara áte waráta á eddenjara, sey á záná ba egdza á mukse á há. ³¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba nane ire-aara na.

5

Eptsauka á dem navire dekideki, kwaraukwara ba kure ire á kure

¹ Yaisu *Almasiihu a enzlamise am *tawraita wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una nanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlađe adaliye á dem navire.

² Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem shedekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu dekideki. ³ Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am shedekwe nanna keni, famfa ire-aara am laarire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraita bademme. ⁴ Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an daba tawraita na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsa iga ge ngurna á Dadaamiya. ⁵ Amá nere wá, fanjertefa tama á nere áte Dadaamiya ganakini watse á vanjerte jirire adaba fanjertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena ná ufáná nere an ndzedá na á vanjerte Shedekwe Cudedđe. ⁶ Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am shedekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfire. Amá wá, a naranna emnde fetarfire á miya. Una nanna slera á wayavire.

⁷ Am zuññwire ndza shagera zlááva á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zlááva á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire? ⁸ Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a ðakurðaha na ka. ⁹ Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaañguði á tsantetse ukpa na an wasla baðemme. ¹⁰ Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una añkwa á weshakurweshá ñanna wá, ma ware edda-aara keni, á de ñezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem shedekwe ge emnde, geni tá shá jirire an ñane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una ñanna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zladá áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaunðe-aatare. ¹² Emnde ñanna tá weshakurweshá na wá, a ðatsaraaðátsá kwa náza-aatare baðemme, a garevge naðima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a ðahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure ñanna maa, magauka názena á kataná ire á kure baðemme. Arge una ñanna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire. ¹⁴ Adaba shairiya-aha-aara baðemme jammeje am shairiya palle, a ba ñane: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. ¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, keðawanaaka shifa á kure baðemme.

Yawanya a tedakurteða ba Shedekwe Cufedðe

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tedakurteða ba Shedekwe Cufedðe. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁷ Adaba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Shedekwe Cufedðe. Názena á kataná Shedekwe Cufedðe keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa ñanna wá, tá jammeka ðekideki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁸ Daaci má á tedaakurá Shedekwe Cufedðe wá, kwa baaka am erva á *tawraitá mazla-aara.

¹⁹ Baðemme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha ñanna ba tara gwardzire, dakarire, zawarire, ²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaunðe, gardfire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde. ²¹ Zlaðe áðaliye, danñwire antara gev slembazla ira mága slakwatsire. Ankwa zlaðe áðaliye jeba á duksa-aha ñanna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremfé zlaðe áðaliye am vuwa, baðemme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha ñanna, tá shánka á dem zlanna á Dadaamiya ðekideki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cufedðe wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaunðe, zevarzire, maggwire, dzayyire á ervaunðe, ²³ kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Baðemme á duksa-aha ñanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya. ²⁴ Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, cebaarceba sunu-aatare baðemme áte dzangala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵ Ba Shedekwe Cufedðe una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á tadamitáðá ba ñane palle. ²⁶ Yaumiyányá gálá ire, tatayaumika dagala an emnde, shelaumika keni.

6

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dza-levdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, naba melawanumele, eptsawanaaptsa zlaɓe ádaliye ásete barama. Amá wá, magauka an erwaunde. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka ɲane keni á dem huɗe-aara. ² Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure. Má kwá aɲkwa maga una ɲanna wá, kwá aɲkwa maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara. ³ Má ura aɲkwa slaslaná am erwaunde-aara ganakini ɲane hyepɲe am duksa, mbate keni hyepka ba náza keni, an una ɲanna á keɗaná ba ɲane ire-aara. ⁴ Daaci ma ware keni a zharanaazhárá názu am zlááva-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge ɲane, amá aɗaba a jateru ge emnde umeleka. ⁵ Aɗaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge ɲane.

⁶ Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am erwa-aara baɗemme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷ Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Baɗemme á názena ni a jema edda-aara am haha, á de shá ba una ɲanna.

⁸ Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, ɲane á de shá shifa na á zleka na. ⁹ Yaumiyánka mága maggwire. Aɗaba má samsa laukte-aara, zlaɓe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara.

¹⁰ Aɗaba una ɲanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una ɲanna áte emnde baɗemme. Baaka ɗeme seke emnde na fartarfe.

Halavuwa á elva

¹¹ Náwa una wá, yá aɲkwa puwetá ba iya an erwa-aaruwa, yá aɲkwa puwan ba yaikyaike. ¹² Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde. Una ɲanna tá magan ba geni a shaterka zlaɗa má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala. ¹³ Aɗaba ba emnde na tá am shedekwe ɲanna keni, ɲarnaaka názena am *tawraita baɗemme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, aɗaba kwá aɲkwa ɗabaterɗába. ¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Aɗaba emtsa-aara áte dzangala ɲanna wá, kazlaɲa á duniya gevge ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaɲa á duniya. ¹⁵ Aɗaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura áɲwaslire. ¹⁶ Baɗemme á emnde na ni tá njá á ba áte una ɲanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Aɗaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una ɲanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲurna-aara ge kure baɗemme. *Aamin.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a AIFAISUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na ƙakurnaana elva á Yaisu Almasiihu an ervaunde á kure palle na. ² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga ƙgurna, a varakurteva hairire.

Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge

*palle antara Yaisu *Almasiihu*

³ Galaumigála Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba a gamiyar barka am duksa bademme á sá am samaya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlaƙe ba duniya keni zlaƙe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cudede, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse baaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara. ⁵ Adaba wayamiwayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara. ⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya adaba kwakyire á ƙgurna na a magaminaa ƙane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa ƙane na. ⁷ Adaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una ƙanna kwakyire á ƙgurna-aara na á magamiyán ge miya. ⁸ Dadaamiya a magamiyaa ƙgurna kwakya ge miya á bá iya na wá, adaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enƙale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá ƙane na. ⁹ A maramise nasherire á duksa na anƙwa á slaslaná ƙane kwaye kinekinaka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na. ¹⁰ Duksa na á kátá maganá ƙane na wá, amaana á de jemá duksa bademme, una am samaya, antara una áte haha bademme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva ƙane slekse arge duksa-aha ƙanna bademme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya anƙwa á maga duksa bademme áte una ndza a slaslanaa ƙane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekinaka geni watse á de gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na. ¹² Daaci ƙere Yahudiya-aha na ƙa emnde zunƙwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya adaba una ƙanna bademme na. ¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ƙane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Shedekwe Cudede na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁴ Dadaamiya a vamite Shedekwe Cudede ƙanna wá, ba seke namána. Una ƙanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ƙane á de vaterteva ge emnde-aara na keni watse mí shansha bademme. Watse mí shá una ƙanna má lyamiselye náza ba ge deƙideƙi na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á ñalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Adaba una-aha ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá anƙwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya ádaba kure. Adaba cenanáncena labare á kure ganakini shagera fetarfire á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanáncena zlaɓe ádaliye ganakini wayakurwáyá an emnde á Dadaamiya kwakya. ¹⁶ Ma vaatara keni yá anƙwa slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya ádaba kure, yá anƙwa yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa. ¹⁷ Yá anƙwa ñala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakturvege emnde a ilmu, á marakuránmárá ire-aara an pute na kwá de diyeddiye ñane ba shagera na. ¹⁸ Zlaɓe ádaliye yá anƙwa ñalán ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a dƙahakur ge ñane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha ñanna jauje ge duksa baɗemme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele baɗemme. ¹⁹ Zlaɓe ádaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa baɗemme anƙwa á maga slera ám miya emnde-aara na. Hákuma ñanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu, ²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem naɗafa-aara am samaya na. ²¹ Am samaya ñanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá án hákuma am samaya baɗemme. Ba ñane palle una átire ge emnde baɗemme, una ma edda-aara a shaa eksle-ara keni. Ba ñane palle una á kwárá emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni baɗemme. ²² Dadaamiya a fanem duksa baɗemme am erva ge ñane. Zlaɓe ádaliye: a ganve slekse arge aiklasiya-aara. ²³ Aiklasiya wá, ñane vuwa á Yaisu Almasiihu. Baɗemme á duksa na am Yaisu Almasiihu, anƙwa am aiklasiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, ñane anƙwa baɗemme.

2

Tseta am emtsa geva an shifa

¹ Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure. ² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa daba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba ñane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dƙidƙeki na. ³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde ñanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adaba una ñanna, miya keni ma andze mí de shá zlaɗa kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele. ⁴ Amá gafka estuwa, adaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara ádaba haypa keni, adaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurlya shifa á kure adaba ñgurna á Dadaamiya. ⁶ Adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara ñane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu. ⁷ Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maratarná an una ñanna ge emnde baɗemme ñgurna yaikke na jauje ge duksa baɗemme na. ⁸ Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adaba slera á kure-ka, ñane a lyakurse ádaba ñgurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa ñane adaba kwa fetare áte ñane. ⁹ Adaba slera á kure-ka, una dƙidƙeki, una ba ñgurna-aara, geni ma

ware edda-aara keni a galeka ire ba dey. ¹⁰ Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa áŋwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire ñanna keni, a tsatsaminaa ba ñane kwaye am fakta.

*Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle*

¹¹ Adaba una ñanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedekwe, ndza tá zharakur ba seke duksa ba dey adaba kwa baaka am shedekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare. ¹² Yehauteyeha zlaŋe adaliye ganakini am sarte ñanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu dekideki, ndza kwa baaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ngudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa baaka am huŋe-aara, ndza baaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya dekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya. ¹³ Werre, ndza kwa yiyiye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herze an Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na ñane a naba yaa shifa-aara áte dzaŋgala adaba kure na.

¹⁴ Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza aŋkwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na baaka nadina-aatare, amá ñane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaahe ge ñane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzaŋgala. ¹⁵ Shairiya á Yahudiya-aha na a ba ñane: Sey ká maga una bi maŋka una na, a bezanaahe ge ñane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na baaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci baaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba áŋwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya. ¹⁶ An emtsa-aara áte dzaŋgala ñanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere ñanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlaŋe adaliye: a slapalateraahe bademme-aatare áza Dadaamiya. ¹⁷ Sawa-aara á sem duniya na wá, a se bala ba elva a hairire, geni kure emnde na baaka nadina á kure, ndza diyakurka Dadaamiya na, antara ñere Yahudiya-aha na diyaŋerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire ñanna. ¹⁸ Adaba ñane, ñere antara kure bademme á miya shamiyánsha baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedŋe. Ba Shedekwe Cudedŋe palle una slemelamiyumele bademmire á miya.

¹⁹ Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwá an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am huŋe á há-aara na. ²⁰ Nabi-aha antara emnde a bela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera ñanna ba seke má tá faná ekte ge bere. Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaŋa bere ñanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, ñane nakwa na á ñá ndzedá á bere ñanna bademme. ²¹ Adaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá aŋkwa á wálá, geni á gevge bere cudedŋe na watse á njá Dadaamiya am huŋe-aara na. ²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere ñanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere ñanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am huŋe-aara na.

3

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

¹ Adaba ba una ɲanna, yá anƙwa maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am dangay kina, áƙaba ba slera á Yaisu *Almasiihu ɲanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na baaka nadina á kure. ² Diyandiya ba jirire ganakini cenakurancena slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba ɲane ɲanna zlaɓe ádaliye una a magiyaa ɲgurna geni yá maganaamaga slera ɲanna. ³ Dadaamiya a naba marise názena am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba ɲane cekwaanɗudí.

⁴ Má kwá anƙwa ndaha egdza elva-aaruwa ɲanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyeddiye átekwa ganakini diyandiya ya názena an sheɓe am elva a Yaisu *Almasiihu na baɗemme. ⁵ Am zamane-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marateranka nasherire ɲanna ge emndimagwaha. Amá am salikataliya na wá, a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cufedɗe á maratersemare duksa ɲanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a ɓela-aara. ⁶ Nawa ɲane nasherire ɲanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuge itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am huɗe-aara, anƙwa dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Baɗemme á duksa ɲanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya ɲane nasherire ɲanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge ɓalatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedɗa-aaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba ɲane una a magiyaa ɲgurna á una ɲanna. ⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya baɗemme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ɲgurna ba ge iya ɲanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka ɗekidɗeki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire ɲanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde baɗemme. ⁹ Zlaɓe ádaliye maa, a magiyaa ɲgurna á palaterná názu a slaslanaa ɲane am ire-aara na ge emnde baɗemme. Ba ɲane Dadaamiya na a nderanaa ɲane duksa baɗemme una ndza a shebanve duksa ɲanna kwaye am fakta á duksa baɗemme. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa ɲanna am aiklaisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara male-aha-aatare baɗemme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, anƙwa gergere ba kwakya ɓaaka zlakta-aara. ¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa ɲane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Baɗemme á una ɲanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹² Ba áƙaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu, gamiyevge palle antara ɲane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an ɓaakire á lyawa. ¹³ Adaba una ɲanna, gazlauka ɗekidɗeki áƙaba zlaɗa na yá anƙwa shaná ya áƙaba kure na, táslawa á kure. Baira una ɲanna anƙwa á melakurumele ge kure.

*Háyáva na á wayámiyá Yaisu *Almasiihu an ɲane*

¹⁴ Adaba una ɲanna, yá anƙwa kezlan ugje ge Eddemiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure. ¹⁵ Baɗemme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Baɗemme tá njá á ba áte ndzedɗa á Eddemiya Dadaamiya palle. ¹⁶ Yá anƙwa ɲala áza

Dadaamiya geni á ndzedakurtendzedá ba ñane an hákuma á Shedekwe-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá áte unñule-aara. Á magakurá una ñanna áte yaikkire-aara ge ñane. ¹⁷ Yá ankwá ñala ázenara geni a njiinja Yaisu *Almasiihu am kure, ádaba fetarfire á kure áte ñane. Zlabe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá ankwá wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzedá áte unñule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfá na má dámnda slalwe-aara ba shagera á dem haha na. ¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, ankwá á wayamiwáyá á ba an jirire. Una ma kwá dálá á detire, ma kwá tsekwá á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba ankwá ba estuwa. ¹⁹ Yá ankwá ñala Dadaamiya zlabe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una ñanna wá, názena an ñane Dadaamiya wá, am kure keni ba una ñanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge ñane. Baira ñane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una mí slaslaná miya na. Bademme á una ñanna á maganá á ba an hákuma-aara na ankwá á maga slera am miya na. Galaumigálá ba ñane palle. ²¹ Ma vaatara keni dem ba ge d'ekid'eki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklaisiya-aara, adaba Yaisu Almasiihu. *Aamin.

4

Geva vuwa palle

¹ Daaci, yá ankwá ñalákurá ba iya Paul, ya dangay ádaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawa á kure: dabaudaba unñule á jirire áte una a dahakuraa Dadaamiya ge ñane na. ² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvaunđe, ma uwe keni naba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare. ³ Wavauwáva an ervaunđe á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cudedđe, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una ñanna. ⁴ Aiklaisiya wá, ñane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle ñanna. Shedekwe Cudedđe keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a dahamiyaa Dadaamiya ge ñane na keni ba palle. ⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle, ⁶ Dadaamiya palle, ba ñane una Dada arge emnde bademme, á kwaraná ñane duksa bademme, ankwá am tate-aha bademme, am dagave á emnde bademme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyaa ngurna bademmire á miya, a tegaamiyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni bademme. ⁸ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Am sarte na ñane gaaga ndzedá arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaahe, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba ñane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe ñane? Elva ñanna wá, á kátá bá: ndza a tsekwese á sem duniya áhuna emtsaade.

¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekwese á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba ñane ñanna zlabe ádaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá

duksa bademme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba ñane palle. ¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a bela, ge emnde umele a vaterte slera á nabiyire, ge emnde umele a vaterte slera á bala waazu ma am tate-ara keni bademme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlafe ádaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A bazlaa emnde ñanna bademme geni tá fatermá itare ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare. ¹³ Daaci miya bademmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara. ¹⁴ Má gamiyevge estuwa, enjkale á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte unñule á jirire an tsaha fida. ¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewáye an ervaunđe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa bademme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na ñane ire á aiklaisiya na. ¹⁶ Ba ñane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa ñanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am ñane tá maga ba slera wá, vuwa bademme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anjkwa wayaavewáye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

*Shifa áñwaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu*

¹⁷ Adaba una ñanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mágá názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Adaba itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara d'ekideki na. ¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire d'ekideki, tá shanka shifa áñwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte unñule á Dadaamiya. ¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare d'ekideki. Názena tá kataná itare an ervaunđe-aatare bademme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe bademme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu. ²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara ñane na wá, ba jirire cenakurancena elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa ñane na. ²² Daaci ekkure wá, eptsawaneptse iga ba d'ekideki ge duksa-aha ñanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre na. Adaba am njá á kure werre ñanna, ndza a jakuraa enjkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunđe á kure na, a kedakuraa ba ñane. ²³ Amá yawánya a mbedakursembeda Dadaamiya ervaunđe á kure bademme, á gakurvege áñwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. ²⁴ Daaci gawuvge áñwaslire am ervaunđe á kure bademme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke ñane ám njá á kure bademme. Ba jirire, jeba á nja ñanna wá, cudeddfe, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Adaba una ñanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfenjara, adaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle. ²⁶ Ma jákurja ervaunđe ba jipu keni, magauka haypa am huđe-aara. Zlafe ádaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlafe kwá maga ba ervaunđe ñanna. ²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine

ɔfekideki. ²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una ɔanna ambane ɔane keni a emmága slera á jirire, geni ɔane keni á vaterte duksa ge emnde na tá anƙwa zatervaare emnde. ²⁹ Valyauka elva yaiyaihe am mbuwe á kure, ndahaundaha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzedá an ɔane, tá wálá an ɔane áte unjule á Dadaamiya na. ³⁰ Becawanteka Shedekwe Cudedde na anƙwa am ervaunde á kure na. Shedekwe Cudedde ɔanna, ɔane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge ɔfekideki. ³¹ Daaci duksa mándzawe, sawansese am ervaunde á kure bademme: ma dugune, ma ica ervaunde, ma zláza ura, ma dágala, ma danjwire, sawansese jeba á duksa-aha ɔanna bademme am ervaunde á kure. ³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunde am dágave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dágave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure áɔaba Yaisu *Almasiihu na.

5

Zlálá ám parakkire

¹ Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayákuraa ɔane. Adaba una ɔanna, dabauɔaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure bademme.

² Am duksa na kwá de maganá kure bademme wá, yawánka wáyávire, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasiihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya adaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Adaba una ɔanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha ɔanna shagerka ɔfekideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka ɔfekideki am dagave á kure.

⁴ Zlafe adaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na baaka sera-aara ɔfekideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunde ge emnde na bademme, una-aha ɔanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha ɔanna wá, slafawanáslafe ba we á kure ge Dadaamiya adaba duksa na a magakurnaa ɔane na. ⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha ɔanna shagerka ɔfekideki na, antara fa ice am duksa á ura, baira una ɔanna ba kalkale antara mága hele, emnde a mága duksa-aha ɔanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlanna á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A keɔarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baaka nampire-aara ɔfekideki na. Adaba ba una-aha ɔanna, an zládá ervaunde á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardire bademme. ⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde ɔanna ɔfekideki. ⁸ Werre wá, ndza kwá am tabedammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na. ⁹ Adaba parakkire wá, ɔane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire. ¹⁰ Wavauwáva an ervaunde á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada. ¹¹ Gawaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara ɔfekideki, una ba slera á tabedammire na. Amá marawateránmara shagerkire na tá anƙwa maganá itare na ba parakke. ¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde ɔanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya. ¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe ɔanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera. ¹⁴ Adaba duksa na má sesse am

parakkire, duksa ɲanna keni gevge parakkire. Adaba una ɲanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adaba una ɲanna, magaumaága eɲkale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á eɲkale, amá gawevge emnde a eɲkale. ¹⁶ Zamane á miya na degiya badzávbadze. Kedawanaaka sarte ba dey, magaumaága shagerire. ¹⁷ Adaba una ɲanna, gawevka emnde a cekwire á eɲkale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe ádalije: a dakurseka mbazla am eɲkale dekideki, adaba á kedákurá ba una ɲanna. Kure wá, nawantenaha ervaunde á kure an Shedekwe Cudedde. ¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galaugálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cudedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunde á kure palle. ²⁰ Slafawanánsrafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa ɲane na bademme, slafawanánsrafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nyasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada. ²² Yá elvan ge kure nyasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. ²³ Adaba ba zhele una á kwara mukse, ba seke una á kwaraná Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. ɲane wá, ire antara slelya. ²⁴ Adaba una ɲanna, sey nyasha tá fa zherwe áte zála-aha-aatare am duksa bademme, ba seke una aɲkwa fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá nyasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba ɲane, ²⁶ a baranve tseɲaɲe an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cudedde. ²⁷ A magaa una ɲanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tseɲaɲe á katafke-aara, zariya jipu, cudedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte ɲane. ²⁸ Ba duksa palle ge zála keni: Wayauwáyá nyasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara. ²⁹ Baaka ura á magantá kelaadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una aɲkwa á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na. ³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na. ³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddeɲara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa ɲanna tá de gev ba vuwa palle. ³² Elva na am wakita á Dadaamiya ɲanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, aɲkwa á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara. ³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

6

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

¹ Ekkure egdzara, cenaucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adaba una ɲanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara. ² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddeɲa an emmeɲa.» Zunɲwe ba

una nanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterte duksa ge emnde na má d'abarted'aba an jirire na. ³ Duksa nanna wá: Ká de gedetege'da, ká de shekwaashekwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zlad'awaterveka ervaun'de ge egdzara á kure, amá kwarawatersekwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaun'de á kure palle, ba seke una kwá an'kwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na. ⁶ Magauka slera ad'aba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharauzhárá ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaun'de. ⁷ Magaumága slera á kure an ervaun'de palle, ba seke kwá magaterán ge emnde-ka slera nanna, amá kwá maganán ge Yaakadada. ⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná nane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaun'de áte náve-aha á kure, gawaterteka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bad'emme Edda á kure ba palle, an'kwa am samaya. Nane wá, bad'emme á emnde ta ba kalkale ázenára.

Kazlaña á wáva á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátaya ndzedá á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedakurtendzedá ba nane an hakuma-aara na jauje ge duksa bad'emme na. ¹¹ Ngwadawápsengwáda ba shagera an kazlaña na a vakurtaa Dadaamiya na bad'emme, tsawaatse ba shagera an nane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure ndzedá. ¹² Wáva á miya nanna wá, degi mí wava an emndimagwaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya bad'emme na. ¹³ Ad'aba una nanna, ngwadawápsengwáda ba shagera an kazlaña na a vakurtaa Dadaamiya na bad'emme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtan'kire, kwá de dzegwándzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halawuwa-aara bad'emme.

¹⁴ Daaci, njawinja am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Ad'aba jirire wá, gevge ba seke náza ngudá hu'de á kure ge kure. Zla'be adaliye, magaumága dzayyire á ervaun'de. Má kwá an'kwa maga dzayyire á ervaun'de wá, una nanna ba seke kwá tsekweme am kebebbe.

¹⁵ Balau'balá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á de vatertá nane hairire ge emnde. Yawánka d'ekid'eki. Una nanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge d'ába un'jule á Dadaamiya. ¹⁶ Ma vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una nanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná Shaitaine á se wakurwa an nane na. ¹⁷ Eksawanteksa am ervaun'de á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una nanna ba seke tun'kur ge tsufakura ire á kure. Zla'be adaliye, nawanaa'ña elva á Dadaamiya an ervaun'de á kure palle. Una nanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Shedekwe Cuded'de. ¹⁸ Nalaun'ála Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha bad'emme. Nalaun'ála an ervaun'de á kure palle áte una á de marakurná Shedekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an

maduwa-aha á kure, yawanka una ðekidëki. ¹⁹ Magaumága maduwa arge iya keni, geni yá ndáhá elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde. ²⁰ Adaba una ñanna, una ma yá am dangay keni, ya ba slebela á Yaisu Almasiihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka ðekidëki, amá yá enndaha baðemme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an ervaunðe á miya palle, ñane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an ervaunðe-aara palle na wá, á de palakurnaapálá ba ñane labare-aaruwa, antara duksa na yá ankwá maganá ya baðemme. ²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zláláva á ñere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya ervaunðe.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyávire am dagave á kure, a magarakeránmaga ñgurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire. ²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ñgurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya baðemme na.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a FILIPI

Ga Use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ñá antara Timaute, ña emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Njá puwakurte ge kure emnde a d'ába Dadaamiya am Filipi, ge kure baɗemme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Njá puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya baɗemme. ² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ñgurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtedzámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya. ⁴ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa arge kure, yá ñalakuru Dadaamiya an higa am erwaunde. ⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba kure. Adaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. ⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am erwaunde á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zlanazle, á yanka d'ekideki dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu. ⁷ Shagera jipu yá anƙwa á dzámá una ñanna am erwaunde-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an erwaunde-aaruwa palle. Adaba kure antara iya wá, baɗemme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Adaba una ñanna melawiyumele. Ma kina yá am dangay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde. ⁸ Dadaamiya diyaadiya baɗemme geni wayanakurwáyá an erwaunde-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakúra ba ñane.

⁹ Dalila á una ni yá anƙwa ñalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire baɗemme. ¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye erwaunde-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu *Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure d'ekideki. ¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera baɗemme. Daaci estuwa, baɗemme á emnde na tá de zhára una ñanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhera-aara.

*Sey ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura*

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke. ¹³ Adaba una ñanna, baɗemme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am dangay kina adaba zhera á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Zlabe adaliye: Yá am dangay tsa, aley anƙwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte unñule á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

¹⁵ Amá tá ankwá emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á ervaunđe. ¹⁶ Itare na tá maganá an shagerire á ervaunđe na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyardiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una nanna jirire. ¹⁷ Emnde umele na tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlafe. Amá ervaunđe-aatare shagereka, tá kátá fiyaare ba ge zladá zlafe adaliye am danggay. ¹⁸ Mbate, ma tá maganá an danjwire á ervaunđe waazu nanna, ma tá maganá á ba an shagerire á ervaunđe-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya. ¹⁹ Adaba diyandiya geni bademme á una nanna ba barama ge nzejlizezla. Una nanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shedekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una nanna.

²⁰ Názena yá kataná ya an ervaunđe-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwaanjudi keni tsete am vatená dem ba ge dekideki, ma yá an shifa, ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá ankwá maganá ya na wá, yá kátá ba maratara yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba nane palle. ²¹ Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlafe adaliye. ²² Amá am sarte na zlafe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa, ma emtsa keni. ²³ Am duksa-aha nanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa, geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una nanna arge njá an shifa. ²⁴ Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, ankwá nampire-aara ge kure. ²⁵ Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlafe yá njá an shifa. Mí nja kerde an shifa, geni kwá farfe ge ndzedá á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire. ²⁶ Daaci, vacite na má sanesse am danggay danemda zlafe adaliye á dem dagave á kure wá, kwá de gálá Yaisu Almasiihu adaba una nanna.

²⁷ Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedá áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunđe á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá ankwá am dagave á kure, ma ya baaka keni. ²⁸ A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure mazla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an kedá ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una nanna keni á de maratarná ba Dadaamiya. ²⁹ Ge kure wá, Dadaamiya a magakuraa ngurna geni kure keni kwá fetarfe áte nane adaba Yaisu Almasiihu. Una nanneka palle, amá a magakuraa ngurna geni kwá shushe zladá adaba nane. ³⁰ Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba nane geni yá á ba am wáva nanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva nanna ba seke iya.

2

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

¹ Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedakurtaa ba una nanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na ankwá á vakurteva emtu ndzedá? Ankwá emtu Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure?

Kwá anƙwa wayaavewáye emtu kure keni? Anƙwa emtu zevarzire am dagave á kure? ² Máki estuwa wá, wayawaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni. Enƙale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una nanna wá, iya keni á de higetehiga ervaunƙe-aaruwa kwakya. ³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una nanna wá, gawanaaga ire á kure, zharauzhára emnde umele ba seke ta male-aha arge kure. ⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na. ⁵ Eksawanteksa enƙale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

⁶ Nane wá, ba jirire geni nane antara Dadaamiya tá ba palle, amá nane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya ƙekid̄eki.

⁷ A yaa dzámá una nanna ba ƙekid̄eki, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire nanna keni, a geve sleslera á emnde zlaƙe ádaliye.

⁸ Án una nanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emtsa nanna keni, baira ta janaa á ba áte dzanƙala.

⁹ Adaba una nanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa bademme, a fanaa zhera na jauje ge zhera-aha bademme ba seke zawa á slera-aara.

¹⁰ A vante una nanna geni bademme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenarácena zhera-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.

¹¹ Zlaƙe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddeƙara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá anƙwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá ƙaaka ázekure na keni, fawarfe zlaƙe ádaliye ge fesarfire á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de mára geni a lyakursaa nane. Magaumága una nanna an lyawa-aara. ¹³ Adaba Dadaamiya wá, anƙwa á maganá ba nane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná nane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Bademme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunƙe. ¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunƙe á kure, ƙaaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemangerire, ¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunƙe. Má magakurnaamaga una nanna wá, yá de nanna geni zlaƙa á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunƙe á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una nanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa bademme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni a gevge ba seke náza-aaruwa. ¹⁸ Estuwa higauhiga bademme á kure, higaumihiga átirpalle.

Timaute antara Aipafrauditus

¹⁹ Má wayetewayaya Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá ñane labare á kure. Watse yá shá ndzedá átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na. ²⁰ Áhuna wá, baaka ura enkale á ñere palle seke ñane, adaba ñane wá, á dzamakurdzámá jipu. ²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge ñane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu dekideki. ²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á zlááva-aara. Ná ankwá maga waazu á labare á higa á ba antara ñane, á meliyumele jipu am slera ñanna, ba seke egdzere á melanu ge eddenjara am slera. ²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela ñane á dezekure ba watsawatse. ²⁴ Má wayetewayaya Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá ankwá duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafrauditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, magañernaamaga slera kwakya antara ñane. Kina wá, shagera ba yá belanaabela, á eptsa á dezekure zlafe ádaliye. ²⁶ Adaba ñane keni wesheteweshe ire-aara, wayaawayá jipu geni á de zharakurzhará, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge ñane. ²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazláda, a juwa ba cekwaangudí ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge ñane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunñula umele zlafe ádaliye. ²⁸ Adaba una ñanna, wayanwayá jipu geni yá eptsanaaptsa zlafe ádaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte ñane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunđe-aaruwa. ²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure bademme, adaba egdza emmekure áte unñule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde ñanna. ³⁰ Adaba ñane a juwaa ba cekwaangudí ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara dekideki, geni á zlanazle slera na ma kwá maginá kure.

3

Tá shaná estara dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva ñanna yá ekkudeka ya dekideki ge endáhá-aara, yá ankwá fakuraarefe zlafe ádaliye eppuwa-aara adaba baaka shaige-aara kwá de shá ndzedá an ñane. ² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, ngudí-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na. ³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí ñala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cudedde. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganna miya geni mí de shá dzayyire á ervaunđe áza Dadaamiya. ⁴ Ma seke nade-aha á emnde am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá gálá ire an ñane. Má bánba edda-aara geni ankwá nampire á daba nade-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka. ⁵ Adaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayiila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibraniñkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge daba *tawraitá á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá. ⁶ Ndza ñannaña á ba áte kalkalire-aara bademme názena am tawraitá á Yahudiya-aha, de ba am zláda keni puwanaterempuwa emnde na tá daba Yaisu Almasiihu na. Má ge daba tawraitá wá, baaka ura á biyá: dabanñka tawraitá. ⁷ Bademme á duksa-aha ñanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, adaba yá ankwá daba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke

duksa ba dey mazla-aara. ⁸ Eptsanatervepts a iga ba d'ekid'eki ge duksa-aha n'anna, adaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una n'anna jauje ge duksa bademme. Eptsanatervepts a iga ge duksa-aha n'anna adaba nane, ya zharater ba seke d'ugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am ervaun'de-aaruwa. ⁹ Ma ya njá an shifa keni, ya njá á ba an nane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni ya ura dzayye ervaun'de áza Dadaamiya adaba ya fansaare ge tawraita, amá názena á givege sledzayye á ervaun'de áza Dadaamiya wá, sey ba ya fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege ervaun'de dzayye, adaba ya fetaare áte nane. ¹⁰ Názena ya kataná iya kina wá, ba ya diyeddiye Yaisu Almasiihu antara hakuma-aara na a tsete am faya an nane na, antara ya shushe laruwa ba seke una a shanaa nane; má ya emtsa keni, ya emtsa ba seke náza-aara, ¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante nane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa n'anna ya bakaná ya na am erva-aaruwa, ndahanka keni ganevge ura cud'ed'de, amá ya ámbera á ba wava geni a demda duksa n'anna am erva-aaruwa, adaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erva-aara ge nane. ¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shanánsa duksa n'anna zlauzle, amá duksa palle ya maganá ya wá, ya eptseka wafke-aaruwa ge zhárá názena ya eptsanve iga, amá ya zhagade á ba á de á katafke geni a shanánsa duksa n'anna ya bakaná ya na. ¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem tate n'anna á kataná ervaun'de-aaruwa, ya de lyevalya lafa na á d'ahamiya Dadaamiya ge nane na, á ba nane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, adaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una n'anna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera en'kale á miya a gevge palle áte duksa n'anna. Máki tá an'kwa emnde na elva n'anna daaka á dem en'kale-aatare, watse á de marateránmárá Dadaamiya ba parakke. ¹⁶ Duksa yaikke wá, un'gule n'anna mí d'abaná miya sem vatená na wá, eptsaumika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure bademmire á kure d'abaud'aba ba sera-aaruwa, zharauzhárá gáráva á zlala n'anna áte náza á emnde na tá an'kwa magán ba kalkale antara náza á n'ere na. Ekkure keni magaumága á ba áte una n'anna. ¹⁸ Adaba tá an'kwa emnde umele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni ya bakuránba zlafe ádaliye an yawe kyuwa am ice: mága-aatare n'anna wá, tá kelaade-aha á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte d'anz'ala. ¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kárá, adaba d'abarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba hu'de, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka d'ekid'eki, baira tá gala ire an nane, tá dzama ba kazlana á duniya. ²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Slelyamilya, á sawa am samaya. ²¹ Am sarte na má de samsa nane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyantep'tsa vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an d'arádza seke náza-aara.

4

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzaṅdzaṅe, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaunḡe-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, ṅahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá ṅalakurṅala taslawá á kure melaumela. Adaba bukerḡire á kure kwa ba emnde á Yaakadada. ³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge ṅwasha na, adaba wawaṅeruwawa jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, ṅwasha nanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na aṅkwa zhera-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, baḡemmire á ṅere ndza ṅa magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurndaha zlaḡe ádalije: Higauhiga. ⁵ Magaumága názena tá de diyeddiye emnde átekwa geni kwa emnde a farvaunḡe. Yehauteyeha geni Yaakadada á eptsá ba herzhe na. ⁶ Dzamauka ire ḡekideki, bawanánba názena ektsakuraarektse baḡemme ge Dadaamiya, ṅalaunála ba ṅane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge ṅane campaukkwe. ⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde baḡemme na, á de tsufakurná ba hairire nanna ervaunḡe á kure antara enjkale á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwa á elva-aaruwa. Baḡemme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte ṅane, názena áte unṅule-aara, názena gevge cuḡedḡe, názena an dárádza, názena á de maga námpire, baḡemme. ⁹ Baḡemme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaathe na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte unṅule-aara. Daaci Dadaamiya slevamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlaḡe danseka am ire á kure. Á ba am zunṅwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa. ¹¹ Banakuranka una adaba yá am baakire, mbansembe njá an higa ma aṅkwa duksa-aaruwa, ma baaka duksa-aaruwa keni. ¹² Diyandiya nja ma yá am baakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá estara keni, ma aṅkwa duksa ge zuze-aaruwa, ma baaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni. ¹³ Yá dzegwándzegwa mága una-aha nanna baḡemme adaba barka á Yaisu Almasiihu ṅane slevita ndzedá. ¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá aṅkwa meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlalehe ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa. ¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa. ¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure. ¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure

na baɗemme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha ñanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunɗe á Dadaamiya emtake jipu. ¹⁹ Dadaamiya na baɗemme á kwakyire á duksa á ba azeɗara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure baɗemme an zhera á Yaisu Almasiihu. ²⁰ Demɗemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge ɗekidɗeki. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu baɗemme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá aɗkwa gakur use-aatare. ²² Baɗemme á emnde a fetarfe tá aɗkwa gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma. ²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure baɗemme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAULAUSIYA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, a eksisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, nǎ anƙwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu. ² Nǎ puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dǎbete Yaisu Almasiihu an ervaunǎde á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga ngurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma nǎ anƙwa maga maduwa adaba kure wá, nǎ slafaná we á nǎre jipu ge Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, nǎ slafaná we adaba kure, ⁴ adaba cenajerancena labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá anƙwa dǎba Dadaamiya bademme. ⁵ Kwá anƙwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa nanna keni kwa cenán kinekinaka am labare á higa na elva a jirire na. ⁶ Labare á higa nanna wá, nǎne wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zunǎwire geni Dadaamiya magakuranmaga ngurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare nanna, wayanǎrwayá jipu dawale nanna an ervaunǎde á nǎre palle. Nǎre antara nǎne, nǎ emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nǎne á anƙwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunǎde-aara palle. Daaci ba nǎne una gevge sera á nǎre antara we á nǎre am dagave á kure. ⁸ Ba nǎne una a se mbedanǎeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á nǎlaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una nanna, kwaye ba vacite na cenajerancená labare á kure, sem vatena, nǎ nǎla ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya ázekure bademme, antara geni kwá shansha ilmu na á vatertá Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a ektsakuraareka enkale am duksa bademme. ¹⁰ An ilmu nanna maa, kwá de shá zlaláva na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zlaláva na á kataná nǎne. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge nǎne. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare. ¹¹ Nǎ anƙwa nǎla Dadaamiya zlabé adaliye geni á gakurvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunǎde. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme. ¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, adaba ba nǎne una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cudedǎde. Duksa nanna wá, am zlanǎa-aara na anƙwa parakkire jipu na. ¹³ Ba nǎne una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á sem kwará á Egdza-aara na wayaawaya jipu na. ¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara palle, a varamise, a yamiyaarhe.

*Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara*

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Njane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba njane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Adaba njane wá, ndza anjwa am fakta á duksa bademme. ¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an njane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara njanna bademme, a nderater ba ge njane. ¹⁷ Zunjwe á ba njane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unjule-aara keni, á njaterá ba njane an hakuma-aara. ¹⁸ Ba njane una á kwára emnde na fartarfe áte njane. Njane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba njane una fakte á duksa bademme, zunjwe á ba njane zlafe adaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme. ¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de eksa ba njane am duksa bademme. ²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa njane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara njane bademme, adaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzanjala na. A magaa una njanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara njane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure. ²² Amá kina wá, Dadaamiya a magakuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara njane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una njanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunde á kure; watse kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunde á kure dekideki. ²³ Amá wa, yawánka dába Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzánzane, gazlauka dekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa njanna wá, balateresebale ge emnde bademme am huđe á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una njanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zladá-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zladá werre na wá, iya keni yá shushe zladá kina, geni yá zlanazle slera-aara na a shu zladá adaba njane na. Yá shá zladá adaba emnde na ta fetaare áte njane garevge ba seke vuwa-aara na. ²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera njanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka. ²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva njanna dekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá anjwa daba njane na. ²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watse á de maganá njane na ge emnde-aara. Slera njanna wá, baaka argena dekideki an shagerire, anjwa á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu anjwa am kure, baaka shaige geni kwá dem zlanazle na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara. ²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una njá anjwa balaterá elva-aara ge emnde, njá anjwa faterem am tada-aatare ge emnde bademme, njá mbaterse duksa áte njane an ilmu na a vanjertaa Dadaamiya, adaba njá kátá emnde bademme tá vante ervaunde-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá

gyebgye am elva á Dadaamiya. ²⁹ Adaba una nanna ngudansengude hufe geni yá zланаazle slera nanna an ndzedá na á vitá Yaisu Almasiihu.

2

¹ Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá ankwa maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare. ² Yá ankwa á maga una nanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedá ge daba Yaisu Almasiihu, kwa wayaavewayá am dagave á kure áte ervaunde palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, nane keni á gá barka áte kure. Elva nanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu. ³ Tara enkale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme ankwa am nane.

⁴ Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake. ⁵ Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunde-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba duksa bademme kwá ankwa maganá á ba áte unjule-aara, antara adaba dzanđzanjire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶ Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zlaláva á kure keni a gevge ba seke una á kataná nane. ⁷ Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, dabaudaba á ba áte una ta mbakurseme na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸ Faufa hyema geni a kedaduraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara dekideki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare. ⁹ Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme. ¹⁰ Daaci am nja á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Nane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹ Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimagwaha-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunde á kure na ndza á dákurá á dem haypa na. ¹² Am sarte na ta magakuraa baptisma, una nanna á mára una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara nane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante nane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni. ¹³ Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme. ¹⁴ Haypa-aha nanna wá, ndza ba seke gema áte miya, hyephye ge mbedamiya am shairiya. Amá Dadaamiya a naba yamiyaa gema nanna, á ndavamiyuka mazla-aara adaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzanđala. ¹⁵ A ganaa á ba áte dzanđala nanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare bademme, a sluwatervahe, a jaterse zherwe á katafke á emnde bademme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka munri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepuwe? ¹⁷ Bademme á una-aha nanna ndza miyenne-aareka

emtsaade, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Tá anƙwa emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá anƙwa baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde ñanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga una ñanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure. ¹⁹ Itare, ta yiyiye an Yaisu Almasiihu na ñane ire na, emnde na tá d̄aba ñane baɗemme ta vuwa-aara. Daaci máki mí d̄aba ba ñane, vuwa baɗemme, dzagwa á ubiya-aha antara perɗe-aha tá wálá á ba áte unɗule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsa átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci baaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare: ²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na? ²² Adaba jeba á shairiya-aha ñanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha ñanna. ²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha ñanna wá, ká cenán ba seke náza vante enƙale ge ura. Adaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge d̄aba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha ñanna baɗemme á de melakuruka d̄ekid̄eki geni kwá kwarukware ervaunɗe á kure am emtaɗkire á názena á kátá maganá vuwa á kure baɗemme.

3

¹ Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Adaba una ñanna tatayautátaya kazlaɗa na am samaya am tate na anƙwa á njá Yaisu Almasiihu am naɗafa á Dadaamiya. ² An enƙale á kure baɗemme, dzamaudzama ba kazlaɗa na am samaya na, dzamauka kazlaɗa na am duniya. ³ Adaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure anɗaslire anƙwa antara Yaisu Almasiihu, a sheɓakuranvehe ge Dadaamiya ázeɗara. ⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja ñane, kure keni kwá de jesarje an ñane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláva werre antara náza vatena

⁵ Adaba una ñanna, shagerkire á názena jauje am ervaunɗe á kure na sawansese baɗemme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya dakarire antara gwardzire antara mága emtaɗkire na á kátá maganá vuwa á kure baɗemme, antara waya duksa an ervaunɗe á kure baɗemme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunɗe á kure baɗemme, duksa ñanna gevge ba seke dadaamiya á kure. ⁶ Kwaya ñane názena ni á piyaterte ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una ñanna tá anƙwa am ervaunɗe á Dadaamiya. ⁷ Kure keni, am sarte na zlaɓe sakurseka am duksa-aha ñanna, zláláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaɗa-aha na baɗemme, mága ervaunɗe, mága kemaɗgerire, zlazla ura antara elva yaihyaihe. ⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakuresse am zláláva werre,

puwakuranvepuwe kazlaja werre bademme, ¹⁰ kwa eksante zlaláva umele anwaslire. Una nanna keni a eptsakurantaa ba Dadaamiya. Ba nane una a de gakuranvege ervaunde á kure anwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera. ¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am shedekwe, una emnde na ta baaka am shedekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde bademme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwára ire-aatare. Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, ankwa á njá am ervaunde á emnde-aara bademme.

¹² Diyakurdiya geni zunjwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaade, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge emnde-aara. Adaba una nanna, gawevge emnde a zavarze, emnde a maggwire á sawa am ervaunde, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunde. ¹³ Faufa ervaunde am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtanjire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una nanna, kure keni yawateraarye ge emnde umele. ¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawavewaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme. ¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunde á kure. Adaba Dadaamiya a dahakur ba ge una nanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafa we á kure ge nane. ¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tsahautsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cufedfe. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha nanna kwá ámbera slafaná we á kure an higa am ervaunde. ¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaumága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte unjule-aara

¹⁸ Ekkure njwasha-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a daba Yaakadada. ¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwaya an njwasha-aha á kure, fauka zladá áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una nanna, Yaakadada wayaawaya jipu. ²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zladá áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de nejla ervaunde á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa bademme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzleba, amá magawateranmaga slera an ervaunde á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. ²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, magaumága an ervaunde á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera nanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu. ²⁴ A viyakuraareka geni ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte ladá á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá

slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu. ²⁵ Amá edda una á magá emtaṅkire, ṅane keni á de pelansepele Yaakadada emtaṅkire-aara ma ware edda-aara keni, adaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde d'ekideki.

4

¹ Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: ṅawateraanja nave-aha á kure an jirire, magaumaga antara itare an unṅule-aara. A viyakuraareka geni kure keni aṅkwa Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa d'ekideki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbera slafaná we á kure ge Dadaamiya. ³ Má kwá maga maduwa á kure wá, magaumága maduwa arge ṅere keni, geni Dadaamiya a vaṅerteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, ṅa palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an shebe werre na bademme. Diyakurdiya yá am danṅay kina keni, ta siya adaba ba una ṅanna. ⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an unṅule-aara.

⁵ Magaumága eṅkale am zlááva á kure am dagave á emnde na zlaḅe d'abarka Yaisu Almasiihu. Keḅawanaaka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na. ⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure bademme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ṅane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ṅane keni aṅkwa á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervaunḅe-aara palle, ṅere antara ṅane wá, ṅa maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ṅane labare-aaruwa bademme. ⁸ Yá ḅela ṅane á dezekure, geni á de bakuránba ṅane labare á ṅere, á de vakurte antara ndzedá. ⁹ Ya aṅkwa ḅela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ṅane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ṅane keni ba sledaba Yaisu Almasiihu an ervaunḅe-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna bademme.

¹⁰ Tá aṅkwa gakur use-aatare tara Aristarkus, ṅane una ṅa kerḅe am danṅay, ta antara Markus ṅane palle á kudere-aha-ṅara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza ya ndakurndaa na. ¹¹ Aṅkwa á gakur use-aara Yaisu na tá d'ahaná an Yustus na ṅane keni. Sey ba emnde keye ṅanna njanṅe am Yahudiya-aha una tá aṅkwa maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá aṅkwa vite ndzedá jipu ahuna. ¹² Á aṅkwa gakur use-aara Aipafras keni, ṅane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervaunḅe-aara palle, geni kwá tsaatse d'anzanṅe, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá d'abetedaba názena á kataná Dadaamiya. ¹³ Yá aṅkwa zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme. ¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá aṅkwa gakur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde

a fetarfe na ta jahava á mba-aara na baɗemme. ¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawartereva ge aiklaisiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarakurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ɗanna zlaɓe ádaliye am dagave á kure. ¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a magannaamaga na wá, a ewwáwa geni á zlannaazle.

¹⁸ Am tate na náwa ɗane na wá, yá aɗkwa puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gaku use. A viyakuraareka geni yá am danɗay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

Zuññwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ngurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² Njere, nǎ anƙwa slafaná we á njere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má nǎ anƙwa maga maduwa á njere ádeza Dadaamiya, nǎ anƙwa yehakuryeha kure keni am hude-aara. ³ Am maduwa á njere njanna, nǎ anƙwa yeha názu kwá anƙwa maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá anƙwa maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme. ⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, njere nǎ anƙwa slafaná we á njere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba nǎ dise á ba an diye geni a wayakurtaa njane, a dzerakursaa njane ge kwa emnde-aarire. ⁵ Am sarte na nǎ balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza nǎ bakurnaa an hakuma á Shedekwe Cudedde. Njere diyanerdiya geni bademme á názu nǎ bakurná njere njanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza nǎ maganaa njere ázekure na, nǎ wayakurante ba shagerire. ⁶ Ekkure wá, dɔbakurtedɔba sera á njere, dɔbakurtedɔba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zladɔ kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedekwe Cudedde na.

⁷ Daaci, an una njanna wá, kwá anƙwa á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme. ⁸ Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slede bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una njanna ma ndahanerka njere keni ba kalle. ⁹ Tá anƙwa ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyanjervaahe, kwa njanerna á ba an jirire am sarte na nǎ am mba á kure. Zlabe tá anƙwa á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba dɔkideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa anƙwa á maganá slera ba ge njane na ni an shifa na. ¹⁰ Ira paka na ni kwá anƙwa pakaná kure Egdza-aara na ni watse á eptsá á sawa am samaya na. Egdza-aara njanna wá, ba Yaisu na ndza a tsantaa njane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare njanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunde Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á njere ádezekure na gavka dey. ² Diyakurdiya geni ba lauktu nǎ dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanjerse emtsaade, magaraneránmaga

palase kwakya am Filipi. Danjeremde ázekure keni, ña de beraa ba kelaade-aha zlaabe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a fanjerem ndzedá keni kwakya am vuwa, geni ná balakursebale labare á higa na a sawa ázenara na. ³ Waazu na ná magaterá ñere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á danñwire am hude-aara, ma zlerma keni baaka am hude-aara ðekideki. ⁴ Ñere wá, ná bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zuññwe a habazesaa ñane názu am ervaunðe á ñere, lauktu a fanjerar de balatera labare á higa ñanna ge emnde. Estuwa ñere keni ná bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba ñane wá, diyaadiya ervaunðe á ñere. ⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini banjerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurbada an ñane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme. ⁶ Emtu kwá kurken ndza ná kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanjerka ñere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni ðekideki. ⁷ Má áte jirire wá, ma andze ná naba marakuranmárá hakuma á ñere ge kure, adaba ñere ña emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanjerka ñere una ñanna ðekideki, baira am sarte na ná ázekure na, ndza ña marakuraa ba tsekadðire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara. ⁸ Adaba ña wayakuraa ñere an ervaunðe á ñere palle na wá, ba shifa á ñere keni ndza wayañerwaya ná yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, ña de balakursaa ñere na, amá ndza ña wayakurte ba seke shifa á ñere. ⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlaabe viyakurarka zladá á slera na ndza ña shanaa ñere am dagave á kure am sarte na ndza ña de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza ná maga ba slera geni ná shansha ba názu ná zanuze ge we á ñere keni, geni a ganjeréfka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaadé wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á ñere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zlaláva á ñere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándzawe na ña maganaa ñere, ndza emtake njá á ñere áte kure bademme. ¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ña magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara, ¹² ndza ná vakurte sawari-aha gergere, ná ekhyakurá ervaunðe, ba kelaazare ndza ná bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a ðahakur ge de nja antara ñane am zlanña-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlaabe ádaliye wá, ná yainka slafana we ge Dadaamiya adaba ñane: Am sarte na ndza ña de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahe an ervaunðe á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ñane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na. ¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhara á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Adaba tá ankwá shakuruwa ba emnde a larde á kure zladá seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zladá ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha ñanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Kina keni tá ankwá magañerá palase ge ñere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaunðe á Dadaamiya ðekideki na. ¹⁶ Adaba ta etapa bademme ge piyanjerte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni

wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare nanna jauje ge ndzedá, nahetenaha am ervaunđe á Dadaamiya mazla-aara, tá de njezleka am shairiya á Dadaamiya đekideki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlađe ádaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, njeze ekhyaaka ervaunđe á njeze đekideki, ire á njeze á ba ázekure. Baaka pute na maganjerka njeze geni a shanerasha de tsakurartse na. ¹⁸ Ge eptsa ádezekure na wá, njeze ndza wayanerwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansa eptsa ádezekure na, amá bademme una nanna ndza a piyetaa ba Shaitaine. ¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázejere ge melaneru ge fa tama á njeze áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á njeze; zlađe ádaliye gakurevge dalila á gedá á njeze má de samsa Yaisu *Almasiihu. ²⁰ Una ba estuwa, ná de gedetegeđa adaba kure, ná de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenaneránka labare á kure đekideki, dzegwaneránka njeze farvaunđe mazla-aara. Daaci na naba njante, a ba njeze: Ambane ná bela Timaute ádezekure, njeze ná njinja emtsađe an ire á njeze am Ataina. ² Timaute na na belanaa njeze á dezekure na wá, nane egdza emmemiya na ná anjka maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. Na belanaa njeze ge de fakurem ndzedá am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu. ³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zladá na kwá anjka bashaná kure na. Má ba zladá wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe. ⁴ Am sarte na na ázekure keni, ndza na ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí njezleka am zladá. Nane una a shaa kure am iga á njeze na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme. ⁵ Adaba una nanna dzegwanánka farvaunđe mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenaneracena nane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á njeze gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezejere, a saneraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a banerantsa nane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyáviere am dagave á kure. A ba nane zlađe ádaliye: Shagera ervaunđe á kure áte njeze, kure keni kwá kumá ba kwa nanjerhe an ice, seke una ni njeze keni ná kumá ba puwete ice áte kure na. ⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, nja ba palase, antara zladá na ná naana njeze na, aley am sarte na saasa Timaute ásezejere, bademme saasa higa á njeze adaba labare á fetarfire á kure na na cenánjena farfe na. ⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am njeze mazla-aara, adaba diyanerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá á kure an Yaakadada. ⁹ Adaba na shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma ná slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba náza keni. ¹⁰ Vayi vacika ná nala ba Dadaamiya geni á melanerumele ná daada á de zharakurzhará, we á njeze una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlađe kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vanjertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhará na. ¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá

waya emnde bademme, ba seke una ni njá ankwá wayakurá n̄ere na. ¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzedá, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaun̄de-aatare, baaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cufed̄de á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na njá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwaran̄erakursekwáre bademme geni tá njá estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyan̄erdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una n̄anna, amá njá ankwá á n̄alakurn̄ála zlābe ádaliye an zhera á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlābe adaliye á de katafke á de katafke. ² Náwa názu ndza a kwaran̄ersaa Yaakadada Yaisu ge n̄ere. N̄ere keni n̄a kwarakursaa á ba an ndzedá-aara diyakurdiya bademme. ³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cufed̄de á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire. ⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe njá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na. ⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka áfaba ndzedá á mbagrire seke una ni tá ankwá maganá emnde na d̄abarka Dadaamiya na. ⁶ Ma ware á kure keni a maganáka kelaadire an gwardzire d̄ekid̄eki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure d̄ekid̄eki. Baira ge kure, njá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fan̄erakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire n̄anna. ⁷ Dadaamiya d̄amiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a d̄amite ge gev emnde-aara, ge n̄ja am cufed̄d̄ire. ⁸ Kwáye n̄ane elva n̄anna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shed̄ekwe Cufed̄de na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma ban̄erakuránka elva n̄anna mázla-aara keni ba kalle. Afaba ba kure an̄ ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire. ¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá ankwá emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na bademme. Aley keni n̄ere njá bakurá ba magaumága zlābe ádaliye á de katafke. ¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa d̄ekid̄eki ge tátaya n̄ja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara. ¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlābe fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de n̄aleka duksa áze itare.

Vaci eptsa á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu njá bakurná n̄ere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na baaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na. ¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáyá. Estuwa, mí naba fetarfe zlābe ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarf̄ire na wá, Dadaamiya keni á de tsatert̄etse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza n̄a shanaa n̄ere áza Yaakadada, a ba n̄ane wá: Vaci eptsa-aara á sawa am samaya n̄anna wá, watse mí desá mi-ka zun̄n̄we arge emnde na emtsaremts̄a na, á bina. ¹⁶ Vacite n̄anna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á

de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una nanna maa, tá de tsettse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáyá, ¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye nane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge dekideki. ¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademme? Ekhyawakhya ervaunđe á kure an elva nanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha nanna átekwa na maa, kure, ma banerakuranka mazla-aara keni ba kalle. ² Adaba kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsá á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle. ³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, ankwá hairire na, kedaaatare ba ge dekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte nanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á huđe. Vacite nanna wá, watse baaka njezla-aatare dekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte nanna am bressire ba estuwa. ⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vayiya na.

⁶ Adaba una nanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka enkale á miya an duksa umele dekideki. ⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vayiya na hare. Am larde-aha á miya, enkale am ire á emnde tá weshante á ba an vayiya nanna. ⁸ Amá miya wá, samiyesse am vayiyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adaba una nanna, njawaminja an enkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyáviere. Duksa-aha nanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlabe ádaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de njezlamisenjezle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma nanna keni gevge ba seke tunkur ge tsufa ire á miya. ⁹ Njauminja ba estuwa, adaba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunđe, amá a dzeramise geni á njezlamisenjezle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara nane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsapta á sawa. ¹¹ Kwa cenancenka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an nane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá ankwá maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá ankwá á njalakurnála: taslawá á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na. ¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Nj́a ankwá á ñalakurnála zlafe ádaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawá á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka paydá-aatare; fawaterfe ervaunđe ge emnde bademme. ¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, eptsawannaaka emtañkire ge ura an emtañkire. Arge una ñanna wá, ma vaatara keni wavauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una ñanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure. ¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka ðekideki. ¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtañkire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka ðekideki ge Shedekwe Cufedde slera-aara. ²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyire keni, epsawanaaka elva-aara. ²¹ Ma uwe keni lawanaale emtsaade ba shagera, lauktu kwá ñanaaņa una shagera am huđe-aara. ²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am huđe-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba ñane zlafe adaliye emnde cufedde bademme, am enkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure ðekideki vaci eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa ñane ge gakurve emnde-aara na wá, ñane á eptseka elva-aara ðekideki, á de gakuranvege ba ñane una ñanna.

²⁵ Nj́a baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ñere keni.

²⁶ Gauga use-aha á ñere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe. ²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ anƙwa gaktur use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsá á Yaakadada Yaisu

³ Nǎ baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Nere wá, ma vaatara keni sey nǎ yanka slafaná we á nere ge Dadaamiya áƊaba kure. Una zlaya jipu, áƊaba farfe zlaƊe ádaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyáviŕe na am dagave á kure keni farfe ba kwakya. ⁴ ÁƊaba una nǎnna, nere nǎ higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfire á kure áza emnde á Dadaamiya baƊemme, áƊaba tá shakuru zlaƊa kwakya, aley gazlakurka Ɗekideki, kwá á ba an fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵ Una nǎnna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakyire á zlaƊa na kwá anƙwa ƙashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlanƊa á Dadaamiya, zlanƊa na kwá anƙwa ƙasha zlaƊa áƊaba nane na. ⁶ Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. Nane á de eptsaternaaptsa zlaƊa nǎnna ge emnde na tá anƙwa magakurá palase kina na. ⁷ Amá kure emnde na kwá anƙwa shá zlaƊa am erva-aataŕe kina na, antara nere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepuwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an ƊemƊemire na. ⁸ Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu nǎnna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na Ɗabarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na. ⁹ Ba seke bikere-aataŕe, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de njá am laruwa nǎnna ba ge Ɗekideki, yiyiye an nane, tá de puweteka ice-aataŕe Ɗekideki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na. ¹⁰ BaƊemme á una-aha nǎnna á de magava ba vaci á eptsá á Yaakadada Yaisu á sa am samaya. Vacite nǎnna, baƊemme á emnde na ta fetaare áte nane wá, tá de gálá ba nane á ba an ká kwara, tá de eƊfema baƊemme. Daaci, kure wá, watse kwá anƙwa am dagave á emnde nǎnna keni, áƊaba eksakuranteksa elva-aara na ndza nǎ balakurseƙale na.

¹¹ ÁƊaba una nǎnna wá, ma vaatara keni nǎ yanka nǎla Dadaamiya áƊaba kure. Nǎ anƙwa nǎla ba nane geni á gaturanvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlalá estuwa. Nǎ anƙwa nǎla zlaƊe ádaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá anƙwa maganá áƊaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Nǎ anƙwa nǎla zlaƊe geni a magakuránmaga una-aha nǎnna an hakuma-aara. ¹² Daaci, áƊaba ngurna á tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, baƊemme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu áƊaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde áƊaba nane.

2

Sesse á edda una zlazlafa hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse bademme á miya mí de jammeje ázenjara na. Njá anjwa njalakurnjala, taslawá á kure, ² ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaade, gazlauka defekideki. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dabauka kure defekideki. ³ A kedakuraaka ura umele ba dey sele, adaba vacite njanna á de sawka am tsekadfire ba estuwa. Am sarte njanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya defekideki. Zlabe adaliye keni sey má sesse edda una mándzawe hala-aara na watse tá dá ba njane zunjwe á dem tate á shá zlada á emnde a mága haypa na. ⁴ Má sesse edda una mándzawe hala-aara njanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyarterepiya ge emnde bademme geni a yaránya názu tá anjwa kezlán ugje na bademme, una ma emnde na tá anjwa kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, bademmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba duwa njane á de njá am hude-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge njane palle na. ⁵ Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya ndakurnda duksa njanna bademme. Una njanna dedde am ire á kure emtu?

⁶ Amá kina wá, zlabe anjwa názu a piyetaa lámare njanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una njanna bademme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe hala-aara njanna áte parakkire. ⁷ Adaba ba kina na keni, njane á ba átira mága emtanjire-aara njanna am ervaunde á emnde kwakya, amá emnde njanna diyarka emtsaade. Watse á sawa, amá zlabe kineka emtsaade, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni anjwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama. ⁸ Am iga á una njanna wá, daaci á de sesse njane. Amá á se kedanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa njane an hákuma-aara á sawa am samaya. ⁹ Sawa á edda á hala njanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se mára nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse bademme ba fida. ¹⁰ Má samsa njane wá, á se maga jeli á emtanjire gergere ge jateraa enjale ge emnde na tá áte unjule á keda na. Daaci tá de keda náza ba ge defekideki, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare njanna. ¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a hedateraa enjale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey. ¹² Kwa cenanceneka-he una bademme? Daaci bademme á emnde na ervaunde-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtanjire bademme na wá, tá de nejleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Njere wá, ma vaatara keni njá yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlabe am fantaufe á duksa bademme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shedefkwe Cufedfe. Estuwa a gakurvaa njane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara. ¹⁴ Adaba una njanna Dadaamiya a dakurte am sarte na njane de balakursaa labare á higa na. Daaci

kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una ñanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Ñawanaaṅa ba shagera názu ṅa kwarakursaa ṅere na bademme, ma una ndza ṅa kwarakurse á ba an we, ma una ndza ṅa puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure ðekideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ṅurna-aara a naba vamite tsekadfire am ervaunde názá ba ge ðekideki, aṅkwa á melamiyumele ge fete táma á miya áte ṅane. ¹⁷ A fakuremfa ba ṅane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekadfire am ervaunde; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzeḍa ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni bademme.

3

Magaumága maduwa arge ṅere

¹ Aṅkwa duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ṅere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am slede bademme áte watsewatsire. Magaumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke názá á kure. ² Zlabe ádaliye, ṅalaunjala Dadaamiya geni a daṅeremka am erva á emnde a mándzawe. Adaba tá aṅkwa emnde na yanaaya ervaunde-aatare fetaare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba ṅane ndzeḍa am vuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure bademme na. ⁴ ṅere keni a melanṅerwa ba Yaakadada geni a maganṅerka shaige áte kure ðekideki. Diyanṅerdiya ganakini kwá aṅkwa maga ba názu ndza ṅa kwarakursekware na, diyanṅerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunde á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an ṅane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunde ba seke ṅane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu ṅá bakurná ṅere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ṅá bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, ṅane cenaaka elva á ṅere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara. ⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara bademme ge nja áte náza á ṅere. Adaba am sarte na ṅá ázekure na wá, maganṅerka masefire ðekideki. ⁸ ṅere zanṅerka dáfá áte ura ba dey. ṅere keni ndza ṅá maga ba ṅgedepa á ṅere vayi vacika, geni a ganṅerevka gwatame arge kure ge zanṅeru náza za. ⁹ Una ṅanna keni ndza ṅá magán geni baaka hakuma á ṅere ge zá dáfá áte kureka. Amá ndza ṅa magán ge marakura gáráva shagera. ¹⁰ Am sarte na zlabe ṅá ázekure keni, ndza ṅa ndakurndaha bademme, a ba ṅere: Má edda-aara kwalekwale ge mága slera, a zeka dáfá keni. ¹¹ ṅa ndahanaa áḍaba uwe una ṅanna? Adaba ṅá aṅkwa cena: tá aṅkwa emnde na wayarka mága slera ðekideki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele. ¹² Náwa elva na ṅá baterán ge jeba á emnde ṅanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága enkale, magaumága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire ðekideki. ¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu ṅá aṅkwa

kwarakursá ɲere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jeɲja zherwe. ¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdza mamire.

Use antara barka am halavuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba ɲane. Ma vaatara keni a vakurteva hairire áte una a disaa ɲane; a yákuraaka d'eme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá an'kwa puwaná ba iya Paul an erva-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlaɓe ádaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am wakita-aha-aaruwa baɗemme na. Kwaye ɲane fantefa erva-aaruwa áhuna.

¹⁸ A hyetehye ɲurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure baɗemme á kure.

Zuññwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte ñane na. Ya slebela-aara adaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Slelyamilya. ² Yá ankwá puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakánmaga ñgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlaleka an elva á Dadaamiya

³ Am sarte na yá zláá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni njinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlaábe adaliye: njinja á ba áhuwa, geni ká piyaterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlaleka an elva á Dadaamiya na ge emnde. ⁴ Ká baterná ka geni a yaránya shunñula á labare á eggye-aha an ervaunñde-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kergema á eggye-aha baaka halavuwa-aara dekideki na. Adaba á melateruka ge emnde dekideki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya ñanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte ñane. ⁵ Dalila una ni ká de bateraná ka una ñanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunñde-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunñde-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire. ⁶ Emnde umele wá, dzalarevdzále áte unñule á jirire, yaranya mága shagerire ñanna, tá shunñula ba elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. ⁷ Wayarwáya geni tá gevge malum-aha á *tawraitá, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedá, amá ba itare keni tá cenánka duksa ñanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸ Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á edadaba an unñule-aara. ⁹ Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba ñane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am ervaunñde-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte ñane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceáa shifa á dada-aha-aatare antara mama-aha-aatara, ge emnde a ceáa shifa á emnde bademme. ¹⁰ Zlaábe adaliye: Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa ñane. ¹¹ Bademme á duksa-aha ñanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa ñanna wá, á sawa áza Dadaamiya Saksage, ba ñane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa ñanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ñgurna na a magannaa ñane

¹² Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an ervaunñde-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná

we-aaruwa adaba ndzedá na ankwá á vitá nane am slera nanna. ¹³ Werre wá, ndza kwakya elva yaiyaihe na ya velyanaa ya áte nane, ya naba zlazla zhera-aara, antara ba zladá keni fanaterarfe ge emnde-aara. Bademme á una nanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba zlafe fantarka áte nane, ndza diyanka názu ya maganaa ya. ¹⁴ Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ngurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáva ganakini yá wayetewayá nane. ¹⁵ Náwa elva a jirire na baaka arge nane d'ekideki, shagera tá lyevaalya emnde bademme an ervaunđe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa nanna. ¹⁶ Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde bademme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maraterná an una nanna ge emnde ganakini nane wá, slefarvaunđe jipu, a fartarfe áte nane, tá shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba nane palle. Nane ankwá ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba nane una Dadaamiya, baaka kalle-aara. Emnde bademme a galargálá ba nane palle. *Aamin.

¹⁸ Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, nanaana elva nanna ba shagera am ire á na, lauktu ká de tsaatse an dzañdzañire. ¹⁹ Ma vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á na, a demka duksa á baakire á zherwe á dem ervaunđe á na. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná ervaunđe-aatare. Adaba una nanna, garevge yiyiye an Dadaamiya. ²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta d'abete sera á emnde nanna. Adaba una nanna yanateraaya am erva á Shaitaine, geni a sharánsha enkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yaiyaihe áte Dadaamiya.

2

Melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure

¹ Duksa zunñwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure. Nalawaterunale Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, adaba názu á magaterná nane ge itare. ² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na bademme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánsha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am ervaunđe. ³ Mága maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Adaba á higarhiga Dadaamiya Slelyamilya. ⁴ Adaba nane wá, wayaawaya emnde bademme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare. ⁵ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. Nane keni ba urimagwe, ba nane una Yaisu *Almasiihu. ⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde bademme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara nanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawaya á lyelye emnde bademme. ⁷ Adaba una nanna, Dadaamiya a gíve slebela-aara, geni yá de balaterá elva nanna ge emnde á larde umele, yá de kwaratersekwere jirire á elva nanna, geni itare keni a fartarfe áte nane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida d'ekideki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala bademme tá welaavewele an mága maduwa. Amá wá, sey ervaunđe-aatare an bara, an ekhya, baaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge ηwasha keni maa, yá kátá tá ηgudá patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á ηgudá patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde bademme na. Zlabe ádaliye wayanka tá keda sarte-aatare bademme ba ge tataya ndera ire an lawa gergere, antara ηgudá náza ηgelawire, antara tataya kacakaca na zlazladá jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaηa-aatare an unηule-aara. ¹⁰ ηgelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una ηanna ge ηwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunđe. ¹¹ Daaci, máki kwá ankwá tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja ηwasha ba tsekadđe, a magarmaga fesarfire an ervaunđe-aatare bademme. ¹² Vananteka ya baráma ge mukse ganakini á kwaratersá ηane duksa ge zala, bi á geva male ηane arge itare, amá a njinja ba tsekadđe. ¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zunηwe, lauktu a nderaa Hawwa. ¹⁴ Zlabe ádaliye maa, Shaitaine a de janaa enkale ge Naadama ka, amá a de janaa enkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya. ¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza Dadaamiya adaba egdzara na á yáná ηane. Amá wá, sey á fetarfe áte ηane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

3

Male am aiklaisiya

¹ Nawa elva yaikke, jirire zlabe ádaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná ηane. ² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándzawe am ηane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slenjkale am duksa na a maganaa ηane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slelyiya wayve-aha am mbaaara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an unηule-aara ge emnde. ³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunđe. ⁴ Zlabe ádaliye sey edda una ni a kwarukware huđe á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzedá-aatare bademme. ⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara huđe á há-aara, á de tsannaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlabe ádaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine. ⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ηanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlabe adaliye.

Emnde a sawari á aiklaisiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklaisiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa. A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmane an zlerma. ⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfire na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya. ¹⁰ Zlabe ádaliye: Lauktu kwá dzera emnde a sawari á aiklaisiya wá, sey kwá zlauzle am gya hala-aatare emtsaafde. Má shakuránka duksa mándzawe am itare wá, lauktu kwá faterar slera ηanna.

¹¹ Nwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba njwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garefka emnde a paysada, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunđe-aatare am duksa bademme.

¹² Slesawari á aiklaisiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara huđe á há-aara bademme. ¹³ Emnde a sawari á aiklaisiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, adaba fartarfe an unjule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezeņa ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá, ¹⁵ ganakini ma danaaka watsewatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am huđe á há á Dadaamiya. Huđe á há á Dadaamiya njanna wá, amaana aiklaisiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni anjwa ba jirire na. Aiklaisiya njanna wá, á njaná ba njane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawé á bere á njaná njane ire á bere na. ¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya bademme, baaka ura á gan jawe dekideki. Elva njanna ba Yaisu *Almasiihu:

Nane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedekwe Cudedđe geni njane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte njane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

4

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

¹ Shedekwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhapteherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de dabete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde njanna. ² Emnde a fida njanna baaka jirire-aatare dekideki, gaaga shaitaine ervaunđe-aatare, tá de kedáterá ba itare emnde áte unjule a jirire. ³ Ta bantsa emnde njanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlabe ádalije, tá anjwa piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele anjwa gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa njanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya. ⁴ Adaba bademme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am huđe-aara, má mí lyiyaná an slafa we á miya ázeņara. ⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhera-aara á ganvege náza za njanna cudedđe.

*Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire*

⁶ Naba kwaratersekwere elva njanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzedá áte unjule á Dadaamiya, adaba njakanaanja jirire an ervaunđe á nj palle, hyemhye elva-aara am vuwa á nj. ⁷ Yanánka ervaunđe á nj ge narwandza-aha na á melakuka dekideki áte unjule á Dadaamiya na. Ekka wá, ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzedá á nj bademme. ⁸ Á ba am duniya na keni, edda una anjwa á sala vuwa-aara wá, anjwa nampire-aara cekwaangudi.

Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adaba á ba am duniya na keni diyaadiya ganakini á shansha shifa anwaslire, diyaadiya geni shifa nanna á zleka d'ekideki. ⁹ Elva nanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an ervaunđe-aatare palle. ¹⁰ Adaba una nanna, má anƙwa wava an ndzedá á miya bademme ge mága slera nanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na anƙwa ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba nane una Slelya emnde bademme, kwakya-aara ba emnde na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu. ¹¹ Bateránba elva nanna ge emnde, kwaratersekware eddaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzaɗɗaɗe, a farakarka uksaɗwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gáráva shagera ge emnde a fetarfe bademme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetaare áte Dadaamiya, ma ge nja cudedde keni, gevge garává shagera ge itare. ¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaratersekware á ba áte una nanna dem sarte na má danemda ya. ¹⁴ Maɗka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite nanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiwire áte ka, emnde a sawari á aiklaisiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare. ¹⁵ Una nanna slera á ɗa, emmága an ervaunđe á ɗa palle, a naranna emnde bademme ganakini ká anƙwa wálá á ba de katafke. ¹⁶ Effa hyema áte ire á ɗa, emmága enƙale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una nanna d'ekideki, naba emmága. Má magakanaamaga una nanna wá, ká de lyelye shifa á ɗa, antara emnde na tá cenakvaare elva nanna keni bademme.

5

Slera á Timaute am aiklaisiya

¹ Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzedá. Ma anƙwa názu a guwa nane keni, ndandaha á ba an enƙale ba seke eddeɗa. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an enƙale ba seke egdzar mama-aha a ɗa. ² Ma emgyegwar nwashá keni, ba seke mama-aha a ɗa. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ɗa. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha nanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na. ⁴ Má tá anƙwa egdzara á wegyege a mukse nanna bi eggye-aha-ɗara wá, kwaratersekware emtsaade ge egdzara nanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlaɓe ta egdzara mesheshe na. Una nanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare. ⁵ Wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire na wá, nane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedá á Dadaamiya palle. Vayi vacika á ɗala ba Dadaamiya ge melanumele. ⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlaɓe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa. ⁷ Kwaratersekware elva nanna, a ɗarnaɗa ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándzawe am nane. ⁸ Zlaɓe ádaliye: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ɗara, sakwa emnde na tá am huɗe á há-aara ba ge nane, nane wá, dzalevdzale áte unɗule á Dadaamiya, ɗgulme ba edda una d'abaaka Yaisu *Almasiihu d'ekideki na arge nane.

⁹ Má ká anƙwa farfe zlaɓe ádaliye ge puwa weggyegwar nwashá áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una

hyephye iva kul unḡwahe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele. ¹⁰ Adaliye: máki emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyiya wayve-aha am mba-aatare an unḡule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlaḡa, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegyege a mukse na zlaḡe gyaale á mukse wá, puweka zhera-aara, diyanka ambane watse á wáyá de gá zhele zlaḡe ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte unḡule á Yaisu *Almasihu. ¹² Daaci estuwa tá de ḡezleka am shairiya, adaba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na. ¹³ Zlaḡe ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de dāba sera á wakyiya á emnde ge ja dāba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysaḡa, tá de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka dēkideki na. ¹⁴ Adaba una ḡanna maa, wegyege a mukse, má ba zlaḡe gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge huḡe á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya. ¹⁵ Adaba tá anḡwa emnde umele-aatare, kertenḡ dzalarevdzale áte unḡule á Dadaamiya, ta dābete Shaitaine. ¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje wegyege a mukse am dagave á vara-aha-ḡara wá, a fanufe hyema ge wegyege a mukse ḡanna, a farka gwatame ḡanna ge aiklaisiya, geni aiklaisiya wá, á fateru hyema ge wegyegwar ḡwasha na baaka emnde-aatare dēkideki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklaisiya wá, má tá anḡwa maga slera-aatare an unḡule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka dēme seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde. ¹⁸ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: ḡuḡawanaanuka *japa ge we á dalau má anḡwa á magakurá slera. A ba ḡane zlaḡe ádaliye: Sleslera wá, zlayanzlaya ganakini á zuze mbera-aara. ¹⁹ Má ura a se icar sera ge slesawari á aiklaisiya wá, liyeka elva-aara dēkideki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye. ²⁰ Ge emnde na tá anḡwa maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde bademme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ḡane na, ḡanaaḡa elva ḡanna ba shagera am ire á ḡa: kuveka ice á emnde, eggerka emnde dēkideki. ²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklaisiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsaḡe. Ekka wá, dauka ka á dem haypa á emnde dēkideki, ettsufa ire á ḡa am cuḡedḡire.

²³ Sheka sey ba yawe danḡwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cekwaḡuḡi. Adaba uwe, ba kelaazare ka lapika, á wáká huḡe á ḡa na wá, naba kuke geni ká shansha ḡulmire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlaḡe kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseka, sey tá dise am iga á shairiya. ²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá anḡwa nanna emnde. Ma naránka áte watsewatsire keni, á de shebeka dēkideki.

6

¹ Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe

ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má anƙwa kwaratersá miya ge emnde na. ² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: nǎ gulanaagula fatersarfe, adaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adaba dada-aha-aatare nanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya nane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekware emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má anƙwa ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, d'abaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá, ⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa nane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde nanna wá, bademme á emnde tá anƙwa cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare. ⁵ Jeba á emnde nanna wá, gá jáwe á zleka ázetare d'ekideki, adaba shagerka enƙale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká anƙwa á higa arge una anƙwa am erwa á na. ⁷ Mi sem duniya an erwa dey, mí de eptsa keni á ba an erwa dey. ⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una nanna. ⁹ Amá emnde na tá anƙwa á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba d'ekideki na. Tá anƙwa mbeda á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de ked'anaakeda shifa-aatare ba d'ekideki. ¹⁰ Wáyá á shungu wá, bademme á haypa-aha á ba am huđe-aara. Emnde umele, dzalarevdzale áte unjule á Dadaamiya adaba ba wáyá á shungu nanna. Ta naba yaa fetarfire ba d'ekideki, kina keni njaaka ervaunđe-aatare d'ekideki.

Sawari-aha umele am halavuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á na, ganávteka ge duksa nanna d'ekideki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná nane, ekhyanaaka fetarfire á na, antara wáyáva á na, ira farvaunđe á na. Gevge ura kemaare áza emnde. ¹² Tsaatse ba shagera áte unjule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka d'ekideki a d'aká Dadaamiya ge nane na. Adaba una nanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fetaara ka átekwa na. ¹³ Yá ndaaka adaba Dadaamiya na a femaa nane shifa am duksa bademme na, antara adaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na. ¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervaunđe á na palle. Ettsufu ire á na, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una nanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Á de sawa nane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba nane palle una Dadaamiya, ba nane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na. ¹⁶ Ba nane palle una á njá an shifa dem ba ge d'ekideki. Anƙwa á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege d'ekideki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlađe adaliye baaka edda una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge d'ekideki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adaba diyarka laukte na ni watse á zlala nalmáne ɲanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzedá á Dadaamiya na á vamáta ɲane duksa baɗemme, ganakini mí njinja an higa na. ¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahiré, a varaterteva duksa-aatare ge emnde keni. ¹⁹ Má tá aɲkwa maganá áte una ɲanna wá, tá aɲkwa jahaná nalmane á jirire na á zleka ɗekideki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya beɗa nara ba dey, antara mága duksa na á zlalaaveka an elva á Dadaamiya ɗekideki na. Emnde ɲanna ta bantsa itare ta emnde a diya, amá diya-aatare ɲanna gevka diya jirire ɗekideki. ²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cekwaangudí wá, ta naba yaa fetarfire ba ɗekideki.

A magakuránmaga Dadaamiya ɲurna-aara.

Buwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na. ² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Eddemiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul anƙwa á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá anƙwa á maganá slera an shaigerire á ervaunƙe-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaa má yá anƙwa á maga maduwa wá, yá anƙwa á yehaka-yeha ekka keni am huƙe-aara. ⁴ Am sarte na ya zláá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una nanna zlaƙe anƙwa am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunƙe-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunƙe-aaruwa an higa. ⁵ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á na ba seke názá á mama-aha á na tara Luwiz, antara emmeja Aiwnike. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á na keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á na nanna wá, yá anƙwa á yehakanteyeha zlaƙe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma nanna, ⁷ gazleka ƙekideki. Adaba Dadaamiya vamiteka sheƙeƙe na á puwaná vuwa ge ura, amá Sheƙeƙe na ni á vante dzanƙanire ge ura, á vante wáyávire ge ura, ira enƙale ganakini mi nanna nanna vuwa á miya.

⁸ Adaba una nanna, maƙa lyawa ƙekideki ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am dangay adaba nane na keni, maƙa lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlaƙa na má a fakaara Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una nanna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na. ⁹ Dadaamiya wá, a ƙahamitaa ba nane, a lyamisaa nane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una nanna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ngurna-aara, a wayetaa ba ervaunƙe-aara. A magamiyaa ngurna nanna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ngurna-aara nanna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Slelyamilya. A se keƙanaa nane hákuma á emtsa, a marese ganakini má lyamivalya labáre á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu nanna ƙeme, geni yá balaterá labáre á higa nanna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre. ¹² Kina yá am zlaƙa adaba ba una nanna. Amá baaka lámbe-aaruwa ƙekideki, adaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte nane. Baaka shaige-aaruwa ƙekideki, diyandiya ganakini nane á

dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa ɲanna a yinaa am erva na, dem vaci zla á duniya. ¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbera á fetarfe am ervaunđe á ɲa. Hákuma á emmága una ɲanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu. ¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labáre á higa na Dadaamiya a yanaa am erva á ɲa na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedekwe Cudedde na anƙwa á njá am miya na.

¹⁵ Bademme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una ɲanna. Antara ba tara Figailus antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde ɲanna. ¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá anƙwa á yekanu barka á Yaakadada ge ɲane, antara emnde na tá am huđe á há-aara bademme. Adaba ɲane a ekhyiyaa ervaunđe ba kelaazare, magaaka lyawa dfekideki ge ndavindáva, yá am danggay tsa. ¹⁷ Am sarte na samsa ɲane á sem Rauma, a tatayiyaa an enƙale-aara bademme, a naba se beribera am tate na yá amkwa. ¹⁸ ɲane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginaa ɲane am Aifaisus wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

2

*Sawji á Yaisu *Almasiihu an jirire*

¹ Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzedaktendzedá ba Yaisu *Almasiihu an ɲurna na a magaminaa ɲane adaba gamiyevge palle antara ɲane na. ² Elva na ka cenanaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge emnde a jirire na ni watse tá dzegwándzegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zladá na má a fakaara Dadaamiya adaba zhera á Yaisu Almasiihu wá, naba ekserekse, gevge sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu. ⁴ Sawji á jirire wá, má á kátá háyá áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse dfekideki. ⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icaná ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, ɲane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire. ⁶ Zlaɓe ádalíye, sleherda na ni anƙwa á herdaná fe ge zanwe-aara wá, zlaya á lyevaalya ba ɲane zunɲwe dza á ɲgedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe ɲanna. ⁷ Eppuwa sawari am ire á ɲa áte elva-aha ɲanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am huđe-aara ganakini ká diyeddiye bademme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, ɲane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya ɲane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá anƙwa balaná ya na. ⁹ Yá anƙwa shá zladá kina, náwa ta se ɲgudiyaa am danggay keni, adaba ba una ɲanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándzawe. Amá ta dzegwánka ɲgudá elva á Dadaamiya, ɲane á zlala á ba á de katafke. ¹⁰ Adaba una ɲanna, ma vaatara keni yá báhá ba zladá ɲanna. Yá bashaná adaba emnde na tá an dzera áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara ɲane am yaikkire-aara. ¹¹ Náwa elva a jirire zlaɓe ádalíye yá bakaná ya:

Máki emtsamimtsa kerde antara ɲane, ge tse keni, watse mí tsetse zlaɓe ádalíye an shifa antara ɲane.

¹² Máki mí basha zladá wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya ɲane wá, ɲane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge d̄aba ṅane keni, ṅane á eptseka elva-aara na a ndaasa áte miya na d̄ekid̄eki, ṅane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera z̄láláva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha ṅanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Ad̄aba gájáwe wá, á melanuka ge ura d̄ekid̄eki, baira á badza emnde a eccena-aara. ¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á maṅka zherwe am slera-aara d̄ekid̄eki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an unṅule-aara. ¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka feka we á ṅa á dem huḍe-aara, ad̄aba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una ṅanna ta far ba bádza an Dadaamiya. ¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare ṅanna á far ba za sleḍe, ba seke wige na aṅkwa á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaistus wá, tá aṅkwa am emnde ṅanna. ¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte unṅule á jirire. Ad̄aba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamane-aara. Daaci emnde umele yarányá unṅule á Dadaamiya ad̄aba lámare-aatare. ¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere ṅanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete z̄labe ad̄aliye, a ba itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini ṅane wá, átuge Yaakadada, a maṅka mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, aṅkwa kazlaṅa gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaṅa ṅanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaṅa ṅanna keni gergere bademme. Kazlaṅa na an dárádza na, tá maga slera na an dárádza na an ṅane. Amá kazlaṅa na cekwa dárádza-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádza-aara keni an ṅane. ²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunḍe-aara, ṅane cuḍeḍe am shagerkire ṅanna yá aṅkwa á ndahaná ya na wá, ṅane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaṅa na an dárádza na, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Ad̄aba ṅane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Ad̄aba una ṅanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunḍe-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde ṅanna d̄ekid̄eki. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunḍe á ṅa palle, fetarfe an ervaunḍe á ṅa palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bára ervaunḍe-aatare, tá aṅkwa á ṅala Yaakadada. ²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem huḍe-aara d̄ekid̄eki. Ad̄aba diyakdiya geni á sa ba dágala. ²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. ṅane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunḍe ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unṅule-aara, slekemaare áza emnde bademme. ²⁵ ṅane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunḍe ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni, ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga ṅurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba. ²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

3

Názu watse á magava má herzhapteherzhe z̄la á duniya

¹ Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse an̄kwa sarte-aha na ni zlazlaḁa jipu na. ² Adaba baḁemme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shungu an ervaunḁe-aatare baḁemme, tá de maga ba kurávire antara gálá ire, tá de valya elva mándzawe áte Dadaamiya, tá de fathersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare ḁekid̄eki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya ḁekid̄eki. ³ Emnde tá de gevá mándzawe-aha á ba am huḁe á há-aatare keni, watse baaka zevarzire ázetare ḁekid̄eki, tá de valya ba elva mándzawe, watse slera-aatare ba dágala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare ḁekid̄eki, ervaunḁe-aatare á de yanaaya jirire ba ḁekid̄eki. ⁴ Zlaḁe ádaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á saterná mága-aatare ḁanna, itare tá de gálá ba ire, tá de ḁaba ba emtakire á duniya arge ḁaba Dadaamiya. ⁵ Jeba á emnde ḁanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya ḁeme, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde ḁanna ḁekid̄eki.

⁶ Jeba á emnde ḁanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba ḁgyan̄gye á dem huḁe á há á emnde an nasherire, tá de zlerma ḁwasha na tsemarka ire-aatare na, ganakini tá lyevalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaavka an haypa ḁekid̄eki. ⁷ ḁwasha ḁanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya ḁekid̄eki. ⁸ Emnde a de zlerma ḁwasha ḁanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde ḁanna badzavbadze en̄kale-aatare, tá fetarka an un̄nule-aara ḁekid̄eki. ⁹ Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare ḁanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ḁgud̄iyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰ Amá ekka wá, diyakdiya názu yá an̄kwa á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á keḁakarka ḁekid̄eki. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamaná ya am slera-aaruwa, fetarfire-aaruwa an Dadaamiya, farvaunḁe-aaruwa, wáyáva-aaruwa, ira dzaḁdzaḁire-aaruwa am elva á Dadaamiya, baḁemme diyakdiya. ¹¹ Zlaḁe ádaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zlaḁa-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zlaḁa keni, en̄zlis̄en̄zle Yaakadada am zlaḁa-aha ḁanna baḁemme. ¹² Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasiihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde. ¹³ Amá emnde a mándzawe antara ḁgud̄i-aha ḁanna wá, baaka tsemartse-aatare ḁekid̄eki, zlalava-aatare á de far ba bádza, adaba á keḁaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de keḁa emnde umele ḁanna.

¹⁴ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunḁe á ḁa palle na. Adaba diyakaterdiya emnde na ni ta kwaraksekwáre na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunḁe-aatare palle. ¹⁵ Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita ḁanna á dzegwándzegwa vakte en̄kale ge ḁaba un̄nule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfire á ḁa áte Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Baḁemme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baternaa ba ḁane an

hákuma á Shedfekwe-aara ge emnde ñanna. Á kwaramisá ba wakita ñanna jirire á Dadaamiya, á maraná ñane haypa-aha á miya, á tsamimare ba ñane am bádza-aha á miya, á kwaramisá ñane zlááva a jirire na á kataná Dadaamiya. ¹⁷ Badfemme á una ñanna wá, ba ganakini ura á Dadaamiya wá, a jerka duksa mándzawe áte ñane. Ma vaatara keni ñane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

4

¹ Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasihu na watse á kyáná ñane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa badfemme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá ankwá á ndaaka adaba una ñanna: ² Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzedá á ña badfemme, a kezlaran̄ka elva á ña defekideki. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaterndaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzedá am vuwa, kwaratersekwáre duksa á ba an farvaun̄de. ³ Emmága una ñanna. Adaba ankwá á sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekwáre defekideki. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jáháva á ba á deza malum-aha á fida na tá kwaraterse ba názena emtake am hyema-aatare na. Malum-aha ñanna keni watse ta vayye jipu. ⁴ Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jáháva á ba áza emnde a bálá fida ñanna. Una ñanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara. ⁵ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á ña, efbálá labáre á higa. Gevge slefarvaun̄de am zlada, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya badfemme.

⁶ Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na. ⁷ Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an un̄jule-aara am slera á Yaisu *Almasihu. Magannaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa ñane ire am zhagade, ganakini watse á de icaná ware ire. Kezlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa. ⁸ Kina wá, tá ankwá ufiyá an ladá na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Ladá ñanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, ñane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaun̄de-aatare an sawa-aara badfemme.

Ba Yaakadada palle una ankwá antara Paul

⁹ Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaaka defekideki. ¹⁰ Yiyaaya Daimas zlazlálá á dem Taisalauniki, adaba ñane a hayaa ba duniya na. Kairaiskais wá, ñane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya. ¹¹ A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa ñanna wá, siyánsa Markus am erva, adaba ñane á meliyumele jipu am slera-aaruwa. ¹² Tikikus wá, ñane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus. ¹³ Má ká sawa wá, dedde á kya Terauwas, lyivaalya nan̄gyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyantehálá antara wakita-aha-aaruwa keni ankwá ya yanaa áhuwa. Wakita-aha ñanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴ Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtan̄kire kwakya. Duksa na a magitaa ñane na wá, sey á de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara. ¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Adaba ñane yanaaya ervaun̄de-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zuɲɲwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka ɔ́fekideki, bademme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gaberá. ¹⁷ Amá wá, ndza aɲkwa Yaakadada antara ya, a vitaa ɲane ndzedá. An ndzedá na a vitaa ɲane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Eɲzliɲɲzla Yaakadada am mbuwe á ervare. ¹⁸ Baaka shaige-aaruwa ɔ́fekideki, ma am lámare-ara keni á de ɲezliɲɲzla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlanna-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge ɔ́fekideki. *Aamin.

Paul aɲkwa á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur. ²⁰ Airastus, ɲane aɲkwa am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adába á wáná vuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye.

Tá aɲkwa á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme.

²² A ɲjiinja Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ɲgurna ma ge ware á kure keni bademme.

Wakita na a puwanta Paul ge TITUS

Ga use á Paul ge Titus

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ɲane, ira tá diyeddiye zlaɓe jirire-aara. Jirire-aara ɲanna maa, á fa ura áte unɲule á Dadaamiya. ² Ate unɲule á Dadaamiya ɲanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ɲane á iceka fida dƙidƙeki, ndza a ngudateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa baɗemme, geni tá de shá shifa ɲanna. ³ Ba samsa sarte na ndza a fanaa ɲane na wá, a naba jesarehe ge shifa ɲanna am elva-aara na tá anƙwa balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Slelyamilya na slera á de balatera elva ɲanna ge emnde umele keni.

⁴ Yá anƙwa puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Slelyamilya, a magarakanaamaga ɲgurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵ Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká bazlaterbázla male-aha á aiklaisiya am ekse-aha baɗemme ba seke una ya ndakndaa na. ⁶ Má ká fá ura am malire á aiklaisiya wá, sey ká fa edda una baaka duksa mándzawe am ɲane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalava-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándzawe áte itare, tá anƙwa nanna geni egdzara ɲanna tá anƙwa fansarfe ge eddetare. ⁷ Male am aiklaisiya wá, ɲane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ɲanna, sey ká fá ba edda una baaka duksa mandzawe áte ɲane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervaunɗe, bi slembazla, bi sledágala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma. ⁸ Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slenƙale antara slejirire, slecudɗe, á ɲanaaɲa vuwa-aara. ⁹ Male á aiklaisiya wá, sey edda una ɲanaaɲa jirire á elva á Dadaamiya na má anƙwa kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ɲane keni á dzegwándzegwa vaterte ndzedá ge emnde umele keni an elva ɲanna, á naba dzegwándzegwa ndaterndaha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarevkwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰ Bazlaterbazla á ba áte una yá anƙwa ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na baaka sera-aara dƙidƙeki na, tá kedá ba emnde an ɲane. Jeba á emnde ɲanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am shedekwe na.

¹¹ Daaci male-aha á aiklaisiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ɲanna geni a dárude we-aatare ba tseriyye, adaba tá wesha emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ɲanna. Elva na tá anƙwa kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka dƙidƙeki, tá zlerma ba shunɲu an ɲane. ¹² Ndza anƙwa ura Kairaita umele nabi wá, ba ɲane

keni a ba ɲane: Emnde a Kairaita tá njá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlaɓe ádaliye, ɓaaka nampire-aatare ɗekidɗeki, slera-aatare ba huɗe. ¹³ Elva a nabi ɲanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ɲanna, lauktu itare keni tá de ɗaba Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁴ Belaternaaka una sey ba ka ndaterndaha geni á ɗabarka elva á eggye-aha á Yahudiya-aha antara naɗe-aha á emnde na tá ɗabeka jirire á Dadaamiya na. ¹⁵ Emnde na dzayye ervaunɗe-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cuɗeɗɗire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunɗe-aatare danɲwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danɲwire. Baɗemme á názena tá slaslana itare am ervaunɗe-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe baɗemme, amá ɓaaka lambe-aatare ge itare. ¹⁶ A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka ɗekidɗeki. Daaci tá dise á ba áte una ɲanna emnde geni itare ɗabarka Dadaamiya. Aɗaba tá fansareka ɗekidɗeki ge ɲane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

2

Náwa tá ɗabaná estuwa emnde unɲule á Dadaamiya

¹ Amá Titus ekka wá, kwaratersekwáre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde. ² Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a enkale, a magarmága duksa á ba áte unɲule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa baɗemme, a garevge emnde a wáyáwa, emnde a farvaunɗe antara emnde a fetarfe. ³ Ba estuwa ge emgyegwar ɲwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmága názena á kataná Dadaamiya. A ɓalarka paysaɗa, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwáre zláwá na shagera ge emnde umele keni. ⁴ Má emgyegwar ɲwasha tá nja estuwa, ɲwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare. ⁵ Zlaɓe ádaliye tá de tsahese mága enkale á jirire am duksa baɗemme, tá de dzegwándzegwa ɲá vuwa-aatare, tá de gev ɲwasha jirire am huɗe á há-aatare, tá de fatersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándzawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enkale am duksa baɗemme. ⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauktu dawalaa umele keni tá de ɗaba ba sera á ɲa. Máki ká anɲkwa kwaraterse duksa, kwaratersekware á ba an jirire, an enkale á ɲa baɗemme. ⁸ Kwaratersekware jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni ɓaaka ura á de epsawa elva á ɲa ɲanna, daaci emnde na tá kátá nyanya elva á ɲa na keni, tá de háslá ba itare, aɗaba tá de shanka duksa mándzawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare ɗekidɗeki. ¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una ɲanna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una ɲanna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunɗe-aatare. Má tá nja estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Slelyamilya na má anɲkwa ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá anɲkwa ndakndaha na, aɗaba Dadaamiya keni marsemare ɲgurna-aara áte ice á emnde baɗemme, geni ɲane wayaawaya á lyamiyaalya. ¹² Dadaamiya a magamiyaa ɲgurna

estuwa na wá, daaci adaba ngurna nanna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka nane, ira shagerkire na á kataná ervaunđe á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevge emnde a enjkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya. ¹³ Magaumimága una, ge páká háre yaikke na má tamáná miya ge de higa am huđe-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya. ¹⁴ Nane a naba emtsehe adaba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cudedđe á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye nane duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde. Adaliye: fateremfa ndzedá am vuwa ge emnde na tá ankwá cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á na na keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawaraŋka đekideki.

3

Zlalava á emnde na sharansha shifa anwaslire

¹ Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gardire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera. ² Bateránba zlađe adaliye geni a valyarka elva yaiyaihe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádza áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa enjkale á miya werre, ndza má fansareka ge ura đekideki, ndza má an keđa áte unjule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaunđe á miya, ndza ma emnde a mándzawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde đekideki, itare keni tá hayámika. ⁴ Ma ndza má maga ba una nanna keni, am sarte na hyephe sarte á Dadaamiya Slelyamilya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni nane wayaawáyá emnde bademme. ⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adaba mi maganaa duksa ka, a lyamise adaba kwakya zavarzire-aara. An hakuma á Sheđeke Cudedđe a baramise haypa am ervaunđe, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa anwaslire. ⁶ Dadaamiya a vamite Sheđeke-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu Slelyamilya. ⁷ A magamiyaa ngurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara. ⁸ Bademme á elva-aha nanna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte unjule-aara. Mága duksa an unjule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni. ⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á na am huđe-aara. Ma tá ga jawe arge đabava á eggye-aha werre, ma arge nađe-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á na á dem huđe-aara đekideki, adaba baaka nampire-aara. ¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlađe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka đekideki wá, đabeka Tate-aara. ¹¹ Ba ekka keni diyakdiya geni jeba á emnde nanna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á shebeka đekideki.

Ga use á Paul am halawuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá bela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye. ¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas nane una edda á shairiya, tá

antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure. ¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedá-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una nanna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na na kerde áhuna tá anjwa gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya ngurna-aara áte kure bademme á kure.

Wakita na a puwantaa Paul ge FILAIMAUN

Ga use á Paul ge Filaimaun

¹ Ba iya Paul yá am dangay adaba slera á Yaisu *Almasiihu, njá ankwá puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, njá puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á njere, slera á miya palle na. ² Njá puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus njane una palle á miya am wáva ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á njá ge cena waazu na bademme. ³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu a magariakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá ankwá á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu adaba ka am maduwa-aaruwa. ⁵ Adaba cenanáncena labare á njá ganakini vakanteva ervaunđe á njá bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetaare áte njane bademme. ⁶ Adaba una njanna, yá ankwá njala Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara njere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá ankwá á njala Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá njala zlafe, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na. ⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká ankwá maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una njanna á vite ndzedá jipu ge iya adaba fakateremfa ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá njaláká adaba una njanna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme. ⁹ Amá wá, yá bakanka áte una njanna, ya njaláká á ba an njala an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am dangay adaba slera á Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yá ankwá slapala Unaizimus ázeja, adaba njane gevge ba seke egdza-aaruwa am dangay áhuna, iya ganevge ba seke eddenjara am elva á Yaisu Almasiihu. ¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze njanna á dezeja, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa. ¹³ Am nja-aaruwa kina áhuna am dangay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa njane am kela á njá, ¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una njanna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaunđe á njá.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya deme pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsá zlafe adaliye á de mba á njá, kwa de nja kerde náza ba ge kelaazare. ¹⁶ Ma njane náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu, amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zunjwe wá, ká de wayaná adaba náve á njá. Adaliye, adaba njane gevge egdza emmeja am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya anƙwa urire á miya na wá, lyevaalya ɲane, ba seke ka lyevaa ba iya. ¹⁸ Anƙwa haypa a gakuwaa ɲane emtu? Emtu anƙwa duksa á ɲa ká dabaná ka ázeɲara emtu? Máki anƙwa wá, naba ndinda, ká zhára ba iya. ¹⁹ Am tate na náwa ɲane na wá, yá anƙwa á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á ɲa-ka ni ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á ɲa na ka shanaa ka anwaslire na keni, ya melakuwa ba iya ɲanna. ²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá ɲaláká adaba Yaakadada, tasle á ɲa maginaamaga názena yá kataná ya ázeɲa na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevge ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira dɛme ká de januje ka am una yá kataná ya. ²² Má daada Unaizimus á dem huɛ á há á ɲa wá, tsatsinaatsatse sleɛe-aaruwa keni, adaba anƙwa tama-aaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya ɲála á kure, á de maginaamaga ɲane pute geni yá daada áɛzekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Anƙwa á gak use-aara Aipafras na ɲá am dangay kerɛe adaba elva á Yaisu *Almasiihu na. ²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á ɲere palle, itare keni tá anƙwa á gak use-aatare. ²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Wakita na a puwatertaa ura umele ge EGGYE-AHA Á IBRAHIMA

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya. ² Amá am kinire na wá, Dadaamiya anƙwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa baɗemme keni á ba áte erva an Egdza-aara ɗanna. Ndza a eksesaa ba ɗane geni á de kwaraná ɗane duksa baɗemme. ³ Tá zharaná am ɗane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya baɗemme. Duksa baɗemme njaanja an unɗule-aara na wá, á ɗana ba ɗane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunɗe á Dadaamiya, tá gevge emnde cufedɗe. Am iga a una ɗanna maa, a zlalehe á dem samaya, anƙwa á nja am naɗafa á Dadaamiya, slekse arge duksa baɗemme.

Yaisu ɗane male arge malika-aha baɗemme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha baɗemme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare baɗemme. Aɗaba a ɗetaa ɗane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ɗanna ge malika-aha. ⁵ Aɗaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Eddenɗa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlaɓe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ɗane: Yá de gev Eddenɗara, ɗane keni á de gev egdza-aaruwa. ⁶ Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ɗane: Baɗemme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ɗane. ⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kára. ⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba ɗane:

Ámbarka á ɗa Dadaamiya, sleksire á ɗa á de zleka ɗekidɗeki. Ká de maga sleksire á ɗa an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ɗa ba jirire, yakanaaya mandzawire. Aɗaba una ɗanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ɗa, a gakve male arge emnde á ɗa baɗemme, a gedaktehe, ervaunɗe á ɗa ba seke nama.

¹⁰ Adaliye a ba ɗane á ba áte Egdza-aara ɗanna:

Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ɗa.

¹¹ Baɗemme á duksa-aha ɗanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekidɗeki. Baɗemme a duksa-aha ɗanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

¹² ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de keɗanaakeda daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekidɗeki, baaka halawuwa á shifa á ɗa.

¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa:

Sawa, njinja am naɗafa-aaruwa, yá gatervege kelaade-aha á ɗa náza puwa sera á ɗa.

Amá a banaa una ɗanna ge Egdza-aara. ¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

2

Faumifa hyema áte unṅule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

¹ Adaba una ṅanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte unṅule. ² Adaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ṅanaaṅa Dadaamiya an shairiya. ³ Náza á miya wá, a tsaaka an una ṅanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ireaara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ṅanna jirire. ⁴ Dadaamiya keni a naba maresehe seydire á elva ṅanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ṅanna an hakuma á Shedefwe Cufedfe na a vatertaa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Slelya á emnde ba ṅane

⁵ Dadaamiya vaterteka dekideki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na. ⁶ Amá aṅkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ṅane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

⁷ Ka naba ganaahe emtsaade cekwaangudfi á katafke á malika-aha, ádalije ka vante yaikkire antara darádza.

⁸ Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa dekideki ni ṅane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaade sleksire-aara na á kwára duksa bademme na. ⁹ Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaangudfi á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slede á emnde bademme. Una ṅanna keni Dadaamiya a magateraa ba ṅgurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara darádza ge Yaisu adaba a shu zladá, a eksar emtsa ṅanna. ¹⁰ Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ṅane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zladá na, geni ṅane a gevge edda una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ṅane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ṅane, á daterá ṅane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cufedfe á katafke á Dadaamiya. ṅane antara emnde na a barateraa ṅane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ṅanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddenjara. ¹² Ndza a bantsa ṅane: Yá de balaterá zhera á ṅa ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ṅa. ¹³ Adaliye a ba ṅane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlabe ádalije a ba ṅane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ṅanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kefanaakeda ba dekideki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na. ¹⁵ A palateraa an una ṅanna emnde na ndza ṅateraana lyawa á emtsa na bademme. ¹⁶ ṅane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahimia. ¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ṅara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. ṅane slekemaare, dzayye ervaunde-aara am slera á Dadaamiya. ¹⁸ Kina wá,

á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ṅane keni ndza a shushe zlada am lámare ṅanna.

3

Yaisu male arge Muusa

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cufedde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse enkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ṅane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe. ² Ba Dadaamiya una a faare slera ṅanna, ṅane keni a magaa slera ṅanna an ervaunde-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaunde-aara palle am huđe á há á Dadaamiya. ³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa. ⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya. ⁵ Muusa wá, ṅane ndza ba walaadi am huđe á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seydire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ṅanna an ervaunde-aara palle. ⁶ Amá *Almasiihu wá, ṅane Egdza huđe á há á Dadaamiya, bademme á huđe á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. ṅane keni a magaa slera-aara an ervaunde palle am huđe á há ṅanna. Huđe á há á Dadaamiya ṅanna wá, ba miya, má tsamiyaatse dzaṅdzaṅe áte unṅule-aara, má kezlamiyanyveka tama á miya áte ṅane.

Tate á puwansepuwe á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ṅanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cufedde, a ba ṅane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufađe am kaamba na. Ndza ta maganaa gardfire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufađe ṅanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ṅanna, a naba jihe ge ervaunde jipu áte emnde ṅanna, a ba iya am ervaunde-aaruwa: Emnde na ervaunde-aatare yiyiye an iya, tá dabeka unṅule-aaruwa dekiḍeki.

¹¹ Am jija ervaunde áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaaka dekiḍeki ge emnde ṅanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maratanaa iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyiye ervaunde-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage. ¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedá na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlaḅe kwá an shifa na. ¹⁴ Máki kezlamiyanyveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zunṅwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Anṅkwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Vatená, ma cenakurancena kwará á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardfire ge Dadaamiya.

¹⁶ Emnde-ara ṅane cenarancena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardfire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera

na. ¹⁷ Emnde-ara ɲane yawe kul ufaɗe tá já Dadaamiya an ervaunɗe na? Ba itare ɲanna zlaɓe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, aɗaba una ɲanna ta naba matsehe am huɗe á kaamba. ¹⁸ Emnde-ara ɲane Dadaamiya a zateru waɗa geni á de vaterteka ɗekidɗeki de puwansepuwe antara ɲane na? Ba emnde ɲanna zlaɓe ádaliye ndza faransarka ɗekidɗeki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánna baɗemme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepuwe aɗaba baakire á fetarfire-aatare.

4

¹ Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepuwe ge emnde, una ɲanna namána na zlaɓe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepuwe ɲanna. ² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ɲanna magateranka payɗa ge itare aɗaba cenarácena, amá fartarka átekwa. ³ Miya emnde na famitarfe áte ɲane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ɲanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, aɲkwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ɲane:

Jija ervaunɗe, daaci ya naba zu waɗa geni ya de belaternaaka ɗekidɗeki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna a iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa baɗemme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ɲanna wá, aɲkwa sem vatená. ⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, aɲkwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba ɲane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge uɲkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe. ⁵ Am tate umele keni a ba ɲane: Tá de demka ɗekidɗeki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna a iya. ⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zuɲɲwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ɲanna wá, aɗaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ɲanna wá, sem vatená keni zlaɓe aɲkwa baráma-aara ge emnde umele keni. ⁷ Aɗaba una ɲanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlaɓe ádaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ɲanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggye-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakurácena kwará-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe. ⁹ Daaci diyamidiya geni aɲkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa ɲane am háre ge vuyire na. ¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe ɲanna áza Dadaamiya, ɲane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na. ¹¹ Daaci wawaumiwava ge dem tate á puwansepuwe ɲanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaunɗe á ura. Elva ɲanna wá, an ndzedá jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerɗe na. Á dzegwándzegwa ɲgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni baɗemme. Elva ɲanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedá. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná

ṅane am ervaunḡe-aara baḡemme. ¹³ Baaka duksa na ni an sheḡe am ice á Dadaamiya. Duksa baḡemme a nderanaa ba ṅane, ṅane diyaadiya baḡemme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya baḡemme.

*Yaisu ṅane male á *liman-aha baḡemme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini anḡkwa *liman á miya yaikke. Ba ṅane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na. ¹⁵ Liman á miya ṅanna wá, slezamivarze jipu, aḡaba diyaadiya názena zlazlada áte miya baḡemme. ṅane keni shaushe zlada-aha gergere ba seke náza á emnde baḡemme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere baḡemme, amá ṅane magaaka haypa ḡekidḡeki. ¹⁶ Aḡaba una ṅanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya ṅurna ba kelaazare, gaumiyaptege á deḡḡara an ḡaakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ṅurna am wedera-aha á miya baḡemme.

5

¹ Baḡemme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare. ² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, ṅane á naba cenatercena, aḡaba ṅane diyaadiya názena zlazlada áte emnde. Diyaadiya geni ṅane keni hyefka am duksa umele. ³ Daaci sadake na á danná ṅane ge Dadaamiya na wá, á dándá náza á ire-aara emtsaḡe, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni. ⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a ḡahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire ṅanna, seke una ndza a ḡahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba ṅane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeḡa. ⁶ Am tate umele keni anḡkwa am wakita á Dadaamiya a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ekka, ka liman dem ba ge ḡekidḡeki, limanire á ṅa seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu anḡkwa am duniya wá, ndza a ṅala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, aḡaba diyaadiya geni anḡkwa hakuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlaḡe ádaliye, aḡaba fesarfire-aara áte ṅane. ⁸ ṅane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zlada, geni fesarfire-aara á gevge ba parakke. ⁹ Am sarte na zlanazle slera ṅanna baḡemme maa, ṅane gevge slelyaterlya ba ge ḡekidḡeki ge emnde na tá anḡkwa fansarfe na baḡemme. ¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya aḡaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte unḡule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na ṅá kátá ndakurnda áte ṅane, amá wá, zlazlada jipu ge palakurá una ṅanna, aḡaba kure keni yiyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire. ¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, aḡaba harakuraahare am huḡe-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlaḡe ádaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zunḡwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte unḡule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá

zá dafa dzaṅdzaṅe seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uḅa seke egdzere áte erva. ¹³ Ma ware una zlaḅe á kátá ba sha uḅa na, ṅane wá, zlaḅe ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlaḅe diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka. ¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka baḍemme, ma zlazlaḍa keni.

6

¹ Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazlaḍa na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa ṅanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya. ² Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya. ³ Baḍemme á una-aha ṅanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaare ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, aḍaba má ura a yanaa ba ṅane unṅule á Dadaamiya, baaka pute umele ḍekideki ge melanumele geni á eptsa am tuba. Aḍaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedékwe-aara am ervaunḍe, ⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am huḍe-aara, ⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele ḍekideki ge melaterumele geni tá eptsa am tuba. Aḍaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzaṅgala, ta ganve zhera-aara duksa ba dey á katafke á emnde baḍemme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe aṅkwa á hya á dem fe ṅanna, fe ṅanna á mága náza za an barka jipu, aṅkwa á melaterumele ge emnde a ehherḍa-aara, baaka yanya-aara. ⁸ Amá má fe ṅanna á eptsa ba dake antara masa wá, fe ṅanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ṅanna, a yaranya ba ge ḍekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ṅa ndaase estuwa keni wá, diyaṅerdiya geni ekkure kwá aṅkwa áte unṅule á jirire, daaci á de lyakurlya Dadaamiya. ¹⁰ Dadaamiya ṅane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ṅanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Baḍemme á una-aha ṅanna, á taa viyanaaka. ¹¹ Duksa na ṅá kátáná ṅere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halavuwa á duniya, yawanka ḍekideki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya. ¹² Gawevka emnde a masefe, amá ḍabauḍába sera á emnde a fetarfe na tá an ndzeḍa jipu, hararaare áte unṅule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka peky-aara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ṅuḍanaa namána ge Ibrahima, a zu waḍa geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ṅane ṅanna. Aḍaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za waḍa an ṅane maa, a naba zu waḍa á ba an ire-aara. ¹⁴ A zu waḍa, a ba ṅane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya. ¹⁵ Ibrahima a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervaunḍe jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa ṅanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimagwaha tá za waɗa, tá zaná an duksa na jauje ge ndzedaaatare. Zá waɗa wá, á zlansauzle ge elva-aha baɗemme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa. ¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu waɗa, á kátá maraterán ge emnde na a ŋuɗateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ŋane ŋanna, á eptseka elva ɗekideki. ¹⁸ Namána na a ŋuɗanaa Dadaamiya, antara waɗa na a zanaa ŋane na maa, duksa-aha buwa ŋanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka pekya-aara, Dadaamiya á zeka waɗa á fida ɗekideki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedá jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁹ Táma á miya áte duksa ŋanna wá, á tsáná ba ŋane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte unŋule á Dadaamiya. A weramiyanta ba ŋane kakakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ŋane na, ge de katafke á Dadaamiya. ²⁰ Yaisu wá, ŋane dedde á katafke á miya, á dem tate ŋanna aɗaba miya. Ba ŋane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge ɗekideki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ŋanna wá, ŋane ndza slekse yaikke am Salaam, zlaɓe adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahim a dem wáva, a de ceɓaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka. ² Daaci Ibrahim a de sanse luser am nalmane-aara baɗemme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhera á Malkisadaka ŋanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ŋane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire. ³ ŋane, baaka ura diyaadiya eddenjara antara emmenjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya fakta á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka fakta-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke ŋane wá, liman na aŋkwa ma vaatara keni. ŋane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahim ŋane una eggyemiya baɗemme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva baɗemme, a vante ge ŋane. ⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare baɗemme. Amaana luser ŋanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggye-aha á Ibrahim. ⁶ Amá Malkisadaka wá, ŋane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahim. Ibrahim ŋane edda una Dadaamiya a ŋuɗaa namána antara ŋane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka. ⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba ŋane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahim. ⁸ Zlaɓe ádaliye, baɗemme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde baɗemme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya ŋane aŋkwa an shifa. ⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ŋara tá lyiya luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, aɗaba eggyenjara Ibrahim a vante luser-aara ge Malkisadaka. ¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahim a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara baɗemme á ba am ŋane

emtsaade. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá ṅane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa ṅane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, baɗemme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna. ¹² Má Dadaamiya mbedesembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsanteptsá. ¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ṅá aṅkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ṅane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya. ¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ṅane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ṅanna ɗekidɗeki.

**Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka*

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, aɗaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ṅanna am erva ge Yaisu, ṅane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka. ¹⁶ ṅane gevka liman yaikke áte naɗe á liman-aha, amá a gev liman yaikke aɗaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge ɗekidɗeki. ¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge ɗekidɗeki seke liman Malkisadaka. ¹⁸ Dadaamiya a naba yaa naɗe á liman-aha aɗaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde. ¹⁹ An naɗe á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaunɗe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aṅkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aṅkwa fa tama á miya áte ṅane wá, á de vamítá ṅane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlaɓe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu waɗa emtsaade, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa. ²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu waɗa, a ba ṅane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká njá liman dem ba ge ɗekidɗeki. ²² Máki Dadaamiya a zu waɗa estuwa wá, amaana aɗaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Aṅkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksaná una slera á limanire. ²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, aɗaba ṅane á emtseka ɗekidɗeki. ²⁵ Daaci ma vaatara keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhera-aara na baɗemme, aɗaba ṅane aṅkwa an shifa dem ba ge ɗekidɗeki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ṅane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya baɗemme. ṅane dzayye huɗe-aara, gauka haypa ɗekidɗeki, ṅane cudeɗɗe am duksa baɗemme, aṅkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ṅane aṅkwa áza Dadaamiya am samaya. ²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaade á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ṅane magaaka slera á limanire-aara áte una ṅanna ɗekidɗeki. A magaa sadake-aara ba ser palle á

katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde baɗemme. ²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraitá á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbedá ádaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keɗa ba ɗekidɗeki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu waɗa geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ṅanna tawraitá keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ṅane hyevhye am duksa baɗemme dem ba ge ɗekidɗeki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

¹ Náwa una wá, jirire á elva-aha na ṅá aṅkwa tsakaná ṅere baɗemme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, aṅkwa á njá am naɗafa á Dadaamiya na ni ṅane slekse arge duksa baɗemme na. ² ṅane aṅkwa á maga slera á limanire-aara am tate na cuɗeɗe jipu, Dadaamiya á njá amkwa na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ṅane aṅkwa á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Baɗemme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á dánda sadake á de katafke á Dadaamiya. ⁴ Ma andze ṅane aṅkwa áte duniya wá, ma andze á maṅka slera á limanire ɗekidɗeki, aɗaba tá aṅkwa liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraitá á Muusa. ⁵ Liman-aha ṅanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ṅanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge ṅane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksaa iya átire á wa na. ⁶ Daaci náwa namiyanna baɗemme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha baɗemme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya aɗaba Yaisu na jauje ge namána werre. Aɗaba duksa na Dadaamiya a ṅuɗaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á maṅka umele. ⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka ɗekidɗeki, aɗaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya aṅkwa á valaterarvale, á ba ṅane á elvan ge itare:

Cenauцена una ba shagera: aṅkwa á sawa zámame na ni yá de ṅuɗaterá namána-aaruwa aṅwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ṅanna gergere antara namána na ndza ya ṅuɗater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare ɗabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ṅurna geni a seseka am ire-aatare ɗekidɗeki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹¹ Am sarte ṅanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, aɗaba an male-aha ka, an egdzara ka, baɗemme á emnde tá de diyisediye.

¹² Adaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ṅaterka am ervaunḡe ḡekid̄eki.

¹³ Kwaya ṅane názu a ndanaa Dadaamiya am namána aṅwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de keda ba ḡekid̄eki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

¹ Am namána á zuṅṅwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá ḡabaná áte una ṅanna am jahava-aatare á katafke-aara, adaba ndza aṅkwa mashidi ta maganaa itare ge nála Dadaamiya am huḡe-aara. ² Ta magaa mashidi an kelise, ta fem mekere am huḡe-aara an kakakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta ḡahanaa an sleḡe cuḡeḡe. Am huḡe-aara tá fa kára á fanus an nara vuye, antara tabel, depaiṅ cuḡeḡe átekwa, tá fan ge Dadaamiya. ³ Am mekere ge buwire am ice á kakakaca á dzegwa na wá, ta ḡahanaa an sleḡe na cuḡeḡe jipu na. ⁴ Am huḡe á una ṅanna keni maa, ta magaa tate á ḡiza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar baḡemme, antara nakwati, ṅane keni ta baranaa an dindar ṅanna. Nakwati ṅanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ṅanna maa, aṅkwa erba á dindar. Am erba ṅanna maa, ta fem ḡafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Aṅkwa zlaḡe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Baḡemme á una-aha ṅanna tá á ba am nakwati ṅanna. ⁵ Ate nakwati ṅanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni aṅkwa am tate ṅanna. Lyambake á malika-aha ṅanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedantá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, ná dzegwánka emtsaade palakura jirire-aara baḡemme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ṅanna baḡemme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuṅṅwire na ge mága slera-aatare. ⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ṅanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ṅane antara emnde á Dadaamiya baḡemme. ⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cuḡeḡe an duksa-aha ṅanna: Máki zlaḡe aṅkwa mekere á zuṅṅwire am mashidi ṅanna wá, zlaḡe baaka barama ge dem sleḡe na cuḡeḡe jipu na. ⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Baḡemme á sadake-aha ṅanna, á dzegwánka baraterá ervaunḡe ge emnde. ¹⁰ Una ṅanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tseḡaṅṅire. Baḡemme á shairiya-aha ṅanna ba iga-aara emtsaade, dem sarte na Dadaamiya á de mbadesembade duksa baḡemme aṅwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ṅane una male á *liman-aha baḡemme, a sanaa ba ṅane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. ṅane aṅkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ṅanna, una ṅanna slera á Dadaamiya an ire-aara. ¹² Am sarte

na Yaisu a duwa á dem tate na cuƒeƒe jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ṅane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde baƒemme dem ba ge ƒekid̄eki. ¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na ƒabaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kára, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga baƒemme áte una á ndahaná *tawrait̄a wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara. ¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándzawe áte ṅane ƒekid̄eki. An hákuma á Sheƒekwe Cuƒeƒe na á nja ba ge ƒekid̄eki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ṅane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaunƒe geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Aƒaba una ṅanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ṅane antara Dadaamiya. Ba ṅane una á mará namána anwaslire na a ṅuƒateraa Dadaamiya ge emnde na. Aƒaba una ṅanna, baƒemme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteva na. Duksa ṅanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye ƒekid̄eki. Tá de shá una ba seke warita aƒaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ṅanna, a de lyatersaa ṅane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá ƒaba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má anƒkwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de keƒaakeda ṅane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ṅane wá, sey tá paka ba má keƒaakeda ṅane emtsaƒe, lauktu tá tega warita ṅanna. ¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlaƒe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ṅane na, sey má keƒaakeda ṅane, lauktu tá emmága. ¹⁸ Ba namána á zunṅwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaƒe, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ṅane na. ¹⁹ Am sarte ṅanna maa, nabi Muusa a palaternahe shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawrait̄a na baƒemme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá ƒahaná an isaup, antara úgje á duksa umele hanṅe. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawrait̄a, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni baƒemme. ²⁰ Am iga a una ṅanna maa, a ba ṅane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ṅane, tsufautsufa ba shagera. ²¹ Zlaƒe ádaliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaṅa á mága slera á limanire na am huƒe-aara na baƒemme. ²² Áte názena á ndaná *tawrait̄a wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cuƒeƒe á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde ƒekid̄eki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara*

²³ Ate una á ndaná *tawrait̄a á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cuƒeƒe an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zunṅwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ṅanna uzhe á Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cuƒeƒe jipu na. Amá wá, am

mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ɲanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

ɲane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, ɲane aŋkwa á katafke á Dadaamiya, aŋkwa á magamiya wedera á miya baɗemme. ²⁵ Male á *liman-aha wá, ɲane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cuɗeɗɗe jipu na. Amá Yaisu wá, ɲane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. ɲane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ɲanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge ɗekiɗeki. ²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halawuwa-aara keni, ma andze á sha ba zlaɗa. Amá, a shu zlaɗa-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ɲanna herzhe an halawuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, ɓaaka hákuma á haypa mazla-aara. ²⁷ Baɗemme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya. ²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimagwaha. Á de sawa zlaɓe ádaliye, amá sawa-aara ɲanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se eɲzla ba emnde na ni tá aŋkwa ufa ɲane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraita á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ɲanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi icaranseka ɗekiɗeki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cuɗeɗɗe jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka ɗekiɗeki melateru ge emnde geni tá gevge cuɗeɗɗe á katafke á Dadaamiya. ² Ma andze emnde tá shansha cuɗeɗɗe náza dem ba ge ɗekiɗeki aɗaba sadake ɲanna wá, ma andze á eɲzleka ervaunɗe-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara. ³ Amá sharánka una ɲanna, baira ɗeme sadake-aha ɲanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi. ⁴ Aɗaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka ɗekiɗeki ge bárá haypa.

⁵ Aɗaba una ɲanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ɲane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, ɓaaka wedera á ɲa an ɲane.

Aɗaba una ɲanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ɲa.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, ɓaaka wedera á ɲa an ɲane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka aɗaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ɲa arge iya na.

⁸ Am zunɲwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bárá haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ɲanna baɗemme higakarka.» Sadake-aha ɲanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraita tsa kalkale, aley Dadaamiya lyiyaaka. ⁹ Daaci á ba ɲane zlaɓe ádaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ɲanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á lyiyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele. ¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cuɗeɗɗe

á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Bademme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ḡane, ba kelaazare baaka njinja-aatare d'ekideki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya. Sadake-aha ḡanna keni baraaka haypa á emnde d'ekideki. ¹² Amá Yaisu Almasiihu ḡane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ḡane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge d'ekideki. Am iga a una ḡanna maa, zlaazlala á dem samaya, anḵwa á njá am nadfafa á Dadaamiya, ¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na. ¹⁴ An sadake-aara ḡanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ḡanna ervaunḡe ge emnde na a dzeratersaa ḡane, garevge emnde cud'ed'ḡe náza á dem ba ge d'ekideki na.

¹⁵ Shedekwe Cud'ed'ḡe keni anḵwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ḡane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ḡane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ḡanna yá de ḡaternaḡa shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am enḵale-aatare d'ekideki.

¹⁷ Daaci a ba ḡane zlaḡe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ḡaterka am ervaunḡe mazla-aara. ¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cud'ed'ḡe jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya.

²⁰ Yaisu ḡane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cud'ed'ḡe jipu na. A vamítaa ḡane baráma á dem tate ḡanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ḡane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ḡane. ²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ḡane emnde na tá am huḡe á há á Dadaamiya bademme. ²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervaunḡe á miya palle, magaumika shaige d'ekideki. Adaba Yaisu a baramise ervaunḡe an uzhe-aara, a baramive an yawe tseḡaḡe. ²³ Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ḡane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara d'ekideki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ḡane, magaumika shaige d'ekideki. ²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ukfeḡara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare. ²⁵ Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ḡanna shagerka d'ekideki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ḡanna. ²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ḡanna wá, sey á njá á ba an lyawa, adaba Dadaamiya anḵwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele. ²⁸ Diyakurdiya geni má ura cud'ucude *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ḡanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka d'ekideki. ²⁹ Má bikere á edda una a cud'u tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a

epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedfekwe Cufedfe na á magaminá ṅane ṅurna á d̄aba Dadaamiya na, á tsaaka an una ṅanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ṅgudateraa namána an ṅane ge emnde bademme, ṅane keni a baranaa ba uzhe ṅanna tsa. ³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá: Diyandiya ya zlad̄a na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevkwale ge d̄abid̄aba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlabe ádaliye, aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara. ³¹ Dadaamiya wá, ṅane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ṅanaṅa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zlad̄a na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe. ³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlabe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunde ge emnde na tá am jeba á zlad̄a-aha ṅanna. ³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am dangay adaba zhara á Yaisu. Am sarte umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzed̄a, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, adaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka d̄ekid̄eki na. ³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá lada yaikke áza Dadaamiya. ³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunde, kwá maga názena á kataná ṅane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ṅane na. ³⁷ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaṅgud̄i, aṅkwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunde-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ṅane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá aṅkwa eptsa á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira ked̄a na. Miya wá, aṅkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ṅanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ṅanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am huḍe-aara. ² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ṅane. Adaba una ṅanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa bademme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci bademme á názu aṅkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ṅanna, Habila a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaa Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba

maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habila ṅanna wá, ma emtsamtsa ba ṅane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ṅanna, Anuhu ndza nánka emtsa dekideki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara bademme, puwarteka ice áte ṅane dekideki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ṅanna, daaci a naba eksante ba estuwa. ⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ṅane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, aṅkwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá aṅkwa ganáptega ge ṅane.

⁷ Á ba an fetarfire ṅanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlaḅe nánka tsa duksa ṅanna emtsaade, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara bademme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ṅane. Adaba una ṅanna a naba marateranhe ge emnde geni ṅateraṅa shairiya, adaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ṅane wá, shansha jirire áza Dadaamiya adaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḅe adaliye, ndza fansarfe Ibrahimia ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ṅanna. Ba tate ṅanna keni ndza diyaaka emtsaade Ibrahimia, aley a naba duhe. ⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ṅanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ṅane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ṅanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa. ¹⁰ Ibrahimia a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, adaba njantenja am ervaunde-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara dekideki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa huḁe, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida dekideki. ¹² Adaba una ṅanna, ba Ibrahimia palle, ṅane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeṅara mazla-aara, ba ṅane ṅanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-ṅara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahimia ṅanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare dekideki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ṅanna ndza a baternaa Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaunde-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha ṅanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka. ¹⁴ Emnde ṅanna, am nja-aatare wá, sheḅarka dekideki ganakini aṅkwa larde-aatare ba giraara watse tá zlála á de njá am huḁe-aara. ¹⁵ Dzamarka dekideki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am huḁe-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa. ¹⁶ Amá dzamarka itare una ṅanna dekideki. Itare wá, aṅkwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ṅanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfire-aatare ṅanna wá, á wanka shaige dekideki ge Dadaamiya geni tá dáhá ṅane an Dadaamiya á emnde ṅanna, a tsatsateraa berni yaikke ázeṅara.

17-18 Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, Ibrahimá á kátá icaná egdza-aara palle ba ɲane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ɲane: Iciyantice egdza á ɲa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ɲanna wá, a se gya ba hala á Ibrahimá, adaba ndza a bantsa ba ɲane am namána-aara geni eggye-aha á ɲa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya. ¹⁹ Ibrahimá á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahimá na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ɲanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke. ²¹ An fetarfire ɲanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yúsufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire ɲanna, Yúsufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a kwaratersekware bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa ɲane.

²³ Tara eddenɲara antara emmeɲara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa deki deki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba sheɓanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire ɲanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyeɲara ge sleksu *Firawna. ²⁵ ɲane a hayaa ba tá shá zlada átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am gedfa am sarte cekwaanɲuɗi, amá slehaypa. ²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ɲane a fete ire-aara áte laɗa na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunɗe, amá ɲane magaaka lyawa-aara deki deki. Baaka lambe-aara ba seke ɲane anɲwa á nanna Dadaamiya an ice-aara. ²⁸ Ba Muusa ɲanna zlaɓe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakiya-aha-aatare, geni malika na a se ceɓa makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa muɲri á una ɲanna tá anɲwa emmága ba kelaa sakanderi. Tá dáhá muɲri ɲanna: *Paska.

²⁹ Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanɲe áte shiili cakasse ba seke ndza ɓaaka yawe am guwa yaikke ɲanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ɲane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ɲanna bademme. ³¹ Ndza anɲwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mba-aara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta ceɓaa emnde a ekse na wá, ta yaa ɲane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara

Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele. ³³ An fetarfire-aatare emnde ṅanna ndza garega ndzedá arge larde-aha umele. Baḍemme á názena ndza a baternaa Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unṅule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ṅanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaṅkire. ³⁴ Adaba fetarfire-aatare, ba derve á kára keni zaterka emnde ṅanna. Zlaḍe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceba kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzedá. Ndza baaka payḍa-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzedá ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele. ³⁵ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḍe ádaliye, ndza aṅkwa ṅwasha umele emtsaremtsa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlaḍe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlaḍa kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á ḍaba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una ḍekideki, ta eksese ba emtsa am zlaḍa ṅanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na. ³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlaṅateruhe am danḡay. ³⁷ Emnde umele ndza ta ceḡaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta ḍatsaterthe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am sleḍe ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ṅuḍaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magarateránmaga palasa jipu. ³⁸ Ta naba nja áte ḡala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ṅanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka ḍekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ṅanna baḍemme wá, hayaterháya Dadaamiya, adaba fetarfire-aatare áte ṅane. Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baternaa Dadaamiya geni á de vaterteva na. ⁴⁰ Adaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ṅanna zlauzle, geni á geramika antara itare ḍekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cuḍeḍḍire na á de vamita ṅane. Una ṅanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya baḍemme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ṅanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ṅanna, tá kwaramisá itare fetarfire áte Dadaamiya. Adaba una ṅanna, miya keni yaumiyanya haypa-aha na wayaaka mi pakyava ḍekideki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na baḍemme, mí zlalawa á ba de katafke, kuḍaumika. ² Zlaḍe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, adaba a magaminaa ba ṅane ṅurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ṅane zlaḍe ádaliye ge fetarfire á miya ṅanna. Yaisu ṅane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzanḡala, wanka zherwe ḍekideki ge emtsa estuwa, adaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ṅane aṅkwa am naḍafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtaṅkire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlaḍa na ta magannaa emnde ṅanna, a naba ḡashuhe baḍemme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaade, lauktu mí de shá ndzedá am zlaḍa-aha á miya keni. ⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá

aṅkwa wawa jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlaḅe jerka edda una ni emtsamtsá adaba una ṅanna am dagave á kure. Daaci gazlauka dƙidƙeƙi.

⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurnaa Dadaamiya ge vakurte ndzedá an ṅane na emtu? Nawa a dƙurte an egdzara-aara. Adaba aṅkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ṅane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aṅkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ṅanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ṅa áte iya.

⁶ Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Aṅkwa egdzere ni á giyeka eddenara dƙidƙeƙi emtu? Daaci áte zlaḁa ṅanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, ḅashawaḅasha baḁemme á zlaḁa-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara. ⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka dƙidƙeƙi, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlaḅe adaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má aṅkwa fa zherwe áte ṅane wá, mí de shá shifa na á zleka na. ¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ṅane á giyamigiya geni á famiyem ndzedá am vuwa, lauktu mí gevge emnde cudedƙe ba seke ṅane. ¹¹ Má Dadaamiya aṅkwa giya ura wá, vacite ṅanna wá, zlaḁa áte edda-aara, ḅaaka higa-aara dƙidƙeƙi. Amá má zlauzle zlaḁa ṅanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlaḁa ṅanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte unṅule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte unṅule-aara.

¹³ Tá aṅkwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzedá-aatare áte unṅule á Dadaamiya. Daaci dƙabaudƙaba unṅule na shagera na, geni a dzalarevka áte unṅule ṅanna, amá a sharansha ndzedá átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde baḁemme. Tatayautataya an ervaunƙe á kure palle, geni kwá gevge emnde cudedƙe áza Dadaamiya. Adaba má ḅaaka una ṅanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya. ¹⁵ Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ṅurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádza ba seke namgena am dagave á hiya am fe. ¹⁶ Zlaḅe adaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ṅuḁi am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. ṅane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire baḁemme adaba zu duksa ser palle. ¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle veluvele wá, a deza eddenara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddenara gar barka ṅanna. Baaka názu magaaka ṅane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa ṅane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ɲanna. Ndza naranna nara á kára yaikke áte ire á wa ɲanna, ndza naranna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke. ¹⁹ Zlabe ádaliye, ndza cenarácena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ɲanna, cenarácena kwára umele, kwára ɲanna wá, ba kwára á Dadaamiya. Am sarte na cenarácena kwára ɲanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwára ɲanna mazla-aara á sem hyema-aatare. ²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazlafa áte itare. A ba ɲane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ɲanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa. ²¹ Duksa-aha ɲanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ɲane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyauna, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ɲanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na. ²³ Adaliye, ekkure, anƙwa slede á kure am dagave á nalga á emnde na tá am gedfa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ɲanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhera-aha-aatare bademme anƙwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa seza Dadaamiya na á de kyaná ɲane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabakurtedaba emnde na tá anƙwa áza Dadaamiya, a gatervaa ɲane cudedde am duksa bademme na. ²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ɲane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána anwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ɲane a gakurve cudedde an uzhe-aara na. Uzhe-aara ɲanna wá, anƙwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habila.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una anƙwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, enzlarseka dekideki. Ge miya emnde na má anƙwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenzle an ɲane. ²⁶ Ndza werre ɲanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzedfa. Kina keni elva-aara anƙwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlabe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzedfa, a bina. ²⁷ A ba ɲane, buwaaka dekideki wá, bademme á názena a nderanaa ɲane, á de gejaava zlabe ádaliye á ba an ndzedfa, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwu-aatare ge itare dekideki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaunde á miya palle. Adaba ɲane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwu-aara dekideki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfire am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaunde áte una á kataná ɲane. ²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázenara na wá, ɲane slera-aara ba seke slera á kára. Amaana, ɲane á shekwaaka kedanaakeda názena hayánka ɲane.

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama. ² A viyakurarka elva á lyiya wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza anḱwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ṅanna malika-aha. ³ Emnde na tá am dangay na keni dzamauterdzámá, zladá-aatare ṅanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zladá-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zladá ṅanna.

⁴ Emnde bademme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cudedfire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, bademme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaunḱe á kure ba ge waya shunḱu, naba higauhiga arge una anḱwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá anḱwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yanḱa dey. ⁶ Adaba una ṅanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa anḱwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa dekiḱeki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfire-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare. ⁸ Yaisu *Almasiihu wá, werre keni ndza ba ṅane, vatená keni ba ṅane ṅanna, ṅane á njá á ba áte una ṅanna dem ba ge dekiḱeki. ⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá anḱwa emnde na tá anḱwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cenaránka emnde dekiḱeki. Enkalaawa, geni a kefarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura dabetedaba naḱe-aha áte elva a náza za bademme, lauktu á zlava ervaunḱe-aara. Cenauka una ṅanna dekiḱeki. Sey an ṅurna á Dadaamiya palle. Bademme á emnde na ndza ta dabete jeba á naḱe-aha ṅanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bademme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zlaḱe tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zlaḱe diyarka nampire-aara. ¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cudedde jipu na. Hyuwa á dabba ṅanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare. ¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ṅanna, a shu zladá áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bademme an uzhe á ire-aara. ¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ṅanna mazla-aara. Saumisse, mi zlaláwa á deza Yaisu, mí de bashán ba kerde epsawa á emnde. ¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am huḱe-aara dem ba ge dekiḱeki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele anḱwa, mí de njá amkwa dem ba ge dekiḱeki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ṅanna wá, una ṅanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ṅane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bademme. ¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde. Magaumága zevarzire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ṅanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenausena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá anŋkwa fatersarfe wá, tá maga slera nanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera nanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payda ge kure.

¹⁸ Yawánka nala Dadaamiya arge nere. Nere wá, diyanerdiya ba parakke geni dzayye ervaunđe á nere, wayanerwaya ná maga duksa bademme á ba an unjule-aara ma vaatara keni. ¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, nalaunálá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsa á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba nane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. Nane suni á miya á bá iya na wá, adaba nane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ngudamiyaa namána na á zleka dƙeƙeƙe na. ²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná nane bademme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná nane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge dƙeƙeƙe. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya nane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzedá an nane. Elva nanna kwakyeƙa, daaci yá anŋkwa nalakurnala, taslawá á kure, faufa ervaunđe, cenauvaacena elva nanna ba shagera. ²³ Ambane zlaƙe cenakuránka dƙeme ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabela, sesse am dangay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá nane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá anŋkwa gakur use-aatare. ²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ngurna ge kure bademmire á kure.

Wakita na a puwetaa YAKUBA

Ga use á Yakuba

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Yakuba, waladfi á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa á puwakurte wakita na, yá gaku use ge kure bademme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya bademme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zladá

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sarte-ara zladá keni, higauhiga an ervaunƙe á kure bademme. ³ Adaba ba kure keni diyakur-diya, ganakini máki tsakuraatse dzaɗdzaɗe, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte ɗanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunƙe an tsáká ire. ⁴ Amá tsawatse ba ɗga. A marápsẽmare farvaunƙe á kure am duksa bademme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándzawe áte itare, hyairephyẽ am duksa bademme. Á de ektsakurarka jirire keni am duksa bademme.

⁵ Má anƙwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá ɗane, a enndava enƙale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwalarka ge edda una á ndava enƙale ázenara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba ɗane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde bademme. ⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A maɗka shaige am ervaunƙe. Adaba edda una á maga shaige am ervaunƙe wá, ɗane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehuna, á dem dalbe-aha bademme. ⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunƙe-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná ɗane áza Yaakadada. ⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehigã an ervaunƙe-aara bademme. Adaba kanteka Dadaamiya. ¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, ɗane keni a ehigã an ervaunƙe-aara bademme, arge una ni a genaãhe ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya ɗane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á mása am fe, má á geda, á geda á ba áte watsewatsire. ¹¹ Má mberatembera vaciya an kára-aara, á badza zariyire-aara, á geda á dem áhá, mása keni á emtsa bademme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na ɗane á shunɗula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icanmica emtsa.

Elva a mbedã á dem haypa antara zladá

¹² Watse gedã yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zladã-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbedãaka wá, á de shansha ladã-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an ɗane na. ¹³ Amá má á kátá mbedã edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbedã Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbedãeka ura dẽkideki. ¹⁴ Ba emtaɗkire na á dzamaná ura am ervaunƙe-aara na wá, á mbedãaná ba una ɗanna á dem haypa. ¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaunƙe-aara, am

iga-aara cekwaangudĩ á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a kefarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa. ¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, bademme ba shagera, baaka una laake am hudefaara. Bademme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Adaba Dadaamiya, nane a eptsaaवेका, á zláleka seke náza vaciya geni á yakurya am tabedammire. ¹⁸ A wayetaa ba ervaunđe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zunŋwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa nane bademme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewatse am elva, a gevka slervaunđe. ²⁰ Adaba slervaunđe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya. ²¹ Adaba una nanna, tara danŋwire antara mándzawire na am ervaunđe á kure na wá, yawanya bademme, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na anŋkwa am kure na, adaba elva-aara nanna wá, á dzegwándzegwa lyakurlya.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná nane. Edda una ba a cenvaache an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á kefa ba ire-aara. ²³ Edda una ba a cenvaache an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, nane á garáva an edda una á zhára ice am kweteram. ²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaangudĩ am iga á una nanna wá, kerten a viyanaaviya njá á wafke-aara. ²⁵ Amá edda una a cenaa shairiya á Dadaamiya, a maganaahe an unŋule-aara maa, Dadaamiya á gá barka áte nane am slera-aha-aara bademme. Adaba nane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kerten a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Adaba shairiya á Dadaamiya nanna wá, baaka duksa mándzawe am hudefaara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhára ire-aara ganakini nane slenadina, amá á taa nanaaka nara-aara, daaci nane wá, á kefa ire-aara, daba nadina-aara ba dey. ²⁷ Daba nadina á jirire na cudede, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegyegwar nŋwasha na tá am laruwa, ira á mága enkale áte ire-aara ba ge nane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

2

Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakurtaarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasihu na baaka seke nane an daradza na. Adaba una nanna, eggrauka emnde defekideki. ² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle nane talage am emgyegwe a zane, ³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkana; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am áhá am sera-aaruwa áhuna. ⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una nanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure nanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, ta gevge emnde a berba am ervaunċe-aatare? Nane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba nane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an nane. ⁶ Amá kure, kwá perďá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya? ⁷ Zlaċe ádaliye, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá ďabaná kure?

⁸ Máki ďabakurteďaba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba nane: Ewwaya sleriya á ņa ba seke ire á ņa na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara ņanna wá, baaka seke nane. ⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa. ņakuraanċa Dadaamiya an shairiya. Adaba fakuransaarka ge shairiya-aara. ¹⁰ Ma ura a ďabete shairiya-aha á Dadaamiya baďemme keni, máki a yaa palle, baďemme á umele-aha na keni ba seke ďabaaka. ¹¹ Adaba a ba Dadaamiya: Maŋka gwardzire. Ba Dadaamiya ņanna zlaċe adaliye una a ba nane: Jeka shifa. Daaci ma maganċa ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansaarka ge shairiya-aara. ¹² Adaba una ņanna yá bakurá ba jirire: Baďemme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara baďemme, á de zhárá má fakuransaarfe ge shairiya-aara na a samisaa nane am haypa na. ¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge nane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, nane keni á de mbedeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zlaláva an fetarfire áte nane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini nane fetarfe áte Dadaamiya, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeba á fetarfire ņanna á sanánka shifa na á zleka na. ¹⁵ Ba seke má sámsá slefetarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara, ¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara ďafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una ņanna ņgulme ge uwe? ¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má bánba edda-aara á ďaba Dadaamiya, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má bánba edda-aara nane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á maŋka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una ņanna. Adaba una tá an lyawa-aara jipu. ²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á ņa! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká ďaba Dadaamiya, amá ká maŋka slera á maggwire wá, ďaba Dadaamiya á ņa ba dey? ²¹ Yehauteyeha eggyemiya Ibrahim. Nane a gev estara sledzayya ervaunċe á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunċe á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa nane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a huċe-aara ba ge nane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya. ²² Ká anċkwa nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahim, fetarfire-aara a zlaláva á ba antara slera-aara ņanna? Fetarfire-aara hyephye adaba slera-aara ņanna. ²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ņanna a gev sledzayya

ervaunḡe á katafke á Dadaamiya. Ibrahim a gev slakate á Dadaamiya. ²⁴ Daaci ká anḡwa nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunḡe áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte ḡane zlauzle?

²⁵ Yehauteyeha zlaḡe ádaliye zaware umele zhera-aara Rahab, ḡane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunḡe-aara. Am sarte na daremda emnde a *Iserayiila á dem mba-aara, a kwaratersaa ḡane unḡule geni tá enḡlesenḡle an ḡane. Adaba a magaa una ḡanna, a shaa dzayyire á ervaunḡe áza Dadaamiya. ²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á maḡka slera á magḡwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

3

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kára

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha bademme á kure, amá dzamaudzámá emtsaade. Adaba ḡere ḡa emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á ḡere á de jauje ge náza á emnde. ² Bademmire á miya mí maga ba haypa am duksa bademme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, edda-aara baaka slejire arge ḡane. ḡane á dzegwándzegwa ḡá vuwa-aara am duksa bademme. ³ Zharauzhárá áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá daba ba tate na mí kataná miya. ⁴ Zlaḡe ádaliye, zharauzhárá áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaanḡudí. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare ḡanna á tsanmaare á ba an ḡane. ⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, ḡane ba egdza duksa cekwaanḡudí am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharauzhárá huḡe á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á ḡezlarka ge egdza nara á kára ba cekwaanḡudí. ⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kára. Adaba bademme á mandzawire na am huḡe á duniya na anḡwa am ḡane. Nara wá, á badzámiya ba ḡane am njá á miya bademme. Á mbáná ba ḡane kára ge badza shifa á ura bademme. Kára ḡanna keni tá an dzágwáva an kára á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwára duksa bademme. Tá dzegwándzegwa kwára dabba-aha, antara yiye-aha, antara bademme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni bademme. ⁸ Amá tá taa kwaruka nara d̄ekideki. Nara wá, mándzawe jipu, á njeka tsekad̄de d̄ekideki. Kwakya wenye-aara á shekwaaka ja shifa. ⁹ Njá gálá Eddemiya Dadaamiya an ḡane, ḡá zlazla emnde na a nderateraa ḡane áte zati-aara keni á ba an nara ḡanna zlaḡe. ¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we ḡanna zlaḡe ádaliye wá, á zlazla emnde an ḡane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una ḡanna. ¹¹ Anḡwa suwa ni tá ká yawe shagera am huḡe-aara, ádaliye á segashe yawe d̄an̄d̄ane emtu? ¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, anḡwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu anḡwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka d̄ekideki. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara d̄an̄d̄ane, ádaliye á segashe yawe á shá am huḡe-aara.

Enkale na á sáwá áza Dadaamiya

¹³ Anḡwa slen̄kale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zláwáva shagera an ga ire am zláwáva-aara, lauktu tá de

diyeddiye emnde ganakini nane slenkale. ¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga danjwire á erwaunde, duksa bademme kwá wayananta ba ge ire á kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enkale. Eptsawanaaka iga ge jirire. ¹⁵ Jeba á enkale nanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba naza á duniya. ¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanante duksa ba ge ire-aara wá, duksa bademme á zlaláveka an unjule-aara. Daaci bademme á shagerkire á ba am tate nanna.

¹⁷ Amá enkale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una nanna. Edda una shansha jeba á enkale nanna wá, nane cudede á katafke á Dadaamiya. Nane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. Nane a eggerka emnde, erwaunde-aara ba palle áte emnde bademme. Bademme á názena á maganá nane an nampire jipu. ¹⁸ Emnde na ni tá anjwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á erwaunde áza Dadaamiya.

4

Kumauka njá á emnde a duniya

¹ Labara anjwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á duksa á kure. ² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una nanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa nanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una nanna anjwa gajawe antara dagala am dagave á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba njalakurka áza Dadaamiya. ³ Ma kwá njalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánka, adaba kwá njalaná áte unjule-aareka. Adaba kure, kwá katan ba ge emtakire á duniya. ⁴ Kure, eptsakuranteptsá elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, nane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a eksese emtakire á duniya wá, nane a eksese gev kelaade á Dadaamiya. ⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba nane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa nane am miya na, geni á njá á ba átuge nane palle. ⁶ Diyaweddiye zlafe adaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ngurna yaikke geni mí dzegwándzegwa dába ba nane palle. Adaba anjwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba nane: Dadaamiya á njwataareka ge emnde á mága kurávire, á magaterá ngurna ba ge emnde na garnaaga ire-aatare. ⁷ Adaba una nanna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhagade ba nane átuge kure. ⁸ Gawáptege á sem sera á Dadaamiya, nane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama ire bubuwa keni, dabaudába ba Dadaamiya palle. ⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa adaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge dákwa, higa á kure keni a gevge dzámá ire. ¹⁰ Gawanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, nane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba shairiya á Dadaamiya na a ba nane: Ewwaya sleriya á nba ba seke ire á nba. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká daban

geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa. ¹² Sey ba Dadaamiya palle una slevaterte shairiya-aara ge emnde, ba ñane palle una sleshairiya. Daaci ba ñane palle una an hákuma ge lya emnde, bí ge kedateraakeda. Amá ekka, ka kuran ka ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaade, kure emnde na kwa bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, ñá zláá á dem berni yaikke, ñá de ga sakanderi palle am tsakala áhuwa, ñá sheta shungu kwakya na. ¹⁴ Kure emnde na kwa slaa una ñanna, diyakurdiya názena á de magava makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á yire á kara. Ká ezzhárá á tsetse, amá kerten zafevzade. ¹⁵ Arge una ñanna, ma andze kwá ba: Má wayetewaye Dadaamiya daada shifa wá, watse ñá de maga tara una antara una. ¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey am elva. Kuráva á kure ñanna wá, shagerka. ¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya názena ma andze á maganá ñane, amá magaaka, ñane guge haypa.

5

¹ Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zlada na kwá de shaná kure. ² Bademme á nalmane á kure na watse á badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze tarare bademme. ³ Dindar á kure, antara lipela á kure bademme á de zaná ba haha. Una ñanna watse seydire mándzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba kárá. Amá kure, kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka ganakini herzhe á zla duniya ñanna emtu? ⁴ Kwa zlermu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de halakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá anƙwa kyuwa emnde ñanna á katafke á Dadaamiya geni á cenatervaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ñane cenáncena kyuwa-aatare bademme. ⁵ Zakuruze emtakire á duniya na, kwá anƙwa maga ba názena á kataná ire á kure, kwá anƙwa ezza, kwá anƙwa essha ba seke tá de herakurherá. ⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni, kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa cebaa shifa-aatare, amá itare magarka gajawe defideki.

Faufa ervaunƙe; magaumága maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa ervaunƙe dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Zharauzhárá áte sleherda. Emtsaade wá, á páká madare, á fa ba ervaunƙe dem slakslakire, lauktu á shansha nampire á fe-aara. ⁸ Kure keni faufa ervaunƙe ba estuwa. Tsawatse ba shagera, adaba herzhe sawa á Yaakadada.

⁹ Cenaucena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa: Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci Dadaamiya á de ñakurka an shairiya. Náwa sleshairiya am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha njá á nabi-aha á Dadaamiya werre, zlada na ta shanaa itare, an farvaunƙe-aatare. Kure keni dabaudaba á ba áte una ñanna. ¹¹ Miya wá, má zharater tá á ba am geƙa-aatare, adaba dzegwarándzegwa eƙbasha-aara. Cenakuráncena labare á Ayuba werre emtu? Ervaunƙe na a fanaa ñane am zlada-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am iga á una ñanna keni, diyakurdiya bademme. Ba jirire Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ñgurna ge emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge duksa bademme: Zauka wadfa, ma an Dadaamiya, ma an haha, ma an jeba-ara keni dfekideki. Máki eksakuraarekse elva nanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraarka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de nkurka an shairiya.

¹³ Ankwa ura am dagave á kure am zladfa emtu? A enjala Dadaamiya. Ankwa ura am dagave á kure am gedfa emtu? A eggala Dadaamiya an lahe. ¹⁴ Ankwa ura lapika am dagave á kure emtu? A eddfaha male-aha á aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁵ Máki emnde nanna fartarfe, magarka shaige am názena tá nalaná itare, Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na, á tsantetse. Ma ankwa haypa na a guwaa nane keni, á yanarye. ¹⁶ Adaba una nanna, shebauka haypa, ndaundáhá názu am erwaunde á kure am dagave á kure. Magaumága maduwa am dagave á kure, ma ware keni a emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe. Maduwa á edda una ni an bára erwaunde-aara wá, an hakuma jipu á maga slera kwakya. ¹⁷ Yehauteyeha nabi *Ailiya werre. Nane keni urimagwe ba seke miya, a nala Dadaamiya an erwaunde-aara palle geni a hyeka yawe. Daga ba vacite nanna dem sakanderi keye an kyalma, hyaaka yawe dfekideki am larde nanna. ¹⁸ Am iga á una nanna maa, a magaa maduwa geni a sawa yawe á zhegela, Dadaamiya a fantau ge hya yawe zlabé adaliye, lauktu duksa bademme a fantau ge segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbedaaambedfa palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa shagera jipu. ²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a tsante ura mbedaaambedfa áte barama á Dadaamiya nanna wá, a nlezese am emtsa. Ma a kwakyevaa estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya á yanarye bademme.

Zunḡwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anḡkwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya. ² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakturvege emnde-aara an hakuma á Shedekwe Cudedde, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cudedde an uzhe-aara.

A magakuránmaga Dadaamiya ḡgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaumigálá Dadaamiya Eddeḡara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zezarzi-re-aara áte miya, a tsantaa ḡane Yaisu am faya. An una ḡanna wá, a vamitaa shifa anḡwaslire antara tama na á zleka na ge miya. ⁴ Zlabe adaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á ḡeka liya, á badzeka, á guleka deki-deki na am samaya. ⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, anḡkwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vaci zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba deki-deki, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha ḡanna wá, naba higauhiga, ma kwá anḡkwa á shá zlaḡa á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaangudi. ⁷ Zlaḡa na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á njeka dem ba ge deki-deki. Amá tá ezzhára emnde am kára, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádza ba fetarfire á kure arge dindar. Zlaḡa á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure ḡanna. Am iga a una ḡanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádza, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme. ⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á nanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte ḡane. Adaba una ḡanna emtake ervaunde á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme. ⁹ Kwakya higa á kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa ḡanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa ḡanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an enkale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau ge balateraa ḡgurna ḡanna kwa shanaa kure na ge emnde.

¹¹ Emtsaade wá, a balatersaa Shedekwe á Almasiihu na anḡkwa am itare na, zlaḡa na watse á de shaná Almasiihu ḡanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlaḡa ḡanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an enkale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara. ¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa ḡanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba ḡane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta balakurse waazu ḡanna an hákuma á Shedekwe Cudedde na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise hufe-aara bademme.

Gawevge emnde cufedde

¹³ Adaba una nanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge daba Dadaamiya, pauka hare dekideki, faufa tama á kure áte ngurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsa á Yaisu *Almasiihu.

¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara mága názena á kataná ire á kure na. Adaba kina wá, diyakurdiya jirire.

¹⁵ Gawevge emnde cufedde am názena kwá maganá kure bademme, ba seke Dadaamiya na a daakurtaa nane, nane cufedde na. ¹⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gawevge emnde cufedde, adaba iya ya cufedde.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá an kwa daha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba nane shairiya á emnde bademme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, nane á zhareka ice á ura dekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am zlaláva á kure bademme, am sarte á kure na jauje cekwaangudi ge njá am duniya na. ¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am zlaláva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara dekideki na. A varakurse an shungu ka, an dindar ka, adaba duksa-aha nanna tá njeka dem ba ge dekideki. ¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa bademme. Yaisu Almasiihu wá, nane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte nane, baaka duksa mandzawe am nane dekideki. ²⁰ A eksesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvára an nane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire nanna. ²¹ Adaba ba nane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante nane am faya, a vante yaikkire na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte nane palle.

²² Kina wá, an bára ervaunde á kure, adaba kwá an kwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Adaba una nanna, kwá an kwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunde á kure palle. Daaci wayawavewaye am dagave á kure ma vaatara keni áte una nanna.

²³ Adaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka dekideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka dekideki na.

²⁴ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Bademme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.»

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge dekideki.»

Elva nanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

2

Nákwá á shifa an emnde cufedde

¹ Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa an waslire na wá, yawanya mazla-aara mága kemaengerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura. ² Kure wá, gawevge ba seke egdzara áte erwa, wedera-aatare ba uba geni tá wálá an nane. Kure keni, tatayautataya ba elva á Dadaamiya á jirire, geni kwá wálá an nane. Á de lyakursá ba nane náza ba ge dekideki.

³ Ábi kina wá, tapakurnaataka emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezenara. Adaba nane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaranvevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza. ⁵ Daaci sawmbare á sezenara, kure keni gawevge nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyanja bere-aara an nane, á njá Shedekwe-aara am hude-aara. Zlabe

ádaliye am bere á Dadaamiya nanna maa, kwá gev *liman-aha cufedde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná nane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu. ⁶ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

«Anjwa nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyanja bere-aaruwa an nane am *Siyauna, á de náná nane ndzedá á bere nanna bademme. Ma a fetaara ware áte nákwá nanna keni, á hasleka deki-deki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte nane na wá, nákwá nanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte nane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá nanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya nanna zlahe ádaliye:

«Nákwá nanna á de gev náza vatertaa ektápaare ge emnde umele, á de mbadatermbada.»

Tá mbadá, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde nanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *liman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cufedde na kwá átuge Dadaamiya. A daakursaa Dadaamiya am tabedammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am slede bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde. ¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurevge emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, anjwa á zakurvarze.

Gawevge emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaanjudi. Adaba una nanna, taslawá á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á kedákurá ba una nanna.

¹² Zláláva á kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyeddiye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatafke-aara.

¹³ Kure emnde na dabakurtedaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba nane arge male-aha umele bademme. ¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a bazlateraa nane bademme. A bazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá gálá emnde a mága shagerire. ¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka njudi-aha na baaka názu ta disaa itare na ndaha elya mandzawe áte kure deki-deki. ¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwará ire á kure nanna wá, bawánka zlahe am ervaunde á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawevge emnde a slera á Dadaamiya. ¹⁷ Faufa zherwe áte emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

*Shaa zladá áte náza á *Almasiihu*

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte

itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni. ¹⁹ Máki bashakuru basha zláda adaba Dadaamiya, gavka adaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya. ²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá adaba nane wá, ma kwa bashu zláda keni, baaka ura á galakurgálá dekideki. Máki kwa bashu já adaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya. ²¹ Dadaamiya a dfaakur ba ge una nanna. Adaba *Almasiihu keni shaushe zláda adaba kure. An zláda-aara nanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá dabaná á ba áte náza-aara. ²² Nane wá, maganaaka haypa dekideki, cenaranka elva a fida am mbuwe-aara. ²³ Nane wá, ma zlazlarvaazlazle emnde keni, eptsaternaaka an zlazle dekideki. Ndza ta shanu zláda kwakya, amá a dfu ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya nane Edda á shairiya jirire. ²⁴ Daaci a lyamivaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an nane áte dzaŋgala. A magaa una nanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Adaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe. ²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedá na, amá kina wá, sakuraasa, kwá am erva á Suni á piyakurá nane, baaka názu á geja shifa á kure dekideki.

3

Nwásha an zála-aha-aatare

¹ Kina wá, yá elvan ge kure nwásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá ankwá magaterá una nanna wá, ukfe-aha a kure na zlafe fartarka zála-aha-aatare na keni, zála-aha-aatare nanna tá de shá enkale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, adaba shagerire á zlála á nwásha-aha-aatare. ² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zlála á kure, kwá ankwá fá zherwe jipu áte itare. ³ Zariyire á kure a gevka an mága ngelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlana á mága ngelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya. ⁴ Amá magaumága ngelawire á kure á sawa am ervaunde. Jeba á ngelawire nanna á zleka dekideki. Amaana shagerire á enkale antara ervaunde. An daradza ba una nanna áza Dadaamiya. ⁵ Adaba nwásha werre na dfabartedaba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte nane na wá, itare ta magán ba estuwa ngelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare. ⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahimia werre. Nane a magán ba estuwa ngelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a daana an dada. Kure keni, máki magakurka lyawa ge dfaaba Dadaamiya, kwá ankwá maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu nanna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni nawanaana nwásha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzedfa-aatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare bademme. Nawaterná á ba áte una nanna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zláda adaba jirire

⁸ Yá ankwá fakurarfe zlafe adaliye ge kure bademme, enkale á kure á gevge palle, magaumága zavarzire am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlafe adaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare. ⁹ Má edda-aara a magakurte emtanjkire wá, kure eptsawanaaka an emtanjkire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlazle

keni, epsawanaaka an zlazle. Arge una nanna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa. Adaba Dadaamiya a dfaakur ba ge una nanna kure keni. ¹⁰ Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: «Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a gedetegefa wá, a nanaana nara-aara ge valya elva yaiyaihe, antara fida.

¹¹ Zlafe adaliye a yanya mága kemaŋgerire, a emmaga shagerire an ervaunđe-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

¹² Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a mága jirire. Bademme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a mága danŋwire wá, á eptsaterá ba iga.»

¹³ Daaci má kwá anƙwa maga ba shagerire an ervaunđe á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege dƙideki ge magakura kemaŋgerire. ¹⁴ Amá wá, ma kwá anƙwa shá zlaƙa kina, adaba shagerire na kwá anƙwa maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde dƙideki, a gazleka ervaunđe á kure. ¹⁵ Kure wá, demawanvedema kure ba *Almasiihu am ervaunđe á kure, a gevge ba nane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge vaterte jawapa ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu. ¹⁶ Má kwá anƙwa vaterte jawapa nanna wá, vawaterteva an shagerire á ervaunđe, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumága slera á kure á ba an shagerire á ervaunđe. Estuwa wá, ma ta zlazlakurzla emnde adaba shagerire á zlaláva á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare. ¹⁷ Máki una nanna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zlaƙa adaba shagerire, arge una tá shakuru zlaƙa adaba haypa á kure.

¹⁸ *Almasiihu wá, nane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanazle slera-aara bademme. Nane dzayye ervaunđe-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una nanna, geni á damiyá nane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Shedekwe Cudede a naba fem shifa am nane zlafe adaliye.

¹⁹ An hákuma á Shedekwe Cudede nanna maa, a de balateraa elva á Dadaamiya ge shedekwe-aha na tá am danƣay na. ²⁰ Shedekwe-aha nanna wá, ba shedekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaunđe kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare nanna, Dadaamiya a nezlaterse itare an yawe nanna. ²¹ Yawe na ta nezlesaa itare an nane na wá, gevge ba seke baptisma na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á nezlakurá an nane na. Yawe á baptisma nanna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá bárá an nane. Adaba mí nala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaunđe. Yaisu Almasiihu wá, nane tsetse am faya. Adaba una nanna á nezlakurnezla baptisma. ²² Kina wá, nane eptsaptsa á dem samaya, anƙwa am nadafa á Dadaamiya. Á kwaraterá nane malika-aha á Dadaamiya antara shedekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

4

Njawinja an shifa na anwaslire

¹ Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zlaƙa am duniya na wá, kure keni wavauwava ganakini enƣale á kure a gevge palle antara nane, ma ge shá zlaƙa-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zlaƙa wá, a yaa

ba mága haypa. ² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya. ³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge d'aba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde n'anna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlafe tá á ba am kazlaja n'anna, tá zlazlakurzlazle adaba kwá d'abaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa n'anna. ⁵ Amá ákatafke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare n'anna bademme. Edda una watse á kyaná n'ane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare. ⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge n'ane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magateraa waazu am faya n'anna, geni itare keni a sharansha shifa na an n'ane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una n'anna faufa hyema, pauka hare d'ekideki ge mága maduwa. ⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaunde á kure palle, adaba ba wayavire una á ganse haypa kwakya am dagave á emnde. ⁹ Ma ware á kure keni, a lyevaalya ura-aara á ba an higa am huđe á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge n'ane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma n'anna. ¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzedá na a vantaá Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge d'ekideki. *Aamin.

Sha zladá adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma an'kwa zladá áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an n'ane. ¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, adaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zladá-aha na a shanaa n'ane. Vacite na má de samsa n'ane am yaikkire-aara, watse higa yaikke ge kure zlafe adaliye. ¹⁴ Má tá an'kwa zlazlakurzlazle emnde adaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, adaba Shedekwe Cudedde á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara. ¹⁵ Amá a jerka zlafe ura am dagave á kure á shá zladá adaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde. ¹⁶ Má edda-aara á shá zladá adaba Almasiihu wá, a wanka zherwe d'ekideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya adaba fetarfire na a shanaa n'ane, párákke áza emnde bademme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde bademme. Diyaweddiye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zun'we. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa n'ane? ¹⁸ An'kwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba n'ane:

«Má ta ñezla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na dabarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá anƙwa shá zlaɗa aɗaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare am erva ba ge Slender-aterndera, ñane á eptseka elva-aara ɗekiɗeki. A magarmága shagerire, a yaranka ɗekiɗeki.

5

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

¹ Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zlaɗa-aha-aara baɗemme; iya keni watse yá á ba an sleɗe-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa ñane. Náwa názu yá yekaná ázekure: ² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera ñanna áte laarire, amá magaumága aɗaba a wayetaa ba ervaunɗe á kure. Magauka aɗaba waya á nalmane, amá aɗaba a eksesaa ba ervaunɗe á kure slera ñanna áte namaari á Dadaamiya. ³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zlááva shagera, ganakini a ɗabarakurɗaba itare keni. ⁴ Máki magakurnaamága slera á kure áte una ñanna wá, watse kwá shá *ɗaŋkula na á zleka daráɗza-aara ɗekiɗeki na, má watse samsa Male á suni-aha baɗemme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá baɗemme á kure ákatafke á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katafke á emnde. Aɗaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Dadaamiya a liyieka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá ñgurna ge emnde na tá anƙwa ga ire-aatare á dem áhá.»

⁶ Aɗaba una ñanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Sleke ba ñane palle na, á de kakuránteka ñane má daada áte náza-aara.

⁷ Dzamauka ɗekiɗeki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge ñane, aɗaba ñane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, aɗaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara, anƙwa tsagwaɗa ba ura ge keɗanaakeɗa, ba seke mága á ervare na á waná waya á tsegwaɗa názu á ezza. ⁹ Ma vaatara keni vawánteka baráma ɗekiɗeki, fautarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele keni kwakya am duniya na tá anƙwa shá zlaɗa ba seke kure. ¹⁰ Má shakurushe zlaɗa am sarte cekwaanɗuɗi na wá, Dadaamiya na baɗemme á ñgurna á magaterná ba ñane ge emnde na, á de magakuránmaga ñgurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa baɗemme, á de ndzedakurtendzedá am duksa baɗemme, kwá de tsaatse, baaka názu á de dzegwándzegwa mbeɗakuraambeɗa ɗekiɗeki. Aɗaba a ɗaakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasiihu am yaikkire-aara náza dem ba ge ɗekiɗeki. ¹¹ Hákuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge ɗekiɗeki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye ñane egdza wakita ñanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. Ñane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunɗe-aara. An wakita ñanna wá, yá kátá fakurem ndzedá am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ñgurna jirire na a magakurna Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ñgurna ñanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá aṅkwa gakur use-aatare. Egdza-aaruwa Markus keni aṅkwa gakur use-aara. ¹⁴ Gauga use á ɲere am dagave á kure bademme an ervaunɗe á egdza mamire.

Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasiihu bademme.

Buwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ñere na. Fetarfire ñanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ñane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an unñule-aara na. ² A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adaba diya á kure áte ñane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakuraa ñane

³ Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramisaa ba ñane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ñane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ñanna an hákuma-aara na saksage na. ⁴ An una ñanna wá, se vamiteva ñane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵ Adaba una ñanna, wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá farfe zlaɓe adaliye zlaláva a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zlaláva a jirire wá, fawarfe zlaɓe adaliye enƙale. ⁶ Arge enƙale ñanna zlaɓe adaliye mausembe njá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvaunɗe, dabaudaba Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, ⁷ wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmárá wayava a jirire ge emnde bademme. ⁸ Daaci má kwá anƙwa maga una-aha ñanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya. ⁹ Edda una máki baaka duksa-aha ñanna ázeɗara wá, baaka názu á naaná ñane, ñane gevge ba seke wulfe, adaba viyanaaviya ganakini an bárá haypa-aha na a maganaa ñane werre áza Dadaamiya.

¹⁰ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakurtaa ñane. Daaci wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una ñanna. Adaba má kwá njá áte una ñanna wá, baaka mbedá á kure defideki. ¹¹ Á de vakurtá ba una ñanna baráma ge kure, baaka shaige-aara, ge dem zlaná á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Slelyamilya keni ba ñane.

¹² Kwaye ñane duksa-aha ñanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha ñanna bademme, tsakuraatse dzanɗanɗe am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare defideki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni. ¹³ Máki zlaɓe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuranteyeha geni kure keni, kwá fá hyema. ¹⁴ Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwaanɗudí njá tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binaa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ñanna yá anƙwa magakurá názu ya dzegwanaa iya bademme, ganakini a deska duksa-aha ñanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

*Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara*

¹⁶ Kure wá, ña kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na ñá anƙwa kwarakursekware, tsakanjerakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá ña bakuraa názu ña naana an ice á ñere parakke. Adaba ña naana á ba an ice á ñere am yaikkire-aara. ¹⁷ Am sarte na a shaa yaikkire áza Eddenara Dadaamiya, ñere ndza ñá anƙwa am tate ñanna. Ña cenanaa á ba an hyema á ñere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba ñane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Bademme á higa-aaruwa á ba áte ñane.» ¹⁸ Ñere ña cenanaa á ba an hyema á ñere Dadaamiya á ndaha una ñanna á sawa am samaya, am sarte na ña átire á wa na cudedde na antara ñane.

¹⁹ Daaci ñere wá, baaka shaige á ñere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kára á fanus na á mbe an vayiya. Magaumága una ñanna dem sarte na má sesse terlyakwa á ireñlya, kyaakya paazare, duksa bademme gevge parakke am ervaunde á kure. ²⁰ Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándzegwa palanná ge ura an diya á ire-aara. ²¹ Adaba bademme á nabi-aha baaka elva na tandaasa ba itare an ire-aatare, amá a vatertaa Shedefkwe Cudedde elva-aha ñanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

2

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

¹ Ba werre ñanna keni wá, ndza tá anƙwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an ñane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una ñanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá keƙanaakeda shifa-aatare ba deƙideƙi. ² Emnde kwakya tá de dábaterdaba am zálálava á zawarire-aatare ñanna. Adaba una ñanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire. ³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde ñanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare ñanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keƙa-aatare ba keski, tá de ñezleka deƙideƙi.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka ñane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladde tabedamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am huƙe-aara. ⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka deƙideƙi, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a keƙaterahe, adaba dábarka ñane. Amá a ñezlese *Nuhu na a kwaratersaa ñane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cenarínvarcene.

⁶ Anƙwa zlaƙe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gaumaura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha ñanna an shairiya, a zateruhe an kára, a gaterve kelpakara bademme. An una ñanna wá, á maraterá názu watse á shá itare keni ge emnde na tá dábeka ñane na. ⁷ Amá am sarte ñanna wá, a naba ñezlese *Ludu, ñane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtañka ervaunde-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná ñane. ⁸ Ñane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhára ba zawarire na tá maganá itare na, á cená shagerkire na tá maganá itare na, daaci ñane á maga ba emtañkire am ervaunde-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ñanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ñane ge ñezlese emnde-aara am zladfa-aha-aatare gergere. Emnde na tá dfabeka ñane keni, ñane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya. ¹⁰ Emnde ñanna wá, ñaaka ñeme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, epsawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde ñanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a garda jipu, kwakya kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka ñekideki, tá ankwá epsawaterpsawa. ¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde ñanna. ¹² Emnde ñanna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwatersluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni watse tá keďá ba seke dabba-aha ñanna, adaba tá zlazla názu diyarka. ¹³ Zlada na tá ankwá shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zladfa ñanna. Adaba itare ñaaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga munri antara kure, tá sawa an zlaláva-aatare ñanna, una ñanna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá higa jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare. ¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte ñwasha ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa ñekideki. Daaci tá vaterte ektápaare ge emnde na tsafsafe fetarfire-aatare. Zlafe adaliye, ervaunđe-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya. ¹⁵ Emnde ñanna keďarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba ñane ndza wayaawaya mága emtanƙire ge shaa shunƙu an ñane. ¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka ñanna. Diyakurdiya ezzenwa wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite ñanna wá, a ndaan elva ge ñane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slakwatsa-aara ñanna ge nabi ñanna.

¹⁷ Daaci emnde ñanna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na bademme matsamatsa na. Zlafe adaliye, ta ba seke kumba-aha na á dáná válale ñaaka nampire-aara ge emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniye ge itare. ¹⁸ Ba itare ñanna zlafe adaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na ñaaka nampire-aara ñekideki na, baira tá kurava an ñane. An dakarire-aatare ñanna wá, tá tsagwadfa emnde na zlafe ba unƙule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraapta. ¹⁹ Adaba tá bantsa emnde ñanna: Má kwá dfabanƙerdfaba wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á keďaterkeďa na. Adaba má ká taa kwaruka ire á ña ge yaa duksa ñanna wá, ka gevge nave á duksa ñanna. ²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ñane na wá, ñezlarenejla am shagerkire á zlaláva na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsareptsá zlafe adaliye á dem zlaláva-aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ñanna zlafe adaliye wá, badza shifa á emnde ñanna á gev ñgulme ba una am zunƙwire ndza diyarka Yaisu na. ²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ñanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba ñekideki, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na. ²² Názena a shaa emnde ñanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ñane na. A ba naraje ñanna wá: «Kere a eptsarhe zlafe

ádaliye ge názena ni a melesaa ba ɲane.» Anƙwa zlaɓe naraje umele a ba ɲane: «Ta baranve nabezhe, amá ɲane a eptsehe zlaɓe ádaliye, á de tabareme am terɓe.»

3

Watse á eptsa Yaakadada Yaisu

¹ Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ɲanna bukerɗe yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha názena kwa tsaasaa kure baɗemme. ² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya, ta kwarakursaa emnde a bela-aara na. ³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zamane wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye, ⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure ɲanna watse á eptsa mu, áme ɲane kina? Dada-aha á miya baɗemme emtsaremtsa, duksa á duniya keni baɗemme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.» ⁵ Emnde a nyainya ura ɲanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa ɲane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an ndera samaya antara haha, a sanse haha am yawe, baɗemme á názu áte haha á ɲaná á ba an yawe ɲanna. ⁶ Á ba an yawe ɲanna zlaɓe ádaliye Dadaamiya a keɗaa duniya baɗemme werre. ⁷ A ba Dadaamiya zlaɓe ádaliye, samaya antara haha keni, tá njeka dem ba ge ɗekiɗeki, watse á zlateraazle an kára, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge keɗateraakeɗa ba ɗekiɗeki.

⁸ Náwa elva yaikke zlaɓe ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle. ⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á maɲka watsewatse názena a ndaasa ɲane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba ervaunɗe geni kwá tsaatse am tuba. Aɗaba ɲane wayaaka emnde tá keɗa ba palle keni. ɲane á kátá emnde baɗemme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsa Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite ɲanna wá, watse á zlauzle samaya, baɗemme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni baɗemme watse á zlanazle kára. Haha antara názu am duniya baɗemme á de halevuhále vacite ɲanna. ¹¹ Máki baɗemme á kazlaɲa ɲanna watse á zlauzle áte una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zlálaɗa á kure. Fawanemfa ire á kure baɗemme am erva ge Dadaamiya, ɗabaudaba an ervaunɗe á kure palle. ¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa ɲane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kára geni a semsa hare ɲanna ba watsewatse. Vacite ɲanna wá, watse kára á zauze samaya antara názu átekwa baɗemme, ba uwe keni á de jauka. ¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba ɲane, watse á ndera samaya aɲwaslire antara haha aɲwaslire. Am una-aha ɲanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am huɗe-aara. Kwaye ɲane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una ɲanna tsawe wá, wavauwava an ervaunɗe á kure palle ge njá am cuɗeɗɗire antara hairire á katafke á Dadaamiya. ¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauka Yaakadada á miya watsewatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á ɲezlatersenjezle ɲane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha ɲanna am wakita na a puwakurtaa ɲane an ilmu á Dadaamiya.

¹⁶ Am wakita-aha-aara bademme wá, aɲkwa á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una ɲanna. Am wakita-aha-aara ɲanna maa, aɲkwa elva-aha na tá cenanka emnde watsewatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá aɲkwa eptsante elva-aha ɲanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una ɲanna wá, tá keɗaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa faɲerakuremfa elva ɲanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una ɲanna faufa hyema am ire á kure geni a keɗarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya ɲanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure. ¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ɲane na, ɲane keni á de magakurá ɲurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge ɗekideki. *Aamin.

Zunḡwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

¹ Náwa ḡa aḡkwa puwakurte ba ḡere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlaḡe ba duniya keni ḡaaka, amá ḡane ndza aḡkwa. ḡere ndza ḡa cenaa elva am mbuwe-aara ba ge ḡane, ḡa nanna, ḡa zharanaahe an ice á ḡere, ḡa fetehe antara ba erva á ḡere keni áte ḡane. ² A naba jesaarhe ge elva ḡanna á vanta shifa a jirire ge emnde ḡanna á katafke á ḡere á ba am parakkire, daaci ḡa zharanaahe. Adaba una ḡanna, ḡa aḡkwa maga seydire-aara, ḡa aḡkwa ḡalakurá elva á shifa na á zleka na. ḡane ndza á ḡá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya bademme. ³ Ba duksa na ḡa naanaa ḡere, antara ḡa cenanaa ḡere na, ḡa ḡalakurá ba una ḡanna, geni kure keni kwá gevge palle antara ḡere, ba seke una gaḡerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na. ⁴ Ná aḡkwa puwakurte duksa-aha ḡanna, geni a naatenáhá ervaunḡe á miya an higa.

Dadaamiya ḡane parakkire

⁵ Dadaamiya wá, ḡane parakkire, ḡaaka tabedammire d'ekideki am tate na aḡkwa ḡane átekwa. Una ḡanna wá, labáre na ḡa cenanaa am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni ḡa ḡalakurán ge kure. ⁶ Má mí bánba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am ervaunḡe palle, amá ámbera mí zlálá am tabedammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya bademme, magamika jirire d'ekideki. ⁷ Amá má mí zlálá an parakkire ba seke una Dadaamiya ḡane an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á bezamiya haypa-aha á miya bademme.

⁸ Má bamiyánba ḡaaka haypa á miya, una wá, mi keḡanaa ba miya ire á miya, ḡaaka jirire á Dadaamiya am ervaunḡe á miya d'ekideki. ⁹ Amá má mi ḡalese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye bademme. Adaba ḡane Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge. Daaci á de gamiyanvege ba ḡane ervaunḡe á miya dzayye, am kelaa haypa na mi maganaa miya bademme. ¹⁰ Má bamiyánba ḡaaka haypa na mi maganaa miya, una ḡanna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyanteka elva-aara an ervaunḡe á miya palle.

2

**Almasiihu a sawa ge se melamiyumele*

¹ Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, aḡkwa sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba ḡane una Yaisu *Almasiihu edda á jirire. ² Adaba ḡane a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya bademme.

³ Má mi fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una ḡanna geni diyamidiya ḡane. ⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa ḡane,

edda-aara slefida, ɓaaka jirire-aara. ⁵ Amá edda una ɲanaaɲa elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba ɲane una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunɗe-aara baɗemme. Daaci mi diyeddiye áte una ɲanna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya. ⁶ Má bánba edda-aara ɲane á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a ɗabetedaba ɲane keni zlááva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare áɲwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá aɲkwa puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare áɲwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenaná kure zuɲɲwire. Shairiya ɲanna, kwa cenán kinekineka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na. ⁸ Amá ba seke áɲwaslire tsa shairiya á Dadaamiya ɲanna ya puwakurte iya na. Zlááva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya ɲanna. Aɲkwa á zláála tabedammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, ɲane am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmeɲara wá, diyaweddiye geni ɲane zlaɓe á ba am tabedammire-aara sem vatena. ¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmeɲara, ɲane á njá am parakkire, ɓaaka duksa am ervaunɗe-aara na ni á de ja ɲane áte uɲɲule. ¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmeɲara, ɲane zlaɓe á ba am tabedammire sem vatena. Baɗemme a názena á maganá ɲane, á maganá á ba am tabedammire. Máki á zláála, ma á deme keni diyaaka. Adaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, adaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure adaba zhera á Yaisu Almasiihu. ¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, adaba diyakurdiya edda una kwaye á ba am fakta á duniya keni, ɲane ndza á ba aɲkwa. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlaɓe ádalije, adaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, adaba diyakurdiya edda una kwaye zlaɓe á ba am fantaufe keni, ɲane ndza aɲkwa na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba kwá an ndzedá jipu, ɲakurnaɲa elva á Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaɲa-aara. Edda una wayaawáya an kazlaɲa á duniya wá, ɓaaka waya-aara ge ɲane áte Eddemiya Dadaamiya. ¹⁶ Náwa ɲane zlááva á njá á duniya: emnde tá aɲkwa ɗaba ba názena á kataná ervaunɗe-aatare. Baɗemme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje am mba-aatare keni, ámberá tá máraɓa jipu an názena am erva-aatare ɲanna. Daaci baɗemme á una-aha ɲanna, kazlaɲa á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya. ¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa baɗemme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, ɲane á de njá an shifa ba ge ɗekideki.

*Faufa hyema tá aɲkwa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu*

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakuráncena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una ɲanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire. ¹⁹ Emnde ɲanna ndza tá á ba am dáɓe á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya ɗekideki. Adaba una ɲanna ta naba sesehe am dáɓe á miya. Ma andze ta palle an miya

wá, ma andze tá degasheka am dágave á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Shedekwe Cudedéde. Adaba Shedekwe nanna wá, diyakurdiya jirire bademme. ²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka jirireka, diyakurdiya jirire. Zlafe ádaliye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jammeka am slede palle.

²² Ware nane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba nane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni nane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba nane una kelaade á Almasiihu. ²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: baaka Eddenjara Dadaamiya am nane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba nane una Eddenjara Dadaamiya am nane.

²⁴ Amá kure wá, wavauwáva geni kwá nanaana an ervaunde á kure palle elva nanna kwa cenaanaa am fantaufe na. Má njakurnaana bademme elva nanna kwa cenaanaa am fantaufe na, kure keni kwá anjwa njá áte vuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddenjara Dadaamiya. ²⁵ Náwa *Almasiihu a ngudamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge dekideki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá kedakurá áte unjule a jirire na. ²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Shedekwe-aara anjwa á ba am kure. Adaba una nanna, kwa baaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, adaba Shedekwe na a vakurtaa Almasiihu na anjwa am kure, á mbakursá nane duksa bademme. Duksa nanna á mbakursá nane na keni bademme jire, baaka fida am hude-aara dekideki. Adaba una nanna, fawansaarefe ba ge nane am názena á mbakursá nane bademme, njawinja antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinja á ba antara nane am ervaunde á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa nane. ²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu nane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, nane keni ba egdza á Dadaamiya.

3

Miya ma egdzara á Dadaamiya

¹ Zharauzhára wáyáva yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an nane, haa á dahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara nanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, adaba uwe? Ba adaba diyarka dekideki Eddemiya Dadaamiya nanna. ² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara keni diyamika. Názena mi disa miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara nane, adaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara nane keni. ³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cudedéde: á manka haypa ba seke una nane keni slecudedéde.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba baakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-njara ba nane. ⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. Nane an ire-aara, maganaaka haypa dekideki. ⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánya mága haypa. Amá edda una á de

ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: nánka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba ðekideki keni.

⁷ A keðarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ñane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na. ⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ñane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ñane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ñanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se keðanaakeda slera-aha á Shaitaine baðemme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geka haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vantaa Dadaamiya na ankwá am ñane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adaba gevge egdza á Dadaamiya. ¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á mañka jirire á Dadaamiya, ñane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmeñara na keni.

Wayaumiyaavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ñane: sey mi wayaavewáye am dágave á miya.

¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ñane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ñane a naba ja shifa á egdza emmeñara ba ge ñane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba baðemme á názena ndza a maganaa Kayinu ñanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmeñara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara. ¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ñanna? Mi dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda una wayaaka an egdzar mama-aha-ñara wá, ñane zlaðe tegaraaveka an emtsa. ¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmeñara, ñane ta ba kalkale antara sleceba shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceba shifa wá, ñane zlaðe shánka shifa na á nja ba ge ðekideki na am ñane. ¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ñane wayamiwáyá. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara adaba miya. Mi dise áte una ñanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni adaba egdzar mama-aha a miya. ¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhárá egdza emmeñara am baakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayaawáyá an Dadaamiya?

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunðe, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlaðe adaliye, ervaunðe á miya keni an ekhya á katafke-aara.

²⁰ Ma ankwá á ndamindáhá ðeme ervaunðe á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunðe á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, adaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunðe á miya. Ñane diyaadiya duksa baðemme. ²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunðe á miya ge mbeðamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunðe á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara. ²² Baðemme á názena mi ñalanaa miya ázeñara keni á vamiteva, adaba má ankwá fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ñane baðemme. ²³ Náwa shairiya-aara ñanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, antara

mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ñane. ²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aara maa, ñane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni anƙwa antara ñane. Diyamidiya geni anƙwa Dadaamiya antara miya, adaba á baminá ba Shedekwe-aara na a famimaa ñane am ervaunƙe.

4

*Lawanaale tara Shedekwe á Dadaamiya antara shedekwe á kelaade á *Almasiihu*

¹ Slakate-aha-aaruwa, má dámnda ura á dezekure, a ba ñane á ndáhá elva an hákuma á Shedekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaade, bi Shedekwe á Dadaamiya á jirireka una am ñane, amá názá kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá anƙwa nabi-aha fida kwakya am duniya. ² Náwa názena ni kwá dise edda una an Shedekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, ñane an Shedekwe á Dadaamiya jirire. ³ Amá má kwalekwále edda-aara ge ndáhá una áte Yaisu Almasiihu wá, shedekwe na am ñane na saaka áza Dadaamiya, ñane an shedekwe á kelaade á Almasiihu. Shedekwe ñanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni ñane anƙwa á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida ñanna. Adaba Shedekwe na am ervaunƙe á kure na jauje ge shedekwe na am ervaunƙe á emnde a duniya na an ndzedá. ⁵ Nabi-aha fida ñanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una ñanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenatervaarecene. ⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedekwe á slejirire, an edda una an shedekwe á kedá emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá ñane keni. Má mi wayaavewáye áte una ñanna, una ñanna á mára una ni gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya. ⁸ Amá ma ware una á manƙa wáyáva áte una ñanna, edda-aara diyaaka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva. ⁹ Náwa názena a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni ñane wayamiwáyire: Ñane a belaa Egdza-aara palle ba ñane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire. ¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zunƙwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámiyá ñane zunƙwe. Ñane a naba belaa Egdza-aara geni á se emtsemtsa am duniya adaba miya, lauktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera.

¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya dekideki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an ñane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara. An una ñanna, diyamidiya ganakini má an ñane, ñane keni anƙwa an miya. ¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva ñanna jire. ¹⁵ Ma a ndahesaa

ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya anƙwa antara ɲane, ɲane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya. ¹⁶ Ɗere wá, diyaɲerdiya geni Dadaamiya wayaɲerwáya. Faɲertaarefe áte una ɲanna. Dadaamiya ɲane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, ɲane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni anƙwa antara ɲane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una ɲanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaunɗe á miya ɗekideki. ¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara ɗekideki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa baɗemme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke ɲane wá, anƙwa bikere-aara ge ɲane ɲánaaɲa shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge ɲane ɗekideki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zuɲɲwe. Adaba una ɲanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágame á miya. ²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáyá an Dadaamiya, amá á maga kelaadire áte egdza emmeɲara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmeɲara na anƙwa á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka ɗekideki? ²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázeɲara, a ba ɲane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmeɲara keni.

5

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

¹ Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, ɲane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni. ² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una ɲanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mi fansaarefe am shairiya-aha-aara. ³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, ɲane ɲara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka. ⁴ Adaba baɗemme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzedá jipu ge sha midalire arge lámara á duniya. Mí de sháná estara midalire ɲanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ⁵ Ware edda una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu ɲane *Egdza á Dadaamiya.

*Seydire arge Yaisu *Almasiihu*

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptisma, a naba puwaa uzhe-aara áte dzangala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Sheɗekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una ɲanna jirire, ba kanɲelɲe. Adaba ɲane wá, á baterá ba jirire baɗemme ge emnde. ⁷ Anƙwa duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni ɲane *Egdza á Dadaamiya. ⁸ Duksa-aha keye ɲanna wá, ba Sheɗekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptisma, ira uzhe á Yaisu. Baɗemme á una-aha ɲanna, tá mára ba duksa palle. ⁹ Má emndimagwaha tá anƙwa á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyiya elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa ɲane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde. Adaba ba ɲane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha ɲanna arge Egdza-aara. ¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire

á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunɗe-aara geni baɗemme jire. Amá edda una lyiyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, aɗaba lyiyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara. ¹¹ Seydire á Dadaamiya ɗanna wá, ɗane a vamite shifa na á zleka na. Shifa ɗanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara. ¹² Daaci edda una aɗkwa Egdza á Dadaamiya am ɗane, shánsha shifa ɗanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am ɗane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha ɗanna ge kure na fakurtaarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kerten aɗkwa shifa na á zleka na am kure. ¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya ɗekideki, aɗaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí ɗala ba uwe ázenára keni, á cenamivaarcene, máki mí ɗalaná áte namaari-aara. ¹⁵ Máki diyamidiya ganakini aɗkwa á cenamivarcene ma mí ɗala ba uwe ázenara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa ɗanna mi ɗalanaa ázenara ɗanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmeɗara á maga haypa, shagera ba á ɗala Dadaamiya aɗaba ɗane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmeɗara ɗanna. Amá aɗkwa haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ɗalaunála Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ɗanna. Una ɗanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na. ¹⁷ Baɗemme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá aɗkwa haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba ɗane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ɗane ɗekideki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, baɗemme tá á ba am erva á Shaitaine. ²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ɗane enkale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá an Dadaamiya á jirire aɗaba Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, ba ɗane una Dadaamiya á jirire ɗanna, á vamita ɗane shifa na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

Buwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a dāba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksakaa Dadaamiya na, antara egdzara á ŋa na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá. ² Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ŋanna aŋkwa am miya, á njá am miya dem ba ge dēkideki.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáya an wáyáva jirire, ira má aŋkwa maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ŋurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

*Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu*

⁴ Higantehiga jipu, adaba cenanāncena ganakini tá aŋkwa emnde na dābatedāba jirire am dagave á kure, tá aŋkwa á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na. ⁵ Daaci kina wá, yá ŋalakŋále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ŋanna yá aŋkwa puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare aŋwaslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na. ⁶ Wáyáva ŋanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ŋanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ŋane: Wayawaavewáye antara emnde umele.

⁷ Ya bakurnaa adaba uwe? Adaba kwakya emnde a kedā ura áte unŋule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka dēkideki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, slekedā emnde áte barama a jirire, daaci ba ŋane una kelaade á Yaisu Almasiihu. ⁸ Adaba una ŋanna, faufa hyema áte ire á kure, geni kedawanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lyevaalya lādā na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹ Ma ware una dābaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ŋane a dābete umele wá, Dadaamiya baaka am ŋane. Amá edda una dābetedāba elva á Almasiihu ŋanna, ŋane wá, tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá aŋkwa antara ŋane. ¹⁰ Adaba una ŋanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, liyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawanka. ¹¹ Adaba ma a liyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ŋane na, ta buwa am huđe-aara antara edda-aara.

Halavuwa á elva-aha

¹² Aŋkwa elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ŋanna áte nalmesheri. Arge una ŋanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ŋanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higelehiga ba kwakya.

¹³ Egdzara á egdza emmeŋa mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá aŋkwa gakur use-aatare itare keni.

Keyire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anƙwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a d̄aba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anƙwa yekakuyeke, geni baɗemme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervaunɗe á ɗa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya. ³ Á higa ervaunɗe-aaruwa jipu, aɗaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anƙwa maga jirire an ervaunɗe á ɗa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ɗanna an shifa á ɗa baɗemme. ⁴ Má cenanán̄cena geni egdzara-aaruwa d̄abarted̄aba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ɗanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni. ⁶ Ta se magaa seydire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáva á ɗa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anƙwa ɗalakhála geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ɗanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na. ⁷ Shula-aatare ɗanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni liyiyarka d̄ekid̄eki am erva á emnde na d̄abarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ɗane. ⁸ Aɗaba una ɗanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ɗanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anƙwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairafais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklaisiya-aha á ɗa, amá Diyautairafais ɗane edda una á kátá geva male arge itare, lyiyaaka elva-aaruwa ɗanna d̄ekid̄eki. ¹⁰ Aɗaba una ɗanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapálá emtanƙire na a maganaa ɗane; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ɗana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ɗanna: Ba emnde a fetarfe na ta wayve-aha am mba-aara keni, liyiyaterka. Ba emnde na tá kátá liyiyaterlyiya na keni, a naba piyaterthe, á kátá bakaterbáká am aiklaisiya.

Seydire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, d̄abeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Aɗaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ɗane zlaɓe diyaaka Dadaamiya. ¹² Amá Daimaitriyus wá, baɗemme á emnde tá gálá ba ɗane, geni ɗane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á balaná ɗane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ɗane wá, á maga duksa shagera. Nere keni ɗá ndáha ba názena ni shagera na á dete ɗane, geni ɗane ɗanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ɗá ndaasá ɗere na, baɗemme ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ɲanna an narkálam. ¹⁴ Yá tama dezeɲa ba herzhe na, daaci mí ndáhá elva-aha ɲanna antara ka, we-aaruwa una, we á ɲa keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Baɗemme á slakate-aha á ɲa na tá áhuna tá aɲkwa gak use-aatare. Gaterga use á ɲere ge slakate-aha á ɲere keni an palpalire-aatare.

Wakita na a puwetaa YAHUDA

Ga use á Yahuda

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emmenara ge Yakuba. Yá anƙwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anƙwa á tsufakurtsufa Yaisu Almasiihu na. ² A kwakyakuranvekwákyá Dadaamiya ngurna-aara, hairire-aara, ira wáyáva-aara.

Shairiya á emnde a keɗa jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wawa an enƙale-aaruwa bademme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am huɗe-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzeɗa an nane am wává á kure. Adaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge ɗekideki na wá, má am wawa yaikke. ⁴ Adaba famika hyema, saremsa emnde a mándzawe á sem dáɗave á miya, se badzaranvebadze elva a ngurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anƙwa ngurna á Dadaamiya, mí naba emmága názena á kataná ire á miya. An una nanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am mága-aha-aatare. Emnde nanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba nane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde nanna ta puwete kinekinaka, anƙwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva nanna bademme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlaɓe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Misera; am iga a una nanna, a naba keɗaa emnde na faransaareka na. ⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaranka hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa sleɗe-aha-aatare na keni. Adaba una nanna Dadaamiya a zlenaterme am tate na tabefamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara ɗekideki na, tá anƙwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare. ⁷ Zlaɓe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gaumaura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha nanna keni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha nanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka ɗekideki na an vuwa-aatare. Tá anƙwa maga palasa kina am kára á jahanáma. Daaci a cenarancena emnde bademme ge faterem duksa am vuwa ge itare keni.

⁸ Mága á emnde nanna ta dema am dáɗave á kure na keni, ba kalkale antara una nanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme nanna an vuwa-aatare, tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na bademme. ⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha keni magaaka. Am sarte na ndza tá anƙwa gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dáɗave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yayiaihe ɗekideki. Adaba una nanna, a ba nane á elván ge nane: á hyephye Yaakadada. ¹⁰ Amá emnde nanna wá, itare tá valya ba elva yayiaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaunɗe-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de keɗáterá ba una nanna. ¹¹ Kay! Ázara una! Emnde nanna ɗabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba an fida ge zlerma nalmane áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Kedarkeɗa emnde nanna, adaba ta emnde a garɗa seke una ndza

a maganaa Kaura. ¹² Má kwá an̄kwa zá d̄afa á Yaakadada átirpalle antara emnde n̄anna, mága á emnde n̄anna tá maganá am dágave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare d̄ekideki, tá dzáma ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara d̄ekideki na. Ta ba seke náfá-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni tá yeka egdzere d̄ekideki na, ta ba seke náfá-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bad̄emme, emtsaremtsa na. ¹³ Itare ta ba seke vādza á háye na mándzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ugbalyaiye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na n̄ezlarenezla áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabed̄amme ba gyeguniye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge d̄ekideki.

¹⁴ Anuhu, un̄kwahire á eggye ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyire áte jeba á emnde n̄anna. A ba n̄ane wá: Cenausena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cud̄ed̄e ma debu wanyara keni, ¹⁵ á se maga shairiya á emnde bad̄emme, á se maga shairiya á emnde a mándzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gard̄ire na ta maganán ge Dadaamiya, ira elva-aha yaiyaihe na ta valyanaa itare áte n̄ane bad̄emme na. ¹⁶ Emnde n̄anna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an ervaun̄de áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kurávire bad̄emme, tá njá á ba gálá emnde ge n̄ála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na, emnde-aaruwa. ¹⁸ Adaba á ba am zun̄wire keni ndza barakuran̄ba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhapteherzhe zle á duniya wá, tá de jesaareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtan̄kire na ni á kataná ire-aatare.» ¹⁹ Emnde n̄anna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bad̄emme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shed̄ekwe á Dadaamiya am itare. ²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cud̄ed̄e na, emnde-aaruwa. N̄alaun̄ála áza Dadaamiya an hákuma a Shed̄ekwe Cud̄ed̄e. ²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufawufa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu geni á se magakurnaamaga n̄gurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá an̄kwa maga shaige na. ²³ Lyawaterselye am huđe á kárá. Yau, emnde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kataná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndebarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba n̄ane ge tsufákurá áte baráma-aara, geni a mbed̄akuraaka duksa umele. Hyephye ba n̄ane n̄anna, ganakini á dákuraada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dárádza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure d̄ekideki, kwá á ba an higa á kure am ervaun̄de. ²⁵ Ba n̄ane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámiyá ba n̄ane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Ba n̄ane palle una ura yaikke, an d̄emdemire, an hákuma

kwaye kinekinaka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba ɗane, antara dem ba ge dekiɗeki. *Aamin.

Wakita á WAHAYU Á YUHANNA

Názu á fantau an nane Yuhanna

¹ Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge nane keni a vantaa ba Dadaamiya duksa nanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáda názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba believe malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa nane nasherire á duksa-aha nanna bademme. ² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na bademme ge emnde, ya balese geni una nanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, bademme á duksa-aha nanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má ankwá ndaha wakita á elva nanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá ankwá cena elva nanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Adaba herzhapteherzhe sarte na watse á magava duksa-aha nanna bademme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklaisiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna nanna zlafe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklaisiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurnaamaga Dadaamiya ngurna, a vakurteva hairire. Ba nane Dadaamiya am fakta keni ndza ankwá, kina keni á ba ankwá, watse á sawa keni ba nane na. Tara Shedekwe-aha-aara na ta vuye a bazlateraa nane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na, ⁵ antara Yaisu *Almasiihu na nane sleseyde á jirire, nane gevge ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni bademme na, a magarakurnaamaga ba itare ngurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a nezlesaa miya am haypa an uzhe-aara. ⁶ Zlafe ádaliye, a vamite njá antara nane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Eddepara Dadaamiya. Sey emnde bademme a demaranvedeme, a galargála ba nane palle dem ba ge defekideki. *Aamin!

⁷ Nane wá, kwaye nane ankwá á sawa antara kumba, bademme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ngyanse upa am nane na keni, watse tá nanna. Emnde a jeba na tá áte duniya na bademme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwa má watse á sawa nane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zunwe arge duksa-aha bademme, watse ba iya nanna zlafe ádaliye am halavuwa á duksa-aha bademme.» Ba nane una kwaye am fantaufe keni kerten ndza ankwá, ankwá vatená, á katafke keni watse á sawa ba nane nanna, bademme á sleksire á ba am erva-aara palle.

*Marápsémáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna*

⁹ Yá ankwá puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emmekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá ankwá shá zlađa ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunde á miya antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dagave á háye áte wa na tá dahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa

shagerkire adaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite nanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedekwe Cufedde, daaci yá cena ba kwará umele á hula am iga-aaruwa an ndzeda jipu ba seke hula á derkwákwa. ¹¹ A biyantsa kwará nanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na bademme áte nalmesheri, velartervela ge aiklaisiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba nane wá: «Velartervela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva nanna, ware nane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá bazla kára á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar. ¹³ Zlabe adaliye, ya naa duksa ba seke urimagwe, á tse am dagave á duksa-aha nanna, an tsekwa am nangyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ngudese uksuwe an párapara ta maganaa an dindar nane keni. ¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára. ¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanje. Kwára-aara ge nane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke. ¹⁶ A nna terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde ankwá á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kára á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte nane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba nane nanna nadafa-aara áte iya: «A wanika lyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zunje ba iya arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni watse ba iya nanna,» á bina. ¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge dekideki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáya, yá njá an shifa ba ge dekideki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáya nanna bademme. ¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena ankwá á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme. ²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká ankwá zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kára á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye nanna.»

2

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a nana nane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. Nane á ja dába am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kára á fanus-aha átekwa na. A ba nane wá: ² Diyandiya slera á na bademme, diyandiya wáva á na, antara duksa na ká ankwá bashaná ka bademme. Diyandiya ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtanpire. Emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una nanna keni diyandiya ya bademme. ³ Kwaye nane duksa na ká bashaná ka adaba iya, aley gazlanika dekideki. ⁴ Amá ankwá duksa palle ka badzanva ka: Ekka

yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiia am zuṅṅwire na. ⁵ Eddzama emtsaade ba shagera áte njá á ṅa am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbađe am sarte-ara keni. Eptseptsá am tuba, fantaufe zlađe ádaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsan̄ka am tuba, náwa yá an̄kwa duwa á dezeṅa, yá de jánaaja tate á fá kára á fanus á ṅa am sleđe-aara. ⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaya ṅane názena á baterná Shedekwe Cudedđe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una an̄kwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterta za egdza á náfá á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zuṅṅwe ba ṅane arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba ṅane ṅanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáyá na. A ba ṅane wá: ⁹ Diyandiya zlađe á ṅa bademme, diyandiya talagire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeṅa. Diyandiya emtan̄kire na tá tsakaná Yahudiya-aha áte ka na bademme. Ta bantsa ta Yahudiya-aha, amá ta Yahudiya-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine. ¹⁰ Herzhapteherzhe zlađe á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedá arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem dangay, amá gazlauka đekideki. Náwa watse kwá de ná zlađe am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte lađa á kure, lađa ṅanna wá, shifa.

¹¹ Kwaya ṅane názena á baterná Shedekwe Cudedđe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una an̄kwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedá, itare á de shaterka emtsa na watse á ceba emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Pairgamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Pairgamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an̄ katsakar an̄ gá slare we bukerđe na: A ba ṅane wá: ¹³ Diyandiya ekse á ṅa, diyandiya ganakini ká ba am tate na ní á njá amkwa Shaitaine an̄ sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure adaba ṅane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfire-aara áte iya đekideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine ṅanna, aley baaka názu a eksanaa una ṅanna áte kure, fetarfire á kure áte iya ba kelaara. ¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a đaba názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á ṅa. Adaba Balaama, ndza a kwaransaa ṅane pute á mbeđa *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire. ¹⁵ Daaci ekka ká an̄ emnde a mága ba jeba á una ṅanna zlađe ádaliye am mba á ṅa. Tá an̄kwa magava an̄ názena ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na. ¹⁶ Ay degiya eptseptsá am tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an̄ katsakar na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wava an̄ emnde ṅanna.

¹⁷ Kwaya ṅane názu á baterná Shedekwe Cudedđe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una an̄kwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterte đáfá á samaya. Đáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vaterta antara nákwá dzayye, an̄ puwa zhera

átekwa, tá taa diseka emnde umele ɔ́ekidɛki, sey ba edda una nákwá ɲanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge ɲane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devese am egzla kyanɲe na. A ba ɲane wá: ¹⁹ Diyandiya slera á ɲa bademme, wáyáva á ɲa, antara fetarfire á ɲa, farvaunɔ́de á ɲa am duksa, ira maggwire á ɲa. Diyandiya ganakini ká ankwá wálá am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe. ²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa ɲane, ɲane nabi, mbate ankwá á mbaɔa emnde a slera-aaruwa á dem zawarire, antara za hyuwa á mága hele. ²¹ Ya vante sarte ganakini a eptsepsa am tuba, amá wayaaka, ɲane á maga ba zawarire-aara. ²² A njinja ɲane, sey yá zlavanaazlava á dem áhá, watse á tapánaatápa ba ɲane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerɔ́de na keni, diyandiya iya zlaɔ́a na yá de faterarfe na. Sey máki eptsarepsa am tuba, yaránya mágava an mukse ɲanna ba ɔ́ekidɛki. ²³ Bademme á egdzara á mukse ɲanna, sey yá cebaterceba. Tá de diyeddiye á ba áte una ɲanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya ya názu am huɔ́de á emnde bademme, antara názena tá kataná itare na bademme. Ekkure bademme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na ɔ́abakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele mázle-aara ge kure. ²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na. ²⁶ Ge emnde na má garega ndzeɔ́a dem halavuwa-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaráná ba itare emnde na fartareka áte iya na bademme. ²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde ɲanna an zade á íre, tá de ɲgerɔ́faterɲgerɔ́a ba seke má tá kyaba emgyegwe a gahe-aha. ²⁸ Zlaɔ́e ádaliye, yá de vaterta antara terlyakwa á irenlya.

²⁹ Kwaya ɲane názena á baterná Shedekwe Cuɔ́eɔ́de ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

3

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedekwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba ɲane wá: Iya diyandiya mága á ɲa bademme. Emnde tá zleba ba ka geni njaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka. ² Tsetse am hare, farefe ge ndzeɔ́a á ɲa, amá má fakareka, ká de emtsa. Aɔ́aba ya naa slera á ɲa zlaɔ́e hyefka ba názena keni áza Dadaamiya. ³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptsepsa am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá ankwá duwa an ila ba seke neyle, ká taa diseka sarte ɲanna ɔ́ekidɛki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cuɔ́eɔ́de ervaunɔ́de-aatare na keni, diyanaterdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse ɲá de njá kerɔ́de aɔ́aba hyarephye. ⁵ Bademme na má garega ndzeɔ́a, názu yá de vaterte

ge itare wá, yá de tsekwatema am zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am wakita na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá buweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya nane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cudedde, edda á jirire na: Á náná ba nane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba nane, baaka ura á dzegwándzegwa hedanuhede. Má a zlenetaa ba nane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuwera. A ba nane wá: ⁸ Diyandiya slera á na, diyandiya ganakini cekwa ndzedá á na, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika dekideki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zlenakvezleja. ⁹ Ká cenácena emtu? Náwa názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á na, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire. ¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á setarge emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shanka zlada-aha nanna dekideki ge ekka. ¹¹ Náwa iya, watse yá eptsa ba herzhe, tsatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká kedanaaka názena watse tá de fadakse ire an nane na. ¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawe-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkábala dekideki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni nanna, Urusaliima anjwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlabe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse anjwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya nane názena á baterna Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una nane sleseyde á jirire, baaka fida ázenara dekideki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an nane. A ba nane wá: ¹⁵ Iya diyanakdiya bademme. Ekka, ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidde, gevka yáwe á mbera, ura á taa nanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una nanna dekideki, ya háyá ba ka eksese baráma palle. ¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gakefka seke yáwe lailaidde, gakefka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa. ¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja dekideki. Ay degiya ba dijkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zagvaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfe zlabe adaliye. ¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bára, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe nangyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á na, antara kurgune á ice ganakini ká nanna ice. ¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyá na,

yá giyatergiya. Adaba una ɲanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenausena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwára-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara ɲane, yá de njá antara ɲane, njá de za duksa kerde. ²¹ Ge emnde na má garega ndzeda, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa njá antara Edderwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya ɲane názena á baterná Shedefkwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anƙwa hyema-aara a cenevaacena.

4

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

¹ Am iga á una-aha ɲanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wakyiya an wacene wanje am samaya. Daaci yá cena ba kwára á edda una ndza a biya elva na, kwára-aara á zlala jipu ba seke hula á derkwákwá: Edfala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba ɲane á elvan ge iya.

² Kerten a eksitehe ge Shedefkwe Cufedde, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, anƙwa ura á njá am kurshi ɲanna. ³ Edda una á njá am kurshi ɲanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwá-aha umele tá dahanerá an Yaspa, umele tá dahaná an Sardisa na. A jantaave kataliyavere ge kurshi á sleksire ɲanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwá umele zlaɓe ádaliye tá dahaná an Imiradi. ⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufaɗe a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufaɗe tá njanja am kurshi-aha ɲanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye bademme, tá an dzákwa á sleksire, ta maganaa an dindar bademme am ire-aha-aatare.

⁵ Daaci á sa am huɗe á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kára á ráde, antara kwára á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlaɓe ádaliye, a mbetehe kára-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire ɲanna. Una-aha ɲanna wá, ta Shedefkwe-aha á Dadaamiya ta vuye. ⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke ɲanna wá, ndza anƙwa duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá anƙwa duksa-aha umele zlaɓe ádaliye ta ufaɗe káلكale tá an shifa, ta fem slekse yaikke ɲanna am dáɡave. Wafke-aatare, antara iga-aatare bademme an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna. ⁷ Zunjwire á duksa-aha ɲanna á gáraɓa an ervare; buwire-aatare á gáraɓa an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ɲanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufaɗire-aatare á gáraɓa an zeɓe, ɲane á ngye an lyákwá. ⁸ Duksa-aha ɲanna ta ufaɗe an shifa na, tá an lyambake unƙwahe unƙwahe áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna, áte iga, antara á kya huɗe keni bademme. An vayi vacika tá bela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cufedde, ka cufedde, ka cufedde, ba ka palle baaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele.

Kwaye am fakta keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ɲanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ɲanna ta gergere ufaɗe na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge dekiɗeki na, tá anƙwa edfema, tá anƙwa slafaná we bademme. ¹⁰ Ba kelaa má itare tá anƙwa maganá

una ɲanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufaɗe na keni baɗemme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá aɲkwa kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ɲere, Dadaamiya á ɲere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá galakgálá emnde baɗemme, geni tá ɗemakɗema emnde baɗemme, geni tá faksaarefe emnde baɗemme. Aɗaba duksa baɗemme ka nderanaa ba ka, an namaari á ɲa ka nderateraahe, ka njateraahe.

5

Tá aɲkwa gálá edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

¹ Daaci ya naa wakita an fáɗá, am naɗafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, aɲkwa an puwa duksa am wakita ɲanna, áte iga, antara am huɗe baɗemme. Ta fafete dámshe á vadale ser vuye áte we á wakita ɲanna, ganakini a waranteka ura umele. ² Zlaɓe ádaliye, ya naa gwarda á malika, á ndaha elva á ba an ká kwára, a ba ɲane wá: «Áma edda una hyephye ge wára wakita na náwa ta haɗante, ta fafete dámshe átekwa na?» ³ Amá jarka ba palle keni edda una hyephye ɗekiɗeki. Ma am huɗe á samaya, ma áte duniya, ma huɗe á haha keni, jarka ɗekiɗeki edda una hyephye ge wera wakita ɲanna, ge á zharanaazhára názu an puwa am wakita ɲanna.

⁴ Iya ba ya cenaa una ɲanna wá, ya fantau ge kyuwa. ⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na á elvan ge iya. «Ezzhárá ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde a jeba á sleksu *Dawuda na,» á bina. «[ɲ]ane gaage ndzeɗa áte duksa baɗemme, ɲane hyephye ganakini á fáya dámshe á vadale ɲanna, ɲane hyephye ge wára huɗe á wakita ɲanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhára ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufaɗe na tá an shifa am vuwa na, ta jatertaave emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na. Zhel kyáwe ɲanna, á gáraɓa an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta sadake-aara na. ɲane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye ɲanna wá, ta sheɗekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya baɗemme na. ⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe ɲanna, a de lyeɓaa wakita na am naɗafa á slekse yaikke na. ⁸ Ba ɲane lyeɓaalya wakita ɲanna am erva-aara wá, duksa-aha ufaɗe na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na baɗemme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare baɗemme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajiji am huɗe-aara baɗemme. Kajiji ɲanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na. ⁹ Tá aɲkwa belá ba láhe-aatare aɲwaslire, ta bantsa itare:

Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wára wakita na. Aɗaba ekka ndza ta jaka aɗaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á ɲa. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka sateraahe ásezenara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á ɲa. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwarána itare duniya.

11 Daaci yá zhárá ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare d'ekid'eki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufad'e na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufad'e na bad'emme. 12 Tá belá láhe an ndzedá-aatare bad'emme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Bad'emme á hákuma á ba am erva á ña. Bad'emme á duksa á ba am erva á ña. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzedá, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde bad'emme.

13 Zla'be ádaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bad'emme. Kazla'ña na am samaya, una áte haha, una am hu'de á haha, una an háye, bad'emme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a d'arádza ba itare, tá an d'emd'emire, hákuma bad'emme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge d'ekid'eki.

14 *Aamin, a ba duksa-aha ufad'e na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufad'e na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

6

Egdza zhel kyáwe á w'ará dámshe-aha na vuye na

1 Daaci yá zhárá edda una tá d'aháná an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshe á zun'ñwire an dámshe-aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufad'e na tá an shifa na an'kwa á ndaha elva an ndzedá ba seke hula á samaya. A ba ñane: Sesse! 2 Estuwa ya kante ice wá, yá zhárá ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ñanna an leka am erva, ta fad'anse ire an l'awani. Edda-aara ñanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zla'be ádaliye.

3 Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kw'ará. A ba ñane wá: Sesse! 4 Kerten' sesse belsa umele kyan'ñe antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa ñanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya bad'emme, tá cebaavece'be emnde am d'ágave-aatare.

5 Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshe, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufad'e na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba ñane wá: Sesse! Yá zhárá ba sesse belsa dun'ñwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ñanna an daráme am erva-aara. 6 Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kw'ará á urimagwe, a ba ñane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhama nagwadá palle, bi gane á gwasa nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yaterya a njarinja, a ba ñane.

7 Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ufad'ire, yá cená ba ufad'ire-aatare ge duksa-aha ufad'e na tá an shifa na: Sesse! a ba ñane. 8 Yá zhárá ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhera á edda una áte iga á belsa ñanna Emtsa. An'kwa á d'abaná fá'yá am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele

keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de kedanaakeda itare kyalma á kyalma á duniya. ⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ilyebire, yá zhára ba shedekwe-aha á emnde na ndza ta cebatera adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta anjwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na. ¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Yaakadada á n̄ere, ka cufedde, ka slejirire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á n̄ere am duniya na? Ká de fan vaatara zladá áte itare?» ¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni bademme, ta bateraa: «Puwawansepuwe emtsaade adaliye duksa á kure, zlafe njá á kure demmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa adaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe unkwahire, a naba gejaptehe ge duniya bademme á ba an ndzedá, vaciya nyefnye dan̄n̄we gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyan̄n̄e han̄n̄e ba seke uzhe. ¹³ Terlyákwa-aha keni tá geda á sem repepepepe ba seke egdza á náfa na á serbaná vaciya má á vátá effeya na. ¹⁴ Samaya keni a fadapte ba seke buce, a kedhehe ba estuwa. Tara wa-aha bademme, antara haha-aha na tá am dagave á háye-aha, tsaretse am slede-aha-aatare bademme. ¹⁵ Emnde bademme, an emnde na tá kwára ire-aatare-ka, an náve-aha-ka, bademme zhagadarezhagade, de shabarevshabe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzedá, bademme zlarzlálá á de shebe. ¹⁶ Tá anjwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadadde, a ba itare an kyuwa: Zazawan̄erarzaze seke táslawa á kure. Shebawan̄erveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunde-aara na táslawa á kure. ¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte n̄ere, adaba jaaja ervaunde áte n̄ere. Anjwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite n̄anna emtu, a ba itare.

7

Malika-aha tá fafa lám̄ba á Dadaamiya áte emnde-aara

¹ Am iga á una-aha n̄anna maa, ya naa malika-aha ufade, tá tsaatse am karafke-aha ufade ge ekte á samaya. Ta nanaahe effeya-aha gergere ufade na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte haha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni. ² Ya nanna zlafe adaliye malika umele, á sawa á sa am gedí, am lám̄ba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwára ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na. ³ A ba malika n̄anna wá: «Fauka emtsaade erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaade erva, sey má zlan̄eruzle n̄ere ge fafatera lám̄ba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.»

⁴ Cekwaan̄gudí wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fafaterte lám̄ba á Dadaamiya áte wafke n̄anna, ta emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade. Emnde n̄anna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha. ⁵ Ta fafete lám̄ba n̄anna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁶ Ta fafete áte emnde á Asair, ta emnde dubu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naiftalim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte

emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁷ Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁸ Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufa, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya nane emnde a *Iserayiila na ta fafaterite lámbe á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

⁹ Am iga á una-aha nanna maa, ya naa nalgaadama, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálga á emnde nanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde nanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge mára higa-aatare. ¹⁰ Ta ketaa kwára-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyaneraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe baaka umele.» ¹¹ Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufafe na, ira duksa-aha ufafe na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá anjwa kezlan uje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na. ¹² Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an demdemire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedfa, ká an gázlagazla. Ná paslaká erva, ná slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge dekideki. *Aamin!»

¹³ Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde nanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?» ¹⁴ Ya nwanante: «Diyaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á na.» Daaci a ba nane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zladfa yaikke am duniya, dete halavuwa á zladfa nanna keni gazlarka dekideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na. Amaana bararsebare ervaunfe-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu. ¹⁵ Adaba una nanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba nane. ¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kára á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare dekideki. ¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dagave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dáterá á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyua am ice ge itare.»

8

Egdza zhel kyáwe anjwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

¹ Am iga á una-aha nanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, bademme á názu am hufo á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa baaka názu á gejava dekideki. ² Daaci yá zhára ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwákwá am erva. ³ Anjwa malika umele zlabé adaliye, an egdza erba á dindar na tá díza kajiji am hufo-aara am erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake

átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajiji kwakya ge malika nanna, ganakini á dízaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake nanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire á kajiji nanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na. ⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajiji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya. ⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una nanna, a eksetaa egdza erba a díza kajiji na, a tsakem slaya á kára na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kára á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedá.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare. ⁷ Zunṅwe á malika-aha nanna a fertante náza-aara, wesharáptewesha tara nálandze, antara kára, ira uzhe, tá anṅwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar palle na an pesha an kára, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an pesha.

⁸ Buwire á malika-aha nanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kára ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta eblyanme am háye. ⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe háṅṅe, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha nanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha nanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha nanna a fertante náza-aara keni, a ṅezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kára bademme, daaci a eblyeme am kar palle á derve-aha yáwe, antara mánjebe-aha, tate á yáwe bademme, nane a badzeva yáwe kar palle am keye. ¹¹ Zhera á terlyákwa nanna wá, Agugu, amaana: yaiyaihire. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye, kar palle na gevge yaiyaihe bademme ba seke wáye á dále, yaiyaihire á yáwe-aha nanna a ceḅaa emnde kwakya.

¹² Ufadire á malika-aha nanna nane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge danṅwe, tere keni kar palle gevge danṅwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge danṅwe, am keye, palle gevge danṅwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle baaka parakkire ba cekwaangudí keni. Vayiya keni ba estuwa nanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuwa á zele am samaya yiyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba zele nanna, paláse á kure kwa emnde na kwá áte haha! Anṅwa á tsekwa zladá yaikke má fertaranteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

9

¹ Kerten fertanteferta náza-aara ilyebire á malika-aha nanna. Yá zhára ba terlyákwá umele á belá am haha, a eblyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a tsekweram am erva ge nane, ge wera evege shagerka na baaka halawuwa á sladḅire-aara dḅekidḅeki na. ² Ba a wertaa evege nanna wá, shelle ge yire, á segashe am huḅe á evege nanna, ba seke yire á kára na yaikke jipu na. A hedanuhe ge vaciya bademme, tábedámme sleḅe bademme. ³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire nanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha nanna ba seke náza á herdza-aha na tá am haha na. ⁴ Ta bateraa a farka we-aatare

ɔfekidɛki ma áte mása, ma áte náfá-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lámba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na. ⁵ Amá ganakini tá zlnaazle ba dekidɛki shifa am ura wá, varaterteka baráma-aara. Ta bateraa ba a magaraternaamaga paláse am tere ilyebe ɲanna. Iwe-aha ɲanna má warewa ura wá, zladfa-aara ba kalkale antara zladfa na á tapaná ura má waawa herdza. ⁶ Am tere ilyebe ɲanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezetare.

⁷ Iwe-aha ɲanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáva na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála. ⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á ɲwasha, slare-aatare keni ba seke slare á ervare. ⁹ Ta shabanve uksuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebbe á íre. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wává. ¹⁰ Iwe-aha ɲanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebe tá ankwá á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare. ¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare ɲanna wá, malika na á kwaraná ɲane evege shagerka na baaka halawuwa á sladfire-aara ɔfekidɛki na. Slekse-aatare ɲanna wá, an elva á Ibraniŋkau tá ɔfaháná an Abadaun, an elva á Yunaniŋkau wá, tá ɔfaháná an Apauliyaum. (A ba zhera-aha ɲanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zunɲwire áte una ni a ndahanaa zele ɲanna. Tá ankwá sawa zladfa-aha umele zlaɓe ádaliye buwa.

¹³ Daaci unkwahire á malika-aha ɲanna a fertante derkwákwá-aara ɲane keni. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwára á ura á segáshe am we á námbanwa-aha-aara ufadɛ kerde ge duksa na tá fa sadake átekwa na. ¹⁴ A ba edda-aara á elvan ge malika ɲanna: «Palateraapálá malika-aha na ufadɛ na tá an ɲgwadfa áte we á guwa na tá ɔfaháná an Aifratis na.» ¹⁵ Daaci ta palateraahɛ malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva ɲanna, am tere ɲanna, am hare ɲanna, antara am sarte ɲanna keni. Am sarte ɲanna wá, tá de ceɓa emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceɓa emnde ɲanna baɔemɛ. ¹⁶ Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha ɲanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyaun deremke buwa. ¹⁷ Am wáháyuu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara emnde na tá áte iga-aha-aatare baɔemɛ. Emnde ɲanna tá am kyebebbe á íre an deva ba kyanɲe ba seke kára, zlaɓe ádaliye áte danɲwire seke yire á kára na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlaɓe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kára, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare. ¹⁸ Sabaaba-aha keye ɲanna, amaana: tara kára, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha ɲanna, ceɓaaceɓa emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle. ¹⁹ Hákuma á belsa-aha ge magateraa palása ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliya-aatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha ɲanna, tá ceɓa emnde an ɲane.

²⁰ Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba ɔfekidɛki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfá, umele nákwá. Duksa-aha ɲanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zlaltezlálá-ka, uwe-ka. ²¹ Zlaɓe ádaliye, emnde

ɲanna tá ceɓa ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neylire, tá yánka ɗekideki.

10

Malika an egdza wakita

¹ Am iga á una ɲanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlaɓe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika ɲanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kára. ² Malika ɲanna an egdza wakita am erva, wakita ɲanna á ba an wera. Sera á naɗafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlaba wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyiye an háye. ³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlála á kwára-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwára-aara ɲanna, yá cena ba ɲwartenɲwa válaha á samaya ta vuye. ⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya ɲanna ta vuye na, kerten yá cena kwára umele zlaɓe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva ɲanna, a ɲinja á ba am huɗe á ɲa.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dágave á háye, palle áte haha na, a ketaa erva naɗafa-aara á dem samaya, ⁶ a zu waɗa á katafke á Saksage na ma vaatara keni ɲane ba ɲja-aara, a nderanaa ba ɲane samaya, antara názu átekwa baɗemme, a nderanaa ba ɲane haha, antara názu átekwa baɗemme, a nderanaa ba ɲane yáwe, antara názu am huɗe-aara baɗemme na. A zu waɗa geni ba jirire duksa-aha ɲanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha baɗemme ge ferta derkwákwá. ⁷ A bá ɲane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwá-aara wá, Dadaamiya keni á zlanazle áte una ɲanna ge mága jirire á názena á kataná ɲane, ndza a bela emnde a slera-aara nabi-aha, ta se ebbála na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cenaa kwára-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dágave á háye, sera palle áte haha na.» ⁹ Daaci duwa-aaruwa á de lyiya egdza wakita am erva á malika ɲanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge ɲane. A ba ɲane: «Náwa lyevaalya, zuze baɗemme, watse ɲenɲene am mbuwe á ɲa ba seke nama, amá watse á de gevge yaiyaihe am kulmbe á ɲa ba seke ɗále.» ¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza ɲenɲene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yaiyaihe am kulmbe. ¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlaɓe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare baɗemme.

11

Seyde-aha buwa

¹ Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, slaɗɗe ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure huɗe á mashidi an ɲane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi ɲanna baɗemme. ² Amá kureka huɗe á riya-aara, fanuka hyema ge tate ɲanna ɗekideki. Aɗaba yarateránya tate ɲanna, antara huɗe á berni cuɗeɗɗe ɲanna baɗemme ge emnde na ɗabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufaɗe ju buwa. ³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte ɲanna,

watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul unjwahe nanna.»

⁴ Seyde-aha buwa nanna wá, itare ta ba seke náfá-aha á juwe buwa, antara kárá á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya. ⁵ Máki ura á magaterá emtanjire wá, á naba segáshe kárá am mbuwe-aatare, á ceba kelaade-aha-aatare nanna, tá taa njezleka d'ekideki, sey ba tá emtsa. ⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini a hyeka d'ekideki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlabe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateraa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á bálá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwa á slad'fire-aara d'ekideki na. Watse á se wava dabba nanna an itare, á de gáná ba nane midalire, á de cebaterceba ba bukerde. ⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yáterá á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzangala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá d'áhá berni nanna an *Saudauma, bi Misera. ⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya ge hed'aterhed'a. Watse tá se zharaterzhára emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva gergere, emnde bad'emme tá de zhára ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma. ¹⁰ Watse bad'emme á emnde na tá am duniya na ervaun'de-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa nanna. Emnde a há tá de maga mun'ri-aara, adaba ndza tá katerva ye kwakya áte ndáhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma nanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlabe adaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na naráterna na gazlaregazla bad'emme. ¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwára á ura, á d'aháterá á sa am samaya, a ba kwára nanna á elvan ge itare: Dalaud'álá ásehuna. Daaci ta naba ngye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare bad'emme. ¹³ Am sarte nanna maa, a naba gejapte ge haha á ba an ndzed'a, am bere kelaawa an ngerda palle, am bere kelaawa an ngerda palle, hude á berni nanna bad'emme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bad'emme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba nane palle, an'kwa am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palása buwire, amá keyire keni an'kwa sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwa vuyire

¹⁵ Am iga á una nanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwa-aara keni. Daaci yá cena ba kwára-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwára-aha nanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa nane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge d'ekideki.»

¹⁶ Ba darude itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufade na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá an'kwa kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bad'emme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka nanna. N'á an'kwa slafaká we adaba hákuma á na na ni eptsakanaptsa duksa bad'emme á sem sera á na na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta magaa ervaun'de an ekka. Kina wá, hyephye sarte á na keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephye sarte á na ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephye sarte á na ge

tegateraa ládá ge emnde a slera á ña nabi-aha, antara ge emnde á ña umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyáwá á ña am ervaunđe na bademme ká de tegateraa ládá. Emnde a bádza duniya keni hyephye sarte á ña ge ká ngerđateraangerđa.

¹⁹ Ba đarudė itare wá, batanđe a naba wertehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am huđe á mashidi ñanna ura á nanna bademme. Nakwati ñanna wá, á mára namána-aha na a nguđanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharáptewesha tara kára á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejapte ba ñarñare.

12

Mukse antara náza nye

¹ Daaci marápsamáre najipu yaikke am samaya. Ankwa mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá nanjyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza fadfa ire-aara wá, an terlyákwá kelaawa ju buwa am ire. Una ñanna dzakwa á sleksire-aara ge ñane. ² Mukse ñanna keni á huđe, hyephye sarte-aara ge ya egdzere, ámbera ankwa á hula ge zladfa a ya.

³ Zlabe ádaliye, marápsamáre najipu umele yaikke á ba am samaya ñanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyanđe, an ire vuye á ba áte ñane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlabe ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara ñanna vuye kerde. ⁴ Kataliya á náza nye ñanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an ñane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, ñane a betaa palle, am terlyakwa keye a betaa palle, bademme ba estuwa. Daaci a tsáhe arge mukse na ankwa á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara ñanna, watse á ndunde ñane.

⁵ Cekwaanğudfi wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze ñanna duniya bademme an zade á ire. Daaci ta eksante egdze ñanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara. ⁶ Emmarge egdzere maa, ñane a kezlanaa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge ñane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul unkwahē.

⁷ Am iga á una ñanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye ñanna zlabe ádaliye antara malika-aha-aara, tá ankwa wava antara *Mikayiilu ñane keni tá antara malika-aha-aara. ⁸ Amá hyafka náza nye ñanna áza *Mikayiilu. Ngyaratersenğye antara malika-aha-aara bademme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am huđe á samaya mazle-aara. ⁹ Ta naba ngyanse estuwa dada náza nye ñanna. Ñane wá, tá edđáhá zlabe an emgyegwe a záhe keni. Ta ngyaterse á segashe antara malika-aha-aara bademme. Zlabe ádaliye, ñane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una bademme ba zhēra-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare ñanna, ya cenaa ba kwára yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba ñane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara bademme, lyámilya ba ge đekidėki mazle-aara. Edda una a eksesaa ñane na keni maresemáre-aara bademme, adaba kwaye ngyansenğye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icaterare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na. ¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná adaba uzhe á egdza zhēl kyawe,

antara adaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya, ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na. ¹² Adaba ngyaratersengye nanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am huđe á samaya-aha nanna keni higauhiga bademme. Amá palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am huđe á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, anƙwa á tsekwa á ba an ervaunƙe-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cekwaangudi.»

¹³ Am nána náza nye na ganakini ngyaransengye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a yaa egdzere zhele na, anƙwa á dabaná á dem kaamba. ¹⁴ Mbate kerten varanteva lyambake-aha á dada zele ge mukse na, geni á ngye an nane á dem tate na a tsatsanna Dadaamiya geni á de gelána átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe nanna mázle-aara. ¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe nanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini á de danda yawe á guwa mukse na. ¹⁶ Amá: «Yá anƙwa ya,» a ba haha, anƙwa á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni werta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na bademme. ¹⁷ Daaci jaaja emtanƙire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wava ge egdzara á mukse nanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihu, tá anƙwa á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na. ¹⁸ Á ba anƙwa náza nye na a tsanu ge we á háye.

13

Náwa dabba-aha ta buwa

¹ Am iga-aara maa, yá zhára ba anƙwa á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte nane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara nanna bademme, áte ire-aha-aara keni bademme ta pupuwete názu zlayeka dƙidƙeki na ge zláza Dadaamiya an nane. ² Dabba nanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á ervare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara bademme ge dabba nanna. ³ Anƙwa palle am ire-aha á dabba nanna wá, ba seke ndza kyanamárekye, ba seke ndza emtsametsa deme, amá mbaambe. Am duniya bademme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde bademme tá daba ba nane. ⁴ Daaci emnde bademme tá anƙwa á kezlan ugje ba ge náza nye na, adaba a vanta nane hákuma ge dabba nanna. Tá anƙwa kezlan ugje ge dabba nanna keni, ta bantsa itare: Ware edda una ta kalle an dabba na náwa nane na? Ware edda una á hyephye seke nane?

⁵ Dabba nanna shansha ndzedá á válya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedá á mága una nanna, am tere kul ufađe ju buwa. ⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na bademme tá an nyainye. ⁷ Dabba nanna wá, shánsha ndzedá ge wáva an emnde na tá anƙwa daba Dadaamiya, a ganaa ba nane ndzedá zlađe adaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha bademme, antara emnde am ekse-aha gergere bademme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya bademme á ba am erva-aara. ⁸ Bademme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge nane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe

na, itare wá, tá de kezlanka ugje. Am wakita ɲanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am fakta á duksa bademme.

⁹ «Edda una aɲkwa hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na: ¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erva á kelaade-aha na, ma estara keni baaka pekyaa-aara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar ɲanna, baaka pekyaa-aara ɔekideki. Duksa palle ge emnde a ɔaba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaunɔe, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlaɓe dabba umele, ɲane a segashe am huɔe á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gáráva an náza á egdza zhel kyawe. Dabba ɲanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke náza á náza nye. ¹² Dabba ɲanna keni fantauka ba ɲane an ire-aara mága duksa. Há kuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an náza á dabba zuɲɲwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zuɲɲwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde bademme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zuɲɲwire na ndza ba seke kyanamárekye, ndza ba seke emtsamtsa, amá mbaambe na. ¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba ɲanna. ɲane a tsekwaá kárá á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde bademme, antara najipu-aha umele gergere. ¹⁴ ɲane varanteva baráma ge mága najipu-aha ɲanna estuwa á katafke á dabba zuɲɲwire na. A badu emnde bademme an una ɲanna, a bateraa: «Nderaundera gáráva á dabba zuɲɲwire na ndza kyanamárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.» ¹⁵ Dabba ɲanna wá, ta naba ɓashanaa ge ɲane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele ɲanna ta nderndera na. Gevge wá, aɲkwa á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge ɲane wá, á cebaterceɓa bademme. ¹⁶ Dabba ɲanna yá aɲkwa ndahaná ya na wá, a hyateraarehe á ba áte laarire ge emnde bademme am huɔe á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámba-aara áte iga a naɔafa, antara áte wafke-aha-aatare bademme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talága-aha, emnde na tá kwára ire-aatare, an náve-aha, emnde bademme. ¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámba-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka náza-aara keni ɔekideki. Lámba ɲanna wá, zhera á dabba ɲanna. Aɲkwa zlaɓe umele kezlakula, una ɲanna keni á mára ba zhera-aara ɲanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kypkye eɲkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am huɔe-aara. Kezlakula ɲanna wá, á maramiya tate na tá halavuwa átekwa emndimagwaha. Kezlakula-aara ɲanna deremke uɲkwahe an kul uɲkwahe ju uɲkwahe.

14

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

¹ Am iga a una-aha ɲanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhára ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyauna, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufaɔe ju ufaɔe na ndza ta fafete zhera-aatare, antara Eddeɲara áte wafke á emnde ɲanna. ² Yá cena ba kwára-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwára-aatare ba seke válahe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare ɲanna. ³ Una ɲanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufaɔe ju ufaɔe na, tá aɲkwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufaɔe na tá an shifa am

wuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na. Láhe ɲanna wá, láhe áɲwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare ɲanna ɔekideki, sey ba emnde ɲanna ta varaterse á sa am duniya na. ⁴ Sey ba itare ta emnde na ta tsufete wuwa-aatare am cufedɔire, farka erva-aatare áte mukse ɔekideki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá aɲkwa ɔaba ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe. ⁵ Itare wá, ta emnde na ndza cenaranka elva fida am mbuwe-aatare ɔekideki, ta emnde cufedɔe.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶ Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba aɲkwa á ɲgye malika umele yiyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika ɲanna aɲkwa á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre ɲanna baaka zle-aara ɔekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elva-ara keni. Am duniya baɔemme, á saterá ba labáre ɲanna ge emnde. ⁷ Malika ɲanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, aɔaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge ɲane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tate-aha á yáwe baɔemme na.»

⁸ Kertenɲ a ɔabemhe ge buwire-aara, a ba malika ɲanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbedfa berni yaikke na. ɲane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha baɔemme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹ Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a ɔabateremhe ge malika ge keyire. ɲane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ɲane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba ɲanna, antara gáráva á dabba ɲanna, ma ware edda una a lyevaa lámaba á dabba ɲanna áte iga a naɔafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una ɲanna, ¹⁰ daaci tá de shá palása áza Dadaamiya aɔaba jaaja ervaunɔe. Á de jaterá á ba an ja palása ba seke mbazla na karanteka yáwe ɔekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha ɲanna, edda-aara á dem kára, kára ɲanna an wesha an *baraudau, daaci á maga palása-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe. ¹¹ Ma vaatara keni yire á kára ɲanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palása-aatare am huɔe-aara. Baɔemme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba ɲanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lámaba-aara na áte wuwa-aatare, watse baaka puwansepuwe-aatare ɔekideki, an vayi vacika baɔemme tá shá ba zlaɔa.»

¹² Aɔaba una ɲanna wá, ekkure emnde na kwá aɲkwa ɔaba Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunɔe ba shagera.

¹³ Daaci yá cena ba kwára umele zlaɔe ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzeda. A biyantsa kwára ɲanna: Puwetepuwa una: Geɔa wá, watse aɲkwa áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba ɲane. Daaci a ɲutehe ge Shedekwe Cufedɔe: «Una ba estuwa, a puwansepuwe, aɔaba zlazlaɔire á slera na ta maganaa itare na á keɔeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwa á duniya

¹⁴ Am iga a una-aha ɲanna wá, ya ketaa ice zlaɔe ádaliye wá, yá zhára ba kumba dzayye ba telle. Aɲkwa duksa umele a njete áte kumba ɲanna, duksa ɲanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an

dindar am ire-aara, antara náza wá mása an slare jipu, a ɲanaahe am erva. ¹⁵ Daaci yá zhárá ba sesse malika umele am mashidi, a ba ɲane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwárá: «Werawera slakslakire áte duniya baɗemme, hyeephye sarte a hálá duksa á se mba, eksanteksa náza wá mása á ɲa, ezzlálá á de ica hiya.» ¹⁶ Daaci a naba huviyante dada náza wá mása-aara ge edda una áte kumba na, a zlavanme am duksa na áte haha, kerten ɓaaka an ica duksa baɗemme.

¹⁷ Yá zhárá sesse malika umele keni á ba am mashidi ɲanna am samaya na, ɲane keni an dada náza wá mása-aara, sláre jipu, a ɲanaahe am erva.

¹⁸ Sesse malika umele zlaɓe ádaliye am huɗe á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ɲanna wá, male á kárá baɗemme. A ba ɲane á elvan ge ukfeɲara na an náza wá mása am erva na, á ba an ká kwárá: «Egdzara á náfá-aha na tá herɗaná emnde am duniya baɗemme navene, ekka keni de eɗɗatsa an názá wá mása á ɲa.»

¹⁹⁻²⁰ Daaci ɲane keni naba huviyante náza wá mása-aara, a tsakaa egdzara áte náfá-aha ɲanna am duniya baɗemme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfá. Tate na ni tá beca egdzara á náfá átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá aɲkwa beca egdzara á náfá ɲanna ɓaaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyaɲɲe ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ɲanna kilaumaiter deremke keye. Sledɗire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ɲanna baɗemme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ni tá aɲkwa am ervaunɗe-aara ge mageteraa palása am halavuwa á duniya.

15

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

¹ Am iga á una ɲanna maa, ya naa ba marápsamáre najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ɲane. Á halavuhále masiba-aha áte una ɲanna, ervaunɗe á Dadaamiya keni ɓaaka mazle-aara am iga á una ɲanna.

² Daaci yá zhárá ba duksa umele ba seke háye, amá aɲkwa á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an kárá am huɗe-aara. Zlaɓe ádaliye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gáráva á dabba ɲanna, itare lyiyarka lámɓa á dabba ɲanna zhara-aara kezlakula na. Ya náternaa tá aɲkwa á tsaatse áte we á háye ɲanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya. ³ Tá aɲkwa ɓela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa baɗemme. Slera á ɲa ge ekka, ɓaaka kalle-aara an shagerire. Slera á ɲa, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha baɗemme. Baɗemme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte unɲule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni aɲkwa ura á kuaɲka emtu? Aɲkwa edda una á kezlaɲka ugje emtu? Baɗemme á larde-aha watse tá se ba am sera á ɲa, tá se galakgálá. Aɗaba ba ekka palle una ka cuɗeɗe. Názu ká maganá ka am bereka. Baɗemme ká aɲkwa maganá á ba áte unɲule-aara.

⁵ Am iga á una ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhára ba we á mashidi am samaya an wacene. Am huɗe á mashidi

ɲanna, aɲkwa egdza mashidi á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimagwaha amkwa na. ⁶ Daaci yá zhárá ba malika-aha vuye na tá an masiba-aha na tá aɲkwa segashe am mashidi ɲanna. Tá an tsekwa am naɲgyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefedǵire, ta ɲgwadese uksuwe-aha-aatare an kanda á dindar. ⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha ɲanna. Egdzara erba-aha ɲanna tá an naha degwun á Dadaamiya ba caicare an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba ɲane. ⁸ Daaci, baǵemme á huǵe á mashidi na an naha an yire. Yire ɲanna wá, hákuma, antara ǵemǵemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi ɲanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha ɲanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare baǵemme.

16

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

¹ Daaci yá cena ba kwárá yaikke, á ndaha elva á sawa am huǵe á samaya, a ba kwárá ɲanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlálá á de puwa degwun-aha á Dadaamiya na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa baǵemme á dem duniya.»

² Daaci zuɲɲwire á malika-aha ɲanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámbe á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gáráva á dabba ɲanna. Wige ɲanna zlazláǵa á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha ɲanna a de puwanve náza-aara keni, ɲane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha baǵemme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, baǵemme á názena an shifa na emtsaremtsa am huǵe á háye-aha ɲanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha ɲanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe baǵemme, yáwe-aha baǵemme ta naba nyef uzhe ba kyaɲɲe. ⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, ɲane wá, male á yawe-aha baǵemme, a ba ɲane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cuǵeǵe. Kwaye am fakta, sem kina keni ba ekka ɲanna. Shairiya á ɲa ká aɲkwa maganá áte uɲɲule-aara. ⁶ Adaba emnde ɲanna ndza ta puwa uzhe á emnde á ɲa, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á ɲa. Daaci má vatena ká aɲkwa vaterte uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.» ⁷ Daaci yá cena ba kwárá umele zlaǵe ádaliye á ba an ndzeǵa, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwárá ɲanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á ɲa á ba áte uɲɲule-aara.»

⁸ Daaci ufaǵire á malika-aha ɲanna keni a de puwanve náza-aara. ɲane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kára-aara ba shagera áte emnde am duniya. ⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zláza Dadaamiya kelaa baǵemme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyebire á malika-aha ɲanna a de puwanve náza-aara keni. ɲane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabeǵammire á dem kwárá-aara baǵemme, emnde tá ǵatsa ba nara an slare ge sha zlaǵa. ¹¹ Aley kwalarevkwále ge tuba. Baira itare tá zlazla Dadaamiya adaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá aɲkwa á maganá itare na.

¹² Daaci unkwahire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Nane, a de puwanaa am guwa yaikke na tá dahaná an Aifratis na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke ñanna bademme, haa slekse-aha umele am gedí sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara. ¹³ Daaci yá zhára ba jini-aha ta keye, tá gárava an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida. ¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha ñanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á ba am erva-aara na. Una ñanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de mára hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Gedá wá, watse ankwá áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge nangyuwe-aara na. Nane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha ñanna wá, kwaye ta de jema slekse-aha ñanna am tate na tá dahaná an Harmagaidaum an elva a Ibraniñkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha ñanna, ñane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwára yaikke á sa am huđe á mashidi. Kwára ñanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba ñane wá: «Zlauzle áte una mázle-aara.» ¹⁸ Daaci njaanja válaha á zhegela, antara kára á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedá ba ñárnjare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa dëkidëki. ¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am huđe á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am huđe á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlađe seska emtanjire na ta maganaa emnde a *Babila ñanna am ervaunđe á Dadaamiya. Adaba una ñanna, ankwá á magaterá palása, tá taa kanteka ba ire keni ge zladá ñanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am huđe-aara dëkidëki na. ²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dagave á háye-aha keni tsaretse am sledé-aha-aatare, medaremedá ba estuwa. ²¹ Nálandze sadadde a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, demdemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zladá á nálandze ñanna jauje ge ndzedá.

17

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawarire

¹ Am iga a una ñanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se dahite, a ba ñane: Sawa náwa yá maraká zladá na ni watse á shaná mukse záware ngelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na. ² Duwa á slekse-aha á larde-aha bademme, ta de magaa gwardzire an mukse zaware ngelawa ñanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe dëkidëki na. Estuwa, á ba elva á malika ñanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedde, daaci a naba eksite ge malika ñanna, kwaye a diya á dem huđe á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba ñanna, a njeta áte iga á dabba, dabba ñanna ba háñje. Ire vuye á ba áte dabba ñanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Bademme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka dëkidëki na ge zlazla Dadaamiya an ñane. ⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am

nangyuwe lefedlefedfe buwa. Nangyuwe-aha-aara nanna bukerde ba jili hanje. Palle, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, amá palle na ba hanje. Vuwa á mukse nanna bademme ba náza ngelawire: Kazlaja á dindar, antara naberasla, antara náza hyema zarizariya bademme, ira erba á dindar-aara a nanaahe am erva. Ankwa laakire an naha am erba-aara nanna. Duksa nanna wá, zawarire na a maganaa nane bademme na. ⁵ Ankwa zhera ta puwete áte wafke á mukse nanna, amá elva am hufe á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, nane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya bademme.»

⁶ Ya naa mukse nanna dalanemdála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na shebarka elva a Yaisu na. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara. ⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvan ge iya, «naba effa ervaunde. Ankwa duksa palle yá kwaraksekware. Kwaye tara mukse nanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba nanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, bademme yá ndaksendáhe názu am hufe-aara. ⁸ Dabba nanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina baaka na. Watse á sesse am evege shagerka na baaka halawuwa-aara d'ekideki na, amá á se haraaka kwakya mázle-aara, tá se kedanaakeda shifa-aara bademme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba nanna. Adaba werre, ndza ankwa an shifa, amá kina baaka, aley watse á sesse zlahe adaliye.»

⁹ A biyántsa zlahe adaliye, a ba nane: «Duksa-aha na náwa nane na wá, sey á hyephye enkale á edda-aara lauktu á cenáncena. Ire-aha á dabba nanna vuye na wá, á mára egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse nanna atekwa na. Zlahe adaliye, á mára slekse-aha sadafde vuye. ¹⁰ Ilyebe-aatare wá, daredde slekse-aha nanna. Kina wá, unkwahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraahare ba cekwa am sleksire nanna. ¹¹ Dabba nanna ndza ankwa, amá kina baaka na wá, ba nane an ire-aara una slekse ge tiisire, nane keni ba palle á slekse-aha nanna ta vuye na. Má watse sessa nane wá, tá se ba ekkedá ba d'ekideki.

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá mára slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterte sarte ba cekwaangudí ge mága sleksire-aatare antara dabba nanna. ¹³ Slekse-aha kelaawa nanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare bademme, watse tá maganá ba ge dabba nanna palle. ¹⁴ Itare bademme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáva. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedá, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa nane, a d'atersaa nane, tá ankwa á d'abaná an ervaunde-aatare palle na. Á de gáná ba nane ndzedá, adaba nane Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.»

¹⁵ A biyántsa malika nanna zlahe adaliye, a ba nane wá: «Háye-aha nanna ka naaná ka, á njá mukse nanna áte itare na wá, á mára emnde a larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere bademme. ¹⁶ Derma-aha á dabba nanna kelaawa, antara ba dabba nanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara bademme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlanazle an kára ba d'ekideki-aara. ¹⁷ Adaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunde á slekse-aha nanna, ganakini tá ngudá ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba nanna palle. Dadaamiya a magaa una nanna geni ta

maganaamaga názena á kataná ñane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa ñane.

¹⁸ «Mukse ñanna ka naaná ka na wá, ñane á mára berni yaikke. Baðemme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

18

*Palase na á de maganná Dadaamiya ge *Babila*

¹ Am iga a una ñanna maa, yá zhára ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Hákuma, antara ðemðemire-aara hyemhye am huðe á duniya baðemme. ² Malika ñanna a ketaa kwára-aara á ba an ndzedá, a ba ñane: «Kina wá, zlauzle *Babila mázle-aara, á de mbedá berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am huðe-aara. ³ Adaba ñane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya baðemme ta naba magaa gwardzire an ñane, zawarire-aara a cebaa emnde a larde baðemme am duniya ba seke a cebateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya baðemme garega nalmáne an mukse na, adaba ñane wayaawáyá za emtakire á duniya baðemme.»

⁴ Daaci yá cena ba kwára umele zlaðe adaliye á sawa am samaya á ba an ndzedá, a ba ñane: «Ekkure emnde-aaruwa baðemme, sawesse am berni na! A ndebakurveka haypa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni. ⁵ Adaba hyaahya haypa á berni ñanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am erwaunðe á Dadaamiya ba estuwa. ⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde ñanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zlaða ba seke emnde na a cebateraa narge na. ⁷ Ba seke una ñane zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zlaða keni kwerawanaakwera á ba áte una ñanna, magawantemága palasa ba shagera. Adaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke wegyegye a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á janjerma uwe antara kyuwa ba ðekideki. ⁸ Adaba una ñanna wá, sey tá se gwargwe masiba-aha sadafðe ge berni ñanna á ba áte háre palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlanazle an kára ba ðekideki. Adaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba ñane palle an sleksire-aara baaka umele, á de ndahaná ba ñane názu tá maganá ge berni ñanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kára na á za berni ñanna wá, watse tá puwumpuwa erwa am ire, tá tsaka ðákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni ñanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa ñanna baðemme, adaba berni ñanna zauze kára. ¹⁰ Kwaye watse tá tse yiyiye ge lyawa á zlaða, tá ámbera fa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babila na ni shekwaaka ba ðekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya baðemme keni, tá de puwa ba erwa am ire, tá de tsaka ðákwa ge kyuwa berni ñanna, adaba ta baaka emnde a gáne-aatare. ¹² Adaba itare tá ankwá tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwa-aha umele ankwá gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zlaðe adaliye, tá ankwá tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá

an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha nanna tá maganá an verzhagane, umele íre danḡwe, umele tá maganá an jeba á nákwá-aha umele anḡwa an dárádza jipu. ¹³ Zlaḡe ádalíye, tá anḡwa tsakala názase gergere kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kárá ba seke kajííji, tá anḡwa tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá anḡwa tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halaterá áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una nanna tá kyuwa berni nanna. ¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaḡa zarizariya na ndza á kataná ervaunḡde á ḡa na ba baaka mázle-aara? Kwakyire á nalmane á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dēkidēki?» ¹⁵ Baḡemme á emnde na tá tsakala berni nanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyiye ge lyáwa á zlaḡa, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare. ¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedde na, jili haḡḡe ba seke makala á iga a bere, umele ba haḡḡe, tá an dárádza jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya baḡemme, an dárádza jipu na. Baaka berni ḡgelawa na an náza ḡgelawire kwakya ázeḡara, kazlaḡa a ḡgelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwá umele anḡwa an dárádza jipu. ¹⁷ Baḡemme a dikele á duksa-aha nanna shekwaaka dēkidēki, keḡaakeḡa ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadde, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe baḡemme yiyiye. ¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kárá na anḡwa á zá berni nanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!» ¹⁹ Ba ta ndaase una nanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Baḡemme á emnde a paare á yáwe sadadsadadde na ta gaa nalmáne á ba áte ḡane na ba cekwaḡḡuḡi keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde nanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge keḡa á berni nanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya baḡemme, higauhiga arge keḡa á berni nanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni nanna názena ndza a magakurtaa ḡane na baḡemme.

²¹ Am iga a una nanna maa, yá zhára ba gwarda á malika umele, a eksante dada nákwá am erva, yaikkire-aara ba seke nákwá á uvera, a eblyanme á dem háye á ba an ndzeḡa, a ba ḡane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa. ²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila dēkidēki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaíta, watse ba tseriye baaka ura á de cena mágava á duksa am huḡe á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, baḡemme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni. ²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kárá á wáye ázeḡa mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á ḡa. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á ḡa: Sey ba ḡere ka mu ware edda una á jaḡeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya baḡemme an kurguna. Adaba una nanna mbedakmbedá na.»

²⁴ Zlaḅe ádalíye, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a ḁaba ḅane, baḁemme á ba am mbiye á Babila. Baḁemme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni ḅanna baaka ura umele.

19

¹ Am iga a una ḅanna maa, yá cena ba kwára á sawa am samaya, ba seke kwára á nalga yaikke hediheḁe, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una slelya ura, edda á ḁemḁemire, hákuma baḁemme á ba am erva-aara. ² Adaba ḅane á kya shairiya-aha-aara baḁemme á ba áte jirire áte uḅḅule-aara baḁemme. Adaba una ḅanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya baḁemme an gwardzire-aara, zlaḅe ádalíye, adaba a cebaa shifa á emnde a slera-aara na.» ³ A ba itare zlaḅe ádalíye: «*Halailuya! Kwaye yire á kára na á za berni ḅanna shelle am zhegela, baaka emtsa-aara dem ba ge ḁekideki.» ⁴ Am iga a bela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufaḁe, antara duksa-aha ufaḁe na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá aḅkwa kezlan ugje. *Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá ḁahána an egdza zhel kyáwe na aḅkwa á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwára umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba ḅane: «Ekkure emnde á Dadaamiya baḁemme, an male-aha-ka, an egdzara-ka, baḁemme á kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am ervaunḁe na, galaugála Dadaamiya á miya.» ⁶ Zlaḅe ádalíye, yá cena ba kwára umele ba seke kwára á nalga, kwára-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlaḅe ádalíye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma baḁemme, Sleksire ba ḅane palle. ⁷ Higaumihiga baḁemme! Shamisha geḁa yaikke! Galaumigála Dadaamiya, adaba hyephye sarte, ḅwatenḅwa ḅane geni egdza zhel kyáwe á gá larusa-aara, larusa-aara ḅanna keni maganaamaga niya. ⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwemtsekwa nanḅyuwe lefedḁe jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cuḁeḁe zlaḅe ádalíye na.» Nanḅyuwe ḅanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an ervaunḁe-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba geḁa wá, watse aḅkwa áza emnde na ḁahaterḁáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyáwe na.» A farhe zlaḅe ádalíye, a ba ḅane: «Baaka fida am elva na ḁekideki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Maḅka una,» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á ḅa na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baterna Shedeke Cudeḁe ge nabi-aha, lauktu ta se balaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhára ba samaya wanḅe an wacene. Zlaḅe ádalíye, yá zhára ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhara á edda una ḅanna: Slejirire, antara baaka fida ázenára. ḅane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wava keni á ba áte uḅḅule-aara. ¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kára, dzakwa á sleksire

keni baaka zlakta-aara am ire-aara. Zlaɓe ádaliye, anƙwa zhera an puwa áte ɲane, baaka slediyeddiye dekiɓeki, sey ba ɲane palle duksa-aara. ¹³ Nanɓyuwe-aara baɓemme ba uzhe. Zhera-aara wá: Elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga-aara, ta ɗabemhe ge emnde a wáwa am samaya, itare keni baɓemme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am nanɓyuwe keni dzayye ba telle, lefeɗɗe jipu, cuɗeɗɗe zlaɓe ádaliye keni. ¹⁵ Anƙwa á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gáná an una ɲanna ndzeɗa arge duniya baɓemme. Ba ɲane palle una á de geva slekse an zade á íre am erva, slekse na an hakuma jipu na. Watse á ɲgerɗa kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ɲgerɗa egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una ɲanna, á maramiya já ervaunɗe á Dadaamiya Yaakadada árge duksa baɓemme. ¹⁶ Anƙwa zhera-aara an puwa áte nanɓyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Slekse arge slekse-aha baɓemme, Yaakadada arge dada-aha baɓemme.

¹⁷ Daaci yá zhára ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge ɗáha yiye-aha tá anƙwa ɲgye am huɗe á zhegela, herzhá á shanaasha samaya baɓemme na, a ba ɲane á ba an ndzeɗa, á elvan ge yiye-aha ɲanna: «Sawmbare baɓemme ásehuna, náwa Dadaamiya a gyakur muɲri yaikke! ¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha ɲanna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwára ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde baɓemme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhára ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje baɓemme ganakini tá daná wáwa ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde a wáwa-aara. ²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba ɲanna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba ɲanna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha ɲanna, ta lyevaa lámbe á dabba ɲanna, ta kezlan ugje ge gáraɓa-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa ɲanna á dem derve á kára, an wesha an *baraudau, jauje ge kára-aha baɓemme. ²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba ɲanna baɓemme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha baɓemme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

20

Elva a zara sleksire am iva debu

¹ Am iga-aara wá, yá zhára ba malika umele zlaɓe ádaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halawuwa á sladɗire-aara dekiɓeki na, antara tsavaytsavaye yaikke. ² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba ɲane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba ɲgudanaahe ciyye ge malika ɲanna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye ɲanna. ³ Kwaye a de eblyanme am evege ɲanna, a zlenɗa an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlaɓe ádaliye geni á gá iva-aha na am huɗe-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu ɲanna, lauktu tá de belanaabela cekwaanɗuɗi.

⁴ Am iga a una ɲanna maa, yá zhára kurshi-aha á sleksire, emnde tá anƙwa á njanja am kurshi-aha ɲanna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlaɓe ádaliye, ya náternaa sheɓekwe-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa aɗabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá anƙwa ndater elva

á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba ɲanna ɔekideki, ma ge gáráva á dabba ɲanna keni. Lyyarka lámba á dabba ɲanna ɔekideki ma áte erva a naɔfafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya naternaa emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlaɓe ádaliye laɲɲe, tá aɲkwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu. ⁵ Una wá, zuɲɲwire á tseta emnde am fáyá. Emnde umele maa, zlaɓe tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu ɲanna. ⁶ Má geɔa wá, sharánsha emnde ɲanna Dadaamiya a tsaterɲe zuɲɲwe am fáyá na. Tá de jammeka antara emtsa na watse á de ceba emnde ge buwire na ɔekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzeɔa á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu ɲanna maa, watse tá belanaabelá zlaɓe ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara ɲanna. ⁸ Watse á de bada emnde zlaɓe ádaliye am larde-aha baɔemme am duniya. Ba larde-aha ɲanna una tá ɔahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare baɔemme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na. ⁹ Daaci yá zhára ba daredde, tá kela á dem huɔe á duniya baɔemme, tá aɲkwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta ervaunɔe-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kára á sa am samaya, a se zlateraahe baɔemme. ¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a keɔeteraa ɲane na, ta de eblyanme am derve á kára na an wesha an *baraudau, tá am huɔe-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palása-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge ɔekideki.

Shairiya á emnde am halavuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhára ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, aɲkwa ura á njá am kurshi ɲanna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare ɔekideki. ¹² Daaci yá zhára ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdzara baɔemme tá aɲkwa á tsaatse á katafke á slekse yaikke ɲanna. Daaci ta naba werta wakita-aha. Aɲkwa wakita umele, an puwa zhara-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am huɔe-aara, ɲane keni ta werantehe. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáyá ɲanna baɔemme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na. ¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáyá keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare baɔemme, ma ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na. ¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáyá á dem kára. Derve á kára ɲanna emtsa umele ge buwire. ¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhara-aara am wakita á emnde a shifa na wá, ɲane tá velyaná á ba á dem derve á kára.

21

Samaya antara haha bukerɔe tá áɲwaslire

¹ Daaci yá zhára ba samaya áɲwaslire, antara haha áɲwaslire, emgyegwe-aha-aara na meɔarmeda baɔemme. Ba háye-aha keni ta baaka meɔarmeda baɔemme. ² Zlaɓe ádaliye, yá zhára ba berni cuɔeɔe. Una ɲanna, berni á Urusaliima áɲwaslire, aɲkwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Dadaamiya a caɔese ba seke una ni larusa á caɔa vuwa-aara má aɲkwa á zlála á de gá zhele na. ³ Yá cena ba kwára

yaikke, an ndzedá jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwárá ñanna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dágave á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dágave-aatare, á de geva ba ñane palle Dadaamiya-aatare. ⁴ Á de halatersá ba ñane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa, ma tsáká dákwa, ma wá á vuwa keni bademme duksa-aha ñanna ndza na á dedde.»

⁵ Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa bademme sey yá maga ba umele áñwaslire.» A fiyarhe zlahe ádaliye, a ba ñane: «Puwetepuwa elva ñanna, adaba jirire baaka fida am huđe-aara dfekideki.» ⁶ A farhe zlahe ádaliye ge enndáhá-aara, a ba ñane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuññwe arge duksa bademme, watse ba iya ñanna zlahe ádaliye am halavuwa á duksa bademme. Ya slekatarke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná ndera ge ware keni, yá vanteva ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe ñanna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na. ⁷ Daaci ma a ganaa ware ndzedá keni yá vanteva duksa-aha ñanna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, ñane keni á gevge ba egdza-aaruwa. ⁸ Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága danñwire á huđe, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde ñanna bademme tá de ñgyakaterá á dem derve á kárá na an wesha an *baraudau na. Una ñanna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima áñwaslire

⁹ Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naha an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba dáhite, a ba ñane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.» ¹⁰ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedde, kertenj a naba eksite ge malika ñanna, kwáye a de d'alta antara iya áte ire á wa sladde jipu, a mariya berni cudede, berni á Urusaliima anjwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya. ¹¹ Berni ñanna ámbera á maga wulwulire ba seke jeba á nákwá umele anjwa tá daháná an Yaspá, an dárádza jipu. Wulwulire ñanna á maganá ba demdemire á Dadaamiya. ¹² Ta jantaave ge berni ñanna an riya yaikke, an sladde á dem zhegela keni ñane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya ñanna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wakyiya-aha ñanna. An puwa zhera-aha á jeba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha ñanna bademme. ¹³ Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya ñanna ufade kerde. Wákyiya keye á dem gedí, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala. ¹⁴ Riya á berni ñanna bademme ta fanaa ekte á ba an nákwá-aha kelaawa ju buwa njanje. Ba kelaa nákwá am nákwá-aha ñanna, an puwa zhera á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵ Malika ñanna a ndahi elva na, an zade á dindar sladde am erva-aara ge kura duksa an ñane. Á de kura ba tara berni ñanna an ñane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara bademme. ¹⁶ Berni ñanna wá, gevka takarre. Daaci malika ñanna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufade kerde ba kalkale. Ma am sladde, ma am hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa. ¹⁷ Daaci a kurese riya-aara keni. Wálá á riya ñanna deremke, an kul ufade ju ufade áte erva. Una ñanna wá, a kuran ba seke kura duksa á emnde. ¹⁸ Riya á berni ñanna bademme wá, ta nyananaa á ba an jeba á nákwá umele

aɲkwa tá dʒaháná an Yaspa, nákwá ɲanna an dárádza jipu. Berni ɲanna maa, baɗemme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, dʒáláwwe ba seke kweteram. ¹⁹ Nákwá-aha na ta fanaa ekte ge riya ɲanna maa, baɗemme an cáǰá. Ta caɗanaa an jeba á nákwá-aha umele aɲkwa tá an dárádza jipu, nákwá-aha ɲanna jeli gergere baɗemme. Zujɲwire á nákwá-aha á ekte á riya ɲanna, ta caɗanaa an Yaspa, buwire, ta caɗanaa an Safira, keyire, ta caɗanaa an Kaldaidaun, ufaɗire ta caɗanaa an Imiradi, ²⁰ ilyebire ta caɗanaa an Sardunisu, uɲkwahire ta caɗanaa an Sardiyus, vuyire ta caɗanaa an Kirisauliti, tiisire ta caɗanaa an Bairil, ɲane jeli slerekke. Maselmanire tá caɗanaa an Tupas, kelaawire ta caɗanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta caɗanaa an Turkuwas, ɲane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta caɗanaa an Amaitistu. ²¹ Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni ɲanna, ta fafanu ba jeba á nákwá umele aɲkwa zariya jipu ákura paare, amá heɗaaka. Ba kelaa wákyiya ta fanu nákwá ɲanna palle. Baráma am huɗe á berni ɲanna wá, ba dindar miyenne, dʒáláwwe ba seke kweteram.

²² Puwanteka ice-aaruwa ɗekideki áte mashidi am berni ɲanna, aɗaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyawe tá aɲkwa am huɗe-aara. Aɗaba una ɲanna baaka mashidi na. ²³ Tara vaciya antara tere keni ta baaka ɗekideki. Aɗaba ɗemɗemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyáwe keni aɲkwa á mára parakkire-aara am huɗe á berni ɲanna baɗemme. ²⁴ Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni ɲanna, tá aɲkwa já dába á ba áte parakkire ɲanna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare ɲanna á dem huɗe-aara. ²⁵ Wákyiya-aha áte riya á berni ɲanna tá heɗeka ɗekideki, á njá á ba an wácene, aɗaba baaka vayiya mázla-aara. ²⁶ Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse baɗemme tá de ndakaná á ba am berni ɲanna. ²⁷ Baɗemme á názena aɲkwa harám am huɗe-aara maa, á demka á dem berni ɲanna ɗekideki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare ɗekideki á dem huɗe-aara, sey ba emnde na an puwa zhera-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse tá dehuwa.

22

¹ Daaci malika ɲanna a naba mariya guwa, aɲkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aɲkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ɲanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe. ² Daaci yáwe ɲanna á kelá á ba áte baráma am huɗe á berni ɲanna. Aɲkwa náfá á shifa áte we á guwa ɲanna, áte iga guwa ɲanna, antara ásehuna-aara keni ba ɲane. Náfá á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kelaa tere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kurgune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na. ³ Baɗemme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ɲanna ɗekideki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aɲkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ɲanna. Emnde a slera-aara tá aɲkwa kezlan ugje ge ɲane. ⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhera-aara áte wafke-aha-aatare baɗemme. ⁵ Vayiye wá, watse baaka ɗekideki, watse baaka wedere á parakkire umele ɗekideki, ma kára á wáye, ma vaciya keni. Aɗaba ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una

á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde baɗemme. Daaci tá de zǎ sleksire-aatare emnde dem ba ge ɗekidɗeki.

Yaisu anƙwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, baɗemme ba jirire, baaka fida am huɗe-aara ɗekidɗeki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Sheɗekwe-aara ge nabi-aha, zlaɓe áɗaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara, ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá anƙwa duwa, yá de geɗatertegeɗa emnde na má tsufartetsufa elva a nabiyaire na am huɗe á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ɗanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanvaacena, zharannaazhárá duksa-aha ɗanna ba shagera, kreppe ya naba mbeɗehe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ɗanna, yá kezlan ugje. ⁹ Amá a naba piyite: «Maɗka una,» a ba ɗane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ɗa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de ɗaba názena ka puweta ka kina an ervaunɗe-aatare baɗemme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ɗane zlaɓe áɗaliye, a ba ɗane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Shebatervuweka elva-aha ɗanna ge emnde. Aɗaba herzhe watse á magava duksa-aha ɗanna. ¹¹ Názu yá bakurná ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ɗane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ɗane. Edda una ɗane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ɗane a eksese mága cuɗeɗɗire, a yanka, a emmága cuɗeɗɗire.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá anƙwa duwa antara láɗá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara. ¹³ Ba iya una ya zuɗɗwe arge duksa baɗemme, am halawuwa á duksa baɗemme keni ba iya ɗanna zlaɓe áɗaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba geɗa wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am nanɗyuwe-aatare ɗekidɗeki na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zǎ egdza á náfa á shifa na ba seke una tá kataná itare. ¹⁵ Amá emnde a mága ɗuɗiyire, antara emnde a mága náfa, emnde a mága gwardzire, emnde a ceɓa shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ɗanna baɗemme wá, itare tá taa demka á dem berni ɗanna ɗekidɗeki.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de balakurseɓále duksa-aha ɗanna baɗemme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ɗará ba iya, ya terlyakwa á ireɗiya keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ɗane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ɗanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halawuwa á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá anƙwa fater magiya ge emnde na tá anƙwa cená elva á nabiyaire am wakita na: Ma ware una a far náza-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ɗane masiba-aha ɗanna á ndahaná wakita na. ¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyaire na am huɗe á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfa á

shifa anƙwa an puwa am wakita na. Watse baaka sledɛ á edda-aara ba deƙideƙi am berni cudeɗde na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bántsa edda una a magaa seydire á ba an jirire áte elva-aha ɗanna baɗemme na: «Ba jirire, náwa yá á ba áte we á sera, yá anƙwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ɗurna-aara ma áte ware keni baɗemme.